COLECȚIA ROMANULUI DE DRAGOSTE

RÉGINE ANDRY

O FATĂ SINGURĂ
• ZĂPEZILE VERII

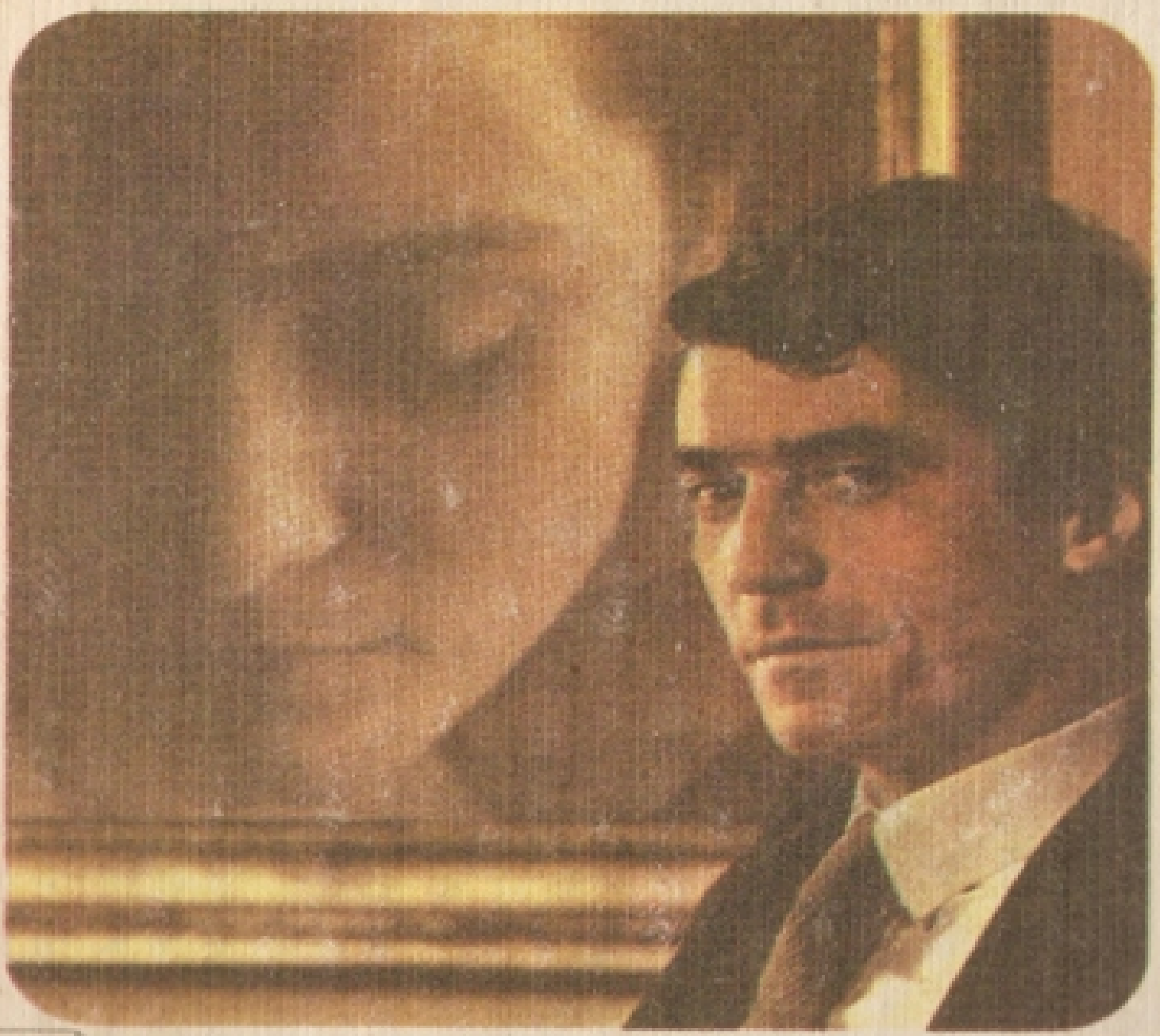

EDITURA EMINESCU

Cuprins

O FATĂ SINGURĂ
PARTEA ÎNTÂI
I
II
III
IV
V
VI
VII
VIII
IX
X
XI
XII
XIII
XIV
XV
XVI
XVII
XVIII
XIX
XX
XXI
XXII
XXIII
PARTEA A DOUA
I
II
III
IV
V
VI
VII
VIII
IX
X

PARTEA A TREIA
I
II
III
IV
V
VI
VII
VIII
IX
X
XI
XII
ZĂPEZILE VERII
I
II
III
IV
V
VI
VII
VIII
IX
X
XI
XII
XIII
XIV
XV
XVI
XVII
XVIII
XIX
XX
XXI
XXII
XXIII
XXIV
XXV
XXVI

XXVII
XXVIII
XXIX

RÉGINE ANDRY

*O fată singură * Zăpezile verii*

Traducere de
ELIS BUŞNEAG

EDITURA EMINESCU
1991

Textul de faţă cuprinde romanele: O fată singură (Une fille seule) şi Zăpezile verii (Les neige de l'été), 1979 *tipărite, în original, în ediţii separate, Amândouă continuă acţiunea din volumul O* femeie singură.

O FATĂ SINGURĂ

PARTEA ÎNTÂI

I

Anne clipi. Tot fixând cu privirea imensa clădire din sticlă, nu mai vedea decât reflexe. În bătaia soarelui, geamurile trimiteau semnale care-şi schimbau locul şi se gândi, nici ea nu ştie de ce, la un film ştiinţifico-fantastic. Totul părea din metal cu ceva care scârţâia în lumină.

Îşi puse ochelarii de soare, uriaşe hublouri, pe care-i scosese dintr-o poşetă din piele roasă, de iepure. Mai avansă câţiva metri cu maşina. Astfel, la umbra unui platan, desluşea mai bine etajul al doilea al clădirii, singurul cu perdele la ferestre. Prezenţa voalurilor uşoare atenua caracterul futurist al cubului verzui. Anne era convinsă că el trebuia să se afle la acel etaj.

Pândea de cel puţin douăzeci de minute. Tremura puţin. Uşa parterului se deschise. Ieşiră doi bărbaţi. Îi privi cu atenţie. Vârî în poşetă ochelarii care-o stânjeneau. Se nelinişti. Va fi în stare să-l recunoască? De două ori dăduse greş. De două ori îl aşteptase degeaba. Rămăsese postată multă vreme, ca şi astăzi, în acelaşi loc. Poate că era bolnav, în concediu, ori în deplasare. Nu îndrăzni să întrebe la recepţie, de teamă să nu fie reperată. Ar fi putut să trezească bănuieli.

Mai ieşiră doi bărbaţi. Dar tot nu era el. Trecură pe lângă ea, discutând cu gesturi largi, cu un aer important. Pe un ton atât de grav nu puteau vorbi decât despre automobile sau despre milioane. I se păru că le ghiceşte dialogul. Mereu acelaşi.

Îşi privi ceasul. „Unu! S-a isprăvit!” Îşi luă curaj; coborî din maşină şi înaintă câţiva paşi în direcţia unei căsuţe din piatră părând rătăcită

printre clădirile moderne. Un copil se juca în grădină. Era urât şi murdar. Un câine făcea sluj. Îi privi un timp, că să-şi recapete siguranţa de sine, apoi se întoarse la maşină.

În clipa aceea apăru el. Îl recunoscu imediat. Era înalt, puţin greoi. Purta lui blazer bleumarin şi un pantalon de flanelă cenuşie. O ţinută cam îndrăzneaţă pentru un director comercial. I se păru că are multe fire de păr alb. Îl însoţea un bărbat scundac, mai corect îmbrăcat. Înaintară până la jumătatea aleii; mai discutară puţin. „Dragul meu, cât despre afacerea aceea…” Îşi strânseră mâna şi porniră fiecare în altă direcţie.

Anne îşi simţi inima bătând, gata să-i spargă pieptul. Nu mai îndrăzni să privească spre el. Încercă să-l urmărească prin oglinda retrovizoare. Îl văzu înaintând spre ea. Îşi simţi gâtul uscat. O portieră se trânti. Se întoarse. El urca în Opelul bej din spatele ei. De ce nu mai avea Peugeot-ul albastru pe care-l ştia? Ambreie prima. În ciuda emoţiei, se străduia să-şi regăsească sângele rece. Vroia să demareze înaintea lui ca să n-o vadă urmărindu-l. Bănuia că o să rateze totul, dar aventura o atrăgea. De luni de zile, ideea aceasta o fascina. Nu ştia încotro s-o apuce. Ţâşni drept înainte.

Privi din nou în oglinda retrovizoare. El demarase în aceeaşi direcţie. Putea acum să se lase depăşită şi după aceea să-l urmărească. El n-ar bănui nimic. Îşi puse din nou ochelarii. Se simţea la adăpost îndărătul acestor hublouri care-i ascundeau în parte obrazul. Traversară Buzenvalul. Fu gata să-l piardă la intersecţia cu Calea Împăratului, din pricina unui camion transportând lumânări de ceară. Se sperie puţin dar, din fericire, îl regăsi ceva mai departe, la un stop. Încetini ca să n-o observe. Era dificil. Străzile erau înguste, circulaţia intensă şi anevoioasă. Avu totuşi grijă să păstreze oarecare distanţă între ei. El ajunse în dreptul unui restaurant semănând cu un han. Ea

crezu să se va opri acolo. Abia izbuti să evite un tânăr motociclist care o depăşi fără să semnalizeze.

Cerul bătea în roz. Văzu verdele crud al copacilor. Un colţ de pădure pipernicită. Opelul se angajă pe o stradă la stânga, apoi pe o alee. Anne recunoscu locurile. Pădurea de la Saint-Cucufa. Venise adesea aici, în copilărie, la plimbare cu mama ei. Iazul apăru îndată, la fel de albastru laolaltă cu trestia. Se opri pe aleea care-l împrejmuia. Opelul schimbă direcţia, spre dreapta de astă dată. Acum pricepu. Se ducea să ia masa la *Cabana lacului,* un fel de izbă din butuci ascunsă în mijlocul plantaţiei de castani. Nu se mai grăbi. N-o descoperise. Va intra după el. Îşi parcă maşina pe taluz şi coborî spre lac. Aerul era călduţ, uşor. Aici fusese cu mama ei, acum câţiva ani şi adunase castane. O pereche de îndrăgostiţi se oglindea în apele tulburi. Le urmări imaginea în apa în care nuferii îşi răsfirau frunzele netede printre norii alburii. Peşti invizibili provocau cercuri ce dispăreau îndată.

Se hotărî să facă o plimbare până în capătul celălalt al iazului. Apoi se va întoarce. Se va scurge astfel un timp rezonabil până să intre şi ea în restaurant. Din locul unde se afla, vedea Opelul parcat pe malul opus.

El era acolo, în grădină, instalat comod sub o umbrelă portocalie. Ea se prefăcu a cerceta meniul. Specialităţi italiene la un preţ acceptabil. Meniuri pentru funcţionari şi îndrăgostiţi uşor grizaţi, dornici să se distreze. El deschisese un ziar pe care-l parcurgea distrat. Alături o masă liberă. Anne se aşeză cu sfială. Ceru chelnerului să-i desfacă umbrela. În tufişuri rozătoarele ciopârţeau frunzele verzi. Un pui de veveriţă dispăru între două begonii şi-un stol de păsări zburâ ciripind.

Îşi aprinse o ţigară. Avea mereu nevoie de o ţigară ca să-şi dovedească că e adultă. Când chelnerul veni să preia comanda, îşi drese glasul. Nu va putea mânca mare lucru. El sorbea liniştit,

cu înghiţituri mici, un aperitiv. N-avea privirea încruntată, cum îşi închipuise. Nimic ieşit din comun. Era cam dezamăgită. De luni de zile, îşi construise un întreg roman. Continua să-l observe cu nesaţ. El îşi împăturea ziarul. I se adusese un *avocado* cu oţet şi untdelemn. Văzu că un nasture de la blazer era prost cusut. Atârna de un fir de aţă şi-i atrăgea privirea ca un magnet. Ea comandă o jumătate de sticlă de chianti. Îl vedea cum, din când în când, nota ceva pe faţa de masă din hârtie.

Deodată se întoarse către ea. Avea într-adevăr ochi foarte frumoşi. Ea îşi feri privirea. Situaţia creată o atrăgea din ce în ce mai mult. Cui să-i povestească aventura? Lui Patrick?

El continua s-o privească. Ea era încurcată. De ce insista? Chelnerul îi aduse vinul şi gustarea. Bău repede primul pahar. Deasupra lor, copacii formau o boltă de răcoare şi de lumină blândă. O viespe se avântă spre marginea propriei farfurii. Bău încă un pahar. El n-o slăbea din ochi. Ea înţelese că se pregătea să-i vorbească. Ce putea fi mai banal? Un bărbat. O femeie. Vreme frumoasă. Această manie pe care o aveau toţi să treacă la atac.

Simţi deodată dorinţa să fugă. Mai bău. Îşi dădea el seama cât de emoţionată era? Aproape că-şi ieşise din minţi. Se întreba ce-o să urmeze. Abia se atinse de escalopul cu spaghete. Totdeauna îi venea greu să mănânce spaghete în public. Un câine lătră răguşit în fundul grădinii. Viespea insista, aşezându-se de astă dată pe buza paharului. O alungă.

— Mai bine o omori, zise el. Nu scapi de ea.

Fata ridică ochii spre el. El zâmbi.

— Cu cuţitul, continuă el.

Ea îl asculta cu gura căscată. Se înroşi violent, începea să înţeleagă. „Caută să mă agate”, îşi spuse. De neînchipuit. Atunci prinse curaj. Jocul i se părea şi mai palpitant, Nu-şi revenea. Îi zâmbi şi ea. El avea dinţi frumoşi, foarte albi.

— Nu te-am mai văzut pe aici,

— Vin într-adevăr foarte rar.

— E agreabil, nu-i aşa?

Banalităţile de rigoare. Nu-i plăcea nici vocea, nici zâmbetul lui studiat. Ce-o să-i mai povestească lui Patrick la întoarcere!

Chelnerul îi privea cu un aer complice. Nu era prima oară când asista la asemenea scene.

— *Pêche Melba,* comandă Anne.

— Şi pentru mine, ceru el. Îmi place îngheţata cu frişcă.

Îi oferi o ţigară:

— Nu am decât blonde.

— Nu-i nimic. Îmi plac şi astea. Lucraţi prin apropiere?

— Da, foarte aproape. La Buzenval. Mă ocup de o fabrică de panouri de ciment pentru construcţie. Când am timp, prefer să vin aici să iau masa de prânz. Mai alea când este frumos, ca astăzi.

Ea prinse curaj.

— Nu cred că aveţi prea mult timp în meseria dumneavoastră.

El o privi atent. Fata îl excita.

— Aş putea să vă ofer o cafea?

Anne acceptă pentru ca totul să nu se termine prea repede. Se temea de momentul în care el avea să plece. Nu vroia ca aventura să fie atât de scurtă. Bău un Cointreau. El vorbi de primăvara ce izbucnise ca un tunet, de vara care va sosi curând. Anne era mirată. Nu şi-l închipuise aşa.

El ceru nota. Nu părea însă grăbit. Ochii îi străluceau.

„Se întreabă desigur cum să procedeze”, se gândi ea.

El se ridică.

— Trebuie totuşi să plec.

Ea îi mulţumi. El se îndepărtă cu o vădită părere de rău. Era într-adevăr foarte înalt şi hainele îi veneau bine, Buna cuviinţă o împiedica să se ia după el. El se mai întoarse o dată. Ea îi făcu un

semn de prietenie cu mâna. Se simţea gata pentru orice cutezanţă. Îl văzu învârtindu-se în jurul Opelului. Era sigură că va găsi un pretext ca să mai întârzie. El o fixă din nou şi-i zâmbi. Nu începea nicio îndoială. Îi dădea de înţeles că o aşteaptă. Se ridică încet. Nu mai juca teatru. Ea porni către el, iar el îi veni în întâmpinare.

— Să facem câţiva paşi, îi propuse. Nu mă trage inima să mă întorc la birou.

Se îndreptară spre iaz. Un copil ciucit urmărea din ochi alunecarea bărcuţei sale teleghidate. Câţiva trecători priveau uimiţi. Se opriră şi ei.

— Îmi plac bărcile. Chiar şi machetele. Am vrut să urmez medicina navală.

Căuta s-o epateze. Sigur, fandositele astea se dau în vânt după bani. Trebuia să acţioneze pe loc. O atinse în mers. Ea nu se feri. O luă de mână. Ea nu şi-o retrase. Neaşteptat, puştoaica încerca să-l ademenească. Îşi închipuise că ziua va fi mohorâtă. Ar fi trebuit să se întoarcă la birou, năpădit de griji şi de treburi. Şi iată că minunea se producea. O întâlnire este întotdeauna o minune. Ce vârstă să aibă? Optsprezece, nouăsprezece ani. Era într-adevăr foarte proaspătă şi foarte frumoasă. O figură fină. Un zâmbet adorabil. Trăsături regulate. Genul distins, cum îi plăcea lui. O tânără cu adevărat. Era posibil ca cerul să-i acorde această favoare fără să i-o fi cerut?

Îşi privi ceasul. Discret, dar Anne îi surprinsese gestul. Totul este cronometrat în viaţa unui om de afaceri. Trebuia să se grăbească. Se opri. Înconjurul lacului i se păru lung. Şi când te gândeşti că o dată îi plăcuse poezia malurilor apei. Acum toate astea nu mai însemnau decât timp pierdut. O prinse de mijloc, o privi în ochi cu un aer fals pătimaş.

— Eşti cu adevărat foarte frumoasă. Ştiu, astăzi nu se mai vorbeşte aşa. O nouă generaţie, un nou limbaj, iartă-mă.

— Te deosebeşti de prietenii mei. Ei sunt mai repeziţi la vorbă, dar poate mai domoli în gesturi.

El era din ce în ce mai nerăbdător s-o seducă. Nu vroia să rişte să piardă o asemenea ocazie.

Ea trase o sperietură. Mersese prea departe. Nu mai putea să dea înapoi. O raţă sălbatică zvâcni făcând-o să tresară. Păreai într-adevăr departe de Paris, cu mlaştina aceasta unde trestiile se zdrenţuiau în mâl, unde flori de nu-mă-uita escaladau taluzul, unde găinuşele de apă scoteau strigăte sălbatice.

Se împotrivi când el se apropie ca s-o îmbrăţişeze. Totuşi el n-avea timp de pierdut. Chiar în seara aceea se dădea o petrecere la el acasă, de ziua soţiei. Trebuia să ajungă devreme. Şi să nu uite să cumpere flori. Şi un cadou. Uitase de el. În privinţa florilor, era simplu. Un simplu telefon. O va ruga pe secretară. Dar cadoul pentru Nadine! Ar fi trebuit să se îngrijească mai devreme. Nu-i nimic, o să se descurce. Prea era încântătoare puştoaica. De două luni nu-şi mai înşelase nevasta. Reflectă. Da. Ultima oară fusese cu o roşcată. O cunoscuse în tren, când se întorsese de la Chambery. Şi lui căruia în tinereţe nu-i plăcuseră roşcatele.

— La ce te gândeşti? întrebă Anne.

— La dumneata, bineînţeles.

Ea îşi ascunse un zâmbet. El se asigură că nu-i vede nimeni. Totdeauna fusese prudent. Ea-i simţi mâna strecurându-i-se sub pulovăr.

„Mişelul!” gândi ea.

Era din ce în ce mai stânjenită, dar nu se împotrivi. Alcoolul îi dăduse curaj. Va merge până la capăt.

— Sărută-mă, zise el, strângând-o.

Ei îi lipsi îndrăzneala şi se dădu la o parte.

— Nu aici. E lume peste tot, ne pot vedea.

— Vino.

Vocea îi era surdă şi răguşită. Cu o expresie încordată o conduse către maşină.

— Dar am şi eu, zise ea.

El se gândi. Era păcat să se grăbească. O fată atât de frumoasă. Merita să-i dedice câteva ceasuri. Poate chiar s-o mai întâlnească. Îşi dorea o legătură care să-i facă viaţa mai picantă. L-ar ajuta să-şi suporte problemele profesionale şi soţia prea rezervată, prea rece. Nici vorbă de-aşa ceva în anturajul lui. Se temea de complicaţii.

— Da? Ai maşina dumitale? repetă el visător.

Ea îi aruncă o privire întrebătoare. El şovăi.

— Vrei să vii la Paris cu mine?

— De ce nu? E destul de aproape.

— Atunci urmează-mă. Îmi las maşină la Buzenval lângă birou. Pe urmă o luăm pe-a dumitale.

Ea mai privi o dată spre iazul unde copilul, necăjit, încerca zadarnic, să prindă cu o creangă bărcuţa în pană, departe de mal.

Ea demară şi urmă Opelul care înainta pe aleea forestieră pentru a intra în şosea. Conducea prost. I se părea că o altă fată se arunca în această aventură neverosimilă. El trebui să oprească ceva mai departe deoarece îi despărţise un stop şi ea rămăsese blocată. Anne îi zărea în oglinda retrovizoare jumătatea de sus a feţii. Îi veni deodată să lase totul baltă, să profite de o intersecţie şi s-o cotească, părăsindu-l.

„O păpuşă, gândea el. Are nişte ochi splendizi. Şi un păr!”

Abia i-l atinsese. Moale şi lucios. Era foarte sensibil la frumuseţea părului de femeie. La naiba cu întâlnirea stabilită pentru ora patru cu un colaborator din provincie. La naiba cu cadoul Nadinei, cu petrecerea ce cădea atât de prost. Acceleră. Era grăbit să se vadă în maşinuţa fetei acesteia care-l stârnea din ce în ce mai mult. Deveni circumspect. Nu mai era mult până la birou. Îi făcu semn Annei prin portieră şi-i indică o platformă unde crengile unui măr pipernicit înfloreau timid.

— Aşteaptă-mă acolo, mă întorc.

Ea parcă ascultătoare. Era, totuşi, neliniştită. Se întrebă unde-o va conduce. Începea să-şi piardă curajul. O imensă tristeţe o cuprindea cu încetul, transformându-se în disperare. El se întoarse foarte repede. Privi atent împrejur înainte de a se îndrepta către ea. După ce se linişti, îi zâmbi şi traversă şoseaua cu paşi mari. Ea îi deschise portiera.

— Unde mergem? îl întrebă.

— Să bem ceva lângă Poarta Maillot. Dincolo de Bois de Boulogne.

Avea tabieturile lui în acest cartier, ceea ce uşura lucrurile. Socoti. Cu aglomeraţia de prânz îi trebuia o oră şi mai bine ca să ajungă acasă. Rămâneau aşadar două ceasuri pe care să le petreacă împreună cu mititica. Se gândi iarăşi la cadou. Nadine era susceptibilă. Va fi dezamăgită. Va născoci o poveste cu nişte materiale nelivrate la timp. Mâine va aranja totul. Va avea timpul, va găsi modalitatea. Important era să profite imediat de prilejul ce i se oferea. Anne conducea nervos şi nu văzu săgeata verde indicând s-o ia la dreapta. Un şofer nerăbdător claxonă. El tresări. Trecură pe lângă hipodromul de la Saint-Cloud. Podul de la Suresnes. Străbătură Bois de Boulogne foarte repede.

— Nu ştiu dacă voi avea unde să parchez, zise ea.

El se enervă puţin, dar descoperi un loc în apropierea micuţei gări de centură, la colţul bulevardului Pereira. I-l arătă şi zise cu respiraţia tăiată.

— Grăbeşte să nu ţi-l ia cineva.

Ea izbuti cu greu. Locul era îngust şi maşina abia încăpu.

Merseră pe o străduţă la dreapta unde mai multe femei făceau trotuarul. Anne nu trecuse niciodată pe-acolo. Se opriră în faţa unei bijuterii cu inele ieftine şi a cărei vitrină era plină de praf. Un simplu pretext. El mai privi o dată în stânga şi-n

dreapta. Părea un om hăituit. Era momentul cel mai neplăcut. Totuşi se jena. Îi venea greu să se hotărască. Privi şi ea în jur şi înţelese. Nu ştia dacă va avea curajul să continue.

— Dar unde intrăm să bem ceva?

Îi cerceta atentă figura, faţa unui om înfierbântat. De-ar putea să-şi amintească întotdeauna această clipă, expresia lui, trăsăturile lui încordate. El era uşor descumpănit, dar îşi reveni şi o prinse de braţ.

— Haidem. Vino după mine.

O prostituată se dădu la o parte, lăsându-i să treacă.

Anne îşi reaminti de femeile care făceau trotuarul în strada Saint-Sauveur pe când era mică. Ţinea la ele, mai ales la o blondă grasă care avea perucă şi îi dădea bomboane.

Era hotărâtă să meargă până la capăt. Intră în holul hotelului. O femeie între două vârste îi întâmpină. Le aruncă o privire ştearsă. El se simţi totuşi stânjenit când plăti camera anticipat.

Urcară un etaj. O slujnică îl însoţi târându-şi picioarele.

— Numărul trei.

Anne înţelese că era un obişnuit al hotelului. Nici prea departe de slujbă şi nici prea aproape.

El deschise uşa camerei. Patul ocupa aproape tot spaţiul. Şi peste tot, oglinzi. Anne nu văzu decât atât: oglinzile care-i răsfrângeau chipul. Era de tot hazul cu pantalonii de catifea, cu pulovărul cu guler răsfrânt, cu părul scurt şi mutrişoara ei de fetiţă.

El o împinse spre pat. Atunci ea simţi că ajuseseră la capătul aventurii. Aşteptă ca el să închidă uşa. Se întoarse şi i se uită drept în ochi.

— Priveşte-mă atent, zise ea. Nu ţi se pare că-ţi semăn puţin?

El se îndreptă, mirat.

— Dominique, îngână ea. Nu-ţi spune nimic numele ăsta?

El îşi holbă ochii îngrozit.

— Sunt fiica ei. Fiica ta.

Nu mai aşteptă să-i vadă reacţia. O luă la goană râzând nervos. Uşa odăii se închise cu zgomot în urma ei. El nu se luă după ea. Patroana vârstnică o privea cum aleargă. În trecere, îmbrânci o prostituată stând de planton. Ceva mai departe, în stradă, cum dădu colţul, izbucni în hohote, acoperindu-şi ochii cu marile-i hublouri.

II

— Ce ţi s-a întâmplat? întrebă Patrick ridicându-şi nasul din cărţi.

— Nimic, zise Anne. Mă cam doare capul. Va trece.

— Stai jos, şi nu te mai fâţâi de colo până colo. Sau culcă-te. Sau ieşi. Nu pot învăţa în timp ce tu tot umbli prin odaie. Şi nu mai gesticula atâta.

Părea iritat. De când se însurase cu forţa, era ca o statuie îndurerată şi nepăsătoare. Nimic nu-l mai putea distra. Avea privirea absentă, faţa gravă, aerul chinuit. Abia scotea o vorbă. Unde dispăruseră dezmierdările lor de la început, înainte ca ea să fie însărcinată, şi când se întâlneau în garsoniera lui din strada Bièvre? Atunci era îngăduitor. Nu fusese niciodată un îndrăgostit pasional şi grijuliu, totuşi… Anne îşi revăzu trecutul.

Prima oară când făcuseră dragoste. O duminică. Nu departe de Paris. Un sat înconjurat de pădure şi traversat de un râu. O biserică din secolul al XI-lea la capătul unui drum prost pavat. Clopotniţa mică şi roasă de vreme. Şi copacii. De când îl cunoscuse pe Patrick se îndrăgostise de toate pădurile! Avea maşinuţa lui, pe care o mai păstra încă. Îşi reaminteşte cum se iubiseră în marginea pădurii. Mirosul iute al ferigilor în amurg. Fuioarele vineţii ale ceţii. Era toamnă. Fagii păreau învăpăiaţi. Acele cenuşii ale pinilor şi frunzele îngălbenite le înţepau tălpile. Merseseră timp îndelungat, apoi mâncaseră într-un luminiş.

Se simţise deodată tânără. Şi ea avea un iubit. Ca şi maică-sa. Un băiat o ţinea de mână; hoinăreau pe poteci. Şi ea avea o poveste a ei.

Devenea o persoană interesantă. Dominique n-o mai putea sfida aplecându-se drăgăstos către Olivier: „Mă iubeşti, scumpule!” Şi ea punea aceeaşi întrebare. Îi devenise egală.

Covorul de muşchi era catifelat şi proaspăt. O prigorie îi urmărea intrigată.

Anne îşi îndreptă spinarea.

— Da. Am să ies în oraş.

— Minunată idee. Du-te după cumpărături. Mi-e foame.

— Ar trebui să vii şi tu.

— Eu n-am timp. N-am terminat de învăţat. Ce dracu, nu pricepi? Se-apropie examenul. Dar ce-ţi pasă ţie, care n-ai făcut niciodată nimic. Nu te-au interesat decât distracţiile. Un copil răsfăţat, da, uite unde-ai ajuns.

Furioasă, ea începu să se îmbrace. El nici măcar n-o privi. Nu-l mai interesa nici cum arată, nici ce făcea. Anne se gândi la mama ei. Cum sosea la Paris, între două călătorii, Olivier şi ea nu se mai despărţeau. Cumpărăturile le făceau împreună. Îi vedeai mână în mână, pe strada Lepic, cu feţele transfigurate. Mergeau strânşi unul lângă altul. Şi asta dura de multă vreme.

— Fiindcă veni vorba, zise Anne, ştii că mama se mărită?

— Nu-i cu putinţă!

— Ba da, grozavă veste, nu? Peste cincisprezece zile. Îndată ce se înapoiază din circuitul în Italia. Vroiam să-ţi spun mai din timp. Dar eşti atât de morocănos.

Uimit, Patrick lăsă stiloul din mână. Îi era drag Olivier. În schimb Dominique îl călca mereu pe nervi. O găsea prea excesivă. N-avea deloc măsură. Ba veselă, ba plângăcioasă. Cu Olivier discutase de mai multe ori. Se înţelegeau în multe privinţe stabilindu-se între ei acea solidaritate şi complicitate care uneşte totdeauna bărbaţii. Patrick îi purta totuşi o uşoară pică pentru faptul că-l obligase să se însoare cu Anne în clipa când ea

rămase însărcinată. Dăduse dovadă de curaj amestecându-se în treburi care nu-l priveau. Lucrurile puteau lua o întorsătură proastă. Dacă Dominique îl ucidea! Era ca turbată când năvălise în odaia lui. Mai avea şi acum la rădăcina părului cicatricea provocată de scrumiera aceea uriaşă pe care i-o azvârlise în cap. Doamne ce cumplit îl izbise! Nu, într-adevăr, nu putea uita. Femeile în vârstă sunt atât de impulsive! Totul la ele devine o dramă. Olivier n-avusese-ncotro, când, în situaţia dată, făcând pe durul, îl obligase s-o târască pe Anne la primărie. Şi iată că acum se însoară şi el. Să mori de râs, nu alta.

N-o să asiste la căsătorie. După toate câte se întâmplaseră. Ţinea la supărare. Dominique şi el se întâlneau foarte rar. Se evitau, la fel de jenaţi şi unul şi celălalt.

Patrick era un om interesat de tot ce se întâmplă în jur. Nu se putea obişnui cu superficialitatea Annei. Olivier era singurul din această familie capabil să-i înţeleagă problemele. Rarele dăţi când discutau împreună, îi răspundea totdeauna cu competenţă. Cum Patrick îşi punea mereu tot soiul de întrebări în legătură eu oamenii şi evenimentele, el îi trezise curiozitatea înfăţişându-i istoria într-o lumină total diferită de aceea pe care în mod obişnuit o găsea în cărţi.

Se cufundă din nou în manualele lui. Se simţea din ce în ce mai agasat. De ce nu pleca odată? Nu ştia ce rochie să-şi pună. Se plimba pe jumătate goală prin apartament. Nu era deloc plăcut să trăieşti în doi în aceeaşi încăpere. Olivier îi lăsase garsoniera sa din strada Lamarck, mai confortabilă decât odaia de student din strada Bièvre. Provizoriu. El locuia cu Dominique în micul apartament de la etajul şase, pe strada Coulaincourt. Provizoriu. Populismul acesta îl irita pe Patrick. Jinduia după o situaţie mal bună, după un interior luxos, după o viaţă fericită.

— Ei, te duci după cumpărăturile alea? mai întrebă el.

Ea era în sfârşit îmbrăcată.

— Sigur, îndată. N-o să te mai deranjez. Voi hoinări pe străzi şi mă voi întoarce cât mai târziu posibil. Astfel vei fi liniştit.

El o privi.

— Este, oricum, total neaşteptată căsătoria asta a mamei tale. Ştiu că au lungit-o ăştia doi! Mai mult decât noi.

— Sunt atât de boemi.

— Boemi? mă faci să râd. Epoca boemei a trecut, dacă într-adevăr a existat vreodată.

Patrick era cu adevărat într-o proastă dispoziţie. Ea ieşi trântind uşa.

În stradă, un individ o privi. Nu găsise momentul potrivit. Ea se gândea la Patrick, la firea lui morocănoasă. Viaţa lor nu era uşoară. Era nevoită să aştepte să plece el ca să-şi poată asculta discurile de muzică jazz. Şi, de asemenea, ca să fumeze. Mirosul ţigărilor îi displăcea. Cum îşi aprindea una el începea să se strâmte. Niciun zgomot. Nicio distracţie. Lucra tot timpul. Nu vorbea decât despre examenul lui de Ştiinţe Politice. De parcă se grăbea să-şi găsească o situaţie bună şi s-o părăsească. Intenţiona desigur să divorţeze şi să se reînsoare cu o fată bogată. Părinţii lui se înfuriaseră când se căsătorise cu Anne. I-au tăiat pensia de întreţinere, au refuzat să asiste la cununie. De la Angoulème, făceau pe supăraţii. Nu-i scriau decât rar şi în termeni mai degrabă reci. În ciuda tentativelor făcute de Dominique, nu vroiau să audă de Anne. Nici despre micuţul Alain care avea aproape un an şi lâncezea la o doică, în localitatea Etampes. Anne şi Patrick se obişnuiseră să trăiască departe de fiul lor pe care-l vedeau din când în când, din obligaţie.

Anne îşi continuă drumul. Nu-i povestise soţului ce făcuse în ajun. Nu i-ar fi înţeles înverşunarea cu

care îl urmărise pe Claude. De ce nu-i dădea pace? Totul se întâmplase atât de demult.

Era plină de gânduri negre. Dac-ar fi găsit un apartament convenabil poate că situaţia lor s-ar mai fi limpezit. Ca să se poată suporta, le-ar fi trebuit cel puţin două camere. Mai era şi furtunul de la duş care se stricase, şi chicineta care răspândea tot felul de mirosuri. Şi pe deasupra lipsa de bani. Patrick lucra puţin pentru un avocat din cartier, iar ea se înscrisese la o societate de interimat de unde aştepta zadarnic veşti. Studiile o plictiseau. Ratase totul. Nu mai nădăjduia decât un singur lucru: să devină ghid pentru autocare, dar agenţiile erau din ce în ce mai exigente. Trebuia să vorbeşti măcar două limbi. Epoca eroică a turismului apusese.

Lipsa de bani care otrăvise viaţa mamei sale începea s-o chinuie şi pe ea. Să vieţuieşti. Să plăteşti pensiunea lui Alain şi chiria. Nu ieşeau nicăieri niciodată. Singurul lux, maşinuţa pe care părinţii lui Patrick o oferiseră fiului lor cu prilejul împlinirii vârstei de douăzeci şi unu de ani, înainte de căsătorie. Anne nu-şi mai putea cumpăra nimic. Anotimpurile treceau, unul după altul, fără ca ea să izbutească să-şi înnoiască garderoba. Mama sa îi dădea ceva bani pe ascuns, însă avea şi ea destule probleme cu situaţia niciodată sigură a lui Olivier.

Anne se gândi la el. Şi dacă s-ar duce să-l vadă? I-ar ridica poate moralul. Era cu siguranţă acasă pictând sau desenând. Olivier şi „Viaţa de artist”, iată ceva care semăna a legendă. O enerva cu marile lui proiecte ce nu se realizau niciodată. Şi mai ales o durea să-l vadă tronând ca un stăpân în apartamentul acela micuţ unde ea fusese, totuşi, fericită, odată. Dominique şi el îşi instalaseră patul în încăperea care fusese odaia ei. Modificaseră totul, de parcă ea nici n-ar exista. El îi luase cu adevărat locul. Când era amărâtă ca astă-seară, de pildă, vechea ranchiună îi revenea. O năpădeau amintirile şi din nou îl ura.

O bătu gândul să treacă pe la o prietenă ce locuia pe strada Clichy. Poate că i-ar putea istorisi aventura din ajun cu Claude. Ar mai trece timpul şi s-ar simţi cineva. Înaintă pe podul metalic de peste cimitir. Fără să ştie, se afla exact în locul unde rătăcise Dominique în noaptea aceea de neuitat când îl lovise pe Patrick. Noaptea cea mai lungă din viaţa ei. O ciudată istorie se înscrisese în jurul acestei armături metalice cam rigide, dedesubtul căreia pisicile rătăcite se alergau pe mormântul Damei cu camelii.

Anne mai făcu câţiva paşi, apoi se întoarse din drum. La urma urmelor, n-o să povestească nimănui aventura ei. I se va părea şi mai valoroasă, rămânând ca o taină. Coborî pe strada Joseph-de-Maistre, trecu prin faţa spitalului Bretonneau, zăbovi în faţa câtorva vitrine şi se pierdu în mulţimea care se preumbla prin faţa etalajelor cu fructe şi legume.

III

Casele ameţite se clatină şi se izbesc între ele. Dominique închide ochii. Frunzele de platan au ticuri. Idiotul dansează. Are membrele frânte, zigzagate, şi o pâine la capătul braţului. Se roteşte. Cântă cu voce metalică lângă gura metroului, un hău cu capete minuscule legănându-se înainte de a dispare. Asfaltul are rău de mare şi Dominique se agaţă de Olivier care arborează un aer grav. Ea nu-i fericită. Toată panorama asta o plictiseşte. Patronii de la Carillon stau în pragul uşii: „Ciudat, pe ăştia doi i-ai fi crezut căsătoriţi de-un veac!” Lumea stă la coadă în faţa birtului *Porcul trandafiriu* care răspândeşte un miros de caltaboş cald. Florăreasa dă din picioare şi vociferează din pricina unui camion care era cât pe ce să le răstoarne, pe ea şi micuţu-i cărucior. Un olog de-un picior ţopăie apăsând pe clapele unui acordeon trist şi insultă, la nevoie, pe cei care nu-i dau nimic.

Clopotele bat. Olivier a vrut ca totul să decurgă după tipic. Aşteaptă cu toţii în tinda bisericii Saint-Jean-de-Briques. Pierre Stephen, un actor care a interpretat sute de vodeviluri le este naş împreună cu soţia sa. Se ţine bine. Oamenii îl recunosc. Astăzi arată de parcă ar interpreta un rol din Labiche.

Se mai află şi Anne, singură, cu ochii roşii, şi mama lui Olivier îmbrăcată la marele fix. De ce oare căsătoria lor are în ea ceva comic? Dominique simte că leşină. Nu-i plac ceremoniile. N-a fost obişnuită să se comporte la fel ca toată lumea. Şi-i vine greu astăzi să facă pe paiaţa, să jure prosteşte tot soiul de lucruri.

N-avea nevoie de bâlciul ăsta ca să-l iubească pe Olivier care o enervează cu aerul lui candid de primă împărtăşanie. Ce l-o fi apucat să vrea dintr-o dată să se însoare? O priveşte pe Anne, atât de frumoasă, dar atât de palidă şi dusă pe gânduri. Doamna Dargence îşi stăpâneşte furia. Nu se aşteptase să trăiască ziua când fiul ei pe care-l păstra ca o fiară pentru a-şi asigura un sfârşit liniştit să se însoare. Tatăl lui Olivier nici măcar nu se gândise să-i trimită flori. După atâţia ani, îşi făcuse alt rost… Cei doi artişti se ţin de mână. Astăzi sărbătoresc şi ei cincizeci de ani de la căsătorie. Au ţinut pas cu viaţa atât de mult şi acum visează. Totul a început la un bal dat în cinstea aniversării zilei de 14 Iulie. Ea avea şaptesprezece ani. S-au luat de mână să joace o farandolă. De atunci nu s-au mai despărţit. Şi cerşetorii visează aşezaţi pe băncile lor, cu bereta trasă peste ochi, cu sticla dusă la gură. Şi câinii dau târcoale hămesiţi. Şi turiştii se învârt de colo până colo cu ghidul verde în mână. Privesc uimiţi la cărămizile roase ale bisericii Saint-Jean, lăcaşul acesta înduioşător cu aerul unei moschei, la gărduţul unde puştii se joacă de-a prinselea fără să se sinchisească de miri.

Clopotele de la Saint-Jean sună necontenit. Toţi şase intră în biserică. Sunt solemni. Dominique este iritată, dar muzica de orgă o impresionează şi se lasă cuprinsă de această emoţie facilă. Are o expresie patetică. Totdeauna i s-au părut groteşti clacsonările nunţilor celebrate sâmbăta, fundele de mătase răsfirate peste maşini şi tot cortegiul zgomotos cu o mireasă de operetă care-şi joacă rolul de vedetă o singură dată în viaţă.

Olivier o ia de mână. Este emoţionat. Are şi el un aer grav. Dominique îl priveşte intrigată. El îşi umflă pieptul. Doamna Dargence a şi început să smiorcăie. Îşi suflă zgomotos nasul şi lui Dominique îi vine să râdă. Inutil. Biserica este ticsită de schele. Saint-Jean este fragilă. Mereu

este restaurată. Preotul are o figură plăcută. Are părul alb tuns ca o perie. Seamănă cu Jean Gabin, dar cu o voce distinsă. Dominique e distrată. Se gândeşte la toate, numai la căsătoria ei nu. Ar vrea să se întoarcă spre Anne care este abătută şi să-i zâmbească. E stingherită că se căsătoreşte în prezenţa fiicei sale. Momentul nu era potrivit. Patrick a plecat săptămâna trecută şi Anne a plâns mult.

Dominique se consolează la gândul că în seara aceasta ea şi Olivier vor fi la Houlgate. Au visat atât de mult la călătoria lor de nuntă! Trei zile petrecute la ferma aceea luxoasă unde băuseră ceaiul, într-o zi, în trecere. Mobilierul rustic al camerelor se zărea prin ferestrele deschise. Huse din creton plisat şi mari vaze pline de flori. Sufrageria micuţă şi primitoare. Pajiştea mătăsoasă şi lină. Puteai mânca sub meri şi găinile să vină să-ţi ciugulească din palmă. Mai trecuseră pe acolo, dar n-avuseseră destui bani ca să-şi permită un dejun. Priviseră pe furiş la ceilalţi, îşi spuseseră: „Altă dată”. Deseori li se întâmpla aşa. Apoi plecaseră şi mâncaseră ceva pe iarba de pe colină. În depărtare se vedea marea, pacheboturile pornite din Havre şi bărcile pescăreşti jonglând cu orizontul. Dominique revedea şi acum crustaceele roz în farfurii, sticlele frumos îmbuteliate, în găleţi argintate. Şi comeseni fericiţi discutând. Porumbeii-păun rotindu-şi penele albe şi trandafiri de toate culorile împrejmuind pajiştea. Şezlonguri ca să trândăveşti. „Când vom reveni, spusese Olivier, vom zăbovi cel puţin două zile.”

Ieşiră din biserică în jurul orei douăsprezece. Două maşini albe îi aşteptau aliniate ceva mai departe. Cea a lui Olivier la fel de hârbuită, şi alta închiriată cu acest prilej. Dominique o conducea pe cea de a doua în care era numai ea şi Anne. Olivier urcase într-a sa împreună cu doamna Dargence şi cei doi artişti, ce-şi zâmbeau fericiţi cu gândul la luna lor de miere fără sfârşit.

Se opriră în dreptul insulei din Bois de Boulogne.

— La drum pentru traversare! exclamă Olivier bătând din palme.

Dominique este uluită de fraza asta a lui atât de prostească. Nu era demnă de el o asemenea comportare. Hotărât lucru, o călca pe nervi de azi dimineaţă. Luntraşul, cu ramele în mână, căsca. Raţele loveau cu ciocul în malul lacului unde fremătau firicele de iarbă rară. Doamna Dargence pe care o înspăimânta totul scoase un ţipăt, şi-şi făcu semnul crucii. Olivier o prinse în braţe şi se aşeză în barcă alături de ea, ţinându-i mâinile ca s-o îmbărbăteze. Anne stătea îmbufnată lângă ţărm iar cei doi artişti continuau să-i zâmbească.

Odată cu ei se îmbarcară şi alţi călători. O femeie cu un câine, doi îndrăgostiţi şi un tânăr romantic agitând o nuieluşe cu un aer inspirat.

Ajunseră lângă insulă şi acostară. Doamna Dargence era albă ca varul. Coborî din barcă speriată, cu ochi rătăciţi şi clătinându-se pe picioare. Traversarea durase patru minute. Lui Dominique îi venea s-o ia la goană. Se gândi iarăşi la ferma de la Houlgate. Până atunci nu mai erau decât câteva ceasuri. Făcură vreo zece fotografii copilăreşti în faţa restaurantului, în faţa lacului, a bărcii şi a tufelor de rododendroni care încântau ochii vizitatorilor. Se ţineau de mână, se forţau să zâmbească, se priveau în adâncul ochilor, se luau de mijloc arborând o melancolie studiată. Doamna cu câinele şi poetul se îndreptară ca din întâmplare în aceeaşi direcţie. Cu aere sclifosite, o luară pe podul ducând spre o altă insulă, mai liniştită decât cea a restaurantului.

— Să luăm aperitivul afară, decretă Olivier.

Dominique se întreba dacă el era fericit în mod sincer, sau dacă juca teatru pentru ea. Se aşezară la o masă rotundă, la doi paşi de apa lină care în cele din urmă le deveni plicticoasă. Nici raţele nu mai alunecau firesc, iar o barză înaltă şi sofisticată,

privea de sus fiinţele acestea ciudate. Luntraşul – un nigerian – ciucit la prora bărcii sale visa cu ochii pierduţi la marea Mediterană. O pisicuţă albă se juca pe peluză, ridicându-se uneori cu spinarea arcuită împotriva unor duşmani nevăzuţi.

Intrară ca să mănânce. Doamna Dargence, de pe acum uşor ameţită, trăncănea cu vocea-i graseiată. Se mai îmblânzise în privinţa căsătoriei fiului său. Dominique se aşteptase la mai rău. Pătrunseră într-un salonaş construit în afara clădirii principale, în mijlocul unor straturi de flori invizibile din exterior.

Se instalară toţi şase la o masă cu vederea spre Bois de Boulogne. Lux suprem. Erau răsfăţaţi. Olivier nu se zgârcise. Alesese, cu o săptămână mai înainte, meniul cel mai scump. Voia ca Dominique să-şi amintească de această căsătorie. Dispusese să se aducă flori, nenumărate flori, de parcă la ceremonie participau cel puţin douăzeci de persoane. Iar seara, la Houlgate, va comanda pentru ea şampanie. Vor avea cea mai frumoasă odaie din toată ferma. Ca să se răzbune pe zilele cenuşii. Pentru prima oară în viaţă dispunea dinainte de o oarecare sumă de bani. De aceea ţinuse să se căsătorească atât de repede. După „divorţul" de mama lui, vânduse marele apartament din strada Coulaincourt. Jumătate din sumă îi lăsase ei ca să se poată instala în altă parte şi ca să aibă cu ce să se descurce. Divorţul acesta era pentru el de nepreţuit. Să poată trăi, în sfârşit, singur cu Dominique! Cealaltă jumătate, sau cel puţin ceea ce mai rămăsese, o pusese deoparte. Devenise prea anevoios să locuiască în micul lor apartament de la cucurigu. Urcau greu etaj după etaj. Locuinţa era lipsită într-adevăr de confort. Luaseră aşadar o mare hotărâre. Să cumpere apartamentul pe care-l găsiseră mai zilele trecute pe strada Ravignan, colţ cu strada Berthe. Îl plăcuseră de la prima vedere. Banii de care dispunea Olivier le-ar fi ajuns pentru rata iniţială.

Un prieten le-ar împrumuta diferenţa. Soldul l-ar achita în cinsprezece ani. O mie de franci pe lună. Se vor descurca. N-or să părăsească colina. Parisul va continua să-şi aprindă pentru ei în fiecare scară semnalele luminoase. Aveau şi ascensor. Peste tot mochete. Şi baie. Un living spaţios şi o cameră pe care le vor tapetă cu satin albastru. Albastru stins cu dungi aurii cum îi place lui Domi. Olivier visa. Şi el era uşor ameţit. Privi în jur.

— Dar unde s-a dus Anne?

Artistul evoca amintiri pe care soţia sa le asculta mereu cu acelaşi interes, fără a se plictisi niciodată. Departe se vedea barca revenind spre ei. Aluneca mereu de la un mal la celălalt.

— Spune, n-ai văzut-o pe Anne? stărui Olivier.

Dominique se ridică.

— Permiteţi? întrebă ea.

Străbătu sala cu paşi grăbiţi şi cum ajunse afară o luă pe potecuţa ducând spre pod. Aici nu găsi decât doi tineri extaziindu-se în faţa tufelor de rododendroni. I se păru că adulmecă un miros de caprifoi. Văzu o barcă într-un boschet lângă un rond de margarete. O remarcase şi la sosire gândindu-se c-ar putea face o frumoasă fotografie în acest colţişor. Aci stătea Anne, ghemuită, cu mâinile împreunate la piept, cu privirea în gol.

— Anne! exclamă Dominique aşezându-se lângă ea. Anne izbucni în hohote.

Câinele trecu. Apoi stăpâna sa. Apoi poetul cu nuieluşa lui. Podul trepida. Nenumărate bărcuţe alunecau de la un mal la altul. Trupuri înlănţuite. Simularea iubirii. Şi margaretele cu mutriţele lor hazlii şi merişorul răzleţit, agitându-se pe lângă ele…

„Domi, dac-ai şti! Sunt atât de necăjită. Îl iubesc pe Patrick, dar el n-o să se mai întoarcă. Totul este pierdut. Noi n-am fost niciodată aşa cum eşti tu cu Olivier. Am încercat. Credeam în el. Dar şi tu… Voiam să-ţi spun. Acum cincisprezece zile. Lângă iaz. Ce ciudat. Am avut un şoc. Ascultă. Dar nu.

Nu astăzi. Te-ar întrista şi mai rău, sunt convinsă. Nu-i momentul să ţi-l amintesc pe Claude. Ştiu prea bine ce simţi uneori. Olivier, nici el nu este idealul. Spune-mi. Aş vrea să ştiu. Ai un aer ciudat. Îl priveşti cu ochi străini. Nimeni nu întrupează idealul. Ah! haide, spune-mi. Sunt mai tristă ca niciodată. Îmi vine să mă arunc în apă."

Anne ar vrea să spună toate lucrurile astea.

— Linişteşte-te, draga mea. Te rog nu fi tristă.

— Plângi şi tu, Domi? Ce bine ne stă la amândouă! Poate că acum am putea fi fericite, fugind împreună şi lăsând baltă petrecerea de nuntă. Dac-ai vrea…

Artistul îşi deapănă într-una amintirile. Cum l-a primit ilustra Sarah în loja ei când avea şaisprezece ani; ziua în care Robert de Flers i-a încredinţat rolul vieţii sale; întâlnirile cu Feydeau; prietenia cu Abel Gance, colegul de la liceul Chaptal.

Olivier se întreba de ce nu s-o fi întors Dominique.

— Ţi-aminteşti, zicea doamna Dargence, când ne petreceam vacanţa la Pyla? Nu trebuie să mă plâng. Nu toate mamele au avut norocul meu. Mi-am păstrat fiul foarte mult timp.

Glasul i se pierde. Olivier visează sub soarele care-şi schimbă locul. „Vom ajunge pentru cină, îşi spune el. Cu maşina mea hodorogită am nevoie de trei ore până la Houlgate. Voi merge pe autostradă. Fac mai puţin decât prin Lisieux. La kilometrul o sută, ne vom opri să bem un păhărel la restaurantul lui Jacques Borel. Domi adoră chestiile astea. Găseşte chiar că plătirea taxelor pentru autostradă are în ea ceva poetic. S-ar putea să mai găsim un foc de lemne când ajungem la fermă. Parc-o văd toată-n lacrimi de bucurie. Şi pe mine la fel. Ne vom plimba noaptea, pe malul apei, ca la Etretat."

Anne plânge încet cu capul sprijinit de umărul mamei sale. Continuă să-şi reverse deznădejdea.

— N-o să plecăm, fetiţa mea dragă. Vom rămâne cu tine. Nu te putem lăsa singură, astă-

seară, în starea în care le afli.

„Diseară…” continua să viseze Olivier.

— La Houlgate, reia Dominique, vom merge mai târziu. Olivier va înţelege. Te iubeşte mult, ştii asta, nu?

*

Viaţa adevărată
După mine
Este viaţa
Pe care-o trăieşti
Când iubeşti…

Zizi Jeanmaire îşi dă drumul la voce. Este numai picioare şi pene. Alte fete în pene de toate culorile. Zece Zizi Jeanmaire; douăzeci Zizi Jeanmaire. Balerine ca nişte păsări. Şi alţi indivizi negri care se bâţâie îndrăcit. Muzica izbucneşte şi ea, la fel de ţipătoare ca vocea, luminile se aprind şi mâna Annei în cea a lui Dominique şi a lui Olivier, calmă şi resemnată. Este pentru prima oară când Dominique asistă la un spectacol de music-hall. Gândurile-i zboară. N-o impresionează culorile vii ale scenei. În seara asta Anne pare o fetiţă. Slabă şi fragilă şi atât de tristă. Olivier a fost de acord să renunţe la Houlgate.

S-a uitat la faţa Annei. A înţeles. „Sigur, amânăm pe altă dată.” I se pusese un nod în gât. A zâmbit. I se părea ciudat să piardă din nou această ocazie. Îşi prelungiseră toţi şase plimbarea pe insulă. De-a lungul rondurilor cu flori, de-a lungul tufişurilor, de-a lungul apei. Erau brusc tulburaţi. Artista întrebase:

— Ţi-e rău Anne?

— Este uşor obosită.

— Bineînţeles, toţi suntem. Este firesc. Emoţia.

Au mai mers o vreme, apoi s-au săturat. N-au mai îndrăznit să facă poze din pricina feţei îmbufnate a Annei. Au luat iar barca. Nu mai era acelaşi luntraş.

— Am să vă conduc acasă, le-a spus Olivier celor doi artişti şi mamei sale.

Dominique i-a urmat în Renaultul închiriat, împreună cu fiica ei. Anne a început din nou să plângă. În cele din urmă s-au regăsit toţi trei în strada Coulaincourt. Apartamentul era plin de flori. S-au privit îndelung. Nu erau totuşi o adevărată familie.

Marea, odaia rustică, pajiştea moale, crustaceele trandafirii, focul de lemne, drumul în noapte. Iar ei amândoi, singuri. Ce s-o petrece acum la fermă? Or fi şi oameni veniţi să facă dragoste?

— Nu trebuie să renunţaţi la călătoria voastră de nuntă din pricina mea, spusese Anne.

Se lăsase o linişte adâncă. Olivier părea ca lovit cu măciuca, Dominique era mai resemnată. Se obişnuise cu situaţiile astea.

El îşi revenise.

— Ce-ar fi să mergem diseară la Casinoul din Paris? Am un prieten care lucrează la administraţie. Aş putea face rost de locuri. O să te reconforteze, Anne. Apoi ne ducem să degustăm fructe de mare.

Zizi Jeanmaire cântă într-una. Golanii se învârtesc prin faţa scenei trăgând cu ochii la fundul dansatoarelor. Dansatorii au toţi acelaşi surâs şi ochi strălucitori.

Viaţa adevărată
Înseamnă mai nimic
O mână într-o mână
Care-şi închide palma…

Olivier se pleacă spre Dominique.

— Eşti fericită, scumpo?

Ea îl priveşte. Este răvăşită din pricina acestei zile, uluită că se vede măritată.

În pauză se duc să bea ceva la cafeneaua de la intersecţia străzii Athènes cu strada Clichy. Toată lumea se precipită-ntr-acolo. Era atât de cald în

sală. Doi „travestiţi” fardaţi se leagănă pe taburetele din faţa tejghelei.

— Ţi-aminteşti? întreabă Dominique.

Sigur că-şi aminteşte. Poarta vopsită în verde exact lângă locul unde venea s-o aştepte la ieşirea de la birou, pe ascuns de Anne. Urâte timpuri. Biroul. Bătrâna Lecornet atât de nesuferită. Colegii cu mutrele lor slugarnice. Atât de puţine speranţe. Şi apoi ziua când Dominique lăsase totul baltă ca să nu mai facă decât călătorii.

Tonomatul urlă în cafenea:
Adevărata viaţă
Blănuri, inele
Puţin îmi pasă de ele
Doar iubirea contează.

Olivier o strânge în braţe pe Dominique. Şi Anne îi priveşte.

IV

Se adunaseră vreo douăzeci, veniţi încă de dimineaţă în sala de la Royal Opera. Cei mai buni douăzeci de ghizi ai agenţiei, cei mai experimentaţi, cei pe care te puteai bizui. Colas, directorul, îi convocase urgent înainte ca sezonul turistic să nu fie în toi. Aşteptau.

— O să ne tragă un perdaf, zise Eric Deschamps care bătea drumurile de cincisprezece ani şi se specializase în sezonul trecut în circuitul Spania-Maroc.

Françoise care urma să se căsătorească, nu mai participa decât la turul de „Şapte zile". Se împărţea între Benelux şi Germania romantică.

Eva Normau gângurea în faţă unei prăjituri, împreună cu o blondă micuţă venită de la o companie aeriană şi pe care o lansau în ţările nordice.

Dominique se amuza împreună cu Deschamps pe care-l cunoştea de mult timp. Un bărbat frumos, elegant şi viril.

— Ghiceşti pentru ce ne-a chemat? întrebă el.

— Bănuiesc. Françoise mi-a spus câte ceva.

Eva Norman zărise autocarul care tocmai oprise pe alee pentru a-i îmbarca.

Ieşiră cu toţii. Pierre Marinier, şoferul, le strângea mâinile, săruta femeile. Îl tachinau:

— Ţi-ai lustruit maşina, zicea Deschamps. Vrei să-i iei ochii patronului ca să-ţi mărească simbria.

Dominique se bucură văzându-l pe Marinier, un tip vânjos, bine tăcut, cu care călătorise de multe ori.

— Unde ne duci? întrebă ea.

— Într-un restaurant de lângă Beauvais. Un local destul de nasol, vă previn. Cred că ştiţi cu toţii motivul pentru care vă invită Colas la ospăţul ăsta copios.

Urcară cu toţii în Sétra. Colas şi colaboratorii săi îi aşteptau direct la hanul unde era prevăzut dejunul. Dominique se aşeză lângă Françoise la care ţinea foarte mult. Eva Norman n-o mai slăbea pe micuţa nou venită. Se aprinsese toată. Marinier întâmpină greutăţi la ieşirea din Paris. Un ghid bătrân şi ramolit pe care-l păstrau din milă şi ca să umple golurile în caz că cineva lipsea, luă microfonul şi-şi salută colegii cu un glas solemn. Crezură că-i o glumă. Îl huiduiră.

Françoise îi povestea lui Dominique cum îşi cunoscuse viitorul bărbat. Anul trecut, într-o excursie în Rusia, se afla în autocar împreună cu un prieten. La Moscova şoferul „o încurcase". Un bărbat de patruzeci de ani aproape că se aruncase sub roţile maşinii. Un muncitor agricol, tată a patru copii. Era o zi ploioasă, nu se vedea la un metru. O adevărată sinucidere. Şoferul fusese reţinut două luni la hotel, pe toată durata anchetei. Până la urmă scăpase cu bine. Recunoscuseră că nu era vinovat. S-a întors totuşi cu părul albit şi şi-a dat imediat demisia. Acum vinde maşini de ocazie.

— Acolo, la Moscova, a început totul, zicea Françoise. Am avut destulă bătaie de cap cu pasagerii de care trebuia să răspund.

— Bine c-ai avut pe cineva care să-ţi ridice moralul.

— Ne vom căsători la toamnă, după ce trece sezonul. O să vii, nu-i aşa?

Mai povesti cum o ocolise norocul la Varşovia. Ca să evite un tractor, autocarul trebuise s-o cârmească la dreapta. Urcaseră pe dâmb şi-şi pierduse echilibrul din pricina şanţului. Un braţ rupt.

Pe partea opusă a intervalului dintre scaune se afla un loc liber. Deschamps veni să se aşeze.

— În curând n-or să mai găsească nici şoferi, nici ghizi, zise el. Mai ales dacă ne mai bat mult capul cu „combinaţiile”.

Eva Norman o invită pe tânăra nou venită acasă la ea.

— Am materiale uluitoare despre Danemarca. Îţi vor servi poate când pleci în circuit.

Se flecărea în toate colţurile autocarului. Unii se plângeau de numărul în scădere al clienţilor, de bacşişurile care nu creşteau de ani de zile. Alţii criticau ba un circuit, ba un hotel, ba un kilometraj prea strâns, un ocoliş inutil, vizitarea unor obiective lipsite de interes.

— Ar trebui să ne întrunim mai des, se auzi o voce din spate. Înainte de sezonul turistic. Este obligatoriu. Trebuie să ne punem de acord asupra preţurilor pentru excursiile suplimentare. Lipsa aceasta de coordonare macină sistemul. Când te gândeşti că pentru „Viena, noaptea” unii iau şaptezeci de franci, iar alţii patruzeci. Şi-atunci cum să nu se plângă clienţii? Refac adesea aceleaşi circuite, îşi povestesc totul. Scriu la agenţie. Nu de mult am cărat o fată bătrână care vizita pentru a patra oară lacurile italiene.

— Înseamnă că i-ai căzut cu tronc! zise Eric Deschamps. Eu m-am săturat. La toamnă renunţ. Cunosc prea bine itinerariile. Devine plictisitor. Şi apoi nu mai rentează ca înainte. Am găsit altă prăvălie care-mi propune voiajuri mai interesante: America, Japonia, Indonezia.

Dominique nu participa la discuţie. De ani şi ani nu auzea decât aceleaşi discuţii. Şi apoi se simţea obosită. Abia se muiase împreună cu Olivier în apartamentul de pe strada Ravignan pe care se hotărâseră să-l cumpere. Cheltuielile instalării fuseseră uriaşe. De pe acum erau strâmtoraţi. Olivier ştia că rubrica sa „Viaţa de artist” de la *Fabricia,* revista magazin la care colabora de un an, era pe ducă. Nici un alt debuşeu în această meserie. Nici o speranţă. Nenumăraţi desenatori şi

jurnalişti erau de asemenea la pământ. Bătea un vânt neliniştitor. Toate ziarele făceau reduceri serioase. O droaie de redactori.

Dominique era îngrijorată. Necăjită şi din pricina Annei a cărei situaţie nu se schimbase. Patrick rămăsese la părinţii lui, la Angoulème. Îşi pregătea acolo examenul. Nu plătea decât jumătate din pensiunea micuţului Alain. De câteva zile Anne lucra într-un birou unde se plictisea de moarte. La dejun, Dominique va vorbi cu directorul agenţiei. Poate că va accepta s-o angajeze pe Anne ca ghid. Deoarece meseria asta părea să-i placă.

— Am sosit! exclamă Françoise.

Colas stătea în pragul hanului însoţit de cei doi colaboratori ai săi, care aveau nişte mutre bizare. Era un bărbat scund şi roşcat cu părul cărunt tuns scurt.

Ghizii fură invitaţi într-o încăpere austeră, cea rezervată conferinţelor. Pe perete era agăţat un jug de boi.

— Dorim să lucrăm cu voi mână în mână, atacă imediat Colas. N-am să îngădui niciodată să jecmăniţi clienţii. Cu riscul de a ne despărţi. Ceea ce s-a petrecut de curând este inadmisibil. Sezonul începe rău. Am primit câteva scrisori care m-au făcut să văd roşu înaintea ochilor. De aceea v-am şi convocat astăzi.

— Credeam că pentru a ne oferi o masă copioasă, zise Eric Deschamps.

— N-am să dau niciun nume, reluă Colas. Vă veţi recunoaşte cu uşurinţă. Cine a îndrăznit să ceară cincizeci de franci de persoană ca să conducă, la Frankfurt, clienţii într-o braserie unde berea nu costă decât două mărci şi jumătate? Şi încă la doi paşi de hotel, fără să utilizeze autocarul. Cine a organizat un „Bâle noaptea”, un „Madrid noaptea” fără cabaret, un „Luxemburg noaptea” când la Luxemburg n-ai ce vedea noaptea? Cine a pretins treizeci de franci pentru o plimbare cu

mini-trenul la Strasburg, când preţul afişat este de cinci franci? Şi ocolul acela de o sută de kilometri într-o excursie de „Şapte zile” ca să arate cascadele Rinului? Cine plăteşte kilometri parcurşi? Credeţi că oamenii-s proşti.

Era stacojiu de mânie. Flutura scrisorile înmânate de secretară.

— Vom pierde clienţii, dar nici vouă n-o să vă fi bine. N-o să piară agenţia din pricina voastră. Lucrurile trebuie lămurite pe loc. Credeţi cumva că dacă se întâmplă vreun accident în timpul plimbărilor voastre nocturne, asigurările vă plătesc? Vi se pare că vă este îngăduit totul, dar să ştiţi că s-a terminat.

Izbi cu pumnul în masă. Ochii îi erau bulbucaţi, gata să-i iasă din orbile.

Deschamps interveni primul.

— Mai întâi ar trebui să ne vorbiţi pe alt ton. Nu suntem la şcoala primară. În rezumat înţeleg că vreţi să ne interziceţi „combinaţiile”.

Colas răspunse alături de subiect.

— Aflaţi că ghizi se găsesc cu nemiluita. Există studenţi care nu cer decât să lucreze cu noi. Ar fi foarte fericiţi să călătorească toată vara mâncând pe săturate fără să cheltuiască o centimă. O agenţie din provincie îi angajează fără plată. Vedeţi bine că nu alergăm după voi. Sunteţi toţi nişte înfumuraţi.

— Nu comparaţi totuşi munca noastră cu a lor. Daţi-ne afară. Angajaţi treizeci de studenţi pe sezon şi o să vedeţi rezultatele.

— V-am mai spus, urlă Colas, dacă-i vorba să pierdem totul, va fi fără concursul vostru. Mai bine aşa.

Deschamps îşi luă trenciul aruncat pe speteaza unui scaun.

— Sunt sătul de tot ce-am auzit, zise el. Nu mă simt vinovat de acuzaţiile dumneavoastră. Îmi pierd timpul stând aici. Pe mine să nu mai contaţi.

În sală se auzi o rumoare. Colas pierdea terenul. Mersese prea departe. Un bărbat de vreo cincizeci

de ani, care era profesor de istorie şi însoţea turiştii în timpul vacanţelor se ridică şi el.

— Eu îmi dau demisia.

Colas se potoli, deodată.

— Deschamps, te rog. Nu-i vorba de dumneata.

— Atunci de ce m-aţi convocat. Nu-mi place să fiu muştruluit. Iar dacă colegii mei acceptă…

— Toţi cei care se află aici au fost, sunt avizaţi în măsura în care într-adevăr ţinem la ei. În zece zile am lichidat zece ghizi. Aceia nu ne mai interesau. Atâta vă rog, să fiţi sinceri cu mine şi să nu vă mai bateţi joc de oameni.

— Interziceţi sau nu „combinaţiile”? întrebă Deschamps cu glasul tăios.

— Nu tocmai. Ştiu prea bine c-aţi născocit alt mijloc de a câştiga bani. Sunteţi cu toţii nişte pişicheri.

— Între noi fie vorba, Colas, credeţi că facem meseria asta de câine doar pentru nenorocitul de salariu pe care ni-l acordaţi (nici măcar cu cât se plăteşte o fată-n casă) şi pentru bacşişurile sărăcăcioase pe care ni le dau clienţii?

— Faceţi bacşişurile obligatorii la un procentaj stabilit, interveni un tânăr care fusese balerin la Opera din Berlin înainte ca un accident să-l constrângă să se reprofileze.

— Cu neputinţă. Jucăm strâns cu concurenţii. A face bacşişurile obligatorii este totuna cu a mări tarifele. Nu ne putem îngădui. Clienţii s-ar duce în altă parte. Nu ne-ar avantaja nici pe noi, nici pe voi.

Din fundul sălii, Deschamps striga:

— Aveţi vreo reclamaţie cu privire la mine în cincisprezece ani de meserie?

— Raportaţi totul la persoana voastră. Am vrea să cunoaştem şi noi programele excursiilor suplimentare şi preţurile pe care le cereţi ca să vedem dacă sunt acceptabile.

— Şi ca să le adăugaţi în catalogul anului viitor în profitul vostru! Ne-am stors creierii ca să le

punem la punct şi acum veniţi să încasaţi beneficiile!

— Ei, haide, Deschamps, prea vezi lucrurile în negru. Ceea ce-mi displace este că unii ghizi se comportă ca nişte cerşetori. Dacă nu întreceţi măsura suntem şi noi dispuşi să închidem ochii.

Dominique era înfricoşată. Nu se mai recunoştea. Ea care lua totul în răspăr altădată, care le spunea verde în faţă ce gândea, acum tăcea mâlc. Înseamnă că îmbătrânea. Şi dacă lui Colas îi sărea ţandăra, dacă îi dădea pe toţi afară? Îi ştia bine furiile. Ce-ar face atunci cu toate problemele ei care o copleşeau şi care se agravau pe zi ce trece? Avea oricum impresia că se renega.

Îl trase de o parte pe Deschamps.

— Acceptă, Eric. Să nu mai discutăm. Toţi avem nevoie de lucru. La urma urmei ne câştigăm viaţa destul de onorabil.

El o privi dispreţuitor.

— Gura! Nu fi atât de umilă! Mă miră din partea ta. Repet că n-o să mă las dus de comedia asta. Este pur şi simplu şantaj. Pentru ce să-i dezvăluim „combinaţiile” noastre? Prefer să-mi dau demisia.

Dominique se înroşi toată. Deodată îi fu ruşine. „Nu te umili aşa!” Eric avea dreptate. Ridică totuşi din umeri. Era adevărat că se schimbase. Ce se întâmplase cu faimosu-i curaj, cu orgoliul ei sălbatic? Îi era greaţă de ea, de maimuţărelile ei în autocar ca să-şi ascundă pofta de a-i înjura, de surâsul ei comercial, ipocrit, de vorbele-i onctuoase pentru a salva un bilet de zece franci, pentru ca Colas să n-aibă niciodată vreo reclamaţie cu privire la ea, pentru a nu-l provoca s-o dea afară într-o bună zi. Da, se dispreţuia. Menaja pe unii, flata pe alţii. O fiinţă fără opinii care n-avea nici măcar timp să gândească. Nici măcar timpul să fie ea însăşi. Iată ce devenise, o fiinţă ştearsă, oarecare, temătoare, neliniştită. Un cal epuizat şi care abia mai putea trage la ham! Se împotmolea,

se zbătea. Sleită, îşi îndoia spinarea, se târa pe lângă ziduri. Ar fi îndurat orice pentru a nu fi constrânsă, pe drumu-i anevoios, să facă un pas înapoi. Şi iată că astăzi totul era repus în discuţie. Din pricina lui Eric, mai ales, căruia puţin îi păsa de toate. Cum ar putea-o el înţelege? De bani nu ducea lipsă niciodată. Trecând prin Antibes văzuse ce vilă splendidă îşi construise. Refugiul său tihnit pentru lunile aspre ale iernii. Grozava-i nepăsare de celibatar. Aplombul, dinamismul! Totdeauna bronzat, destins şi sigur de sine. Cum ar fi putut-o înţelege? Îi aruncă o privire încărcată de ură. El nu cunoştea mirosul judecătoriilor, băncile tribunalului corecţional unde te vezi dezonorat într-o clipită pentru că eşti sărac şi pentru că ai cutezat să-ţi cumperi un pat pentru copil cu un cec fără acoperire. Şi poliţia judiciară în zori, cu Sena îngheţată, nepăsătoare faţă de toate nenorocirile tale, acoperită de-o pâclă perfidă, misterioasă. Spaima care te macină, feţele stacojii ale celorlalţi care nu mai bravează: „cincisprezece zile de închisoare cu amânarea pedepsei!” Deschamps n-a auzit niciodată aceste cuvinte, n-a cunoscut niciodată frigul, foamea, n-a suflat niciodată peste faţa unui copil pentru ca aerul pe care-l respiră să-i fie mai cald. Pentru el piscina de la Levallois, înţesată de arabi n-a fost niciodată sala Lido, şi nu i s-a întâmplat niciodată să cadă frânt de oboseală, învins, zdrobit când erai obligat să munceşti zi şi noapte pentru a salva un copil pe care un ticălos l-a uitat pe drumul vieţii sale de om egoist. Deschamps nu putea pricepe că şi de astă dată, Dominique dăduse chics cu o căsătorie pe care nici măcar nu şi-o mai dorea. Poate că în străfundul inimii ei nădăjduise ca Olivier să-i fie ca o oază. Să se poată odihni puţin în căuşul acestei proaspete căsnicii. Olivier ar fi lângă ea, i-ar întinde mâna robustă în ciuda firii slabe pe care i-o cunoştea. Ar fi avut timp să răsufle, să se agaţe de el. S-ar fi simţit fericită. Era la capătul puterilor. Anii prin

care trecuse o istoviseră. Ziua la birou, iar seara casieră la cinema sau spălând vasele în restaurante. Stive de plicuri cu adrese copiate până la miezul nopţii, la lumina tremurândă a lumânărilor, căci i se tăia adesea curentul electric. Notele de plată pe care nu le putea achita niciodată. În privinţa aceasta, la fel, de nicăieri nicio înţelegere. Feţele se întunecau, zâmbetele înţepeneau, ameninţările nu mai conteneau. Nu-i mai rămânea decât să-şi plece spinarea. Claude îi lăsase copila în braţe şi ea a trebuit să se descurce, să lupte, să reziste sau să crape împreună cu fata. Baticurile pe care le picta, noaptea, ca să le vândă; contururile care deveneau duble, triple, oboseala căreia nu mai ajungea să-i pună stavilă. Era intoxicată, asfixiată de oboseală. Deschamps habar n-avea de toate lucrurile acestea. Şi foamea care o chinuia zile întregi, leşinurile pe stradă, senzaţia aceea de vid în trup, în cap, un vid înnebunitor care te ducea cu gândul la moarte. Moartea ca o eliberare, poate, din această viaţă de câine. Da, greţoasă melodramă. Olivier nu schimbase mare lucru din toate acestea. Atâta doar, sărăcia lor era mai lustruită, mai estetică. Încerca s-o calmeze prin vorbe frumoase. O înduioşa privirea lui blândă. Crăpau de foame într-un decor mai agreabil. Mobilierul lor nu mai era acum alcătuit din lăzi şi tapete adevărate luaseră locul bucăţilor de pânză ieftină pe care le cususe una de alta ca să ascundă urâţenia pereţilor scorojiţi, a ferestrelor ieşite din ţâţâni din strada Saint-Sauveur.

Eric Deschamps se ridicase. Era superb, înalt, un om vizibil fără probleme, în afara aceleia doar de a-l enerva pe Colas, de a-i arunca neîncetat săgeţi, de a risca să-l împingă să-i dea pe toţi afară. Avea pielea netedă a oamenilor care au fost totdeauna răsfăţaţi de viaţă. Tatăl său, un farmacist onorabil din Badeaux nu se îmbăta, nu-l lovea cu piciorul în burtă când era în criză. Şi dacă-i făcuse un copil unei slujnicuţe, nimeni n-a aflat niciodată

nimic. Ştiuse să se descurce, punându-i-l în cârcă discret, cu o îndemânare de artist. Eric Deschamps habar n-avea ce înseamnă viaţa. Era un lucru bun sau rău? I se netezise calea încă de la născare; îşi putea permite să protesteze, să se agite, să revendice. Mânia este şi ea un lux rezervat doar câtorva. Îndrăzneşti totul când n-ai nimic de pierdut; „Nu fi atât de umilă!" Dominique simţea şi acum fraza aceasta apăsându-i inima. Ea, victima, care se descurcase cum putuse în mijlocul pungăşiilor celorlalţi, încercase să se strecoare, să culeagă câteva firimituri, dar n-avusese niciodată nici talent nici energie. Nu era decât o amatoare modestă, iar Deschamps risca s-o facă să piardă totul. Îl lua de sus, îl apostrofa pe Colas, ţinându-şi impermeabilul pe braţ, gata să părăsească sala. N-avea decât cuvântul ruptură în gură. Îi plăcea să se audă. Discuţia lua proporţii uriaşe. Colas îi va concedia pe toţi, cu siguranţă. Dominique era toată numai broboane de sudoare. Palidă, desfigurată. Inima îi bătea ca în zilele când murea de foame, ca în nopţile când bea prea multă cafea să se dopeze. Iar lui Colas îi fierbea sângele-n vine. Îşi ţinea pumnii strânşi şi bătea mereu cu ei în masă. Dominique se gândea la noile rate pe care va trebui să le achite curând, la apartamentul prea costisitor pentru ea. Trebuia să joace din ce în ce mai strâns, să nu piardă niciun prilej de a câştiga cât de puţini bani. Olivier şi ea îşi angajaseră restul vieţii pe credit. Mai era şi Anne care de asemenea se crampona de ea. Pentru Anne voia Dominique să discute cu Colas în timpul dejunului. Îi devenise o idee fixă: să-i fac ochi dulci ca să-i ofere o slujbă Annei, pentru a deveni şi ea ghid, pentru a nu-i distruge ultima şansă. Îşi făurise visuri mari în legătură cu ea, şi-o imaginase doctoriţă, ducând o viaţă confortabilă. Dar Anne nu era fata pe care şi-o dorise. Studiile n-o interesau. N-avea pic de ambiţie. N-o pasiona nimic. Faţa obosită a mamei

sale o determinase să nu mai dorească decât să se odihnească şi atât. Colas bău un pahar cu apă.

— Ascultaţi-mă bine. Vă las trei zile la dispoziţie ca să vă gândiţi. Discutaţi între voi problema respectivă. Vă avertizez însă că acela care nu va accepta condiţia pusă de mine, nu va mai călca niciodată pragul agenţiei. Asta-i tot.

Închise înfuriat dosarul.

— Iar acum putem trece la masă.

Dejunul fu mediocru. Agenţia alesese un meniu fix la un preţ foarte redus. Crudităţi, peşte afumat cu cartofi fierţi. Vin la garafă.

Deschamps plecase fără să mănânce. Preferase să ia un sandviş într-un bistrou învecinat şi să se înapoieze singur acasă. Putea să facă pe omul de caracter. Îi dădea mâna.

V

Jos, piaţa Emil-Goudeau şi Bateau-Lavoir, care nu mai era decât un zid. În faţă, hotelul Paradis cu umbre chinezeşti în dosul ferestrelor. La stânga, strada Berthe părea că duce spre mare.

Olivier se întoarce spre Dominique. Rămâne uimit. Ea stă împietrită, dusă pe gânduri în balconul noului apartament. Crezuse că se va extazia, alergând fericită, deschizând toate uşile. Şi iat-o privind nemişcată. El aşteaptă o frază: „Şi flori, am să pun flori peste tot”. Ea nu rosteşte nimic.

Eşti noaptea superbă şi zvăpăiată
Eşti noaptea pisicilor care miaună
Eşti noaptea.
Noaptea felinarelor triste
A îndrăgostiţilor nebuni
A uşilor care scârţâie deschizându-se
A trecătorilor
Eşti noaptea umbrelor ce se strecoară
A străzii pustii
Care aşteaptă ultimul metrou
Ca să poată dormi
Ca o mică burgheză.
Din Maupassant.

Ea zâmbeşte în loc să fie emoţionată de poezia pe care el i-o arată. Ca şi cum dintr-o dată nu-l mai lua în serios.

El se apleacă iarăşi peste balustrada balconului. De sus fântâna Wallace pare un rond întunecat printre crengile copacilor. Picioarele unui cerşetor atârnă peste banca pe care Utrillo dormea adeseori.

El ar vrea să poată uita că peste trei zile ea va pleca din nou. Două săptămâni în Maroc. Cu avionul pentru Casablanca. S-a săturat. Iar emoţii, iar aşteptări. Se teme de toate când ea lipseşte. Un accident, o întâlnire, sau că, fiind acolo, departe, urăşte viaţa grea pe care el i-o oferă. Se simte dezarmat.

Priveşte în continuare. În piaţa unde Picasso şi Apollinaire veneau adesea să respire aer curat nu era nimeni care să discute despre arta modernă.

De ce-o fi avut Dominique criza aceea de disperare înainte de căsătoria lor? Olivier este neliniştit. Încearcă s-o analizeze, s-o înţeleagă.

— Opreşte maşina, ori sar!

Era ca turbată. Scuturată de o criză de nervi, de o panică bruscă, străine de ea. Se sufoca. El era descumpănit. Avea desigur motivele ei pe care nu le cunoştea, îşi parcase maşina pe strada Ordener lângă blocul artiştilor, o construcţie urâtă din cărămidă. O luase în braţe. Ea era doborâtă. Trecea printr-o criză. Nu semăna deloc cu celelalte femei. Văzuse atâtea! Căsătoria i se părea de nesuportat. De şapte ani de când se cunoşteau fuseseră fericiţi în felul lor. Şapte ani de clipe furate vieţii, de întâlniri fugare la o cafea cu frişcă sau hoinărind prin Paris; sâmbetele de libertate deplină, taxiurile din zilele faste, momentele de plictiseală sau fericire. De ce să creeze legături definitive, obligaţii care ar strica totul? Să trăieşti mereu împreună cu cineva fără nicio altă alternativă. Să nu mai fii singur niciodată. Condamnată pe totdeauna. Încolţită, dădea înapoi. Se simţea prinsă ca într-o menghină. Îi venea să urle, s-o ia la goană. Ar fi dorit să-l iubească pe Olivier fără constrângeri. Nu făcuse niciodată nimic cu libertatea ei, dar îi era teamă s-o piardă. Totdeauna o obsedase ideea dificultăţii traiului în doi pe o perioadă îndelungată. I se părea logic, inuman să nu mai fie disponibilă pentru nimic din ceea ce s-

ar putea întâmpla. Nu mai ştia ce este cu ea, îşi pierdea controlul de sine. Fusese totdeauna o inadaptată.

El încercase s-o liniştească. Nu înţelegea. Era descumpănit.

— Eşti nebună. Vei fi la fel de liberă ca înainte. Căsătoria nu schimbă nimic. Şi apoi, eu nu te forţez. Tu eşti aceea care-ntr-o vreme doreai… Nu era zi să nu-mi vorbeşti despre asta.

— Am aşteptat prea mult, sau ne-am gândit prea mult, Olivier. Până acum trăiam împreună când doream. Niciodată din constrângere. Şi, totuşi, ce greu ne-a mai fost.

Ea avea un aer trist şi visător.

— Atunci eşti de acord cu teoriile Annei. De ce i-ai făcut morală? De ce ai obligat-o să se mărite cu Patrick?

— Chiar aşa. Rezultatul este strălucitor!

Până la urmă se liniştise. Îşi ridică ochii spre el. O privire în care revenise speranţa.

— Poate că ai dreptate. Iartă-mă. Nu mai ştiu ce este cu mine. Cred că m-am cam scrântit. Te iubesc şi tu ştii asta. Dar mi-e frică. Totdeauna am fost o zăpăcită, niciodată n-am ştiut ce vreau.

El zâmbise.

— Oricum, este prea târziu, draga mea. Căsătoria a fost anunţată.

El priveşte în continuare casele strâmbe ce parcă sar într-un picior, acest Montmartre înclinat şi ameţitor, iar mai departe Saint-Jean cu arabescurile sale de un albastru spălăcit pe un fond de cărămidă roşcată. A trecut o lună de când s-au căsătorit. În ziua respectivă, Dominique părea absentă şi plictisită. Cu gândul aiurea. De parcă era târâtă cu forţa.

Se gândeşte la circuitul în Maroc. Când va izbuti oare să câştige suficienţi bani ca să n-o mai lase să plece? Călătoriile sunt pentru el o obsesie. Iar acum, apartamentul. L-au cumpărat, aşa cum

cumperi o maşină nouă. Au semnat totul la notariat ca nebunii. E-adevărat că n-au fost niciodată cu picioarele pe pământ. Ratele urmează să apară, regulate şi inevitabile. Nici măcar nu ştiau cum vor izbuti să le achite. În fiece lună, timp de cincisprezece ani. Şi cu o dobândă enormă. Peste cincisprezece ani. Ce-or face atunci.

Se întoarse în livingul al cărui tavan îl decoraseră cu tapet. Aşezaseră câteva mobile vechi recuperate din strada Coulaineourt, şi cumpăraseră o canapea de culoarea aurului stins, pe care vor dormi ei. Camera va fi pentru Anne. A fost ideea lui. Pentru ca Dominique să fie total liniştită. Fiica ei putea veni astfel oricând voia. Baia era încântătoare, gris şi trandafiriu cu ornamente aurite peste tot. Instalatorul terminase lucrul în ajun. Dominique n-avusese niciodată o cameră de baie. Se spăla totdeauna la chiuveta din bucătărie. Ar trebui să sară în sus de bucurie. Se gândeşte cu siguranţă că le vor trebui cinci ani ca s-o plătească în afara celorlalte cheltuieli. Şi tot cinci ani pentru instalaţia încălzirii centrale. Poţi să înnebuneşti, nu alta! Simte cum i se învârteşte capul. Şi apoi, cu călătoriile ei, va profita atât de puţin de apartament! Se impunea totuşi găsirea unei soluţii. El voise să-i ofere un dar demn de dragostea ce i-o purta. Un apartament cu chirie ar fi ridicat aceleaşi probleme. Preţurile s-au ridicat şi aici.

Este trist, decepţionat. Un fel de presimţire îi strică momentul acesta pe care-l aşteptase atâta. S-o vadă pe Dominique în balcon, fericită în mijlocul decorului pregătit pentru ea. I se pare frumoasă, aşa cum stă, cu privirea gravă, proiectată pe cerul împâclit de nori grei gata să se spargă peste Parisul redus la o zugrăveală impresionistă.

Mâine se va duce la ziar. Are întâlnire cu Dalayrac, directorul publicaţiei *Fabricia,* ca să-i predea o nouă serie de benzi. În afara desenelor nu prea ştie să facă nimic altceva. Visează la timpurile când colabora la două cotidiene şi la un

hebdomadar totodată. Eră moda benzilor desenate, şi nu exista ziar să nu le dedice pagini întregi. Fenomenul includea şi un soi de snobism. Ca să poată face faţă, lucra câte paisprezece ore pe zi. Oamenii citeau foiletoanele pe nerăsuflate. Acum privesc televizorul. Ce fericite le-ar fi făcut atunci pe Dominique şi pe Anne! Oare de ce lucrurile vin totdeauna prea devreme sau prea târziu? Jos, piaţa Emile-Goudeanu îşi aprindea felinarele de operetă. Pe cer un avion se credea stea căzătoare.

Dominique urmăreşte cu ochii micul aeroplan dispărând din când în când în spatele unui nor. Olivier o strigă, îi prinde mâna. Ea zâmbeşte încă gândindu-se la poemul lui.

Eşti noaptea
Noaptea animatoarei istovită
Care aşteaptă ca ringul de dans să se golească cu totul.
Eşti noaptea
Noaptea confetilor înecate în şampanie
Noaptea fluieraşului de trestie prea repede uzat…

Voise să-l termine în seara asta, să i-l îngâne chiar în clipa când totul era pregătit pentru sărbătorire. Petrecerea pe care el i-o organizase. Totdeauna Olivier a fost un sentimental exagerat, iar într-o vreme ea adora asta. Cumpărase o grămadă de bunătăţi pe carnetul de credit care-i îngăduia să le achite o lună mai târziu. Până într-o lună! Totdeauna au trăit aşa. Descoperise un magazin fantastic lângă gara de Est unde acceptau felul acesta de carnete. Cumpărase şampanie, somon afumat, ficat de gâscă, tot ce-i trecuse prin cap. Vor cina în faţa ferestrei deschise. De nevindecat, da. Era de nevindecat!

Dominique este tristă. Se întreabă de ce, văzut de departe, fremătând sub mantia de ceaţă, Parisul

nu-i apare decât ca un perete gol şi cenuşiu: de ce, expresia afectată şi privirea umedă, neliniştită şi interogatoare a lui Olivier o enervează; de ce şi el e încorporat în acest peisaj neted şi cenuşiu. Nu resimte nicio bucurie. Ştie câtă zbatere o va costa instalarea lor aici. Olivier nu-şi pune întrebări. Nu se întreabă cum se vor descurca. Îl priveşte cu îngăduinţa cu care le-o acorzi copiilor nepăsători. A înţeles că niciodată nu se va putea bizui pe el. Cu adevărat îi lipseşte simţul realităţii. Iar ea nu-şi mai poate permite să viseze. O ştie prea bine. În doi, ar îndemna mult prea multe himere. Căsătoria aceasta n-a făcut decât să-i sporească grijile. Oftează adânc. S-au avântat într-o aventură care nu era de ei. Îl revede pe Olivier în ziua întâlnirii cu agentul imobiliar. Li se ceruseră banii pentru acontul iniţial. El număra. Nu-şi amintea să-i mai fi rămas atât de puţin în contul de la bancă. Ea înţelesese că-i cumpărase câteva mobile mamei lui, că-i plătise unele amenajări ca să se simtă mai în larg în strada Fontaine-du-But. Nu-i făcuse niciun reproş. Alergaseră la un prieten. Un prim împrumut ipotecar ca să acopere golul. Totul începea. Calvarul. Calculul dobânzilor. De la o vreme nu mai auzea vorbindu-se decât despre asta: dobânzile. Bani şi iarăşi bani. Datorii inimaginabile.

Pielea ta miroase a noapte,
Iar mâinile netede sunt sufletul ei.
Sânii tăi au blândeţea nopţii,
Iar ochii durerile ei.
Eşti noaptea
Noaptea nesăbuinţelor, a splendorilor
Când delictele se transformă în diamante
Şi trupurile în tablouri flamande…
Chiar şi ziua, eşti noaptea.

Ei îi vine să-l zguduie. Nu-ţi poţi petrece viaţa scriind mereu poezii, confecţionând vise. Degetul

lui Dominique mai aşteaptă şi acum inelul pe care i-l făgăduise! Poemul acesta îl caracterizează perfect. Un bizar alchimist. Un ciudat magician. Un prost vizionar. Vede, vede o groază de lucruri fericite care nu se realizează niciodată. Şi deodată ea simte dorinţa să cutreiere magazinele ca toate femeile, să-şi aleagă o rochie frumoasă, să viseze la sporturile de iarnă, la Grecia, la Kenya, la toate ţările acelea pe care nu le va vizita niciodată decât ca ghid de excursii organizate. Departe de Anne. Departe de Olivier. Niciodată nu şi-a petrecut o vacanţă adevărată împreună cu fiica ei. Doar câteva zile furate din când în când. Astă-seară Olivier n-o înduioşează. Bărbatul-copil o scoate din sărite, îi pune la încercare întreaga-i resemnare. Drumul parcurs până acum în doi este presărat de prea multe piedici. Montmartre n-o mai emoţionează. Şi s-o mai lase în pace cu Utrillo ăsta sau cu Max Jacob despre care i-a împuiat urechile! Îi este lehamite să-l ştie pe dinafară, să nu mai aibă nicio surpriză, să-i ghicească dinainte comportarea, reacţiile. Nici măcar nu-l mai doreşte.

Dar parcă mai simte ea ceva în afara acestei irezistibile porniri de a plânge care-i înăbuşă pieptul? S-au dus zilele când se simţea geloasă pe chipurile femeilor din desenele lui, când cuvintele poeziilor puteau s-o trădeze, să fie frânturi dintr-o amintire a trecutului său. Spiona totul, până şi somnul, până şi privirile lui, de teamă să nu fie rezervate altcuiva. Şi era terorizată la gândul că ar putea să-şi piardă activitatea ziaristică şi să fie obligat să-şi câştige altfel existenţa. Ideea de a lucra într-un birou, laolaltă cu alte femei, o înnebunea. Femei se găseau la tot pasul. Era un bărbat frumos, ştia asta şi îi era teamă. Trăia mereu cu spaima în suflet. Mai degrabă murea de foame, decât să accepte ca el s-o înşele, având la îndemână atâtea prilejuri uşoare.

În seara asta totul este altfel. Nu se mai simte femeia pătimaşă, geloasă până-n străfunduri. Parisul freamătă într-o învălmăşeală de lumini cu miros de furtună. Iar căldura umedă o sufocă.

VI

Pe scara de la *Fabricia,* Olivier se trezeşte nas în nas cu Jean Ramier, un prieten pe care nu-l mai văzuse de mult.

— Dragă Dargence, mă bucur că te văd, dar mă şi mir totodată. Ce cauţi pe aici?

— Am o întâlnire cu Dalayrac. Lucrez pentru el de aproape un an.

— Habar n-aveam.

— Ei, da, „Viaţa de artist" este rubrica mea.

— Aha! Benzile desenate… Drăguţe. Ale tale sunt prea preţioase. Când te gândeşti la publicul căruia i te adresezi!

Arată spre mapa cu desene pe care Olivier o ţine sub braţ.

— Acolo ai continuarea?

— Da. În fiecare vineri. N-ai vrea să bem ceva după ce discut cu Dalayrac?

— Îmi pare rău, n-o să am timp. Ştii cât sunt de ocupat. Lucrez pentru mai multe ziare. Chiar acum am fost la Dalayrac. Mi-a cerut un editorial pentru rubrica sa „Tribuna liberă". Nu angajează decât oameni care şi-au făcut un nume. De aceea am şi acceptat. Îţi dai seama că niciodată n-aş fi consimţit să scriu vreun articol pentru rubrica asta sentimentală.

Jean Ramier începu să vorbească dintr-o dată cu glas tare şi plin de sine. Surpriza de a-l fi întâlnit pe Olivier îi redase pentru un timp timbrul natural, acum însă îşi revenise.

— Sunt frânt, continuă el. Mai fac şi emisiuni culturale pentru radio. De altfel trebuie să fug. Dă-mi telefonul şi adresa. Este absurd să nu ne vedem

niciodată. Şi în afara benzilor desenate cu ce te mai ocupi?

Olivier îl privi cu ironie.

— Cu nimic. Îmi pierd timpul…

— Mă uimeşti. Te ştiam mai ambiţios pe vremuri. Şi literatura asta cam puerilă nu te calcă pe nervi? Un bărbat ca tine!

— Nu. Puţin îmi pasă. Tot ce mă interesează este liniştea. Nu-mi doresc decât un lucru: să am maximum de libertate.

— Rău, foarte rău în epoca noastră! N-o să realizezi nimic.

Ridică din umeri, evident mirat că existau şi oameni ca Olivier. El însuşi luptase atâta ca-să reuşească! Şi era hotărât să nu se oprească din drumul acesta atât de favorabil.

— Ei bine, te părăsesc. Iartă-mă. Salut.

Olivier, gânditor, îl privea pe Jean Ramier coborând grav larga scară de marmură. În timp ce-l asculta vorbind cu emfază, voise să-i evoce o amintire care-l amuza totdeauna. Cu mulţi ani în urmă, când amândoi erau studenţi şi teribil de săraci, o prietenă comună îi rugase să facă o chetă pentru pomul de Crăciun ai artiştilor din cabaretele din Montmartre. Atunci, fără ruşine, îşi opriseră un procent din încasări pentru nevoile personale care erau, pe vremea aceea, cel puţin la fel de mari ca cele ale bătrânilor artişti! Niciunul, nici celălalt nu avuseseră nicio remuşcare.

Cu braţele încrucişate, Dalayrac îşi învârtea fotoliul cu un ritm regulat care te ameţea. Pe biroul său erau benzile aduse de Olivier.

— Îmbrăcămintea personajelor nu-i potrivită deloc, Dargence! Unde-ai găsit modelele?

— În „Racinet” ca întotdeauna. Este Biblia mea pentru genul acesta de lucrări. Şi sunt printre puţinii care o au, zise Olivier tăios.

Dalayrac îşi coborî tonul. La drept vorbind, nu mai era atât de sigur de sine. În general toată lumea îi accepta observaţiile şi tocmai asta îi dădea

atâta siguranţă. Iar desenatori, slavă domnului, se găseau cu duiumul! Danglia, care avea un nume la Paris, tocmai îl vizitase ca să-i facă oferte. La urma urmei, desenele sale erau mai comerciale decât ale lui Dargence. În plus, Danglia nu făcea mofturi când i se cerea să-şi prezinte figurile feminine cu decolteuri mai adânci. Dargence era prea pudic. Până acum nu se gândise niciodată la asta. Şi iată că deodată găsise cheia: „Prea pudic! Prea pudic!" îşi repeta cuvântul scrutându-l pe Olivier cu ochii săi de viezure.

Reluă din ce în ce mai agresiv:

— Mărturiseşte, Dargence, că personajul tău principal seamănă atât de puţin cu modelul. Mi-ai prezentat un Chopin care aduce cu un hamal. N-o să capteze cu nimic cititoarele.

Olivier îşi înăbuşi o pornire mintoasă.

— Ascultă Dalayrac, am aici documente care dovedesc…

— Dragul meu, nu-mi place tonul cu care-mi vorbeşti astăzi. Din fericire sunt pus aici ca să vă îndrept erorile. Dacă nu-ţi convine…

Ameninţarea fusese rostită. Era singurul mod al lui Dalayrac de a-i dirija pe ceilalţi, tuturora fiindu-le teamă să nu-şi piardă slujba. Se mai enervase odată împotriva lui Olivier referitor la Ninon de Lenclos. Convins că faimoasa Ninon era o curtezană de la începutul secolului ai XIX-lea. Nu pricepea de ce Dargence se încăpăţânase s-o îmbrace într-un costum din epoca lui Ludovic al XIII-lea. I-o reproşase fără menajamente. „Sunt dezolat, patroane, dar Ninon de Lenclos a trăit în secolul al XVII-lea!"

Una din fixaţiile lui Dalayrac era şi aceea de a i te adresa cu apelativul „patroane". Tânăr fiind, cunoscuse diverşi importanţi directori de ziare, cărora redactorii subalterni le spuneau astfel în mod respectos, şi lucrul acesta i se păruse totdeauna maximum de putere şi de autoritate. Îşi jurase că într-o bună zi, la rândul său…

Ziariştii, fotografii şi desenatorii instituţiei îl dispreţuiau de comun acord pe Dalayrac, şi el ştia asta. Nutrea împotriva lor o furie pe care cu greu şi-o putea stăpâni şi se răzbuna în mod josnic, abuzând de autoritatea sa – poziţie pe care de altfel toţi se întrebau cum de-o putuse obţine. Grijulii să-şi menţină postul, colaboratorii răbdau, îi suportau cumplitele mânii, convinşi că lucrurile nu puteau dura la infinit. Trecuseră totuşi douăzeci de ani de când Dalayrac conducea *Fabricia,* continuând să creadă cu încăpăţânare că „şiragul Reginei" fusese cumpărat de la Boucheron. Nimeni, de frică să nu-l contrazică, n-a îndrăznit să-i deschidă ochii. Prin ce miracol urcase atât de sus şi cum de se menţinea? Circulau tot felul de zvonuri referitoare la vertiginoasa-i ascensiune. Limitat cum era, nu admitea nicio contrazicere şi unii redactori preferaseră să-şi piardă postul decât să suporte un astfel de tiran.

„Sunt un prost că l-am enervat, se gândi Olivier. Cu siguranţă că se va răzbuna. Nu va fi pentru prima oară. Ce se întâmplase cu Michka despre care decretase într-o bună zi că desenele lui erau triste? Trei ani în şir îl obligase să lucreze fără răgaz. Într-o dimineaţă, fără să se ştie de ce, găsise că desenele lui erau triste. Triste! Erau totuşi aceleaşi desene din totdeauna. Dar pentru el, deodată, deveniseră triste. Această etichetă îl urmăreşte şi acum pe Michka. Umblă vestea prin toate ziarele că desenele lui sunt triste şi că Dalayrac l-a concediat din această pricină. Michka nu-şi găseşte de lucru. La un moment dat se va sinucide pentru că Dalayrac fusese prost dispus…"

Iritat de tăcerea lui Olivier, Dalayrac spuse:

— Viitoarea bandă i-o voi încredinţa lui Danglia. Ai să vezi că se descurcă perfect. Mi-a adus câteva probe. Excelente! Trebuie să mai schimbăm puţin. Publicul se plictiseşte. De câtă vreme îmi faci rubrica „Viaţa de artist"?

— De un an.

— Un an! Ai nevoie de odihnă, dragul meu. Trebuie să te înnoieşti. Titlul „Viaţa de artist” l-ai găsit dumneata, ştiu asta. Dar acum a devenit proprietatea ziarului. În fond, nu era genial.

Olivier înregistra totul fără să clipească. Pricepuse. Vechile-i temeri se adevereau dintr-o dată. Orice stăruinţă era de prisos.

Dalayrac îi oferi o ţigară pe care el i-o refuză.

— Sunt convins, crede-mă, că ai nevoie de oxigen. Pentru noi, cititorii, este cam obositor. Sunteţi toţi aceiaşi. Desenele voastre seamănă între ele. Fie că este vorba de Rembrand sau de Beethoven regăseşti, vrând, nevrând, acelaşi stil. Atunci desenele te atrag mai puţin. Cred, în cele din urmă, că hotărârea mea este bună pentru toată lumea.

Îşi luă un ton mieros, ridică din umeri cu un aer fatalist şi-l însoţi pe Dargence până la uşă strângându-i mâna.

— Oricum, îţi voi telefona într-una din zilele ce urmează.

Olivier simţea că se sufocă. Fără *Fabricia* era un om pierdut.

Ieşind de la ziar, intră într-o cârciumă situată chiar la parterul clădirii. Colaboratorii de la *Fabricia* veneau adesea aici ca să uite de mâniile patronului şi jucau biliard. În fundul sălii, îl zări pe Danglia care discuta cu un desenator. Olivier îi salută înclinându-şi uşor capul. Danglia era bronzat. Se înapoiase cu siguranţă din vacanţă. Văzându-l pe Dargence, îşi întrerupse brusc discuţia. Avea un aer stânjenit.

— Vino să bei ceva cu noi. Nu eşti niciodată văzut pe la sindicat. Adu-ţi aminte. Ţi-am mai reproşat o dată.

Celălalt desenator dispăru.

— Fiindcă veni vorba, continuă Danglia, nădăjduiesc să nu-mi porţi pică pentru cele întâmplate. Îl cunoşti pe Dalayrac mai bine decât

mine. Vii de la el nu-i aşa? Te-a pus în temă. Într-o zi a trimis după mine. Îţi dai seama că nu eu l-am solicitat. A lua locul unui prieten, nu-i genul meu. Şi apoi nu contez pe rubrica asta. Sunt chemat peste tot. Am de lucru, berechet! În plus, activităţile sindicale. Dar mi-a fost greu să-l refuz. Ştii cum e cu grangurii ăştia. Dacă-l superi pe unul, îi informează şi pe ceilalţi şi te-ai ars. Aşa că, ce puteam face? Pune-te în situaţia mea.

„Ce scârbă, şi Dalayrac ăsta! îşi spuse Olivier. Totul era stabilit dinainte de a veni eu. Nici măcar n-avea nevoie de un pretext ca să-mi facă vânt."

Danglia părea mereu uşor stânjenit.

— De altfel, reluă el, dacă ziceam „nu" mi-ar fi purtat pică, iar pentru tine lucrurile tot nu s-ar fi schimbat. Ar fi apelat la altul. Când îşi pun ăştia în cap să se debaraseze de cineva, nimic nu-i opreşte. Şi totuşi rubrica ta era foarte bună. Chiar că nu înţeleg. Ţi-aminteşti de Marceau, redactorul şef, care era teribil de sucit şi oprea seriile în plină apariţie fără nicio justificare? Într-o zi, mi-a întrerupt benzile cu episodul trei din Robespierre pe motiv că nu erau destule femei în povestire şi că totul era foarte trist. Lui, ţi-aminteşti, nu-i plăceau decât lucrurile vesele. Biografiile care se sfârşeau trist le respingea. Oprea apariţia la mijlocul seriei, îndată ce lucrurile se înrăutăţeau. Din vina lui, cititorii ziarului nu vor şti niciodată cum a murit Robespierre!

Olivier nu se atingea de pahar. Îl privea pe Danglia care-i zâmbea ipocrit, şi i se făcea greaţă. Nu uitase vremurile când i se ploconea lui Marceau.

Danglia continua.

— După „Chopin" al tău, Dalayrac vrea să suprime total rubrica „Viaţa de artist".

— Nu mi-a spus de aşa ceva.

— E vorba să-mi semneze un contract pe un an. Nu ştiu încă ce-mi va cere. Nu ştie cu siguranţă

nici el. Ăştia nu ştiu niciodată ce vor. Tâmpită meserie.

Olivier îngălbenise.

— Nu te necăji atâta, Dargence. Nu trebuie să te laşi impresionat. N-aş fi vrut cu niciun preţ să crezi într-o măgărie din partea mea. Uşa sindicatului îţi va rămâne deschisă. Te vom apăra.

Ieşiră împreună. Maşina lui Danglia era parcată în imediata apropiere. Doi „curcani" jubilau întinzându-i o amendă.

— Uită-te la brutele astea. Patruzeci de franci. O cocotă m-ar fi costat mai ieftin!

VII

Dominique şi Anne îşi închideau valiza. În sfârşit, plecau împreună. Olivier le privea înduioşat. Era fericit că excursia soţiei sale în Maroc fusese anulată.

— Eşti foarte drăguţă, îi spuse el Annei. Îţi stă bine cu blugi.

Ea se fardase puţin, îşi făcuse ochii. I se agăţase de gât.

— N-ai să te plictiseşti prea tare în aceste trei zile fără nevestele tale?

Săptămâna trecută, Colas acceptase să-i încredinţeze Annei toate „Malurile Rinului" din sezon. Ea se grăbise să-şi părăsească slujba unde se plictisea. Va deveni şi ea ghid. Asta o va face, poate, să uite de necazurile cu Patrick.

Acum pleca „dublată". Ca să înveţe meseria. Dominique îi făgăduise mici clipe de fericire:

— Pe vaporul care face coborârea pe Rin ne vom descotorosi de clienţi şi ne vom duce să bem un păhărel cu vin de Mosela.

„Trei zile. Vor trece repede" se gândea Olivier, în timp ce ele urcau în maşinuţa lui. Deschise portbagajul şi instală superbul sac de călătorie din piele cafeniu deschis pe care Dominique îl dăruise de curând fiicei sale.

— Am să vă telefonez la Boppard ca să aflu dacă totul este în regulă, zise el demarând.

Montmartre era pustiu la orele şase dimineaţa. Parisul la fel. Chiar şi semafoarele din piaţa Clichy. Imobilul în faţa căruia Olivier şi Dominique se întâlniseră de atâtea ori dispăruse. În locul lui se construia un hotel gigant.

Ajunseră foarte repede în Avenue de l'Opera. Colas se plimba de colo până colo prin faţa terasei cafenelei. Arăta şi acum foarte prost dispus. Dominique îl ocoli. Îşi căuta autocarul printre cele aliniate de-a lungul trotuarului. Anne o urma. Se ciocniră cu un grup de noctambuli obosiţi de băutură, cu priviri piezişe, cu mers clătinat şi care în cele din urmă se prăbuşiră pe scaunele cafenelei *Royal-Opera* unde turiştii se înghesuiau pentru a nu pierde micul dejun oferit de agenţie. Se împingeau, dădeau din coate, bombăneau întinzând mâinile după panerul cu cornuri, ameninţând sau înjurând chelnerii cu ochii cârpiţi încă de somn. Câţiva şoferi, în picioare, lângă bufet, discutau despre o bielă arsă.

Anne şi Dominique ajunseră lângă un autobuz cu spatele vopsit în negru.

— Nu ne-au răsfăţat. Trebuie să fie destul de vechi. Bine că nu ne dau rable din astea şi pentru călătoriile de durată.

Dominique nu cunoştea şoferul proaspăt angajat şi care părea intimidat. Anne se instală în fundul autocarului în timp ce mama ei verifica biletele călătoriei.

Plecară la ora şapte precis. O ultimă privire spre Olivier care le urmărea cu ochi trişti, retras lângă poarta unui imobil şi care le făcea un slab semn cu mâna.

Urmă obişnuita urare de bun venit adresată clienţilor. O vorbă caldă şoferului ca să-i piară stânjeneala. Pachetul de ţigări pe tabloul de bord ca să-i facă plăcere „Are o mină agreabilă. Primul său voiaj, cu siguranţă", îşi spuse Dominique, cu faţa veselă, cu ochiul ager. În plină formă, încă de dimineaţă, vorbeşte, trece de la unul la altul, zâmbeşte. „Îi place meseria, fetei ăsteia. Am căzut pe mâini bune." Iată-i de pe acum liniştiţi. Vor fi în siguranţă timp de trei zile. Ea începe să turuie. Ştie atâtea lucruri! Şi apoi este nostimă. Da, da, nu-i deloc plicticoasă. O să ne amuzăm. Poate că la

anul… Din primul moment i-a cucerit. Îi are pe toţi în buzunarul mic. În afară, poate, de o fată bătrână care nu mai ştie să râdă şi a jurat să nu scoată un franc din portmoneu. „O să ne distrăm de minune” se gândeşte o pereche hazoasă şi pusă pe glume. „Sper c-o să cântăm, zice femeia. Ca la Perigord cu domnul Lucien. Ţi-aminteşti?” O angoasată îşi face de acum probleme. „Prin care uşă vom urca la înapoiere? La ce oră ne întoarcem? Voi avea o cameră singură? Am plătit pentru asta. Altfel n-aş fi plecat. Cartea mea de identitate? N-o găsesc. Cred c-am lăsat-o în poşeta cealaltă…” Dominique se întoarce ba la stânga, ba la dreapta, îmbărbătează, zâmbeşte într-una, deschide chepengul de aerisire, „Prea cald”. Îl închide puţin, „Prea mult aer”.

Anne priveşte uluită. Aşa arată călătoriile organizate? Se miră c-o vede pe maică-sa interpretând acest rol. N-o cunoscuse niciodată sub aspectul acesta. Ce sastisită trebuie să fie. „În ceea ce mă priveşte, eu n-am să fiu la fel de amabilă ca ea. Este mult prea drăguţă. În locul ei, i-aş pune repede la punct.”

Dominique se reaşează pe scaunul ei de ghid. Stă cu spatele la călători. Masca i-a căzut. Cercetează micile fişe rezumative pe care n-avusese timp să le ordoneze. Verdun. De mult nu mai trecuse pe aici. Aproape că nu şi-l mai reaminteşte. Şi nici Metz-ul. Începând cu Frankfurt nu va mai avea probleme. Cunoştea Germania în cele mai mici amănunte. Vrea ca totul să decurgă perfect. Mai ales pentru Anne. Ca să înţeleagă, ca să nu facă nicio gafă data viitoare când va fi singură. Dominique şi-a pus fişele în ordine. O să-şi mai arunce o dată ochii peste ele după ce trec de Montmirail. Acum se scufundă în scaun. Se face mică. Îşi încrucişează braţele. Se gândeşte. Nu-i deloc veselă. Îşi pune mereu întrebări. Mai ales după căsătorie. Ce se petrece cu ea? De unde i se trage deznădejdea aceasta?

„Chiar că-mi lipseşte o doagă, îşi zise ea. Eu care l-am iubit atât de mult pe Olivier, care-am dorit atât de mult să fie al meu! M-am zbătut să i-l smulg maică-sii, mi-am făcut fiica nefericită din pricina lui. Am fost atâta vreme o femeie singură, încât eram sătulă până peste cap.”

Nu mai înţelege nimic. Când s-o fi produs ruptura? Poate că a obosit. Iarna trecută pe care au petrecut-o împreună, s-a plictisit lângă el. I-a remarcat ticurile, deprinderile. Nu le mai putea suferi. O obsedau la tot pasul, fragilitatea lui care la începutul dragostei lor o fascinase, acum o exaspera. Se simţea istovită de acest bărbat plăpând, vulnerabil, prea sensibil. Ea era aceea care trebuia să-l protejeze. Dragostea lor se stinsese?

Şoferul frână brusc. O maşină roşie le tăiase calea. Ea tresări. Ajunseseră la Meaux. Scufundată în gânduri, uitase să semnaleze monumentul Gallieni.

Plecând de acasă, Olivier îşi dădu costumul la curăţat la mica spălătorie din colţul străzii Berthe. O femeie bătrână călca. Pe pereţi, fotografii prinse cu ace, reprezentându-i pe Anita şi pe Mario dansând înlănţuiţi. Anita singură în epoca splendorii sale.

— Şi când va fi gata? întrebă el.

— Joi, răspunse bătrâna, cu gândul dus la timpurile când era gingaşa Anita.

Coborî spre piaţa Saint-Georges. În ajun citise un anunţ într-un ziar. O companie de asigurări *Liniştea,* căuta redactori. Era gata să facă orice ca să scape de mizerie.

— La ce companie aţi lucrat mai înainte? îl întrebă directorul administrativ.

— N-am lucrat niciodată într-un serviciu de asigurări, răspunse stânjenit bărbatul care-şi dădea aere de om foarte important.

— Atunci, cu ce v-aţi ocupat?

— Am desenat benzi pentru un ziar, mărturisi el în cele din urmă, uşor stânjenit.

— Ah. Da, înţeleg. Şi ce căutaţi la noi?

— Sunt, oricum, licenţiat în drept. Anunţul dumneavoastră purta această menţiune.

— Da. Aveţi diploma de absolvire?

Era deprimat să vadă defilând prin biroul său destui oameni care, toţi, în tinereţe făcuseră ceva studii de drept. Respinşi de peste tot, năpusteau asupra companiilor de asigurări unde nu se punea prea mare bază pe pregătirea profesională, leafa fiind foarte mică.

Elogia pe un ton grav frumuseţea meseriei de redactor.

— Trebuie să fii energic, să ţii în frâu adversarul, să eviţi la maximum instanţele judiciare, deoarece sunt extrem de costisitoare, să cercetezi dosarele până în cele mai mici amănunte. Avem aici elemente excelente.

Olivier îl examina cu atenţie. Activa probabil în meserie de vreo treizeci de ani. Emana din el acea posomoreală specifică tuturor celor ce lucrează de multă vreme în birouri de acest soi. Făcea parte din categoria celor ce se luau în serios.

„Mai bine canalia de Danglia şi toţi ceilalţi prieteni ai mei care ar călca peste cadavre ca să izbândească”, îşi zicea el.

— Este clar, reluă celălalt, că nu vom putea să vă oferim decât un salariu de începător. Trebuie s-o luaţi de la capăt. O mie cinci sute de franci pe lună pentru că sunteţi licenţiat. Paisprezece luni pe an şi o primă pentru sârguinţă. Vă convine? Aţi putea începe de luni.

Olivier ezită. Cu salariul ăsta şi-ar putea plăti rata lunară a apartamentului. Primi. Când se va înapoia Dominique îl va găsi cu o slujbă stabilă.

— Întreprinderea noastră are şi o excelentă cantină. Aţi putea mânca aici cu trei franci masa. Nu e de lăpădat. Un avantaj uriaş. Întrucât v-aţi

decis, vă voi prezenta îndată viitorilor colegi. Veţi cunoaşte astfel climatul instituţiei.

Intrară, pe rând, în două cămăruţe joase, prost luminate înconjurate de rafturi metalice înţesate de dosare. Dosarele zăceau peste tot. Pe birouri, pe mesele rulante şi chiar pe podea. Dintre ele se iveau chipuri palide şi cenuşii, triste în ciuda zâmbetelor de circumstanţă. Toţi funcţionăraşii aceştia purtau ochelari, iar arhivarul, un băiat de optsprezece ani, avea privirea terorizată. Fetele n-aveau vârstă, erau îmbrăcate fără gust, iar una dintre ele se înroşi când dădu mâna cu Olivier.

— Şi mai ales fără întârzieri, zise şeful contenciosului, ca să încheie. Veţi ponta în hol dimineaţa, la sosire şi la douăsprezece şi patruzeci şi cinci înainte de a reveni la birou. O să vă obişnuiţi repede. Iată-i şi pe adjunctul meu, adăugă apoi, arătându-i un omuleţ slăbuţ, cu părul tuns neglijent, cu faţa barată de o mustaţă demodată.

Acesta purta un costum strâns pe talie. Aruncă un ochi scârbit pulovărului cu guler răsfrânt al lui Olivier. Vorbea cu emfază şi părea foarte mulţumit de sine. Crezu de cuviinţă să facă nişte calambururi. Bătu cu palma prietenește umărul noului angajat ca să-l facă să se simtă bine şi zise cu o voce de ofiţer de cercetaşi.

— Toţi de aici alcătuim o mare familie. Veţi avea şansa să fiţi unul de-al nostru. În instituţie domneşte o atmosferă camaraderească. Cantina este impecabilă. Se munceşte mult, dar este pasionant. Nici nu ştiţi cum o să vă treacă timpul.

Olivier auzea toate aceste cuvinte ca într-o ceaţă, al „cantinei” mai ales revenea în mod frecvent şi părea că-i obsedează pe toţi. În ceea ce-l privea, îi trezea o reală repulsie.

Părăsi birourile societăţii *Liniştea* şi se înapoie acasă, croindu-şi drum prin valul uman care se spărgea în jurul gării Saint-Lazare adunându-se din nou pe scările conducând spre trenurile periferiei.

Toate străzile dimprejur erau ticsite de oameni ieşind de la birouri. Ai fi zis că-i o răscoală.

Avea un sentiment straniu. Îl cuprinsese brusc deznădejdea la gândul că începând de luni va duce şi el o astfel de viaţă. Devenea conştient dintr-o dată de mizeria celor ce-au acceptat-o dintotdeauna. Asta însemna să trăieşti la fel cu toţi ceilalţi. S-a zis cu viaţa de artist.

Se gândi la Dalayrac.

„Ar fi trebuit să mă arăt mai înţelegător cu el, să fac ceea ce-mi cerea, s-o desenez pe George Sand goală în braţele lui Musset şi pe Cosima în ale lui Wagner.”

VIII

Duminică seara, când Anne şi Dominique se înapoiară de pe malurile Rinului, Olivier le conduse într-o braserie să mănânce ceva.

Erau istovite, dar Anne deprinsese gustul acestei noi meserii. Excursia fusese izbutită. Îi împuiau capul cu fleacuri. Un autocar bun. Un şofer simpatic. Clienţii fuseseră darnici. Fiecare le dădură câte un cadou.

— Dacă toate circuitele ar decurge ca ăsta! zise Dominique. Am făcut şi ceva combinaţii; Frankfurt văzut noaptea de pe Henningerturm, o braserie cu caracter specific, la Treves. Chiar turiştii m-au rugat. Se plictisesc seara, n-au poftă să se culce. Anne n-o să-mi urmeze exemplul, Colas i-a interzis. Este condiţia pe care i-a pus-o în mod special când a angajat-o.

— La început, mă abţin zise Anne. Pe urmă, om vedea.

Ajungând acasă, Anne fu surprinsă să vadă o dungă de lumină sub pragul uşii. Nu îndrăzni să intre. O clipă îi trecu prin minte că poate nu stinsese lumina înaintea plecării. Reflectă. Mâinile-i tremurau puţin. Se gândi să fugă şi să se întoarcă în strada Ravignan. Şovăi. Auzi un zgomot în interior. Şi paşi. Se trase înapoi până la prima treaptă a scării. Ciuli urechea. Cineva tuşea. Iarăşi păşi. Se gândi la Patrick. Dac-o fi el! Se apropie din nou de uşă, dar n-avu curajul nici să deschidă, nici să sune. Inima îi bătea nebuneşte. Cu un glas tremurat întrebă în şoaptă:

— Tu eşti, Patrick?

Niciun răspuns. Insistă. Se auziră paşi. Zăvorul se învârti. O înjurătură. Draperia de la uşă se prinsese de broască. Era ruptă de mai multă vreme şi Anne uita mereu s-o cârpească. Uşa se deschise. Patrick stătea în picioare şi o privea din prag.

— De unde vii? întrebă el.

Stupoarea o ţintui locului, ochii i se lărgiră.

— Cu ce drept mă întrebi? Sunt două luni de când ai plecat de acasă.

— Unde-ai fost? mai întrebă el.

Anne intră în casă. Era de-a dreptul năucită. Îi venea să i se arunce la piept, dar aerul lui duşmănos o opri. Stătea ţeapăn în micul antreu slab luminat şi abia-i distingea chipul.

— Am făcut un circuit de trei zile, zise ea.

— Un circuit?

— Da. Lucrez pentru agenţia mamei mele. Mi s-au încredinţat toate excursiile „Malurile Rinului" din sezon. Primul voiaj l-am făcut dublată de ea. Îmi place teribil. Este un itinerar magnific. Valea Rinului, valea Moselei. Ne înapoiem prin Luxemburg şi Reims.

Îşi aşeză sacul de voiaj într-un colţ al încăperii şi scoase o sticlă de şampanie.

— Uite ce mi-au dăruit, zise ea mândră.

— Când ai luat hotărârea? Nu mi-ai vorbit niciodată despre asta.

Patrick se întinse pe divan. Îşi reluă cartea din care tocmai citea. Avea aceeaşi faţă încordată şi dură care-o impresionau pe Anne. Se entuziasmase o clipă revăzându-l. Dar bucuria i se topi dintr-o dată.

— Asta-i tot ce-ai găsit să-mi spui? îl întrebă.

El devenise din nou statuia indiferenţei. Cufundat în lectură, părea că nici n-o aude. Ea ar fi vrut să se lase în voia sorţii, să nu se mai prefacă, să nu-i mai ascundă amărăciunea. Stătea în picioare în mijlocul odăii şi-l privea cu ochi rugători.

— Şi, maică-ta, s-a măritat? întrebă el ca să umple tăcerea apăsătoare instalată între ei.

Anne dădu din cap în mod afirmativ. Ar fi vrut să-i spună ce mult i-a lipsit în ziua aceea şi în celelalte. Ce triste au fost serile când se trezea singură între cei patru pereţi. Dimineţile reci cu un mare gol în pat alături de ea. Era convinsă că el ar îi putut-o învăţa o mulţime de lucruri, ca, de pildă, să-l iubească pe Alain. Singură, era descumpănită. Cel puţin dacă ar fi vrut să încerce. Nu mai ştia cum să procedeze pentru ca viaţa ei să capete un sens. El n-o ajutase niciodată.

Se apropie de el ghemuindu-se pe covoraşul de lângă pat. Îi atinse mâna aşezată peste pledul de pe picioare. El şi-o retrase iute. Nu-şi dezlipea ochii din carte. Anne se întreba dacă într-adevăr citea.

Se abţinu să nu plângă.

— Deschide fereastra, porunci el răstit. Cum intri în casă, te şi apuci de fumat.

Ea se ridică supusă. Văzu zidul din faţă pe care jucau umbrele celeilalte ferestre, apoi se îndreptă către un colţ al garsonierei. De sub un maldăr de haine aşezate claie peste grămadă, scoase un pachet învăluit într-o pungă de plastic.

— Poftim, zise ea. E pentru tine. Ţi-am tricotat pulovărul ăsta. Mi se părea astfel că erai lângă mine, adăugă ea aproape sfios.

El îşi ridică în sfârşit ochii. Pasiunea Annei pentru tricotat îi scosese totdeauna din sărite. Atâtea lucruri îl enervau la fata asta care-i devenise soţie. Chiar de la început, când ea venea să-l vadă în strada Bièvre. Îşi aminteşte de teribilele ei discursuri politice când voia să modifice lumea, cu volumaşul roşu al lui Mao în mână. Din politică nu înţelegea mare lucru. Şi nici din celelalte. Dar pe atunci lucrurile astea nu aveau nicio însemnătate. N-o vedea decât timp de o oră, din când în când. Se gândi la ziua când făcuseră dragoste pentru prima oară sub privirea Maicii Domnului din pădure, fecioara aceea cam nătângă

care se deteriora în spatele grilei ocniţei sale, pe un drum de ţară din marginea pajiştei. Ce proaspătă şi încântătoare era Anne. Şaisprezece ani. N-avea decât şaisprezece ani. Părea grăbită să bată potecile, să se piardă în pădure, să-i cadă în braţe. Nu-i rezistase prea mult. Plânsese totuşi puţin după aceea.

El care încerca mereu să-i analizeze pe ceilalţi nu încercase s-o descifreze cu adevărat pe Anne. Se mărginise totdeauna la călduţe discuţii, călduţe îmbrăţişări. Ce gafă să-i facă un copil! Cât pe ce să-şi distrugă viaţa şi viitorul. Nu suporta dezordinea în gândire. Nu înţelegea cum putea ea să se simtă bine în garsoniera aceasta pe care o transformase într-o hală de vechituri plină de rufe murdare. Cele două zile petrecute aici îl înspăimântaseră. Era grăbit să se înapoieze ia Angoulême, oraşul părinţilor săi, la mama sa totdeauna foarte ordonată. Parisul i se părea de asemenea sufocant. Se vadea destul de bine instalat în provincie, departe de această mascaradă.

Oare cum s-o descurca Anne în meseria de ghid care îţi cere dinamism, dezinvoltură şi cultură? S-o fi hotărât în sfârşit să facă ceva? Era frumoasă cu ochii ei luminoşi sub bretonul drept. O cerceta pe sub sprâncene. Plăcea desigur clienţilor din autocare. Poate că unii o şi curtau. În seara asta i se părea că se schimbase puţin. De parcă s-ar fi maturizat deodată.

— Mulţumesc, zise el în silă. Pulovărul ăsta este foarte reuşit.

El se străduí totuşi să zâmbească.

— O să-l porţi la iarnă, nu-i aşa?

Anne se gândea că venise pentru ea, că îi lipsea, că reflectase. Totuşi i se păru că citeşte dispreţ pe faţa lui în timp ce despăturea pulovărul.

— Cred c-o să-ţi vină bine, adaugă neliniştită. Vrei să-l încerci?

El îl puse la loc în punga de plastic. Nu suportase niciodată pulovărele lucrate de mână. Nu

se putu abţine să zică:

— Cum de-ţi face plăcere să tricotezi tot timpul?

— Eram convinsă că n-o să-ţi placă. De altfel mă întreb dacă-ţi place ceva. Nu şti decât să stai cu nasul în cărţi, să reflectezi, să-ţi complici existenţa. Crezi că-i amuzant pentru mine? Crezi că la optsprezece ani mă mai pot mulţumi cu ifosele tale de om posomorât, cu capriciile tale iscate din te miri ce, cu şederi nesfârşite la Muzeul Omului, cu conferinţe care-mi calcă pe nervi, cu spectacolele de la Uzinele din Vincennes?

Propria-i mânie o înspăimântă. Rămase cu gura deschisă, cu privirea buimacă. O clipă se întrebă dacă ea fusese aceea care rostise cuvintele de mai înainte cu atâta îndârjire.

Patrick o privea cu un aer mirat. Zâmbi. Ea fu stupefiată de reacţia lui.

— O să devii şi tu la fel de impulsivă ca maică-ta?

Nu mai avea faţa crispată care-o scotea din sărite pe Anne. Părea destins, liniştit, amuzat. Reluase cartea, strecurase grijuliu semnul între două pagini şi o pusese pe noptiera de lângă el.

— Îmi pare rău, zise ea, sunt atât de obosită. Spun tot ce-mi trece prin cap.

El continua s-o privească. I se părea deodată foarte frumoasă. Cearcănele uşoare de sub ochi îi dădeau un aer grav. Obrajii traşi o prindeau. Nu mai avea faţa aceea de copil capricios şi răsfăţat, mutriţa aceea încăpăţânată.

Zvârlise înfuriată pulovărul într-un dulap.

— Dă-l încoace, zise el. Am să-l iau cu mine.

Ea şovăia. Se întreba unde voia să ajungă:

— Patrick, îngână ea, mă urăşti? Îmi porţi pică?

El nu răspunse. Faţa i se întunecase din nou.

— De ce-ai venit? reluă ea.

— Câteva demersuri pentru viitoarea mea înscriere, apoi ca să-mi pun în ordine nişte acte.

Ea păru contrariată. Aştepta alt răspuns. Se aplecă spre el.

— Atunci, pleci din nou?

Privirea ei răvăşită îl stânjeni. Ezită înainte de a-i răspunde:

— Da, chiar mâine, la Angoulême. Trebuie să-mi revăd toată materia. N-o să am măcar timpul să mă duc să-l văd pe Alain la Etampes.

Rămas singur cu Dominique, în locuinţa din strada Ravingnan, Olivier o anunţă imediat că-şi găsise de lucru. Simţea în el o anume mândrie, un fel de uşurare.

— La un ziar? întrebă ea neliniştită.

— Nu, din nefericire. Asemenea posturi sunt greu de găsit. N-am avut norocul ăsta. La o companie de asigurări. Mâine dimineaţă încep. Trezirea la ora şapte..

Ea îl privi uluită şi clătină din cap.

— Eşti nebun! Nu te pot lăsa trei zile singur că te şi apuci de prostii! Şi ce speri, mă rog, să obţii de la o slujbă ca asta? Ai uitat cât am suferit eu însămi.

— N-am uitat deloc. Într-o zi de iarnă am văzut im pescăruş cocoţat pe bazinul lui Neptun de la Versailles. În epoca aceea îi semănai aidoma.

— Da, este ridicol. Tu nu eşti făcut pentru o astfel de viaţă!

— Nu mă mai aşeza mereu pe un piedestal, Dominique. Întoarce-te la realitate.

— Tu-mi spui asta? zâmbi înduioşată.

— Este o moarte lentă, reluă ea. O temniţă poleită cu aur. Fereastra din biroul unde lucram era prevăzută cu gratii. Pe partea opusă a străzii se afla un hotel. Marea noastră distracţie era să privim prostituatele aducându-şi acolo clienţii. Erau zile când, convinsă că n-o să scap din biroul acela niciodată, aproape că le invidiam. Ele cel puţin aveau aerul că sunt libere. Aşa că, te rog, nu-mi mai vorbi mie despre noua ta „slujbă”. Nu-ţi face

griji, vom ieşi noi şi de astă dată cu faţa curată. Vom găsi altceva. Mâine telefonezi acolo şi-i anunţi că nu te duci. Sau mai bine, nu, lasă-i să te aştepte. Voi fi şi eu uşor răzbunată.

Ea se simţi deodată cuprinsă de un elan pătimaş. Aerul lui hotărât care nu-i era obişnuit, o tulbura. Olivier, visătorul, ţintuit la birou toată ziua. Glumele absurde şi nesărate ale celorlalţi. N-o să priceapă nimic din viaţa aceea. El, animalul uşor aiurit, fără orar, fără constrângeri, pus deodată în faţa realităţii tragice şi inutile. În timpul voiajului împreună cu Anne o încercaseră nenumărate sentimente contradictorii. Ar fi vrut să-i spună câteva cuvinte fiicei sale. N-avusese însă curajul.

— Nu te-aş mai iubi, Olivier, dac-ai deveni la fel ca fiinţele acelea. Mai bine cerşetor la intrarea unui metrou.

— Doamne că nebună mai eşti! zise el strângând-o în braţe. Dar ce-o să se întâmple cu noi? Măcar de-ar putea Dalayrac să-mi revândă la vreun ziar din provincie una din benzile apărute la *Fabricia.*

O regăsise pe neaşteptate. Ea îşi reamintea, de asemenea de trecut. Poate că era încă geloasă pe femeile pe care le-ar putea întâlni la birou, alături de care să petreacă ore în şir, care să-i facă ochi dulci, cu siguranţă. Îi reveniseră deodată spaimele vechi, groaza de a-l pierde şi ca să evite toate astea încerca să invoce tot felul de motive. Nu putea concepe să aibă un soţ care să trăiască toată ziua împreună cu alţii şi care să nu-i mai consacre decât mici frânturi de timp. Niciodată nu va putea accepta ceea ce pentru ceilalţi însemna viaţa de toate zilele.

El era măgulit de dragostea neobişnuită pe care încă i-o purta ea. Toate cuplurile treceau prin crize de mai scurtă sau mai lungă durată. În ultima vreme avusese impresia că nu-l mai iubea ca înainte. Acum îi revenise gustul de a trăi. Viitorul i se părea mai puţin sumbru. Dacă-l iubea şi acum la

fel de mult, totul nu era încă pierdut. Şi de astă dată îl ferea de primejdii. Era atât de puternică, atât de cu picioarele pe pământ, chiar dacă se mai smiorcăia uneori că o fetiţă. O revedea în vremurile când locuia în cămăruţa aceea mizeră din strada Saint-Sauveur. Ca mobilier: o valiză. Ca viitor, nici măcar o speranţă.

Acum, că o regăsise, nu i se mai putea întâmpla nimic rău. Ea îi reda libertatea. Gratiile pensionatului se îndepărtau. Da, poate că Dalayrac ar putea revinde una din benzile sale. Ar avea atunci din ce trăi timp de o lună. Îşi va relua drumurile la ziare cu mapa de desene sub braţ.

— Ce mult te iubesc, Dominique, şi ce mult mi-ai lipsit!

O îmbrăţişă pătimaş, şi strângând-o în braţe se simţi brusc răzbunat de toate zilele acestea cumplite când ea era plecată de acasă, de căutările lui zadarnice şi chiar de individul acela care-i strigase „imbecilule” alaltăieri, în maşină.

IX

Dominique reuşi cu greu să-şi parcheze maşina în strada Penthièvre.

— Vă rog să mă iertaţi, îi spuse ea lui George Massart, directorul galeriei de tablouri, dar mai mult de o jumătate de oră am tot dat târcoale prin împrejurimi fără să găsesc un loc de parcare. De aceea am întârziat la întâlnirea pe care aţi binevoit să mi-o acordaţi.

— Arătaţi-mi pânzele, zise el cu un glas obosit.

— Nu-s ale mele. Sunt ale soţului meu care nu ştie c-am venit aici.

Despachetă tablourile pictate de Olivier. Peisaje. Compoziţii sobre, discrete. Culori stinse.

Massart aruncă asupra fiecărui tablou câte o privire indiferentă.

— Sunt dezolat, dar genul acesta de pictură nu mă interesează.

Dominique primi lovitura. Îl privi mai atent pe omuleţul din faţa ei. Un tip sud-american, cu haină croită pe talie, cu batistă la buzunărelul de sus.

— De ce? întrebă ea.

— Afacerile merg foarte prost în clipa de faţă. Nu-mi pot permite riscuri.

— De ce?

— O expoziţie costă foarte scump, iar protectori al artelor se găsesc din ce în ce mai puţin.

„Aşa-mi placi, Massart. Ai mirosit o ocazie bună. N-ai nimic de pierdut. Nici poziţie de menţinut, nici reputaţie de păstrat. Galeria ta este mediocră. Tablourile expuse sunt nişte mediocrităţi. Eu îţi fac ochi dulci, arborez zâmbetul comercial, împrumut glasul unei stewardese de la Orly. Mă rog. Tu mă laşi să fierb

în suc propriu. De formă. Mă întăreşti, mă masori cu coada ochiului. Te maimuţăreşti. Eu la fel. Toţi ceilalţi mi-au refuzat pânzele lui Olivier şi mi se rupe inima de durere. Dar tu trebuie să le accepţi. Fă-ţi socoteala. Haide, spune-mi cât ceri. N-are rost să mai pierdem timpul. Am înţeles. Vreau parterul. Un vernisaj în toată regula, cu şampanie şi fursecuri. Am toate astea în cap de luni de zile. Sunt cam nebună. M-ar durea prea mult ca Olivier să abdice. Trebuie să creadă în el, să-şi recapete încrederea. Iar tu poţi înţelege. Cine-ar putea înţelege? Am uneori clipe când aş fi în stare de orice."

— Cinci mii de franci închirierea sălii pentru cinsprezece zile, anunţă el. Şapte mii cu un vernisaj aşa cum doriţi scumpă doamnă.

Ea are un moment de recul. Vede stele verzi şi-i vuieşte capul. Şapte mii de franci. Unde să-i găsească?

— Vă voi telefona mâine ca să vă comunic răspunsul. Vreau să-i fac o surpriză soţului meu, aşa că eu mă ocup de toate chestiunile astea.

Massart se încruntă. Întrecuse măsura. I-e teamă ca gâsculiţa asta îndrăgostită să nu-i scape printre degete. O priveşte din nou.

— Nu mi-aţi putea da răspunsul pe loc?

Ea se sufocă. Ezită. Reflectează. Câte „tururi" interesante mai rămăseseră în sezon? Iat-o pe punctul de a comite o adevărată nebunie. Cu şapte mii de franci ce-ar putea face, oare, Olivier şi ea? Să trăiască liniştiţi, să-şi plătească o vacanţă frumoasă, să-i dea şi Annei să-şi cumpere o grămadă de lucruri. Simte că-i crapă capul.

— Nu, mâine, zise ea. Vă voi telefona mâine.

Iese ca o nebună. Va face totul. Nimic n-o va opri. Olivier o recâştigase, îi răvăşise sufletul din ziua aceea când se înapoiase din excursie. Ar da oricât pentru liniştea aceasta regăsită.

Demarează. Cât pe ce să izbească un taxi. Parisul este învăluit într-o lumină albăstrie cu

miros de praf. Deodată îi vine o idee: Colas. Se va duce la Colas. Poate că el îi va putea împrumuta banii. Are încredere în ea. Intră într-o cafenea din strada Boetie. Mai bine să-i telefoneze dinainte. Nu-i place să fie luat prin surprindere. Este totuşi cam tristă. Trei galerii importante au refuzat pânzele lui Olivier. Începe să se îndoiască de talentul lui. Pe chipul unuia dintre directori surprinsese chiar o nuanţă ironică. A ieşit trântind uşa cu geamlâc, gata să-i dărâme vitrina.

Colas se afla la birou şi o aştepta. Ea nu ştie cum să procedeze ca să ceară o asemenea sumă. Deodată îi e frică. O să-i vorbească despre altceva! I-a pierit curajul. Şapte mii de franci este o sumă uriaşă totuşi. Se fâstâceşte. Apoi i se pare că altcineva vorbeşte în locul ei. Scorneşte o poveste care nu ţine. El face ochi mari.

— Şapte mii de franci? Când îţi trebuie?

Ei îi vine să-i sară de gât. S-a făcut.

— O să-i reţineţi din salariul meu.

Ea îşi ia din nou avânt. Mâine va avea banii. Se înapoiază la Massart. Acesta tocmai plecase. Cu atât mai rău. Îi lasă un mesaj la secretară, o blondă cam grasă. Îşi priveşte ceasul. N-are noroc. Stătuse. Cel puţin să nu fi pierdut întâlnirea cu Anne. Se enervează într-un ambuteiaj. Este fericită. Olivier va avea expoziţia lui. Ştie de pe acum ce tablouri va atârna pe pereţi. Dar în vitrină, ce-or să pună acolo? Poate că faleza de la Etrêtat cu lumina aceea stinsă, înceţoşată, melancolică. Stânca ciuruită prăvălită, clătinându-se-n valuri. Îşi aminteşte când a pictat-o. În primele zile ale dragostei lor. Ea îl privea extaziată pe plaja acoperită cu pietriş. Lui îi amorţiseră mâinile. Era frig. Pe creasta valurilor, pescăruşii semănau cu nişte accente circonflexe răsturnate.

Privi o pendulă atârnată pe peretele exterior al unei bijuterii. Aproape o jumătate de oră de întârziere. Măcar de-ar aştepta-o Anne. Arde de nerăbdare să-i povestească totul.

Anne stătea ghemuită în fundul garsonierei răvăşite, cu tranzistorul miniatural lipit de ea. Patul desfăcut. Haine şi lenjerie pe podea. Cizme pe comodă.

— Ai întârziat cam mult. Era cât pe ce să plec. Ştii cât este ceasul?

— Am circulat atât de greu, draga mea. Niciodată n-a fost aşa ceva.

Dominique îşi privea cu atenţie fiica a cărei faţă se prelungise.

— Dumnezeule, cum de poţi trăi în mizeria asta?

— De ce să-mi mai fac patul dacă tot trebuie să-l desfac în fiecare seară? De ce să mai şterg praful dacă tot se repune atât de repede?

Anne era albă ca hârtia. Arăta ca în zilele ei rele, cum zicea Olivier.

— Patrick a venit să mă vadă. Iar ne-am certat. A plecat. Şi de astă dată mă duc singură să-l văd pe Alain la Etampes. Mi-e atât de lehamite.

Dominique nu ştie ce să răspundă. Fericirea, exaltarea ei se topeau. Prinse încet mâna Annei. Nu mai îndrăznea să-i povestească despre tot ce făcuse în cursul după-amiezei. Avea un sentiment de vinovăţie faţă de ea. Pe lângă drama pe care o trăia Anne, totul i se părea brusc lipsit de orice importanţă.

— Şi toate astea mi se trag, oricum, din pricina voastră. Nu înţeleg de ce v-aţi amestecat! De ce l-aţi forţat pe Patrick să mă ia de nevastă! Este ridicol. Un eşec total. Acum pentru mine totul este pierdut.

Ochii Annei se umplură de lacrimi. Dominique ar fi dat orice să n-o mai vadă în halul acesta.

— Merg cu tine la Etampes.

Nu ştia ce să mai facă. Îi va povesti totuşi despre galeria de tablouri. Ca să-i schimbe preocupările. Nu-i folosea cu nimic să se tot gândească la Patrick. Trebuia să aştepte. Poate că

după vacanţă… Izbutiseră să-l convingă s-o ia pe Anne de nevastă, dar nu-l puteau obliga s-o şi iubească. Deznădejdea fiicei sale o depăşea, Era pentru prima oară când se simţea incapabilă s-o protejeze. Anne nu mai depindea de ea.

— Ghiceşte ce-am făcut astăzi, zise ea pe un ton pe care-l vroia vesel. Am bătut străzile Parisului cu tablourile lui Olivier sub braţ.

Noutatea aceasta nu trezi niciun interes în ochii Annei. Dominique îşi continua relatarea:

— În timp ce noi amândoi lipseam, Olivier s-a angajat, la o companie de asigurări.

— Ei şi?

— Un om ca el! Îţi dai seama? Nu ţi se pare nemaipomenit? Nu mai are de lucru la *Fabricia.* Dalayrac l-a dat afară. Îţi închipui cât este de disperat.

Faţa Annei se înăspri. Nimic n-o putea face să-şi schimbe gândurile. Vorbele mamei sale păreau să curgă ca un robinet, cu apă caldă.

— Şi m-am hotărât să forţez lucrurile, să fac totul ca să mai poată spera. De la un timp mă tot frământă o idee. Trebuie să se facă cunoscut, să se ştie cine este. Trebuie ca publicul, criticii de artă să vadă ce-i poate capul. Dacă stă în colţul său, nimeni n-o să-l descopere niciodată.

Anne îşi aprinse o ţigară de la chiştocul celei pe care abia o sfârşise.

— M-am dus la trei galerii. Nici măcar n-am avut timp să mănânc. Am discutat ca o adevărată femeie de afaceri. Nici nu m-ai fi recunoscut. Trei galerii importante care nu lansează decât talente adevărate.

— Şi, nu l-au acceptat? întrebă Anne.

— Nu.

— Mă uimeşti!

— Crezi că o expoziţie se organizează atât de uşor? Câţi artişti mari n-au fost recunoscuţi doar după moarte? Şi apoi, parcă există criterii precise?

Unii se dau în vânt după Bernard Buffet, alţii nu-l pot suporta. Acelaşi lucru cu atâţia alţi pictori.

Anne îşi ridică ochii spre ceruri.

— Văd că-mi ţii un adevărat curs de istoria artei. Chiar că nu te mai recunosc. Vorbeşti cu glas tare. Ei, drăcie. Domi, ai devenit expertă în materie de artă!

— Am găsit, totuşi. A patra galerie mi-a purtat noroc. Olivier va putea expune când va voi. Va avea toată sala de la parter şi vitrina. Cu un vernisaj trăsnet!

— Şi cât o să te coste moftul ăsta al tău?

— N-aş vrea să afle Olivier. Trebuie să-l lăsăm să creadă că Massart s-a entuziasmat de tablourile lui şi-şi asumă toate cheltuielile. Dac-ar şti că plătesc eu, m-ar considera nebună şi ridicolă. Şi-ar pierde definitiv încrederea în el. El nu poate munci la fel ca ceilalţi. Nu este ca ceilalţi. Eu tot mai cred că o să izbutească.

Anne şuieră printre dinţi.

— Ei, să fie, şi eu care credeam că dragostea voastră cam scârţâie! Dar tot nu mi-ai spus cât te va costa toana asta sortită să remonteze moralul marelui pictor.

— Nu fi rea. Şapte mii de franci. O să-i recuperăm cu siguranţă din vânzarea tablourilor. Oricum, în situaţia în care suntem! I-am împrumutat de la Colas. O să-i restitui într-un an. La urma urmei nu-i prea greu.

— Eşti pur şi simplu ţicnită. În dragoste, totdeauna ai fost cu capul în nori. De ce să mă mai mir.

Faţa ei răsfrângea o răutate care lui Dominique îi displăcea.

— N-ai vrea, poate, să-ţi spun ceva care să-ţi taie elanul? Te-ai mai gândit vreodată la tatăl meu? Claude, frumosul tenebros. Claude cu care te plimbai la braţ pe malurile Senei.

— Ce ţi-a venit? De ce-mi vorbeşti de el? E-atât de mult de când toată istoria asta a fost îngropată.

Dominique şovăia. Sigur că se mai gândea la el uneori. Ba chiar se simţise profund impresionată când se întâlnise întâmplător cu fratele său Robert, pe stradă Châteaudun.

— Dominique, nu-mi vine a crede! Să intrăm undeva să luăm un păhărel. Ce fericit sunt că te revăd. Nu te-am mai văzut de la Amsterdam. Ce-ai mai făcut?

Robert răsărise brusc în faţa ei. Înalt, blond, cu ochi cenuşii. Era emoţionată. De ce? Din pricina lui Claude? El o privea insistent. Îi atinsese uşor mâna.

— Mă gândesc deseori la dumneata. Când m-am întors din Olanda, voiam să te caut la agenţia de turism. Am fi putut cina împreună.

Îl ştia de douăzeci de ani şi părea aproape neschimbat. Robert cu ochii săi blânzi, Robert care-o ajuta să ducă plasa cu alimente când o întâlnea în trista stradă a Teatrului, pe vremea când crăpa de mizerie cu fetiţa în braţe. Robert care-i înseninase amarul, Goujet consolând-o pe Gervaise. Anii trecuseră. Era cu siguranţă şi acum îndrăgostit de ea.

— De data asta promite că ne vom revedea.

— Sunt extrem de ocupată, dar îţi promit.

Îl părăsise în grabă, întorcându-se să-l mai vadă înainte de a coborî spre metroul Notre-Dame-de-Lorette. El o privea de departe cu tandreţea de altădată.

— La ce te gândeşti? o întrebă cu răutate Anne.

— La întrebarea ta prostească de mai înainte.

Anne se opri o clipă. S-ar fi zis că ezită încă. Apoi spuse:

— Ei bine. O să te uluiesc. L-am văzut de curând pe tata.

— Ce spui?

— Ba chiar l-am cucerit. Cu el, la fel, te-ai comportat ca o toantă. Aşa-i felul tău să fii trasă pe

sfoară în relaţiile sentimentale.

Dominique se aplecă spre fiică-sa.

— Ce tot inventezi acolo? Unde l-ai întâlnit?

— Foarte simplu, răspunse Anne degajată. Luam prânzul în acelaşi restaurant. M-a găsit pe gustul lui. M-a condus într-un hotel din spatele porţii Maillot.

— Ce spui?

— Te asigur că-i adevărat.

— Cum l-ai descoperit? Povestea ta nu stă-n picioare,

— I-am luat adresa din agenda ta. Pot chiar să-ţi precizez că este trecută pe ultima filă. Cu creionul negru. Îmi povestiseşi că l-ai văzut odată la Monrepos. Şi eu l-am văzut pe peluza casei sale. Am rămas multă vreme să-l studiez. În ziua aceea mi s-a părut că are o expresie rea. Şi parcă-mi aminteam vag de el când venea la noi în strada Saint Sauveur şi vă certaţi. Îmi venea să-i sun la uşă. Dar am renunţat. M-am reîntors în altă zi. Ca să-l urmăresc cu maşina, să aflu unde lucrează. Prima oară am dat greş. După tunelul Saint-Cloud l-am pierdut pur şi simplu din ochi. A trebuit s-o iau de la capăt. La biroul unde lucra l-am ratat de trei ori. Dar când îmi intră mie ceva în cap… Vroiam să-l urmăresc până la restaurantul unde prânzea. Unul ca el nu mănâncă la cantină.

Din glasul Annei simţeai că spune adevărul.

— Cum? Ai făcut tu toate astea fără să-mi sufli un cuvânt?

— Ultima oară, totul a mers strună. M-a agăţat, la restaurantul din faţa eleşteului de la Saint-Cucufa. Îi plac şi acum malurile apei, dar este mult mai expeditiv. Câţiva paşi pe potecă şi…

Dominique îşi ascunse faţa în mâini.

— Anne, nu-i adevărat! El n-a fost niciodată un fustangiu. Nu te cred.

— Vezi, îl aperi şi acum! Nu-ţi fie teamă, nu s-a întâmplat nimic. Cum am intrat în cameră l-am

anunţat în mod solemn că sunt fiica ta şi am zbughit-o pe uşă afară.

— De ce, de ce ai făcut asta? Credeam că puţin îţi pasă de el, că nu te-a interesat niciodată ce se întâmplă cu el.

— Ca să mă răzbun. Ca să-i bag frica-n sân. Haide, lasă supărarea. Povestea asta m-a distrat teribil. Sunt fericită că i-am jucat un renghi nătărăului ăstuia. Cred că nu mai doarme liniştit. Sunt convinsă că tremură. Data viitoare, poate că-i sun la uşă.

X

Guri ca nişte hăuri. Guri care înfulecă. Mii de feţe strâmbându-se, nasuri alungite, ochi măriţi ca nişte farfurioare şi zâmbete care înţepenesc, chinuite şi hâde. Şi pe deasupra tuturor pasul Tourmalet destrămându-se în tonuri stinse sub cerul blând, lacul Bourget cu reflexe violacee umbrit de trestiile aplecate jalnic şi bărcile din staţiunea Saint-Jean-de-Luz ca nişte păsări mutilate clătinându-se pe marea netedă.

Fumul îţi ustură ochii. Miroase a sudoare şi a poşircă. Faleza din Etretat stă în vitrină, aşa cum a vrut ea, dar Dominique este teribil de dezamăgită.

Olivier zâmbeşte în dreapta şi-n stânga. Îşi umflă pieptul. Pe ea o cuprinde greaţa. Doamna Dargence, cu paharul în mână, are faţa stacojie. Se crede făuritoarea acestei zile glorioase. Triumfă.

— Fiul meu a fost mereu înzestrat. Când era mic…

Olivier este forţat s-o oblige să tacă. Massart în costumul său gri, strâns pe corp, priveşte spectacolul. Văzuse prefirându-se prin sala aceasta atâţia alţi pictori care au crezut că le-a sosit ceasul pentru că le vânduse o după-amiază de glorie. Peste câteva ore lampioanele vor fi stinse.

Trei ziarişti uitaţi fuseseră recuperaţi de Eric Deschamps care făcuse tot ce putuse ca să aducă lume la vernisaj.

Un burlac morocănos, dintre cei ce-şi petrec viaţa pe la recepţii, se preface că studiază tablourile dar nu pierde o clipă bufetul din ochi, căci nu întotdeauna mănâncă pe săturate. Poartă în buzunar un carneţel de schiţe. Desenează orice ca

să aibă aerul unui artist. De patruzeci de ani îşi tot scrie jurnalul pe care doar el îl apreciază.

— Pânza aceasta este de o frumuseţe indiscutabilă! zice cu glas tare.

Şi se năpusteşte asupra unui platou plin cu fursecuri pe caro-l goleşte la repezeală.

Cei doi artişti, martorii căsătoriei, sunt de asemenea prezenţi, mână în mână. Continuă să viseze. El povesteşte despre ziua când Maurice Escande i-a înmânat solemn medalia Legiunii de onoare în pauza unui spectacol de varietăţi… Ea îi soarbe cuvintele, gândurile chiar. Extaziată, atentă, admirativă.

Dominique contemplă tablourile agăţate pe pereţi. Meterezele de la Aigues-Mortes, pădurea de la Compiègne, toamna. Era cu Olivier când a pictat tabloul acesta. Ronţăiseră câteva sanviciuri preparate de ea. Se aşezaseră într-un luminiş de unde puteau privi castelul. Se sărutaseră. Şi vântul răscolea frunzele căzute pe jos. O amintire veche, confuză, aproape estompată. Ce mult se iubeau pe atunci! Ce mult credea în el!

El vine în faţa ei. Pare din ce în ce mai înflăcărat de expoziţie. De-ar şti!

— E izbutită, zice ea ca să-i facă plăcere.

— Bineînţeles! Nu credeam c-o să vină atâta lume.

— Stilul tău place mult, îngână fără elan.

— În cele din urmă mă conving şi eu. Ştii, mi s-au şi luat interviuri pentru două ziare din provincie şi pentru un nou săptămânal: Massart se poate felicita că mi-a oferit această şansă.

Ea îl priveşte într-un fel ciudat. Cu deznădejde. El nu-şi mai încape în piele, vorbeşte tot timpul. Până şi vocea i s-a schimbat. Are o intonaţie uşor snoabă. Vrea să se asemene cu ceilalţi. Nu mai este omul pe care ea îl iubeşte. Este băiatul cu capul în nori care se plimbă cu ea pe străzile din Montmartre. Lefter păgubos. Pisică de pripas ca şi ea.

— Anne n-a venit?

— Nu, n-a putut.

Văzând câtă importanţă îşi dă, îi vine să-i mărturisească tot adevărul, să-i spună că Annei îi era prea teamă să nu izbucnească în râs, că toţi ziariştii din sală erau prieteni de-ai lui Deschamps, că expoziţia asta este o operă de caritate.

O doare capul, nervii abia o mai ţin. Simte că se sufocă. Ar vrea să plece, să urce în Renaultul lor hodorogit şi s-o pornească la întâmplare ca să se liniştească. Acum Olivier flirtează cu o ziaristă, micuţă, tânără cu păr auriu. Îl vede dintr-o dată sub altă înfăţişare. Înviorat, sigur pe sine. Crede c-a dat lovitura. Habar n-are că Dominique a plătit totul, chiar şi fursecurile. Tânăra îi face ochi dulci, îi pune câteva întrebări pe care ea nu le aude din colţul unde se află. Dispar îndată înspre biroul lui Masari. Aici vor fi mai liniştiţi.

Dominique turbează. Abia mai rezistă. O chinuie încă mărturisirea pe care Anne i-a făcut-o zilele trecute. Cu ce s-a ales? Anne este o ipocrită. Anne, Claude, Anne, Claude. Imaginile se suprapun în mintea ei înfierbântată. Nu-i noapte şi nici zi să nu-şi reprezinte scena. Amândoi în hotelul acela. Ce murdărie! S-a dus de una singură la cabana de lângă lacul Saint-Cucufa. S-a aşezat la una din mese aşa cum trebuie să fi făcut şi ei. A mers puţin pe malul lacului. Încercând să înţeleagă. Orgoliul ei de femeie a fost puternic rănit. Individul acesta pe care îl idealizase atâţia amar de ani, nu era decât un biet muieratic care se agaţă de orice trecătoare.

Claude. În ziua căsătoriei cu Olivier tot la el se gândise. Tot timpul slujbei. Era un sacrilegiu, dar nu se putuse abţine. Îl revăzuse pe peluza casei de la Monrepos alături de soţia şi de fiul său. De câtva timp tot aşa şi-l reprezenta. Şi-l mai amintea şi la Cancale, în timpul unei plimbări cu vaporul, pe mare. Îl fotografiase stând la prova navei. Poza aceasta îngălbenită de vreme, o mai poartă şi acum

cu ea, ascunsă în fundul portofelului. Ce mult l-a iubit! Trebuia cu orice preţ să distrugă această clipă a vieţii ei.

Îi părea rău că-i spusese Annei: „Nu te duce la el, nu-i face scandal, te rog. Nevastă-sa n-are nicio vină. Lasă-i în pace.”

— Să crape, îşi spune ea brusc. Da, să izbucnească scandal, să fie ridiculizat, scăldat în ruşine, ocolit de toţi!

Îl ura. Îl ura şi pe Olivier cu aerul lui împăunat. Olivier care cu un zâmbet de don Juan se ducea după prima venită ca să se izoleze în biroul lui Massart. Îl crezuse altfel. Toţi bărbaţii erau la fel.

Zdrobită, voia să plece. Nu mai avea nimic de aşteptat, nimic de sperat, nimic decât să restituie şapte mii de franci lui Colas. Anne avusese dreptate. Totdeauna a fost o proastă! Îl căuta din nou cu privirea pe Olivier. Şi-l imagina închis în biroul lui Massart cu micuţa ziaristă cu păr blond şi rochie mini. Îi venea să plângă, să nu-i mai pese de nimic, să cadă în braţele oricui. Îşi căina eşecurile succesive, viaţa ratată. Nu, aşa nu se mai putea. Se săturase.

Ieşi în stradă. De afară nu mai vedea decât o masă întunecoasă cu mici pete de lumină. O grămadă de oameni adunaţi cu greutate, graţie câtorva colegi, ca să-l impresioneze pe Olivier. Faleza de la Etretat părea ştearsă-n vitrină. Lumina de neon o făcea şi mai fadă. Dominique ar fi vrut să alerge la Olivier, să-l zgâlţâie, să-i spună adevărul, s-o alunge pe ziaristă, aşa cum, pe vremuri, ar fi trebuit să arunce cu piatra în fereastra lui Claude care era în casa lui, în timp ce ea, deznădăjduită, dădea târcoale casei.

Olivier o strigă brusc.

— Ce faci în stradă? Te căutam.

Nu mai era bărbatul stângaci, sfios, visător pe care-l iubea ea. I se părea ridicol în costumul acela la patru nasturi şi la gât cu cravată. Îl prefera într-un pulovăr cu guler răsfrânt.

— Vino, zise el, am să te prezint unei ziariste specializată în artă… Eşti de acord să cineze diseară cu noi? Am putea merge la *Carillon.* O luăm şi pe mama, dacă nu te supără. Doar acum. Biata de ea! Priveşte-o. Gloria fiului i s-a urcat la cap.

*

Patronul de la *Carillon* îşi târa paşii greoi de ţăran abia dedat la plăcerile oraşului. Ca de obicei sala era plină de cabotini mai mult sau mai puţin rataţi discutând cu glas tare, în speranţa că vor stârni admiraţia consumatorilor de rând. Pe un perete, tablouri anoste cu preţul indicat în partea de jos pe câte o etichetă lipită de ramă. Un pictor ruinat care-şi încerca norocul. Restaurantul *Carillon* era paradisul artiştilor rataţi. Dominique ştiuse dintotdeauna dar abia astă-seară realiza cu adevărat. Atmosfera de „bistrou" a localului atrăgea câţiva snobi şi pe străinii în trecere, avizi de culoare locală. Butoiaşul cu vin de Beaujolais trona pe tejgheaua de zinc, lângă un paner de răchită plin cu fructe de sezon. O masă plasată în centru era încărcată cu tot soiul de antreuri intercalate printre tarte uriaşe. Patronul flamba biftecul cu piper sub ochii clienţilor. Vâra cu dexteritate o lingură de lemn într-un blid cu smântână şi se legăna ca un urs, când pe un picior, când pe celălalt, cu o sticlă de coniac în mână. Flacăra albăstruie izbucnea din soba de cupru roşiatic. Era atracţia serii. În timp ce el oficia, afară se auzeau bătăile regulate ale clopotelor de la Saint-Jean.

— Mă numesc Nathalie, zise tânăra ziaristă. Prietenilor le place să-mi zică Nataşa din pricina ovalului meu slav.

Olivier începu să râdă. Ochii îi străluceau.

— Vai, dar ce simpatic este cabaretul ăsta! adăugă ea.

— Un simplu restaurant de cartier, zise Olivier ca şi cum se scuza, nouă însă ne place. Şi apoi se află în Montmartre…

— Am observat că vorbiţi cu multă dragoste despre Montmartre. Îmi place şi mie, dar aici nu se mai întâmplă niciodată nimic. Este evocat îndeosebi în cărţile de artă. În ce mă priveşte, sunt foarte legată de malul stâng. Prefer cartierul Saint-Germain.

Dominique stătea cu fălcile încleştate. Era exact genul de conversaţie, genul de cină pe care-l detesta. Iar Nathalie, întruchiparea femeiuştii parşive, o făcea şi mai geloasă.

— Ador tablourile dumneavoastră, zicea aceasta fixându-l cu neruşinare. De cât timp vă îndeletniciţi cu pictura?

Doamna Dargence care rupea cu nădejde dintr-o pulpă de iepure îi întrerupse cu gura plină.

— Oh! de mic copil…

— Te-am mai rugat odată să taci, îi spuse Olivier. M-ai ridiculizat destul mai înainte.

— Dar este cât se poate de firesc, doamnă, să fiţi cea mai pasionată admiratoare a fiului dumneavoastră, interveni Nathalie. Odată i-am luat un interviu lui Charles Trenet, acasă la el. Mama sa, care era de faţă, a evocat tot timpul copilăria lui Charles. Plaja întinsă de la Port La Nouvelle unde vântul suflă cu atâta furie. Charles la vârsta de cinci ani spunând încă de pe atunci: „io cânt şeaşe născoşesc.” Aşa că nu te supăra, Olivier, mama dumitale nu-i singura…

Doamna Dargence, roşie toată, o aproba. În sfârşit găsise o aliată neprevăzută, o interlocutoare care-i dădea dreptate. Ce cumsecade jurnalistă! Şi drăguţă, pe deasupra. Va scrie cu siguranţă un articol teribil despre vernisajul din seara asta.

Nathalie îşi dădu uşor capul spre spate, scuturându-şi pletele blonde, luându-şi un aer inspirat. Avea un nas fin, refăcut cu artă.

— Pânzele dumitale, dragă Olivier, îmi evocă…

Păru că reflectează. El aştepta, sorbindu-i fiece vorbă: Doamna Dargence îşi reluase lupta cu osul recalcitrant, în timp ce Dominique încă nu se atinsese de antricotul ei înăbuşit în vin, altă specialitate a casei.

— Eşti un amestec, continuă Nathalie visătoare. Un Claude Monet modern, mai viril, mai robust, mai sobru. Voi nota în ziar, voi analiza.

— Mulţumesc, îţi mulţumesc mult, zicea Olivier. Fata asta îl ducea cu gândul la o amintire trecută.

Un flirt dintr-o vacanţă. Era blondă ca şi ea. Privirea clară, plină de puritate. Se numea, parcă… Încercă să-şi aducă aminte. Evelyne, da, Evelyne. Şi dacă n-ar fi fost atât de orbeşte supus mamei lui, ar fi revăzut-o cu siguranţă la Paris. N-avusese curajul. Doamna Dargence era teribil de aspră în epoca aceea. Ar fi turbat dacă el ar fi încercat să-i scape. Se organizase astfel încât să poată combate orice atac venit din exterior. Nu-i tolera fiului decât câteva aventuri cu femei măritate. Era mai puţin periculos. Lupta de pe atunci, pas cu pas, cu înverşunare, cu abilitate ca să scape de singurătate, de singurătatea aceasta la care fusese redusă de când Dominique izbândise, răpindu-i fiul.

— Dar este teribil individul ăsta! zise Nathalie privind spre patronul care continua să facă pe înghiţitorul de flăcări.

O chelneriţă tăcută se strecura printre mese. Era cald. Afară, pe micuţa terasă, cinau trei perechi salutate de beţivanii cartierului. Olivier se înviorase. Nathalie găsise cuvintele care să-l măgulească. Ba chiar lui Dominique i se păru că la un moment dat îi atinsese mâna.

Povestea cum ajunsese ziaristă. Un prieten de-al tatălui său…

— Şi eu am scris destule reportaje înainte de a mă opri la rubrica benzilor desenate, zise Olivier. Este o meserie pasionantă. Aveam gazetăria în sânge şi apoi…

Dominique turba auzindu-i discutând probleme de specialitate. Fata asta se potrivea cu el. Aveau expresii comune, cunoşteau aceleaşi locuri, aceleaşi persoane. Ba uneori aveau chiar amintiri comune. Vorbeau despre teatru, film, actori întâlniţi, despre tot felul de fleacuri pariziene. Se simţea cumplit de străină de fandoselile lor. Îi venea să plece şi să-i lase pe toţi acolo. Pe toţi. Pe doamna Dargence care sufla ca o focă folosindu-se de şervetul de masă ca de un evantai. Pe Olivier care-o privea pe Nathalie în ochi povestindu-i despre *Kamasutra* ilustrată de Dubout, şi ăsta tot un prieten! Şi pe cealaltă care-şi flutura tot timpul pletele blonde cu un aer de ingenuă vicioasă.

El nu pricepea de ce soţia lui făcea pe bosumflata. Era firesc să-i facă jurnalistei ăsteia puţină curte dacă voia să obţină un articol frumos. Nu mai înţelegea nimic. Ideea expoziţiei nu fusese a lui Dominique? Doar nu putea, oricum, fi geloasă pe succesul lui. Dimpotrivă trebuia să fie mândră. De atâţia ani de când luptau împreună! Zilele când amândoi mâncau un singur sanviş în maşină… Poate că în sfârşit pictura îi va aduce izbânda. Era absurd să se comporte atât de rece cu Nathalie, să fie atât de geloasă pe toate femeile. Erau zile când Dominique devenea de nesuportat cu felul ei de a fi bănuitor şi exclusivist.

Doamna Dargence era în continuare aprinsă la faţă. Nu-i prea pria amestecul de şampanie, de coniac şi de vin. Se uita când la Olivier, când la Nathalie.

— Totdeauna am spus sus şi tare că fiul meu este un mare artist, zise din nou.

Un bătrân zdrenţăros intrase cu o vioară sub braţ. Patronul îl dădu afară. Nu-i plăceau genul acesta de serenade la ora cinei.

Iar Nathalie monologa într-una, neslăbindu-l din ochi pe Olivier.

— Mi-am petrecut copilăria la Saint-Etienne. Un trist orăşel de provincie… Îl ştii?

XI

— Cincisprezece minute oprire. Coborâţi. Urcaţi. Priviţi la stânga. Repede la dreapta. Urmaţi-mă. E frumos, nu-i aşa? Aruncaţi-vă ochii spre golf. Iar acolo, se zăreşte castelul. Prea târziu, acum este în spatele falezei. Nu-i nimic. O să vedeţi altul curând cu o faţadă şi mai impozantă. La drum…

Dominique îşi reia ruta. Alături de ea, şoferul conduce mestecând chewing-gum. Se gândeşte la micuţa rusoaică venită pe ascuns în odaia lui la hotelul Internaţional de la Moscova, pândind să nu fie văzută de supraveghetoarea de pe etaj.

Saint-Malo, cincizeci de kilometri. Călătorii sunt sleiţi după o săptămână de mâncare bună şi de mers pe jos. Cutare lucru de privit, cutare lucru de povestit, stratageme gogonate, circuite ca să-ţi omori timpul. Distracţii forţate. Prostire garantată. Îndoparea creierului. Şi iarăşi alergare, şi iarăşi mâncare, şi iarăşi adormitul buştean, seara, în ciuda, zgomotului străzii, a patului incomod, a trenurilor zdrăngănind pe calea ferată din apropiere.

De când îi datorează bani lui Colas, Dominique n-are de ales. Este obligată să accepte toate voiajurile ce i se propun. Dar s-a săturat de calvarul din Bretania, de casele din granit, de buchetele de hortensii ofilite, de plăcintăriile în care se consumă clătite, de povârnişurile colţuroase pe care nici măcar nu le mai vede, de menhirele, totdeauna, aceleaşi, de drumurile gloduroase care o zgâlţâie până-n rărunchi.

În timp ce excursioniştii coboară să facă fotografii, ea rămâne cu şoferul în autocar. El pune

radio în surdină.

— Viaţa noastră nu-i prea uşoară, zise el. Vara-i ca un vârtej. Zilele, nu mai au nume. Leningrad, Viena, Lisabona, Istambul. Poţi să te ţicneşti, zău aşa. Când ne înapoiem la Paris, nu ştim niciodată ce ne aşteaptă a doua zi. Găsim un bileţel la garaj cu indicaţia noii destinaţii. Trebuie să duci autocarul, să-l speli, să-ţi reiei maşina ca să te întorci în sfârşit acasă. Câteva ore doar. Un somn de brută pe un pat niciodată făcut. Cămăşile murdare le schimbi cu cele curate. Le va spăla portăreasa. Cei patru pereţi ai ogeacului pustiu şi rece la mansarda unui imobil urât, pe o stradă tristă, la periferie.

— Te plângi, dar ai un Mercedes de milioane.

— Asta-i altă chestie. Maşina este marota noastră, a tuturora. Ne consolează de trambalarea continuă a celorlalţi, an după an, şi totuşi îmi place afurisita asta de meserie. Nu mă pricep la nimic, altceva decât să conduc şi să fac plozi. Crezi că, dac-aş lucra într-o uzină sau aş sta cu fundul lipit de scaunul unui birou, mi-aş mai putea plăti hotelurile luxoase la care trag şi chefurile pe care le fac? Crezi c-aş fi putut vedea vreodată în viaţă soarele de la miezul nopţii sau Piaţa Roşie?

Dominque clătină din cap, zâmbind.

— Ştiu, zise ea.

— Iarna, când nu călătoresc sunt cu nervii la pământ. La garaj mori de plictiseală. Ca să treacă timpul stai ore întregi pironit pe un scaun la Jojo, ştii, bistroul acela din faţa garajului. Te urâţeşti. Te îngraşi. Bei chiar cam prea mult. Serviciul la uzină, cu autobuze uzate, care fac traseul Palaiseau-Vauhallan, Bagneux-Cachan pe străzile de la periferie nu-i deloc de invidiat. Muncitorii sleiţi somnolând pe scaune, peisajele cenuşii, copacii desfrunziţi. Şi excursiile şcolare, iarna. Şoselele acoperite cu polei, puştii care fac tărăboi şi vomează în maşină. Şase sute cincizeci de kilometri la ducere şi tot atâţia la întoarcere, care

se face aproape imediat. Nu trebuie, în nici un caz să rămânem acolo, căci asta l-ar costa prea mult pe patron. Munţii îţi apar într-o ceaţă, într-un vârtej. Când pici de oboseală, mutrele încrezătoare ale copiilor îţi alungă somnul. Bei cafea după cafea. Înghiţi pastile vitaminizate ca să-ţi măreşti rezistenţa. Da, numai iarna sunt deprimat. Mecanismul înţepeneşte. Nu mai faci pe grozavul. Rumegi la Hay-les-Roses şi o moschee la Saint-Suplice.

Oftează.

— Puicuţele de la periferie nu-mi mai spun nimic. În marile călătorii îmi pot procura orice femeie. Mexicane, canadiene, suedeze. Îmi spun „scumpule” în toate limbile. Crezi că mi s-ar întâmpla aşa ceva dac-aş fi în salopetă de muncitor sau slujbaş la Samaritaine? În febra călătoriilor, ele nu doresc decât un singur lucru: să-şi facă de cap. Umblă cu pilula în poşetă.

— Şi nu ţi s-a cam lehămetisit de toate aventurile astea?

— Şi de ce să am o femeie a mea? Ca să mi-o iubească altul în timp ce eu umblu ca prostu prin lume? Prefer să le am pe ale altora. Este mai uşor şi mai practic. O noapte împreună şi pe urmă, salutare. În fiecare zi pornesc de la zero. Trăiesc cu ce-mi pică.

— Ştiu, la agenţie ai reputaţia unui seducător teribil.

— Aventurile astea ne ajută să rezistăm. Când pleci în zori, după ore de tensiune, fără a mai pune la socoteală ieşirile de după masa de seară până la orele două dimineaţa, este plăcut să vezi în retrovizor o fată care-ţi face ochi dulci. Ştii că noaptea va fi lângă tine. Asta te-ntinereşte. Te crezi un supraom… Poftim, uite-i că se întorc. Au şi trecut zece minute de când trăncănesc vrute şi nevrute. Mai bine ne-am fi dus să bem ceva.

Stinse aparatul de radio şi porni autocarul. Soarele dădea să apună dincolo de orizontul unde

se târau nori spălăciţi.

La Saint-Malo patroana hotelului, veni s-o anunţe pe Dominique că cineva o căuta la telefon. Se mira că aude glasul lui Robert. Ce voia de la ea? Comportamentul lui o intrigase încă de la întâlnirea de pe strada Châteaudun.

— Am aflat de la agenţie locul unde te afli. Sunt la Mayenne cu treburi profesionale. Pot veni să te văd?

Robert. Fratele lui Claude. Îşi aminti ziua când îl întâlnise întâmplător la Amsterdam. Într-o cafenea oribilă, în faţa unui pahar cu bere ce împrumutase culoarea respingătoare a luminii care-i desfigura. Făcuseră câţiva paşi prin cartierul prostituatelor. Apa putredă a canalelor. Neoanele scuipându-şi luminile vulgare. Podurile vomându-şi de pe un mal pe celălalt valurile de vicioşi, de indivizi curioşi, de râsete deocheate lipindu-se de pereţii igrasioşi. Rictusul de coşmar de pe buzele femeilor uşoare şi Robert care-i mărturisea că a iubit-o întotdeauna.

Ieşi din hotel. Nu-şi putea veni în fire. Se sprijini de zid. Nu se aşteptase la acest telefon. Privi cerul. Era plin de stele. A doua zi va fi frumos. Era plăcut când o călătorie se încheia pe timp însorit. Oare cum se va comporta cu Robert, când îl va întâlni, curând, la barul Univers?

Pe malul mării în reflux nu era nimeni, iar castelul, în umbră, părea un vapor.

Peste aproximativ o oră va sosi. Mayenne-Fougères. Fougèrese-Saint-Malo. Îi intrase în sânge obiceiul acesta de a cronometra la fiecare pas. Meseria profesată de atâţia amar de ani îi devenise o a doua natură. În jur de şaizeci. Teren plat aici, drum prost acolo. Doamne, câte viraje! Se vor pierde cel puţin douăzeci de minute.

O rafală de vânt făcu un vârtej pe aleea dimprejur. În noapte, marele donjon căpăta proporţii înfricoşătoare. Începea să se lase răcoarea şi ea coborî spre centrul oraşului. La ora aceasta nu

risca să-şi întâlnească clienţii. Era sigură că toţi se culcaseră.

Pe terasa barului Univers câţiva hippies ahtiaţi de muzică pop cântau fals, zdrăngănind fără convingere la chitară. Aveau privirea posacă. Ea se opri o clipă să-i contemple. Într-un bistrou învecinat îl zări pe şoferul Paul Robier pe care-l întâlnise mai înainte la cazinoul din Dinard însoţind patruzeci de bătrâne americane. Patruzeci de capete albe şi patruzeci de perechi de mâini descărnate, acoperite de diamante. Făcuse turul Franţei în douăzeci de zile, cu mici porţiuni din Italia şi din Spania. Câteva ocoluri doar, în afara frontierelor, ca să justifice denumirea voiajului: „Franţa, Spania şi Italia." Se pregătea ca şi Dominique să îngurgiteze a doua zi dimineaţa Mont-Saint-Michel, înainte de a se înapoia la Paris. Deocamdată cobzărea o tânără englezoaică angajată pe casă şi masă la „Univers" care îi sorbea pierdută complimentele înainte de a face dragoste cu el în cămăruţa de la mansardă.

Dominique nu rămase pe terasă. Intră în salon şi se instală la o masă îngustă, între un bătrân deghizat în lup de mare şi o pereche cu feţe frumos bronzate de soare. I se servi o halbă. Ea îşi scoase din poşetă o oglindă şi se găsi palidă şi obosită. Ar fi preferat să doarmă decât să-l aştepte pe Robert. Întâlnirea aceasta neaşteptată o plictisea. Nu avusese curaj să-l refuze: glasul lui era atât de convingător. Postul lui de reprezentant îl adusese la Mayenne, unde se plictisea teribil. Şi aproape c-o implorase.

Un grup restrâns de fete în uniformă de paradă militară traversă piaţa. Se opri în faţa zidului primăriei, unde, la sunetul cimpoaielor, fetele începură să-şi mânuiască bastonul de tambur-major.

Dominique se gândi la Anne. Ajunsese, oare, la timp ca să prindă la Bingen vaporul care coboară

Rinul până la Boppart? Ţinuse oare seamă de sfaturile ei pentru acest prim voiaj „Malurile Rinului” pe care-l conducea singură? Se angajaseră oare pe autostrada ducând spre marele pod de la Mayence oferindu-ţi posibilitatea să vizitezi în voie Frankfurtul ticsit de sensuri interzise? Ştia că Anne nu-i ascultase recomandările decât cu o ureche distrată, făcând pe independenta. Ce-o face oare biata fetiţă în faţa mâniei vizitatorilor veniţi doar pentru a vedea stânca Loreley şi care în faţa marelui pietroi pretenţios rămâneau încremeniţi de decepţie?

Afară cimpoaiele îşi continuau miorlăitul şi de pe locul unde stătea Dominique nu se vedea decât umbra uriaşă a fetelor în uniformă profilându-se pe zidul castelului.

Anne, Olivier. Ce viaţă grea duceau toţi trei! De la o vreme comportamentul Annei faţă de Olivier se schimbase. Nu-l mai privea cu ochi răi, nu-l mai evita. Îşi tunsese părul aşa cum îi plăcea lui, purta rochiile pe care i le dăruia, stătea în capot în faţa lui, în timp ce, înainte, era de o pudoare exagerată. Fuma aceleaşi ţigări ca Dominique, folosea acelaşi parfum. Se hotărâse să facă aceeaşi meserie ca a ei, se farda la fel.

Dintr-o dată totul se transformă într-o mare zăpăceală. Cimpoaiele tăcură şi, jongleriile manifestantelor încetară. Şiroaie lungi de ploaie brăzdau geamurile. Tinerii hippies se îndepărtară târându-şi chitarele. Terasele cafenelelor se goliră.

— Bună, Dominique, am întârziat puţin, dar înainte de Fougères am trecut printr-o furtună groaznică. Nu se vedea la doi paşi.

Robert îi întinse mâna. Ea îl privi de parcă ar fi revenit de undeva de departe, de parcă l-ar fi uitat cu totul. Gândurile îi erau încă la Anne, la Olivier, la problemele lor. Căsătoria nu-i schimbase mai deloc existenţa. Era oare sortită să rămână pe totdeauna o femeie singură? Iar celălalt, în faţa ei,

vorbea mereu despre furtuna aceea. Banalităţi. Întrebări puse fără convingere.

— Ai vrea să mergem în altă parte? Este atâta lume aici.

Lupul, de mare continua să-şi rumege visele alături de cuplul cu epiderma de-un bronz prea lustruit.

— Sunt sigur că te-ai întrebat de ce te-am sunat. Haide, Dominique.

Ploaia cădea în rafale, şi vântul le biciuia feţele. Ea-şi desfăcu umbrela de plastic. Saint-Malo devenise o insulă pe care se aflau doar ea şi Robert. Mergeau lipiţi unul de altul cu trupul puţin adus în faţă. La urma urmei era uşor să te laşi în voia sorţii. Era de ajuns să nu te mai opui.

— După ce te-am întâlnit zilele trecute la Châteaudon, am întrebat la agenţie la ce hoteluri trageţi. Voisem să te chem mai demult. N-am avut curajul.

Grupul de hippies trecu pe lângă ei ca o umbră înceată şi prelungă. Cu feţele galbene şi ghitarele sub braţ, alunecau pe lângă ziduri ferindu-se de ploaie. Mergeau la întâmplare.

Dominique îşi reaminti dintr-o dată de Nathalie. Oare Olivier o revăzuse în lipsa ei? În seara aceasta i se părea că procedează la fel cu celelalte. Viaţa îi oferea o revanşă fără ca ea s-o ceară. Prilejul era aici, lângă ea. Robert îi strângea braţul ca un îndrăgostit şi o purta cu el prin oraşul lichid. De ce să nu i-o ia înainte, ca să evite să fie din nou trasă pe sfoară?

Mergeau spre un luminiş împrejmuit de ferigi atât de ofilite, încât păreau transparente. Soarele apunea într-un nor sângeriu. El înainta ţinând-o de mână, strivind cu călcâiul tulpinele îndărătnice. Îi croia drumul. Ea se târa cu greu în urma lui. Ajunseră la o potecă de nisip gălbejit mărginită de mesteceni cu trunchiurile drepte. Aerul era cald şi plăcut. Pe sub arbori, ierburile emanau scântei de

ametist. Pinii scârţâiau ca scripeţii ruginiţi. Drobiţe uriaşe brăzdau orizontul…

Robert tresări. Cât pe ce să adoarmă. Oboseala îl dobora, fără voia lui. Două nopţi la rând nu închisese ochii. Dominique îl privea. Îi fu ruşine. Ea nu zâmbea. Avea aerul acela îmbufnat pe care i-l cunoştea prea bine. Se ridică brusc. Vru să-i spună: „Tocmai te visam”, dar i se păru c-ar fi o prostie.

Ea nu se mişca. Îmbrăcată, stătea întinsă pe patul ei şi, sprijinită-ntr-un cot, continua să-l fixeze.

— Dacă doreşti, sting, zise ea. Cum se va lumina de ziuă, mergem să facem un tur. Ai să vezi ce urât este aici. Te-am prevenit.

Se revăzu la hotelul Krasnapolsky din Amsterdam, plimbându-l din încăpere în încăpere, lăudându-i splendida grădină de iarnă a vastei sufragerii unde patruzeci de japonezi micuţi cinau în linişte, cu nasul în farfurie. Era mândră să-i arate diamantele strălucind în vitrinele din hol, lambriurile sculptate din salonul alb, ornamentele somptuoase în formă de stea din fumoar, de parcă luxul acesta de maharajah i-ar fi aparţinut puţin şi ei.

— În meseria mea nu suntem totdeauna răsfăţaţi. Aici patroana este o femeie isterică ştiind să scoată bani din orice. Odată, a reuşit să închirieze unui client în trecere camera unui şofer de autocar în timp ce acesta plecase să-şi cumpere un săpun de bărbierit. Bietul om a trebuit să doarmă într-o debara.

Spunea orice ca să risipească jena apăsătoare ce se instalase între ei.

Într-un ungher se afla un şifonier vechi a cărei uşă nu se închidea. La capătul opus, un lavabou fără oglindă deasupra, şi două paturi ridicol de mari despărţite de un scaun desfundat. Se vedeau paiele răsfirate în toate direcţiile.

Ea se străduia să arboreze un aer indiferent. Se întorsese cu faţa la perete şi-şi aruncase peste ea o cuvertură scoasă din şifonier.

El se întinsese pe celălalt pat, contemplându-i ceafa cu o dorinţă nebună de a se duce lângă ea, de a o îmbrăţişa, de a-i spune tot ce avea pe suflet de atâta amar de vreme. Fata aceasta pe care el o iubea aparţinuse fratelui său ani îndelungaţi. Iubirea lui i se păru deodată incestuoasă. Îndată ce-o va atinge, Dominique se va gândi cu siguranţă la Claude. Poate că va avea aceleaşi gesturi, acelaşi fel de a o îmbrăţişa. Păruse într-adevăr răvăşită, adineaori, când se plimbaseră pe străzile palpitând de lumini Ce mult îl emoţionaseră cearcănele ei mari de sub ochi. Îi spusese:

— O să răceşti cu părul ăsta de câine plouat.

Ea zâmbise. Un luminiş abia înfiripat. Stejari cu trunchiurile drepte. Ierburi emanând scântei de ametist. Oboseala îl dăduse gata. Dormea un somn adânc.

„Am greşit că l-am adus aici, se gândea Dominique. Ce dracu m-o fi apucat? M-a crezut poate o femeie uşoară. L-am dezamăgit. Nu mai simte pentru mine decât dezgust.”

Nu mai ştia ce este cu ea. Gândurile îi alergau spre Olivier. La ora asta, dormea cu siguranţă. Nu resimţea nicio remuşcare. Era bine că se întâmplase aşa. Dulcegăriile lui, slăbiciunea lui o exasperau. Totdeauna o lăsa să se zbată de una singură şi se săturase să se tot lupte cu viaţa. Se săturase şi de Anne, de toanele ei, de cochetăria, de capriciile ei, de şiretlicurile lor, ale amândurora. Anne care făcea pe vampa, care o considera o plicticoasă. Anne şi marile ei discursuri. Avea impresia că se răzbuna puţin pe ei. Pe dineul acela insuportabil de după vernisaj când stătuse între micuţa jurnalistă blondă şi doamna Dargence, mai agresivă ca oricând. Ajunseseră la un punct când un fleac era de ajuns să distrugă o armonie aparent veşnică.

Se propti într-o rână ca să-l privească mai atent pe Robert. Ca şi Anne, semăna cu Claude. Aceeaşi bărbie uşor tăiată de o linie verticală, faţa prelungă, nasul în vânt şi prea aproape de frunte. Nu, nu era cu putinţă ca prin el să-l caute pe Claude.

XII

În faţa digului autocarele vomau roiuri care aveau, toate, aceleaşi ticuri. Îşi înălţau spre munte gurile căscate şi privirile pierdute. Mastodonţii găunoşi stăteau aliniaţi. Şi zilnic lucrurile se desfăşurau la fel. Aşteptau o maree care nu venea, cercetau cu ochii marea care era sătulă de mutrele acestea de marionete de bâlci, şi se năpusteau spre strada principală, mânaţi de ceilalţi, împinşi, zgâlţâiţi, înghesuiţi, strânşi între două rânduri de negustori de suveniruri care vindeau tinichele aurite, decalcomanii ridicole, vaze de un albastru ţipător, obiecte false la preţul celor adevărate, zeci de Munţi Saint-Michel văzuţi din faţă, din profil, de sus şi cochilii lăcuite, umilite că au ajuns aici.

Dominique ajunse în jurul orei zece, împreună cu cei douăzeci şi nouă de noi clienţi ai săi. Era ultima etapă a unei călătorii de o săptămână. Un grup de categorie mijlocie nu prea plicticos, dar greu de înveselit. Râdeau puţin şi nu le plăcea să bea. Ştia dinainte că vizita la Mont-Saint-Michel o să le frângă picioarele, că vor protesta împotriva omletei greţoase care li se va servi aproape rece, împotriva fripturii de berbec, care va fi tare ca talpa. La fiecare înapoiere, atrăgea atenţia agenţiei că restaurantul acesta era o bătaie de joc, dar nimeni nu se sinchisea. La urma urmei „Minunea” nu era ea însăşi îndeajuns? Clienţii vor dormi la înapoiere, ştia şi asta. Şi când oamenii dorm astfel, cu gurile căscate, cu nările umflate, cu gâtlejul sforăitor, nu te mai poţi aştepta la bacşiş.

Îşi lăsă ceata în faţa Casei Regale. Era cu neputinţă să-i reţină, ademeniţi, înşfăcaţi de pungaşii de suveniruri, cuceriţi de etalajul de cărţi

poştale care se roteau necontenit pe o vârtelniţa mişcată din toate părţile. Irezistibilul se produsese. Miracolul se înfăptuise. Episcopul Aubert îşi realiza scopul de secole şi Dominique îi părăsi indicându-le numele restaurantului şi ora dejunului. Trebuia să se revadă cu Robert la *Mielul alb* peste o jumătate de ceas. Exact cât îi trebuia ca să se fardeze puţin dacă avea şansa să găsească un lavabou disponibil.

El urmărise autocarul cu maşina lui, încetinind puţin de-a lungul Golfului. Şi se întâlniseră. Nu la *Mielul alb* cum fixaseră, ci pe stradă. Ea se îndoise o clipă că va veni. Teamă şi dorinţă. Atunci ca să-şi amăgească neliniştea, îi ieşise în întâmpinare, angajându-se pe o stradă în sens contrar, izbind în dreapta şi-n stânga cu coatele, ca să-şi croiască drum prin şuvoiul uman, agitat, transpirat, sonorizat de toate accentele, de toate limbile, de toată vulgaritatea pământului.

Îl zărise de departe pe Robert. Era parcă mai înalt decât Claude. După bizara noapte din ajun, traumatizată de aşteptare, după plimbarea din zori pe plaja bântuită de un vânt lipicios apărut odată cu fluxul, se simţea teribil de tulburată. Oboseala îi provoca stare de angoasă care-i denatura judecata. Ce se va întâmpla cu ei acum când începuseră să trăiască acel altceva pe care ea-l aştepta în mod inconştient?

— Unde-ai vrea să mergem? întrebă el.

— Sunt înfricoşată că m-ai urmărit. Înfricoşată de ochii tăi cenuşii care mă privesc cu atâta tandreţe. Unde ţi-ai parcat maşina? Vezi, ai şi uitat. Gândeşte-te la maree. Rişti s-o găseşti în apă.

Nămolul de la poalele muntelui îţi făcea greaţă. Se treziră urcând. Stâncile erau lipicioase. Scara bisericuţei Saint-Aubert mirosea a urină şi un fotograf acrobat făcea genuflexiuni ca să poată prinde mai bine episcopul cu mitra ruginită şi cârja

năpădită de muşchi. O pereche trecea strigându-şi cele trei odrasle mânjite cu mâl negru.

Robert o îmbrăţişează pe Dominique. Ea nu se împotriveşte. Închide ochii, îi place. Sărutarea aceasta o ameţeşte. Totul se învârteşte în jurul ei. Nu mai vrea să ştie de nimic. Olivier nu mai este decât o obişnuinţă. Are nevoie de alte priviri admirative, tandre, mângâioase, de alte gesturi. E-n firea lucrurilor să fie aşa şi iat-o prinsă-n joc. Robert sosise la momentul potrivit. Întâmplarea. Viaţa e atât de cenuşie, atât de monotonă. De aceea se află acum în braţele lui. În tot locul, pe stradă, în birouri oamenii se înşeală pentru că se plictisesc. S-a vrut mereu altfel decât ceilalţi şi totuşi a căzut în cursă.

Pentru ea viaţa a fost totdeauna un imens vodevil în care bărbaţii sar în izmene peste balcoane, femeile îşi înşală bărbaţii, îşi ascund amanţii sub pat, sau opresc taxiurile la doi paşi de casă când sunt în vibrantă tovărăşie. În viaţă, există întotdeauna o supapă care asigură echilibrul.

— N-aş fi crezut niciodată că te voi putea ţine în braţe. Când ţi-am telefonat la Saint-Malo, nu speram nici măcar că ai să accepţi să ne întâlnim, zise deodată Robert. Vreau să-ţi mărturisesc ceva. N-aveam nicio treabă la Mayenne. N-am făcut călătoria asta decât pentru tine.

Rosti cu emfază:

— Vezi stânca Tombelaine? Aş vrea să rămân acolo cu tine când vine fluxul şi să nu ne mai înapoiem niciodată.

— Şi Béatrice? întrebă ea ca să-l aducă cu picioarele pe pământ.

— N-am iubit-o niciodată. Aveam nevoie de ea ca că nu fiu singur.

— La Amsterdam păreai foarte îndrăgostit de ea. Ai luat-o de nevastă. E o fată încântătoare.

La doi paşi, fotograful acrobat prinsese cu teleobiectivul un cormoran înhăţând o scoică.

Mâna lui Robert mângâia blând părul lui Dominique.

O rază de soare strecurată printre doi nori furtunoşi coboară peste noroiosul Couesnon, despărţindu-l în două. Micuţul avion excentric se învârte continuu deasupra muntelui în schimbul sumei de douăzeci de franci de persoană. Se bâlbâie când ia altitudine. Motorul are rateuri. Face pe grozavul.

— Tot ce-ţi pot spune, adaugă Robert, este că dragostea mea pentru tine nu se va stinge o dată cu toamna. Sau înseamnă că n-ai priceput nimic. Ani şi ani, am încercat în gând să te smulg fratelui meu. Când te-am revăzut atunci pe strada Châteaudun am înţeles că ăsta-i un semn şi că trebuia în sfârşit să acţionez.

În depărtare vârful Tombelaine se joacă de-a v-aţi ascunselea în spatele pâclei care se îngroaşe. Ei înaintează căţărându-se pe stânci. El îi întinde mâna la fiecare pas, şi deodată îi taie calea ca s-o oblige să-l asculte.

— Nu eşti fericită, Dominique. Niciodată n-ai fost. Nici cu fratele meu, nici cu Olivier. Am înţeles totul când mi-ai vorbit despre el. Nu-ţi dădeai seama, dar erai foarte amărâtă. Şi astăzi, la fel. Azi-noapte am citit asta în privirea ta. Citesc foarte bine în tine.

Ea nu răspunse nimic.

— Să ştii că nu glumesc, Dominique. Sunt aproape nebun. Nebun pentru că, în sfârşit, te-am găsit. Ştiu că te pot face fericită. Am înţeles-o încă de ieri. Nu te voi mai lăsa.

Nu-şi termină fraza. Privirea speriată a lui Dominique îl miră. Ea este surprinsă că el a luat povestea asta atât de în serios. Scurtă întâlnire în intervalul dintre vizitarea a două muzee, între două etape ale autocarului.

— Trebuie să mă duc să-mi întâlnesc clienţii.

— Dar o să te întorci. Nu ne putem despărţi aşa.

— Dacă vrei, peste două ore mă găseşti în faţa intrării de la mănăstire. Turiştii o vor vizita fără mine.

Îl părăseşte aproape fugind. Se simte extrem de stingherită. Ajungând la restaurant, aproape că-i vine să-l sune pe Olivier. Are nevoie să se asigure că el este acolo, că nu bănuieşte nimic, că nu s-a schimbat. Se aşază în faţa şoferului, uşor tristă, uşor abătută. Brusc i se face lehamite de toate. Şi mai ales de aceste tête-à-têt-uri cu aceşti şoferi de ocazie care fac pe şmecheraşii.

— Mă întreb, ce-i cu tine Domi. Ai o mutră îngrozitoare. Unde-ai fost mai adineauri. Te-am căutat să-ţi ofer un păhărel.

Un păhărel. Încă un cuvânt idiot, o falsă plăcere care-ţi arde stomacul. Dominique are privirea fixă şi gâtlejul uscat. Robert tocmai trecuse pe stradă. Se oprise intenţionat în faţa listei de bucate pe care nici măcar n-o vedea. Şi el arată groaznic. N-o părăseşte din ochi pe Dominique.

— Îi duci undeva, după-masă? întreabă şoferul. Va trebui să ne mişcăm repede. Ajungem târziu la Paris,

Robert se îndepărtează fără grabă de restaurant. Se lasă dus de mulţimea ce se îndreaptă spre creasta muntelui. Dominique nu poate înghiţi nimic. Se strecoară printre mesele clienţilor ca să se asigure că totul este în regulă. Nici măcar nu aşteaptă răspunsurile. Iese şi se duce în faţa intrării, unde Robert o aşteaptă de câteva minute. Încearcă să-l zărească. Îi vede în depărtare părul blonziu. Deodată se emoţionează. Pentru statornicia lui, devotamentul, tandreţea lui de demult.

Îşi aminteşte. Robert pe strada Teatrului cu privirea sfioasă de om îndrăgostit. Fetiţa de o parte. Sacoşa cu alimente de cealaltă. O scenă dintr-un vechi film al lui Chaplin.

XIII

Autocarul se opri în spatele Setrei lui Pierre Marinier întors dintr-un „Cinci ţări”.

Dominique îşi aruncă ochii pe terasa de la *Royal Opera,* apoi în interior. Nu-l vede pe Olivier. Se uită la pendula de lângă metrou. Ar fi trebuit să se afle acolo de mult. De obicei lua un aperitiv în jurul orei opt, apoi aştepta fără să se neliniştească. Citind ziarul de seară care nu mai publica benzile sale desenate, dar căruia îi rămăsese credincios.

Primi distrată bacşişurile, salută în mod mecanic pasagerii, făcu socotelile gândindu-se la altceva.

Luă o fişă de la tejgheaua cafenelei, strânse mâna casieriţei.

— Aţi călătorit bine?

— Da, mulţumesc.

Casieriţa cunoştea toţi şoferii şi toţi ghizii. Dădea adesea informaţii oamenilor neliniştiţi care aşteptau călătorii, şi îi încuraja când erau speriaţi de întârziere.

Dominique coborî scara subsolului şi se îndreptă spre cabina telefonică. Deschise uşa fără să vadă că era ocupată.

— Tare mai eşti grăbită, zise un bărbat arţăgos cu un pulovăr pe gât.

Prelungise convorbirea în mod intenţionat iar la plecare îi aruncase o privire piezişe.

Primul contact cu Parisul. Agresiunea începea.

Auzi apelul răsunând în casă. De zece ori. Poate că Olivier întârzia. Poate că era pe drum către ea? Refăcu numărul. În ultimul timp se ciorovăiau mai tot timpul. În seara când el încercase să-i telefoneze, fusese plecată cu câţiva clienţi la

Carnac să mănânce clătite. În mod special nu-l rechemase. O enervase prea mult în ultima vreme.

Revenind în cafenea i se păru că-l vede pe fereastră. Dar silueta dispăruse. Mai aşteptă puţin şi urcă într-un taxi care o duse în strada Ravignan.

Îşi lăsă valiza în ascensor, apăsă pe soneria uşii, gata, gata s-o strice, coborî să întrebe portăreasa portugheză care nu pricepea nimic. Bătu la vecini care nu-l auziseră pe Olivier toată săptămâna. În cele din urmă se aşeză pe o treaptă a scării, mânioasă că-şi uitase cheile.

Era prima oară când Olivier n-o aştepta. Gândurile i se învălmăşeau. Într-o zi avusese sentimentul că dacă îl va înşela se va produce ceva aidoma unui cutremur.

Mai apăsă o dată pe butonul soneriei care, exasperată, se opri brusc. Vecinii veniră din nou să-i ofere un scotch care o mai calmase. Le auzea vorbele liniştitoare ca într-o ceaţă. Ba chiar o enervau.

Se aşeză din nou pe scară, lângă paporniţa cu stridii adusă de la Cancale, lângă sticlele de vin tămâios şi tarta bretonă destinată Annei. Pândea toate zgomotele. Acum se aştepta la o dramă. Să fi simţit el ceva? În cazul ăsta telepatia aceea magică care exista între ei nu se stinsese cu totul. Să-şi înşele bărbatul cu prima ocazie ivită! Era şi banal pe deasupra, cumplit de dezgustător.

Maşina de salvare a poliţiei răsună în noapte. Dominique simţi că-i îngheaţă sângele-n vine. Asculta paşii. Dar nimeni nu intra în clădire. Lumina automată se oprea cu regularitate.

Olivier sosi, în sfârşit, cu sufletul la gură.

— Am întârziat, scumpo. Dar ce s-a întâmplat? Eşti palidă!

— Da, ai întârziat, repetă ea.

El deschide uşa, ia valiza şi pachetele. Ea îl priveşte:

— Cum a ajuns autocarul, am încercat să te chem. Plecaseşi probabil să mă aştepţi.

El mormăi ceva:

— Telefonul! Ni l-au desfiinţat. Da! Pentru că n-am achitat nota de plată.

Într-o clipită Dominique regăsi totul. Dezordinea din apartament, lipsa de bani, un Olivier inconştient. Pictase un tablou, care mirosea în mijlocul livingului. Portretul Annei după o fotografie, în maniera lui Moretti.

— Din pricina tabloului am întârziat. Am lucrat tot timpul. Cum îl găseşti? Voiam să fie gata până la întoarcerea ta. Casieriţa de la „Royal" mi-a spus că ai aşteptat câteva minute şi ai luat un taxi.

Ea are un surâs dezgustat şi trist. Îşi amintise de vremurile când credea că va fi pentru el ceea ce a fost Jeanne Hébuterne pentru Modigliani. Dar Olivier nu era Modigliani.

Pe masa din bucătărie, un maldăr de farfurii murdare. Cămăşile zăceau pe cimentul sălii de baie şi un buchet de garoafe putrezeau în apa verzuie denaturând culoarea vazei de cristal adusă de la Praga. În hol o grămadă de ziare.

Îl privi din nou pe Olivier. Era clar că treceau printr-o criză.

„O mare iubire trebuie să moară în toată splendoarea ei. Nu cu încetul."

Ea care trăise toată vara ca un robot, care-şi scuipa plămânii pe drumuri, care nu-şi acorda nicio bucurie, se săturase de bărbatul acesta.

Se trânti pe canapea. Va să zică asta era căldura căminului lor, mirosul acela greţos răspândit în tot apartamentul. Îşi aruncă ochii peste corespondenţa primită. Două scrisori recomandate, facturi de plătit, un anunţ de la bancă. Directorul, un om minunat, era neliniştit din pricina lipsei lor progresive de acoperire. O hârtie albastră de la perceptor şi câteva ilustrate de la prietenii ce se bronzau la soare. „Sperăm că şi voi o să aveţi o vacanţă la fel de fericită ca a noastră…"

Dominique n-avea decât mâinile bronzate. Linia se oprea exact la încheietură. Şi faţa. De la soarele

care-o prinsese prin parbrizul autocarului. Viaţa nu i se schimbase de când îl cunoscuse pe Olivier. Se schimbaseră numai problemele. Erau chiar mai numeroase, mai complicate, mai grave ca înainte. Dacă nu izbuteau să plătească ratele apartamentului, s-a zis cu livingul lor tapetat, cu biroul romantic! Totul va fi lichidat. Fără preaviz. Trăiau de azi pe mâine. În fiecare dimineaţă, trebuia să se frământe cum să procure bani pentru a salva şandramaua. Ciudată viaţă de artist. Creditul pentru instalarea caloriferului, pentru faianţa colorată din baie, pentru mochetă, pentru mobile. Lui Olivier îi plăcea luxul şi eleganţa. Ea nu voise să-l dezamăgească. Ar fi dat orice ca să-l facă fericit. Seara, când o cuprindea duioşia, în peregrinările ei prin toate colţurile Europei, se gândea la el cum se gândea la Anne. „I-am lăsat conserve în dulap şi mâncare în frigider pentru o săptămână. Are televizor ca să se distreze seara, şevaletul dacă vrea să viseze, şi cărţi ca să-şi ocupe timpii morţi.”

Câte unii, care nu înţelegeau nimic, erau revoltaţi de această dragoste a ei şi-i repetau că este total nebună. Nu aşa se iubeşte un bărbat. Un bărbat, unul adevărat, trebuie în primul rând să aducă în casă cel puţin patru mii de franci pe lună. „Olivier al tău nu-i decât o marionetă. Ai zice că-i copilul tău. Dar eşti ţicnită, pe legea mea! Încă nu-ţi dai seama. O să te coste scump într-o zi.”

Alţii o acuzau că este o soţie autoritară, un adevărat dragon. Olivier era proprietatea ei. Era fericită că-l domină, că-l simte la dispoziţia ei. În căsnicia lor ea era bărbatul care purta răspunderea.

Din toate părţile se încerca să-i doboare. I se spunea fără înconjur că el nu era bun de nimic. Dacă nu reuşea în ziaristică sau în pictură putea face altceva. Să intre funcţionar la o întreprindere. Uneori ea se revolta împotriva celorlalţi. Niciodată împotriva lui. Mai ales după criza aceea. Ştia că toţi o invidiau pentru dragostea lor stranie, magică,

al căror sens le scăpa. Chiar dacă nu aveau decât zece minute de fericire pe zi în singurătatea lor.

În seara asta, era obosită. Moralul i se clătina. Starea de graţie dispăruse.

Olivier retuşa portretul Annei, care nici măcar nu-i semăna. Refăcea o şuviţă de păr. Dominique închise ochii. Ar fi preferat o scenă violentă, în care el să afle totul, să reacţioneze. Brusc, nu mai regreta nimic, nici întâlnirea cu Robert, nici noaptea de la Saint-Malo.

— Câţi clienţi ai avut în autocar?

Nu-i răspunse imediat. Se temea de evoluţia gândurilor soţului ei.

— Jalnic! zise în cele din urmă. Douăzeci şi nouă de turişti, două sute de franci bacşiş de împărţit cu şoferul şi aproape nicio „combinaţie”. Nici măcar n-am cumpărat stridii. Nişte ţicniţi. Paporniţa am plătit-o eu. Negustorul a făcut un rabat doar de cinci franci. Mai sunt şi voiajuri dintr-astea. Trebuie să facem o medie. Păcat că eu plec mâine pentru „Lacurile italiene”. Jean-Paul şi-a reluat circuitul. Patruzeci şi şase de turişti! Merită, nu? Agenţia l-a pus pe liber două săptămâni pentru că făcea prea multe combinaţii. Doar două săptămâni. Are mare nevoie de el! Este un ghid bun chiar dacă falsifică facturile, o face cu artă.

Vorbiră despre toate, ca toate perechile ce nu mai au poftă să-şi vorbească de dragoste. Să fie oare totul pierdut? Ea era oricum, speriată. Pasiunea lor o ajutase atât de mult să trăiască, să supravieţuiască. Epoca aceea când locuia în strada Saint-Sauveur. Prostituata din colţ. Anne atât de firavă şi portăreasa abjectă care avea grijă de ea. Uimirea de a-l fi întâlnit pe Olivier. Fericirea lor iradiantă. Intensitatea emoţiei din parcul de la Etretat când el stătea lângă ea şi făcea desene cu viaţa lui Maupassant. Instalarea la Montmartre când el dorise ca ea să vină să locuiască împreună. O poveste atât de frumoasă putea oare să se

sfârşească? Erau de pe acum plictisiţi, ca atâtea perechi cunoscute?

— Deschide ferestrele, zise ea. Mirosul ăsta de vopsele…

Mai vorbi despre Jean-Paul ghidul acela hain pe care un şofer de autocar curajos îl aruncase într-un canal la Veneţia, în urmă cu câteva săptămâni. Jean-Paul nu împărţea niciodată ciubucul de la „combinaţii" cu şoferii. Dădea fiecăruia o sumă forfetară şi derizorie şi toţi îl urau de moarte.

Învârti butonul postului de televiziune dar pe ecran nu apărură decât punctişoare zumzăitoare. Se făcuse târziu.

— Nicio veste de la Anne, bineînţeles, zise ea, cu telefonul ăsta întrerupt! N-avem cu ce plăti abonamentul. Şi ştii cât costă ca să-l repunem în funcţiune? Mai bine să achităm ultima rată a apartamentului. Cum o să ne descurcăm?

El se încurcă în explicaţii pe care ea le cunoştea dinainte. Era convins că-şi va relua lucrul, la *Fabricia.* Dalayrac îşi va da seama că a greşit şi-l va chema înapoi. În curând, mai multe ziare îi vor solicita colaborarea. Visase chiar că un cotidian îl angaja cu patru mii de franci pe lună.

— Patru mii de franci. Un bărbat trebuie să câştige măcar atât pentru ca familia lui să poată duce o viaţă decentă.

Repeta, fără s-o ştie, ceea ce, bunele prietene îi spuneau cu discreţie lui Dominique.

I-ar oferi atâtea lucruri drăguţe. Mai întâi inelul de logodnă pe care-l aştepta de atâta timp. Un mantou de antilopă dublat cu blană de miel pentru iarnă. Cu brandenburguri. Îi plăceau brandenburgurile, nici ea nu ştia prea bine de ce. Unul la fel şi pentru Anne, bineînţeles.

Debita o grămadă de lucruri banale. Aşa arăta dezagregarea unui cuplu. Lăptăreasa din strada Lepic îşi pierduse soţul. „Ştii, ăla voinic care te privea cu un aer vicios…" Portăreasa făcea pe îmbufnata. Poate că nu fusese îndeajuns de

generos cu ea. Semafoarele tricolore de la răspântie rămăseseră trei ore în pană. O adevărată harababură. Un teribil concert de claxoane.

— Spune-mi, scumpo, preferi Albinoni? zise el luând-o totuşi în braţe.

Ea nu se împotrivi. Totuşi îşi aminti de o scenă. La începutul dragostei lor. În mica ei locuinţă de la etajul şase, pe malul stâng. Tocmai sosise acasă. Placa de la patefon cu muzică înceată. El spunându-i tot felul de lucruri. Un poem pe care-l scrisese pentru ea şi care rima cu adagiul. Ea, tulburată, cu privirea ei de Gelsomina. Mângâierile lui, dragostea din noaptea aceea. Îi veni să plângă amarnic. Da, ar fi preferat brutalitatea unei scene de gelozie traiului acestuia meschin, acestor vorbe de femeie cumsecade, acestor vise de midinetă. I se păru chiar că el nu mai era la fel de cuceritor. Arăta mai obosit, grijile îi făcuseră o groază de riduri. Nu fusese niciodată făcut pentru o adevărată viaţă de bărbat.

Ca să iasă din această lâncezeală, ca să regăsească poate câte ceva din ceea ce pierduse, se gândi un moment să-i vorbească despre Robert. Să-i dea o lovitură de pumnal ca să-l trezească, să-l scoată din toropeala în care căzuse. Dar n-avu curajul şi plecă să se culce. Era prea obosită.

El o urmă ca un câine credincios şi se întinse lângă ea. Se prefăcu adormită, ca să nu-l mai audă rostind banalităţi, pe el care ştia să spună atâtea lucruri deosebite. Chiar şi glasul pierduse inflexiunile acelea îndrăgite de ea. Toate perechile din jurul lor treceau prin asemenea crize. Prietena ei Michèle îi povestea adesea despre Jaques, soţul ei, fostul îndrăgostit care acum râgâia la masă.

Orele cădeau domol undeva în noapte. Lampadarul era o fantomă. În întuneric, bacanala obiectelor fără contur. Tapetul îşi desfăcea aripile negre iar ferestrele îşi puneau perdele. Florile-păianjeni cuprinse de isterie zguduiau pereţii cu

râsetele lor usturătoare. Dansatoarea din porţelan de Saxa devenea o stea într-un fascicol de lumină.

Dominique nu reuşea să adoarmă. Nici nu dormea, îşi făcuse bilanţul. Oboseala îi pierise. Avea capul limpede. Se simţea mai bine, singură, trează, în miez de noapte, alături de Olivier care dormea cufundat de mult într-un somn lin. Totdeauna acelaşi. Respira regulat. Îi ghicea faţa. Trăsăturile, seninătatea unui copil. Din când în când un oftat mai adânc decât celelalte. Dominique trebuia să recunoască faptul că până şi în somn era discret, elegant, fin, pudic. Se întreba cum dormea Robert în clipa aceea şi, în tăcere, încerca să reconstituie frazele pe care i le spusese; scenele fugare petrecute împreună. Încă se mai mira că Olivier nu ghicise nimic, că magica lor telepatie nu funcţionase. Starea de graţie dispăruse. Ca atâtea alte cupluri, de acum înainte trebuiau să se îngăduie. Îşi şterse o lacrimă alunecându-i de-a lungul obrazului. Ce straniu şi tulburător era felul acela al lor de a se ghici unul pe celălalt. Oare cum de nu înţelese Olivier că o decepţionase?

Odată el îi spusese: „dacă ai înceta să mă mai iubeşti, aş fi un om pierdut”. Şi iată că nu mai ştia dacă-l mai iubea. Un alt bărbat se strecurase între ei. Şi lucrul acesta i se întâmpla ei, care fusese atât de geloasă pe Olivier, care se temuse atât de mult să nu-l piardă, încât uneori chiar îl sechestrase.

Se gândi la Robert. Unde şi când o să-l revadă? Va avea oare curajul să-i lase un mesaj la biroul lui, aşa cum o rugase? Îi va da oare o nouă întâlnire? Încă nu ştia care va fi următorul voiaj. Refuzase să plece imediat deoarece voia s-o vadă pe Anne la înapoierea de pe malurile Rinului.

Era plină de contradicţii. Trebuia să-l reîntâlnească pe Robert. Avea atâtea lucruri să-i explice! Nu voia să trişeze. Voia să-i spună că până acum nu fusese nefericită lângă Olivier. Viaţa lui de boem chiar îi convenise. Era vorba doar de o uşoară stare de oboseală în ultima vreme. Robert

nu trebuie să se amăgească. Trebuia să-şi tempereze elanul. Niciodată nu-i va putea oferi clipele de fericire trăite cu Olivier. Micul han de la Poigny-la-Forêt. Zilele când primeau o sumă de bani neaşteptată. Ce bucurie, după atâtea ceasuri de nesiguranţă! Patroana le oferea gustări cu nemiluita. Mirosul fripturilor cu sos vânătoresc şi vinul vechi care li se urca îndată la cap. Plimbările prin pădure, pe lungile alei nisipoase, cu stejari din care cădeau ghinde la cea mai mică suflare de vânt. Mirosul ploilor cenuşii în adâncul pădurii unde ciupercile cu pălăria zbârcită împestriţau covorul de muşchi. Şi seara, luna care se legăna printre nouri.

Respiraţia uşoară a lui Olivier, alături de ea; gestul mâinii lui întinse spre ea în timpul somnului sfârşiră prin a o tulbura. Petrecuseră, cu adevărat zile de mare fericire la Poigny. Nimeni nu mai cunoscuse poate altele asemănătoare. Se înapoiau apoi frânţi de oboseală şi se ghemuiau unul în braţele celuilalt în fundul apartamentului lor. Hibernau câteva zile înaintea acelei explozii de fericire. Fără o leţcaie, ei, şi ce? Şi brusc reîncepeau să construiască locuinţe stil Ludovic al XVI-lea cu balustrade împodobite pe malul lacului, cufundate în verdeaţă. Puneau la cale croaziere de lux pe pacheboturi feerice: „Îţi jur că vom avea toate astea într-o bună zi”. Şi Olivier se cufunda în pictură, pe jumătate beat, considerându-se un geniu necunoscut. Credeau că pot izbândi totul împreună, îşi făureau un univers teribil, din care ceilalţi nu înţelegeau niciodată nimic. A doua zi reîncepea farandola macaroanelor fără unt, a cartofilor fierţi în apă, a orezului la care Dominique adaogă puţină brânză rasă ca să fie mai puţin uscat. Păstrau aparenţele pentru Anne, care nici ea nu înţelegea nimic din tot ce se întâmpla.

XIV

Lui Dominique i se părea ciudat că se regăsea brusc de cealaltă parte a baricadei. De o jumătate de oră aştepta întoarcerea Annei pe terasa cafenelei Royal-Opera. Autocarele soseau unul după altul, scuipând pe rând măruntaiele unei mulţimi zgomotoase, ridicole, deghizate, bălăbănind-se sub povara a tot soiul de pachete, oameni sporovăind, îmbrăţişând, tropăind, sau cufundându-se în gura metroului.

Nu se neliniştea. Ştia că Anne se va înapoia târziu. Dejunul gastronomic de la Rethel se prelungise cu siguranţă, iar la Reims era greu să scurtezi timpul degustării şampaniei. Anne sosise poate mai târziu pentru masa de prânz. Etapa Trèves-Rethel era anevoioasă cu vizitarea oraşului Luxemburg; drumul prost. De asemenea, era sigură că fiică-sa nu-i urmase sfaturile şi că lipsa ei de atenţie o făcuse să piardă din timp. De când era ghid, Dominique cunoştea toate drumurile, capcanele. Locurile primejdioase. Porţiuni de şosele stricate, un cumul de viraje în traversarea unor oraşe sau sate din cauza cărora se răsturnau multe autocare. Îşi însemnase totul pentru Anne care nu voia să audă nimic. Anne care era puţin geloasă şi agasată de experienţa mamei sale.

Tresări. Un autocar bej cu dungi roşii încerca să parcheze între cel ce se înapoiase de la „Oraşele de artă ale Italiei” şi un Mercedes pe care ea nu-l cunoştea. Recunoscu şoferul. Prima călătorie organizată. Spaima, panica ce o cuprinsese pentru că totul mergea pe dos. Noaptea petrecută împreună cu el. O frântură de noapte, mai bine zis.

La Beaovoir, lângă Mant. Cu siguranţă acolo era o vrajă.

Şoferul se numeşte Jacques. Îl vede încrâncenându-se ca un turbat la volan. Locul este strâmt pentru parcare. Izbuteşte şi portiera se deschide lăsând să năvălească un val cenuşiu. Picioare amorţite, castagnete pocnind neîndemânatic, sombrero din carton. Din toate părţile se aud cuvinte spanioleşti, silabisite cu greu, un tânăr schiţează chiar un dans pe trotuar. Dominique se îngreţoşează. Jacques face haz scoţând valizele din portbagajul maşinii. Infra în sarcinile prevăzute-n program. Iar ghidul său, pe care ea nu-l ştie, strânge mâinile călduros. Îmbrăţişări, priviri calde. Cuvinte cu inflexiuni de regret. Flatări, alintări. Şi asta face parte din program. Mulţumesc. Mulţumesc. Bancnotele se înghesuie în buzunare. Împărţiţi între dumneavoastră, nu? Suntem mulţumiţi. La anul mergem în Rusia. Sperăm să ne însoţiţi împreună cu domnul Jacques. Sunteţi o echipă simpatică.

Dominique observă pantomima cu un ochi lucid. Zâmbeşte. După plecarea ultimului client masca dispare. Zâmbetele pier. Jacques şi celălalt sunt frânţi. Urcă din nou în autocar. Scot bacşişurile pe masa de bord. Numără, zice probabil unul dintre ei. Nu, numără tu. Sunt sătul până-n gât. Şi bancnotele se despăturesc. Monezi puţine. Foarte bine. Pentru cincisprezece zile. Mojicii. Ne-am bătut destul capul cu mojicii ăştia. Jacques este mulţumit. Şi celălalt, ghidul. Un ghid bun. Au meritat câştigul. Mergem să bem ceva. De acord „dar repede”, am un rendez-vous. Şi Jacques o vede pe Dominique. Privirea îi alunecă. N-a recunoscut-o.

— Salut, zice ea.

El îi întinde mâna în mod automat.

— Ţi-aminteşti de mine? El nu îndrăzneşte să zică nu. Bineînţeles. E mult de atunci. Prima mea călătorie. La Mont-Saint-Michel.

— A! da, răspunde el deloc convins. Are privirea absentă. Lui Dominique i se pare că nu s-a schimbat prea mult. Da, a uitat-o. A mai fost de atâtea ori la Mont-Saint-Michel şi a mai îmbrăţişat atâtea alte fele, seara, la popas! N-are importanţă. Nimic nu are importanţă. Şi în mod prostesc pe Dominique o întristează faptul că el nu-şi reaminteşte de ea.

El se îndepărtează.

Alte autocare sosesc luând locul celor care pleacă. Iată-l şi pe al Annei la capătul aleii. Olivier ajunge lângă Dominique chiar în acel moment. Sunt amândoi pe marginea trotuarului, uşuraţi că o vor avea iarăşi lângă ei după acest prim voiaj. Şoferul i-a zărit de departe. Le face semne cu farul. Olivier o ţine pe Dominique după umeri.

— Am fost îngrijorat. Ai văzut cât e ceasul? zise el.

Anne nu se grăbea să coboare. Era fermecătoare în costumul ei „jeans”. Le făcu un mic semn cu mâna.

Ce-o face oare,. Diseară? Va veni cu ei? Dominique pregătise cina pentru toţi trei. Nu mai ştia ce dorea. Patrick se afla tot la Angouleme, la părinţii lui. Situaţia dintre Anne şi el era la fel de proastă. Dominique încerca să se gândească la lucrurile astea cât mai puţin posibil. Nu putea interveni cu nimic. Patrick n-o iubea pe Anne şi existenţa fiului său îl apăsa. Dominique suferea pentru Anne care nu era prea veselă şi pentru micului Alain lăsat în seama doicii de la Etampes. Ar fi vrut să se repeadă între două călătorii să-l strângă în braţe, să-i ducă mici cadouri spicuite pe drum, ca altădată Annei. Dar ea se opunea. „Vezi-ţi de treburile tale. Este fiul meu. Nu-mi place să-l obişnuiesc cu dulcegăriile. Doica lui este perfectă. Nu vreau să fac din el un plângăcios, un copil prea răsfăţat. Şi tu ştii asta, care-ai dat greş cu sufletul tău de mamă-cloşcă.”

Odată, nemaiputând de dor, Dominique se dusese la Etampes în absenţa Annei. Pretextase că tocmai avea o treabă la Orléans. Micuţul Alain o ignorase. Avea privirea aspră şi indiferentă pe care-o detesta uneori la fiica ei. Nu era un copil prea frumos. Dominique plecase cu inima strânsă, hotărâtă să stea de vorbă cu Anne imediat ce aceasta se va înapoia. Copilul se va înstrăina de ea. Nu-l interesa decât doica, o femeie căloasă care abia zâmbea. Mai târziu îşi va renega părinţii. Nu va avea pic de sensibilitate şi nici sentimentul familiei; „E vina ta, urlase Anne. A ta şi a lui Olivier care-aţi insistat atât de prosteşte ca Patrick să se însoare cu mine. Ar fi trebuit să mă lăsaţi să avortez. O chestie pe care orice femeie o uită repede. Cu prejudecăţile voastre demodate. Mai ales tu, Domi. Şi pentru că Olivier te ascultă orbeşte.” Se prăbuşise-n fotoliu palidă, tremurând toată, plângând în hohote.

Acum Dominique o privea cum coboară din autocar. I se păru foarte inimoasă. Primea bacşişurile cu multă demnitate şi cu un zâmbet de care ea nu se bucurase prea des. Îi admira talia zveltă, subţire, pieptănătura specifică pe care niciodată nu şi-o schimbase, cu bretonul castaniu care-i ascundea o parte din frunte. Observă de asemenea un turist care întârzia privind-o în mod ciudat. Sigur, cu mania asta a ei de a nu purta verighetă.

Acelaşi ceremonial. Anne era total absorbită. Bacşişurile pe bord. Palma amicală pe umerii şoferului. Un sărut chiar pe amândoi obrajii şi păhărelul băut dintr-o înghiţitură la tejgheaua de la Royal-Opera. Se îndreaptă spre ei. Încă un gest de adio în direcţia, şoferului. Turistul întârziat se îndepărtează descurajat. Ea nici măcar nu-l priveşte.

— Haide repede, scumpo, zise Olivier. Ce obosită arăţi! Vii la noi astă-seară? Domi ţi-a

pregătit pui cu tarhon şi eu am cumpărat o sticlă de vin roşu. O să te fortifice.

O prinse de mijloc. Ea i se sprijini de umăr apropiindu-şi faţa de a lui. Dominique îi urma. Anne abia o privise. Deodată se întoarse spre maică-sa.

— Ia ascultă, Domi. N-am să te mai ascult. Iar mi-ai făcut o porcărie. Am pierdut vaporul, ştii, la Bingen. Altul nu mai venea. L-am luat în cele din urmă după dejunul de la Bopard. Am mers până la Cobienz. Ruta asta însă nu-i aşa frumoasă ca cealaltă. Clienţii au fost nemulţumiţi.

— Bănuiam eu că ai să scapi vaporul pe Rin. Am vrut să te chem de la Saint-Malo. O presimţire. Simţeam că aveai probleme. Dar nu-i vina mea. Tu ai înţeles greşit.

Anne ridică din umeri. Intrau în maşină. Ea se aşeză alături de Olivier şi-i întinse un cartuş de ţigări.

— L-am cumpărat la Luxemburg dintr-un magazin lângă catedrală. Sunt mai ieftine ca la noi. Pe jumătate preţ. Mentolate cum îţi plac ţie.

— Eşti foarte drăguţă, Anne. Faci ca Domi. Îmi aduci amintiri. Grozav!

Anne se întoarse.

— Mi-l împrumuţi puţin pe soţul tău. Scuză-mă, dar am oroare să stau la spate.

Olivier îi oferi Annei o ţigară: îl refuză arătându-i pachetul ei de gitane.

— O clipă m-a cuprins teama văzând că nu sosiseşi. O vedeam pe Domi, de la distanţă, singură şi dusă pe gânduri aşteptându-te. De ce-aţi întârziat atât?

— Vă petreceţi viaţa, amândoi, făcându-vă griji. Ea te-a contaminat şi pe tine, răspunse Anne.

El zâmbi.

— Eşti frumoasă. Îţi stă bine ca ghid. Ai un aer grav pe care nu ţi-l ştiam. Te-ai transformat. De te-ar vedea Patrick!

— Termină cu Patrick! Nu-ţi bate joc de mine.

— Vorbesc serios. În lipsa ta am încercat să-ţi fac portretul. Întreab-o pe maică-ta. Cred că nu-i prea rău.

Dominique avea impresia că se petrecea ceva nou, că trecutul lor era pe ducă, că nu mai erau aceiaşi eroi jucând aceleaşi roluri. Ea, care nu izbutea să-l alunge pe Robert din gândurile ei, Anne, care, brusc, îi făcea graţii lui Olivier, el, care nu dădea îndărăt, care se uita la ea cu gura căscată, uluit că era luat în serios de o fată atât de tânără, atât de drăguţă. Deci asta era. Acum era convinsă. De aici se trăgeau cochetăriile Annei din ultima vreme, neruşinarea ei, dispreţul faţă de maică-sa. Ce sentimente o dominau, oare? Îl urâse atâta pe Olivier, se temuse atâta de acest tată-vitreg pe care nu-l voise. Poate că se răzbuna. Poate că era geloasă. Poate că fericirea care părea că se instalase între Olivier şi mama ei o deranja cu atât mai mult cu cât Patrick fusese un eşec?

Dominique înţelegea deodată totul. Olivier care se schimbase, care nu mai era acelaşi faţă de ea, care făcea tot ce putea ca să placă Annei. Anne care gângurea, consolându-se cu necazurile ei sufleteşti, prea fericită de a-şi umili mama, de a o face să sufere, de a răvăşi această dragoste care totdeauna o călcase pe nervi, pe care vrând, nevrând, o suporta de atâta vreme. Procedase oare la fel şi când voise să-l seducă pe Claude la Saint-Cucufa?

Dominique tot mai spera c-o făcea în mod inconştient. Să i se fi năzărit ei? Descoperise cu groază manevrele Annei şi ale lui Olivier, dar tot nu-i venea să creadă că e aşa. Nu, nu era cu putinţă! Privea ochii lui Olivier în oglinda retrovizoare.

„Se amuză amândoi, îşi spuse. Ştiu cât sunt de geloasă şi…”

Olivier avea privirea limpede pe care i-o cunoscuse dintotdeauna. Anne îl ţinea drăgăstos de

după umeri în timp ce el conducea. Şi ce era rău în asta?

Se simţea teribil de abătută. În seara aceasta totul se complica pentru ea.

„Încep să înnebunesc de-a binelea. Sau poate vinovăţia mea mă face s-o iau razna.”

Olivier conducea repede, se oprea brusc în faţa luminilor roşii.

— Am să te învăţ să conduci, îi zise el Annei. Sunt sigur că vei deprinde repede. Cum capăt de lucru, îţi plătesc lecţiile.

— N-am nevoie de tine. În curând o să adun o mulţime de bani. Mai mult decât mama. Domi îmbătrâneşte. Din vina ei am pierdut vaporul la Bingen. Nu uita asta!

Dominique n-are puterea să protesteze. Se lasă moale pe perinile banchetei. Totuşi, tonul pe care-l foloseşte Anne nu-i place. Nici râsul ei.

Ochii lui Olivier strălucesc în mod ciudat. El adaugă:

— Rămâi cu noi astă-seară şi în celelalte seri?

— Voi vedea. Dacă nu mă enervaţi prea tare, voi rămâne poate în pensiune o săptămână. Nu plec decât sâmbătă pentru alt „Malurile Rinului”. Miercuri mă duc la Etampes. Dar tu, Domi, ce proiecte ai?

— Nu ştiu încă. Am refuzat o plecare pentru că voiam să fiu de faţă la întoarcerea ta. Era primul tău voiaj.

— Mereu la fel de sentimentală, i-o întoarse Anne arţăgoasă.

— Da, mereu la fel de stupid de sentimentală. Ai dreptate.

— Doar n-o să vă luaţi la harţă acum, oftă Olivier. Eşti cu capsa pusă, în seara asta, Anne. Ce-ai băut în aceste trei zile?

— Am băut, i-adevărat. Băutura te reconfortează. Şi sper că şi tu diseară o să-mi oferi whisky.

— Nu mai avem decât o picătură. Ştii, lucrurile nu prea merg bine cu casa. De curând ni s-a tăiat firul telefonic.

— Standardul vostru de viaţă s-a ameliorat. Când eram mică, electricitatea ni se tăia în mod regulat. Mi-aduc bine aminte. Domi aprindea lumânările. Era colosal.

— Nu mai e mult şi-o să ne taie şi electricitatea, adăugă moale Dominique.

— Vei aprinde din nou lumânările?

— Dacă vom avea cu ce le cumpăra!

— Oh! Putem rezista. Avem în casă conserve, ceai. Şi cartuşul de ţigări, zise Olivier. Atâta timp cât nu se strică maşina!

Avu probleme cu parcarea. Fu nevoit să se învârtească pe străzile înguste din cartier. În cele din urmă Anne şi Dominique coborâră singure în faţa blocului. Înaltă şi nepăsătoare, Anne o luă înaintea mamei sale, îndreptându-se spre ascensor. N-avu timp să reţină uşa care-o lovi din plin pe Dominique.

— Ai putea să fi mai atentă. M-am săturat de tonul tău agresiv din seara asta. De n-ai fi obosită…

— Ei lasă, răspunse Anne, n-am făcut-o într-adins. Nu-mi place că te regăsesc aşa. Devii cicălitoare.

Seara decurse plictisitor. Vinul cumpărat de Olivier mirosea a butoi, iar puiul cu tarhon nu era destul de fript. Anne fuma ţigară după ţigară şi apartamentul se cufunda într-o ceaţă opacă. Dominique nu îndrăznea să spună nimic, temându-se de-o nouă izbucnire a Annei care părea foarte iritată. Cunoştea prea bine teribila surescitare a întoarcerilor din circuit.

Olivier retuşa tabloul, fără succes. Portretul nu semăna deloc.

— Nu ştiu dac-o să rămân cu voi toată săptămâna, zise deodată Anne. Mama pare prea prost dispusă.

— Nu-ţi face griji din pricina mea. Voi pleca foarte curând în alt circuit, răspunse Dominique agasată. Mâne aflu următoarea destinaţie. Rămâi aşadar. Îi vei ţine tovărăşie lui Olivier. El va fi încântat. Poate că nu vrea decât asta, să rămână singur cu tine.

Olivier se opri din pictat. Rămase cu gura căscată, cu mâna suspendată în aer. Anne îşi aprinse încă o ţigară.

XV

Trecuseră pe aici. Dominique îşi amintea. La ieşirea din sat, recunoscu micul han cu faţada acoperită de jos până sus cu ochiuri de scânduri înţesate cu flori: petunii roşii, albe, şi muşcate umbelifere întinzându-se ca o iederă peste tot. Băuseră din nou, mâncaseră nuci şi pâine ţărănească. Revedea carele pline de struguri, podgorenii care le făceau semne cu mâna de parcă ar fi înţeles că veniseră acolo ca să fie total fericiţi timp de trei zile. O sumă de bani apărută pe neaşteptate îi împinsese la această trăsnaie. Voiau să-şi ia revanşa pentru sezonul turistic ce-i separase toată primăvara şi vara. Ţopăiau de colo până colo în universul acesta cuprins de febra culegerii viei. Fusese un an bun pentru vin şi toată lumea exulta. Peste tot mirosea a must. Ceţurile toamnei coborau lin ca să mistifice peisajul. Muntele părea îndepărtat şi distant iar satul se scutura, eliberat de turişti ca de nişte corpuri străine. Fiecare se regăsea la el acasă, sincer şi adevărat. Copiii nu se mai deghizau în alsacieni ca să câştige trei gologani şi ultimul paznic de noapte al Franţei se retrăsese în cartierul de iarnă. Redevenea gropar. Da, ce fericiţi erau. Dominique voise să conducă pe drumul dinspre vii şi se trezise deodată răsturnată pe-un dâmb ce-şi răsfira ierburile peste parbrizul maşinii. Le-a trebuit mai mult de o oră ea să iasă din hârtoapă.

Acum nimic nu mai era la fel. Monstrul hidrocefal alerga înspre Colmar. Treizeci şi şase de glasuri dogite intonau: „Ah! bun e vinul alb…” Trebuia să cânte şi ea. La dreapta. La stânga. Un singur cap se întoarce în oglinda parbrizului. Ah!

oh! O casă plină de flori. O frântură poetică din zidul de apărare. Şi ruinele romantice ale unui castel din secolul al XII-lea, acolo, sus, pe colină. Urcase cu Olivier pe o potecă umblată de capre până la rămăşiţele unei fortăreţe privind chiorâş spre câmpia. De-o parte Rinul căruia puţin îi păsa de toate şi de alta muntele cu arbori înalţi. Ferigile caramelizau luminişul pădurii. Pinii înţepau al dracului. Dominique nu-şi mai amintea numele ruinelor, nici locul unde se aflau. Băuse mult şi se iubiseră, tăvăliţi în iarba răcoroasă sub cerul de un albastru intens.

Astăzi, îl aştepta pe Robert. Se întreba dacă-i primise mesajul la timp. Întâlnirea de la Annecy nu mai era valabilă. Agenţia dăduse totul peste cap în ultima clipă. Dominique era condamnată să facă turul „Bourgonia-Alzacia" care nu-i plăcea şi la care nu se câştigă mare lucru. Dacă Robert era încă în deplasare totul cădea. Se va duce direct la Annecy în timp ce ea se va afla la Colmar.

Oraşul Colmar tocmai apărea cu meterezul său şi clopotniţa bisericii Saint-Martin în formă de pâlnie. Dominique nădăjduia încă. Dacă Robert primise scrisoarea la timp, va fi acolo.

Făcură un tur prin vechiul oraş care-şi aprindea felinarele. Zidurile jonglau cu secolele. Râseră în hohote în faţa copiei prea fidele după Manneken Pis. Se mirară că Mica Veneţie era atât de murdară şi că Bartholdi, atins de gigantism, se născuse într-un asemenea orăşel şi pe asemenea străduţă. Apoi merseră la hotel. Dominique se neliniştea. Primise vreun telefon? Anne-Lyse, încântătoarea brunetă de la recepţie, o găsi palidă. Se cunoşteau de mult timp. În toate hotelurile, ani de-a rândul, Dominique întâlnea mereu aceleaşi chipuri. Şi aici, la fel, nicio surpriză. Distribuiau camerele. Ca de obicei, clienţii nu înţelegeau nimic. Trebuia să le repete de zeci de ori ora mesei, să le citească miopilor numărul înscris pe fişă, să indice locul unde se aflau ascensorul, closetele, sufrageria.

Poezia călătoriilor organizate. Plăcerea de a târî după tine toată gloata. Dominique simţea o dorinţă nebună să-i trimită pe toţi la plimbare. Se săturase de când tot făcea meseria asta.

— Revin, îi spuse fetei de la recepţie. Îţi las valiza. Trebuie să mă reped până la gară.

Gara se afla în faţa hotelului. Toată în roz şi împodobită cu ornamente. O amintire lăsată de nemţi. Un singur tren sosea în seara aceea de la Paris. Va reveni peste o oră. Nu va cina. Nu-i era foame. Pe trotuar se lovi de trei tineri chercheliţi.

Cântau fals bucuria de a-şi fi terminat serviciul militar. Noaptea cădea cu umbre de nori sângerii plutind deasupra munţilor Vosgi.

La hotel, clienţii din autocar coborau treptele îmbrăcaţi sărbătoreşte pentru masa de seară. Dominique urcă spre odaia ei. N-avu timp să facă o baie. Îşi schimbă ţinuta, înlocuindu-şi uniforma, haină şi pantaloni albastru deschis, cu o rochie chemisier din jerseu alb.

Telefonul sună. Nu era decât Gerard, şoferul, care o aştepta să ia un păhărel la bar.

În hol, clienţii o luară cu asalt. Cei mai tineri, o ceată de băieţi şi de fete care lucrau la Printemps-Nation. Economisiseră bănuţ cu bănuţ, tot anul ca să-şi ofere această călătorie în Alsacia.

— Ni s-a spus că la zece kilometri de aici este o petrecere. Credeţi că Gerard ar vrea să ne conducă? Şi dumneavoastră? Tare-avem poftă să dansăm şi se pare că, seara, nu-i nimic de văzut la Colmar.

Ea răspunse ceva vag şi se întâlni cu şoferul la bar.

— Asta ne mai lipsea, zise ea. Sunt sătulă până-n gât, ştii. Ce părere ai?

— Şi până la ce oră crezi că o să ţină? Sunt mort de oboseală şi apoi n-am nicio speranţă pentru mine. Nimic interesant. Toate puicuţele astea au câte-un gagic.

— Da, până la proba contrară, zarurile au fost aruncate. Pentru astă-seară, cel puţin.

— Atunci, ce facem?

— Aş fi preferat să mă culc devreme.

— Şi eu.

— Refuzăm?

— Este greu. La începutul voiajului lucrurile astea indispun. Gândeşte-te că-i o „combinaţie."

— Atunci, grăbeşte-te. Fă o listă cu oamenii. Încearcă să atragi şi pe cele două gâsculiţe din rândul al treilea. Una dintre ele este destul de acceptabilă.

Dominique era convinsă acum că Robert n-o să vină la Colmar. Dacă ar fi fost s-o întâlnească ar fi ajuns de mult, Bău două pahare de porto împreună cu şoferul. Gâsculiţele din rândul al treilea acceptaseră înroşindu-se să facă parte din expediţie. Cei şase de la Printemps-Nation îl aplaudau pe Gerard care trecea printre mese urându-le poftă bună celor treizeci şi şase de clienţi năpustiţi asupra farfuriilor cu pizza. Platoul cu friptură de porc în sos de vin se învârtea pe deasupra capetelor; găleţile cu sticle de vin alunecau pe lângă scaune. Feţele se înroşeau Discutau cu glas tare. Cineva scăpă un pahar. Un pocnet scurt.

Lichidul curge în cascade. Se râde zgomotos. Gerard, la fel, abia mai rezistă. În ajun, lucrase până la miezul nopţii. Se întorsese acasă la ora unu dimineaţa. Nu se plânge însă prea tare. Este tânăr, îi place veselia. Este fin, elegant, bine crescut. Sunt trei sau patru şoferi la agenţie pe care ghizii şi-i smulg. Este deprins cu voiajurile mari. Pentru el un „Burgundia-Alzacia" e un fleac. Este inteligent. Poţi vorbi cu el despre orice. O clipă Dominique se simte tentată să-i povestească despre ea, despre frământările ei. Asta ar uşura-o. Gerard cunoştea viaţa. Totdeauna s-a comportat cu eleganţă. A avut tot soiul de femei. Apreciază poezia călătoriilor, oamenii, care-l îndrăgesc cu

adevărat. Nu-i greu să-l iubeşti. Invitaţiile din timpul verii se continuă şi în decembrie, când vin primele geruri. Bătrâna contesă excentrică întâlnită într-o excursie din Rusia oferă dineuri acasă, la flacăra lumânării. Văduva care-i spunea „micuţul meu Gé" îi lăsase ca bacşiş diamantul pe care-l purta la deget de douăzeci de ani.

Anne-Lyse apare brusc lângă ei.

— Te aşteaptă cineva, îi spuse ea.

Dominique se ridică şi alergă în hol. Robert stătea pironit în faţa panoului cu ilustrate. Purta aceeaşi haină sport cu care era îmbrăcat şi la Saint-Malo. Se priviră lung. Discretă, Anne-Lyse se îndreptă spre tejgheaua de la recepţie.

— Bună-seara. Ai primit scrisoarea mea?

— Exact la timp.

Rămaseră câteva clipe nemişcaţi, unul în faţa celuilalt fără să rostească o vorbă, apoi ea îl împinse în sala de televizor unde nu se afla nimeni.

— Ai mâncat? întrebă ea.

— Da, în avion.

— Ai venit cu avionul?

— Bineînţeles. Până la Strasbourg. Nu puteam face altfel. Scrisoarea n-am primit-o decât azi-dimineaţă.

— Aşteaptă-mă aici. Mă duc să vorbesc cu şoferul autocarului. Poate că va putea conduce clienţii fără mine astă-seară.

— Nu ţi-ai încheiat încă ziua?

— Asta-i viaţa noastră, Robert. Suntem la cheremul lor. La Benwihr este o petrecere. Vor să meargă să danseze şi au nevoie de noi.

Dominique ajunse lângă Gerard:

— Crezi că trebuie să merg cu dumneata, astă-seară?

— Adică… E-o inepţie. Ar fi trebuit să refuzăm mai din vreme. Acum sunt douăzeci. Tocmai mă întrebau la ce oră plecăm. Vor fi dezamăgiţi dacă nu-i însoţeşti.

Petrecerea îşi arborase steagul care-şi înfigea banderilele roşii şi negre în noaptea cu unduiri de moar. Satul somnambul, reînviat după patruzeci şi cinci, era în fierbere. Muzica dădea brânci lunii bucălate care se strâmba. Stelele aruncau ocheade spre manejele scârţâitoare în plin avânt şi spre standurile cu jocuri mecanice trosnindu-şi încheieturile ruginite. Râsetele păreau urlete de lupi. Umbrele se ningeau, neliniştite la poalele muntelui. Beţivanii sughiţau rezemaţi de ziduri, de garduri, căzuţi în şanţuri. Maşinile fremătau de săruturi şi de îmbrăţişări.

Robert strânge drăgăstos mâna lui Dominique. Ea se sprijinea de umărul lui. Nu-şi mai amintea că-i atât de înalt. Se lăsaseră în mod voit depăşiţi de clienţii autocarului care se înghesuiau la intrarea în hol. Ca nişte turbaţi, cei şase de la Printemps-Nation se aflau în frunte. Nimeni nu-i mai lua în seamă. O orchestră germană urla valsuri marţiale şi dansatorii tropăiau pe ring, sărind cât puteau de sus. Robert privea dezgustat trupurile transpirate. Dezmăţaţi, cu părul vâlvoi, se învârteau ca nebunii.

— Cum de poţi accepta mascarada asta? întrebă el.

— Trebuie să trăiesc.

— Dar Olivier ştie că faci toate astea ca să câştigi bani?

O strânse mai puternic spre el.

— Sper că nu te-ai supărat prea mult pentru seara asta, zise ea. M-am lăsat dusă de evenimente. Eram convinsă că n-ai să vii şi am fost mulţumită că am găsit modalitatea de a-mi ocupa două sau trei ceasuri.

Îşi croiau drum printre mesele aşezate pe schelete din scânduri încrucişate, printre băncile incomode unde oamenii stăteau strânşi în ciorchine, ca nişte păsări. Ca să cumperi ceva de băut trebuia să ajungi la o tejghea instalată tocmai

în fundul cortului. Robert aduse o sticlă de vin de Tokay.

— Îţi place? întrebă el.

Ea dădu peste cap două sau trei pahare. Nu mai vedea niciunul dintre clienţii autocarului, în afară de Gerard pironit pe marginea ringului. Reuşise să cucerească una din cele două gâsculiţe. Un tânăr ţăran beat se clătină şi căzu peste ei. Era sărbătoare. Robert îi împinse cu un gest violent, vădit iritat.

— Îmi pare rău, zise Dominique.

— Crezi că o să mai putem continua să ne vedem aşa, între două călătorii, două baluri de ţară! Şi încă, dacă-ţi primesc mesajul la timp. Mâine în zori plec. Am o întâlnire la Paris. Iar tu vei face mai departe pe clovnul împreună cu şoferul ăsta care te priveşte în mod bizar. Ai avut de-a face cu el? Fratele meu şi Olivier au fost des încornoraţi? Îmi pun atâtea întrebări în legătură cu tine. Te-am idealizat întotdeauna, dar eşti oare cu adevărat fata pe care-am stimat-o atâta în vremurile când îşi târa zilele împovărată cu un copil?

— M-ai iubit atunci pentru că te înduioşam?

El nu răspunse. Ea se simţea fără vlagă.

— Să plecăm, zise Dominique.

Afară era tot atâta lume câtă sub cort. Nu izbutiră să se izoleze.

— Nu mai pot, zise ea.

Erau înghiontiţi din toate părţile. Păreau două umbre amestecate cu ceilalţi cuprinşi de febra petrecerii.

— Tocmai de aceea am venit şi eu, zise Robert. Nici eu nu mai pot. N-o mai pot suporta pe Béatrice. Femeia asta mă calcă pe nervi cu virtuţile ei. Zilnic o fac să sufere. Încerc să plec cât mai des în deplasări. Dar acum mă reţine un lucru. Mi-e teamă să nu scap vreo veste de la tine, un semnal cât de mic la birou. Pândesc, aştept. Béatrice a ghicit. Ştie că nu mai există leac. De la întâlnirea

noastră la Amsterdam, îi vorbesc tot timpul despre tine. Am să-ţi mărturisesc ceva. Prima dată când am făcut dragoste cu ea, pe tine te strângeam în braţe, Dominique. Cred că şi asta a înţeles.

Ea se lipi de el. O petardă se aprinse alături de ei. Era sărbătoare.

— Tâmpiţii dracului! urlă Robert.

Erau amândoi iritaţi la culme. Se îndepărtară pe drum, mergând înlănţuiţi.

— Călătoriile suit alibiul tău, Dominique. Dar te-ai gândit că am şi ajuns la sfârşitul lui august? Sezonul se va încheia în septembrie. Şi apoi, cum ne vom mai vedea? Am nevoie de tine ca să trăiesc.

Gravitatea lui Robert o înspăimânta. Nu voise toate astea. Nici suferinţa Béatriciei, nici deznădejdea lui Robert. Nici să schimbe viaţa unora sau altora. Mai ales pe cea a lui Olivier. Se gândise doar că era plăcut să se lase puţin în voia sorţii cu bărbatul acesta care era frumos şi care o iubea. O încânta faptul că mai era încă o femeie cuceritoare, că trăia o aventură, că aştepta cu nerăbdare clipele care-o ajutau atât de mult să suporte viaţa de zi cu zi. Dar fără să distrugă nimic. Trebuia ca Anne şi Olivier să nu fie amestecaţi.

— Crezi că mai pot continua multă vreme să te pot împărţi cu celălalt? Visez să fii în întregime a mea. Vei părăsi agenţia de turism. Eu voi renunţa la meseria de reprezentant, care-i la fel de enervantă ca şi a ta. Vom pleca oriunde. Dominique, spune-mi că este posibil! Vom isca discuţii aprinse, dar voi găsi eu rezolvarea.

Ea tresări. În toată povestea asta, el era cel intrus. De ce-şi făcea vise atât de nebuneşti? Dorea să-l aducă la realitate. În seara aceasta înţelesese cât de mult *o* iubea. Nu bănuise că aventura lor putea să ia asemenea proporţii.

— În noaptea asta vei fi a mea, Dominique. Dar când o să ne revedem? Poate la Dijon, în ultima zi

a călătoriei tale. Pentru câte ore? Şi acolo va fi o petrecere. Masa de rămas bun, împreună cu turiştii. Spune-mi, Dominique, câte ceasuri vom avea pentru noi, în tot acest timp? Te vei mulţumi doar cu atât? Şi eu? Şi după aceea, unde-ai să te duci?

— Vino, zise ea. Mă duc să-i caut pe ceilalţi şi să încerc să-i aduc la hotel. Am să-ţi explic. Trebuie să înţelegi.

XVI

Anne îşi întinse trupul, căscând.

— Ai putea pune mâna la gură, o dojeni Olivier.

Ea deschise fereastra şi făcu trei paşi pe balcon. Acoperişurile Parisului împestriţau orizontul. Turnul de la Montparnasse era o scandaloasă insultă, iar turnul Eiffel înţepa cu un deget imperativ inima unui nor alb.

— Staţi foarte bine aici, zise Anne.

Îndepărtă câteva frunze ofilite de la o muşcată şi le aruncă privind amuzată cum se învârteau în gol. Privi de sus piaţa Emil-Goudeau ai cărei castani începeau de pe acum să se veştejească.

— Păcat că Domi nu se bucură prea mult de apartamentul ăsta. E trist să fii tot timpul călare pe drumuri când locuieşti într-o asemenea casă.

— Totul se va aranja. Un ziar belgian mi-a făgăduit să-mi ofere de lucru. Un hebdomadar care publică multe romane feminine. E vorba să le fac ilustraţiile. Trebuie să-mi răspundă curând. Lui Dominique încă nu i-am spus. Aştept să fiu sigur. Va fi pentru ea o mare surpriză, nu-i aşa?

Anne îl privi.

— Fii sincer. Ţi-e frică să n-o decepţionezi iarăşi. Eşti într-adevăr unic. Încă mai crezi în moş Crăciun. Tu şi himerele tale. Nu-mi eşti tată dar semănăm puţin.

Olivier se ridică.

— Eu tot cred în izbândă. Vrei o statistică? Există în Franţa şaisprezece milioane de cititori pe lună care citesc benzi desenate. Asociaţia noastră s-a întrunit de curând. Am fost şi eu. A fost un tărăboi teribil. Au apărut imagini şi la jurnalul de la televiziune. Banda desenată a fost recunoscută

în mod oficial. Are un trecut glorios. Colecţionarii îşi smulg pe bani grei vechile albume ale lui Tintin.

Anne îi acoperi gura cu mâna.

— Nu vreau să te supăr, dar eu, de la vârsta de paisprezece ani, nu m-am mai uitat la ele. Şi n-aş putea spune precis că-s o intelectuală… Ai dejunat?

— Am băut o cafea cu lapte împreună cu maică-ta la Royal-Opera, înainte de plecarea ei în Alsacia, zise el cu un aer trist. Două cornuri fiecare. Micul dejun oferit de agenţie.

— Mă duc să fac o cafea. Vei mai bea o ceaşcă împreună cu mine. Îl ştii pe şoferul cu care-i în tură?

— Îl cheamă Gerard, mi se pare. Un tânăr. Tu încă n-ai călătorit cu el. Nu pleacă decât în voiajurile de durată. Pare un tip simpatic.

— Nu eşti gelos pe ea, când pleacă aşa, cu orice fel de individ? Sunt teribil de curtezani, şoferii ăştia. Ştiu din proprie experienţă. Ultimul voia să-mi ofere şampanie la miezul nopţii sub pretextul că în hotelul Merian din Trèves există frigidere umplute cu tot felul de băuturi, în camere.

Îi făcu cu ochiul.

— Îmi povestea tot felul de nostimade. La Copenhaga merg la localuri de orgie unde actorii fac dragoste pe scenă. Ba chiar duc acolo şi clienţii. Colas zice că autocarul pentru opt zile la Danemarca este totdeauna complet, datorită chestiei ăsteia!

Ea pregăti cafeaua. Prăji câteva feliuţe de pâine.

— Închide uşa de la bucătărie. Afumi toată casa.

Pusese două ceşcuţe pe un platou şi umpluse un borcănel cu dulceaţă de portocale.

— Tot aşa face şi Domi? Sunt la înălţime?

Olivier îşi reluase pensulele. Portretul Annei îl descurajase. Lucra acum la un studiu de pisici. Dolofana Douce, pisica vecinilor, poza. Zăcea,

greoaie epavă, tolănită pe un fotoliu de lângă fereastră.

— Spune-mi Olivier, ţi-ar place să mergem în seara asta să cinăm împreună, la un local? Sunt teribil de amărâtă şi simt nevoia să mă distrez.

— Tot Patrick?

— Nu izbutesc să-l uit. Îţi închipui ce viaţă grozavă mai duc. Am putea lua masa pe Colină. Eşti invitatul meu. Mor de nerăbdare să benchetuim. Şi tu la fel, nu-i aşa? Şi apoi amândoi suntem trişti.

— Sigur c-aş vrea, draga mea, dar cred că maică-ta n-ar fi chiar aşa de încântată. Să petrecem în timp ce ea se chinuie…

— Şi eu mă chinui când umblu cu autocarul şi nu mă plâng atâta. Putem avea şi noi micile noastre secrete. Fii pe pace, nu-i spun nimic.

— De acord. La urma urmei mă mai destind şi eu. E uimitor cât de mult semeni cu Domi!

— Ştiu. Toată lumea îmi spune. Mă simt măgulită că vezi totul numai prin prisma ei. Chiar şi Patrick se simţea subjugat de ea. A uitat că i-a făcut un cucui în ţeastă.

Zâmbi uşor melancolică continuând să ungă cu unt feliile de pâine prăjită.

— Poate că se va aranja cu Patrick, zise Olivier. Sunteţi atât de tineri. Eu sunt vinovatul pentru tot ce s-a întâmplat. Mă întreb adesea cum ar fi trebuit să procedez.

— Fiindcă suntem doar noi amândoi, am să-ţi vorbesc deschis. Nu-mi iubesc copilul. Lui Domi nu-i pot spune nimic din toate astea. Imediat începe să zbiere. N-am deloc instinctul matern. Mă duc să-l văd pentru că trebuie, dar nu mă gândesc aproape niciodată la el. Pentru nimic în lume n-aş vrea să trăiască împreună cu mine. Este ca şi când nici n-ar exista. Când sunt la Etampes, mă uit tot-timpul la ceas. Abia aştept să plec. Puştiul ăsta care ţipă tot timpul mă scoate din ţâţâni.

Se apropie de Olivier şi-şi sprijini capul de umerii lui.

— Este oribil ce-am spus, nu-i aşa? Monstruos?

El o mângâie uşor pe păr.

— Nu-i vina ta. Ar trebui poate să-ţi impui ca la toamnă să-l ţii un timp cu tine.

— Nici nu mă gândesc. Este mai fericit acolo. Nu m-aş putea ocupa de el. M-ar plictisi de moarte.

— Dacă te duci să-l vezi săptămâna aceasta, merg şi eu cu tine.

— Perfect. Domi însă nu. Mă scoate din sărite. Se uită la el ca la Dumnezeu. Ochii îi lăcrimează, glasul îi tremură. Îl răsfaţă peste măsură. Repede l-ar învăţa cu năravuri.

El zâmbi, amuzat. Trecea direct de la condiţia de tânăr căsătorit la aceea de bunic. Ea se ridică brusc.

— Gata, bătrâne. Mă îmbrac. Plec la mine acasă. Diseară vin să te iau. După-amiază privesc la televizor. Să-ţi pui costumul de pânză albastră. Ca să arăţi mai tânăr. Or să te considere amantul meu. Arăţi încă foarte bine, ştii? Mai ales de când ţi-ai lăsat părul să crească. Pune-ţi mintea la contribuţie ca să ştii unde mă duci.

Ea intră în baie ca să-şi facă un duş. El o auzi fredonând. Un zgomot de sticlă spartă. O înjurătură. Un păr zburlit în spatele uşii crăpate.

— Ce-o să se mai bucure, mama! Parfumul ei Miss Dior a căzut în bideu. Din fericire nu mai era mult.

Izbucniră în râs amândoi. Un râs sănătos cum nu se mai întâmplase de mult. Era bine. Anne râdea cu lacrimi. Apăru în living, cu părul ud, în halatul de baie. O imita pe maică-sa:

— Nici nu mă miră! Mereu faci câte-o boroboaţă! Îl economisisem ca să mă mai ţină un an!

Râse mai tare. Afară Parisul avea un cer ca la Honflur.

— Eşti oricum, cam răutăcioasă, zise Olivier.

Ea se înapoie în baie, cu trupul îndoit. El îşi aranjă pensulele. Cu ea n-avea nevoie să se prefacă. Distrugea totul fără menajamente. Îl cam intimida.

Ea trecu iute, tot în halat, şi intră în odaia ei.

— Mă îmbrac. În cinci minute sunt gata.

El era fericit. Îşi simţea inima uşoară, ceea ce de mult nu i se mai întâmplase. Prospeţimea, spontaneitatea ei, îl emoţionau. Unde era fetiţa bănuitoare, supărăcioasă, neîncrezătoare care-l ura? I se părea că acum era mai apropiată de el decât de mama ei. Niciodată Anne nu se arătase atât de tandră cu el. Se gândi la clipele negre când Dominique şi el trăiau împărţiţi între ura doamnei Dargence şi cea a Annei. Le venea să renunţe la viaţa lor şi la dragostea lor!

Se aflau în restaurantul micuţ unde el mai fusese odată împreună cu Dominique. Trecuse mult de atunci. Îşi amintea. Băuseră un vin de Burgundia pe care-l căută zadarnic pe listă. Mesele erau acoperite cu feţe de masă în carouri roşu şi alb.

— Chiar trebuie să te gândeşti numai la Domi? zise Anne. Uit-o puţin. Astă seară eşti cu mine. Am impresia că de câtva timp nu prea vă înţelegeţi. N-ai observat cât de obosită arată? Nu-i clipă, să nu-i sară ţandăra.

Chelnerul le aduse două pahare de porto. Cu Dominique comandase tot două pahare de porto. În ziua aceea era sărbătoare. La desert, o anunţase că descoperise un mic apartament la etajul şase, pe strada Coulaincourt. Îi revedea faţa după primirea veştii. Privirea ei patetică în care se oglindeau toate grelele lovituri suportate. „Olivier, dragule, nu se poate!” Şi alergaseră ca nebunii în Montmartre, fericiţi de proaspăta lor iubire. El cu mama lui, ea cu fiica ei. Ce personaje ciudate! Şi ce mare bucurie li se ivea. Totul li se părea, dintr-o

dată, posibil. Era într-o primăvară timidă şi înverzită. Iarna îşi lua tălpăşiţa.

Anne îi cuprinse mâna.

— La ce te gândeşti? Îţi repet că nu-mi place cum te porţi. Astă-seară eşti în compania unei puicuţe, Olivier!

El zâmbi.

— Viaţa ne prosteşte. Grijile. Dacă nu se aranjează nimic la ziarul belgian, n-o să treacă mult şi cum vine toamna vom mânca seara scoici, peşte, budincă de tăieţei. Domi este inegalabilă în prepararea acestor feluri.

— Atunci, hai să profităm astăzi, zise Anne ciocnind paharul. Ah, ce prost am halit în Germania.

Cocoşul fript în vin era mai puţin bun ca în amintirea lui Olivier. Astă-seară era un cocoş fript în vin pentru turişti.

— Nu mi-ai răspuns, reluă cu încăpăţânare Anne. Domi şi cu tine vă înţelegeţi tot aşa de bine?

— Sigur că da. De ce mă întrebi?

— Aşaaa… O găsesc cam ciudată. Nu pare la fel de fericită ca mai înainte.

— Ca mai înainte, de ce? întrebă Olivier iritat. Nu mi-am dat seama de nimic. Este la fel de fermecătoare ca în ziua când am cunoscut-o.

— Sigur, tu nu vezi niciodată nimic! Totdeauna cu capul în nori, construind castele în Spania. Şedinţa pentru benzile desenate s-a întrunit miercuri. Sunt şaisprezece milioane de cititori pe lună şi voi ajunge miliardar. Bietul meu Olivier. Dar poate că tocmai asta o plictiseşte.

— Dar ce-ţi închipui tu? Ea ştie prea bine că am o meserie grea. Presa scrisă trece acum printr-o pasă rea. Cât despre pictură! Aminteşte-ţi de expoziţie. N-am vândut nici măcar o pânză. Dacă Georges Massart nu se entuziasma de tablourile mele, aş fi ajuns să mă îndoiesc că am talent.

Anne izbucni în râs. Se înecă chiar şi vărsă jumătate din pahar pe faţa de masă.

— Dar eşti îngrozitoare, fii mai atentă. Te vede lumea. Ce ţi-a venit să râzi aşa?

— Poţi fi un excelent desenator şi un prost pictor.

— Drăguţă ca întotdeauna!

Li se aduse platoul cu brânzeturi. Doar Anne se servi din belşug. Lui Olivier îi pierise tot cheful.

— Domi ţi-a povestit ceva despre taică-meu? întrebă Anne dintr-o dată.

— Îmi pui nişte întrebări, astă-seară!

— Răspunde-mi, Olivier. Aş vrea să ştiu.

— Niciodată. Dar cu tine discută?

— Nu. Doar o singură dată. L-a revăzut cu mult înainte de căsătoria voastră. Avea acum nevastă şi un copil. Ştii, adăugă ea cu glas scăzut, dac-aş fi vrut, m-aş fi culcat cu el.

— Ce zici?

— O poveste cumplită. L-am regăsit fără multă bătaie de cap. Am fost totdeauna curioasă să-l cunosc. Domi avea adresa lui într-un carneţel. L-am urmărit. Am aflat unde lucra. Marele Claude, frumosul tenebros, omul care ne-a făcut atâta rău, are acum părul alb şi umblă cu un blazer ca să arate mai tânăr. M-am dus la restaurantul unde lua masa. I-am aruncat privirea mea de căprioară. A mers. Taică-meu cedează repede în faţa puicuţelor.

— De ce ai făcut asta?

— Din curiozitate, ţi-am spus. Fetele, în cazul meu, vor totdeauna să-şi cunoască tatăl. Fii atent, n-am terminat. M-a condus într-un hotel în spatele porţii Maillot, acolo unde prostituatele îşi aduc clienţii.

— Nu-i adevărat, Anne!

— Ba da. Când s-a aprins bine, i-am spus: „Uite-te bine la mine. Nu ţi se pare că-ţi semăn puţin? Dominique îţi spune ceva? Sunt fiica ei. Sunt fiica ta.” Şi m-am postat în faţa lui râzând. Ciudat ca mama nu ţi-a povestit chestia asta. Era oricum evenimentul zilei. Vezi, are secrete faţă de tine.

Olivier avea un aer grav. Trecutul n-o să-l lase deci niciodată în pace? Se uită mai atent la Anne. Creţuri imperceptibile în colţul ochilor. O dâră tristă cobora de la marginea nărilor în josul obrajilor. Nici el şi nici Dominique n-o cunoşteau cu adevărat. Ceea ce ei credeau că sunt doar capricii, nu era decât un profund dezechilibru. Nu se spovedea nimănuia. De aceea era aspră uneori, peste măsură de degajată, crudă, usturătoare, instabilă. Suferea în ea, luându-şi aere de copil răsfăţat. Crezu că întrevede o uşoară tremurare a colţurilor gurii. Îi prinse mâna.

— Te iubesc mult, bătrâne, zise ea. Îmi pare bine că sunt cu tine. Nu-mi închipuiam c-am putea vorbi aşa deschis. Toate chestiile astea, nu le pot spune prietenelor mele.

Fauvette trecu printre mese. Neobosită, micuţa florăreasă din Montmartre se acorda perfect cu peisajul.

— Ia te uită, a izbutit totuşi să-şi achite o motoretă!

— Cumpără-mi un trandafir, zise Anne. Or să te considere amantul meu. Trebuie să-ţi iei un aer tandru. Priveşte-mă în ochi. Ştii că eşti fermecător la cei patruzeci de ani ai tăi?

El luă trandafirul cumpărat de la Fauvette, şi-l prinse cu un ac pe rochia ei luminoasă. Dar ce rol juca Anne în seara asta? Încerca oare să-l ademenească, aşa cum îl ademenise pe Claude? Se gândea la o frază pe care Dominique i-o aruncase le despărţire. „Ştiu că-ţi place Maupassant, dar nu te pune în pielea eroului din *Tare ca moartea.* Ar fi urât din partea ta. Ştii că-mi ador fiica.” O privise atât de uluit, încât ea zâmbise imediat ca să creadă că glumea.

— Spune-mi, Olivier, ai cunoscut multe fete înainte de Domi?

— Câteva, da, ca toţi bărbaţii.

— Şi-ai preferat-o pe ea?

— Am impresia că totdeauna am iubit-o numai pe ea.

— Şi tu crezi că un cuplu poate dura, aşa, toată viaţa, în ciuda atâtor ocazii? Peste tot nu există decât asta: oameni care se înşală. Sunt mămici care se aruncă de gâtul funcţionarului de la gaze în timp ce soţul munceşte pe brânci.

— Termină cu prostiile Anne. Nu, nu-i acelaşi lucru.

— Are noroc c-o iubeşti astfel.

— Şi tu, la fel, vei avea noroc într-o bună zi.

— Ba nu, cu mine s-a sfârşit. Există Alain, apoi Patrick. Va trebui să divorţăm. Şi câte alte complicaţii.

— Şi maică-ta a trecut prin multe.

— Din pricina mea, desigur.

— N-am vrut să spun asta.

— Vrei clătite flambate? Îmi plac chestiile astea flambate în faţa mea. Te face să te simţi cineva. Toţi sunt cu ochii pe tine.

— N-ai nevoie de lucrurile astea ca să fii remarcată, Anne.

— Găseşti că sunt într-adevăr drăguţă?

— Foarte frumoasă. Cred că ţi s-a mai spus.

— Mai frumoasă ca Domi?

— Asta-i altă poveste. Semănaţi, dar sunteţi total deosebite. Nu se poate face o comparaţie. Tu eşti mult mai înaltă ca ea.

— Şi mult mai tânără! Şi totuşi sunt unii şoferi de autocar care se întreabă la cine să se dea mai întâi, la mamă ori la fiică.

— Îndrăznesc?

Olivier pălise.

— Mama nu ţi-a spus niciodată nimic? Alaltăieri chiar a făcut un scandal!

El era surprins că se putuseră petrece lucruri despre care Dominique nu-i spusese nimic. Mai înainte, aventura Annei cu tatăl său. Iar acum aceşti şoferi. Pentru el călătoriile organizate însemnau plecările în zori, veşnicul zâmbet

comercial fluturând pe buzele soţiei îndată ce clienţii urcau în autocar, gloata aceea anonimă şi cenuşie ambarcându-se la fiece plecare, şoferul (pentru el toţi se asemănau), apoi întoarcerea atât de mult aşteptată, tradiţionalul pahar „repede dat pe gât” la tejgheaua de la Royal-Opera. „Salut. Pe curând.” Şi de fiecare dată, totul se repeta întocmai. Nu existau mistere. Avea o încredere deplină în Dominique. Nu încerca să înţeleagă. Când nu se afla lângă el, se lăsa dus de amintiri. Pe stradă nu putea face un pas fără să-i evoce chipul. O revedea în toate actele banale ale vieţii, făcându-şi cursele în cartier, cumpărând flori în faţa bisericii Saint-Jean-de Briques, zvârlind cu vârful piciorului o castană în preajma fostului Bateau-Lavoir, sau mângâind drăgăstos o pisică părăsită în colţul străzii Berthe. Dominique şi farmecul ei uşor boem. Dominique o fată diferită de celelalte, îndrăgind vilele din cartierul Marais şi bibelourile din bazare. Peste poate de generoasă. Nebună şi geloasă câteodată. Pentru el, clipa când autocarul părăsea aleea operei era ca o scurtă oprire a timpului pe loc.

Clătitele aruncau flăcări în faţa ochilor extaziaţi ai Annei.

— Cu maică-ta mi se pare c-am cerut un sufleu Grand Marnier.

— Cum vine vorba de ea, brusc ţi se împrospătează memoria.

Ea atingea cu mâna floarea ce i se ofilea la butonieră. Fauvette plecase de mult cocoţată pe micuţa-i motoretă. Un cuplu se instalase la masa învecinată.

— La dracu! zise Anne. Gata cu liniştea! Ştii la ce mă gândesc, adăugă eu glas scăzut. Când mama l-a pocnit pe Patrick, ar fi fost mai bine dacă-l omora.

— Ei, dar ce ţi-a venit?

— Este aproape la fel de ticălos ca şi taică-meu. La urma urmei, o căsătorie forţată nu duce la nimic

bun. Şi, apoi, dac-ar fi murit, m-aţi fi lăsat cu siguranţă să avortez.

Olivier nu răspunse.

— Va să zică, preferi situaţia actuală, reluă Anne. Ştii că luna trecută Patrick nu i-a trimis doicii jumătatea întreţinerii lui Alain? Crezi că nu m-am săturat s-o văd pe Domi expediind cecuri pe tăcute, sau cumpărând haine pentru copil pe ascuns de mine?

— Face ea asta?

— Eram sigură că habar n-ai, bietul meu Olivier. În casă, tu eşti totdeauna ultimul informat. Artistul este lăsat se deseneze în voie. Nu este deranjat mai ales pentru chestiuni familiale. De rest are grijă nevastă-sa să se descurce.

— De ce spui toate astea?

— Pentru că aşa este. Mi te imaginez perfect într-unul din ţinuturile acelea despre care vorbeşte Colette, unde femeia este înhămată la căruţă, alături de câine, în timp ce bărbatul, legănându-şi braţele, îngână un cântec de dragoste.

— Cloceşti de mult citatul ăsta?

— Nu. Mi-a venit, aşa, deodată!

— Nu se poate!

— În timpul sezonului turistic, Domi plăteşte în totalitate întreţinerea lui Alain. Înţelegi deci de ce munceşte atâta, de ce arată atât de obosită. Tu, însă nu vezi niciodată nimic. Cu timpul chestia asta devine cam sâcâitoare, nu?

În restaurant intrase o fată propunând spre vânzare nişte acuarele sub orice nivel. Făcu înconjurul meselor dar n-avu niciun succes. Olivier îşi goli paharul privind-o din nou pe Anne.

— Crede că-i grozavă! zise el.

— Nu-i singura.

— Ce vrei să mai insinuezi? începi să mă enervezi cu înţepăturile tale. Venisem aici ca să cinăm amândoi într-un mod agreabil. Şi când colo tu îndrugi mereu tot felul de aiureli. N-o să te laşi

deloc de micile tale răutăţi. Credeam că te-ai schimbat.

Anne păli uşor şi îl măsură cu privirea.

— Dominique este într-adevăr o fată de zahăr. Ba chiar mai mult decât ai putea tu crede. Poate că de aceea mă calcă atâta pe nervi. Nu-i ajung nici până la degetul mic. Niciodată nu voi face pentru un bărbat ceea ce a făcut ea pentru tine.

— Şi mă rog ce-a făcut? Câştig şi eu bani. Poate că nu cu regularitate, dar… După spusele tale, s-ar zice că-s un. Biet pârlit.

— Am să-ţi vorbesc ca între prieteni. În privinţa expoziţiei, dragul meu Olivier. Crezi că lui Massart i-au picat cu tronc tablourile tale. Nu-i adevărat. Crezi că l-au fermecat. Nu-i adevărat. N-ar fi mişcat niciun deget pentru tine. Atunci Domi a înnebunit. Pentru ea tu ai fost totdeauna un nou Modigliani. Este mai bine s-o ştii. Mă calci pe nervi când te văd pierzându-ţi vremea mâzgălind cu pensula. Domi s-a lămurit acum. Poate că de aceea este atât de tristă. Poate că de aceea o s-o pierzi într-o bună zi.

— Ai băut prea mult, Anne!

— Exact atât cât să-ţi spun adevărul, cât să-ţi deschid ochii. Expoziţia ta, ea a finanţat-o. Şapte mii de franci în total. Vroia să crezi în tine, să-ţi recapeţi încrederea, să nu mai fi tentat să stai că prostul într-un birou. Îşi închipuia de asemenea că oamenii se vor bate pe tablourile tale. Trebuie să vezi realitatea în faţă.

— Anne, nu se poate, nu-i cu putinţă! Inventezi toate astea ca să mă necăjeşti.

— Ba este adevărat. Pot chiar să-ţi spun că banii au stat la mine o vreme. Voia să-ţi facă această minunată surpriză şi mi s-a spovedit. De aceea n-am vrut să asist la vernisaj. Mă temeam prea mult c-o să-mi vină să te iau peste picior.

— Eşti o ticăloasă! Îmi vine să-ţi ard o pereche de palme în văzul tuturor. Vrei să ne despărţim, să ne distrugi. Eşti geloasă pe noi. Totdeauna ai fost.

Ea nu zicea nimic. Îl privea cu ochi reci. Olivier îşi desfăcea nodul de la cravată. Era galben ca ceara. Sudoarea îi brobonea tâmplele.

— De aia ai vrut să fii cu mine în seara asta ca să-mi spui toate astea?

Annei îi ardeau obrajii. Dădu din cap în semn că nu. Continua să-l privească fix pe Olivier.

— De ce te aprinzi în halul ăsta? Mie, chestiile astea mi se par teribile. E colosal să existe o femeie care să te iubească într-atât! A fi iubit este un miracol. Tu nu te-ai gândit niciodată la asta.

— Eşti ori ticăloasă ori nebună. Nu eşti fericită şi nu te poţi împăca cu ideea că alţii ar fi. M-ai urât totdeauna, aşa-i? Şi eu care credeam… Mă bucurasem atât pentru seara asta!

— Nu pricepi nimic, zise Anne cu glasul tăios. Haidem.

Cuplul care se instalase alături de ei îi privea cu ochi curioşi. Anne smulse trandafirul pe care i-l oferise Olivier şi-l strivi între degete.

— Nu-s chiar atât de rea cât îţi închipui tu, îngână ea.

Un orb beat-criţă întinde horoscoape pe strada cu miros de melci prăjiţi, tăvăliţi prin zahăr. Este miezul nopţii. Lampioanele petrec şi flăcările blânde strănută uşor peste perechile aplecate. O femeie care şi-a ucis bărbatul în urmă cu şase ani, bea un pahar de vin fără să se gândească la nimic rău. Un înger trece făcând chetă pentru săracii din parohia sa. Un ţigan bătrân cântă „Ociciornia”. Şi zbieretele scandalagiilor se întretaie acoperind vocile celorlalţi. Este ceasul de destindere al pomanagiilor, al nefericiţilor sentimentali. Nimic în buzunare, doar mâini întinse, şi ţipete omeneşti. „Arahide şi fisticuri sărate…” Femei în rochii decoltate gata să leşine în faţa îngheţatei Melba.

Olivier este beat. Cu haina descheiată, deznădăjduit, se trânteşte pe bancheta unui bistrou din piaţa Tertre. Zace cuprins de o tristeţe de

moarte şi nici măcar n-are forţă să bea. O prostituată îl fulgeră cu privirea. Un poet disperat este întotdeauna ceva captivant. El îi zâmbeşte. Şi de ce nu? El nu mai înseamnă nimic în noaptea aceasta. Dominique este plecată de mult. Se va înapoia acasă. O va chema la telefon. O va întreba. Simte că-i un om sfârşit. Aşadar, de aceea era ea din ce în ce mai tristă, de aceea vorbea ea aşa de puţin, de aceea pleca din ce în ce mai des. Sigur, nu mai este aceeaşi ca mai înainte. Cum de n-a priceput mai din vreme? Se ridică şi iese în stradă, mergând în zigzag. Noaptea îl învăluie, luminile pâlpâie, pisicile dau târcoale. Este ceasul lor. Sabatul. Un automobil frânează asurzitor. Cât pe ce să-l zdrobească. El nu reacţionează. Şoferul îl înjură. El plânge. Singur. Mai face câţiva paşi. Nu-şi găseşte blocul. Totuşi vrea s-o cheme pe Domi. Se agaţă de gardul castelului de apă. Un cuplu se amuză teribil, privindu-l. Brusc îşi găseşte drumul. Traversează strada clătinându-se. „Afurisită fată!” strigă el cu glas tare. Urcă pe scări cele şapte etaje. Ascensorul este defect. Se simte rău. În apartament mirosul parfumului vărsat. Se rostogoleşte spre telefon. O să-i spună să se înapoieze acasă. Imediat. Trebuie. Sau dacă nu, se duce el după ea. Chiar aşa. Cu automobilul. Va merge toată noaptea. Va munci. Va face orice. Ea nu va mai pleca. O iubeşte atât! La hotelul Colmar i se răspunde cu întârziere. Ea nu se înapoiase. De ce? A ieşit cu clienţii? Iarăşi. Totdeauna la fel.

S-a săturat. Zvârle un pahar în odaie. Intră în baie. Îi e greaţă. Îşi vâră capul sub robinetul de la chiuvetă. Oglinda îi răsfrânge o imagine urâtă. Privirea vagă, carnea moleşită, faţa buhăită. Vede acum mai limpede, cu toate că pereţii se clatină. Deschide fereastra din living. Aerul proaspăt îi face bine. Parisul pare împodobit de Crăciun cu toate luminile sale care pâlpâie. „Eterna sărbătoare” zicea Domi. Se propteşte de balustrada balconului. Totul îi vorbeşte despre ea. Muşcatele

pe care le sădise încă din primăvară, petuniile care se grozăvesc. Priveşte în vid. Jos, piaţa Emil Goudeau, cu felinarele sale bătrânicioase, Hotelul Paradis. Ce nume! Becurile de neon care clipesc. Pe bănci, umbre. Castanii care-şi întind trunchiurile, căsuţele din piatră poroasă cu bucăţica lor de grădină, cum se construia în mahalaua pariziană prin anii 1900. Bateau-Lavoir care, după incendiu, n-a mai rămas decât un zid. Vidul îl atrage. Este la capătul puterilor. Se apleacă. Un gând îi străfulgeră mintea. Şi dintr-o dată, ea într-un strigăt, ca o chemare, izbucneşte:

— Nu-i cu turiştii!

Nimeni nu-l aude. Dar Dominique… Nu, este nebun, nu-i cu putinţă. Bate câmpii. Aiurează. Se va duce la Colmar. Ideea aceasta îl obsedează. Să o aducă înapoi, întinde o mână în vid. Priveşte stelele. Ştie că şi ea le priveşte adesea. Poate că, în momentul acesta… Magica lor telepatie. Mai priveşte o dată în direcţia pieţii Emil Goudeau. Ar fi simplu. Să mori aşa. Zdrobit în faţa zidului Bateau-Lavoir. Ce batjocură! Un ratat ca el. Doar Dominique i-ar pricepe semnificaţia gestului.

XVII

Anne intră în garsoniera cu iz de aer stătut şi întoarce totul cu fundul în sus. Loveşte sălbatic cu piciorul sacoşa de călătorie oferită de maică-sa pentru primul ei circuit organizat. Se aruncă aşa îmbrăcată pe patul pe care nu-l făcea niciodată de când plecase Patrick. Îşi aprinde o ţigară. În scrumieră mucuri de ţigară cu ghiotura. Tranzistorul zace lângă perină, învârteşte butonul. O muzică informă începe să zbiere. Anne se ridică, îşi scoate rochia şi o azvârle pe podea. Ia un pahar murdar de pe chiuveta din chicinetă şi-şi toarnă un pahar plin de cognac. Fără s-o ştie, repetă ceea ce făcea şi mama ei, în urmă cu câţiva ani, în serile de totală confuzie.

„De ce Olivier interpretase spusele ei atât de rău?” se întreba ea.

Era contrariată. Ea era cea jignită. Nu suporta faptul că o lăsase singură, în miez de noapte, fără s-o însoţească, la intersecţia străzii Saules cu Abreuvoir. O luase la fugă cu ochii pierduţi. Ea nu voise decât să-i facă nişte destăinuiri, ca între prieteni. Şi, oricum, să-l rănească uşor. O enerva adesea cu pictura lui, când îi împuia capul cu profesiunile lui de credinţă, din care nu pricepea nimic. Şi apoi expoziţia. Ca să fie sinceră, ea n-ar fi acceptat-o niciodată. Faptul că Dominique fusese atât de nebună încât să-şi asume toate cheltuielile era, orice s-ar zice, de necrezut! Chiar dacă ar adora un bărbat, ea n-ar proceda niciodată aşa. Dominique îl striga pe Olivier. Făcea din el o fiinţă anodină, lipsită de vlagă. Îl încuraja în lenevia, în moliciunea din care ar fi trebuit, dimpotrivă, să-l smulgă. Ce manie şi pe Domi, de

a vrea mereu să pună la adăpost fiinţele pe care le iubea! Izbutea să-i lipsească de orice urmă de personalitate. Dacă Anne s-ar fi lăsat manevrată de ea, Alain ar fi fost acum în strada Rovignan, iar Dominique l-ar fi cocoloşit cu aerul lui de victimă, cu caracteristicul ei zâmbet resemnat şi cu marile-i cearcăne triste sub ochi.

Anne termină cu dezbrăcatul şi-şi puse un capot trântit la picioarele patului. Dominique se întrecuse pe sine pentru expoziţia asta. Anne văzuse câteva fotografii de la vernisaj, făcute de micuţul Michel, un prieten fotograf de-al lor. Şampania pe care o sorbeau cu zâmbete largi, sanviciurile pe care le înfulecau, fursecurile, şi bietele pânze pe care nimeni nu le privea. Toate astea ca să ridice moralul lui Olivier. Înaintea căsătoriei toată nesăbuinţa ei se răsfrângea asupra Annei. Pianul cumpărat pe credit pentru nu ştiu care Crăciun. Trebuiseră să-l vândă, fiind prea mare ca să intre în garsoniera ei de acum. Safirul dăruit, când împlinise şaisprezece ani. Îl uitase pe chiuveta unei cafenele de lângă gara Montparnasse. Era de necrezut că Dominique cu aerul ei atât de grav, putea fi atât de ţicnită. Într-adevăr, Anne nu-şi cunoştea deloc mama.

Cognacul îi ardea gâtlejul. Se strâmbă şi se strădui să-l înghită. Mânia i se stingea încetul cu încetul. Se simţea descumpănită. Ce bine totuşi că-l avea pe Olivier ca să nu fie total singură. Se înţelegeau atât de bine în ultimul timp. Îi plăcea să iasă cu el. „Ce bărbat frumos!” exclamau prietenele ei, iar femeile îşi întorceau capul după el pe stradă. Nu era dezagreabil. O enerva mai puţin decât Dominique. Era mai amuzant, mai înţelegător, mai puţin morocănos. Cu maică-sa se simţea uneori stânjenită. Calităţile ei o complexau.

Vârî mucul ţigării printre celelalte. Învârti butonul tranzistorului ca să găsească alte cântece. Informaţiile o scoteau din sărite. Dintr-o dată o cuprinse tristeţea. Privi împrejur. Garsoniera pe

care i-o cedase Olivier. Pe pereţi un afiş reprezentându-l pe Leo Ferré. Deasupra patului, o gravură din secolul al XVIII-lea, ultimul cadou al lui Olivier. Şi tapetul pe care i-l dăruiseră de curând, Dominique şi el.

„De ce-oi fi fost atât de rea? Băusem prea mult!”

Se revăzu micuţă de tot când maică-sa i-l prezentase pe Olivier pentru prima oară. Era cumplit de nefericită şi nici nu se atinsese de siropul de fructe pe care el i-l oferise într-o cafenea. Intuia că bărbatul acesta o să-i modifice total viaţa. Îşi amintea ziua când el apăruse în strada Saint-Sauveur. Un intrus în mijlocul magherniţei aceleia, cu flori şi o cutie de bomboane în mână. Era singura imagine ce-i rămăsese din epoca aceea. Uitase totul, în afară, poate, de Nicole, prietena mamei sale care-o ajuta pe Dominique, nopţi de-a rândul, la pictatul eşarfelor. Şi inelele bizare, la flacăra lumânării, când electricitatea le era tăiată. Când se restabilea curentul, săreau în sus de bucurie. Lumina te orbea. Totul părea diferit. Obiectele împrumutau altă formă, deveneau transparente, în primele clipe făceai eforturi ca să te obişnuieşti. Şi totdeauna, în ziua aceea, evenimentul era sărbătorit cu un prânz copios.

Deodată Anne simţi că-i vine să plângă. Regreta timpurile de care-şi amintea atât de puţin. Îşi adorase mama; totdeauna o admirase. Dar niciodată n-o să i-o spună. Şi nu suporta nici să-l audă pe Olivier compătimind-o: „Draga mea Domi, ai fost atât de nefericită! Ai trecut prin atâtea. Într-adevăr eşti o luptătoare!”. Când îl auzea căinând-o astfel, ieşea repede din încăpere.

Cum de-a putut Claude să părăsească o femeie ca ea? Ar trebui să-l mai hărţuiască o dată. Să apară într-o seară în casa lui, la ora cinei, sărindu-i de gât în faţa micii sale familii. Cu siguranţă că acum i-era frică de ea. Îi jucase deja un renghi.

Trebuia să găsească o nouă formulă ca să bage zâzanie în căminul tatălui său. De ce oare n-o fi iubit-o?

O aiurită, da, asta era, cu toate ifosele ei de femeie sigură pe sine, cu ţigara în gură, cu ochii prea făcuţi, cu paharul de whisky în mână şi glasul tărăgănat. Voia să modifice societatea, să modifice lumea, în timp ce nu era în stare să-şi găsească propriul echilibru. Vru să-i telefoneze lui Olivier, să se justifice, dar el n-ar fi înţeles nimic. Nimeni n-o înţelegea.

Îşi agăţă piciorul într-o sfoară ieşind dintr-o valiză desfăcută.

„Va trebui să pun ordine în toate astea. E-o adevărată harababură. Domi s-ar scandaliza dac-ar fi aici."

Căută într-un sertar ultima scrisoare primită de la Patrick. Se simţea singură în noapte. Încetaseră toate zgomotele. „Ar fi mai bine să trăim separaţi câtva timp, scria Patrick, Vom reflecta şi unul şi celălalt. Voi rămâne la părinţii mei până la începerea noului an şcolar. Sper că voiajurile tale merg bine. Voi trimite direct doicii, pensia lui Alain. Sărutări când îl vezi din partea mea. Salut."

Rupse scrisoarea în bucăţele. Mâine se va duce la Olivier. Ce făcea oare în clipa aceasta? Ce-o să se întâmple cu el până la înapoierea lui Dominique? O să-i mărturisească tot ce are pe inimă. O să-i spună că nu-i decât o biată fetiţă. Habar n-avea el ce trist este să ai un tată care să trăiască altundeva de parcă tu nici n-ai exista, care are un fiu pe care-l iubeşte desigur, un tată care într-o bună zi te ia drept o mică prostituată şi care te duce într-o casă de toleranţă. Habar n-avea el ce dureros este să împărţi o mamă pe care o adori cu un individ ivit pe neaşteptate, cu aerele lui de filfizon. Trebuie să-i suporţi totul ani în şir pentru ca ea să nu-şi ia aerul plângăreţ strângându-te la piept: „Niciodată n-am să-l las să te certe. N-are dreptul. Ai încredere-n mine. Dacă nu-l iubeşti,

dacă eşti nefericită…” Făgăduieli în gol şi viaţa continuă. Ţi se năruie micile obiceiuri care semănau cu fericirea de care nu erai prea conştientă. Ţi se răpeşte mama, care nu mai este aceeaşi. „Aşteaptă-mă acasă. Să fii cuminte. Mă duc să-l caut pe Olivier.” Olivier, Olivier. Mereu Olivier. Ea nu mai este doar a ta. Trebuie acum să se împartă. Peste tot suntem trei. La cinema. Acasă. Pe stradă. În micuţul Renault din care se degajă plictisul. Mergi târându-te între ei care se adoră, care discuta de parc-ar fi singuri pe lume, în lumea lor care nu mai ţin seama de capriciile tale, de gusturile tale. De părerile tale. De acum înainte totul se organizează în funcţie de Olivier. Trebuie ca el să fie fericit. Mai ales să nu fie contrariat. Să nu-l indispui. Este sensibil, susceptibil, nu-i deprins cu copiii. S-a zis cu fanteziile, cu micile răsfăţuri. Totul se socoteşte, se chibzuieşte. Nimeni nu se mai comportă firesc. Nu mai poţi face un pas fără să nu te încurci în picioare. Iar Domi s-a ridat. Nu mai râde deloc. Îşi face mereu griji. Are privirea absentă. Este mai puţin boemă ca înainte. Poate că regretă. Doar dacă…

Ar trebui ca Olivier să înţeleagă toate astea. Ar pricepe atunci de ce Anne se aruncase la vârsta de şaisprezece ani în braţele lui Patrick şi nu peste mult chiar în patul lui. Ca să procedeze la fel ca mama sa. Ca să trăiască şi ea o iubire. Ca să aibă şi ea un iubit care s-o pună pe jar, care să-i ia mâna cu un gest tandru, care să încerce s-o sărute în fiece clipă. Căruia să-i pregătească mâncăruri alese aşa cum făcea şi Dominique pentru Olivier. Dragostea era singurul lucru adevărat. Însă ea, Anne, n-avusese noroc.

XVIII

Béatrice se asigură ca ferestrele şi obloanele erau bine închise. Nu-i plăcea să rămână singură seara şi mai ales toată noaptea în bungalovul pustiu înconjurat de terenuri pustii şi de tufişuri. Mai existau încă la Rueil asemenea colţişoare ce te făceau să te crezi la ţară. O potecă pentru capre ducea spre drumul de balaj din marginea Senei. Îşi alcătuise o grădină în faţa casei, cu o mică peluză şi două fâşii de teren de o parte şi de alta, unde planta flori ca să se distreze. Viaţa nu era deloc plăcută când Robert se afla în deplasare. Iar absenţele lui erau din ce în ce mai frecvente.

Învârti butonul de la televizor. Se cufundă într-un fotoliu moale, al său, care-i îmbrăţişa perfect formele trupului. O crainică, pe ecran, sporovăia ca de obicei. Bungalovul era mobilat în stil modern, cu draperii oranj şi albastru distonând cumplit cu albul pereţilor. Mobilierul extrem de sobru îşi proptea picioarele pe o enormă blană de animal. Cărţi în *livre de poche* peste tot. Pe etajerele divanului şi pe rafturile unei biblioteci improvizate. Un autentic Gen Paul lângă fereastră. Flori mari din fetru, producţie proprie, înfipte ca lumânările în suportul pentru umbrele, într-un vas de ceramică de Vallauris. Altele erau fixate în spatele mobilelor. În cele din urmă ochii ţi se obişnuiau. Te duceau cu gândul la un decor de Peynet plin de margarete mirate.

Béatrice privi ora la uriaşul deşteptător albastru ticăind sub clopotul său. Va vedea foiletonul, apoi va lua un somnifer ca să suporte aşteptarea care o înnebunea. Ce făcea Robert? În ajun o anunţase că se va duce la Lille ca să viziteze clienţii unui nou

sector. Nu era atât de departe. Mai ales că plecase cu avionul. Cum s-o înapoia? Cu trenul? Unde-şi lăsase maşina? Niciun telefon. O sărutare rece la plecare. Şi enervarea continuă care-l stăpânea în ultima vreme.

Opri televizorul. Nu se putea concentra asupra nici unui lucru. Îşi va lua somniferul şi se va întinde. Intră în camera ei. Cuvertura patului îşi întindea perii lungi, mătăsoşi, de un albastru deschis, până la o carpetă din piele de capră. Încă o floare de feutru pe noptieră. Un fel de anemonă cu patru petale. Părea un ochi cu gene prelungi. Béatrice luă o carte de pe gheridon, înghiţi o pastilă şi se întinse în pat. Când să aţipească, telefonul îi ţiui în urechi. Ridică receptorul. Un glas pe care nu-l cunoştea.

— Robert este acasă?

— Nu, îl aştept dintr-o clipă în alta.

— Sunt o vecină a mamei sale. În privinţa Pascalei care tocmai a avut o criză. Va trebui să vină foarte repede. Pascale dispăruse de azi dimineaţă. Au găsit-o la spital. Cred că de data aceasta este foarte grav. Au mai încercat să vă sune în timpul după-amiezii.

Béatrice puse telefonul în furcă. Nebunia Pascalei, sora lui Robert, o uluise întotdeauna. Îi provoca frică. La simpla enunţare a bolii acesteia i se făcea pielea ca de găină. Era un univers care i se părea misterios, tulburător, supranatural. Béatrice era o fată simplă, cu un suflet de midinetă. Pe ascuns de Robert, îşi cerceta zilnic horoscopul şi dispoziţia ei depindea adesea de evenimentele care i se prevesteau. O dată pe lună se ducea la ghicitoare şi credea orbeşte în prezicerile acesteia.

Deodată o străbătu un fior. I se păru că aude paşi în grădină. Un zgomot slab, confuz. Nu era Robert. El trântea totdeauna portiera. O cuprinse teama. Trebuia să fi acceptat câinele de pază pe care bărbatu-său voise să i-l ofere. Se apropie de uşă şi trase cu urechea. Nimic. Nervii prea încordaţi îi

jucaseră poate o festă. Undeva, departe, sirena unei şalupe, bătaia surdă şi regulată a motorului. Seara aceasta o dăduse gata. Ce coşmar să trăieşti în singurătate! Curând se vor construi alte case în jurul bungalovului lor. Dar până atunci va mai trece cât timp? Ar fi plăcut să ai vecini cu care să trăncăneşti ziua. Oare de ce nu voia Robert ca ea să muncească? La început credea că o făcea din gelozie. După-amieze în şir şedea măcinându-şi propriile gânduri. Pe măsură ce se plictisea, devenea neurastenică. Şi pe deasupra, iată că acum Robert părea că se săturase de ea. Îşi strânse pumnii. Şi dacă o înşela? Nu, n-ar putea suporta.

Alt zgomot în exterior. Era ca într-un coşmar. Un câine rătăcit, poate. Erau destui în spaţiul viran. Béatrice dădu drumul la televizor. Foiletonul trebuia să fi ajuns spre sfârşite. Vărsă o lacrimă asupra nefericirii unei soţii pe care bărbatul o părăsea. Intrase în pielea eroinei când, prin obloane, zări o mare lumină în depărtare. „De data asta este el…”

Pneurile scârţâiau pe şosea. O frânare bruscă şi poarta trântită.

— Iubitule, strigă Béatrice aruncându-i-se de gât. Bine că ai venit!

El nu se mişca. Era distant. Nu făcea niciun gest. Ea îl atrase spre mijlocul încăperii şi îl privi cu ochii răvăşiţi. Pe ecran soţul femeii părăsite apărea de asemenea. Béatrice închise aparatul. Robert avea un zâmbet trist şi încurcat. Pe chip, o expresie aproape dureroasă. I se păru că, neliniştită, Béatrice încerca să-i citească în suflet.

— Mi-e frică, singură, seara, când tu lipseşti. Crezi că ne vom muta curând? Doar n-o să aşteptăm până ce s-o construi împrejur.

El făcu un gest evaziv. Ea-i remarcă paloarea.

— Ar fi mai bine, poate, să ne mutăm, nu? zise ea ghemuindu-i-se la piept. Adineaori a sunat telefonul. O vecină de-a mamei tale. Pascale a avut o criză, mai violentă decât celelalte. Este la spital.

— Nu puteai să-mi spui imediat? Păi, trebuie să mergem acolo.

Păru uşurat că putea să se debaraseze de tandreţea soţiei sale şi-şi repuse haina.

— Îmbracă-te iute, zise el. Sau vino aşa. Îţi stă foarte bine în pantaloni.

Porniră Spre Paris. În timp ce conducea, ea îl privea devotată, mângâindu-i încet ceafa. El o respinse cu răutate.

— Rişti să mă-mpingi spre-un accident. Drumul ăsta e foarte stricat. Şi de când a plouat…

Criza Pascalei cădea prost. Hotărâse ca în seara aceasta să-i vorbească Béatricei, dar nu ştia cum să procedeze. O părăsise pe Dominique chiar de dimineaţă. În zori. Ea-l condusese până la gară înainte de-a urca în autocarul ei şi de a-şi călăuzi turiştii. Îi revedea chipul delicat şi răvăşit, ochii întunecaţi privindu-l fix în clipa în care trenul se pusese-n mişcare. Îi venise să sară pe peron şi să se întoarcă la ea. Să n-o mai părăsească niciodată. Simţea că o iubeşte ca un nebun. Era în stare să facă orice ca s-o păstreze.

— Atenţie! strigă Béatrice. Ai dreptate. Drumul ăsta este stricat şi alunecos.

El nu văzuse o maşină sosind vijelios în dreapta sa.

— Eşti obosit, dragul meu scump, suspină ea. Îţi faci griji pentru Pascale. Te înţeleg. Este cumplit.

El continua să se gândească la Dominique.

— Ştii, reluă Béatrice, aş vrea să mă laşi să lucrez. Acasă, zilele-mi par nesfârşite. Mă plictisesc de moarte. Sau, poate, ar trebui să avem un copil. Ca să am o ocupaţie.

El o privi brusc.

— Dar poţi lucra, dacă doreşti. Eu nu te-am împiedicat niciodată. Sunt nenumărate locuri de muncă la Rueil.

— Ştiu să bat la maşină. Am fost dactilografă timp de un an, înainte de a te cunoaşte. N-o să fii

gelos, dacă lucrez.

— Gelos?

Ea-şi puse mâna peste a sa.

— Dar un copil, n-ai vrea?

— Deocamdată nu. Nu crezi c-avem destule probleme?

O tăcere tristă se instală între ei. Maşina traversa Champs-Elysées care era pustiu, apoi Sena. Tăiară pe la Şcoala militară.

— S-ar putea să-l întâlnim pe Claude, zise deodată Béatrice.

Robert tresări. Nu se gândise la asta. Îşi parcă maşina pe aleea Emile Zola, lângă farmacia cu cântarul de afară luminat.

Urcă grăbit treptele imobilului în timp ce Béatrice încerca să-l ajungă din urmă. Îi deschise mama sa. Purta ochelari cu lentile fumurii din pricina desprinderii aceleia de retină care o făcuse aproape chioară. Îi explica lui Robert cum dăduse de urma Pascalei, la spitalul Sainte-Anne.

— Ea mi-a telefonat… Se supusese poruncii lui Dumnezeu ca să salveze omenirea de păcat. Şi dorea să scapă de Claude care-i voia răul.

Béatrice tocmai intrase. Se aşezară în cele trei fotolii plasate circular sub portretul fratelui bunicii, mândria familiei, care convertise pe vremuri la creştinism un ţinut îndepărtat al Africii. Portretul era aproape în mărime naturală. Pe Béatrice o impresionase întotdeauna. Privirea adâncă, barba zbârcită, părul stufos şi alb. O ducea cu gândul la un Victor Hugo care nu şi-ar fi tachinat servitoarele.

— Şi acum, ce-o să facem? întrebă Robert.

— Îl aşteptăm pe Claude. Am izbutit să-i dau de urmă spre seară. Cu siguranţă că n-o să întârzie.

Povesti cum o găsise pe Pascale, abătută, în sala de aşteptare de la Sainte-Anne. Alături de un infirmier care n-o slăbea din ochi o secundă.

— Mâinile îi erau îngheţate. Avea privirea neliniştită. Mi-a spus că voia să meargă până la

capătul misiunii şi că nimic şi nimeni n-o s-o poată împiedica.

Robert se ridică deodată.

— S-a ţinut prea mult de coada pastorilor. Ce mi-ai mai bătut şi mie capul în tinereţe când mă obligai să mă duc la templu în fiece duminică. Acum vezi rezultatul.

Claude sosi câteva clipe mai târziu. Consiliul de familie se putea, în sfârşit, întruni. El strânse cu răceală mâna lui Robert, depuse un sărut rapid pe fruntea mamei sale şi abia o privi pe Béatrice care se retrăsese într-un colţ al încăperii. Nu putea să-i ierte lui Robert că divorţase pentru a se căsători civil cu fata aceasta.

— Soţia ta n-a venit? întrebă mama.

— Nu. Trebuia să rămână cineva cu Philippe. Şi apoi astea-s problemele noastre.

Robert îşi cerceta fratele pe ascuns. I se păru că se îngrăşase, că avea faţa buhăită şi că obrajii i se lăsaseră. Purta un costum elegant. Avea aerul unui om fără griji. Maică-sa reluă povestirea pe care o scurtă. Claude o asculta atent. După un vechi obicei al său îşi încrucişa şi descrucişa alternativ degetele. Aşa făcea când se afla într-o situaţie stânjenitoare.

— Şi acum Pascale unde se află?

— La Vieille-Eglise, lângă Rambouillet. Au dus-o acolo cu ambulanţa după consultul medicului de la Sainte-Anne. Într-o casă de sănătate.

— Vrei să spui într-o casă de nebuni! Aţi admis să fie închisă acolo. Păi voi nu sunteţi sănătoşi.

— Ce altceva puteam face? gemu mama. Am încercat de mai multe ori să vă găsesc pe amândoi, dar nu eraţi nici la birou, nici acasă.

Claude străbătu nervos încăperea. Ţinea în mână o pereche de mânuşi pe care le agita ca pe o nuia.

— Trebuie s-o scoatem urgent pe Pascale de acolo.

Privirea i se încrucişă o clipă cu a lui Robert, care-l fixa. Urmă un moment de stânjeneală. Béatrice îşi strecură mâna într-a soţului său. Era obosită. Somniferul o amorţea. Îşi înăbuşi un căscat.

— Nu putem face nimic astă-seară, zise Robert. Este prea târziu. Mergem mâine la Vieille-Eglise. Voi telefona la prima oră ca să aflu veşti.

Claude reluă nervos:

— Nu ne mai lipsea decât asta! Sora noastră într-o casă de nebuni.

Claude aruncă o privire încruntată spre Béatrice, care se chircea din ce în ce mai mult în colţişorul ei. Îi inspira teamă. Bine că Robert nu semăna cu el. Comportamentul lui o uluia. Cum de putea fi atât de arogant, atât de sigur de el, când părăsise o femeie şi un copil de care habar nu mai avea? Robert îi relatase în amănunţime dezolanta poveste. Îi mărturisise că fratele lui era obsedat de problemele religioase şi filosofice. Pe Béatrice comportamentul lui o umplea de stupoare. Se întreba dacă nu cumva Claude era uşor ţicnit, ca şi Pascale. Soiul acesta de tare există la unele familii.

Mama continua să-şi şteargă nasul cu batista. Îşi tampona ochii la intervale regulate.

— Ştii unde mă aflam când încercai să mă găseşti şi nu dădeai de mine? zise Claude. La Pau. Voi fi transferat. Curând vom pleca toţi trei acolo. Am fost numit director general al sucursalei. Am găsit o casă unde voi locui împreună cu familia. De fapt, la Billères. Priveşte, spuse apoi scoţând o fotografie din portofel.

Mama sa îşi schimbă ochelarii cu lentile fumurii cu altă pereche.

— Este foarte drăguţ, zise ea. Mă bucur pentru tine.

Se obişnuise să nu-şi contrarieze fiul cel mare. Ideea că într-o bună zi s-ar putea împotrivi vreuneia din deciziile sale nu-i trecuse niciodată prin minte. Când se însurase cu mare fast la

templul de pe strada Gortambert, fusese în al nouălea cer. O îndrăgise îndată pe Nadine.

— Philippe se va simţi foarte bine acolo, reluă Claude. Şi Nadine. Este un climat sănătos. Nevesti-mi îi place foarte mult sud-estul. Şi-a petrecut copilăria lângă Saint-Jean-de Luz.

Robert pălise. Ochii îi sclipeau. Simţea cum îl cuprinde o furie oarbă. Înlătură mâna Béatricei care se cuibărise într-a sa.

Claude continua să vorbească despre instalarea sa la Pau. Duminicile va face ski la Gourette împreună cu fiul său. Nici marea nu era prea departe. Nadine mai avea ceva rude la Saint-Jean-de-Luz care i-ar găzdui oricând vor dori. Ce mai, o viaţă de vis.

Robert îi tăie brusc vorba.

— Haidem, zise el. Este foarte târziu. Oricum în noaptea asta nu putem face nimic. Aşa cum v-am spus, mă duc mâine s-o văd pe Pascale.

Îl privi pe Claude cu asprime. La fel ca altădată, îi venea să se arunce asupra lui, să-l strângă de gât ca s-o răzbune pe Dominique.

Revedea încă silueta tinerei femei pe peronul gării slab luminată de la Colmar. Poate c-o iubea atât tocmai pentru că o părăsise Claude. Un punct negru în lumina şovăitoare a zorilor. Primul tren. Puţini călători. Muntele cenuşiu, aproape în faţă, abia ieşit din ceaţă. Nu dormiseră nici unul, nici celălalt. Aveau capul pustiit. Le era frig. Câteva ceasuri, doar cu ea în braţe. Nu voise să piardă nimic din clipa aceea. Era plăpândă, fragilă. Ceea ce-l izbise cel mai mult era expresia resemnată a chipului ei, şi privirea uşor absentă. Privea, mereu departe, căutând parcă un răspuns la frământările ei. O vedea ghemuită în fundul patului camerei de hotel. O încăpere unde amintirile n-au de ce să se agaţe. Dominique, splendida-i iubire. Simţise lacrimile scăldându-i obrajii. Când o femeie plânge pe întuneric, este sfâşietor. Nu vezi şuvoiul lacrimilor, le auzi.

Îşi luă rămas bun de la mama sa şi coborî gânditor scara cu bare de alamă bine lustruite. Béatrice îi urma tăcută. Nu-i înţelegea furia bruscă.

În stradă, în faţa farmaciei, cântarul de afară era tot luminat. Robert îşi aminti cum Anne, copilă, se cântărea adesea pe el, fără să vadă vreodată ieşind tichetul, în timp ce Dominique pândea umbra lui Claude în spatele ferestrelor.

XIX

Străbătură o câmpie morocănoasă. O zi de august semănând cu toamnă. Câmpuri triste şi păşuni uscate, iar mai departe satul lipsit de farmec situat de o parte şi de alta a şoselei. Se interesară de drum la un biciclist care repara o spărtură şi o luară pe prima stradă din dreapta către Clairbois.

— Trebuie să fie acolo, zise Béatrice arătând nişte clădiri gălbui bordate cu alb, pitite în spatele unui gard de sârmă ghimpată. Un adevărat lagăr.

Trei femei buimace înaintau pe şosea ţinându-se de braţ. Aveau priviri stranii, trupuri voluminoase înfăşurate în veşminte ciudate.

— Crezi că au ieşit de acolo? întrebă Béatrice cu nelinişte-n glas.

— Bineînţeles, răspunse Robert. Par să nu fie foarte atinse. Condiţiile sunt mai liberale acum. Li se îngăduie o mică plimbare, cu obligaţia să se înapoieze la timp.

Automobilul se angajă pe aleea ducând spre locul de parcare.

— Sunt fericită că n-a venit şi Claude, continuă Béatrice. Nu mă poate suferi, şi nici eu pe el. Ba chiar, îţi mărturisesc, că mă sperie.

— Nu înţeleg de ce.

— Îl mai iubeşti, pe fratele tău?

— Pui nişte întrebări, Béatrice! Eşti de-a dreptul obositoare.

Ajunseră lângă pavilionul paznicului. Bărbatul cercetă un registru. În cele din urmă apăsă pe un buton. Grila de la intrare se deschise automat. Clădirile gălbii mărgineau aicea în spatele unor peluze înguste şi se întindeau pitite până departe, unde o nouă împrejmuire de sârmă ghimpată le

bara drumul. Câţiva bolnavi vorbeau singuri aşezaţi pe bănci. Aveau privirea pierdută şi gesturi sacadate, incoerente. Câţiva, mai tineri, jucau baschet, scoţând din când în când mormăituri.

Clădirea B, indicată de gardian, se afla în faţa lor. Robert se pregăti să deschidă uşa. Deodată, în spatele geamului, apăru un chip de coşmar. Un cap rotund, buhăit, cu ochi spălăciţi. Un zâmbet sau o strâmbătură?

— Nu pot să mă uit, zise Béatrice. Mi-e peste putinţă să intru înăuntru. Simt că leşin.

— Bine, du-te şi aşteaptă-mă acolo.

Îi arătă un fel de cofetărie, unde bolnavii mai calmi îşi închipuiau că duc o viaţă normală bând o amestecătură neagră servită la mese scunde. Unii fumau nestingheriţi. Regimul era suplu. Vieille-Eglise era un azil modern. Urletele celor în cămaşă de forţă erau auzite mult mai departe, în fundul parcului.

Robert apăsă energic pe mânerul uşii şi intră în clădirea unde trebuia să se afle Pascale. Dintr-o dată mai multe femei făcură cerc în jurul lui. Vru să se retragă. Ele îl cercetau curioase. Văzu la dreapta un dormitor cu zeci de paturi aliniate. Apoi, în faţă, în fundul vestibulului, un fel de sufragerie unde câteva femei ramolite zăceau pe scaune fără să ştie ce se întâmplă împrejur.

După un timp destul de îndelungat, Béatrice, îl văzu revenind spre cofetărie. Scoase un oftat de uşurare. Era foarte palidă. La ieşire, el trebui din nou să parlamenteze cu paznicul ca să le deschidă grila. Ea se agăţase de braţul lui Robert deoarece terenul era alunecos. Se lăsa grea, plină de tandreţe, privindu-l ca o femeie foarte îndrăgostită. Cum intrară în automobil, se lipi de umărul lui.

— Ce frică mi-a fost până să vii! Dac-ai fi văzut cam mă priveau femeile acelea. Ba una a încercat chiar să-mi vorbească. N-am priceput deloc ce-mi spunea. Crezi că-s periculoase?

— Taci odată, te rog, zise el demarând brusc!

Se opri lângă eleşteul de la Turn. Pădurea, în părţile, astea, era banală.

— Să ieşim puţin. Sunt foarte iritat. Aerul proaspăt o să-mi facă bine.

Pe strâmta potecă din marginea lacului, mai rătăceau câţiva plimbăreţi. Pământul mustea de apa ultimelor ploi. Mersul era dificil. Cerul avea o culoare insipidă, lipsită de farmec.

Béatrice îl bombardă iarăşi cu întrebările. El îşi înăbuşi un gest de nerăbdare.

— Lasă-mă-n pace, zise el enervat.

— Dar ce-am făcut, întrebă ea; de ce-mi vorbeşti pe tonul ăsta?

— Tocmai că asta-i problema, ce dracului, nu-ţi dai scama? Ce-ai zice dacă ţi-ai vedea sora internată într-un azil cu astfel de monştri?

Mergea cu paşi largi. Ea trebui să alerge ca să-l ajungă din urmă.

— Te rog să mă ierţi.

Se opri, privi apa verde-albăstruie care scălda trestiile. Văzu pletele blonde ale Béatricei, ochii ei înlăcrimaţi, faţa umbrită de tristeţe. Îi zâmbi vag.

— Nimic nu-i bine, zise el..

Ea îl privi din nou cu un aer de câine bătut. Îşi amintea de ziua când îl întâlnise prima oară. În casa unor prieteni comuni. El venise cu soţia sa Jacqueline. Ea era singură, pierdută în mijlocul invitaţilor. El o privise într-un mod neobişnuit. Părea la fel de pierdut, cu paharul în mână, enervat de toată zarva aceea. Jacqueline începuse să cocheteze cu vecinul de masă. Toată seara dansase. Robert părea cu adevărat abătut. Béatricei i se făcuse milă şi rămăsese lângă el. Se aşezaseră într-un loc mai retras, descoperindu-şi o pasiune comună pentru tenis. El îi strecurase numărul de telefon de la birou. A doua zi îl sunase. Şi totul se înlănţuise. Se revăzuseră câteva luni de întâlniri pe ascuns. Urmase apoi voiajul la Amsterdam unde ea rămăsese uimită de spectacolul tinerilor hippies

drogaţi, goniţi cu jeturi puternice de apă din piaţa unde-şi petreceau viaţa trântiţi pe bitum într-un hăţiş de plete murdare şi vise aurite. Până la urmă Robert divorţase, căsătorindu-se cu ea. Dar nu peste mult timp ea-şi dăduse seama că nimic nu mergea între ei. El n-o iubise niciodată. Aproape că se avântase în această poveste ca să scape de Jacqueline care-l înşela dintotdeauna.

Robert stătea pe gânduri şi contempla apa verde-albăstrie a eleşteului. Lângă o pădurice se afla un trunchi de copac pe jumătate putred. Ar fi vrut să discute cu Béatrice, să se explice. Dar nu era momentul. Dădea înapoi în faţa ochilor ei înlăcrimaţi, a privirilor ei imploratoare. Dragostea pe care ea i-o purta îl stingherea. Atitudinea aceasta de sclavă supusă îl enerva. Îi strica planurile. Nu se decidea să-i vorbească. Ar fi rănit-o prea tare, aşa, dintr-o dată.

— Haidem la Claude, zise el brusc.

— La Claude! ziceai că doar îi telefonezi.

— Mi-am schimbat hotărârea. Monrepos se află la câţiva paşi. Doresc de mult să văd cum trăieşte acest respectabil tată de familie. Iată, a sosit prilejul.

— N-am să merg cu tine. Te voi aştepta în maşină.

— Ţi-e frică de el?

— Ştii bine că mă detestă.

— E-adevărat că l-a şocat teribil căsătoria noastră, zise el zâmbind ironic. Îţi dai seama, o căsătorie civilă după un divorţ!

Câmpia era în continuare la fel de posomorâtă. Porumbul cu frunze cutate atingea bolta joasă şi cenuşie. O adevărată zi de noiembrie în ciuda verdelui viu al pajiştilor şi al plopilor ce închideau orizontul spre Ramboiullet.

Se angajară pe şoseaua naţională. Două imagini îl chinuiau pe Robert. Privirea fixă, fără viaţă, a surorii sale şi faţa patetică a lui Dominique, la Colmar. Fără să ştie de ce, conducând, le asocia.

Nu trecu mult şi văzură un panou indicând că Monrepos se afla chiar în faţă, aliniat cu pricepere la stânga, pe-o singură latură a drumului. Sute de căsuţe zugrăvite în alb şi verde, cu aceleaşi grădiniţe aranjate la fel, în spatele aceloraşi, garduri. Străzi lipsite de fantezie şi copii care ţipau cocoţaţi pe patine cu rotile. Robert se mira că fratele său putuse accepta să trăiască aici. Nu era deloc genul lui. Poate că-şi cumpărase casa după un plan, fără să-şi fi dat seama cum arată împrejurimile.

Merseră mult pe străzile în formă de labirint, toate aidoma. Reveneau mereu în acelaşi punct, sau se treceau blocaţi în vreo fundătură. Copiii se asemănau şi ei, ţipau la fel, făceau aceleaşi performanţe pe patine.

— N-o să nimerim niciodată, zise Béatrice.

Zăriră un plan de o culoare spălăcită. El coborî şi încercă să se orienteze. Era greu, dar izbuti.

Îşi parcă maşina într-o stradă alăturată unde Béatrice urma să-l aştepte. Se opri câteva clipe în faţa case lui Claude. La fel cu celelalte, cu strada ei neînsufleţită. Cireşul plantat în mijlocul peluzei constituia singura particularitate.

Robert sună. Îşi văzu fratele, care, înainte de a deschide, ridicase colţul unei perdele.

„Precaut ca totdeauna”, îşi zise.

Aşteptă câteva clipe. O vecină îşi scoase capul pe fereastră ca să-l privească. Distracţiile erau rare în acest fals oraş unde nu exista cel puţin un bistrou adevărat. Claude apăru. Deschise portiţa.

— De ce nu mi-ai telefonat, aşa cum ne-am înţeles?

— Mă aflam atât de aproape. Te deranjez?

— Intră.

Claude părea concentrat. Cam palid.

— Nadine tocmai a ieşit împreună cu Philippe, zise el. S-au dus să facă o plimbare în pădure.

Intrară în casă. Un hol mare, foarte luminos, cu pereţi albi. Lângă uşă trona portretul în picioare,

mărime naturală, al unchiului misionar în Africa. Robert zâmbi:

— Ia te uită, tot el! Unde-ai dibuit tabloul ăsta?

Claude nu răspunse. Îi arătă fratelui său un fotoliu greoi, plasat lângă un impunător scrin din epoca victoriană. Apreciase dintotdeauna rigiditatea anglo-saxonă. Stilul acesta uşor emfatic, eleganţa simplă şi sobră. Aspectul demn şi respectabil.

Robert nu se decidea să se aşeze. Continua să privească împrejur. Un şemineu din cărămizi aparente cu grătare greoaie, o canapea confortabilă, jilţuri asortate. Gravuri englezeşti pe pereţi şi lămpi aproape peste tot. Lămpi cu petrol, chinezeşti, în stil romantic. Robert nu cunoştea mania aceasta a fratelui său de a colecţiona lămpi. Poate că era o toană de-a Nadinei.

— Ce face Pascale? întrebă cu gravitate Claude, umplându-şi pipa.

Robert nu-şi amintea nici de faptul că fratele său fuma pipă. Întârzie cu răspunsul.

— Este la Vielle-Eglise. De-acolo vin. Un adevărat coşmar. Nu m-au lăsat s-o iau cu mine. Trebuie s-o vadă întâi un psihiatru.

— Nu-i cu putinţă, zise Claude. Cu siguranţă că n-ai ştiut cum să procedezi. Ar fi trebuit…

— Ar fi trebuit să te duci tu. De ce n-ai făcut-o? Este dezonorant, nu-i aşa, să ai o soră internată la nebuni. Pentru, un om ca tine! Nu-i cazul să-ţi fie ruşine. Este o boală ca oricare alta.

— Te rog opreşte-te. Nu-i momentul să te cerţi cu mine. Ce putem face pentru Pascale?

Revolta lui Claude se topise. Scuipa mici rotocoale.

— Vrei să bei ceva? întrebă el.

— Nu, mulţumesc.

— Trebuie neapărat s-o scoatem de acolo. Cu orice preţ.

— Este într-o stare de totală prostaţie. Nici măcar nu m-a recunoscut. Pascale a noastră atât de

inteligentă, nu mai are sensibilitate.

Robert vorbea cu glas înăbuşit. Privirea fixă şi goală a lui Pascale îl urmărea. O revedea copilă, ţinându-l de mână când se duceau la lecţia de muzică. Avea o voce plăcută. Cânta imnurile cu o mare fervoare. Ziua când se bătuseră pentru o carte pe care el i-o luase. Şi culesul cireşelor la mătuşa lor, în casa ţărănească din Loiret. Cocoţată pe-o scară, Pascale, simţea că-şi pierde echilibrul şi cu privirile asupra lui, aştepta un gest salvator.

Se ridică. Cu mâinile în buzunar, făcu înconjurul livingului studiind atent fiece, gravură.

— Cum ţi se pare casa mea?

— Ca o locuinţă de gentelman!

Claude deschise o uşă. Un birou masiv, impunător, tot din epoca victoriană. O uriaşă bibliotecă din acajou plină de cărţi. Şi, în mod ciudat agăţată pe pereţi, o gravură reprezentând naşterea regelui Romei, cu o Marie-Louise rostogolindu-şi ochii buimaci. Intrară într-o odaie, cea a lui Claude şi Nadine, apoi în alta, cea a micuţului Philippe. Se aflau aici jucării cuminţi iar deasupra pătuţului sub o cruce, probabil din bronz, o inscripţie: „Luptă pentru bine, luptă pentru credinţă”. Deviza preferată a lui Claude.

Robert zâmbea cu un aer visător. Béatrice cu siguranţă dreptate. Poate că fratele său era şi el uşor scrântit, ca şi Pascale.

— Păcat că Nadine şi Philippe nu-s acasă. Îmi pare rău că ne revedem în împrejurări atât de dramatice.

— A cui e vina? Tu nu mi-ai iertat niciodată a doua căsătorie, aşa-i? Iertat, ce cuvânt ciudat.

Se înapoiară în living. Robert îşi reluă locul în fotoliul de lângă secretar. Claude îi oferi o ţigară.

— Dar poate că preferi un trabuc. Săptămâna asta nu lucrez. Ştii că sunt numit la Pau. Mi-am luat câteva zile de concediu ca să pun totul pe picioare şi să mă ocup de mutare.

— De ce-ai acceptat postul acesta în provincie? La Paris ai o situaţie excelentă. Pau este departe.

— Departe? Exagerezi. În orice caz, n-am să plec înainte de a aranja ca totul să reintre în normal cu Pascale.

— Tu ai cerut să fii mutat?

— Un fel de a zice… Pricepi, acolo este o climă excelentă. Sănătatea Nadinei nu-i deloc strălucitoare. Medicul a sfătuit-o de mult să schimbe aerul. Aici nu stăteam decât provizoriu. Sigur, până la urmă ne-am obişnuit cu viaţa de aici, iar casa este comodă. Dar eu totdeauna am visat altceva. Noua mea situaţie îmi îngăduie acum să-mi realizez dorinţa. Vila de la Billeres întruneşte aproape toate condiţiile. În plus, aici am probleme cu înapoiatul acasă, seara. Biroul meu nu-i foarte departe, dar aglomeraţia de pe autostradă este îngrozitoare.

— Pe scurt, insistă Robert, tu ai cerut să pleci din regiunea parizianã.

Claude făcu un gest vag.

— Da, mă rog, cam aşa.

— De parc-ai vrea să fugi.

— Să fug!

— De parc-ai vrea să scapi de ceva care te deranjează.

— Ce vrei să spui?

— Că ţi-e frică. Trebuie să fie oricum dificil pentru tine să joci rolul unui tată de familie onorabil. Soţ excelent, burghez excelent. Închipuie-ţi ziua când Nadine va afla de existenţa Annei. Când o fată îşi aruncă pruncul în lada de gunoi este aspru condamnată. Ce altceva ai făcut tu?

Claude simţi unde bate.

— De ce-mi vorbeşti de toate astea, astăzi?

— Am revăzut-o întâmplător pe Dominique. N-aş vrea să fiu în pielea ta. Cred că nu dormi totdeauna liniştit. Se pare că în prezent agăţi

puştoaicele. Ce trebuie să simţi oare când te trezeşti pe punctul de a te culca cu propria-ţi fiică?

Claude făcu un pas înapoi de parcă-ar fi primit o lovitură puternică.

— Nu pricep.

— Nu te obosi, făţarnic scârbos. Sunt la curent cu totul. Anne i-a povestit mamei sale aventura cu tine. Dominique este bolnavă. Bolnavă de tot ceea ce a îndurat. De noua lovitură pe care-a primit-o. Nemernic ce eşti! Te mai gândeşti vreodată la ea? Dominique. Fata lucidă, săracă, deznădăjduită, luptând până la disperare pentru micuţa ei Anne, din pricina ta.

Claude avea o paloare aproape verzuie. Îşi lăsase pipa în scrumieră.

— N-aveam de unde să ştiu. Cum să-mi treacă prin cap? Fetiţa mi-a jucat o comedie teribilă. Ea m-a provocat. N-a pornit de la mine, ţi-o jur.

Robert mergea în lungul şi în latul încăperii. Se opri în faţa uşii cu geamlâc dând spre peluză. Cireşul avea crengile plecate, debile. Un urs de pluş, răsturnat pe spate, făcea tumbe pe gazon. Vecina din faţă era tot la fereastră. Căsca de plictiseală şi privea în gol. Robert trase draperia apoi se întoarse brusc spre fratele său.

— Cred că ai dreptate să pleci. Lucrurile s-ar putea întoarce în rău pentru tine. Din partea lui Dominique n-ai de ce să te temi, o ştii prea bine. N-a fost niciodată prea plictisitoare. Dar cu Anne este altceva. Nu poţi ghici până unde-o duce capul. Îţi seamănă teribil. Leită tu. Este de necrezut cum de n-ai recunoscut-o, cum de nu te-a izbit asemănarea, tu care observi totul.

Descumpănit, Claude nu ştia ce să răspundă. Se temea de înapoierea soţiei sale, care putea surveni dintr-o clipă în alta.

— După câte mi-a spus Dominique, Anne ştie bine ce vrea. Şi este încăpăţânată. Noua generaţie nu se teme de nimic. În locul tău nu m-aş simţi în

siguranţă. Te-ai gândit că-ntr-o bună zi vine să-ţi sune la uşă?

XX

Când Olivier deschise ochii, îşi regăsi dintr-o dată toate angoasele. Era în adâncul unui puţ. Se uită la ceas, dar pendula pe care uitase s-o întoarcă se oprise. Trebuie să fie destul de târziu întrucât lumina strălucea în spatele draperiilor duble, prost trase. Bău cafeaua rămasă din ajun şi ronţăi câţiva biscuiţi. Se simţea trist, bolnav, deprimat. Nu-i telefonase lui Dominique, nu se dusese după ea. Preferase să aştepte. Să aştepte ce? Nici el nu ştia. Ea trebuia să se întoarcă la Paris chiar astă-seară. Oare cum o s-o întâmpine? De ce nu încercase să-l sune la telefon? Îi lăsase totuşi un mesaj la Colmar.

Se privi într-o oglindă. Avea ochii adânciţi, faţa trasă. Din seara aceea cu Anne, aproape că nu mai mânca şi nu dormea decât dacă lua somnifere. Nu mai avea poftă de nimic. Scosese câteva pachete de benzi desenate înghesuite în fundul unui dulap. Erau clasate, legate cu chingi. Le pipăia, le examina ca pentru a-şi dovedi că avea un frumos trecut de desenator şi că nimic nu era încheiat. Ziarele îl puteau solicita de pe o zi pe alta. Lăsase peste tot adresa şi datele necesare. Totul va reîncepe. Muncă până peste cap. Nopţi pierdute în căutare de idei. Chipurile personajelor care-l vor chinui. „Haide, Dargence, scutură-te, bătrâne! Ştii că patronul vrea totdeauna cel puţin douăzeci de benzi în avans. N-ai decât opt. Agită-te puţin!” Alergăturile la ziar. Promisiunile făcute altuia. Să se zbată ca pe vremuri. Nu, nu era un om sfârşit. N-or suporta să fie tratat ca un biet necăjit, căruia încearcă să i se ridice moralul.

Dominique, pe care el o crezuse atât de sinceră, cum de putea să fie învăluită în atâtea zone

umbroase? Era de parcă ar fi descoperit brusc că-l înşela. Anne îi deschisese ochii. Anne, pe care el o iubise, întotdeauna, chiar şi când se purta groaznic cu el. Nu încercase niciodată să joace rolul tatălui faţă de ea. Cu timpul, deveniseră prieteni. Iar de la o vreme lucrurile mergeau de minune. O simţea din ce în ce mai aproape. Ba chiar propusese să aibă o cameră a ei în noul lor apartament. De ce îl ura atât de mult? Anne care nu-l putea suferi. Domi care îl dispreţuia. Era sătul până peste poate. Această falsă armonie fără niciun suport. Fusese atât de sincer cu amândouă! Le iubise, răsfăţase, pe fiecare în felul lor. Şi iată că deodată totul se ducea pe râpă. Chiar astă-seară, o dată cu înapoierea soţiei sale, vor avea o explicaţie. Nu mai putea îndura această ipocrizie.

Gândul că nu peste mult ea se va înapoia îi insufla în mod inconştient curaj. De parcă miracolul putea să se mai întâmple o dată. Peste câteva ore ea va fi acolo. Îi ghicea de pe acum aerul neliniştit, privirea întrebătoare. Nu se va duce s-o aştepte. Ce putea să-i spună la coborârea din autobuz?

Se bărbieri, făcu un duş. Hotărî să iasă în oraş şi se îmbrăcă. Încă nu se lăsase zăpuşeala, dar ziua făgăduia să fie frumoasă. Coborî în strada Stareţelor şi-şi aruncă o privire pe etalaje. Soarele îl făcea să clipească. În faţa micului restaurant Carillon se opri şi cercetă meniul. La tejghea, comisionarii sorbeau câte un pahar cu vin roşu. O clipă, dori să cineze aici. Se înapoie spre strada Stareţelor. Se învârtea în cerc. Se întrebă brusc unde-şi parcase maşina, cu câteva zile în urmă. Căută îndelung. O regăsi în sfârşit într-o străduţă perpendiculară cu strada Lepic. Se urcă la volan cu o oarecare plăcere.

Avea impresia că reînvie. Dominique se înapoia. Plecase de la Dijon încă de dimineaţă. Îi urmărea în gând itinerariul. De pe acum i se înmuiase ranchiuna. Sentimentul ruşinii se estompa încetul

cu încetul. Traversaseră împreună atâtea furtuni şi se regăsiseră totdeauna unul în braţele celuilalt, înlănţuiţi pătimaş. Dragostea lor învinsese totdeauna.

Demară. N-avea o ţintă precisă, dar îi făcea bine să umble, să regăsească viaţa. O luă spre periferie, apoi pe autostrada Nordului. Simţea nevoia să vadă arborii, păşunile. Poate se va opri să ronţăie ceva într-o bodegă de pe şosea. Îşi aminti de cârciumioara de la Saint-Brice. Se angajă spre pădurea de la Montmorency, unde, împreună cu Domi, găsiseră lăcrămioare pe sub copaci. Era la Chauvry. Localitatea aceea ale cărei ferme grupate în mijlocul câmpiilor nesfârşite aveau aspectul unui sat de odihnă la treizeci de kilometri de Paris. Odată se aşezaseră pe o păşune apropiată şi vacile îi fugăriseră. În grabă, Dominique îşi agăţase piciorul într-o bucată de sârmă răsărită în cale şi căzuse cât era de lungă, pierzându-şi chiar un pantof. Râseseră. Apoi ei îi venise să plângă. El o strânsese în braţe sub cerul fără niciun nor. Şi clipa aceea, nu ştia de ce, fusese sublimă. Mai cunoscuseră şi altele. Clipe fugare în care avuseseră un sentiment de extaz. Ziua când mâncaseră ciorbă de peşte la Villennes, după ce se scăldaseră în piscina albastră. Era o căldură cumplită. De parcă s-ar fi aflat la Porquerolles. Îşi amintea de o frază. „Chiar de-ai cunoaşte altă fată, te vei întoarce tot la mine, pentru că niciuna nu-ţi va dărui aceste mici bucurii alcătuite din nimic”.

Povestea lor era o poveste de viaţă de boem şi de dragoste. Nu putea fi distrusă într-un mod atât de prostesc. Va lăsa orgoliul la o parte. Expoziţia aceea fusese, la urma urmei, o nouă dovadă din partea lui Dominique. Săraci cum erau! Acum Dominique trebuia să înapoieze banii. Cu cât se gândea mai mult la ea, cu atât era mai emoţionat. Rămăsese mereu aceeaşi nesăbuită.

Străbătu o bucată de pădure pe care n-o mai recunoscu. Ajunse în cătunul cu casa din scânduri a bătrânei ce le vânduse legume când trecuseră pe acolo. Bătrâna era să fie asasinată de propria-i nepoată care râvnea la micile-i economii ascunse în cocioabă. Într-o zi le arătase tăieturile din ziarele epocii. Ceva mai departe, fosta puşcăriaşă, retrasă la ţară, vindea cireşe din propria-i livadă. Dominique cumpărase ca să facă lichior. Drumul era presărat cu amintiri. Într-adevăr, o fericire alcătuită din nimicuri.

Înapoindu-se acasă, îşi aminti că trebuia să-i telefoneze unui prieten desenator, întâlnit întâmplător săptămâna trecută. Strânse canapeaua-pat pe care n-o mai făcuse câteva zile. Frumosul living semăna cu un dormitor.

Auzi soneria de la intrare. Se duse s-o deschidă şi rămase uimit. Era Anne. Stătea la distanţă, într-o atitudine temătoare. Nu îndrăznea să-l privească.

— Intră, zise el.

Un moment voise să o oprească în uşă. Ce mai dorea? Nu cumva venise din nou să-i spulbere speranţa abia renăscută? Ea traversă odaia tot cu ochii în jos. Rămase în picioare lângă balcon, cu capul băgat puţin între umeri.

— Te deranjez?

El schiţă un gest negativ. Ea-şi ridică, în sfârşit, privirea.

— Arăţi rău, reluă ea. Îmi porţi pică?

Nu ştia ce să-i răspundă. Nu se bucura c-o revede. Îl neliniştea. Ea continuă cu glasul mai stins:

— Iartă-mă pentru seara aceea. Băusem. Nu ştiu ce mi-a venit.

Un porumbel se aşezase pe balustrada balconului, dar zbură îndată.

— Am vrut să vin mai de mult. Chiar a doua zi. N-am avut curajul.

— Ai fost cu adevărat groaznică, rosti Olivier în cele din urmă. Mi-ai făcut mult rău. Nimic nu va mai fi la fel cu Dominique. Asta şi doreai, cu siguranţă.

— Nu eram în starea mea normală, îţi repet.

Venise cu intenţia să-i spună tot ceea ce îndurase din clipa când el intrase în viaţa lor. Nu voia ca el s-o considere o ticăloasă oarecare. Nu înţelesese niciodată probabil cât de greu îi venise să-l suporte, să-l accepte. El n-avea simţul realităţii. De altfel nu vedea niciodată nimic. Urcând la el, se decisese să se justifice, să-i explice anii urâţi, perfidiile, crizele de nervi, lacrimile. Şi Patrick. Răzbunarea ei.

Îl privi încă o dată. El o fixă cu un fel de teamă care-i întindea trăsăturile feţei.

— Ştii, începu ea.

Tăcu din nou. N-ar folosi la nimic. Risca să-i facă rău. Nu mai avea chef. El avea un aer atât de jalnic. Nu-l părăsea din ochi şi îl compara cu mârşavul de taică-su. De ce să sufere Olivier din pricina celuilalt? Fusese rea, nedreaptă. Dar el ar trebui să priceapă şi să-i ierte cruzimea. Reflectase mult în ultimele zile. Nu putea îndura să rămână supărată cu el. Dar cum să-i spună? Se gândea la Claude care-o strânsese la piept, pe marginea eleşteului, când o dorise. Fusese într-adevăr singura dată din viaţa lui când îi arătase tandreţe.

— Recunosc, zise ea cu un glas blând, de parcă şi-ar fi continuat gândurile, că ai fost foarte drăguţ cu mine.

El nu răspunse. Ca să-şi păstreze calmul, sfârşi cu aranjatul perinilor pe canapeaua-pat, pe care tocmai o strânsese.

Nu, n-o să-i mai pomenească nimic despre problemele ei din trecut. Treaba lui, să creadă ce-o vrea.

— Te duci s-o aştepţi, diseară, pe Domi? întrebă ea.

— Bineînţeles că nu.

— De ce? Se va neliniști dacă nu te vede.

— Du-te tu. Te însărcinez să-i explici totul, căci te pricepi de minune.

Anne intră în panică. Înainta câțiva pași spre Olivier.

— Te rog. Doar n-o să-i povestești ce s-a întâmplat. Ăsta-i secretul nostru. M-ar urî de moarte. Nu m-ar mai putea suferi.

— Crezi cumva c-aș putea suporta s-o privesc în ochi știind că m-a luat drept un imbecil? Voi avea cu ea o explicație. Îndată ce s-o înapoia. Îți dai seama ce zile cumplite au fost astea din urmă?

Anne arăta ca o fetiță gata să plângă.

— Dacă-i povestești, s-a zis cu mine. Nu mă mai poate iubi.

— Pricepi? A îndurat destule din pricina mea. N-o am decât pe ea, nu te am decât pe tine, Olivier.

Își înălță spre el fața răvășită. El nu-i văzuse niciodată pe chip o expresie atât de tragică. Aceeași pe care o observase și la Domi în zilele ei de deznădejde. Machiajul se amesteca cu lacrimile și îi mânjea obrajii. Nu credea că putea fi atât de distrusă. Și-o închipuise întotdeauna aspră, nepăsătoare, indiferentă, egoistă.

— Te implor, nu-i spune nimic. Sunt atât de nefericită. Nu mă părăsi.

Lui îi venea s-o ia în brațe, s-o consoleze, s-o liniștească, s-o protejeze. Da, va tăcea. Totul va continua ca și în trecut. Va trage învățăminte pentru el însuși. Și cu asta, basta.

Anne continua să-l implore cu privirea. El nu voia să pară că cedează atât de repede.

— Da, eu m-am purtat totdeauna frumos cu tine. Nu mi-am dat seama c-ai putea fi atât de rea. Amintește-ți. În seara căsătoriei noastre am renunțat la mica noastră vacanță la Houlgate pentru că tu erai tristă. Numai Dumnezeu știe cât de mult o dorisem.

Ea se apropie de el. El îi mângâie ușor părul. Ea îi luă mâna și i-o strânse nervos.

— Sunt tare nefericită, Olivier. Nimeni nu mă iubeşte. Patrick mă părăseşte. N-am izbutit să ne înţelegem.

— Poate că dacă te schimbi, se va înapoia.

— Şi tu la fel, mă consideri o fată insuportabilă, un copil capricios. N-aţi înţeles niciodată nimic. Eu n-am fost niciodată fericită, pricepi?

— Nu mai bate câmpii, te rog. Te consideri persecutată. Linişteşte-te, n-o să-i spun nimic mamei tale.

Ea se apropie şi-şi lăsă capul pe umărul lui.

— Ştii, expoziţia aceea… Dacă a făcut-o, a fost pentru că te iubeşte, aşa cum mi-ar fi plăcut şi mie să fiu iubită. Crezi că Patrick se va înapoia cu adevărat?

Olivier nu ştia ce să-i răspundă. Nu credea că Patrick îşi va schimba hotărârea. Anne şi el n-aveau nimic în comun. Tânărul se plictisise probabil repede de această fată incapabilă să discute cu el, să se intereseze de studiile pe care le făcea. Ea nu reprezenta pentru el decât ceva ce semăna a gol, a steril, a zădărnicie. Îl agasau desigur şi hobbyurile ei, fără niciun sens. Discutase uneori cu Patrick şi-şi dăduse seama de toate astea. Nu era oare cumplit destinul bărbatului constrâns să se căsătorească pentru că făcuse un copil unei fete pe care trebuia s-o suporte toată viaţa?

— Răspunde-mi. Crezi că mai pot spera?

— Habar n-am. Fă şi tu câteva eforturi. De ce nu ţi-ai reluat studiile, de ce nu ţi-ai lărgit cunoştinţele, călătorind doar în perioada vacanţelor?

— Am nevoie de bani, ştii prea bine. Trebuie să lucrez. Sunt singură acum.

Faţa Annei îl impresionă. O strânse la piept.

XXI

Ascensorul se opri în dreptul palierului. Auziră uşa metalică închizându-se zgomotos. Olivier ciuli urechea căci era singur în clipa aceea pe etaj. Vecinii plecaseră în vacanţă. Câteva clipe de tăcere, apoi o cheie se învârti în broască.

— Mama, exclamă Anne.

Dominique apăru în cadrul uşii. Îşi puse jos valiza. Arăta obosită. Ochii încercănaţi şi părul tuns scurt legănându-se în jurul feţei bronzate. Zâmbea uşor.

— S-a întâmplat ceva? întrebă ea, arătând spre Anne.

— Nimic, zise Olivier. Era necăjită. Tot Patrick. A venit să mă vadă. Am discutat îndelung. Ne pregăteam să-ţi ieşim în cale. Te-ai întors mai din vreme decât trebuia.

— Azi am avut o etapă scurtă. Un tur scârbos. Şoferul m-a lăsat în piaţa Clichy.

Vorbea cu gândul în altă parte. Îi cerceta atât pe unul cât şi pe celălalt. Ca totdeauna când se înapoia, i se părea ciudat că se regăsea acasă după ce călătorise atâtea zile pe drumuri prăfuite. Păstra încă pe trup mirosul voiajului şi avea mintea înceţoşată.

— Îmi ascundeţi ceva. Ce s-a întâmplat?

— Nimic, te asigur.

Ea se rezemă ele perete.

— Circuitele astea te doboară, zise Olivier ajutând-o să se debaraseze de pachete. De fiecare dată când te întorci, îţi faci tot felul de gânduri.

I se părea demnă de milă în seara aceasta, cu costumul ei albastru deschis, care ce boţise. Dar se afla lângă el şi miracolul se produsese. Nimic rău

nu se mai putea întâmpla. O dorea cu patimă, voia s-o îmbrăţişeze. O iubea şi mai mult când arăta neajutorată.

— Sper că nu v-aţi certat, nu? mai întrebă ea.

Venise de atât de departe, şi-i găsea cu mutrele astea! Mai ales faţa lui Olivier o îngrijora.

El o privi drăgăstos. Ea se dădu înapoi, jenată.

— Eşti atât de obosită, murmură el. Haidem să te odihneşti, scumpo.

— Trebuie să plec, zise Anne care nu părea în apele ei. Vă las.

— Ba nu, stai cu noi, răspunse Dominique, agăţându-se de fiică-sa, pentru a nu rămâne singură cu Olivier. Nu m-aşteptam să te văd astă-seară. Mă bucur, să ştii.

Olivier era decepţionat. Când va putea să se afle în sfârşit singur cu nevastă-sa? Nu simţise ea, oare, cât de nerăbdător era s-o îmbrăţişeze, s-o strângă la piept? Toată ziua aşteptase clipa aceasta. În febra dorinţei, uitase că nu mai era aceeaşi, uitase de melancolica-i răceală. Era surprins că-i regăsea atitudinea reţinută. Chiar şi glasul i se schimbase. Mai tăios, surdinizat, adesea iritat. Trebuia să-i smulgi cuvintele. Ai fi zis că se ferea să vorbească. Situaţia aceasta dura cam de multişor. Era mereu îngândurată şi el se mai întreba încă dacă o cunoştea cu adevărat. O explicaţie era necesară. Şi Anne care va sta cu ei toată seara, toată noaptea, cu siguranţă.

Dominique deschise valiza. Clipa pe care Anne o iubea cel mai mult. Ca un copil, pândea un cadou, o amintire. Astăzi stătea nemişcată. Dominique scoase două sticle de Mersault, şi rachiu de corcoduşe camuflat într-o sticlă de vin *Postillon,* înţeleaptă precauţie luată de negustorul de miere din Munster care-şi fabrica alcoolul prin fraudă.

Olivier aranjă sticlele în bucătărie. Era un gest ritual care însoţea fiecare întoarcere.

— A mers bine? întrebă Anne în mod automat.

— Un tur scârbos, v-am spus. Colas mi-a vorbit de tine. Este foarte mulţumit. Te descurci bine pe circuitul tău. Dacă treaba asta nu vă supără, am să mă culc devreme. Sunt într-adevăr la pământ. Se vede că se apropie sfârşitul sezonului.

— Ţi s-a spus că te-am sunat la Colmar?

— Nu, deloc.

— Credeam c-o să ne telefonezi într-una din zile. Timpul ni se pare atât de lung fără tine.

De ce o fixa cu atâta insistenţă? De ce-i vorbea în mod special despre Colmar? Şi chipul lui palid, slăbit. Ochii umflaţi ai Annei. I se păru dintr-o dată că amândoi o cercetau atent, îi pândeau reacţiile. Stăteau aşezaţi unul lângă celălalt şi se ţineau de mână. Ai fi zis că o judecau, că aşteptau clipa să o înfrunte. Era pentru prima oară în viaţă când se ştia vinovată. Se simţea stânjenită. Rolul acesta nu-i convenea. După cele petrecute la Colmar trăia într-un continuu coşmar. Robert îi telefona de două ori pe zi. Pasiunea aceasta o înspăimânta. Cum de căzuse în capcană? Îi era frică! Trebuiau să se întâlnească în ajun, la Dijon, unde autocarul oprea pentru popasul de seară. El nu putuse veni din pricina surorii sale, Pascale, a cărei stare se înrăutăţise brusc. Respirase uşurată. Existau clipe când nu voia să-l mai vadă. Mersese prea departe. Un simplu capriciu. Nu se simţea făcută pentru a înşela. Alternativa alegerii o înspăimânta şi mai mult.

Se uita când la Anne, când la Olivier. Ce bine se înţelegeau acum! De atâţia ani şi-o dorise! Ba chiar, uneori, râsetele lor înăbuşite, privirile lor complice o făceau uşor bănuitoare. În clipa aceasta păreau într-adevăr extraordinar de solidari.

Îşi închise valiza şi intră în camera Annei, fericită că scăpase o clipă de privirile lor. Se întinse pe pat. Odaia era încântătoare. Pereţii şi tavanul aveau acelaşi tapet. Să realizezi toate astea, ca să ajungi aici! Mâine îi va telefona lui Robert. Urma să-l întâlnească la Paris. Nu ştia cum

să procedeze pentru ca Olivier să nu observe nimic. Complicată problemă şi adulterul ăsta, care, într-adevăr, nu era făcut pentru ea. Dificil şi plin de complicaţii. Robert o neliniştea cu înverşunarea lui de a distruge totul. Ea încerca să se justifice, să-şi găsească pretexte satisfăcătoare. Se gândi din nou la ziua vernisajului, la Nathalie, micuţa jurnalistă blondă. Poţi să şti dacă Olivier… În seara cinei de la *Carillon,* i se păruse că-şi făceau semne cu piciorul pe sub masă. Iar istoria asta declanşase totul.

— Te simţi rău? strigă Olivier, rămas împreună cu Anne în living.

Ea fixa tavanul. Un colţ de tapet se dezlipea. Afară, cerul devenea trandafiriu. Vedea o fâşie răsfrântă în oglinda măsuţei de toaletă. O dureau picioarele. Trebuise să-şi cumpere pantofi, în drum, din pricina unui toc rupt şi în grabă îi luase prea mici.

Îi auzea pe Anne şi Olivier, continuându-şi flecăreala. Se gândi din nou la Robert. Când o suna, în timpul călătoriei, îl asculta fără plăcere. Nu ştia ce să-i răspundă. Frazele lui i se păreau fade. Se temuse c-o să-l revadă la Dijon, c-o s-o îmbrăţişeze iarăşi. Era oare la fel de detestabilă ca celelalte? O depăşiseră evenimentele. El n-avea nimic de pierdut. Puţin îi păsa de Béatrice care nu însemna nimic în viaţa lui.

Era momentul ca lucrurile să reintre în normal. Îl va revedea pe Robert, îi va explica. Mergeau amândoi pe o cale greşită. Ce spera el? Nu înţelesese că situaţia lor nu are aici un viitor, că nu erau făcuţi unul pentru celălalt. Îi lipsea fineţea. Va izbuti, oare să-şi recapete liniştea sufletească alături de Olivier? Erau atât de minunate plimbările lor prin ploaie, paşii lor ritmaţi. Merseseră prin ploaie timp de şapte ani fericiţi.

Olivier intră în odaie şi îngenunche lângă pat. Ea se înfioră.

— Nu te-am văzut niciodată în starea asta, biata mea dragă.

O sărută uşor pe buze. Ea se linişti înţelegând că n-avea habar de nimic.

Anne veni lângă ei. El se ridică brusc. Rămăsese cu obiceiul de a se feri de ea, de a ţine seama de vechea ei gelozie.

— Ce zici, Domi, te-ar supăra dacă ne-am duce săptămâna asta să-l vedem pe Alain, doar eu şi Olivier? Am luat hotărârea asta zilele trecute, în lipsa ta.

— Sigur că nu. Eu am să mă odihnesc. Nu voi pleca în alt voiaj decât sâmbătă. Un weekend la Londra. Marocul e programat pentru săptămâna viitoare.

Se gândi o clipă. În timp ce Anne şi Olivier vor fi la Etampes, ea se va întâlni cu Robert.

— Ce zi aţi ales? întrebă ea pe un ton degajat.

— Poimâine.

Auzi zgomotul canapelei pat, pe care Olivier o întindea în living. Va putea, în sfârşit, să doarmă şi să uite această călătorie, care fusese oribilă.

La Calmar, voise să-i telefoneze lui Olivier, dar se simţise. stânjenită. Îi lipsise curajul. Nervii îi cedau. La opriri, tresărea ori de câte ori era chemată la telefon. Dacă Robert ar fi venit la Dijon, i-ar fi spus toate astea. Gerard, şoferul autocarului n-o înţelegea. „Eşti într-adevăr dificilă, îi spunea el. Te curtează un tip bine, profită de ocazie! Nu-ţi mai face atâtea probleme. Eu nu-mi bat capul ca tine. O fată, dacă-mi face avansuri…”. Când îi împărtăşise frământările ei, el încercase să-i ridice moralul, să-i abată gândurile, povestindu-i tot felul de întâmplări. Se străduia să fie vulgar ca s-o distreze. Ea-i fusese recunoscătoare pentru această gentileţe.

În oglindă, trandafiriul cerului se transforma în portocaliu. Un nor subţire şi întunecat tăia în două pata de lumină. Ea oftă adânc. Olivier o privea neliniştit şi cu atâta iubire!

XXII

Fraza pe care Robert o rostise în ajun la telefon, răsunase în ea ca o lovitură de trăsnet. Dominique era la pământ. Avea gesturi de automat şi răspundea alături de întrebările lui Olivier. O aşteptau pe Anne în faţa blocului lor.

— Nu se va schimba niciodată. Totdeauna întârzie, zise el enervat.

Un mic grup de turişti germani, abia trăgându-şi sufletul, trecu pe lângă ei fredonând cântecul: „Nini, fată uşuratecă". Se îndreptau spre castelul de apă devenit sindicat cu probleme de organizare. Gardurile din mărăciniş erau tunse, peluzele verzi aliniate, copacii exotici frumos retezaţi, răzoarele de flori îngrijite. Devenise acum un loc foarte sobru unde pisicile rătăcite nu mai aveau curajul să-şi urle amorul. Femeile bătrâne le mai puneau însă lapte în cutii ruginite de conserve.

În ciuda căldurii, Dominique tremura.

— Te rog. Sfârşeşte o dată cu drumurile astea, zise Olivier. Eşti la capătul puterilor. Te vei, îmbolnăvi. Dacă te-ai vedea cum arăţi!

— Îi luă mâna, îi cercetă pulsul, îi mângâie fruntea. Primise, în chiar dimineaţa aceea, ştiri îmbucurătoare. O scrisoare de la ziarul belgian pe care-o aştepta de săptămâni de zile. I se solicitau ilustraţii în culori pentru un roman. Nu era o sumă fabuloasă, dar era asigurarea cu regularitate a unui minimum timp de câteva luni. Ziarul se oferea de asemenea să reia benzile de la „Viaţa de artist", deja apărute în Franţa. I se cerea să fixeze condiţiile reproducerii. Acest nou magazin părea că făcuse brusc o pasiune pentru el. În meseria lor,

asemenea lucruri se petreceau des, dar erau entuziasme trecătoare.

Prilejul trebuia folosit. Aşa că începuse să-şi facă fel de fel de visuri.

Vedea o sumedenie de lucruri fericite pentru anul în curs. Curând vor pleca să se odihnească în mica fermă de la Houlgate. Şi nu doar pentru o sâmbătă şi o duminică ci pentru două săptămâni! Va fi, în sfârşit, călătoria lor de nuntă. De Crăciun, Alain va primi cele mai grozave jucării. La iarnă, se vor duce la munte. O vor lua şi pe Anne. Odihna asta i-ar prinde bine, iar Dominique ar fi fericită. S-ar înapoia amândouă cu obrajii bronzaţi de soare. Ştia un locşor colosal în regiunea Maurienne. Un sătuc înghesuit între doi munţi solizi şi întinşi, cu un torent iute curgând în salturi şi împroşcând stâncile. Un sat uitat căruia locuitorii din Grenoble îşi puseseră în gând să-i redea viaţă. Se şi vedea coborând pantele înzăpezite, ţinându-le pe amândouă de braţ. Cabana în care ar fi ars un foc înalt de lemne, căci ar fi închiriat o cabană. Anne ar schia şi ar avea un zâmbet radios, deoarece Patrick ar fi venit să-i întâlnească.

— Uite-o, zise Dominique.

Cu faţa obosită, Anne. Urca anevoios scările murdare ale pieţii Emile-Goudeau. Dominique va profita de absenţa fiicei sale şi a lui Olivier care vor pleca, aşa cum stabiliseră, la Etampes. Trebuia neapărat să-l întâlnească pe Robert, să aibă cu el o lungă explicaţie. Când îl sunase, în ajun, la birou, el îi dăduse întâlnire pentru ora două.

— Ies să fac o plimbare, îi spusese lui Olivier.

— O plimbare! Păi vin şi eu cu tine. Nu vreau să te pierd nicio clipă. Vara, despărţirile noastre sunt o pacoste.

Îşi pierduse controlul. Nu ştia prea bine să mintă. Îi lipsea obişnuinţa. Totala încredere a lui Olivier o tulbura. Era absolut necesar să-l

întâlnească pe Robert. Îi era frică de el, de pasiunea lui violentă.

Olivier o însoţise ţinând-o drăgăstos de braţ. Ea ştia că Robert urma să plece de la birou la începutul după amiezii. Nu se înapoia decât a doua zi. Cum să facă? Trecuseră de două ori prin faţa micului oficiu poştal din piaţa Stareţelor. Nu, n-o să-l sune de aici. Era prea aproape de casa lor. Olivier putea s-o vadă. Lumea o cunoştea. Trebuia să găsească un truc. Ciudat, cum devenise dintr-o dată o femeie care-şi înşală bărbatul. Dragostea lui Olivier începea să o apese.

Dimineaţa, când el sărise în sus de bucurie fluturând scrisoarea ziarului belgian, crezuse că n-o să reziste.

— Grijile ni se împuţinează. Totul se va aranja. În sfârşit, te vei odihni, şi tu, Domi. Ce noroc avem!

Ea simţise o nevoie spontană de a-i mărturisi totul. Nu i-ar mai fi fost teamă de soneria telefonului, a uşii, de zgomotul ascensorului. Nopţile nu i-ar mai fi fost populate de spaime. Olivier ar fi înţeles că fusese o greşeală, că pe el îl iubea. Obosită, plictisită de viaţa pe care-o ducea, i se păruse că devoţiunea era prea austeră, prea severă, prea tristă. Ca multe alte femei, tânjise după o aventură. Era reconfortant să fi brusc iubită de un altul. I-ar fi spus lui Olivier:

— Aş vrea să-l mai văd o dată ca să nu mă mai aştepte niciodată. I-aş explica ce mult te iubesc. M-ar lăsa în pace. Totul este din vina mea. Şi din a ta. O nefericită neînţelegere dintre noi.

Dar survenise telefonul acela. Da, o adevărată lovitură de trăsnet. I se tăiase respiraţia. Cu glasul alterat, îi strigase lui Robert:

— Dar pentru ce ai făcut asta? Nu voiam…

Înapoindu-se din plimbarea cu Olivier, cumpărase un crab de mare din strada Lepic.

— Cu vinul alb adus de tine, va fi grozav, spusese el pe un ton tineresc.

Ea nu se gândea decât la Robert. Cum să-l întâlnească? Povestea asta devenea o obsesie. Oare va reuşi să-l sune?

Intraseră în casă. Olivier repusese pendula în funcţiune. Aproape douăsprezece. Trebuia să acţioneze.

— Iartă-mă, zisese ea dintr-o dată. Am uitat ceva. Cobor repede.

Fără să mai aştepte răspuns, se năpustise în ascensor. Ieşise din bloc alergând, lovind o pitică, în trecere, care o înjurase. La răspântie, şovăise. Inima îi bătea. Sigur, exista tutungeria din strada Tholoze, dar putea s-o audă cineva. Se gândise la oficiul poştal din strada Damremont, dar acesta era prea departe. Olivier s-ar fi întrebat unde plecase. O privise într-un mod straniu când o luase la goană aşa de neaşteptat. În strada Tourlaque, care cobora în pantă abruptă, îşi scrinti glezna. Strada Damremont era plină de maşini claxonând arţăgoase. Un camion eu mărfuri de livrare bloca circulaţia.

Mica poştă fusese transformată. Dominique îşi amintea vechea clădire vopsită în verde. Căutase o cabină telefonică. Se aflau la subsol. Înainte de a suna mai privise o dată strada prin fereastră.

În sfârşit, glasul gâfâit al lui Robert.

— Tu eşti? Te aşteptam de azi-dimineaţă. De ce telefonezi atât de târziu? Mă temeam că…

Lovitura de trăsnet. Explozia. De parcă îi pleznea capul. Ieşise din cabină poticnindu-se. Vedea în faţă numai scântei, apoi ochii parcă i se înceţoşau. Catastrofa. Ajunsă în stradă, respirase adânc. Nu mai simţea nevoia să alerge, să se ascundă. Nici nu mai ştia unde se află. N-avea curajul să se înapoieze acasă. O maşină claxonase cu disperare căci traversase orbeşte. Prăvăliile se legănau, florile se clătinau în vitrina din magazinul cu autoservire.

— Am întârziat, zise Anne. Iertare. Mă aşteptaţi de mult? Am dejunat cu prietena mea, Josiane. Nici măcar nu ştiu precis cât este ceasul.

— Totdeauna acelaşi lucru, răspunse Olivier. Sper că în călătorii eşti mai punctuală.

Urcaseră amândoi în Renaultul care dădea din ce în ce mai multe semne de răblageală. Dominique rămăsese pironită pe marginea trotuarului. Era foarte palidă. Purta o rochie de vară uşor decolorată. Anne deschisese geamul, şi se aplecase s-o privească. Ea le făcuse semne cu mâna până ce dispăruseră la colţul străzii Berthe.

Niciodată nu-i plăcuse mai mult ca acum cartierul său cu atelierele artiştilor cocoţate pe vârful colinei, bisericuţa Saint-Pierre cu vitraliile intens colorate ale lui Max Ingrand tăind umbra blândă cu scânteieri prea vii, viţa de vie îmbelşugată în ciuda butucilor sfrijiţi şi piperniciţi, treptele bisericii Sacre-Coeur unde tinerii, cântau aşezaţi pe vine şi unde negrii dansau în sunetele tam-tamului scara, pe timp de vară. Avea senzaţia că putea pierde dintr-o dată toate astea.

Îşi privi ceasul. Va lua metroul din staţia Lamark. Nu ştia unde o să schimbe. Robert o aştepta începând cu ora paisprezece. Dar de ce făcuse nebunia asta?

XXIII

Dominique mergea pe bulevardul Voltaire. Depăşi fostul şantan *Bataclan* devenit cinematograf şi intră într-un imobil care-i reaminti puţin pe cel din strada Saint-Sauveur. Curtea interioară era urâtă, cu grămezi de gunoaie adunate pe la colţuri şi un miros greţos. Cum intră pe poarta mare, se împiedică de pavajul dislocat al curţii. De jur împrejur ziduri înalte. Murdare, coşcovite, cu miros de urină. La ferestre perdele slinoase, rupte. Deodată Dominique regăsi totul. Tinereţea-i necăjită, zbaterile, singurătatea. Anne agăţată de ea, fetele de stradă făcându-şi rondul pe trotuar. Nebunii şi beţivii care-şi urlau delirul în noapte. Scăpase de toate astea. Ce căuta aici?

„Al patrulea, pe dreapta”, îi spusese Robert. Apăsă în zadar pe butonul luminii electrice. Se gândi la casa ei luminoasă. Străzile dimprejur erau fermecătoare. Nu mai era singură. Anne devenise o femeie. Îl avea pe Olivier, care-şi clădise fericirea împreună cu ea. Ce căuta acum, clătinându-se pe treptele uzate? Lucarnele aveau geamurile sparte. Rampa unsuroasă tremura prinsă de barele roase de vreme. Între etaje uşa closetelor, iar pe palier o chiuvetă pentru spălat. Ca pe strada Saint-Sauveur. În email alb pleznit, cu un robinet de tip vechi.

Ajunsese. Dominique tremura. Auzea un zgomot slab. Robert o pândea desigur. Uşa se deschise înainte ca ea să aibă timp să bată. O şi luase în braţe, strângând-o tare la piept. Îi simţi buzele pe gât, pe gură. Luată prin surprindere, încerca să se desprindă, să-l respingă. El o mângâia pătimaş.

— Abia aşteptam să te văd. Ce lung mi s-a părut timpul fără tine. Ce rochie frumoasă! Ai pus-o pentru mine?

Rostea tot felul de fraze banale, dar părea atât de sincer. O luă de mână şi o conduse într-o odaie unde se afla un pat îngust, o masă joasă şi două scaune. Se aşezară amândoi pe pat. Ea privi mirată împrejur.

El îi repeta aproape întocmai ceea ce îi spusese în ajun la telefon. Vorbele acelea care o înspăimântaseră atât de mult.

— Am părăsit-o pe Béatrice, am părăsit casa de pe strada Rueil. Am părăsit totul. N-o mai puteam suporta pe nevastă-mea. Mi-era cu neputinţă s-o mai mint. I-am mărturisit totul: dragostea asta nebună pe care-am avut-o mereu pentru tine. I-am spus că suntem, în sfârşit, fericiţi. Ea m-a implorat, a încercat să mă reţină. Mi-am făcut valiza, hotărât s-o iau de la zero cu tine.

El o prinse de umeri, încercând să-i desfacă rochia. Ea îl respinse. El o îmbrăţişă încă o dată cu furie, sărutând-o cu patimă.

— Un prieten mi-a împrumutat camera lui pentru câteva zile. Exact cât îmi trebuie ca să văd ce am de făcut. Îmi pare rău că te-am primit aici. E urât, nu-i aşa? Dar o să ne organizăm. Nu mă gândesc decât la asta. Am nevoie de tine ca să trăiesc. E-atâta vreme de când te-aştept! Sunt fericit că te simt a mea, ştii?

Ea stătea ţeapănă, cu mâinile pe genunchi. El n-o regăsea aşa cum şi-o imaginase. Sperase cu totul altceva. Ea îi îndepărtă mâna care-i mângâia picioarele.

— Fii liniştită, n-o să rămânem aici, iartă-mă că n-am putut să-ţi ofer decât atât deocamdată. Te sperie decorul?

În faţa lor se afla o bucătărie minusculă cu un dulăpior în perete, cu un reşou vechi instalat pe un bufeţel metalic acoperit, cu o muşama înflorată. Lângă fereastră, două valize lăsate pe duşumea.

Hainele spânzurau aproape peste tot, aşezate pe speteaza scaunelor. El avea ochii înroşiţi ca ai oamenilor ce n-au dormit îndeajuns. Era un bărbat fugit de acasă.

Dominique era îngrozită. Povestea asta luase nişte proporţii înspăimântătoare. Era depăşită. Trebuia să năruie planurile lui Robert şi-i lipsea curajul. Dar de ce-o pusese în faţa faptului împlinit?

Se gândi la Anne şi la Olivier. Ajunseseră probabil la Etampes. Ştia că Olivier voia s-o convingă cu blândeţe pe Anne să-şi reia copilul. În ciuda anilor grei aproape că-şi aranjaseră viaţa, toţi trei. Cu Olivier ar fi râs de scara cocoşată, de mirosul de putreziciune, de pereţii strâmbi, de reşoul fără un picior. Cu el ar fi trăit oriunde. Nimic n-o înspăimânta. Viaţa lor de boem, dimpotrivă, îi apropiase. Dezgustul ei de a trăi nu fusese decât temporar, datorat oboselii, desigur.

Cu Robert limpezirea lucrurilor era tragică. Nu-şi imaginase că va ajunge până aici. Nu-şi dăduse seama că o iubea într-atât, încât să fie în stare de o asemenea nebunie. O obliga să se decidă.

— L-am văzut pe Claude zilele trecute. I-am spus verde-n faţă tot ce gândeam despre el.

Faptul că cel care se afla aici, în magherniţa asta, părăsind totul pentru ea, era fratele lui Claude, îi crea un sentiment straniu. Starea de nelinişte era şi mai profundă. Tot trecutul reînvia prin Robert. Anii ei dramatici pe care dorea să-i uite.

— I-am spus că ştiam despre întâlnirea lui cu Anne. Era uluit, distrus. Îl urăsc, înţelegi? Ipocritul! Dacă i-ai fi văzut mutra, ai fi avut sentimentul că eşti răzbunată. De acum înainte s-a zis cu fericirea lui!

Ce-i venise lui Robert să redeştepte aceste amintiri tulburi, această tristeţe adâncă, toate momentele acestei tragedii pe care ea o trăise?

— Tot ce-ai făcut este curată nesăbuinţă, se auzi ea vorbind.

Se ridicase. Se postase în faţa lui. El o privea mirat, nevenindu-i să creadă. Ea reluă:

— Locul tău nu-i aici. Ce ţi-a venit? Eşti nebun.

— Nu-ţi place decorul. Înţeleg. Nu-i decât provizoriu, îţi repet. Un prieten care m-a ajutat să mă mut.

— De ce ai părăsit-o pe Béatrice? De ce-ai venit aici, fără să reflectezi?

— Păi, pentru tine. Ca s-o iau de la capăt.

Într-o străfulgerare, ea văzu chipul lui Olivier. Se agăţă de imaginea lui.

— Nu sunt pregătită, Robert, să-mi părăsesc soţul.

El devenea din ce în ce mai palid, avea figura aspră, semănând puţin cu a lui Claude, în zilele sale de mare mânie.

— Îl iubesc pe Olivier, zise ea simplu. Nu ţi-am cerut niciodată să faci o asemenea nebunie. Am avut un moment de slăbiciune în perioada ultimelor călătorii, dar…

— Ţi-a trebuit timp ca să-ţi dai seama!

Ea nu mai tremura. Esenţialul fusese spus. Robert i se părea acum un străin. Căzuse într-o oribilă capcană dar se va elibera. Îi purta pică pentru că o iubea atât de mult. Aproape c-o plângea pe Béatrice. Încerca să-şi reamintească faţa tinerei femei în lumina roşietică a bistroului din Amsterdam.

Se ridică şi el. Părea uriaş între pereţii scunzi. Ca şi Claude când venea în strada Saint-Sauveur. Afară soarele transparent se strecura cu greu printre ziduri. Trebuia să te apleci mult peste fereastră ca să zăreşti un pic de cer.

Anne. Olivier. Şoseaua spre Etampes. Maşinuţa lor în lumină. Râsetele lor. Nu, nu va lăsa să se distrugă această fericire pe care şi-o făuriseră atât de greu.

— Deci, zise Robert cu glasul înăbuşit, ţi-ai bătut joc de mine. Nu, nu se poate.

El întinse mâna spre ea. Ea nu făcu nicio mişcare. Nici măcar nu-i mai era milă de el.

— Dominique, spune-mi că nu-i adevărat!

Ea îl privea fără să-i răspundă. El purta o cămaşă, cu gulerul desfăcut şi un pantalon de pânză evazat. În odaie era cumplit de cald şi mirosea a acru.

El se apropie din nou de ea.

— Ce dracu, n-ai înţeles nimic! Dragostea noastră pătimaşă, să nu-mi spui că n-ai crezut niciodată în ea. Te iubesc de atâta vreme.

Ea îşi lăsă capul în jos. El repetă:

— Nu-i adevărat! Voiai poate să continui să te distrezi din când în când, în serile plicticoase din timpul călătoriilor? Să nu te prind din urmă într-o zi, dar să te regăsesc în alta? Să ne iubim uneori noaptea, fără să schimbăm cu nimic din obiceiurile tale, din viaţa ta măruntă?

Ea nu încercă să se apere. Dădea înapoi, speriată de drama pe care o dezlănţuise fără să vrea. Vor rămâne urme, era sigură. O durea faptul că trebuia să distrugă inima acestui bărbat care-o iubea atât de puternic, care-i dovedise cât era de sincer. Dar ştia că n-ar putea trăi niciodată fără Olivier.

Anne. Olivier. Maşinuţa lor pe şoseaua scăldată de soare. Deplina lor încredere reciprocă. Rosti o frază care lui i se păru cam solemnă. Dar cum altfel ar fi putut exprima realitatea?

— N-o să-mi părăsesc niciodată soţul.

Furia îl orbi pe Robert. Se aruncă asupra ei. O luă de umeri şi o zgâlţâi furios.

— Mă iubeşti chiar aşa de puţin? Te-am amuzat o clipă. Asta vrei să spui, nu-i aşa? Erai în plină criză. Apoi, totul s-a aranjat între voi, iar eu rămân ca un prost.

Avea ochii injectaţi de sânge, trăsăturile alterate de mânie şi disperare. Ea se gândi la Pascale care era nebună, la Claude care avusese totdeauna o

comportare stranie. Îi fu frică. Simţi mâna lui alunecând spre gâtlej.

— Îţi închipuiai poate că m-aş mulţumi cu cele câteva clipe pe care el ar binevoi să mi le lase! O îmbrăţişare când şi când te ajută să suporţi restul nu-i aşa? Nu, nu accept.

Dominique se retrăgea îngrozită. Ar fi vrut să strige pe fereastră. Nebunia Pascalei. Exaltarea bruscă a lui Robert. Maşinuţa lor albă pe şoseaua scăldată de soare, închise ochii.

— N-ai să scapi aşa uşor, să ştii, urlă Robert dezlănţuit. Cât despre mine, eu nu mai am nimic de pierdut.

Ea văzu roşu. Un fel de furie disperată. Ca în ziua când fusese gata să-l omoare pe Patrick. Anne. Olivier. Doar n-o să se năruie totul pentru că într-o noapte…

— Lasă-mă să plec.

Era gata să se apere ca o fiară. Lovi în faţă cu braţul liber şi se năpusti spre uşă, hotărâtă să iasă cu orice preţ. El urla încă.

— Ţi-ai bătut joc de mine, Dominique! O să mi-o plăteşti.

Ea reuşi să scape din prinsoarea lui şi o luă la fugă pe scară. Avea nevoie de Olivier, de prezenţa lui liniştitoare. Portăreasa, o matroană grasă şi cherchelită, o privi intrigată, simţind că se petrece o dramă.

Pe bulevardul Voltaire, urcă într-un taxi. Un grop de muncitori agăţau panoul unui nou film la *Bataclan.* Era miercuri.

Dominique era nerăbdătoare să ajungă acasă. Desigur, Anne şi Olivier nu se întorceau decât seara. Dar îi va aştepta.

PARTEA A DOUA

I

Unduire tristă, monotonă, verde-albăstrie. Clipocit vâscos, greţos. Un Rin de coşmar între pălării de hârtie şi careuri de carne prăjindu-se la soare. Wagner întretăiat de mirosul cârnaţilor prăjiţi şi de izul acru al berii. Siegfried triumfând pe un fond de farfurii pline cu sosuri şi clinchet de furculiţe.

Nu mai închiriezi cu preţuri exorbitante vapoarele cutezătoare ce se avântă în canalul strâmt printre stâncile tragice. Îţi achiţi liniştit biletul ca să priveşti. Ca să priveşti pe sub subţioara umedă a mămicilor nătăfleţe fluviul romantic, mirosind a guri de canal. Femei grăsane între două vârste, între două păhărele de vin, care ştirbesc excursia cu râsete feroce. Canini ascuţiţi dezveliţi de buze moi. Carne moleşită, comprimată, deformată. Sudoare lângă sudoare. Corp lângă corp, gelatină umană răspândindu-se pe punte, pe coridoare, prinzându-se de rampe, cramponându-se, îngrămădindu-se. Ca să priveşti.

Şi Anne fuge. Caută un ungher ca să plângă. Nu mai poate îndura. Loveşte, fără să se fereastră, o Bardot a săracului înroşită de soare. Se strecoară printre etaje, ocoleşte clienţii. Întâlneşte din nou micul soldat care-i făcuse cu ochiul mai înainte pe chei. Se împiedică. Bluza de nylon i se lipeşte de piele. Căldura este insuportabilă. Nu, nu va face ca mama ei. Nu va accepta tot ce a îndurat Dominique. Cuvintele, gândurile răsună şi i se izbesc în creier. Nu mai ştie unde se află. „Te-am înşelat.. E mai bine să…” De trei zile n-are-n gând decât asta. Şi clienţii o hărţuiesc: „Aţi fi putut să ne spuneţi pe care parte trebuia să ne instalăm!” Ea strigă „rahat…” şi femeia rămâne locului, împietrită, uluită, necrezându-şi urechilor. Anne îşi

reţine lacrimile. Râsetele excursioniştilor o stropesc pe Brunhilda în spatele perdelei de foc care o protejează. Talazul freamătă. Fortăreţele intră în panică. Sunetul prelung de sirenă al vaporului care se încrucişează cu altul, la fel de alb, încărcat cu o turmă aidoma. Trec pe lângă Pfalz care surprinde: prea siropos. Ambarcaderele râd în hohote. Şi Anne izbucneşte dintr-o dată într-un râs care o scutură toată. Se mai uită o dată la femeia scandalizată ce se îndepărtează mergând de-andărătelea. Se aud, de asemenea, trompetele în faţa unei Lorelei blazate. Aurul Rinului atrage mereu clienţi deşi ondinele şi-au luat de mult tălpăşiţa.

Anne smulge insigna agenţiei prinsă strâmb pe reverul taiorului de ghid. S-a zis cu rolul ei de însoţitoare, de călăuză experimentată. Sfârtecă această imagine importantă: fata cu ochi puri îndreptaţi asupra peisajelor şi dând explicaţii clienţilor cu glasul ei suav. Dominique se excelase în rolul acesta zece ani cu aerul ei de conducătoare. Anne a încercat să preia ştafeta însă nu mai rezistă. Mototoleşte în fundul buzunarului scrisoarea de la Patrick, devenită o zdreanţă de hârtie informă. Şi durerea îi revine cu aceeaşi putere, torturând-o, împiedicând-o să doarmă de trei nopţi, obsedând-o: „Te-am înşelat…”

S-a dus orice speranţă. Patrick n-o mai vrea. N-a iubit-o niciodată. Până acum mai credea că totul s-a aranjat, că poate el va mai reflecta. Cât despre ea, se hotărâse să devină altă femeie, să se transforme, să iasă din carapace. Olivier o făcuse să înţeleagă o groază de lucruri, îi dăduse sfaturi. Era gata să ţină seama de ele. Şi tocmai acum: „Te-am înşelat…” Era prea nedrept. Da, ar fi fost mai bine dacă Patrick murea când l-a lovit Dominique. În ziua aceea faimoasă, în locuinţa lui din strada Bievre. În învălmăşeala de gânduri se străduia să priceapă. De ce n-o iubise niciodată? Cum arăta cealaltă? Ore şi ore încerca să şi-o

închipuie. Era întrebarea care-o hărţuia cel mai mult. Unde-o cunoscuse? Cu ce ocazie se întâlniseră? Cum de se împrieteniseră?

Vaporul se apropia de mal. Se pregătea să acosteze. O tufă de trandafiri înfloriţi sângera pe peluză. Boppard se fărâmiţa de-a lungul fluviului în căsuţe vesele.

Femeia pe care Arme o insultase se grăbea spre pasarela dinspre ambarcader. Avea ochii ieşiţi din orbite. Timp de câteva secunde figura ei agitată o amuzase Anne. Alţi clienţi ai autocarului mergeau grăbiţi, întrebându-se unii pe alţii cu priviri speriate, deoarece nu erau siguri că ajunseseră. Vaporul întârziase cu o jumătate de oră. Anne se ascunsese după un stâlp. Găsise dintr-o dată soluţia de a se distra, de a-şi primeni gândurile. Le va juca o festă abrutizaţilor ăstora, care, de la plecarea din Paris, nu-i dădeau deloc pace cu pretenţiile şi morocăneala lor. Ei păreau că o caută protestând şi gesticulând cu aere disperate. Aveau nevoie de ea ca de un salvator. Devenise cineva pentru ei. Constatarea aceasta o umplu de satisfacţie. În sfârşit se ţinea seama de ea. Era încântată că devenise brusc indispensabilă tocmai când se decisese să nu mai fie disponibilă. Se convingea umflându-şi pieptul că un ghid era un fel de şef de orchestră, că fără el, o călătorie nu putea fi reuşită. Dominique avea dreptate. Era o meserie frumoasă pe care-o puteai idealiza. Dar ea, Anne, se săturase să fi lacheul altora, însufleţitorul ridicol care cântă, face pe clovnul, povesteşte anecdote, o doftoriceşte pe bătrâna doamnă care are dureri de burtă; pe băieţelul ce-şi sclinteşte piciorul, ascultă cu prefăcută amabilitate doleanţele, rugăminţile, recriminările, învaţă ore întregi istoria catedralelor şi a oamenilor de seamă ce-o agasează, nu, asta nu-i pentru ea. După un al cincilea voiaj al sezonului, era sătulă. N-avea rezistenţa, dârzenia, resemnarea mamei sale.

Îşi strecură mâna în mapa cu documente pe care-o ţinea strânsă la piept. Devizele erau acolo, înghesuite în trei plicuri. Francii francezi, mărcile şi francii belgieni. Un pachet voluminos. Anne făcu repede o socoteală. Trebuia să-i rămână aproximativ echivalentul a şase mii de franci. Suma destinată hranei şi cazării turmei celor patruzeci şi cinci de persoane care o scoseseră din sărite. Patruzeci şi cinci de persoane care acum se regrupau dând din coate, împingându-se, vociferând cu priviri speriate.

Anne zări autocarul ce-i aştepta strălucind în soare, în faţa restaurantului dichisit, siropos, dulceag, ca un decor de operetă. Un tei cam ofilit îşi arunca umbra tăindu-l în două. Şoferul se plimba pe chei cu mâinile vârâte în buzunarele bluzonului alb. Zărindu-l, clienţii autocarului scoaseră un strigăt de uşurare. Da, ajunseseră la Boppard. Câţiva îi făcură semne cu mâna iar el le răspunse cu zâmbetul acela mieros, ipocrit pe care Anne nu-l putea suferi. În timpul excursiei cu vaporul el mersese pe şoseaua paralelă cu fluviul şi îi aştepta probabil de o bună bucată de vreme. Paranteza aceasta era înscrisă în circuit.

Anne coborî ultima din vaporul semănând cu o mare insectă abia strivită, care se agăţa disperată de mal, pierzându-şi măruntaiele pe-o singură latură.

Se strecură în spatele chioşcului unui negustor de suveniruri şi aşteptă. Rinul i se păru brusc mai frumos, de când era singură. Îşi zări grupul înconjurându-l pe şofer. Rămăseseră aşa câteva clipe asemenea unui uriaş roi zumzăitor care se deforma deplasându-se şi îndreptându-se către restaurant. Anne mai văzu o dată bluzonul alb al şoferului. Mergea în fruntea grupului. Apoi dispăruseră, înghiţiţi de terasa îmbrăcată-n verdeaţă a restaurantului, ca o cornişă dominând fluviul. Anne se aventură grijulie pe strada din marginea cheiului. Nu ştia încă precis ce-o să facă.

Se mira de întorsătura evenimentelor. Voinţa o părăsise. Totul se întâmpla de parcă altcineva ar fi gândit şi acţionat în locul ei. Privi împrejur. Niciodată Boppard nu i se păruse mai strălucitor. Micul orăşel plin de sine îşi etala, binevoitor cele câteva pietre vechi pe care le mai poseda încă. Anne contempla cu încăpăţânare apa neagră clipocind fără să-şi piardă calmul şi desenând din când în când, după trecerea vapoarelor, mari V-uri de spumă albicioasă. Cerul era albastru, fără niciun nor, iar colina, pe partea opusă a fluviului, se pierdea încet într-o pâclă uşoară.

Anne transpirase. Îşi scoase haina. Strânse mai tare la piept servieta cu banii de călătorie. Nu mai ştia ce este cu ea. Capul îi vâjâia puţin. Micul soldat de pe vapor o depăşi încă o dată, dar fără a o vedea de astă dată. O clipă, nici ea nu ştia de ce, ar fi vrut să-l interpeleze. Ca să se agaţe de cineva. Deodată simţise că i se face frică. Cum să-şi folosească libertatea? Îşi simţea capul şi membrele îngreunate. Nu-şi găsea locul în oraşul străin pe care până acum doar îl zărise. Ca într-o ceaţă. Traversă strada şi se îndreptă spre vestigiile fortificaţiilor romane. Mergea cu paşi nepăsători, cu haina atârnată neglijent de braţ. Se opri la o cafenea şi se instală pe terasă. Îi era foarte sete. Bău dintr-o înghiţitură o jumătate de bere şi se simţi mai bine. O slabă amorţire îi destindea nervii. Începea să se obişnuiască cu ideea că de fapt trăgea chiulul. Îşi întinse faţa la soare şi se lăfăi în fotoliul din nuiele împletite care scârţâia pe pietriş. Un miros de bucătărie plutea în aer. Pentru prima oară, după atâtea zile, i se făcu foame. Îşi comandă o porţie de varză acră şi un cotlet de porc. Încă o sticlă de bere şi o uriaşă îngheţată cu fructe zaharisite.

Anne îşi redobândea sângele rece, îşi punea ordine în gânduri. Scoase din fundul buzunarului de la haină scrisoarea lui Patrick, atât de mototolită încât aproape că nu se putea citi. „Te-am

înşelat…” La urma urmelor, povestea asta nu i se mai părea atât de gravă. Dintr-o dată totul căpăta mai puţină importanţă. Soarele îi ardea pielea. Chelnerul îi adusese o cafea. Se scuza în franţuzeşte că vărsase puţin în farfurie. Un mare vapor trecu iarăşi în larg, maiestuos şi grav asemenea corăbiilor urcând în zori pe Mississipi.

Nu ştia încă ce-avea de făcut. Îşi întinse lenevos şalele. Rupse scrisoarea lui Patrick în bucăţele mici pe care le înghesui într-o scrumieră. Le dădu foc şi-şi aprinse o ţigară. Îşi căută inelul ascuns în fundul portofelului. Era felul ei de a o sfida pe Dominique, nepurtându-l niciodată. Îl privi cu atenţie. Se amuză rostogolindu-l în toate felurile pe masă, apoi, cu un gest ceremonios şi-l vârî în inelarul mâinii stângi. Mult timp îşi contemplă astfel mâna, agitându-şi degetele cu cochetărie. Cu două mese mai departe o pereche îi privea mişcările cu ochi indiscreţi.

— Un pahar de alcool, vă rog, comandă ea chelnerului.

Ce mutră va face Colas, directorul, agenţiei, când va afla că-şi părăsise grupul în timpul excursiei? Aşa-i trebuia! N-o enervase el la plecare, umilind-o în faţa celorlalţi? Ca de obicei o certase pentru că întârziase. Fără niciun pic de discreţie. Auziseră chiar şi clienţii. Şi poate că tocmai de aceea, încă de la începutul călătoriei, fuseseră atât de ursuzi faţă de ea. Mare mojic şi Colas ăsta! Un ţopârlan! Nu putea să-l sufere. Iar Domi care-i făcea pe plac, acceptând să însoţească orice călătorie din clipa în care el i-o cerea. A, da, o bună lecţie pentru el! Aceşti patruzeci şi cinci de clienţi n-or să mai vină atât de curând să solicite o călătorie organizată de agenţie. Masa sub orice critică la Metz, hotelul prea zgomotos la Frankfurt, autocarul care sughiţa din când în când fără niciun motiv şi şoferul mieros cu privirea lui ipocrită. Frumoasă escapadă! Cinci sute de franci pentru

trei zile fără să pună la socoteală banii pentru băutură şi supliment. Socotelile erau încheiate!

Anne îşi aminti deodată că valiza îi rămăsese în autocar. Nu conţinea mare lucru. Nici asta n-avea nicio importanţă.

Ceru nota de plată. Şovăi o clipă. Ce-o să facă cu banii care-i umflau servieta? Atinse cu mâna încă o dată plicurile doldora. În poşetă n-avea decât vreo zece franci care-i aparţineau. Nici vorbă, trebuia să sustragă ceva din devizele încredinţate de Colas. Va lua aproximativ echivalentul salariului ei. Ultimele două călătorii nu-i fuseseră încă achitate. Colas nu era niciodată grăbit să-şi plătească ghizii. Scoase douăzeci de mărci din plic laşă un bac şi lăsă un bacşiş regal chelnerului care nu-şi credea ochilor.

Se trezi în strada mare, aproape de chei, unde turiştii se plimbau ca filmaţi cu încetinitorul. Îşi dăduse seama că pierduse probabil ochelarii de soare. Scotoci prin poşetă, prin buzunare, dar nu-i mai găsi. Clipi din ochi la lumina soarelui. Se apropie de apa cărând tot soiul de murdării. Era obosită. Amestecul de alcool şi de bere îi amorţise picioarele.

Se aşeză pe o bancă lângă o bătrână visătoare devorând paginile unui roman ilustrat. Inelul o jena. Nu obişnuia să-l poarte. Îl strecură în pumnul celeilalte mâini şi, sub privirea uluită a bătrânei, se amuză aruncându-l brusc în Rin. Apoi se ridică şi-şi continuă plimbarea nepăsătoare în direcţia autocarului. Oare clienţii plecaseră? Ce-avea să facă şoferul, fără un gologan, până la Paris, cu patruzeci şi cinci de călători în cârcă? Izbucni în râs şi trecătorii o priveau curioşi. La urma urmei, ce risca? Majoritatea ghizilor nu primeau un salariu declarat. Lucrau la negru. Şi Colas le acorda încredere. Avea chiar tupeu când îndrăznea să-i certe astfel. Îi va da o lecţie.

Autocarul nu mai era acolo. Se simţi uşurată. Avea, în sfârşit, libertatea dorită. Hoinări pe

trotuarul de vis-à-vis. Magazinele erau ticsite cu tot felul de obiecte ademenitoare şi fără valoare. Intră într-unul ca să-şi cumpere o pereche de ochelari de soare. Îşi mai achiziţionă şi o valiză de piele de porc, deoarece pe a sa o pierduse. Din piele de porc căptuşită cu ecosez roşu, aşa cum îşi dorise. Vârî în ea mapa cu documente care o jena, haina devenită inutilă, câteva obiecte de toaletă pe care le alesese cu grijă, încet, ca să-şi lungească plăcerea de a cumpăra orice. Nu mai reflecta. Apela fără să şovăie la plicul cu mărci aranjat în poşetă. Cuprinsă de o adevărată frenezie, mai cumpără o cămaşă de noapte din dantelă albă, o rochie cu spatele gol şi un ursuleţ de pâslă care bătea din mâini când îl întorceai cu cheiţa.

Traversă Boppordul în toată lărgimea lui. Întâlni o sărbătoare lângă biserică unde se dansa sub bolţile împodobite cu flori de hârtie multicoloră. Nu se opri. Mergea mai departe, fără un scop precis, în mână cu valiza care nu atârna prea greu. Ieşi în şosea. Înaintă o vreme în direcţia Coblenz, o porţiune destul de banală, unde nu se petrece niciodată nimic. Ajunse aproape de ieşirea din oraş. Se opri la poalele unui copac, se sprijini de trunchi, îşi şterse sudoarea de pe tâmple şi reflectă. Ce-avea să facă acum? Încotro s-o ia? Nici vorbă să se întoarcă. Mersese prea departe. Banii de călătorie n-o să-i mai predea. Va trăi o aventură. Nu ştia încă ce. La Paris n-o să se întoarcă aşa de curând. O vor căuta, se vor întreba ce i s-a întâmplat. Poate că Patrick… Cu siguranţă că Dominique îl va alerta. Era încântată că stârnea interes. Se gândi la autocarul gonind spre Coblenz cu toţi călătorii scandalizaţi şi furioşi. Oare şoferul cunoştea programul circuitului? O fi telefonat la Paris, l-o fi înştiinţat pe Colas?

Împinse cu talpa valiza sprijinită de picior şi-şi acoperi o clipă ochii cu palmele.

O maşină încetini lângă ea. Bărbatul de la volan se aplecă şi-i vorbi în nemţeşte. Ea îi dădu de

înţeles că nu înţelege. Atunci el reluă, străduindu-se să apese pe fiece silabă:

— Mergeţi departe?

Ea şovăi.

— Nu ştiu. Într-acolo, poate. Oriunde.

— Faceţi stopul?

— Nu.

— A, credeam…

El rămase totuşi pe loc. Părea că reflectează.

— Vă pot conduce până la Coblenz, zise deschizând portiera.

— Dacă doriţi.

El coborî din maşină, luă valiza şi o aşeză pe bancheta din spate. Maşina porni. Un Mercedes gris cu reflexe metalice. El opri aparatul de radio şi-i oferi o ţigară.

— Nu, mulţumesc, nu fumez decât brune.

— Sunteţi în vacanţă? întrebă el cu un accent care stâlcea cuvintele.

— Da, pentru câteva zile.

— Vă place Germania?

— Habar n-am.

Ea schiţă un gest larg. Fata asta îl intriga. O studia.

— Locuiesc la Frankfurt, zise el. Sunt inginer.

— Ah!

— Dar merg des în deplasare. Călătoresc mult, Londra, New York, Moscova, Paris. Iarna merg la vânătoare de capre negre în Iugoslavia.

— Frumoasă viaţă, n-am ce zice! Ştiţi să vă descurcaţi, voi germanii. Vă credeam ruinaţi, învinşi. În filmele de la televizor, în Franţa, sunteţi descrişi totdeauna ca nişte ticăloşi, fără scrupule şi la New York sunteţi primiţi ca nişte prinţi.

El zâmbi.

— Aşa-i, la New York sunt primit regeşte. Am mulţi prieteni acolo.

— Şi totuşi ceva nu înţeleg în toată povestea asta. Mama mi-a împuiat urechile cu războiul. Ah! era mică, dar a rămas cu o amintire cumplită.

— Toate astea s-au sfârşit de mult. Nu le mai vezi decât în filme. Şi eu eram puşti pe vremea aceea. Iar acum am ajuns un om de afaceri. Am viză pentru toate ţările. Chiar şi ruşii sunt foarte binevoitori cu mine. Le place să mă îmbete. Vă este sete? Poate vreţi să beţi ceva?

— Nu, mulţumesc. Am băut prea mult la prânz. Unde mă lăsaţi la Colenz?

— Unde doriţi.

Răspunsul acesta suna ciudat. În fond ce dorea ea? Habar n-avea. Ce va face cu această nouă libertate, cu banii? Trebui să-şi mărturisească, într-adevăr, că nu mai avea chef de nimic. Era din nou tristă. Prin geamul automobilului, privea defilând peisajul posomorât şi neutru. Nimic n-o mai atrăgea. Îi veni iarăşi să plângă. N-o amuza deloc faptul că se afla într-o maşină, lângă un bărbat pe care nu-l cunoştea.

— Vorbiţi foarte bine franţuzeşte, se strădui ea să spună, ca să fie politicoasă.

El mulţumi, râzând. Ajunseră la Colenz. El opri maşina. Anne coborî încet, cu părere de rău, parcă. El se aplecă în faţă ca s-o privească. Zâmbi. Ea trânti portiera. Coborî şi el ca să-i dea valiza pe care era gata s-o uite.

— Mulţumesc, zise ea.

Niciunul, nici celălalt nu se hotărau să plece. El se apropie ele ea.

— Sunteţi tristă. Nu cred că sunteţi chiar în vacanţă, într-adevăr nu ştiţi încotro să vă îndreptaţi.

Ea îşi întoarse privirea spre un chioşc unde se vindeau suveniruri şi cărţi poştale, pentru ca el să nu-i vadă ochii încărcaţi de lacrimi. Rămase astfel câteva secunde, apoi îşi luă curaj.

— N-aţi putea rămâne puţin cu mine?

Nu îndrăznea să-l privească. Se gândi că la urma urmei puţin îi păsa de ce o să creadă. Nu-l va mai revedea niciodată.

— De acord, zise el. Voi lipsi aproximativ o oră ca să închei, o afacere. Vă regăsesc aici. Aşteptaţi-mă.

Maşina dispăru într-o stradă apropiată. „Ce mi-a venit să-l rog aşa ceva?” se întrebă Anne. Şi începu să reflecteze. I se părea că privirea lui semăna puţin cu a lui Olivier. Aceiaşi culoare a ochilor. Nici verzi, nici cenuşii. Aceiaşi vârstă? Poate ceva mai mult. Patruzeci de ani. Sau patruzeci şi cinci. N-a ştiut niciodată să aprecieze vârsta exactă a oamenilor. Se aşeză pe un zid scund de piatră, pe jumătate surpat lângă soclul statuii lui Wilhelm I. De aici vedea confluenţa celebră unde Mozela se revărsa în Rin. Începu să aştepte fără să ştie dacă el va mai reveni. La urma urmelor chestia asta n-avea prea mare importanţă. Esenţialul era că-şi fixase o ţintă. Ca o coroană, deasupra oraşului, citadela Ehrenbreitsten stătea de pază inundată de soare.

*

— Bună, zise el. Am sosit.

Ea nu-l mai aştepta. Trecuseră aproape două ceasuri de când o părăsise.

— Mi-era teamă că ai plecat. N-am putut termina mai repede.

Ea era fericită că-l revede. Bucuroasă că n-o uitase. Era destul de înalt, foarte elegant. Un chip de om cumsecade, aproape frumos. Mai ales mâinile o impresionaseră pe Anne: lungi şi fine. Rasate. Îngrijite. Avea părul rar şi încărunţit, dar i se potrivea.

— Puteţi urca, murmură el.

Şi din nou accentul său o amuză pe Anne.

— Sunt liber până la…

Făcu un gest cu mâna care indica o durată vagă, nedeterminată. Ea fu încântată că-i acorda atâta atenţie. Se îndreptară spre şoseaua din marginea Mozelei. În preajma râului larg şi liniştit, colinele

îşi îndoiau spinarea sub viile stufoase. Iar castelele în ruină răsăreau în fiece clipă. Anne, care parcursese de mai multe ori drumul acesta, nu mai vedea nimic cu aceiaşi ochi. Satele traversate i se păreau dintr-o dată pline de pitoresc. Se întinse cât putu pe banchetă.

— Poţi să faci şi asta, zise el.

Apăsă pe un buton. Scaunul se înclină înapoi. Ea oftă. Se simţea bine. Peisajul era de un verde odihnitor, contrastând cu cerul prea albastru, prea transparent, prea sever. Se gândi din nou la Patrick. La ziua când se plimbaseră împreună pe malul unui canal şi li se părea, la fel, că cerul era prea albastru. Patrick spusese: „Nu mi-ar plăcea o ţară unde vremea ar fi totdeauna frumoasă”. Alergau făcând slalom împrejurul trunchiurilor înalte de plopi. Se ţineau de mână. Dintr-o şalupă, un luntraş le făcuse cu mâna.

Oare ce decizie luase? Unde s-o fi aflând acum, împreună cu fata pe care o cunoscuse? Locuia cu ea la Angoulême? Gândul acesta îi făcu rău. Sau poate că inventase toată istoria asta ca să se debaraseze de ea definitiv? Se agăţa de această speranţă. Dacă era aşa, poate că…

— Am şters putina, zise ea deodată.

Bărbatul nu înţelese. Îşi încruntă fruntea. Căuta desigur sensul expresiei.

— Aţi ghicit. Nu-s în vacanţă.

— Bănuiam eu.

— Am fugit.

Izbutise să-l facă din ce în ce mai curios. El îi arunca din când în când priviri cercetătoare.

— Aţi fugit, de cine?

— Habar n-am.

Izbutise în sfârşit să facă ceea ce dorea. Să povestească despre sine cuiva care să o asculte. Continuă:

— Sunt căsătorită. Am un copil.

— Dar eşti atât de tânără!

— Soţul meu tocmai mi-a scris, anunţându-mă că m-a înşelat. Delicată atenţie, nu-i aşa? Nu mă iubeşte. Nu m-a iubit niciodată.

— Şi eu sunt căsătorit, zise bărbatul, care nu ştia ce să răspundă. Mă numesc Ulrich Hartmann.

Făcură un viraj prea iute cu siguranţă, deoarece pneurile scârţâiră violent.

— Soţia mea locuieşte la Frankfurt. Am şi o fetiţă. Se numeşte Cornelia. Aşadar, aţi fugit, de cine?

Ea-şi ridică umerii. Nu mai avea niciun chef să vorbească, să se explice.

— Fug de mine însămi.

Hartmann o privi.

— Mi-ar plăcea să cinăm împreună. Am putea face o haltă la Cochem. Este foarte plăcut.

— Ştiu, răspunse ea.

Şi se gândi că autocarul trecuse cu siguranţă pe acolo, nu prea de mult timp.

La orizont, soarele dădea semne de oboseală. Castelele nu mai aveau relief. La fel şi colinele. Totul era scăldat într-o lumină blondă de seară, jumătate albăstrie, jumătate violacee.

— Şi soţia dumneavoastră? întrebă Anne.

— V-am mai spus, sunt mereu în deplasare. Nu-i dau niciodată socoteala. Şi nici ea, de altfel.

Adăugă cu un zâmbet:

— Sunt căsătorit de douăzeci de ani şi a trecut o jumătate de oră, de când vă cunosc…

— Sunt obosită, reluă Anne. N-am dormit de trei nopţi.

Căscă şi-şi sprijini capul de speteaza scaunului. Nu mai era atât de calmă.

— De ce aţi venit în Germania?

— Mi-ar trebui prea mult ca să vă explic.

Traversară Mozela la Kardent. Bărcile cu motor făceau dâre de spumă. Skiorii semănau cu nişte libelule. De-a lungul râului, pe malurile verzi, un întreg popor moleşit ieşise la aer. De departe formau pete luminoase, ducându-te cu ghidul la

nişte flori. Era un crepuscul plăcut, cu soarele clătinându-se între două creste-nverzite, aruncând volute de aur şi foc.

Cochem era prins în febra uneia din ultimele zile de vară! Hartmann o depuse pe Anne în faţa unui han şi se duse să-şi parcheze maşina. Când se înapoie, ea îl aşteptă cu ochii înălţaţi spre castelul care domina oraşul.

— Ai vrea să urcăm până acolo, înainte de cină?

Ea făcu semn cu capul că nu. Se simţea la capătul puterilor. Ar fi vrut îndată un pat pe care să se întindă şi să adoarmă. Nu îndrăzni să-i spună lui Hartmann. Va găsi uşor o cameră în oraşul cu atâţia oameni încă în vacanţă? Gândul acesta o neliniştea. Oare el va rămâne cu ea? De ce nu? Nu-i mai păsa de nimic, acum. Nimic n-o mai reţinea. Nu mai avea nevoie să fie credincioasă. Nu mai avea nimic de respectat, nimic de sperat. Ce prostie şi cu morala asta, cu principiile pe care i le vârâse în cap maică-sa! Unde-o duseseră toate astea?

Îl urmă pe Hartmann care intrase în han. Mergea cu pasul legănat. Băură aperitivul la bar. Geamurile erau pline de Mozela care curgea la doi paşi. Anne privea visătoare. Hartmann se apropie de ea şi-i luă mâna.

— Nu fi aşa tristă.

Ea se rezemă de pieptul lui. Era un fel de a se răzbuna pe Patrick. Rămase astfel mult timp cu capul lipit de umărul său. Închisese ochii. I-ar fi plăcut să doarmă aşa. Să nu mai gândească. Să nu-l mai revadă pe Patrick pe malul canalului sau chiar la începutul întâlnirii lor în odaia sa de student din strada Bievre. Patrick cu privirea aspră, nepăsătoare, un pic vicleană chiar. Patrick zgârcit cu vorbele, cu gesturile, cu dragostea. Oare era capabil de dăruire?

Hartmann mângâia mâinile Annei. Cu un deget îi desenă conturul feţei. Ea ar fi dorit s-o sărute. Nu ca un amant. Nu dorea asta. Voia doar puţină

tandreţe, n-avea importanţă a cui. A sa, pentru că se afla lângă ea.

— Este vina mamei că mă aflu aici, îngână ea.

El o asculta cu capul uşor înclinat.

— Dominique a născut fără să fie căsătorită. Dominique este mama mea. Nu i-am spus niciodată mamă. Sună prosteşte. Ea zice că i-a fost foarte greu să mă crească. Cred că n-a mâncat niciodată pe săturate. S-a măritat de foarte curând. Abia de un an şi ceva. Cu Olivier. Fantastic semănaţi cu Olivier. Nu ştiu cât de bine se înţeleg amândoi. Ea este închisă. Nu-mi povesteşte mare lucru.

Se întrerupse şi scutură cenuşa ţigării care-i căzuse pe fustă.

— Maică-mea este o fată grozavă. Îi plac vorbele mari de genul: „Tinereţea mea a fost aspră. Vreau ca a ta să fie mai blândă". Aşa că, închipuiţi-vă ce ochi a făcut când am anunţat-o că aştept un copil. A înnebunit. S-a dus la Patrick. L-a lovit, l-a făcut marţi.

Hartmann făcea eforturi să înţeleagă. Îşi încruntă sprâncenele.

— Vorbiţi mai rar, vă rog. L-a făcut marţi?

— L-a lovit foarte tare. Era atât de disperată din pricina mea. Pe urmă, împreună cu Olivier au hotărât să-l forţeze pe Patrick să mă ia în căsătorie. Vedeţi ce-a ieşit. N-am să le-o iert niciodată.

— Îl iubeaţi pe Patrick.

— La început, da. Apoi mult mai puţin. De când s-a decis să mă părăsească, sunt bolnavă. Numai la asta mă gândesc. Nu-mi vine să cred că totul s-a sfârşit, că viaţa mea e sfărâmată.

— Ciudaţi mai sunteţi voi, tinerii. Încercaţi să vă diferenţiaţi de ceilalţi. Şi totuşi, femeile sunt totdeauna aceleaşi. La fel şi bărbaţii.

Îi luă mâna şi i-o puse pe după umerii lui. Se duseră să se aşeze într-un colţ al sălii unde erau mai feriţi de priviri. El avea aerul gânditor, neştiind ce atitudine să adopte.

— Îmi place când vorbiţi în argou. Unele cuvinte le înţeleg. Am prieteni la Paris. Ador să călătoresc.

Ea nu-l asculta. Continuă:

— N-am fost niciodată fericită. Tatăl meu adevărat s-a căsătorit cu altcineva. Are un copil. Nu s-a ocupat niciodată de mine. Odată l-am urmărit ca să încerc să-l cunosc. Am flecărit cu el aşa cum flecăresc acum cu dumneavoastră, fără ca el să-şi dea seama o clipă că eram fata lui. M-a luat drept o prostituată. A crezut că încercam să-l agăţ. A vrut să se culce cu mine. Într-o bună zi mă voi răzbuna. O să mi-o plătească scump.

Hartmann părea sincer emoţionat de suferinţa ei.

— Cu Olivier, nu m-am obişnuit niciodată. Sunt atâţia ani de când mi-a luat-o pe mama. Nu s-au căsătorit îndată din pricina mea. Nu ştiu pentru ce tot teatrul ăsta. Se vedeau mereu. Ea nu mai era aceeaşi. Din ziua în care l-a cunoscut, despărţirea s-a produs. Iertaţi-mă. Vă plictisesc cu pălăvrăgelile inele. Cred că mă consideraţi o ţicnită. Simt o uşurare povestindu-vă necazurile melc. După câteva ore ne vom despărţi. Dumneavoastră vă veţi întoarce la nevastă şi la Cornelia. Eu, nu ştiu unde mă voi duce. Vroiam să cunosc Germania de nord, dar iată că mi-a şi pierit cheful. Aşa sunt eu. Nu ştiu niciodată ce vreau.

— Hamburgul?

— Da. Mi s-au povestit atâtea. Mi-am făcut tot felul de iluzii despre oraşul acesta.

— Haideţi. Ştergeţi-vă lacrimile. Mergem să mâncăm.

— De acord, dar voi plăti eu partea mea. Am bani. Vreau doar să mai rămâneţi puţin cu mine.

El o luă de mână. Urcară la primul etaj.

— Nu mi-e prea foame. Spuneţi-mi, vă uimesc, nu-i aşa?

— Nu. Am călătorit mult, am trăit mult şi am auzit multe. Viaţa nu-i atât de simplă.

— Rămâneţi cu mine la noapte?

El tresări. Ea îl fixa cu o mare francheţe. Puţin speriat, el contempla faţa ei de copil.

— Nu cred, răspunse el. Este mai bine. Prefer să-mi păstrezi o amintire frumoasă.

— De ce?

Sala de mese era supraîncălzită. Căldura din timpul zilei plutea greoaie, apăsătoare. El îşi petrecu batista peste fruntea leoarcă de sudoare.

— Păcat, zise Anne. Nu ştiu unde să mă duc diseară. Şi apoi, mi-e teamă să dorm singură prima oară în ţara asta.

— De ce-aţi venit în Germania? Noaptea trecută unde vă aflaţi? Nu eraţi singură? întrebă el de parc-ar fi devenit brusc gelos.

— M-am culcat cu patruzeci şi cinci de persoane, zise ea zâmbind trist. Cu patruzeci şi cinci de tirani. Imposibil să scap de ei. În cele din urmă am izbutit să evadez şi iată-mă în faţa dumneavoastră.

El o privea din ce în ce mai uluit.

— De data asta chiar că nu înţeleg.

— Şi totuşi vorbiţi foarte bine franţuzeşte.

— Mulţumesc, mi-aţi mai spus-o.

El îi turnă în pahar un vin alb căruia ea îi descoperi un gust greţos de parfum.

— V-am mai spus şi că am un copil.

— Da.

— E haios, nu? O mamă cu aerul meu de fetiţă. Olivier îmi spune mereu: „Nu mai, face pe grozava cu moaca ta de copil!”

— Cine se ocupă de băieţel?

— Este în pensiune la Etampes, o văgăună nu departe de Paris. Îl văd din când în când. E bocciu şi nu-l iubesc.

Lui i se păru iarăşi că, nu înţelege bine. O rugă să repete.

— N-ar trebui…

— Ştiu, răspunse ea. Dar în primul rând, vă rog, nu-mi faceţi morală. Acceptaţi-mă, astă-seară, aşa cum sunt. Iubiţi-mă, puţin. Sau lăsaţi-mă să cred.

Şi apoi, vă implor, dacă nu vă displac, rămâneţi cu mine în noaptea asta.

II

Dominique urcă în goană cele şapte etaje. Şi de astă dată liftul era defect.

Îi plăcea cartierul în care locuia. Strada Berthe semănând cu un traseu de cale ferată, *Grand Hotel du Midi,* care nu avea decât trei camere, strada Lepic unde-l întâlneai pe Jacques Prevert făcându-şi piaţa, cu ţigara în gură şi cu un trenci demodat.

Olivier o aştepta. Stătea pe canapeaua de lângă fereastră şi citea. Privea cu atâta pasiune faţa ei răvăşită, aerul ei uşor rătăcit, părul zbârlit, căzându-i la întâmplare pe, frunte. Văzând-o, în seara aceasta, o idee îi străfulgeră mintea. Va îmbătrâni. O să îmbătrânească! O idee care-l uimea. Până acum nu se gândise la lucrul aceasta niciodată. De ce i se năzărise în seara asta, atât de neaşteptat? Dominique bătrână. O bunicuţă stereotipă cu chipul blând, privirea tristă, aerul grav şi păr alb strălucitor. Şi dintr-o dată simţi că se sufocă. Avea mâinile transpirate. O tristeţe nedefinită îl stăpânea. De parcă o şi vedea cu expresia ei melancolică, uşor absentă.

— De ce mă priveşti aşa? îl întrebă ea.

Nu răspunse. Continua s-o observe cu atenţie. Avea impresia că ceva nou se petrecuse. Ea îşi agăţă grijulie haina în cuier.

— N-o să mai iau niciodată maşina pentru cumpărături în centru, zise ea. Era să mă ciocnesc de zece ori. Şi câte probleme cu parcarea. Cu staţionările plătite…

— Te-a sunat Colas, zise Olivier. Avea un glas foarte ciudat. Sper să te lase în pace în acest sezon. Nu mai vreau să pleci. Adineaori m-am uitat la calendar. Anul ăsta ai călătorit şaizeci şi opt de

zile. Şi nu suntem nici măcar la sfârşitul lui august. Şaizeci şi opt de zile în timpul cărora am trăit separaţi. Lipsit de tine, şaizeci şi opt de zile. Şi în fiece an se petrece la fel. M-am săturat, să ştii.

Ea se îndreptă spre telefon. Când trecu prin faţa lui, el o prinse de mână.

— Astăzi te iubesc cu nerăbdarea unui licean.

Ea îi zâmbi. Trăiseră atâtea clipe grele împreună. Traversaseră uragane. Trişti. Dârzi. Mână-n mână. Un sanviş şi o inimă. Ea era alături şi asta lui îi ajungea. Puternică, tenace, aspră uneori, îl ghida cu fermitate. Vajnic şi viteaz soldăţel greu de doborât. Înainta, tăcută, hotărâtă, cu bărbia încordată, privirea fixă. Imaginea prostesc de convenţională a unui cuplu care luptă. Evocarea îi amuza. Şi o duceau aşa de ani de zile. Un război ca oricare altul, cu lipsuri, cu problemele locuinţei, cu îndelungatele despărţiri. Banii, mereu banii.

El iubea tot ce ţinea de ea. Firea bănuitoare, capriciile, pasiunile ei. Gusturile insolite, izbucnirile neaşteptate în râs. Şi clipele de deznădejde, când afirma că dăduse da fund, că nu se putea să cadă mai jos. El o urma vrăjit, subjugat. Mergea după ea pe marginea prăpastiei, a disperării, nemaiştiind absolut nimic. Ţigările lor aveau un gust amar. Îl subjugase, pe de-a-ntregul cu farmecul ei brutal, neliniştitor. Nu-i purta pică, o admira. Ar fi intrat în ocnă pentru ea.

— N-ai să mai pleci în sezonul ăsta, repetă el. Mi-ai făgăduit. Am de lucru suficient pentru ziarul belgian. Tocmai mi-au trimis un nou roman de ilustrat.

De la un timp încoace, afacerile lui mergeau mai bine. Banda sa desenată „Viaţa de artist” apărea în foiletonul ziarului „Ultima oră” din Bruxelles. Dar le trebuiau atâţia bani ca să reziste.

La capătul firului, Colas, directorul agenţiei, fu scurt. Avea un glas tragic. O ruga pe Dominique să treacă de urgenţă pe la el. Ea-şi reluă cu stoicism

blazerul de jerseu bleumarin pe care tocmai îl aranjase. Costumul-pantalon îi venea şi acum la fel de bine, căci rămăsese foarte zveltă.

— Eşti drăguţă aşa, zise Olivier. O adevărată ţinută de vacanţă. Ne-am simţi bine pe malul mării.

— Bine-nţeles, dar ne obişnuim cu toate.

— Ai observat? Toate femeile umblă acum cu pantaloni şi merg pe stradă fumând. Au părut tuns scurt şi seamănă cu nişte puşti ce-şi leagănă umerii. Au pierdut orice feminitate. Nu-i de mirare că vezi atâţia pederaşti.

Ea nu-i răspunse. Se gândea la Colas.

— Ce-o vrea de la mine? Nu mi-a dat niciun detaliu, la telefon. Mă întreb de ce-o face atâta pe misteriosul. Cu siguranţă o depanare. Un ghid care i-a tras chiulul în ultima clipă. Credeam c-o să avem şi noi o seară liniştită împreună. Este un film bun la televizor.

Colas o aştepta în birou. Dăduse drumul secretarei. Dominique se nelinişti de această întrevedere pe care era clar c-o voia fără martori.

— Ai vreo ştire de la fiica dumitale?

Era teatral, îi pândea reacţiile. Ai fi zis că încerca s-o intimideze. Nu-l văzuse niciodată aşa.

— Fiica mea! Nu pricep.

El se ridică din fotoliu şi străbătu încăperea de la un capăt la altul.

— Teribilă achiziţie, nu? Îmi pare rău că i-am acordat încredere, că te-am ascultat. Şoferul care se afla cu ea în Germania a telefonat adineaori de la Boppard. Este îngrozit. Anne a şters putina, draga mea. A fugit cu banii de călătorie.

— Nu se poate!

— Ba da. După ce a insultat o clientă. Da, i-a spus „rahat”, uneia dintre călătoare. Rahat! Ai auzit bine, nu? Este cam tare, aşa-i? De necrezut. Aşa ceva nu s-a mai întâmplat niciodată. Dumneata, Dominique, ai fi putut face vreodată una ca asta?

Era consternată. Se trânti pe scaunul de lângă ea.

— Nu-i cu putinţă, repetă fără convingere.

Îşi prinse capul în mâini.

— Sunteţi convins că e aşa cum spune şoferul? E-un ipocrit. Îl ştiu eu. Poate că a mistificat adevărul. Anne s-o fi rătăcit pur şi simplu de ei.

— Îţi baţi joc de mine?

Pe Dominique n-o interesau banii agenţiei, nici clienta insultată, nici Colas care-şi încleşta fălcile şi o fixa cu ochii lui bulbucaţi. Un singur gând o tortura. Plăpânda siluetă a fiicei sale deznădăjduită cu siguranţă, pierdută, în escapadă. Anne la capătul puterilor, fugind de toţi, de Patrick, de uscăciunea vieţii, de agresivitatea absurdă a clienţilor. Anne care nu era făcută să se zbată şi care era capabilă de orice. Cum să-i dea de urmă?

— Îţi dai seama de gravitatea faptului? Răgea Colas. Şoferul rămas singur cu patruzeci şi cinci de clienţi. Nu cunoaşte circuitul. Doar cu trei sute de franci asupra lui. Pricepi? Prea târziu să trimit alt ghid. Călătoria se încheie mâine. Nu mai merită. Oricum, totul e pierdut. Patruzeci şi cinci de clienţi ce nu vor mai călca niciodată pragul agenţiei şi care ne vor defăima la toate colţurile.

Colas părea la fel de abătut ea şi ea. Drama aceasta îl paralizase. Avea sentimentul că fusese înşelat, tras pe sfoară. O privea pe Dominique cu ochii lui caraghioşi, de parcă nici el nu mai înţelegea nimic. O iubise întotdeauna pe fata aceasta francă, deosebită de celelalte. O slăbiciune nemărturisită. Astăzi suferea alături de ea. Simţea nevoia s-o consoleze. O certase mai mult de formă, dar… Odată, când Domi, aflându-se în călătorie, trebuise să fie internată la Montpelier, fusese cuprins de o foarte mare nelinişte. Îi telefonase zilnic şi-i trimisese flori la clinică. Ba chiar voise să se ducă s-o vadă. Pe vremea aceea, ea nu era încă măritată. Nu cunoştea multe lucruri despre viaţa ei, dar i se întâmpla foarte des, fără să vrea,

să se gândească la ea. Altă dată, în biroul său, în timp ce ea frunzărea un catalog, îşi pusese încet mâna peste a ei. Un gest amical pe care n-avusese puterea să şi-l reprime. Ea se eschivase cu abilitate, de parcă nu şi-ar fi dat seama de nimic. El nu mai îndrăznise niciodată să reînceapă. Când ea îi ceruse un împrumut de şapte mii de franci, nu şovăise. Habar n-avea că banii aceştia slujiseră ideii nebuneşti de a finanţa o expoziţie de tablouri a lui Olivier. Îi rambursase suma la data fixată.

Cunoştea foarte vag povestea ei şi ştia că viaţa n-o menajase. I-ar fi plăcut s-o ajute dar nu se pricepea cum. Aerul grav şi demn al lui Dominique îi reteza orice speranţă sau încercare. Aşa că s-a mulţumit să-i angajeze fiica îndată ce îl rugase. Le dădea amândurora posibilitatea să câştige, îngăduindu-le să călătorească cât mai des posibil. Era un biet prilej care i se ivise pentru a le da o mână de ajutor. Şi iată că Anne îşi bătea joc de el într-un mod de neconceput. Să părăsească autocarul, să lase baltă clienţii şi să dispară fără urmă.

Faţa i se împurpură. Înjură cu furie. Dominique tresări, îl privi ca prin ceaţă. Abia îl vedea. Mintea ei o căuta pe Anne. I se părea că-i plesneşte capul, că va înnebuni brusc. Nu suporta ca fiicei sale să i se întâmple vreo nenorocire. Simţea în inimă împunsături de pumnal. Se aplecă înainte şi închise ochii.

— O să vă înapoiez banii, zise ea cu un glas neutru.

El mormăi ceva de parcă-şi regreta brutalitatea.

— Nu asta-i problema pentru moment. Îţi înţeleg tulburarea Dominique. Dar sper că-mi înţelegi mânia. Şoferul se va grăbi să relateze povestea tuturor ghizilor, tuturor prietenilor săi. Cât ai clipi, vor afla şi alţi clienţi. Veştile astea din om în om sunt cea mai bună, dar şi cea mai rea publicitate pentru noi.

Ea avea un aer jalnic.

— Nu ştiu ce sfat să-ţi dau, îngână el.

La începutul carierei ei de ghid, îl admirase pe Colas. Ba chiar într-un timp îl considerase un fel Didier Daurat al turismului. Era într-adevăr fantastic. O uimea când îl vedea lansându-şi autocarele aproape peste tot, pe drumurile Europei, urmărind fiecare excursie cu grijă, ocupându-se minuţios de toate detaliile, rezolvând fără şovăială probleme ce păreau de nedezlegat. În seara asta avea în faţă un bărbat depăşit şi el de evenimente.

— Sunt dezolată, reluă ea. Nici nu ştiţi cât de mult. O să mă înapoiez, să vorbesc cu soţul meu. Chiar că nu ştiu ce-i de făcut. Mă întreb ce s-a putut petrece în capul fiicei mele.

Colas se apropie de ea. Avea pe vârful buzelor cuvinte pe care nu le putea pronunţa. Văzând-o atât de tristă, îi venea s-o ia în braţe, s-o consoleze.

— Dacă ai vreo noutate, sună-mă acasă. Indiferent la ce oră. Îţi împărtăşesc disperarea.

— În momentul acesta Anne trece printr-un mare impas, îngânase ea înainte de a ieşi. Unde s-o afla oare?

În piaţa Madeleine, opri un taxi care tocmai lăsa o clientă la Fauchen. Privea automat vitrinele încărcate cu fructe minunate, cu sticle somptuoase, portarul care făcea temenele întinzând discret mâna. Îşi amintea ziua când, împreună cu Anne, se îndopaseră cu prăjituri. Plecaseră amândouă de la agenţie. Dominique îşi luase leafa. Un plic burduşit cu bancnote. Nu se va schimba niciodată. Nu putea economisi banii. Îi cumpărase o fustă fiicei sale şi se duseseră să asculte un concert de pian la biserica Saint-Germain-des-Pres. Un recital dat de Nadia Tagrine. Apoi cinaseră într-un bar. Când se înapoiaseră în strada Ravignan, Olivier dormea cufundat într-un somn adânc din care nu izbutiseră să-l trezească.

În timp ce conducea, şoferul taxiului vorbea despre vremea călduroasă, despre vacanţa apropiată pe care-o va petrece în insulele Baleare.

Se ducea acolo pentru prima oară. Ca să-i facă plăcere soţiei sale. Dominique nu-i răspundea. Imaginea Annei continua s-o acapareze. Anne îndopându-se cu prăjituri. Anne încercându-şi fusta cu o mutră capricioasă şi alegând-o pe cea mai scumpă.

Încerca să-şi recapete sângele rece, să se liniştească. Şi dintr-o dată înţelese. Nu, nu i se întâmplase nimic rău fiicei sale. Se săturase de toate, asta era. O nebunie. O răutate faţă de Colas, pe care nu-l putea suferi. Hoinărea cu pachetul acela de bani, care, vreme de câteva zile, avea să le răzbune pe amândouă de nefericita lor viaţă. Anne îndrăznise gestul pe care mama ei şi-l înfrânsese de nenumărate ori. Să lase totul baltă, să zică „rahat", şi să plece oriunde, să-şi cumpere orice. Să devină altă fiinţă, fără probleme, să intre în pielea altui personaj pe timpul cât va dura această nebunie. Dominique se simţi brusc foarte aproape de fiica sa. Era aproape liniştită. Nu, nu se întâmplase nimic. Nu peste mult timp îi va da de veste. Era convinsă. De parcă citise în gândurile Annei. Va aştepta încrezătoare lângă telefon. N-o să-i vorbească imediat despre acest incident lui Olivier. Va găsi un pretext să justifice convocarea brutală a lui Colas. Olivier n-ar înţelege frământarea adâncă c-o împinsese pe Anne la gestul acesta nesăbuit. I-ar spune lucruri care i-ar displăcea.

Urcă din nou cele zece etaje alergând. Deschise, la fel ca înainte, uşa garderobului unde-şi aşeză blazerul. Olivier puse câteva întrebări. Ea răspunse, ocolind subiectul. În jurul orei nouă, telefonul sună. Ca un strigoi, Dominique ştia că este fiica ei.

— Şi, mai ales, nu-ţi face griji. Mi-a fost greaţă, atâta tot. Nu ştiu când mă voi înapoia. Mă duc la Hamburg. Eşti supărată pe mine? Te sărut. Sărută-l şi pe Olivier.

III

Arborii scrâşnesc din dinţi. Vaietul lor seamănă cu ţipetele păsărilor. Eleşteul e inundat de nouri îndureraţi. A plouat în ultimul timp. Şanţurile sunt pline de apă amestecată cu ierburi lungi vâscoase. Un curcubeu neaşteptat coboară spre un pâlc de arbori. În faţa lor se întinde o vale străbătută de un râu larg, necunoscut, care se frânge în două ca să nască o insulă.

— Dă-mi mâna Hans, pământul este alunecos. Nu înţelegi ce-ţi spun. Nu-i nimic. Oricum nu-i foarte interesant!

Vântul vuieşte pe culmi. Crestele copacilor se izbesc între ele. Pădurea sughiţă şi miaună. Anne reia.

— Sunt măritată. El m-a lăsat. M-a înşelat.

Plânge puţin şi picăturile care se scutură de pe ramuri se împreună cu lacrimile ei.

— Mergi prea repede, Hans. Trebuie să-mi cumpăr pantofi cu tocul jos. Încălţămintea asta nu-i bună de umblat prin pădure. Mai ales pe vreme rea.

Hans este frumos. Foarte frumos. Brunet şi bronzat ca un băiat din sud.

— Nu seamănă cu nu neamţ. Are ochii negri, priveşte uimit spre fata care mai adineaori l-a luat de mână, la marginea drumului. Îşi lăsase valiza la consignaţia gării. O gară mică de câmpie, într-un sat al cărui nume l-a şi uitat. Apoi venise cu el în pădure şi mergea în urma lui. Ea vorbeşte tot timpul dar el nu pricepe nimic din ce-i povesteşte. Îi spune mereu Hans, de parcă aşa l-ar chema. Trebuie să fie puţin scrântită, dar este atât de tânără. Şi el, care plecase de la Brême, în urmă cu

două zile, ca să facă înconjurul Europei cu autostopul, este uimit că totul începe aşa. O aventură ciudata, o fată ciudată. Se lasă condus de ea. Priveşte valea de la picioarele lor scăldată într-o ceaţă verde-albăstruie şi apa râului care scuipă din când în când peste stânci. Îşi aşază rucsacul lângă trunchiul unui copac. Calculează. Presupune că va ajunge la Paris spre sfârşitul săptămânii.

— Sunt foarte singură, zice ea. Nimeni nu mă aşteaptă. Viaţa este prea tristă. Nu-mi place. Aş vrea să rămâi cu mine diseară. O singură noapte. Şi să ne îmbătăm. Te implor, Hans. Aş vrea şi să facem amor, chiar acum. Pe petecul ăsta de pajişte care miroase a mentă sălbatică. Trebuie să fii foarte drăguţ, Hans, când faci dragoste. Oh, de ce naiba nu înţelegi ce vreau? Pleacă. Lasă-mă singură. Nu mai însemni nimic pentru mine.

El o priveşte. Deschide ochii mari. Da, trebuie să fie puţin ţicnită. Dar e atât de drăguţă! O ia în braţe. Se rostogolesc pe petecul de pajişte mirosind a mentă, pe muşchiul impregnat de ploaie.

Tamisa străluceşte plimbându-şi navele lunguieţe şi întunecoase pe sub Tower Bridge.

Dominique părăsise hotelul în zori cu intenţia de o hoinări prin Hyde Park, apoi se răzgândise, o luase pe nişte străzi înguste şi neguroase şi ajungând la malul apei se îndreptase spre acest turn al Londrei care o uimea de fiecare dată. Cele patru turle fragile şi bizare, semănau atât de puţin cu Donjonul masiv pe care şi-l imaginase în copilărie. Corbii care stăteau de strajă în amintirile ei, nu descriau rotocoale sinistre în spaţiu. Şchiopătau, păsări mari, greoaie şi stângace, fără nicio măreţie, pe gazonul tuns.

Domi e fericită că-şi petrece două zile aici. Londra înseamnă pentru ea dezrădăcinarea. Trei sferturi de oră cu avionul şi dintr-o dată impresia că te afli atât de departe de casă. Oraşul i se pare şi acum la fel cu cel prin care se plimba domnul

Ripois. Ştie pe din afară Parlamentul, Westminster Abbaye şi Picadilly din sutele de excursii făcute aici cu turiştii.

Venind pentru un weekend, încerca să se regăsească. Ultima festă păcătoasă pe care i-o jucase Anne o decisese să facă şi ea o escapadă. Lui Olivier îi spusese că însoţeşte un grup, ca de obicei.

Când a ajuns la Orly, după ce ronţăise un sandviş cu şuncă şi salată verde la barul aeroportului, avusese o impresie ciudată. Nimeni n-o va urmări. Se va topi în spaţiu. Două zile întregi doar ale ei, putând să facă tot ce dorea. Să taie legăturile, să plece în larg. Să nu mai trăiască mereu prin Anne şi Olivier. Auzea şi acum glasul fiicei sale la telefon: „Nu-ţi face griji pentru mine”. Sătulă, deprimată, încheiase cu un simplu bună-seara. Era exasperată de toanele, de capriciile, de nebuniile Annei. Atâtea griji, atenţii, iubirea zilnică pentru această fiică, devenită atât de indiferentă. Înainte s-ar fi refugiat în braţele lui Olivier. De data asta avea însă nevoie de singurătate şi de linişte ca să-şi rumege noua nenorocire.

Anne se înapoiase în gara mică. Hans plecase. Ea îl urmărise o clipă cu ochii prin geamul ferestrei. El mergea încet, cu ruksacul în spinare. Nici măcar nu-şi întorsese capul. Părăsind-o, avea aerul că nu pricepuse ce i se întâmplase, îşi reluase locul pe marginea drumului, înainte de cotitură, lângă panoul galben şi-albastru anunţând un han. Acolo unde se întâlniseră cu puţin înainte.

Ea plânge şi funcţionarul de la ghişeu o priveşte cu vie curiozitate. Îşi tamponează cu batista obrazul zgâriat de un mărăcine. Se află într-o încăpere uriaşă fără deschideri. Sunt zile de când tot caută să găsească o soluţie la această situaţie fără ieşire. Degeaba zgârie zidurile. Nici aer, nici lumină. Şi nu i se-ntâmplă nimic. Niciodată n-o s-o scoată la capăt. Zile la rând se îmbată, se culcă cu

oricine. Delapidează cu furie banii furaţi. Se degradează ca să-şi justifice disperarea. Dar această frenezie nu-i aduce deloc ceea ce nădăjduia.

Îşi ia valiza de la consignaţie. Funcţionarul o scrutează insistent cu o privire piezişe. Ea vede o bancă lângă perete. Se aşază. Degeaba încearcă să se amăgească. Oriunde te-ai duce, rămâi mereu acelaşi om lipsit de noroc, purtând în cârcă povara. Distanţa nu ajută la nimic. Aventura cu un necunoscut nu-i nici măcar amuzantă, iar alcoolul se evaporă repede. La trezie nu-ţi mai rămâne decât un fel de leşuială. Capul greu, gura cleioasă şi realitatea care ţi se impune mai tragică, mai de neînvins. O capcană solidă, o menghină.

Nu o doborâse numai scrisoarea lui Patrick. De multă vreme se aştepta la ceva asemănător. Ci faptul că descoperise dintr-o dată că viaţa ei era de nesuportat. Pentru ce să trăieşti? Întrebarea asta şi-o pune continuu. Pleca de la principiul că dacă omul îşi făurise o viaţă absurdă, ea nu era obligată s-o accepte. Înţelegea cu durere că nici banul, nici libertatea nu-i aduseseră ce aştepta. Ceea ce i se întâmpla acum era mai rău. Înainte, avea speranţa. Acum totul îi era clar. Degeaba s-ar fi întors Patrick, degeaba ar ierta-o patronul, degeaba i s-ar reda ceea ce Dominique numea „şansa ei”.

Dominique îşi continua mersul fără ţintă precisă, încercând să-şi alunge din minte orice amintire neplăcută. Şi în mod automat se gândi la Robert. Se străduia să-i recompună trăsăturile, să-i audă din nou timbrul vocii. N-avusese niciodată impresia că-l înşală cu adevărat pe Olivier ci doar că lucrurile îşi regăsiseră un anume echilibru după ce el o decepţionase, o exasperase. Ea voise totul de la el, se îndatorase fără ştirea lui pentru deschiderea expoziţiei. Dezlănţuită, îi organizase un vernisaj strălucitor, un cocktail bogat, înştiinţase ziarişti simulaţi, prieteni complici.

Pentru ca Olivier să-şi recapete încrederea, să facă un salt. Totul se soldase cu un eşec. Niciun tablou vândut, plăţi suplimentare şi el care şi-o luase prosteşte în cap. Seara aceea de nesuportat între doamna Dargence, mai perfidă ca oricând şi micuţa ziaristă făcându-i ochi dulci. Iar el care gângurea mândru, fericit, regăsindu-şi febra din timpurile când i se smulgeau desenele şi care, în seara aceea, uitase cu totul de nevastă-sa. Ea se simţise ridiculizată, umilită, trădată ca niciodată. Îl urâse profund, îl judecase aspru. Şi temenelele în faţa proastei aceleia de ziariste care-şi frângea trupul înaintea lui ca un vierme rupt în două: „Mă numesc Nathalie…” I se părea că-i aude şi acum glasul uşor voalat. Întoarcerea acasă după cină. Doamna Dargence pe jumătate beată care scheuna, suflând ca o focă şi pe care trebuiseră s-o culce în strada Ravignan în patul Annei, ca s-o domolească. Da, din pricina acelei expoziţii, a acelui vernisaj ratat, se întâmplase totul. Robert, fratele lui Claude, întâlnit întâmplător şi a cărui amintire o ajuta să trăiască din momentul când totul mergea anapoda cu Olivier.

Uneori se refugia în amănuntele acestei aventuri. Un bărbat care-o iubise, mai mult poate decât soţul său, deoarece renunţase la tot pentru ea. În faţa faptului împlinit, ea avusese o tresărire. Nu voise să-l urmeze. Oare ce devenise? Se reîntorsese la Béatrice? Fără îndoială. Sau era cu alta. Oare el îi telefona din când în când fără să rostească o vorbă la capătul firului? Îi arăta astfel că există, că n-o uitase, că o aştepta poate şi acum. După furia rupturii lor, el se potolise. Nu-i distrusese viaţa cu Olivier. Dar o pândea din umbră. Da, era al lui, era sigură, apelul acela laş care răsuna când nu te aşteptai. Punea telefonul în furcă sub privirea neliniştită a lui Olivier. „E o greşeală sau cineva care vrea să ştie dacă suntem acasă. Toţi prietenii noştri păţesc la fel.” Olivier părea că se gândeşte la altceva. Avea atâta

încredere în ea! Dar, deseori, culcându-se, imaginaţia ei lucra. Asta o răzbuna puţin de viaţa grea pe care o ducea, de Olivier care nu mai picta, care nu mai scria poezii. Ratarea expoziţiei aceleia îi retezase pe totdeauna elanul. Se mulţumea cu desene mediocre pentru ziare de mâna a doua şi nu mai spera nimic. Era mai blând, mai puţin nervos. Îl părăsise orice elan creator. Se resemnase, alergând după prima ofertă apărută, cât de neînsemnată. Acest Olivier Dargence care-o făcuse atâta să viseze se cuminţise definitiv, intrând în rândurile foştilor actori pătimaşi care vindeau frigidere, ale poeţilor deveniţi agenţi imobiliari, ale compozitorilor care-ţi prezentau marfa la domiciliu, a uriaşei cohorte de „Trebuie să trăieşti.” „De acum încolo, nu se mai poate întâmpla nimic, zicea el. S-o lăsăm baltă. Nu-mi doresc decât o viaţă liniştită cu bucurii mărunte. Tu eşti lângă mine şi asta-mi ajunge. Pentru rest, am pus cruce.”.

Sala de aşteptare a micuţei gări este posomorâtă. În mintea Annei imaginile se perindă ca fulgerele. Chipuri în derută. Domi, printre alţii, care trebuie să fie cu siguranţă neliniştită. Anne n-are poftă s-o revadă. Iertarea ei, înţelegerea ei ar fi şi mai neplăcută decât reproşurile.

Un tren şuieră nu prea departe şi cărţile poştale îngălbenite pe un panou strâmb se răcoresc într-un ungher întunecos. O femeie cumpără un bilet şi iese pe peron.

Anne suferă de un rău nevindecabil. De ce să lupţi? Pentru ce să lupţi? Îşi prinde capul în mâini. Iarăşi alte chipuri. Brusc durerea ei prinde contur. Se precizează. Găseşte un nume. Claude. Înalt, flegmatic, uşor greoi, şi care-i seamănă. În blazer albastru şi pantaloni din flanelă. Ura îi arde pieptul. O mai alină. Răul devine mai uşor de combătut, deoarece ştie de unde îi vine. Se ridică şi înaintează spre piaţa liniştită unde vegetează trei

platani. Scrutează şoseaua. Hans nu mai este. A găsit desigur o maşină care să-i conducă în altă parte. Îşi scutură rămurelele agăţate de mâneca rochiei.

Claude. Tatăl său. Claude care n-a dorit-o niciodată, şi nici pe Domi. Care s-a însurat, care are un fiu. Iată ceva care-o râcâie cel mai mult. „Un fiu adevărat", gândeşte ea. Are şi acum sentimentul că este o fată părăsită. Claude care este cauza tuturor lucrurilor, care trăieşte undeva spre Pau, la poalele Pirineilor. Într-o zi de mânie, Domi i-a spus adresa.

Găseşte o scuză solidă chinurilor ei. Da, este vina lui Claude că nu-şi găseşte echilibrul de atâta timp. Se agaţă de ideea aceasta, care-i devine ca o fixaţie.

Se înapoiază în sala de aşteptare a micuţei gări. Îşi ia hotărâtă valiza. Un bilet pentru Dortmund. Apoi se va duce la Cologne. De aici, va găsi oricând un avion. Nu mai are decât un singur gând: să-l distrugă pe Claude, să-l distrugă definitiv de astă dată.

Dominique se opreşte în faţa turnului Londrei împungând cerul cu cele patru turle ascuţite ale sale. Brusc decide să se înapoieze la hotel. Nu va dejuna. După-amiaza se va duce într-o ceainărie. Pe autobuzul cu imperială, stă faţă în faţă cu o femeie care-i aminteşte de alta. Se gândeşte o clipă. Maică-sa, desigur. O uitase total. O siluetă ştearsă, un personaj inconsistent, şi nicio altă amintire. O femeie hăituită de un soţ brutal, şi beţiv. Ciudat, deşi tatăl său le-a chinuit cu bună ştiinţă, la el se gândeşte uneori. Niciodată la mama ei care dormea în întunecimea unui cimitir banal de periferie sub o piatră plată acoperită cu ierburi sălbatice. Îşi aminteşte că în timpul înmormântării mamei sale, se gândea la cu totul altceva. Nu izbutea nici măcar să verse o lacrimă de circumstanţă. Mama sa contase atât de puţin pentru

ea. Nu făcea altceva decât să se plângă, să-şi jeluiască propria soartă. Niciodată n-a ştiut să-i dea o mână de ajutor. Domi se întreabă dacă şi ea însemna la fel de puţin în viaţa Annei. Va rămâne şi ea la fel de inconsistentă în memoria fiicei sale?

Regăseşte strada cu mai multe pensiuni familiale în cărămidă roşie, aliniate pe o singură latură. Au toate aceeaşi faţadă cu un gărduleţ împrejmuind o îngustă fâşie de gazon. Intră şi se încuie în camera ei dând spre o curte unde uguia un porumbel aproape alb. Se întinde pe pat. Linişte deplină. Se gândeşte la Olivier. Dintr-o dată simte nevoia să-i scrie. Dar, ar înţelege-o? N-ar admite ideea că se refugiase două zile dorindu-şi atât de mult această singurătate.

Se simte bine în odaia aceasta străină unde nimeni n-o poate găsi. O fâşie de umbră o separă în două. Patul se află în porţiunea răcoroasă. Ea închide ochii. Poate că va adormi. Se gândeşte încă la copilărie. Urletele tatălui ei, loviturile cu piciorul, zgomotul vaselor sparte. Şi mama ei care plângea tot timpul. Moartea tatălui, în ziua când ea împlinise cincisprezece ani. Înmormântarea pe un soare strălucitor. Ce explozie de bucurie!

Se ridică. Este sătulă de toate fantomele astea. Se aşază în faţa măsuţei servind de birou. Ia o foaie de hârtie din mapa de pe masă. Da, să-i scrie lui Olivier. Singurul om care a înţeles-o, care a ajutat-o, care a făcut-o să uite loviturile grele. Până la urmă s-au căsătorit. În ciuda zilelor bune sau rele, viaţa lor este ca un beton armat. Dar ei îi este frică şi astăzi ca el să nu întâlnească altă femeie mai tânără, sau mai drăguţă ca ea, să nu se sature şi el de viaţa lor dificilă. Atâţia bărbaţi de vârsta lui prind curaj, şi pleacă fără să le pese cu cine şi unde. Ar vrea să-i spună toate lucrurile acestea, despre tandreţea lor alcătuită din mici nimicuri.

Nu.

Viaţa mea de câine, scrie ea de-a latul paginii. A găsit modalitatea de a se elibera de obsesii. Scrie

aşa cum ai lovi cu pumnul când vrei să pui capăt unei clipe de furie. Zvârle cuvintele pe foile albe, şterge, compune la repezeală, încearcă să găsească tonul. Îşi povesteşte viaţa în cele mai mici amănunte, adunând ideile care o asaltează, amintirile care o dor. Imaginile apar în culorile şi formele locurilor de care-şi aminteşte. Îşi scrutează memoria, dă un sens precis evenimentelor confuze, prea vagi pe care le cam uitase. Personajele din copilărie reînvie. Descrie fără pudoare, cu sinceritate, fără să-şi acorde rolul principal. Cu cuvinte adevărate, cuvinte de toate zilele, cuvinte care-i vin din străfundul fiinţei. De ce nu s-o fi gândit la lucrul acesta mai din vreme? Se opreşte odată cu apusul soarelui. Golită, epuizată dar liniştită ca după dragoste. Va continua dimineaţa. Mai are încă o zi întreagă în faţa ei. Nu va ieşi din odaie.

IV

Anne rămase o clipă în faţa gardului, fără să izbutească să se decidă.

Nadine, soţia lui Claude stătea întinsă într-un şezlong şi-şi expunea la soare faţa bronzată. Îşi înălţase ochelarii de soare deasupra frunţii şi din când în când se ungea cu puţină cremă pe nas, pe frunte şi pe obraji. La un moment dat îşi împinse scaunul pliant spre un loc mai însorit lângă un palmier plasat în mijlocul curţii care se voia a fi un fel de patio[1].

Nadine era aproape blondă. Destul de înaltă, fără relief, cu un chip pe care-l ghiceai spălăcit, în ciuda bronzării. Annei i se păru că are ochi de culoare deschisă. Ea se întinse din nou, îşi mai dădu cu cremă pe faţă şi luă o revistă ilustrată de pe un gheridon din trestie împletită. Mai departe, într-un colţ al curţii, un pâlc de porumbei albi păreau flori pe un fundal galben-brun. Se auzea uguitul lor monoton.

Anne ridică privirea. Nadine căscă o dată sau de două ori îndreptându-se din şale. Anne văzu din nou peluza perlată de floricele, balansoarul oranj şi un cobai într-o cuşcă, nu departe de porumbei. Casa era mare. Pereţi albi, proaspăt văruiţi şi o porţiune din acoperiş, aproape atingând solul, în genul unei bojdeuci. Pe faţadă, o uriaşă lanternă din sticlă colorată. O iederă respira anevoie prin tentacule sinuoase.

Anne simţea că se sufocă. Îşi înghiţi saliva. Nu cuteza să tragă de mânerul aurit care atârna în faţa ei la capătul unui lanţ. Îi lipsea curajul. Îndrăzneala i se evaporase. Nu-i mai rămăsese nimic din furia

ce-o stăpânise. Chiar şi ieri, când luase avionul de la Cologne.

Nevasta lui Claude o impresiona. Oare-şi iubea cu adevărat soţul? Anne nu-şi pregătise niciun plan. Nu hotărâse decât un singur lucru: să-şi distrugă tatăl, şi, prin ricoşeu, pe cei care-l înconjurau. Nu ştia cum să înceapă. Mai privi o dată spre Nadine, spre casă, spre şosea, căutând să se liniştească cu gândul că mai putea încă fugi, că nu era obligată să meargă până la capătul acţiunii pe care şi-o impusese. Tremura. Şovăia. Răutatea dominantă de ieri se transformase în panică. Se întreba care ar fi rezultatul uneltirii ei. Şi dacă Nadine ştia de existenţa ei. Dacă îi păsa cât de puţin de asta. Dacă-şi iubea îndeajuns soţul ca să-i accepte trecutul. Dacă închidea ochii, asemenea atâtor femei, numai ca să-şi apere liniştea. Realiză dintr-o dată că risca să nu producă efectul scontat. Atunci simţi din nou că o cuprinde mânia. O furie oarbă. Fie ce-o fi. Trebuia oricum să încerce. Şi să lovească, să lovească tare.

Un copil de patru sau cinci ani se năpusti în curte alergând după o pisică. Ocăra animalul cu un glas piţigăiat şi Nadine se ridică din şezlong.

— Philippe, las-o în pace. O să te zgârie.

Copilul era frumos, îngrijit, ars de soare. Alergă spre maică-sa şi i se cuibări la piept. De astă dată Anne nu mai şovăi. N-avea decât o idee: să distrugă aceste chipuri senine, această casă liniştită, să vadă năruindu-se edificiul acesta de ipocrizie, să aducă în sânul acestei tihne un adevăr care să-i dărâme pe toţi. Era încă posibil. Nevasta lui Claude nu era cu siguranţă la curent cu nimic. Era uşor s-o lovească, deschizându-i ochii, forţându-l pe Claude să mărturisească totul, să se umilească. Să fugă poate. Cine ştie? Anne zâmbi gândindu-se la rolul ei de justiţiară, uitându-se la Philippe care era fratele ei vitreg. Şi el va afla într-o zi. Va avea ea grijă să-i spună că tatăl lui era cel mai neghiob, dintre neghiobi, că părăsise o femeie

cu o fetiţă în braţe, nemaiinteresându-se niciodată de ele, lăsându-le chiar în totală uitare. Îi va spune şi Nadinei că soţul ei era un curtezan, că, într-o zi, a agăţat-o fără să ştie că era fiica lui, ducând-o într-un hotel de la poarta Maillot. „Oare în spatele tuturor chipurilor s-or ascunde tot soiul de secrete ruşinoase?” se întreba Anne.

Ea nu cunoştea nici fericirea, nici liniştea. Întâi istoria naşterii sale o tulburase timp îndelungat. Nu-şi găsea echilibrul, era totdeauna în dezacord cu ea însăşi. Le purta pică celorlalţi pentru faptul că nu era iubită, că nu era o virtuoasă, că nu era croită ca să înfrunte viaţa. Iar acum deţinea un minunat instrument de răzbunare. Va găsi forţa să distrugă, să facă rău. Va folosi tot machiavelismul, toată ura ei. Va desfăşura un întreg arsenal de şiretlicuri ca să lovească în modul cel mai crud. Curând va aprinde fitilul care va face să sară totul în aer.

Cu un gest brutal trase de mânerul aurit şi închise o clipă ochii, aproape mirată de ea însăşi. Zgomotul unui clopot răsună în curte şi în casă. Nadine tresări. Philippe îşi înălţă ochii spre gard cu un aer indiferent. Automat Nadine îşi acoperi pulpele cu rochia pe care şi-o ridicase ca să profite mai bine de soare.

Anne intră, zâmbind şi sigură pe sine, dar numai în aparenţă. Nu-şi putea opri tremurul. Nadine se ridicase alene venindu-i în întâmpinare. Anne nu ştia încă ce-o să-i spună. Philippe luă de jos o minge şi se îndepărtă fără să se mai preocupe de cele două femei.

— Sunt o fostă secretară a soţului dumneavoastră, zise Anne. Mi-a spus că pot veni să-l văd dacă am drum prin regiune.

Nadine păru mirată, dar îi oferi un scaun. Îşi aruncă un şal peste umerii aproape goi.

— Nu-mi amintesc să-mi fi vorbit despre dumneavoastră, zise ea străduindu-se să zâmbească.

Anne păru jenată, dar ochii ei străluceau într-un mod bizar. O idee diabolică îi traversa mintea. Bău cu înghiţituri mici oranjada pe care Nadine i-o oferise, cu cuburi de gheaţă aduse din interiorul casei.

— Soţul meu nu se întoarce curând. Biroul său se află la Pau, şi are mult de lucru în acest moment.

Nadine nu ştia ce să zică ca să umple tăcerea instalată prea repede între ele.

Philippe se apropiase de maică-sa. Anne îl cerceta atentă. Copilul nu-i zâmbea. Pe măsură ce-i observa trăsăturile, îşi dădea seama că-i seamănă. I se păru de asemenea că el o privea temător şi impresia aceasta îi mărea tulburarea. Se juca cu paiul din pahar.

— Aţi lucrat ca secretară a soţului meu, la Buzenval? întrebă Nadine.

— Exact.

— Cum vă numiţi?

— Anne.

O privi atent pe Nadine dar nu remarcă nicio reacţie. Chiar dacă ştia de existenţa ei, tânăra femeie nu făcuse desigur nicio legătură. Şi apoi la birou trebuiau să fi fost destule dactilografe cu numele de Anne.

O lovitură ratată. Păcat. Credea că va trăi clipa cea mai intensă a vieţii sale, cu ochii celeilalte aţintiţi asupra ei, şi iată că totul se transforma într-o conversaţie banală, o flecăreală în grădina unei case drăguţe, inundată de soare, unde un copil se juca pe peluză cu o pisică. Viaţa era ciudată. Se aşteptase să intre aici ca un criminal, să ucidă pe toată lumea şi i se oferea un pahar cu oranjadă.

— Nu prea cred că soţul meu să-mi fi vorbit despre dumneavoastră. Sau poate c-am uitat. Sunt atât de distrată, zise Nandine, cu un surâs monden.

O cută de nelinişte îi traversa fruntea. Rămase pe gânduri câteva clipe. De ce venise aici secretara

asta micuţă? Nu stătea în obiceiurile lui Claude să-şi invite personalul acasă.

— La Buzenval, l-am cunoscut doar pe domnul Girard care lucra în conducere cu soţul meu.

Anne se înroşise uşor. Privi în depărtare, peste zidul grădinii, via care se întindea de partea cealaltă a şoselei. Simţindu-se observată de Nandine, îşi luă o poză avantajoasă.

— Locuiţi într-o regiune foarte plăcută, zise ea.

— E-adevărat. Parisul nu mi-a plăcut niciodată. Nici la Monrepos unde am locuit înainte nu era un aer sănătos. Şi ziceţi c-aţi venit pe aici, în vacanţă?

Era amuzant să mintă, să născocească atâtea lucruri.

— Pentru câteva zile, doar. La Pau, la unchiul meu. Anne se complăcea adesea în jocul acesta, şi fusese uimită de credulitatea oamenilor. În general înghiţeau totul. Cum s-ar fi putut îndoi de afirmaţiile unei fetiţe cu aer cuminte care le îndruga verzi şi uscate zâmbind drăgălaş.

Cele două femei tăcură din nou. Philippe luă pisica cu el şi dispăru în casă.

— Mă voi întoarce diseară, zise Anne, ridicându-se. Nu vreau să vă deranjez prea mult. Cam la ce oră se întoarce soţul dumneavoastră?

Nadine dădea în continuare semne de nelinişte discretă. Atitudinea fetei o intriga. La urma urmei, cine era? O metresă pe care Claude o avusese la Buzenval, şi care venise să-l caute, sau să-l şantajeze?

— Cred că în jurul orei nouăsprezece.

Anne se îndepărtă, deschise poarta, şi-i zâmbi andinei care o conducea.

Observă că faţa tinerei femei era uşor încordată. Se amuză din nou, privind-o în ochi. Era sigură pe sine. Planul îi va reuşi. De pe acum câştigase teren. Îşi luase o atitudine teatrală şi cu un aer misterios îşi plimba încet privirea peste casă, peste curtea unde Philippe tocmai reapăruse. I se păru că

Nandine îşi reţinea un soi de frison. Se îndepărtă pe trotuarul şoselei în direcţia Pau.

Pereţii din jurul ei sunt netezi. Şi casa bine închisă. Blocuri. Solide. Olivier, Dominique, Patrick şi acum celălalt. Şi cei din vila de jos al cărei acoperiş din ţiglă, ca o pată întunecată în mijlocul verdeţii, Anne îl zăreşte. Vede chiar şi palmierul ca un punct. Via şerpuieşte în curbe graţioase. Pirineii, departe, muşcă cerul cu dinţi puternici în spatele unei fâşii ceţoase.

Anne stă tolănită în iarbă. Alesese umbra unui copac, al cărui nume nu-l cunoştea pentru ca soarele să nu-i ardă pielea. Voia să arate bine. Ştia că se bronza urât, că vara epiderma ei se înroşea prea tare şi se proteja. Două margarete cam pleoştite păreau fluturi. Iarba, deşi ofilită era totuşi răcoroasă.

În vălmăşagul gândurilor vagi, Anne îşi savurează răzbunarea. Se lasă în voia plăcerii de a se afla acolo aproape fericită, întinsă leneş, cu capul rezemat de o rădăcină căptuşită cu muşchi. O mare libelulă verzuie îşi desfăcea aripile pentru zbor. Cerul îşi punea mânuşi ca să ademenească noaptea.

Se uită la ceas. Se ridică încet, scutură firicelele de iarbă prinse de rochie. Îşi mai dă cu puţin ruj pe buze. Îşi înnegreşte genele, îşi dă cu fard în jurul ochilor. Îşi aranjează oglinjoara în geanta din pai împletit garnisit cu cireşe din plastic. Nu se grăbeşte. Îi trebuie mai puţin de o jumătate de ceas ca să ajungă la vila lui Claude. Vrea să fie acolo când el va sosi. Numai de nu i-ar fi telefonat Nandine la birou ca să-l încunoştinţeze de vizită. Ar vrea să-l ia prin surprindere, să-i dea în scăfârlie o lovitură grea de măciucă.

Pereţii sunt netezi. Dar Anne a găsit o spărtură. Este salvată. Căminul acesta liniştit o să se năruie, poate. Se bucură. Se delectează. În sfârşit, de data

asta, va da lovitura. Va fi personajul principal ale cărui replici erau aşteptate cu nerăbdare. Vor fi obligaţi s-o asculte, să i se supună, să ţină cont de ea.

Cu un pas din ce în ce mai vioi, coboară colina. Căldura este apăsătoare şi gâfâie puţin. Trebuie să fie lângă Nadine când el va sosi. În faţa gardului casei, se opreşte, îşi aranjează părul, îşi netezeşte poalele rochiei şi trage puternic de mânerul soneriei. Paşi grăbiţi înaintează pe pietrişul aleii. Îi deschise Nandine, îmbrăcată în altă rochie. Una scurtă din pânză albă, la mijloc cu o curea lată din piele maronie garnisită cu ţinte imitând argintul vechi. Annei i se pare că are un zâmbet forţat. Părul lins, castaniu, de-o parte şi de alta a feţei, îi încadra bine ovalul. Se îndreaptă amândouă spre gheridonul din trestie împletită. Nandine instalase trei fotolii asortate cu balansoarul oranj. Claude nu sosise. Îl aşteptau dintr-o clipă în alta. Ori de câte ori o maşină trecea pe şoseaua de dincolo de gard, Anne îşi simte răsuflarea tăiată. Nadine de asemenea nu pare să se simtă în largul său. Are gesturi nervoase, sacadate, trădându-şi emoţia. Şi ea aşteaptă. În curte, nici urmă de Philippe. De ce l-o fi îndepărtat?

Departe un clopot bătea fals două note melancolice.

— Încă o oranjadă, da? propune Nandine care şi-a regăsit tonul monden de tânără femeie aparent fără probleme.

— Nu, mulţumesc.

— Atunci, un scotch?

— Lăsaţi să vină soţul dumneavoastră. La drept vorbind, nu mi-e prea sete.

Anne nu mai are nimic de pierdut. Va merge până la capăt. Privind-o pe Nadine, se gândeşte că ea este mult mai frumoasă, mai tânără, mai seducătoare. Ciudat, nu o compară cu Dominique. Ci cu sine. Se instalează cochet în fotoliul prost

fixat, care oscilează. Nadine vâră o bucată de carton îndoit sub piciorul rămas în aer.

Încă o maşină care de data aceasta frânează.

— Ah. Iată-l, zise Nadine, uşor încordată.

Tăceau amândouă. Inima Annei mai să se spargă. Îşi încrucişează picioarele şi-şi cambrează trupul. Un asfinţit vag vineţiu şterge conturul lucrurilor. Porumbeii se împerechează şi cobaiul ronţăie într-una.

— Garajul este alături. N-o să întârzie mult, mai zice Nadine.

Intuiţia o prevenise desigur că o pândea un pericol. Fără să ştie de ce, presimţea o catastrofă. Avea gesturi nervoase. Un pahar îi căzu din mână, făcându-se ţăndări pe o piatră colţuroasă. Departe, clopotul nu mai suna.

— A venit cam târziu în seara asta. Ca întotdeauna treburile de ultimă oră de la birou. Cunoaşteţi asta mai bine ca mine. Poate că nu la nivelul dumneavoastră. La Buzenval era la fel. Venea acasă la ore imposibile. Monrepos nu era departe, dar circulaţia densă de pe şosea! Adesea ne aşezam la masă la ora nouă.

Ea se uita la Anne ca să-i observe reacţia şi se întreba deodată de ce soţul ei se întorcea atât de târziu în unele seri. Până acum lucrul acesta nu i se păruse ceva neobişnuit.

Poarta de fier scârţâie. Claude o întredeschide. Anne n-are curajul să-l privească. Cu siguranţă că-i înlemnit. Se întreabă dacă n-ar fi în stare s-o şteargă ca un ţicnit. Îşi ridică încet ochii spre el.

— Anne era în trecere prin regiune şi a venit să ne facă o vizită de plăcere. Foarte drăguţ, nu-i aşa? murmură Nadine cu glas şovăielnic. Se pare că tu ai invitat-o.

Claude rămâne lângă poartă, cu o mână pe mânerul de alamă. Din pricina serii care se îndesise, Anne îi distinge greu trăsăturile. Nadine se nelinişteşte. Se trânteşte pe unul din fotoliile oranj. Aşteaptă. Anne îşi recapătă stăpânirea de

sine. Nu vrea ca totul să se petreacă atât de repede. N-a venit ca să strige: „Sunt fiica lui”. Ar fi fost prea ridicol, prea rapid. Nu destul de rafinat.

Claude o priveşte. La drept vorbind, de mult se aştepta la vizita ei. De când fratele său Robert îl ameninţase c-o să vină. Îi era frică. Încă din ziua aceea de la Saint-Cucufa simţise că Anne era capabilă de orice.

Ea se ridică şi-i iese în întâmpinare.

— Soţia dumneavoastră nu ştia că am lucrat cu dumneavoastră la Buzenval.

El se mai linişteşte. Ce unelteşte oare ticăloasa asta mică? Ce şantaj neruşinat o vrea să facă? Nu spune un cuvânt, nu schiţează un gest. Da. Îi este teribil de frică de ea. Privindu-l, Anne se întreabă cum o fi reacţionat când a văzut-o născându-se. Îngrozit, cu siguranţă, ca astăzi. Cum de-a ales Dominique un astfel de individ, rămânându-i credincioasă ani de zile?

— Tată!

Philippe apăruse şi se aruncase în braţele tatălui său. Anne îi privea cu un aer liniştit. Se gândea tot la Dominique, pe vremea când ea era mică. Cât trebuie să fi suferit!

Claude îşi respinge nervos fiul.

— Du-te şi te joacă, spune el.

Sunt primele cuvinte pe care le rosteşte. Anne îi uitase glasul. I se pare uşor alterat, mai puţin îmbietor ca ultima oară. Lui îi este frică. Deschide gura, şovăie. Aruncă o ocheadă spre Nandine, care-i observă. Zâmbeşte stângaci şi zice la întâmplare:

— Foarte bine.

Anne se dă la o parte. Se sprijină de mânerul unei cazmale cu care se joacă o clipă.

— Dacă vă deranjez… zice ea.

Nadine înaintează spre soţul său.

— Dar deloc. Să luăm aperitivul în grădină, până nu se întunecă de-a binelea. E-atâta zăpuşeală. Apoi, Claude vă va conduce la Pau.

Anne ghiceşte că Nadine trişează, că-i este teamă şi ei, că se nelinişteşte, că vrea să afle totul. Nadine, într-adevăr, îşi imaginează o legătură între fata aceasta şi soţul ei. Sunt prea tulburaţi amândoi. O mică secretară uşuratecă, care trebuie să fi trăit cu el la Buzenval. Birourile sunt pline de ele şi puţini bărbaţi rezistă. A mai avut îndoieli asupra fidelităţii lui Claude, dar niciodată dovezi. De ce-o fi venit fata asta după el? Poate pentru că, plecând din Paris, el o părăsise, iar ea era îndrăgostită nebunesc. La vârsta ei, faci asemenea pasiuni.

Claude înaintează încet. Poartă un costum elegant din mohair gris-perle. Cravata îi este uşor desfăcută. Se instalează mai la o parte pe o bancă de lemn rezervată lui Philippe. Anne îi citeşte frica în ochi. O frică turbată.

— Chiar, nu vreau să vă deranjez, insistă ea.

Nadine îşi revenise puţin. Este ferm hotărâtă să afle totul. Dacă o fi doar o simplă colegă pe care o simpatiza? Şi totuşi el este atât de palid, atât de descumpănit.

Nadine aduce pahare mari.

— Wisky sau punch?

Paharul tremură în mâna lui Claude. Nadine priveşte fix. El îl goleşte dintr-o înghiţitură. Îşi înalţă ochii spre Anne care îl contemplă zâmbind.

— E foarte drăguţ c-ai venit să ne vezi, zise el aproape şoptit. Îi vorbisem soţiei despre dumneavoastră, dar cred c-a uitat.

„Ce bine minte” îşi spune Anne.

— Eram atât de multe la Buzenval. Este firesc să nu-şi fi amintit.

Nadine îi studiază când pe unul, când pe celălalt. Anne ştie ce gândeşte. A câştigat. Îl priveşte intens pe Claude, într-un fel ciudat. Simte că Nadine nu-i scapă din ochi. Tăcerea lui Claude n-o descurajează. Dimpotrivă, o ajută să izbutească. Măreşte confuzia care pune stăpânire pe toţi. Philippe dă buzna cu un camion din lemn

pe care-l strânge la piept. Este alungat de Nadine care, o clipă, îşi pierde controlul de sine. Copilul, uimit, se întreabă ce i-o fi apucat,

Claude reia întrebările banale, puse şi de soţia lui, în timpul după-amiezii.

— Aşadar, sunteţi aici în vacanţă?

Iar Anne repetă:

— Pentru câteva zile. La Pau. La unchiul meu.

— Să mergem în casă, zice Nadine. S-a întunecat prea tare.

Anne se ridică; face un pas în direcţia lui Claude. El schiţează o mişcare de dare înapoi. Nadine rămâne pe loc, în mâini cu platoul cu pahare murdare.

„Prea devreme” îşi spune Anne.

Totul este pregătit. Acum trebuie să-i lase să fiarbă în suc propriu. Nadine este un teren extrem de prielnic care-i încurajează toate speranţele.

— Mulţumesc, zise ea. Nu cred că voi putea rămâne să cinez astă-seară cu dumneavoastră. Poate în altă zi. O să-mi îngădui să vă telefonez. De altfel astfel şi trebuia să fac, în loc să apar, aşa, pe neaşteptate. Mai rămân pe aici. Ador regiunea.

Nadine ezita:

— Vă poate conduce Claude.

Anne reflectează.

— Prefer să merg să iau un autobuz pe şosea. Nu-i aşa departe.

Înaltă, zveltă, sigură de ea, iese pe poartă cu pas legănat, cu geanta ei voluminoasă prinsă pe umeri.

V

Soneria uşii de la intrare intonează scurtul refren cunoscut. Olivier se smulge din reveria sa cu privire la desenul pe care-l schiţa. O ilustraţie pentru ziarul belgian. O scenă dramatică dintre o doamnă şi iubitul său, înfruntându-se pe un aeroport. Alesese scena aceasta în care tensiunea atingea punctul maxim. Şi cum acţiunea romanului se petrece la Borneo, putea introduce o notă de exotism care să stârnească visele cititorilor. Creionase în fundal câteva personaje cu faţa arsă de soare, cu turbane pe cap şi îmbrăcate în haine din pânza albă. Dar, se mai purtau oare turbane la Borneo? Trebuia să se informeze urgent.

Soneria îşi repeta cântecul. Bună idee avusese Dominique când o instalase. Îl menaja până în cele mai mici amănunte. Era, oricum, mai agreabil să fii sunat, pe a cincea de Beethoven, decât să tresari la un zgomot strident.

— Domnul Dargence? întrebă un tânăr în pardesiu şi cu o servietă sub braţ.

— Da, eu sunt.

Olivier îl privea neîncrezător de pe acum în defensivă. Nu-i plăceau acest soi de vizitatori.

— Sunt trimis de *Sonatin,* societatea care v-a acordat un credit pentru apartamentul dumneavoastră. Sediul nostru este la Toulon, dar cum treceam prin Paris, mi-am zis că e preferabil să vă fac o vizită, pentru a pune capăt neînţelegerii.

Când căutau un împrumut, o prietenă de-a lui Dominique le semnalase această societate din sud. Olivier îşi amintise atunci de potecile de pe capul Brun, de Sablette, de plaja copilăriei sale. Dar, ce

idee! Nu complicase astfel şi mai mult lucrurile, când existau atâtea întreprinderi de credit la Paris?

— Îmi pare rău că v-am deranjat, dar era necesar să avem de urgenţă o întrevedere.

Îl invită pe tânăr în casă. Nu voia ca discuţia să se prelungească pe palier.

Îl pofti pe scaun. Era mai bine să fie amabil cu acest individ. Şi apoi, oricum, Olivier era de felul său amabil.

— V-am deranjat de la lucru, domnule Dargence. Da, ştiu că sunteţi picior şi desenator. Înainte de a veni să vă văd, v-am studiat dosarul.

— O simplă ilustraţie pentru un ziar belgian. Când aţi sunat, tocmai mă întrebam dacă la Borneo oamenii or mai umbla cu turbane pe cap. Da nu cumva ştiţi dumneavoastră?

Celălalt îi privi mirat. Meseria lui însă îi rezerva destule surprize.

— Păi, mărturisesc…

Olivier îi oferi o ţigară pe care tânărul o acceptă.

— Aveţi tablouri foarte frumoase. Îmi place mult Utrillo. Văd că aveţi o reproducere pe care n-o ştiam.

— Nu-i reproducere. Este o guaşe autentică.

— Într-adevăr?

— Da, un cadou pe care mi l-a dăruit chiar Utrillo. Trebuie să mărturisesc că mă aveam foarte bine cu Lucie Valore. O femeie încântătoare, pe care au calomniat-o prea mult.

— L-aţi cunoscut pe Utrillo?

— Da. Şansele meseriei. În epoca aceea lucram mult în domeniul reportajului. Făceam o anchetă. Intervievasem o serie de personalităţi pe tema: „se mai poate trăi o viaţă de boem?” Carco şi Dorgelès mi-au răspuns categoric „nu”. Răspunsul lui Utrillo a fost mai nuanţat. De fapt el nu mi-a spus absolut nimic. Lucie Valore a vorbit pentru el.

Tânărul îi privi pe Olivier.

— Sunt într-adevăr foarte fericit că v-am cunoscut, domnule Dargence. Şi eu sunt un

pasionat al picturii. În Africa de nord, unde locuiam, părinţii mei aveau tablouri foarte frumoase. A fost, vai! tot ce-am mai putut salva, şi cu cât chin.

Olivier oftează. Conversaţia se angaja pe tot soiul de teme, cu excepţia celei de care se temea. Oferi un păhărel tânărului, care continuă:

— Plecarea din Algeria a fost sfâşietoare. Nu ni s-a făcut un cadou. Tatăl meu a murit pe drum. Mama nu s-a putut obişnui niciodată cu metropola.

Tânărul se aprinsese. Povestea despre schimburile de focuri din strada Isly. De pe vremea când, copil, bătea toba în tingiri ca să manifeste sentimentele Algeriei franceze. Da, a fost o epocă îngrozitoare. Expulzaţi, alungaţi, fără locuinţă. Au trebuit s-o ia de la capăt. O primire, mai curând fără entuziasm, la Marsilia. Din fericire, şi-a putut continua studiile şi să-şi ia licenţa în drept.

Olivier avea darul de a face oamenii să vorbească. Din discuţiile purtate cu ei găsea totdeauna de spicuit câte ceva.

Tânărul nu părăsea din ochi guaşa lui Utrillo.

— Ce şansă s-o puteţi contempla când doriţi. Aş da oricât să fiu în locul dumneavoastră. Se potriveşte cu cartierul în care locuiţi.

Văzându-l lansat din nou pe terenul acesta, Olivier îi ţinu isonul. Poate că va uita de scopul vizitei sale.

— Utrillo este unul din personajele care m-au impresionat cel mai mult. În ziua când l-am vizitat, era în aparenţă destul de calm. Îmi amintesc foarte bine. Era într-o după-amiază de primăvară, la Vésinet. Un grădinar voinic se plimba nepăsător prin curte. Lucie Valore mi-a oferit ceaiul vorbindu-mi tot timpul despre pictura sa. „Aşa-i că este frumos, domnule? îmi spunea ea, arătându-mi propriile-i pânze. Pe aceasta am terminat-o azi-dimineaţă.” Eu încercam să readuc discuţia asupra anchetei, când Utrillo s-a ridicat brusc cu privirea pierdută. A început să umble prin încăpere, de

parcă asista la proiectarea unui film de groază. Soţia sa a încercat să-l calmeze chemându-l pe Charles, şoferul, care era de asemenea un tip solid. Îşi închisese soţul într-o colivie aurită. Am să vă fac o mărturisire: Utrillo şi-a petrecut toată viaţa fără să ştie că era Utrillo.

Tânărul îl ascultase foarte atent. Îşi sorbise paharul, îşi fumase ţigara. Olivier înţelese că momentul înduioşării trecuse. N-o să plece până nu-şi rezolvă problema. Era cazul să abordeze chestiunile serioase.

— Am studiat temeinic dosarul dumneavoastră, domnule Dargence. De mai bine de un an şi jumătate de când v-am acordat acest împrumut imobiliar, aveţi, cu regularitate, două scadenţe neplătite.

— Da, ştiu… Dar suntem foarte strâmtoraţi soţia mea şi cu mine. Abia ne-am căsătorit. Situaţia mea gazetărească este nesigură.

El încercă o clipă să reîndrepte discuţia spre Utrillo, vorbind despre frescele care împodobeau pereţii marelui salon al vilei.

— Era colosal. De o parte Montmartre pe timp de iarnă, de alta Montmartre primăvara. Rămâneai fascinat în faţa unei asemenea minunăţii.

Evocă de asemenea nefericirile Algeriei franceze, drama repatriaţilor fără adăpost. Dar, degeaba.

— Ascultaţi-mă, domnule Dargence, ţin să vă precizez cu fermitate că societatea noastră s-a săturat să aibă în permanenţă două scadenţe în întârziere. Până acum am fost foarte înţelegători. Dar în cazul în care nu achitaţi totul sau parţial restanţa, peste opt zile depunem dosarul unui avocat în vederea unui sechestru imobiliar. Ne mai sunteţi dator şi cu plata dobânzilor.

Olivier îngălbeni. Conversaţia se îndreptase asupra unui subiect, faţă de care nu se simţise niciodată în larg. Prefera să vorbească despre Utrillo şi despre pechinezii Luciei Valore, tolăniţi

pe perinile lor din saten albastru, în atelierul de la Vesinet, despre capelă, despre grădina în stil francez, atât de frumoasă, atât de bine întreţinută.

— Un sechestru imobiliar nu v-ar ajuta cu nimic. Datoria dumneavoastră este foarte mare.

— Cât? întrebă Olivier, ca să spună ceva.

Tânărul deschise servieta. Scoase din ea un dosar voluminos.

— Ei bine, aţi împrumutat acum optsprezece luni optzeci de mii de franci. Nouă milioane în franci vechi, dacă preferaţi. La ora actuală, dacă am fi obligaţi să vindem, datoria dumneavoastră s-ar ridica la peste zece milioane.

— Dar nu-i cu putinţă! De un an şi ceva ne-am spetit, soţia mea şi cu mine, ca să vă plătim o sută zece mii de franci lunar. V-am rambursat aşadar aproape două milioane din datoria iniţială.

— Să fim serioşi, domnule Dargence. N-aţi plătit încă nimic din datorie. N-aţi făcut decât să achitaţi dobânzile. Ştiu, în primii ani, sunt enorme. De aceea insist mult, ca să nu ajungem la această supărătoare extremitate. Veţi suporta în plus şi o penalizare de zece la sută asupra capitalului împrumutat. Calculaţi şi dumneavoastră, aproape un milion pentru plată anticipată.

Olivier privea uluit. Era total străin de acest gen de subtilităţi.

— Cum adică, voi fi penalizat pentru că vă restitui suma mai repede?

— Bineînţeles. Am încheiat un contract pe care trebuie să-l respectaţi. Nu uitaţi că aţi ales un credit pentru cincisprezece ani.

Tânărul se îndreptă spre uşă, nu înainte de a-şi fi aruncat totuşi o ultimă privire spre guaşa lui Utrillo.

— Contez pe dumneavoastră. Vă repet, vom fi fără milă.

VI

— Aşteptam să-mi telefonezi. Spune-mi exact, ce vrei de la mine?

Claude este sleit. Vorbeşte încet de teamă să nu fie auzit. De două nopţi nu închisese un ochi. Este palid. Această ameninţare bruscă în viaţa lui ordonată! Se reapucase de fumat, în ciuda spaimei de cancer. Tresărea la cel mai mic zgomot. Aproape că s-a liniştit auzind glasul Annei. Va şti în sfârşit ce va avea de făcut. Nu mai rezista. Astă-noapte a crezut că Nadine plângea. A strigat-o. Trebuia să pună capăt frământărilor ei. Oare ce credea ea? Nu i-a răspuns. Era mai bine să ştie adevărul, să se explice. Ticăloasa asta mică lăsase să se înţeleagă că ar fi metresa lui.

— Vorbeşte, te rog. Ce doreşti?

O lungă tăcere. El se enervează, îşi pierde sângele rece.

— Te somez să-mi spui ce doreşti, sau îmi ies din fire.

La capătul firului, Anne izbucneşte în râs. Un râs tineresc, proaspăt, care-l descumpăneşte.

— Aş vrea să te văd, zise ea.

— Să mă vezi? Unde? Când?

— Când vrei. N-ai decât să treci pe la hotelul meu. La Continental. Nu mă mişc până diseară. Te aştept. Cunoşti adresa. Este uşor de aflat.

Ea închide. El îşi şterge fruntea îmbrobonită de sudoare. A început să fie cunoscut la Pau. Ce-ar zice lumea văzându-l că intră în acest hotel, în plină piaţă Foch? Exagerează. Da, o mică ticăloasă. Uită total că este fiica lui. Fiica lui, şi ce dacă? Iar Nadine, care-l aşteaptă, se va întreba de ce întârzie. Ea bănuieşte că o înşală, că are o

legătură. Se întreabă din nou: n-ar fi mai bine să încheie o dată? Îşi aruncă ochii peste carnetul de însemnări. Pe azi, nicio întâlnire. Cineva sună la interfon. Tresare. Glasul patronului său. Răspunde aproape bâlbâind. Cu ochii pierduţi se priveşte într-o oglindă. Îşi îndreaptă spinarea. Gândurile i se împrăştie. Nu mai ştie de ce a fost chemat. Da, îndată ce va putea se va duce la Anne. Diseară, n-o s-o facă pe Nadine să-l aştepte. N-ar suporta s-o ştie frământându-se din pricina greşelii lui. Ideea că ar putea-o pierde îl tulbură profund.

S-a obişnuit cu femeia aceasta calmă. De când s-au instalat la Pau n-a înşelat-o niciodată. Nici nu simte nevoia. Ea îi ajunge. Înseamnă că trupul său a îmbătrânit, dacă poftele i s-au mai domolit. E foarte bine aşa. Totul este foarte bine. O situaţie de invidiat pe lângă director, pe care-l va înlocui într-o bună zi, casa frumoasă de la Billieres, cumpărată pe un preţ rezonabil. A avut, oricum, mult noroc. Un fiu care-i face cinste prin frumuseţea lui, inteligenţa lui. Familia pe care n-a iubit-o şi de care a izbutit, în sfârşit, să se distanţeze, şi secătura asta mică, ameninţă să aducă discordia. Într-o existenţă atât de bine organizată! A venit la Pau tocmai ca să fugă de ea, şi iat-o că apare. Cum i-o fi dibuit adresa? Când s-a mutat, şi-a luat totuşi toate precauţiile. Cu siguranţă, prin Robert pe care Dominique l-a revăzut întâmplător.

În timp ce patronul îi vorbeşte despre o afacere care nu-i interesează, el vede chipul Nadinei. O femeie perfectă. E foarte palid. Se gândeşte cum să oprească şantajul acesta, cum s-o facă pe Anne să tacă. Poate că vrea bani. O fi trimisă de Dominique? Oricum e prea târziu. În mintea Nadinei a încolţit bănuiala. N-are cum s-o alunge. Îşi frământă partea de jos a hainei. Îi vine să-şi roadă unghiile cum făcea când era copil, în clipele de îngrijorare. Ca un automat iese din biroul conducerii. S-a hotărât. Se va întâlni îndată cu Anne.

În stradă se uită neliniştit împrejur. Hotelul se află la doi paşi. Neîndoios, ea s-a instalat special în apropierea biroului său. Din când în când se opreşte în faţa unei vitrine, îşi aruncă ochii în oglindă, convins că toate privirile îl urmăresc.

La recepţie, întreabă de ea cu glas neutru. Şi aici i se pare că este privit cu insistenţă. O bătrână, trântită într-un fotoliu, băiatul de la ascensor şi funcţionarii aceia cu ochelari care scriu ceva în spatele ghişeului.

Claude vrea ca Anne să coboare în hol, dar ea roagă să i se comunice că îl aşteaptă în cameră. El tremură ca o frunză. Frica îl înăbuşe. La al patrulea etaj, uşa ascensorului se deschide. Liftierul se dă la o parte politicos, ca să-l lase să treacă.

— Camera 12, zice el, îndreptându-şi capul. Spre partea cealaltă.

Claude şovăie. Toţi oamenii ăştia l-au recunoscut, poate. Pau este un oraş mic. Burghez, plin de bârfeli. Fiecare pândeşte prilejul de a uita de monotonia zilelor. Viaţa este prea calmă, fără întâmplări şi lumea se plictiseşte.

Anne îi deschide. Este îmbrăcată într-un taior extrem de scurt. El rămâne o clipă în prag, neîndrăznind să intre, apoi realizează brusc că ar putea fi remarcat pe culoar, şi se decide. Ea se gândeşte că era mai grăbit în ziua când a dus-o la Paris, în hotelul de prostituate fără să ştie că era fiica lui, şi simte cum reînvie în ea sentimentul acela de ură disperată pe care-l trăise în casa lui. Văzându-l alături de nevastă-sa.

Ea se întinde pe pat. Lascivă şi provocatoare.

— Intră, te rog. Ţi-e teamă de mine?

El stă în picioare, lângă uşă, ca în seara aceea în curtea vilei sale.

— Te-am mai întrebat, zise el, ce vrei de la mine?

Anne se joacă o clipă cu franjurile de la cuvertura patului. Fluieră uşor. Dac-ar avea curajul, ar pălmui-o. Ar pune capăt acestei

insolenţe nemaiîntâlnite. Ar omorî-o, poate. Şi el se simte invadat de un val de ură.

— Mă găseşti drăguţă? întreabă ea cu un aer nevinovat.

El nu răspunde şi priveşte în gol.

Ea pare că reflectează.

— Soţia dumitale îşi închipuie să ţi-am fost metresă, nu?

— Ai făcut totul ca să se creadă aşa.

— O iubeşti?

— Ce te interesează?

— O întrebare pe care mi-o pun de multă vreme. Aş vrea să te cunosc mai bine, mama mi-a vorbit puţin despre dumneata.

Claude străbate încăperea şi se apropie de fereastră. Nu se uită la Anne.

— Ai înşelat-o des pe scumpa ta Nadine?

— Termină o dată, strigă el. N-am să-ţi răspund la nicio întrebare. Nu sunt decât pretexte. Ce doreşti? Bani? Te-a trimis maică-ta?

Ea se ridică brusc.

— N-o amesteca pe Dominique în povestea asta care-i numai a mea. Biştarii, mereu biştarii. Crezi aşadar, că totul se rezolvă astfel? Eşti chiar mai de dispreţuit decât îmi închipuiam.

Pentru prima oară în viaţa ei, înţelege că o iubeşte pe Domi, că o admiră pentru tot ce a îndurat. Nu suportă ca nemernicul ăsta să o insulte. Se revoltă. Vede roşu. „Acum nu-l iert” îşi spune ea.

— Vreau pur şi simplu să te distrug. Îmi propui bani. Am. Tocmai am furat şase mii de franci, pe care-i cheltuiesc cu plăcere. Ai o fată grozavă, nu? Deloc demnă de un om respectabil ca dumneata.

Ea se opreşte şi-i caută privirea. El nu-i răspunde. Pare că aşteaptă urmarea.

— Îţi închipui că m-a trimis Domi şi greşeşti. Nu ştie, aşa cum n-a ştiut nici data trecută la Saint-Cucufa. Treaba asta nu mă priveşte decât pe mine.

Vreau doar ca după toate porcăriile pe care ni le-ai făcut să nu mai poţi fi niciodată fericit.

— Ce tot îndrugi acolo!

Paloarea lui Claude devine verzuie.

— Şantajul tău nu mă sperie. Să încheiem o dată. Poţi să te duci la Nadine. Dar dacă ei puţin i-o păsa de tine? Dacă existenţa ta nu-i va schimba cu nimic viaţa? Te-ai gândit la asta? Mulţi bărbaţi comit greşeli în tinereţe. Şi totuşi, nu-s taraţi!

— O greşeală care a durat zece ani. Este oricum o greşeală îndelungată. Nu face pe grozavul. Degeaba, nu eşti deloc liniştit. De ce ai plecat din Paris atât de repede? Nu ca să fugi de mine, de teamă că într-o zi aş fi venit să-ţi sun la uşă? Uită-te la dumneata. Eşti teribil de speriat. Îţi spun doar că n-ai dreptul la fericire, nici la tihnă, nici la pace. Nu-i vorba de şantaj. Nu vreau să mai poţi face pe bărbatul onorabil, să te bucuri de respectul tuturor. Ipocrizia dumitale mă dezgustă.

— Nu-ţi înţeleg ameninţările.

Anne se aşază din nou pe pat. Îşi leagănă în gol un picior.

— Ar fi într-adevăr prea uşor să scapi printr-o piruetă. Nu face pe niznaiul. Ceasul dumitale a sunat. Eşti pierdut. N-am putut să mă ocup de dumneata mai din vreme, eram prea tânără.

— El se reazămă de perete. Respiră adânc închizând o clipă ochii, de parcă n-ar şti unde se află.

— Ştiai că mama mea era o femeie excepţională, aşa-i?

El nu răspunde.

— Vreau să te aud spunând-o, insistă ea.

El dădu din cap afirmativ.

— Ea te iubea ca o toantă care habar n-avea ce e viaţa. Mi-a povestit în mare istoria voastră. Am înţeles c-ai fost un laş, un ipocrit, un tip frumos şi greţos, duhnind a pretenţii stupide. A înţeles şi ea, dar prea târziu.

El se apropie de ea, cu mâna ridicată ca s-o pălmuiască. Ea rânjeşte.

— Poftim, tatăl care vrea să-şi corijeze fiica. Să vezi şi să nu crezi! Nu ţi-a păsat, niciodată dacă existam sau nu. Dacă aveam ce mânca, dacă maică-mea mai trăia ca să se ocupe de mine.

El dă înapoi.

— Dominique şi cu mine nu ne puteam înţelege.

— Doar atât cât să faceţi copii.

— Eşti o mojică, o prost crescută.

— Copil unic, prea răsfăţat, mulţumită dumitale, desigur.

— Destul! urlă el.

— Nu te-ai ocupat niciodată de mine. Doar ca să-mi faci curte, anul trecut, într-o zi de primăvară. Ţi-aduci aminte? La Saint-Cucufa. Încă o poveste care ar interesa-o pe Nadine.

— N-o să te creadă.

— Era plăcut să ai pentru o oră o puştoaică destul de arătoasă, agăţată într-un restaurant. Fără riscuri. Nevăzut, necunoscut. Un zâmbet drăgăstos, seara, lângă onorabila dumitale soţie. Mulţumit de sine, desigur, încă un succes, cu toată burta asta ca o perină care începe să-ţi semene.

De data asta, el ridică mâna şi o pălmuieşte.

— Neruşinata!

Ea râde nervos, îşi îndoaie şalele şi se ghemuieşte pe pat.

— Şi pe deasupra, găsesc că ai un aer prostesc. Asta mă dezamăgeşte. Mi te închipuiam altfel înainte de a te cunoaşte. Toate fetele în situaţia mea au aceeaşi reacţie. E stupid, nu-i aşa?

— Îţi repet, gâfâie el, că te-ai limitat să asculţi doar un singur aspect. Nu poţi înţelege problemele care existau între Dominique şi mine.

— Se rezumă la puţine lucruri. Ea era săracă, trăia într-o magherniţă, avea o biată mamă cam limitată şi un tată care avea năravul hoţiei. O melodramă care te-a speriat. Nu era un climat potrivit cu un individ ca dumneata, burduşit de

ambiţii. Dar atunci de ce n-ai lăsat-o în plata domnului? De ce i-ai făcut un copil?

— Ăsta este felul tău de a vedea lucrurile.

— Dumneata le vezi altfel? Ascult. Spune-mi, ce i-ai propus când s-a trezit însărcinată? Un avort la un doctor ilegal. Putea să crape, puţin îţi păsa. Şi eu? Cât timp ai stat împreună cu ea? Era practic să ai o iubită la îndemână. Proastă şi docilă. Şi frumuşică, pe deasupra. Mai drăguţă decât femeia cu care te-ai însurat.

— Taci o dată, sau te sugrum.

— Adevărul supără. Să revenim la subiect. Am avut răgazul să-mi fac o părere. Uiţi, poate, că în curând împlinesc douăzeci de ani. Sunt mamă de familie. Eşti bunic, dragul meu. Şi toate lucrurile astea n-au fost, nici ele, deloc vesele.

Noutatea aceasta îl uluieşte. Îl asaltează nenumărate imagini. Dominique. Cocioaba în care locuia împreună cu părinţii ei. Mizeria care-l înspăimânta pentru că nu se potrivea cu proiectele lui de viitor. Dominique şi faţa ei zâmbitoare, marcată de o vagă tristeţe. Dominique la care revenise atâţia ani la rând. Şi drama din perioada sarcinii ei. Ruşinea lui şi a familiei care aflase. Tărăgănase, nefiind în stare să se decidă. Îşi făcuse atâtea vise de grandoare!

— Uite ce-am hotărât, continuă Anne. În curând Philippe va afla cine eşti. Am să-i spun. Fără adăugiri: fii liniştit. Şi patronul dumitale va fi informat despre tot. Dacă nu-ţi iei tălpăşiţa la timp, va izbucni un scandal. Prestigiul dumitale se va nărui. Îţi vei pierde situaţia. În ceea ce o priveşte pe soţia dumitale, îţi las libertatea de a-i explica cine sunt. Va fi mai bine pentru dumneata, deoarece ea crede că suntem amanţi. Dacă nu te hotărăşti să-i spui adevărul, toată lumea va şti că ai venit să mă întâlneşti aici, în camera mea. Mi-am luat toate măsurile. Îţi repet, n-ai de ales. Îţi rămâne o şansă. Ca Nadine să te iubească îndeajuns ca să-ţi ierte comportarea, dar n-aş

crede. S-ar putea să-i pese prea puţin, cum spuneai dumneata adineaori. M-ar mira însă. Nevestelor nu le place ca bărbaţii lor să aibă un trecut atât de urât, mai ales când sunt geloase şi cu nasul pe sus. Îţi dau două zile. Vinerea viitoare mă întorc acasă la dumneata. Atunci va şti să sunt fiica dumitale.

Claude se prăbuşeşte. Pipăie orbeşte după un scaun, îşi prinde capul în mâini. Are faţa trasă, ochii pierduţi.

— Nu se poate. N-o să faci aşa ceva. De ce? Ce câştigi cu asta? Este o idee copilărească.

— Ţi-am lăsat un răgaz ca s-o anunţi chiar dumneata pe soţia dumitale. Am considerat că este mai elegant. Insist să nu faci pe victima povestind versiunea dumitale. Vineri, voi fi acolo ca să pun lucrurile la punct.

El îşi luă brusc un aer rugător:

— Soţia şi fiul meu n-au niciun amestec în toată istoria asta. Te rog pentru ultima oară, nu-i băga şi pe ei. Eşti funciarmente rea, Anne.

Ea tresare. Este pentru prima oară când îi pronunţă numele.

— Se poate. Am o inimă uscată. Ca dumneata. Cred chiar că sunt un pic geloasă pe fiul dumitale. Îl invidiez că este cu atâta nepăsare fericit. Eu n-am fost niciodată. Nu-i drept. Din vina dumitale, am fost totdeauna puţin ca o infirmă.

— Poate că lucrurile s-ar mai putea aranja, murmură el, regăsindu-şi speranţa.

O fixează cu ochii pierduţi. Afişează o falsă compasiune, o durere prefăcută.

— Poate că nu m-am purtat cum trebuie cu tine şi cu mama ta. Sincer să-ţi spun nu mi-am dat seama. Eram tânăr. Acum tu mi-ai deschis ochii, Anne. Bărbaţii sunt totdeauna cam egoişti. Mă temeam că Dominique n-o să poată fi la înălţime. Pricepi, îmi trebuia o soţie care să ştie să primească, căreia să-i placă viaţa mondenă. Iar ea detesta toate astea. În situaţia mea era un lucru indispensabil.

Are un glas mieros. Anne îl observă curioasă, cu ochii măriţi.

— Ai dreptate, reluă el. Trebuie să plătesc. Oare îţi mai pot încă întinde mâna? S-o ajut pe Dominique? Cui îi slujeşte scandalul pe care vrei să-l declanşezi?

El se aprinde. Este aproape caraghios. Ea zâmbeşte ironic. El îşi pierde siguranţa de sine deoarece îşi dă teama că ea nu crede nimic din această căinţă bruscă.

— Te rog să mă ierţi. Cum îţi duci viaţa? Ce studiezi?

— Am picat la bacalaureat. Mi-a lipsit severitatea unui tată adevărat. Din pricina vieţii dezechilibrate, am fost rea cu Dominique, şi mai ales cu Olivier, soţul mamei mele. Nu-l puteam suferi. Era duşmanul meu real. El n-a avut curajul să mă corijeze. N-avea nicio putere asupra mea şi am profitat în mod abuziv de această lipsă de autoritate. I-am plictisit pe amândoi. Şi aici tot dumneata eşti de vină.

El o priveşte uluit.

— Mama ta s-a căsătorit. Aud pentru prima oară.

— Da, nu de mult. Aproape de un an.

— Eşti o fetiţă necăjită, Anne. Da, îmi dau seama că am trăit ca un egoist. Mă obligi să-mi fac un serios examen de conştiinţă. Poate că încă nu-i timpul pierdut.

— Cât eşti de laş! O adevărată târâtură, când îţi ţâţâie inima. Nu pricep cum de i-ai putut părea mamei mele frumos şi seducător, altădată.

Ea îl concediază cu o mişcare bruscă:

— Ieşi afară. Mă scârbeşti chiar mai mult decât ultima oară în hotelul acela de prostituate. Mă doare sufletul că sunt fiica unui individ ca dumneata.

VII

— M-am săturat, îi spune Olivier lui Dominique. În lipsa ta, a venit un tip de la *Sonatin.* Zicea că vinde totul, dacă nu plătim ratele întârziate.

Ea se îngălbeneşte uşor. Când s-or sfârşi, oare, hărţuielile astea? Ce-ar putea să mai facă? În fiece lună, aceleaşi acrobaţii ca să procure bani pentru rate. Erau la capătul puterilor. Nu era cu putinţă ca tot ce le mai rămânea din tinereţe să treacă astfel. Dominique se aşeză în fotoliul ei favorit sub guaşa lui Utrillo. Îşi aprinse o ţigară.

— De data asta nu mai scăpăm, zise Olivier.

Ea îşi înalţă umerii.

— Să nu ne dăm bătuţi. Fă-i ceva. O să găsim noi o soluţie.

— Vrei să cer un avans la *Ultima oră?* propuse el mergând de-a lungul livingului cu un pas nervos.

— Nu. Să mai aşteptăm. Nu eşti bine văzut când ceri aconturi. Trebuie să păstrăm aparenţele.

— Avem prea multe impozite şi banii pe care-i câştig eu nu ne ajung. M-am lămurit: în epoca noastră un bărbat care nu aduce şase mii de franci pe an este un om pierdut.

— Nu fi aşa de nervos. Destinde-te. Vino lângă mine. O să bem un păhărel. Şi mai ales nu spune că nu mă faci fericită. Te iubesc. Asta-i singurul lucru care contează. Trăim greu, dar nu suntem singurii. Poftim, ne-a rămas o jumătate de sticlă de aperitiv. Avem destul ca să ne îmbătăm.

— Eşti fermecătoare. Dacă ai şti cât sufăr că te oblig că duci viaţa asta de câine, zise el apropiindu-se de ea.

Ea izbucni într-un râs franc, tineresc. Lui îi plăcea s-o vadă aşa, o sărută pe colţul buzelor.

— De ce râzi?

— *Viaţa mea de câine,* este titlul romanului pe care m-am apucat să-l scriu, fără să-ţi spun.

— Al romanului?

— Vrei să vezi?

— De când ai început să ai ascunzişuri faţa de mine?

— Ideea mi-a venit acum câteva zile. În perioada călătoriei la Londra. Îmi povestesc viaţa şi întâmplările prin care-am trecut. Am şi scris vreo cincizeci de pagini. Vrei să le citeşti? La urma urmei, de ce nu eu?

Ea îi reaminti o emisiune recentă privită împreună la televizor şi care li se păruse sub orice nivel. Un scriitor, membru al unei academii, conservat în grăsimea-i proprie, vorbea pe un ton tacticos despre trecutul său, copilăria sa, despre bunica analfabetă care gătea o ciorbă teribil de bună, despre bunicul care lucra şaisprezece ore pe zi ca să hrănească opt copii. Toată vorbăria asta nu era deloc pasionantă, dar cărţile aveau un succes nebun. Se aflau cu grămezile în toate prăvăliile. Toţi se zbăteau să-şi procure nefericirile micului José. Scriitorul, la rândul său, era văzut peste tot. Repeta aceeaşi istorie în toate emisiunile. Circul era perfect organizat. După interviu, dăduseră un scurt metraj despre întoarcerea în ţară a marelui bărbat. Pentru acest pelerinaj la izvoare făcuse un drum de două mii de kilometri. O dată sosit, celebrul romancier, îmbrăcat într-o haină de piele căptuşită cu lână, cu tradiţionala pipă la colţul gurii se plimba, bucălat, rotofei, amabil printre curci şi gâşte, mângâia capul câte unei oi, privea drăgăstos spre câte o vacă, se bărbierea la frizerul din timpurile tinereţii, care-l tutuia, asculta necazurile oamenilor de rând, printre care se amesteca plin de zâmbete binevoitoare. Un bărbat într-adevăr „deloc îngâmfat” jucând popice în

piaţa satului, privind cu tandreţe o fotografie care-l reprezenta în chiloţei de fotbalist, cu mulţi ani în urmă. Un personaj cu mare priză la public. Dar era, oare, un om cumsecade sau un înverşunat arivist? Această josnică demagogie o revolta pe Dominique. Câtă maimuţărie ca să-şi vândă marfa! Dac-ar fi trăit în epoca televiziunii, Loti sau Anatole France, s-ar fi prostit, oare, la fel? Ea-i citi lui Olivier începutul din *Viaţa mea de câine.*

— Te descurci destul de bine. Ciudat, scrii ca un bărbat.

O privi cu atenţie. Îi plăcea stilul ei sacadat. Poate că tocmai din pricina acestui fel de a fi mai bărbătos al lui Dominique se înţelegeau atât de bine, deoarece el era mult mai fragil, mai vulnerabil, mai romantic. În clipele de nelinişte, de deznădejde, ca cea de acum, el era repede descumpănit, speriat. Se lăsa cu totul în grija ei, care îl reconforta întotdeauna. Când era lângă ea, avea sentimentul că nimic nu i se putea întâmpla. Ea trecuse prin toate încercările, prin toate capcanele vieţii. Ştia să pareze, să se strecoare, să manevreze. În zorii prăbuşirii aştepta totdeauna ca ea să găsească o soluţie, să decidă. O privea cu ochii lui visători, umezi, drăgăstoşi. Era minunată încrederea pe care o avea în ea. Ea îl proteja, ştiind totdeauna cum să lovească pentru a îndepărta inamicul. Şi această situaţie nu-l jena. Totul i se părea normal. Nu făcea parte dintre bărbaţii care turbează când stau alături de o femeie la volan.

Azi, de asemenea, aştepta ca ea să-şi ascută armele de apărare.

— Nu-i încă foarte grav, zise ea. Trebuie să câştigăm timp, atâta tot. Vino, o să alcătuim un plan de bătaie.

Ea luă o foaie de hârtie şi trase nişte coloane. De-a lungul timpului se obişnuise cu creditorii enervaţi şi cu ameninţările lor. Olivier, însă, nu era deprins cu asemenea escaladări. Greutăţile, problemele sale fuseseră de alt ordin. Vru să-i

vorbească lui Dominique despre Anne, despre banii care trebuiau restituiţi lui Colas, dar, în ajun, se mai loviseră de acest subiect. „Nu pricepi că a ajuns la capătul deznădejdii, că nu mai este în starea ei normală!” Olivier tăcuse. Ştia că Dominique suferea cumplit din pricina atitudinii fiicei sale şi nu voia s-o mai necăjească. Se înapoiase sfârşită din călătoria în Anglia. Anne mai sunase o dată nu se ştie de unde. „N-ai să ghiceşti niciodată unde mă aflu acum, îi spuse mamei sale, la capătul firului. Vei fi fericită când o să afli. Mă simt ca o dinamită…”

— Ei, îţi place? întrebă Dominique. Mi-am programat o lună ca să termin cărţulia. Mi-am zis că viaţa asta câinoasă a mea nu poate fi mai prejos dorit a drogaţilor, a prostituatelor, a atâtor altora care au făcut puşcărie pentru că au omorât sau furat şi care îşi scriu memoriile. Cred că voi izbuti să pun în ea tot ce zace în mine ca revoltă şi emotivitate.

Colas spumega în spatele biroului său.

— Priveşte, urla el. Scrisorile de reclamaţii continuă să sosească. Fiica dumitale a înnebunit.

Dominique se ridică deodată. Anne procedase cu siguranţă greşit, dar el de ce o hărţuia, de ce se înverşuna împotriva ei, de ce nu voia să înţeleagă ce-o determinase să facă asta?

— Nu te supăra, reluă Colas, care-i ghici furia. Recunoaşte că sunt un om cumsecade că n-o dau pe mâna justiţiei, că nu te somez să-mi înapoiezi banii pe loc.

— S-o dai pe mâna justiţiei! Cum ai face-o? Dumneata nu declari nici măcar ghizii care lucrează la agenţie. Le oferi regeşte optzeci de franci pe zi pentru paisprezece ore de muncă. Aşa că, te rog, nu face atâta pe ofensatul. De care parte sunt hoţii? Mă întreb adesea.

— Dumneata îmi vorbeşti aşa, Dominique?

Părea mirat, contrariat, întristat chiar. Reluă cu un glas stins:

— Dumneata la care ţin atâta! Îţi încredinţez circuitele pe care le vrei. Cum primesc o scrisoare de reproş sau de reclamaţie privitoare la dumneata, închid ochii. Nu vreau niciodată s-o citesc până la capăt. Ca să-ţi fac pe plac, am angajat-o imediat pe fiica dumitale care nu cunoaşte o iotă din meserie.

Ea îşi regretă ieşirea. Era adevărat că Colas se purtase totdeauna cu ea altfel decât cu ceilalţi ghizi. Nu prea avea ce să-i reproşeze. Era adevărat şi că purtarea Annei era revoltătoare.

El schimbă subiectul.

— Ce circuit ai vrea să faci acum, Dominique? Ţi-ar plăcea: „zece zile în Austria”. E disponibil. Ce zici? Nu pentru că-i trecut în tabel, dar am două defecţiuni. Ai mai respira niţel aer curat. Chiar ai nevoie. Arăţi îngrozitor.

Ea îl privi.

— De acord. Pe cel din douăzeci?

Se gândi că înainte de această dată Anne s-ar fi înapoiat cu siguranţă. Nu se simţea în stare să plece fără să o fi revăzut.

— Ştii unde se află Anne în prezent? întrebă Colas care părea să-i fi citit gândurile.

— Habar n-am. Ne telefonează regulat. Cred că se va întoarce curând. O aştept cu nerăbdarea pe care ţi-o imaginezi.

Ea îşi aminti de o zi; una dintre ultimele când ieşise singură împreună cu fiica sa. Era iarnă. Dejunaseră în hanul călduros al unui sat, nu prea departe de Nantes. Un sat cu ferme mari cenuşii, pline vârf cu furaje, cu răget de vite, cu porumbei în jgheaburile de la streşini şi cu noroi lipicios în curţi. Un sat în care fragmente din zidurile unor cetăţui din secolul al XII-lea, un donjon şi o poartă veche mai dăinuiau încă deasupra unei văi blânde. După dejun, erau uşor ameţite. Râsetele Annei răsunau în piaţa calmă până la biserica dărăpănată care nu mai avea nici naos. În ciuda frigului

plecaseră să facă o plimbare în pas de marş într-o pădure apropiată. Pământul îngheţat trosnea sub picioare. Dominique îşi ţinea fata de după umeri. Anne nu mai fusese niciodată atât de bine dispusă. Nici măcar nu-i mai trecea prin cap s-o respingă pe maică-sa, care o săruta la tot pasul şi o strângea în braţe. Ca o nebună, Domi profita de clipele de tandreţe pe care fiica sa consimţea să i le acorde. De parcă indiferenţa, răceala Annei, pieriseră pe totdeauna. Dragostea pe care Domi mereu i-o cerşise, o obţinuse în clipele acelea. Anne nu-i mai respingea exaltările; săruturile mamei nu-i mai ardeau pielea. Nu era nici aspră, nici iritabilă. Merseseră până la un eleşteu înconjurat de ierburi ofilite, uşor îngheţat, sorbind cu sete un cer de pucioasă. Soarele strălucea ciudat şi trei arbori pe o moviliţă în mijlocul lacului alcătuiau o insulă. Două raţe sălbatice, speriate, sfâşiaseră brusc liniştea. „Ce fragilă eşti scumpa mea. Ce umeri slăbuţi! Ai încă atâta nevoie de mine…”

— Biată Dominique! reluă Colas.

Ea tresărise. Timp de câteva clipe, uitase de el şi de mutra lui antipatică.

El se ridică şi veni lângă ea.

— Nu eşti fericită, aşa-i?

— De ce mă întrebi? zise ea dându-şi fotoliul înapoi.

— Pentru că lucrul ăsta se vede. Cred că totdeauna ai mers pe drumuri greşite. Nu-s orb, cred că-ţi dai seama.

El se opri o clipă, trase perdeaua de la fereastră. Îi evita astfel privirea.

— Mi-ar plăcea să te întâlnesc în afara biroului, reluă el. Am atâtea lucruri să-ţi spun. Aici, nu-i uşor.

Ea îl fixă cu ochii miraţi. El reluă:

— Am căutat întotdeauna să te ajut, Dominique. Sentimentele pe care le-am avut pentru dumneata, pe care le am… Mă rog. E delicat, dar înţelegi, desigur.

Era uluită. Îngăimă:

— Dar greşeşti. Nu sunt nefericită. Am probleme ca toată lumea, atât şi nimic altceva.

— Pudoarea te înăbuşe. Mie nu-mi poţi ascunde nimic. Am înţeles totul, de mult. Dă-i drumul, spovedeşte-mi-te, draga mea.

El se întoarse spre ea şi-i prinse mâna.

— Oare trebuie să pun punctul pe i, Dominique? Locul nu-i deloc potrivit pentru astfel de discuţii.

Ea se ridică deodată:

— Dar te înşeli..

El îşi retrase mâna.

— Voiam să-ţi spun. Pentru banii pe care mi-i datorează fiica dumitale… Să nu mai vorbim de asta. Nu încerc decât să te ajut. Când ai intrat pentru prima oară în biroul ăsta… Ţi-aminteşti? N-am îndrăznit niciodată să-ţi spun. Credeam că o să ghiceşti. Când vrei să luăm masa împreună?

Ea se îndreptă de-a-ndăratelea spre uşă.

— Banii, o să ţi-i înapoiez foarte repede. Iar pentru „zece zile în Austria” nu mai conta pe mine. Şi nici pentru celelalte excursii.

Uşa se trânti zgomotos. Uluit, Colas se înapoie spre fotoliul său, în care se prăbuşi. Privea în mod automat, în faţă, afişul care anunţa petreceri la revelioane-surpriză.

Biserica Trinitatea este încercuită în schelăria ei. Moulin de la Galette seamănă cu un ţânţar, iar Sacre Coeur nu e decât o umbră, din pricina ceţii.

Dominique şi Olivier stau pe o bancă destul de sinistră pe terasa etajului al nouălea de la magazinul *Printemp.* Se ţin de mână şi contemplă Parisul. Şi-au luat obiceiul ca în pauzele de prânz să se întâlnească aici. Gâfâind, la capătul puterilor, au redevenit amândoi simpli oameni de rând. El a găsit o slujbă de reprezentant la un fabricant de mobilă de bucătărie, ea o muncă de ajutor de contabil în interimat. N-au avut de ales.

Ea nici măcar nu încercase să se angajeze la o altă agenţie de voiaj. Doar Colas îi putea îngădui lacunele de limba engleză şi „combinaţiile” pe care le organiza cu o îndrăzneală din ce în ce mai mare pe măsură ce nevoile financiare deveneau mai apăsătoare.

Se aflau la marginea prăpastiei. Ce-avea să se întâmple cu ei dacă *Sonatin* le-ar cere toată suma împrumutată, deposedându-i de apartamentul la care ţineau atât de mult? Să plece, unde? Erau încolţiţi, zdrobiţi de datoriile care se adunaseră de luni de zile. Desenele, articolele lui Olivier nu ajungeau, nu ajunseseră niciodată. Era salariul unui celibatar diletant, şi nu al unui cap de familie.

El îi luă mâna cu blândeţe.

— Unde mai pui că acum douăzeci de ani, ziceam şi eu „Între noi doi, Paris!” murmură el privind mai departe oraşul vătuit. Apoi am înclinat steagul.

Ca să se întâlnească cu Domi, pe această terasă, la ora prânzului, făcea adevărate acte de bravură în mijlocul circulaţiei înspăimântătoare. Ea nu avea decât trei sferturi de oră pentru masă. Sub această verandă se vindeau sandvişuri calde, pizza, tartine denumite *Matefaims.* Aceste pâinişoare erau umplute fie cu piureu, fie cu omletă, sau cu carne tocată.

Ca să vadă câţi bani mai aveau, se scotoceau prin buzunare ca puştii şi alegeau cu moderaţie.

Perioada pe care o traversau era tragică. Se aşezau, lipiţi unul de celălalt şi visau contemplând acoperişurile cenuşii, culisele prăfuite ale marilor magazine, giruetele fixate la cele patru colţuri ale terasei. Erau stoici, căliţi de loviturile aspre, şi nici măcar nu se plângeau. Panoul din carton verde devenise oaza lor cu vederi uluitoare din Sicilia şi Andaluzia.

— *Viaţa mea de câine* începe să se lege, zise Dominique.

El o privi cu tandreţe. Ea slăbea de pe o zi pe alta şi cearcănele mari i se adânceau sub ochi. Pierduse de mult bronzul căpătat în excursii, prin parbrizul autocarelor. Îşi sprijini capul de umărul lui.

Ospătăriţa care-i servea cu *matefaims* îi observa pe ascuns. Cuplul acesta care venea aici în fiece zi, la ora prânzului, aşezându-se pe aceleaşi locuri, o mira desigur. Se priveau într-un mod atât de aparte, cu o expresie atât de patetică.

— Niciodată nu-mi placi mai mult ca atunci când eşti nefericită.

Ea zâmbi:

— De astă dată arătăm, într-adevăr, ca doi oameni înfrânţi.

El aprinse o ţigară găsită în sertarul pentru mănuşi al vechiului său Renault care mai funcţiona totuşi în ciuda ambreiajului ultra-obosit. O împărţiră în două, dar ospătăriţa le făcu semn că fumatul este interzis. Împărţiră şi sandvişul cu piureu care costa doi franci şi prăjitura.

— Ştii, zise Dominique ca să-l liniştească, nu-mi ghiorţăi niciodată maţele, după-amiaza. Masa de aici mi-este prea de ajuns. Mai degrabă tu…

El nu accepta să înghită o bucată mai mult decât ea şi dacă un client îi oferea un aperitiv sau o cafea simţea îndată că i se învârte capul. Dacă vrea să capete comenzi, un reprezentant trebuie să ştie să bea. Iar Olivier era de pe acum sătul de demersurile acestea epuizante, de estimările ridicule, de devizele întocmite degeaba, de gospodinele care-i băteau capul ceasuri întregi, visând numai chiuvete de inox, maşini de gătit cu programator, refrigerator încastrat, maşini care spală tot, curăţă tot. Bucătăriile acestea erau palatele ale căror sultane jinduiau să devină. Era obligat de asemenea ca sub haină să poarte cămăşi foarte decente şi cravată, el care nu se simţea bine decât în pulovăr cu guler răsfrânt.

— E greu, zise Dominique, dar ne iubim. Privilegiul ăsta se cere, poate, plătit. Materialiştii nu-s aşa fericiţi ca noi. La urma urmei avem mult noroc.

Pentru a-i mai ridica moralul, ea inventa tot felul de istorii. În ziua aceasta, de exemplu, adusese cu ea un pliant reproducând case de ţară. Una îndeosebi îi fascina. O fermă micuţă cu storuri drăguţe din lemn lăcuit. Discutară îndelung cum or s-o mobileze.

— Nu ţi se pare că ne-am ţicnit, zise Olivier revenind brusc la realitate.

— De ce? Ia gândeşte-te. Casa asta costă mai puţin decât apartamentul nostru. Dacă ei ne constrâng să vindem, ar fi mult mai înţelept să ne construim ceva la ţară.

Se hrăneau cu o nouă himeră.

— Calculează şi tu, Olivier. Am putea opta pentru ferma din Saint-Leger, în colţul acela de pădure, care-ţi place ţie. Ar fi colosal să te trezeşti în cântecul păsărelelor, să admiri un cer adevărat, să te simţi cu totul acasă.

El o îmbrăţişă din nou pe banca sinistră.

— Vom găsi o slujbă în zona industrială de la Trappes, continuă ea. N-o să fie mai urâtă decât ceea ce facem acum. Şi apoi, l-am putea lua cu noi pe fiul Annei. Cred că dacă ne vom instala în casa aceea, ni l-ar da bucuroasă. Poate că şi ea ar veni uneori să ne vadă la sfârşit de săptămână.

Aerul ei visător îl întristă pe Olivier.

— Este o problemă care cere timp de gândit, zise el tulburat. Să nu uităm de banii pe care-i datorăm societăţii *Sonatin.* Şi apoi ar trebui să cumpărăm terenul care este nemăsurat de scump în regiunea Rambouillet.

Începuseră să-şi facă visuri. Uitaseră de buzunarele lor goale, de „matefaims”-urile cu carne tocată care le făceau cu ochiul, de ameninţările rechinilor, ale tuturor şnapanilor acestora autorizaţi care-i urmăresc pe ceilalţi,

siguri pe învestitura lor. Nu se mai revoltau. Îşi făureau visuri.

Casa va avea un etaj. Trei camere la primul un mare living şi o altă încăpere la parter. Cu uşi cu geamuri care să dea spre peluze verzi şi balcoane. Un mare şemineu. Două felinare din fier forjat în exterior.

— Biroul tău va fi la etaj, Olivier. Camera lui Alain lângă a noastră. Cum ai vedea patul din dormitor? Am putea să comandăm o sufragerie Renaissance spaniolă. Când ar veni Anne… Ţi-ar plăcea grinzi aparente pe tavanul din living? Oare să plantăm copaci pe peluză?

El amâna puţin răspunsul.

— La dracu! exclamă Domi. Am întârziat. Iar o să mă certe domnul Château.

Şi o luară la goană pe scara metalică.

VIII

Clarul de lună se menţinea. Camera era năpădită de pulbere. Canalul şi bazilica. Canalul… Nadine îşi încheia visul. Canalul… Se trezi năduşită, neliniştită, preocupată. Din pricina nopţii voalate crezu că este târziu. Se ridică. O cuprinse frigul. O clipă îl privi pe Claude care dormea, întins pe spate, cu gura întredeschisă, un braţ ieşit în afara cearşafului şi celălalt îndoit pe piept. Sforăia. Dulapul Ludovic ai XIV-lea lua proporţii înspăimântătoare, iar trandafirii în vaza de Sèvres dansau o faradolă ciudată. Uitase să tragă storurile. Văzu drumul, pustiu şi glacial, bariera albă a pajiştii de cealaltă parte şi o ceaţă blândă, uşor magică, desprinzându-se de sol şi fluturând prefăcută-n fâşii.

Îşi trase pe ea capotul aşezat pe un fotoliu şi convinsă că nu va mai putea adormi, coborî în bucătărie. Bău restul de suc de portocale preparat în ajun pentru Philippe. Pisica se culcase pe un taburet şi dormea iepureşte. Prin fereastră văzu palmierul ce părea uriaş în noapte, precum şi scaunele pe care nu le băgase în casă şi care făceau pete întunecoase pe peluză.

Nadine suferea. Străbătu holul pardosit cu plăci de marmoră neagră şi albă, intră în salon şi aprinse lampa chinezeasca aşezată pe pianul cu coadă. O lampă – ultima extravaganţă a lui Claude, ahtiat după obiecte de artă – care costase foarte mult şi un pian neservind nimănui. Salonul era opera lui Claude, decorat cu un gust sigur, un rafinament incontestabil. Nadine era mândră de el. Îşi admira sincer soţul. O prietenă îi spusese recent: „Ai găsit fericirea perfectă.” Şi Nadine era convinsă că aşa

era. Îi privise rând pe rând pe Philippe şi pe Claude. Viaţa ei se desfăşura fără probleme. Instalarea la Pau îi convenea de minune. Se cam plictisea la Monrepos, iar climatul regiunii pariziene era atât de puţin tonic. Nu-i displăcuse nici faptul că se îndepărtase de familia lui Claude. Niciodată nu se simţise în larg printre oamenii ăştia: Pascale, cumnata pe jumătate nebună a cărei stare nu se ameliora, Robert, cumnatul divorţat, recăsătorit şi care n-avea niciun punct comun cu ei.

De ce trebuise ca Anne să vină şi să le tulbure noua pace? Neîndoios că fusese amanta lui Claude. Cum de îndrăznise să-şi ia o fată atât de tânără?

Nadine se simţea cu adevărat nefericită. Dar ea nu era o fiinţă pasională. Dac-ar fi fost vorba de o aventură trecătoare, poate c-ar mai fi închis ochii. Anne lucrase desigur împreună eu el, la Buzenval. Cum de se putuse îndrăgosti de secretara asta micuţă, nici măcar inteligentă şi care se exprima mai mult în argou? Nicio clipă nu-i vorbise despre ea. Acum era sigură. Ceea ce existase între ei era grav. Dragostea unui bărbat de patruzeci şi cinci de ani pentru un fruct pârguit. O pasiune carnală. Nadine! Îi venea greu să creadă că o putuse înşela cu atâta ipocrizie şi abilitate. Unde se întâlnea, oare, cu puştoaica asta? Într-un hotel, sau poate prin birouri după încheierea programului de lucru? Nadine simţea cum totul se năruie pentru ea. Şi în noaptea aceasta, când fiece umbră, fiece zgomot, fiece reflex avea e rezonanţă tragică, se întreba chiar dacă nu cumva Claude se însurase cu ea din pricina situaţiei tatălui său, rezervându-şi tot felul de aventuri sordide în afara unei vieţi aparent aşezate. Nu tatăl Nadinei îl instalase pe Claude director comercial în propria-i întreprindere? Nu el îi avansase banii necesari cumpărării casei de la Monrepos? Nadine căuta adevărul. Mergea în lungul şi în latul salonului, înfrigurată, îngândurată, imaginându-şi soţul făcând dragoste

cu Anne într-un ungher al biroului din clădirea cu pereţi de sticlă de la Buzenval.

Durerea i se înşuruba în suflet. Ar fi vrut să ştie. De acum înainte îndoiala îi va otrăvi viaţa. De ce venise fata asta să-l caute acasă? Însemna că ţine la el, că el îi făcuse unele promisiuni. Nu cumva încerca să-l şantajeze? Ce scop urmărea? Nadine o revedea aşa cum era în seara trecută. Tânără, proaspătă, pulpoasă, iar Nadine, în faţa ei, suferise că are un trup fără forme, ochi inexpresivi, riduri care i se întipăriseră pe faţă, sâni care i se lăsau, coapse de pe acum moleşite. Ştia că nu fusese niciodată drăguţă. Prea înaltă, prea osoasă. Dar de ce se căsătorise Claude cu ea, ca s-o înşele apoi cu această micuţă dactilografă?

Anne spusese: „Aveţi un pian drăguţ. Mama mi-a dăruit şi mie unul, odată, de Crăciun, dar n-am izbutit niciodată să învăţ să cânt. Într-adevăr nu mă inspira.” Privise în jurul ei cu un aer insolent, fumând o ţigară. Era geloasă şi furioasă desigur, văzând tot acest lux rezervat soţiei bărbatului pe care-l iubea. Se aşezase în fotoliul acela scuturându-şi ţigara peste tot. Nadine se apropie şi atinse catifeaua fotoliului Ludovic al XV-lea ca şi cum acesta i-ar fi putut spune adevărul. Simţea că dezastrul se va abate curând asupra fericirii lor liniştite. Claude trebuia să-i vorbească urgent, să se explice. Poate că astfel ar reuşi să-l evite.

Vru să-l trezească, dar se temea să-l irite. De câteva zile dădea dovadă de o extremă nervozitate. Trandafirii din vas erau aduşi de el, în ajun, dar nu era un gest spontan. Voia, cu siguranţă, să-i atenueze nerăbdarea pe care nu izbutea s-o stăvilească.

Ea nu avea în cap decât o idee: să-i vorbească deschis. Să obţină explicaţii sincere, precise. Chiar dacă… Anne urma să vină să-i mai vadă o dată, înainte de a se înapoia la Paris. Vineri. Telefonase spunând că nu va rămâne decât puţin timp, că nu trebuia mai ales să pregătească nimic pentru ea. Va

pleca în aceeaşi seară cu trenul. Sau cu avionul. Nadine nu înţelesese prea bine. Pe fir erau paraziţi.

Se gândi că sosise momentul, că n-ar mai putea închide ochii toată noaptea şi că, sus, Claude şi-o fi dat poate seama că ea lipseşte. Atunci îşi strânse în faţă poalele capotului şi cu un pas sigur urcă la primul etaj. Zgomotul uşii pe care o trânti intenţionat îl trezi. El se sprijini într-un cot. Ea aprinse veioza.

— Plângi?

Ea nu-şi dăduse seama că avea obrajii scăldaţi în lacrimi.

— Trebuie să-ţi vorbesc, spuse ea cu glas sugrumat. El nu se trezise cu totul. Îşi aruncă ochii spre pendulă căscând..

— De ce te-ai sculat?

Privea în jurul său cu un aer năuc şi, pe măsură ce devenea conştient, trăsăturile i se adânceau. Luase un somnifer, singurul remediu de a izbuti să doarmă puţin, de la venirea Annei.

Îşi încheie nasturii pijamalei de mătase, brodată recent, la comanda Nadinei, cu iniţialele sale. Văzu chipul răvăşit al soţiei sale şi pricepu că sosise clipa să se explice. Nu mai putea da înapoi. Nadine stătea înaintea lui şi aştepta. Se întrebă ce gândea cu adevărat. Ea luă o batistă din sertarul comodei, îşi suflă nasul de două sau trei ori, îşi tamponă ochii şi veni să se aşeze lângă el. Becul veiozei pâlpâia. Un prost contact desigur. Stinse lumina cu un gest nervos.

— Ştii de se nu mai pot dormi? întrebă Nadine. Tăcu şi-şi plecă ochii, privind ţintă cearceaful pe care Claude îl frământa între degete.

— Am ghicit totul, să ştii. Dar de ce nu-ţi dă pace? O mai iubeşti? Ce vrea de la tine? Ce vrea de la noi? E-o monstruozitate să-ţi fi luat ca metresă o puştoaică. Sunt sigură că e încă minoră. Claude, încerc să înţeleg. Toate astea mi se par atât de aberante, atât de nedemne de tine.

— N-ai ghicit absolut nimic.

El regretă îndată tonul tăios, prea aspru şi o imploră din priviri. Chipul său avea o expresie ca de rugăciune.

— N-a fost nimic între ea şi mine. Niciodată. Este o poveste veche. Nu-i deloc ce-ţi închipui. Am vrut mereu să-ţi vorbesc dar mi-a fost teamă să nu te pierd, zise el cu glasul stins.

Ea se apropie puţin, ca pentru a-l auzi mai bine.

— Anne este fiica mea, mărturisi el, în cele din urmă.

Nadine deschise ochii peste măsură de mari şi se făcu galbenă ca ceara. Se clătina. Abia mai răsufla. Îi revenise acel suflu sistolic pe care-l mai avusese şi altădată în clipe de mare emoţie.

— O poveste veche, îţi repet. Eram student. Ea s-a agăţat de mine câţiva ani în şir.

— Care ea?

— O fată săracă şi care nu-mi plăcea deloc. O greşeală de tinereţe. Ea m-a rugat ca să…

— Ca să-i faci un copii?

— Cam aşa.

— Credea că astfel te leagă mai mult de ea?

Nadine îi venea în ajutor, îi servea de pe acum justificările pe care le căuta. Era chiar mai uşor decât şi-ar fi închipuit. Brusc o revăzu pe Anne în camera de la hotelul Continental. „Şi mai ales să nu faci pe victima. Vineri voi fi acolo ca să pun lucrurile la punct.” Ce şantaj pueril! Dar se înfioră, oricum.

— Nu era fată rea, zise el. Din nefericire n-aveam niciun punct comun. Mă întreb cum m-aş fi putut însura cu ea. În plus, n-o iubeam. Era exclusivistă, prost crescută, fără educaţie, dintr-un mediu foarte de jos. Ce-ar fi zis maică-mea de asemenea căsătorie!

Se gândi din nou la Anne. „Asta se rezumă la puţine lucruri. Era săracă. Trăia într-o magherniţă…”

În ultimele zile tot reflectase asupra acestui trecut. În felul său o iubise, poate, pe Dominique.

Din punct, de vedere fizic o plăcuse destul de mult. Cu câtă devoţiune îl privea, îl asculta! Era singura care-l considera mai bun decât ea. I se dăruia cu pasiune în orice crâng, cu toată ardoarea tinereţii ei. Era cu adevărat drăguţă, în ciuda rochiilor sărăcăcioase. Anne îi semăna oarecum. Acelaşi păr castaniu, aceeaşi privire adâncă, aceeaşi expresie patetică, nu însă la fel de tulburătoare. Dar mai avea şi gestul acela de a-şi înclina capul într-o parte când îi asculta pe ceilalţi vorbind. Şi lucrul acesta îl remarcase. Nu găsi curajul s-o ponegrească în plus pe Dominique. Simţea o spaimă superstiţioasă căutând false justificări.

— Iartă-mă, zise el luând mâna Nadinei. Te îndurerez, aşa-i.

— N-ai mai revăzut-o niciodată?

— Niciodată, de când ne-am căsătorit. Pot să jur. Înainte, da. O dată. Am vrut să fiu cinstit, cu ea şi s-o previn că mă pregăteam să mă căsătoresc cu tine.

— Ai încetat s-o ajuţi după ce m-ai cunoscut?

Claude se întrerupse. Reflectă o clipă ca şi cum problema aceasta nu-i trecuse niciodată prin cap.

— S-o ajut? exclamă el. Dar era prea mândră. N-ar fi acceptat.

— Atunci pentru ce a venit Anne? Ce urmăreşte?

Nadine îşi ascundea faţa în mâini. El înţelese că de acum înainte n-o să-i mai dea pace cu povestea asta, că-l va hărţui ori de câte ori se va ivi cea mai mică ocazie.

— Cum ai putut trăi astfel lângă mine? Mi-aduc aminte ce fericit ai fost când s-a născut Philippe. Este de necrezut.

Nadine nu reuşi mult timp să se abţină. Izbucni în lacrimi. Zbuciumată îşi scoase repede lentilele de contact. Era cumplit de mioapă. Claude îi revăzu gestul. Îşi reprimă un rictus de scârbă.

— Anne este o mică otreapă. Tu nici nu ştii că în clipa de faţă se plimbă cu banii furaţi de nu ştiu unde. O cred în stare de orice. Greşeşti că te frământi atâta din pricina ei.

El avea un aer indignat. Nadine încerca să-şi revină. Să nu mai plângă. Îşi vedea soţul ca într-o ceaţă. Nu mai era decât o mare pată cenuşie cu întunecimi în locul ochilor şi al părului.

— Ce-o să facem? întrebă ea. Şi Philippe.

— Va afla, răspunse el. S-a jurat c-o să-i spună într-o zi. Nu acum. Este prea mic! Va aştepta să sosească momentul, scârba dracului.

Ea tresări. Niciodată nu-l auzise pronunţând astfel de vorbe. Era cu putinţă ca bărbatul acesta, atât de onorabil, să aibă o altă faţetă?

El avea un aer tragic.

— Vrea să ne distrugă, şi va izbuti foarte repede. Vezi, de pe acum nu mai eşti aceeaşi. Nu mă mai iubeşti atât cât credeai.

— Ceea ce se petrece cu mine este cumplit. Pune-te în locul meu. Nu mai pot rezista.

El făcu un gest de neputinţă.

— Este foarte rea, foarte rea, repetă el.

Clarul de lună amestecat cu zorile umplea odaia cu o lumină mohorâtă. Cearceaful era de un albastru verzui iar faţa lui Claude părea livid pe faţa de perină.

IX

Din balconul de pe strada Ravingan, Dominique privea oamenii urcând spre piaţa Emile-Goudeau, casele într-o rână, uimitoarele culori în soarele palid. I se părea fantastic faptul că rezistaseră şi locuiau încă aici. Avea o zi liberă între două interimate. Mâine va începe lucrul la altă firmă, nu ştia prea bine unde, la Nanterre sau la Picpus. La urma urmei, nu era meseria ideală în ciuda afişelor ademenitoare lipite pe ziduri reprezentând tinere femei elegante fericite de a fi ales această formulă.

Auzi soneria. Spre marea-i surpriză, în prag era Anne. Puţin slăbită, uşor bronzată, părul în vânt.

— Draga mea, ce fericită sunt. Îmi făcusem atâtea griji pentru tine. În sfârşit, ai venit!

După toate zilele acelea de nelinişte, nu găsise să-i spună decât această frază prostească. Adesea se întâmplă aşa.

Anne părea niţel stingherită, gata să se apere. Alesese un ton arogant:

— Poftim, zise ea. Mi-au mai rămas ăştia. N-am cheltuit toţi banii şparliţi.

Domi era atât de fericită c-o regăsise, încât uitase să-i mai facă reproşuri. Anne îşi cunoştea mama şi profita de situaţie. Era totuşi rezervată. Dominique nu-i punea nicio întrebare, nu se lăsa dusă de valul de tandreţe ce-o năpădea. Anne stătea nemilos de rece şi îndepărtată.

— Olivier nu-i acasă?

— Lucrează. Este reprezentant la *Mesagerul. „Mesagerul* – bucătării de calitate", reclama asta nu-ţi spune nimic?

— Nu.

— Se înapoiază foarte târziu, seara, zise întristată Domi.

Anne zâmbi ironic:

— Nu se poate! S-a hotărât în sfârşit să muncească serios. Ei bine, recunoaşte şi tu că ai făcut progrese! Îl laşi să intre la orice puicuţă propunându-i marfa lui de doi bani. Pur şi simplu, mă uimeşti. Trebuie să fie o treabă groaznic de plictisitoare!

— Da, s-a zis cu pulovărele cu guler răsfrânt, zise Dominique.

— Am să-ţi povestesc o groază de lucruri, reluă Anne. Ne putem vedea într-o seară? Te crezi capabilă să-l plachezi pe Olivier câteva ore în favoarea mea?

Domi îşi privea fiica. O găsea schimbată. Aerul ei abătut din clipa plecării pe malurile Rinului se estompase. Părea mai sigură pe ea, mai înseninată.

— Eşti supărată pe mine? întrebă Anne cu glas stins.

— Să fiu supărată? Cum aş putea? Eşti aici. Pentru mine, ăsta-i singurul lucru care contează. Ştiu că nimic nu se întâmplă aşa cum dorim. Ai scuze. Patrick s-a purtat foarte urât. În felul tău şi tu ai fost o victimă.

— Victimă? Mă faci să râd. Am oroare de cuvântul ăsta. De când sunt pe lume, te-am auzit mereu repetându-l.

— Nu te supăra, Anne. Nu spuneam aşa ca să te necăjesc. Dimpotrivă, voiam să-ţi ridic moralul.

Anne arătă spre pachetul cu devize pe care-l zvârlise pe masă la venire.

— Dac-ai putea să-mi avansezi banii lipsă, ar fi perfect. Ţi i-aş restitui încetul cu încetul. Colas, la agenţie, este în stare să-mi caute pricină, să mă dea în judecată, dacă n-o fi şi făcut-o. Cred că-i mai bine să îi înapoiez cât mai repede posibil. Am avut o clipă de nebunie. Toţi trecem prin asta, nu? Încearcă să-i explici. Mă las în seama ta.

— Draga mea fetiţă, aş vrea din tot sufletul să te ajut, dar nu pot. În clipa de faţă suntem total la pământ. Olivier abia a început noua lui slujbă, iar eu m-am certat cu Colas.

— Din cauza mea?

— Nu, nu chiar.

— Şi nu mai călătoreşti?

— Deocamdată nu.

— Ei drăcie! Am nimerit prost. Crezi că o să am neplăceri? N-am curaj să mă duc să-l văd pe Colas al tău.

Dominique se gândea la *Sonatin,* la poliţa datorată instalatorului. Nu, într-adevăr, de data aceasta nu putea face nimic pentru Anne. Unde să mai găsească şi suma asta? Îşi reveni:

— Ba da. Trebuie să te duci ia Colas, să-i explici, să-i ceri scuze. Nu este un individ rău. Îi înapoiezi banii rămaşi şi te vei aranja cu el să-i rambursezi diferenţa în rate.

Anne arunca pe nas fumul ţigării:

— Ştiu ce am de făcut. Sunt mare acum.

Era fraza ei favorită. Replica faţă de orice sfat, faţă de orice dojană. Nu admitea nimic. Dominique îşi reproşa că îi cedase mereu, că nu se opusese niciodată nici uneia din dorinţele ei. Se simţea responsabilă de firea înrăită, de latura aceasta limitată a caracterului fetei sale.

Se regăsiră câteva ceasuri mai târziu la Saint-Germain-des-Pres. Anne făcuse în aşa fel, încât să evite orice întâlnire cu Olivier.

Îşi comandaseră un grog într-o cafenea micuţă din colţul străzii Jacob. Li se părea ciudat că erau aici, amândouă, faţă în faţă, ca în ziua când se plimbaseră la Montebauvet, sătucul acela pierdut de lângă Nantes unde se vindea hidromel.

În oglinda din spatele tejghelei, Dominique privea uimită chipul frumos al tinerei femei, mai înaltă cu zece centimetri decât ea. I se părea că este o străină, o fiinţă pe care, la urma urmei, n-o cunoştea. Nici un domeniu comun, nici o discuţie

posibilă. Anne nu îndrăznea să vorbească despre escapadă, despre fuga în Germania, nici despre Patrick sau Alain şi se rezuma la banalităţi.

— Unde ai vrea să cinăm?

Era de parcă descoperise dintr-o dată că are o fiică, înţelesese că toată copilăria, adolescenţa Annei trecuseră fără ca ea să-şi fi dat seama. Sigur, muncise totdeauna ca o nebună pentru ea. Într-un vârtej care nu-i îngăduise să se oprească. Să se oprească pentru a se juca împreună cu ea, să-i asculte primele cuvinte, s-o privească făcând primii paşi. Altele o înlocuiseră. Educatoarele de la grădiniţă, funcţionarele de la creşă, învăţătoarele. Anne se trezise la viaţă, fără ca maică-sa să-şi fi dat seama. Domi nu făcuse nimic altceva decât să câştige bani ca să supravieţuiască. Era singura ei preocupare, punctată de mii de griji care-i înăspriseră firea. Uitase să râdă împreună Anne. Rarele plimbări de duminică le făcea de nevoie, pentru ca fiica ei să respire puţin aer curat. Se târa prin pădurile de la periferie, pe drumurile desfundate, trăgând-o de mână pe Anne, morocănoasă. Ar fi preferat să doarmă, deoarece toată săptămâna muncise zi şi noapte. Se gândea fără bucurie la ziua de mâine. Cum să plătească masa de la cantina şcolii? Cu ce bani să-i cumpere Annei o nouă pereche de pantofi, alt palton? Unde s-o trimită în vacanţa de Paşti? Viaţa se scursese astfel. Două existenţe paralele fără nicio comunicare între ele. Apoi apăruse Olivier care-o acaparase foarte mult. Acum Anne avea douăzeci de ani.

Grogul se răcea în pahar. Anne o trezi din visare.

— Nu bei? Vrei să ne facem de cap cu banii lui Colas?

— Biata mea Domi. Renunţă şi tu o dată la principiile tale ridicole. Nu ni se întâmplă des să fim numai noi două. Eu te invit. Dacă mă las pe

tine, vom sfârşi în cafeneaua *Roger la frite* sau la *Wimpy.*

Era încă prea devreme ca să intre într-un restaurant. Hoinăriră pe străduţele care convergeau spre Crucea Roşie şi Saint-Sulpice. Trecură prin faţa editurilor ce-şi ofereau generos producţiile în vitrinele supraîncărcate de culoare.

— Ştii că sunt pe cale să scriu o carte? zise Dominique.

Anne fluieră şi-şi ridică sprâncenele.

— Ei da, asta-i chiar o veste mare! Nu mă miră deloc din partea ta. Totdeauna ai fost uşor ţăcănită.

Intrară la restaurantul *Mediteranean* în faţa teatrului Odeon. Li se propuse o masă situată sub portretul prinţesei Margareta, clienta localului.

— Draga de tine, exclamă Anne, dacă soţul tău te-ar vedea! La urma urmei, astă-seară eşti complicea mea. Faci progrese.

Dominique cedase. Nu mai avea nicio poftă să-i reziste Annei care voia să se ameţească pentru a uita de necazuri. Se gândi totuşi că lui Olivier nu-i rămăseseră decât câteva ouă în frigider şi puţin orez cu maioneză. Închise o clipă ochii, hotărâtă să nu se mai gândească la nimic. Va regăsi destul de repede „matefaims”-urile, a doua zi, la prânz, pe terasa de la „Printemps”.

La început, băură o jumătate de şampanie, apoi atacară un rosé de Porquerolles care avea un gust extraordinar. Li se aduse o ciorbă de peşte măiestrit parfumată.

— Ştiu reţeta, zise Anne în chip de cunoscătoare. Adaugă în lichid puţin lichior de ananas. Asta-i tot secretul.

Domi nu răspunse nimic. Alcoolul începuse s-o amorţească. Nicole Courcel se afla nu departe de ele, împreună cu o prietenă foarte elegantă.

— Este mai puţin frumoasă decât pe ecran. Îmbătrâneşte. Ori de câte ori întâlnesc o actriţă, sunt teribil de decepţionată. Tu nu? întrebă Anne.

Dădu pe gât un pahar mare de rozé.

— Nu eşti curioasă să ştii ce surpriză ţi-am rezervat? Dominique se temea de clipa aceasta. Ce mai născocise, oare, fiica sa? Ce nouă găselniţă?

— Să nu ne stricăm seara, draga mea. Ne simţim bine. Nu eşti fericită că suntem împreună aici?

— Vei fi şi mai fericită, după ce ţi-oi spune.

Chelnerul îi făcea mii de temenele Nicolei Courcel, debitându-i teorii savante despre vinul de Burgundia.

— Claude al tău, murmură Anne luându-şi un aer misterios, este ca şi când n-ar mai exista. Dărâmat, total la pământ.

— Ce-ai zis?

— Am petrecut de curând câteva zile la Pau. Exact cât mi-a trebuit ca să-l distrug definitiv. Eşti pe deplin răzbunată, să ştii.

— Ce s-a petrecut? Ce i-ai făcut?

— Îţi faci griji pentru el, pe legea mea! Nu-ţi lua aerul ăsta îndurerat. Să fii oare încă îndrăgostită de el?

Anne ridică atât de tare tonul, încât un bătrân astmatic îşi întoarse capul spre ea.

— Vorbeşte mai încet, zise Dominique. De aceea ţi-ai întrerupt călătoria, la mijlocul traseului, ca să te duci la Pau?

— Nicidecum. Când i-am lăsat baltă pe toţi, habar n-aveam ce-o să fac. Eram sătulă, atâta tot. Ideea de a mă duce să-l văd pe Claude mi-a venit mai târziu, într-o zi de mare depresiune. Era de parcă ceva foarte greu îmi apăsa sufletul. Individul ăsta este cauza tuturor nenorocirilor noastre.

— Să nu exagerăm.

Anne dădu peste cap încă un pahar.

— Să sărbătorim evenimentul. Noroc!

— Ai băut prea mult. Opreşte-te.

Anne îşi înălţă ochii spre ceruri:

— La dracu'!… O cunoşti pe nevastă-sa?

— Nu. Am zărit-o din întâmplare o dată. Când erau încă la Monrepos.

— Află că s-au instalat teribil de bine la Billieres. Ei da, scumpo, am cunoscut-o pe Nadine. Ba chiar m-a luat drept metresa lui bărbatu-său. De unde să-i treacă prin cap că eram fiică-sa?

— Te rugasem să nu le strici viaţa, Anne. Ce ţi-a venit să te duci acolo? La ce ţi-au servit toate astea?

— În loc să te superi, soarbe-ţi ciorba. Se va răci. Ascultă…

Îi relată vizita la Claude, confuzia Nadinei, întrevederea cu el la hotelul *Continental,* şantajul la care se pretase.

— Ai avut tu curajul ăsta?

— Sigur, tu ai fost totdeauna prea slabă faţă de băiatul ăsta. Ar fi trebuit să obţii o pensie alimentară. Am fi fost mai puţin necăjite.

Chelnerul vigilent observă că paharul lui Dominique era gol. Îl umplu îndată.

— Va să zică, nevastă-sa ştie totul acum?

— Da, le-am mai făcut o vizită vineri, înainte de a mă întoarce, ca să mă conving. Ea era într-o stare jalnică. Avea o mutră! Seamănă de pe acum cu o iapă. Nu ştia ce să-mi spună. Pe el nu l-am revăzut. Cred că-i era o frică al dracului să dea ochii cu mine. A preferat s-o şteargă, ca de obicei.

Dominique îşi imagina scena. Înţelese ce mult trebuia să sufere Nadine care nu era amestecată cu nimic în drama aceasta. Abia se stăpâni să n-o pălmuiască pe Anne.

— Nu eşti decât o mică ticăloasă. Ceea ce ai făcut este foarte urât. M-am săturat de toate poveştile tale. Claude o să creadă că eu te-am trimis. Faci totul ca să devii interesantă.

Sub ochii miraţi ai consumatorilor, Dominique se ridică brusc. În timp ce-şi lua mantoul de la vestiar, şeful restaurantului îi făcea mii de temenele. Îi debita tot felul de platitudini pe care nici măcar nu le auzea.

Ajunsă pe trotuar, îşi deschise poşeta. Îi rămăseseră cincisprezece franci. Sări într-un taxi. Abia aştepta să-l vadă pe Olivier.

Anne alergă după maşină.

— De ce vezi totul în negru? Nu ţi se pare că bestia asta merita să-i joc o asemenea festă?

Dominique ceru şoferului să oprească. Acesta le privea intrigat. Era totuşi obişnuit să vadă atâtea lucruri, cupluri care se insultau, femei care-şi făceau scene, bărbaţi prea îndrăgostiţi. Făcea curse de noapte de atâta timp…

Glasul Annei era schimbat, uşor emoţionat:

— Haide, mamă, nu te supăra pe mine pentru chestia asta. Am crezut, că fac bine.

Dominique o privi. Faţa palidă şi răvăşită a fiicei sale îi făcea milă.

— Urcă, zise ea calmă.

Praf în ochi. Muncă în lanţ pe mochetă pufoasă. Plante fără viaţă, netede, cerate, pretenţioase. Sală de relaxare pentru cei care n-au timp de răgaz. Cafenea pentru cei care n-au o leţcaie. Lux pentru salarii de mizerie. Momeală pentru comandanţii la muncă forţată.

Aer condiţionat, fiinţe condiţionate. Geamuri ce nu se deschid niciodată. Grădină artificială cufundată în hăul celui de-al treilea subsol ca să iacă impresie… Scări de beton cu zgomote infernale izvorând de peste tot.

Dominique este aici. Priveşte universul acesta de nebuni. Asta însemna să fii în rândul lumii. Societatea de interimat a trimis-o aici pentru a ţine locul cuiva pe o durată nedeterminată. O femeie care naşte. Singurul răgaz acordat acestor fiinţe. Naşterea şi boala.

Domi are impresiei că retrăieşte zilele cele mai negre din existenţa sa, când zăcea, fără speranţe, în biroul despoticei Bătrâna Lecornet. Şi începe din nou să viseze, ca atunci, la călătorii. La cele pe care nu le va mai face. Îi revin în minte imagini

plăcute. Visează cu ochii deschişi. Este interzis să visezi. Interzis să fumezi. Comunicările personale sunt interzise. Vrei să mănânci un măr. Nu este momentul: îţi întrerupi munca în timp ce-i cureţi coaja.

Ofensiva plasticului în culori ţipătoare. Cotoroanţele se apostrofează pe deasupra ecranelor fonice. Cerberi mârâie în cele patru colţuri ale încăperii imense. Au ochii scoşi din orbite. Fata roşcovană plânge ca în fiece lună pentru că o doare stomacul. Bătrâna foarte trecută „nu mi se dă vârsta" îşi arborează fesele durdulii strânse în pantaloni pastelaţi. Iar celibatarul palid, morocănos, cu ochii pierduţi, numără opt ore pe zi bonurile de benzină în pachete de câte o sută. Opt ore trec greu. Şi Domi vagabondează. Paradisul birourilor. Catedrala din Parma. Messa în si minor, într-o seară de vară şi plimbarea pe străzile calde. Praga şi băieţelul care a prins-o de mână. N-a ştiut niciodată de ce. Nu vorbeau aceiaşi limbă. Dar s-a gândit multă vreme la copilul acela. Revede Europa în clişee fugare. Mici amintiri. Şi călătoriile acelea care adesea i s-au părut coşmare îi devin un refugiu. Domi trăieşte mult în trecut, îl transformă, îl înfrumuseţează, se piteşte în el ca să îndure prezentul.

Visează plaje întinse şt oceane, atât de greu respiră în universul acesta ca un lagăr de concentrare sărăcăcios înfrumuseţat. Vechea ei claustrofobie a reapărut. Cu cât se gândeşte la ea, cu atât se simte mai apăsată. Este teribil de iritată. A băut prea multă cafea în dimineaţa asta şi privirea-i neliniştită alunecă de-a lungul geamurilor groase bine înţepenite. O uşă, una singură, în fund, şi foarte strâmtă. Cu „ieşire" marcat deasupra. Ea se ridică sub ochii bănuitori ai celor patru cerberi şi se îndreaptă spre lavabouri. Ştie foarte bine că nu trebuie să rămână acolo prea mult. Ar veni după ea s-o muştruluiască. Îşi stropeşte cu apă rece faţa şi încheieturile mâinilor.

Nu, nu va putea ţine piept acestui iad. Nu-i făcută pentru ascensoarele închise ca nişte cutii de conserve, pentru automatismul acesta care o nelinişteşte. Ca să-şi dea curaj, se gândeşte la mica fermă pe care şi-ar putea-o construi într-o zi. Săptămâna trecută au fost să viziteze modelul în expoziţie. Erau atât de surescitaţi, încât, în cele din urmă, supraveghetoarea i-a luat în serios. Ei înşişi erau convinşi că o vor face. Li s-a propus chiar un teren pe lângă îndrăgitul lor Saint-Léger. La Matz. Un cătun la marginea pădurii. Terenul se afla pe o întindere de pământ a unui englez care-şi parcelase proprietatea în patru loturi. Existau acolo cedri şi mesteceni, arborii preferaţi ai lui Domi; Un domn foarte simpatic, englezul acesta. Flecărise cu ei în confortabilul său birou, le oferise ceai ca unor vechi prieteni, părând că-i ia, şi el, foarte în serios.

— Regiunea este formidabilă, foarte bine deservită. Nu-s probleme cu aprovizionarea. Avem o mică băcănie la o distanţă de patru kilometri. Patronul se numeşte Gautier dar noi îi spunem Hediard de la colţ.

Continuaseră să viseze, reveniseră de trei ori la faţa locului, după ce mâncaseră câte un sandviş într-o cafenea din împrejurimi. Domeniul le aparţinea. Da, vor avea bârne aparente pe tavanul casei. Îi vom spune „Matefaims”, zisese Dominique. Şi se înapoiaseră la Paris, cu inima plină de speranţe.

Se privi în oglinda spălătorului. Era foarte palidă, urâţică. Este convinsă că, în ciuda voinţei sale, nu va mai putea rămâne multă vreme închisă aici. Chiar în seara aceasta va telefona la biroul de interimat. Le va explica situaţia ei. I se va găsi altceva. Poate la fel de dezagreabil ca penultima oară. Într-un fel de chichineaţă, la cucurigu, cu praf peste tot, geamuri care cu siguranţă nu se spălau decât rar, între o femeie isterică şi un mic chinez exilat care nu spunea un cuvânt. Prefera totuşi asta.

Se reazămă de perete ca să-şi recapete răsuflarea. O idee îi răsare în minte. Tocmai sfârşise *Viaţa mea de câine.* Are moralul atât de scăzut, încât este gata să încerce orice. Se va duce să-şi depună manuscrisul la una din editurile prin faţa cărora trecuse într-una din seri împreună cu Anne. O sticlă aruncată în mare. Gândul acesta o liniştește, în faţa biroului staţionează un autobuz care duce exact la Saint-Germain-des-Prés.

X

Olivier ajunsese cu răsuflarea la gură.

— Era gata să-mi vând un tablou, îi spuse el lui Dominique. Din nefericire am avut ghinion: cumpărătorului ipotetic i s-a părut că vopselele nu se armonizau cu cele ale perdelelor din odaia sa! Oare cum vom reuşi să plătim viitoarea rată a apartamentului?

— Nu te nelinişti, am o idee.

Se gândise să vândă singura amintire rămasă de la mama ei: un palton de astrahan cu guler de vizon. Desigur era cam demodat deoarece fusese cumpărat pe vremea când părinţii săi locuiau încă la poarta de la Saint-Cloud şi când tatăl ei nu se îmbăta. „Fericirea mea a durat zece ani, zicea adesea mama ei. Apoi a fost un coşmar.” Domi nu ştia prin ce miracol scăpase mantoul de dezastru. Tatăl său, chiar în crizele cele mai cumplite, îl respectase, nu-l vânduse pe băutură. Acum putea s-o salveze.

Plecase să lipească un mic afiş la farmacistul din colţul străzii Lepic. Înapoindu-se îl întâlnise din nou pe Jacques Prevert, pe cap o şepcuţă caraghioasă şi flecărind cu neguţătorul de ziare.

— Eşti sigură că n-o să-ţi pară rău că renunţi la această ultimă amintire? o întrebase Olivier.

— Nu, dragul meu. Trebuie în primul rând să salvăm casa. Nu-l îmbrac niciodată. Este bătrânicios. Îmi umple dulapul şi în cele din urmă or să-l mănânce moliile.

Atrasă de frumosul afiş şi de preţul convenabil o clientă telefona îndată. Îşi dădură întâlnire în aceeaşi seară. Nu trebuia pierdută nicio secundă. Scadenţa sosea peste două zile ca un satâr.

— Am să ajung să urăsc apartamentul ăsta, zise Dominique. Ne costă prea multe lacrimi, prea multe nopţi albe. Am râvnit la prea mult.

Anne se afla la ei. Cum se plictisea de moarte urcase să bea un păhărel. După faimoasa cină de la *Méditeranean,* Dominique şi ea se împăcaseră. Nu mai discutau însă niciodată despre Claude.

— Voi doi n-o să vă schimbaţi niciodată, spune Anne. De câţi ani durează viaţa asta a voastră de boem? Nu v-aţi săturat, la anii voştri?

— Îţi convine să vorbeşti, răspunse Olivier. Tu, când ai nevoie de bişţari pleci cu banii instituţiei.

— Poţi avea şi clipe de descurajare, nu?

— A ta ne-a costat, într-adevăr, scump. Pe deasupra, maică-ta şi cu tine v-aţi ars definitiv în ochii lui Colas.

— Ne-am ars? Eh, dacă Domi ar vrea să insiste, m-ar angaja din nou. A fost totdeauna sensibil la farmecele ei. N-ai remarcat ce ochi dulci îi făcea, dimineaţa, la plecarea autocarelor? Şi apoi, nici nu cunoşti adevăratul motiv al supărării lor actuale. Ei, bătrâne, ar trebui să-ţi supraveghezi mai bine nevasta.

E-adevărat?

— Dac-o asculţi pe Anne, nu isprăvim niciodată. Nu vezi că glumeşte? N-ai înţeles nici până astăzi că fiica mea este o adevărată scorpie.

— Haide. Domi, fii sinceră. Mi-ai spus adesea că Colas avea o mică slăbiciune pentru tine. Datorită acestui fapt ai izbutit şi să-l determini să mă angajeze la agenţie!

— Cine te aude, crede că sunt într-adevăr o femeia fatală!

Olivier o contempla. Şi el era gelos pe ea. Nu-i plăceau privirile insistente cu care bărbaţii o fixau pe Domi. În câţiva ani ea se transformase. Îşi oferea din când în când, între două călătorii, câte o şedinţă la institutul de înfrumuseţare, unde i se curăţa tenul, unde i se puneau tot felul de măşti cu alge pe faţă. Mereu coafată, cu sprâncenele epilate

cu grijă, cu ochii machiaţi. Şi privirea ei dreaptă, luminoasă, flacăra aceea care-l sedusese din prima zi când o întâlnise. Era un excursionist. Ea conducea grupul. Şi brusc dialogul dintre ei se stabilise pentru a nu se mai întrerupe niciodată. Da, o adora pe femeia aceasta, aşa cum şi ea îl adora. Puţin îi păsa că legătura lor părea demodată în ochii altora.

Se auzi soneria. Era clienta pe care o aşteptau.

— Ce sonerie drăguţă aveţi, zise doamna intrând. De luni de zile îl rog pe bărbatu-meu să-mi cumpere una la fel.

Olivier o rugă să se aşeze şi o cântări din ochi. Genul mămică. Exact femeia potrivită pentru mantou. Ea contempla apartamentul confortabil, mobilele drăguţe, tablourile de pe pereţi, mocheta pufoasă. Cine locuia într-o asemenea ambianţă nu putea să aibă o zdreanţă de haină.

Anne se refugiase în camera ei. Nu voia să asiste la această scenă care i se părea dinainte ridicolă şi dezonorantă.

Dominique apăru arborându-şi cel mai comercial zâmbet al său. Acela rezervat pe vremuri călătorilor din autocare. Ţinea obiectul în mână şi-şi spunea: „Suntem poate salvaţi şi de astă dată”.

— Cel mai bine ar fi să-l încercaţi, zise ea.

Doamna şovăia.

— Nu-i rău, într-adevăr. Permiteţi să-l privesc în lumină?

Îl îmbrăcă, făcu câţiva paşi.

— Nu-i prea greu. Îmi place forma gulerului.

— Ei bine, atunci luaţi-l! zise Olivier. O altă persoană trebuie să vină îndată. Este în interesul dumneavoastră să vă decideţi. La preţul ăsta, este o ocazie excepţionala.

— Din nefericire, mânecile mi se par cam scurte pentru mine.

Dominique păli.

— Nu-i ceva grav. Ştiţi, doamnă, mânecile hainelor de blană nu se poartă prea lungi. Şi apoi

le puteţi garnisi cu vizon, la fel cu gulerul.

— Iată într-adevăr o idee. Dar mă va costa scump.

Olivier suferea văzându-şi nevasta făcând pe negustoreasa. Bine făcuse Anne că se încuiase în odaia ei. Vor izbuti oare, odată, să trăiască liniştiţi, fără să recurgă la expediente de ultimă clipă.

— Vă asigur că vă vine foarte bine. Din păcate, n-am aici o oglindă mare. Există una în holul clădirii. Dacă doriţi coborâţi ca să vă vedeţi.

— Mă gândesc la problema asta cu mânecile.

În cele din urmă, doamna se lăsă convinsă. Coborî să se privească, destul de mândră de încrederea ce i se acorda.

— Şi dacă va dispărea cu mantoul! zise Olivier. Eşti total sonată.

— Haide, dragă. Ţi-a spus doar că bărbatul ei lucrează în învăţământ.

— Şi, ce-i cu asta?

— Ţi-a vorbit despre pisica persană pe care o ia cu ea în avion, despre fiul ei care se îmbracă pe Strada Tronchet şi care este la fel de delicat ca tine, despre nora ei care are o haină de blană pentru care a dat peste un milion la un blănar de pe strada Orsel, prieten cu ei.

— Ai dreptate. Atunci de ce face atâtea fasoane pentru ăsta pe care tu i-l vinzi cu o mie cinci sute de franci?

— Linişte! Iat-o că vine.

Doamna era zâmbitoare.

— Este ultimul preţ? întrebă ea. Dacă vi-l plătesc în bani lichizi şi nu în cecuri, aţi consimţi la o reducere?

Dominique văzu ochii lui Olivier strălucind în asemenea cazuri i se încreţeau puţin ca ai unui chinez.

— Ei bine, deoarece vă place, şi ca să vă facem pe plac, vi-l las la o mie trei sute de franci. Este un preţ amical.

— De acord, zise doamna fericită că încheiase o afacere atât de avantajoasă.

Scoase un teanc de hârtii de o sută de franci. Numără treisprezece.

— Număraţi şi dumneavoastră, vă rog.

— Nu, lăsaţi glumele, zise Domi fericită că vedea dintr-o dată atâţia bani.

— S-ar putea să mă fi înşelat în defavoarea mea.

Domi numără ca să-i facă plăcere. Schimbară din nou câteva cuvinte despre cartierul în care doamna locuia de peste patruzeci de ani, despre artiştii în mizerie care-şi omorau timpul pe străzi. Vorbea despre ei cu dispreţ. „Dac-ar şti", se gândea Olivier.

Cum se închise uşa, el o luă în braţe pe Domi. Anne ieşi din camera ei scoţând un mare ura.

— Atenţie, ar putea să te audă!

Dominique plângea de bucurie.

— Nu ţi-am mărturisit, dar îmi făcusem atâta sânge rău. Ce noroc!

— Salvaţi, suntem salvaţi, striga Olivier agăţându-se de gâtul Annei. Înţelegi, obligatoriu era să plătim rata pe luna în curs. Luna viitoare cred că voi face o afacere cu un ziar olandez.

Băură un aperitiv, fumară o ţigară, ca să sărbătorească evenimentul. Erau cuprinşi de o dulce stare de beatitudine, când auziră soneria.

— Stt! făcu Dominique. Se întoarce. Nu v-am spus, dar aveam o spaimă. Un presentiment. Cred că s-a mai gândit sau s-a certat cu bărbatu-său.

— Staţi pe loc, zise încet Anne. Va crede că suntem plecaţi.

Rămaseră ca pietrificaţi, cu piciorul în aer, fără a cuteza o mişcare, de teamă ca cel mai slab scârţâit să nu le semnaleze prezenţa. Soneria se reauzi şi mai insistent.

— Cu atât mai rău pentru ea. Afacerea a fost încheiată. Înapoi nu mai dăm, şopti Anne.

Doamna lovea acum cu pumnii în uşă.

— Va alerta vecinii, se va plânge la portăreasă. Suntem pierduţi.

— Puţin îmi pasă. N-am face bine, dacă i-am răspunde acum.

Ea bătea din ce în ce mai tare, încât în cele din urmă, Dominique îi deschise.

— Nu v-am auzit, zise ea, cu aerul cel mai nevinovat.

Doamna furioasă, îi întinde haina.

— L-am adus înapoi. Vin de la blănarul din strada Orsel, acela de la care fiica mea şi l-a cumpărat pe al său. Mi-a spus că pieile sunt arse de aer şi de lumină. Haina aceasta are aproape treizeci de ani.

— Bineînţeles, dacă v-aţi dus la un blănar, zise Olivier pus pe harţă, nu putea decât să-l deprecieze. Închipuiţi-vă că-mi cumpăr un automobil de la un particular şi că-l arăt îndată după aceea unui garagist, aş fi prea norocos să-l aud vorbindu-mi de bine.

— Degeaba insistaţi, domnule, înapoiaţi-mi imediat banii.

Domi cântări riscurile… Scandalul în imobil, dezonoarea în cartier, necazurile pe care le-ar provoca farmacistului la care ţinea mult şi care îi acceptase anunţul. Reluă hârtiile din sertarul scrinului şi le numără din nou.

Olivier părea trist, descurajat. „Ultima şansă ne-a părăsit, gândea el. De data asta nu mai scăpăm.”

Doamna plecă, vizibil satisfăcută că-şi recuperase banii.

— Ticăloasa, zise Olivier. Trebuia oare să-i cedăm?

— Bea-ţi, oricum, paharul cu Martini, i se adresă Dominique Annei. Şi ia un biscuit cu brânză. Olivier şi cu mine am deprins obiceiul de a ne sărbători totdeauna necazurile.

— Ei da, aş putea spune că te ţii tare astăzi. Am trecut totuşi printr-o încercare grea. Simt că mă apasă ceva în stomac.

— Şi eu. Tot braţul stâng mă doare.

Se priviră într-un mod ciudat, cu acea complicitate a oamenilor care au trecut prin atâtea necazuri, pe care nimic nu-i poate doborî cu adevărat. Da, ce mult iubea el femeia aceasta care-i dăduse atâtea dovezi de iubire şi de devotament! Ea era palidă, foarte palidă. În colţul ochilor îi apăruse încă un rid. Se simţea vinovat, dezgustat că o obliga să ducă o asemenea viaţă. Niciodată n-o iubise mai mult ca în această seară de înfrângere.

Soneria răsună iarăşi. Tresăriră gata să înlemnească, să rămână pironiţi pe un picior, să-şi oprească răsuflarea.

— Să nu-mi spui că este un portărel.

Dominique încă traumatizată, se duse să deschidă uşa, aproape clătinându-se. Era un biciclist care aducea o scrisoare. „Veste rea" se gândi ea. O luă cu mâna uşor tremurândă. Era de la editura unde depusese *Viaţa mea de câine.* Manuscrisul fusese acceptat. „Povestea dumneavoastră m-a impresionat mult", scria editorul.

PARTEA A TREIA

I

— Dominique Dargence, cum v-a venit ideea să scrieţi cartea *Viaţa mea de câine*? Îmi place titlul.

Domi se află în marele studio public al R.T.L. faţă în faţă cu Philippe Bouvard. Sala nu-i prea mare, dar plină vârf. Obişnuiţii, mereu aceiaşi, care vin să asiste gratuit la spectacol. Becurile luminează din toate părţile. În jurul măsuţei, pe scenă, se află Serge Reggiani care este vedeta emisiunii.

Domi fusese convocată de Philippe Bouvard. Nu repetase nimic. Intrase în direct fără să ştie niciuna din întrebările ce i se vor pune. Crezuse că genul acesta de emisiuni erau minuţios pregătite şi deodată o cuprinde un trac teribil. Este pentru prima oară că-l vede pe Philippe Bouvard atât de aproape. Poartă un costum din flanelă gris impecabil croit, o cămaşă cu dungi late. Are faţa trandafirie. În ciuda reputaţiei de ferocitate, se arată foarte prietenos. Ea ştie că a tras din greu şi el, că înainte de a fi ziaristul cel mai solicitat din Paris şi de a călători într-un Rolls, fusese băiat de curse la acelaşi „Figaro” unde străluceşte de atât timp.

Ea este uşor palidă. A răspunde repede şi la obiect unui domn care are limbariţă, este oricum intimidant.

Din ziua când a primit scrisoarea editurii, totul se înlănţuise foarte repede. Cartea a fost tipărită în două luni. În timpul distribuirii gratuite a cărţilor semnase cel puţin două sute de exemplare pentru critici, căutând dedicaţii savante.

— Ce ripostă! exclamase Olivier, nebun de fericire pentru ea.

Câteva zile mai târziu, Philippe Bouvard îi transmisese telefonic prin una din colaboratoarele sale că o convoca la această emisie. După acontul primit pe baza drepturilor de autor, a vrut să schimbe neîntârziat vechiul Renault care era pe ducă. În seara aceasta sosise în strada Bayard într-o maşină nou nouţă de culoare roşcată. Olivier condusese cu precauţie. Tărtăcuţa lor, total hodorogită, o dezavantaja. Într-o seară ca asta, nu ştii ce ţi poate întâmpla. În viaţă survin adesea lucruri minunate. Totdeauna există un miracol care pluteşte-n văzduh. Dovada! Au primit înapoi creditul pe vechea maşină. Dar aveau şi de ce să fie puţin nebuni. Atâta noroc deodată după toţi anii de mizerie.

— Care sunt primele dificultăţi pe care le-aţi întâmpinat scriindu-vă cartea? întrebă Philippe Bouvard.

— Credeam atât de puţin că va fi editată, încât nici nu mi-am pus vreo problemă. Am scris tot ce doream să spun. Mi-am povestit viaţa, aşa cum am crezut că este bine. Într-o seară de mare deznădejde, am depus manuscrisul fără nicio speranţă. Era târziu. Mă întorceam de la lucru. Nu mai era nimeni în editură, doar o tânără. A luat manuscrisul spunându-mi că-l va preda a doua zi. Apoi n-am mai avut nicio ştire. Uitasem de el. Două săptămâni mai târziu, a venit un biciclist cu o scrisoare. Nu-mi reveneam în fire.

— Ce s-a întâmplat după apariţia biciclistului?

— Ei bine, lucrurile au evoluat foarte repede. După câteva zile am semnat un contract şi am aşteptat cu nerăbdare apariţia cărţii.

— Cum aţi reacţionat când aţi văzut pentru prima oară cartea dumneavoastră în vitrina unui librar?

— Am realizat că se afla acolo cu tot ceea ce povestisem, cu tot ceea ce îndrăznisem să spun. A

fost brusc foarte emoţionant.

Muzică şi cântece. Serge Reggiani cântă. Dominique îşi continuă visul. *Puştiul* o înduioşează. Totdeauna i-a plăcut cântecul ăsta. L-a ascultat adesea împreună cu Anne în serile de sărăcie. Cum i se strângea inima de emoţie când era singură cu ea şi fără speranţe. Oare chiar ea se află astăzi pe scenă?

Philippe Bouvard o priveşte cu ochi blânzi. Ai crede că-i ghiceşte gândurile. Da, este oricum fantastic ce i se întâmplă, ei, ghinionistei care nu mai credea în nimic bun.

Discuţia este reluată. Reggiani îi dă replica şi o ajută puţin când este prea încurcată cu răspunsul. Spectatorii din sală aplaudă. Ea nu-şi face iluzii. Ştie că aplaudă într-una pentru că spectacolul Ie-a fost oferit pe gratis. Este o galerie alcătuită din doamne în vârstă, din oameni care se plictisesc şi care imediat vor da fuga la studioul 102 pentru a-l aplauda pe Guy Lux.

Philippe Bouvard o bombardează în continuare cu întrebări. Dominique îşi dă seama că publicul este interesat de ce spune, că este punctul de atracţia al sălii. Asta o ameţeşte puţin, dar nu-şi face iluzii. Ştie prea bine că a doua zi lampioanele vor fi stinse. Mai ales, să nu se comporte ca Olivier în ziua vernisajului său. O dezamăgise teribil.

El o pândeşte din culise. O priveşte şi o ascultă. Se descurcă destul de bine. Răspunde puţin pe alăturea, dar nu-i chiar aşa de uşor. Este foarte firească. Nu încearcă să se prefacă. El se înduioşează. Credea că va rămâne toată viaţa în umbră, alături de el şi iat-o afirmându-se răsunător. E fericit pentru ea. Fata asta poate că n-a sfârşit încă să-i mai rezerve surprize. Domi, cu moaca ei de victimă, e-n seara aceasta transformată, metamorfozată. Puţin stângace, totuşi. Din fericire. El a iubit-o, aşa, cu privirea ei mirată când se simţea stânjenită, totdeauna puţin zăpăcită de

necazurile care-o năpădeau. Oare s-o schimba? Gândul acesta îl cam înfricoşează. N-ar vrea ca lumea să se intereseze prea mult de ea, ca bărbaţii s-o privească altfel decât înainte. Îi plăcea s-o ştie şoricelul lui cenuşiu mâncând clătite date prin zahăr, mergând prin ploaie la braţul său, pe strada Amsterdam. În epoca aceea el era cel admirat. Ea nu era decât o fetiţă tropăind în urma lui, cu ochii înecaţi de iubire.

II

Domi şi Olivier dejunau în apartamentul lor de la etaj. În faţa lor, acoperişul hotelului Paradis era acoperit de zăpadă. Erau în 2 martie şi era prima ninsoare din an.

În ajun, făcuseră o mare plimbare prin pădurea de lângă Saint-Léger. Iarna fusese deosebit de blândă, anapoda, ca şi celelalte. Remarcaseră cu satisfacţie că terenul englezului, la Matz, era tot de vânzare şi Domi îşi spunea că destinul li-l rezervase. Copacii înfloriţi erau albiţi de chiciură şi primii brebenei păliţi de îngheţ. Un covor dens de zăpadă împrumuta pădurii de mesteceni aerul unui peisaj rusesc. La o răscruce, dăduseră peste o bandă de clovni deghizaţi care, împreună cu haita lor, urmăreau un cerb. Cocoţaţi pe cai, vânătorii aceştia îşi dădeau aere în uniformele lor roşietice. Ochii le străluceau, aprinşi de plăcerea de a ucide şi de masa copioasa pe care aveau să şi-o ofere.

Domi se gândea încă la scena aceasta. Îi venea să-i ocărască, văzându-i cum se grozăveau, în grupuri de câte cincisprezece, hăituind un animal îngrozit care se împiedica alergând prin zăpadă. Tabloul acesta o îmbolnăvise. Bucuria plimbării îi fusese stricată. N-ar fi putut privi un cerb lăcrimând.

Telefonul sună. Olivier ridică receptorul. Domi avea totdeauna o uşoară spaimă când auzea telefonul. Se temea de Robert şi de meschina-i hărţuială pe care se încăpăţâna s-o continue. Observă faţa soţului ei.

— Aş dori să vorbesc cu Dominique Dargence.

El se întoarse spre ea.

— E pentru tine. Un bărbat cu voce gravă.

Ea se înfioră. Cu siguranţă că era Robert care îşi concretiza în sfârşit ameninţarea. Poate că vreo cronică despre cartea ei îl făcuse să-şi amintească de ea şi acum voia să năruie totul? Rămăsese mereu cu o teamă. Cine altcineva putea s-o sune duminica?

Ea luă receptorul.

— Dominique Dargence? Bună ziua. Mă numesc Bernard Dantremond, realizator la televiziune. Vă sun dintr-un colţ uitat din masivul Vercors unde sărit pe terminate cu turnarea unui film.

Ea era nedumerită. Cine-i făcea astfel de glume?

— Mă auziţi? Eu vă aud foarte bine. Sper să nu vă deranjez? Iată de ce vă telefonez. Soţia mea a citit întâmplător cartea dumneavoastră: *Viaţa mea de câine*. Ea-mi caută totdeauna subiecte ce m-ar putea interesa. Când aş putea să vă văd? Poimâine mă întorc la Paris.

Ea nu ştia dacă trebuia să sară în sus de bucurie sau să-l ia la harţă pe amicul ce-şi bătea joc de ea şi a cărui voce n-o recunoştea.

— Nu vă mai aud. Mă aflu într-o nenorocită de cabina telefonică din piaţa unui sat părăsit, cu câini de pripas care urlă. Vântul suflă cu un zgomot teribil. Ce ziceţi, când ne-am putea vedea? Aţi putea veni joi la prânz la *Berkely?* Nu trebuie decât să întrebaţi de mine la gerant.

Bernard Dantremond. Numele acesta îi spunea ceva vag lui Olivier. Văzuseră, cu siguranţă, o emisiune realizată de el, dar îi era imposibil să şi-o reamintească.

Dominique era în continuare sceptică.

— Dar, draga mea, se poate să fie cu adevărat el. De ce să crezi că-i o glumă? Sunt şi ei oameni ca toţi ceilalţi. De ce să facem din ei semizei. Sunt în continuă căutare de muncă, de subiecte. Cred că există două sute cincizeci din ăştia la televiziune.

— Mi se pare cu totul nemaipomenit să-mi cadă pe cap o asemenea pleaşcă! Mărturisesc că nu-mi

vine a crede.

El o privea cu atenţie. Avea impresia că vocea i se modificase uşor. I se păru că apăsase pe cuvântul „nemaipomenit” într-un mod nou, străin de intonaţia ei obişnuită. O va putea oare păstra intactă, dacă evenimentele s-ar dezlănţui furtunos în jurul ei? Femeilor li se urcă repede la cap. Voise atât de multe izbânzi pentru el şi iată că i se întâmplau ei.

Bernard Dantremond locuia pe strada Lamartine, dar îşi dădea întotdeauna întâlnirile la *Berkley.* Era un principiu de la care nu abdica. Era găsit totdeauna aşezat la o masă în faţa unei ceşti de ciocolată.

— În meseria asta afurisită, i se adresă el lui Dominique, n-am niciodată timp să dejunez şi ciocolata mă susţine. Beau în cantităţi uriaşe.

Patruzeci de ani. Blond, elegant, de un rafinament uşor desuet. Ochi albaştri, scrutători.

— Dumneavoastră măcar semănaţi cu fotografia de pe supracoperta cărţii. Nu mi-a fost greu să vă recunosc. Nu se ştie niciodată, nu-i aşa? Odată credeam că mi-am dat întâlnire cu o adorabilă tânără femeie romantică şi am dat peste o cumplită mamă-mare hrăpăreaţă şi strânsă-n afaceri.

Domi zâmbea. Îşi continua visul. Se afla la *Berkely* împreună cu un regizor interesat de istoria vieţii ei. Biata ei viaţă pe care o relatase fără să ştie de ce. Olivier o însoţise. O aştepta în maşina parcată pe una din străduţele dând spre Champ-Elysée, aproape de piaţa de timbre. Era oare nerăbdător să afle, sau devenise gelos pe bărbaţii pe care i-ar putea întâlni? Îl simţea cam irascibil în ultima vreme. O studia, îi examina cu atenţie noile rochii, noile pieptănături. Ea care nu se sinchisea de nimic altădată, ea demodata prost îmbrăcată, nu se mai ducea la nicio întâlnire fără ca mai întâi să-şi fi aranjat puţin părul la Josette, micuţa coafeză de pe aleea Junot.

Bernard Dantremont o învăluia cu mii de amabilităţi, îi oferise un pahar mare de Martini cu măsline, o întreba dacă voia să dejuneze. Vorbea tare, dar era o obişnuinţă a meseriei. Îi spunea de pe acum pe numele mic de parc-ar fi ştiut-o de când lumea.

— Iată ce vă propun, Dominique. Îmi veţi semna de îndată hârtia asta prin care mă autorizaţi să turnez *Viaţa mea de câine.* Observaţi, am pregătit totul. Nu vă rămâne decât să vă depuneţi iscălitura. Eu îmi rezerv, în afara punerii în scenă, adaptarea şi dialogurile. Şi de asemenea posibilitatea de a face un film care să se poate da alternativ în sală şi la televiziune. Da, Dominique, nu peste mult se va face coadă la cinematografele din Champs-Elysées pentru a viziona *Viaţa mea de câine.* Cartea dumneavoastră devenită filmul meu va fi un mesaj al speranţei care va reda încrederea tuturor năpăstuiţilor. Vă voi face celebră. Nu sunteţi niţel depăşită de tot ce vi se întâmplă? Este ca un adevărat basm. Nu? Sunt sau nu. Pentru dumneavoastră, un soi de magician? Aşa-i că sunteţi total uluită?

— Astăzi nu. În ziua în care am primit scrisoarea de la editură, da. Era atât de emoţionant ceea ce mi se scria. Şi apoi, ştiţi, te obişnuieşti repede cu totul. Eu sunt o luptătoare. Când lucrurile devin prea uşoare, mă interesează mai puţin.

El o privi contrariat.

— Ştiţi că-mi place glasul dumneavoastră, felul dumneavoastră de a vă exprima. Semănaţi cu fotografia, dar nu şi cu stilul cărţii. Dumneavoastră care scrieţi adesea în argou şi care nu vă temeţi de cuvinte, vorbiţi o limbă foarte aleasă. De necrezut. Sunteţi o femeie foarte bine crescută şi cam timidă. Mă aşteptam să întâlnesc o fată teribil de îndrăzneaţă.

Ea zâmbi. Remarca aceasta i se mai făcuse. Ei i se părea că argoul dădea o forţă deosebită unui

gând, unei situaţii, unei fraze, conferind accente de adevăr şi de violenţă ce nu se pot exprima prin cuvinte moderate.

— Semnaţi, semnaţi aici, zise Dantremond. Povestea vieţii dumneavoastră îmi stă pe suflet. De când v-am citit cartea, nu-mi mai dă pace. Dacă n-aş face filmul acesta, aş regreta toată viaţa. N-aş mai fi niciodată fericit.

„Mare panglicar!” se gândi Domi.

Înainte de a semna, şovăi. Cu siguranţă, ar fi fost mai bine dac-ar fi discutat despre această propunere cu editorul ei. Nu se pricepea mai deloc la genul acesta de afaceri. O mirase puţin faptul că Dantremond se decisese atât de iute, că-şi aroga toate drepturile fără a-i da în schimb o sumă cât de mică. Dar putea face mofturi când i se ducea gloria pe un platou aurit de la *Berkley?*

— Mulţumesc, zise Dantremond. Şi acum nu vă rămâne decât să aşteptaţi. Nu va dura mult. Chiar de mâine încep preparativele.

III

Indiana, căluţul sclav, apăruse pe plaja de la Houlgate. Stăpâna ei, bătrâna prostituată prea oacheşă, începea să înghesuie monezile în buzunarele şorţului. Copii guralivi, ridicoli, se căţărau pe biata Indiana al cărei parcurs, mereu acelaşi, semăna cu un calvar.

Hotelele îşi deschideau obloanele. Pe panourile din faţa cazinoului gălbui se lipeau afişe, iar neguţătorii de baloane din strada Băilor îşi recepţionau măruntele mărfuri obişnuite. În acest timp, marea se rostogolea încordată, agăţându-se disperată de faleza de promenadă.

Ajungând la mica fermă din localitatea Marot, Domi şi Olivier găsiră întreg peisajul întors cu fundul în sus. De jur împrejur, terenul se transformase într-un imens şantier. Lopeţi mecanice, escavatoare în plină acţiune. Bărbaţi gravi discutând cu planuri în mână. Muncitori algerieni umblând care-ncotro. Se instala în grabă un birou de vânzări. Urmau să se construiască reşedinţe care să se numească *Goelete* şi să se modifice peisajul normand după modelul localităţii Sarcelles.

Îşi lăsară maşina în curtea fermei şi plecară, uşor dezamăgiţi, spre mare. Olivier o luă pe Domi de după umeri şi se îndreptară spre Dives. Întâlniră un puşti ţinând în lesă un câine cu botul pătat de spuma valurilor. Trenul de Paris trecu şuierând pe şinele înguste din faţa hotelului Imbert, ultimul vestigiu al celui de-al Doilea Imperiu, care era pus în vânzare pe apartamente. Vagoanele erau aproape goale. Începuse să plouă mărunt.

Ca să sărbătorească succesul hui Dominique, hotărâseră să petreacă un lung weekend în micuţa

fermă luxoasă la care visaseră de atâtea ori în serile de mare oboseală. Când îşi anunţase editorul despre propunerea lui Bernard Dantremont, acesta îi spusese că semnase el însuşi de curând un contract după toate formele legale pentru adaptarea, televizată a *Vieţii mele de* câine. O importantă societate de producţie se însărcinase să scrie foiletonul. Dominique n-avea îndreptăţirea legală să încheie vreo afacere fără ştirea lui. Autorizaţia dată lui Dantremont nu era decât o hârtie fără valoare, neratificată legal. Doar editorul trata direct. Dantremont trebuia să cunoască aceste uzanţe.

Societatea de producţie nu desemnase încă regizorul, dar era vorba ca Laura Valmont, o tânără actriţă plină de talent, s-o interpreteze pe eroină. Ziarele de specialitate anunţau de pe acum apropiata turnare.

— Patruzeci de actori şi o sută de decoruri pentru această poveste pe care noi am jucat-o în doi atât de mult timp! zise Olivier.

Ea se ghemui lângă el, fără să-i răspundă. El purta impermeabilul alb îndrăgit de ea. Departe, Cabourg agăţa de cerul înnorat ghirlande de luminiţe fremătătoare. Ajunseră la Dives unde vasele pentru pescuit descărcau peştele. Nave cu catarguri puternice erau zgâlţâite zdravăn de-a lungul cheiului, iar pescarii băteau aerul cu braţele ca să se încălzească. Anghile cafenii şi scurte se contorsionau în fundul unei lăzi. Vântul şuiera mai tare decât la Houlgate. Ploaia devenise mai densă.

Se adăpostiră într-un bistrou trist, lângă o casă gen bidonville. Patroana era murdară şi visătoare. Doi bărbaţi comandaseră câte un păhărel de vin alb. Scoaseră din traistă câteva tartine mari şi începură să discute, despre pescuit, maree şi vânturi potrivnice.

Olivier o privi pe Domi. Era aproape aceeaşi scenă cu cea de altădată într-un bistrou la Etretat. Ploaia cădea la fel. Plecaseră din cafenea şi se

refugiaseră sub bolta unei porţi pentru trăsuri; se iubiseră pe fugă într-o curte întunecoasă, atât de însetaţi erau de iubire…

Cât o iubea! Era fericit pentru ea, pentru tot ce i se întâmpla. Decupa fiece articol apărut despre *Viaţa mea de câine.* Domi cu aerul ei de victimă, atât de îndelung persecutată, iată că era luată acum în serios. Prima care zâmbea gândindu-se la toate astea, era ea.

Se înapoiară la Houlgate. Un drum larg bordat de pomi înfloriţi. În vârful colinei cedri întunecaţi întinau cerul printre norii ce îi se asemănau.

Mici pătrate de lumină gălbuie în inima câmpiei. Umbre care se agită. Coline scăldate de ploaie. Departe, marea rece şi aspră în spatele caselor călduroase, chircite la pământ. Ţărmul împietrit traversat de flori. Oraşul desuet, nepricepând de ce era atât de des părăsit. Se auzea ploaia care nu contenea. Ei se simţeau bine, lipiţi unul de celălalt, în mica sufragerie a fermei îmbrăcată toată în faianţă patinată, cu mobile lustruite, plăcute şi solide, cu vase de aramă reflectând lumina. Li se adusese un platou cu fructe de mare şi tradiţionalul iepure cu cidru.

— Este mai bine ca la *Matefaims,* zise el luându-i mâna.

Ea revăzu geamlâcul de la *Printemps.* Parisul agonizând în ceaţă. Cum de se putuse schimba totul atât de repede?

Patroana traversă încăperea ducând un platou cu crustacee trandafirii.

El era totuşi decepţionat. Îl enervau lucrările care făcuseră din mica fermă o insulă în mijlocul unui imens şantier. Băieţii gălăgioşi sâcâind-o pe Indiana. Ploaia. Vântul care şuiera cu atâta putere. Talazurile şi cerul tragic. În visele sale, Houlgate i se păruse atât de poetic…

Şi Domi i se părea ciudată. Se rezema molatecă de scaunul îmbrăcat în catifea înflorată. Astă seară putea să-şi ofere tot ce-şi dorea. Nu mai aveau

nicio grijă. Cecul primit pentru drepturile adaptării televizate a *Vieţii mele de câine* le îngăduise să-şi achite toate datoriile. Renunţase deocamdată la societatea de interimat. Era plăcut să nu mai aibă absolut nicio treabă. Dar ea n-avea aerul că apreciază peste măsură fericirea aceasta. I se părea firesc că se află acolo.

Totuşi cât de mult regretaseră în seara căsătoriei că nu putuseră pleca, că nu ajunseseră la această fermă unde erau aşteptaţi. O vedea încă pe Anne sfârşită de durere, pe malul lacului, din Bois de Boulogne, pentru că Patrick o părăsise. Anne, artistul care, la peste optzeci de ani, îşi păstra încă talia de sublocotenent şi privirea de licean, luntraşul visând la prora bărcii sale. Căsătoria lor anapoda la biserica Saint-Jean-de-Briques. Toate amintirile acestea care pe alţii i-ar fi înspăimântat, şi care valorau atât de mult pentru ei. Oare numai mizeria uneşte cuplurile?

Ea îşi aprindea visătoare ţigara. Nu spunea nimic. Se gândea şi ea la toate acestea? Sau începuse de pe acum să se îndepărteze de el. O privi neliniştit. Nu, într-adevăr, nu mai era aceeaşi.

— Am mai văzut-o pe Laura Valmont într-o piesă dramatică. Cred că va încarna perfect personajul tău. Este drăguţă, inteligentă, plină de calităţi.

Pe ea o enerva că-i vorbeşte tot timpul despre foileton, despre Laura Valmont. O ştia uşuratică, plăcându-i oamenii de teatru şi de cinema alături de care el îşi petrecuse o parte a vieţii înainte de a o cunoaşte. Izbutise să-l smulgă din acest mediu, făcându-l să aprecieze plăcerea unei plimbări în pădure. Cu ocazia turnării filmului, nu risca ea să-l găsească puţin snob, dezamăgitor ca în ziua vernisajului de la galeria lui Georges Massart?

Nu era deloc o fiinţă mondenă. Prefera viaţa în umbră. Îi plăcea mai ales liniştea. Nu avea ambiţii măreţe. Voia doar ca romanul său să aibă puţin succes, ca să trăiască o vreme în pace. Apoi va

încerca să scrie altul. Ideea că va trebui să aibă de a face cu oamenii de scenă o cam înspăimânta. Şi dacă Olivier se va îndrăgosti de una din actriţele astea?

Ea se ridică de la masă şi el o urmă. Era prima lor noapte din voiajul de nuntă pe care-l făceau cu atâta întârziere. Când sosiseră li se arătase camera. Fereastra dădea spre grădina cu un mare salcâm chiar în faţă, înţesat de păsări.

Ea adormi foarte repede. Abia îl îmbrăţişase. El rămase mult timp cu ochii deschişi pe întuneric.

IV

În micul bistrou *Visul*, de pe strada Coulaincourt, pe care Olivier îl frecventa când şi când, întâlneai, pe lângă pictori şi poeţi, şi câţiva actori.

Se adunau în fundul micului salon, în jurul orei şase seara, discutând despre producători şi contracte. Făceau parte din categoria acelor „edecuri" care fuseseră totdeauna pe punctul de a obţine marele rol, care avuseseră un nume de oarecare răsunet pe afişele de la Lyon sau Bordeaux şi pe care, de fapt, nimeni nu le cunoştea. Vadim era prietenul lor şi Chabrol colegul de şcoală. Pe lângă ei Alain Delon nu era cine ştie ce, iar Brigitte Bardot o biată fată fără talent care nu reuşise decât graţie coapselor sale.

Când Olivier îi anunţă că se va turna un foileton după viaţa de câine pe care o trăise nevastă-sa, se năpustiră cu toţii asupra lui, pur şi simplu turbaţi de speranţă.

— Mare viclean mai eşti! Sunt săptămâni de când nu te-am văzut. Te iubim atâta, bătrâne Dargence!

— Am fost foarte prinşi, zise Olivier. Ne-am dus oleacă la ţară. Astăzi fac cinste pentru succesul lui Dominique. Hellyet, serveşte te rog whisky la toată lumea.

Visul nu se schimbase. Nu se va schimba niciodată. Totdeauna cu acelaşi stor bleu, cu aceeaşi faţadă imitând lemnul. Acest bistrou vechi avea un suflet. Atâţia pictori trecuseră pe aici, iar Steinlen murise alăturea.

Hellyet, tânăra femeie care ţinea localul după dispariţia tatălui său, un omuleţ cu accent

bolovănos pe care Olivier îl iubise mult, aşează şase pahare pe tejghea.

— Ştii, zise Hélène Vix, o brunetă cam bondoacă, i-am şi telefonat producătorului foiletonului. Nu eu, impresarul meu.

Olivier se trase înapoi, uluit.

— Păi…

— Păi ce! Trebuie să acţionezi repede, bătrâne, când vrei să obţii ceva. Cum am citit anunţul referitor la turnarea *Vieţii mele de câine,* am şi dat buzna. M-am prezentat ca venind din partea ta. Am spus că suntem prieteni din copilărie. Ceea ce cam este. Pot chiar să-ţi spun şi cine-i regizorul.

Olivier o privi pieziş. Dar cum să opreşti elanul unei asemenea femei?

— Mi-ar plăcea să nu-l ştiu, zise el pe un ton sec.

— Nevastă-ta nu doreşte să-l afle?

— Ba da, dar ea rămâne în afara acestor chestii. A preferat totdeauna să stea în umbră.

— Ar trebui să ne-o prezinţi. Cred că-i fermecătoare. Ce păcat că-s ocupată acum. Am putea organiza o cină în familie. Din păcate încep să turnez încă de la ora şase dimineaţa. Fac reclama iaurtului cu şocolată „Bilacta”. Nu m-ai văzut la televizor? Totuşi pe stradă oamenii mă interpelează. Săptămâna viitoare plec pentru trei zile să filmez în exterior. Poţi să-i comunici din partea mea, acestei scumpe Dominique, că regizorul foiletonului este Michel Hervé. Un vechi coleg. Spune-i şi că există în povestea ei un personaj care-mi convine de minune. Ar putea să-i telefoneze chiar ea lui Hervé amintindu-i de mine. Să-i explice că a scris rolul gândindu-se special ia mine. E foarte important în meseria noastră. Hervé ar fi impresionat. Este firesc să ne ajutăm între colegi nu?

— Dar Dominique nu s-a gândit niciodată să scrie vreun rol. Şi-a povestit pur şi simplu anii de coşmar. A vrut să arate că o fată săracă şi fără

noroc poate trăi, în epoca noastră, la Paris, întâmplări la fel de dureroase ca ale unui puşcăriaş evadat.

— Foarte bine spus! O să i-o servesc lui Michel Hervé. Am să-i telefonez mâine. Am să-i relatez că astfel vede soţia ta personajul pe care mi l-a încredinţat. În felul acesta, va înţelege că nu spun baliverne şi că suntem foarte apropiate.

Alt doctor cu o pălărie de fetru cu boruri largi şi cu vocea semănând puţin cu a lui Sacha Guitry, îl agăţă pe Olivier.

— Eu, dragă Dargence, aş prefera rolul tatălui. Mi-ar veni ca o mănuşă. Un personaj convingător, bine conturat, remarcabil descris. Vorbeşte-i soţiei tale despre mine. O să-i trimit, flori înainte de a veni s-o vizitez.

— Eşti drăguţ, Pokalas, dar văd că nu i-ai citit cartea, începe cu o înmormântare, chiar a tatălui ei!

Zâmbetul lui Pokalas încremeni. Reflectă o clipă.

— De-ar trebui să citesc toate cărţile apărute! Hélène mi-a spus că este rolul principal. Escroaca, m-a dus de nas. Ai auzit, Hélène, eşti o mare escroacă.

Angelo Marqui, un băiat frumos cu glas vlăguit şi care-şi degusta al treilea pahar de scotch, se apropie şi el de Olivier privindu-i superbul sacou cu o croială sportivă.

— Ia spune, fericitule băftos, cu succesul ăsta ăl nevestii-ti, nu cred că-ţi mai faci griji la sfârşit de lună. Oricum, mare lucru să ai noroc!

— Mai întâi, află Angelo, că oamenii exagerează teribil. Nu-i oricum o mină de aur. Pe deasupra, Dominique şi eu n-am făcut nici unul nici altul o căsătorie din interes. Când ne-am cunoscut, eram la fel de sărăntoci amândoi. Un sandviş şi un suflet, asta ne-a fost deviza.

Se gândi că încă nu terminaseră cu bârfele referitoare la ei. Ce-or mai fi inventat? Oamenii

găsesc totdeauna explicaţii murdare pentru lucrurile cele mai simple.

Părăsi bistroul uşor scârbit. Angelo şi el făcură câţiva paşi împreună pe stradă.

— Poate că nu ştii că era cât pe ce să devin o mare vedetă. Într-o zi Carné s-a certat cu Lesaffre şi mi-a oferit rolul lui. Din nefericire a doua zi s-au împăcat. Iată cum am pierdut şansa vieţii mele.

Îl privi fix în ochi bătând din gene.

— Gândeşte-te la mine pentru foiletonul acela. Sunt un vechi camarad care a avut totdeauna o slăbiciune pentru tine. Robert Hirch îmi repetă mereu că-s putred de talentat Iartă-mă, rămân aici. Trebuie să-mi iau păhărelul de vin la *Nicolas.*

Olivier coborî încet strada Coulaincourt. Mica şcoală unde învăţase Anne fusese dărâmată. În locul ei se construia o reşedinţă cu cinci mii de franci metru pătrat. Montmartre se schimba. Gaumont, Tabarin şi vechiul Medrano deveneau imobile *prestigioase.*

Ceva mai jos, privi, în trecere, apartamentul în care locuise împreună cu maică-sa. Doamna Dargence eră foarte surescitată şi ea de succesul neaşteptat al lui Dominique. Le povestea tuturor neguţătorilor din cartier despre micuţa ei noră atât de fermecătoare.

Noii proprietari ai apartamentului scoseseră de la ferestre vitraliile stil Nouille atât de îndrăgite de Olivier. Devenise acum ceva foarte impersonal iar pe balcon un băieţel blond privea oamenii coborând din autobuz.

Olivier îşi înălţă ochii spre etajul al şaselea. Acolo le adusese pe Dominique şi pe Anne. Acolo începuse povestea lor. I se părea atunci că le smulsese din strada Saint-Sauveur şi că le proteja. Când părăsise micul locşor de la al şaselea, pe stânga, ca să se instaleze în strada Ravignan, Dominique îi spusese nostalgică: „ce mult ne-am iubit între acei patru pereţi”. Şi îi strânsese braţul ceva mai tare decât în mod obişnuit.

Numai de n-ar începe şi el să regrete vremurile acelea. Se temea din ce în ce mai mult că Dominique se va schimba. Erau zile când telefonul nu mai contenea. Totdeauna pentru ea. Niciodată pentru el. Participase la o masă rotundă organizată de Europa 1. Fusese îndelung interogată asupra problemei femeilor singure şi trebuise să intervină în discuţiile auditoarelor, care descopereau în cartea ei rezonanţe nebănuite, îi acordau intenţii pe care nu le avusese niciodată, să ţină piept altora care, roşii de mânie, găseau că nu fusese destul de categorică. Elevele unei şcoli de inginerie o convocaseră la o dezbatere, considerând prea scandalos adevărul pe care-l pusese în cauză. Plecase sub o ploaie de fluierături Câteva sufragete voiau să le devină port-drapel. *Viaţa mea de câine* risca să devină biblia lor. Militante pe care nimeni nu le voia, o presau să se înroleze în marea cruciadă împotriva bărbaţilor.

V

Un cinematograf din cartier prezenta un film de Antonioni pe care Olivier tânjea să-l vadă de multă vreme. O luă cu el şi pe Dominique. Ea inaugurase superb mantoul roşu plin de buzunare tighelite şi de nasturi auriţi.

Cinematograful mirosea a câine plouat. Ea se dăduse totdeauna-n vânt după aceste săli de cartier pe cale de dispariţie treptată. Actualităţile ce nu se mai sfârşeau, documentarul de umplutură şi îngheţata trasă în ciocolată din timpul pauzelor. Un adevărat spectacol. Îi plăceau fotoliile uzate, cortinele publicitare demodate, zugrăveala scorojită.

După actualităţi un glas afectat izbucni din două difuzoare. Îl anunţa pe Willy Mirage. O fostă mare vedetă, adus probabil ca număr de atracţie.

— Ce surpriză! Credeam c-a murit de mult, zise Olivier.

Cortina se deschise larg. La început nu văzură decât un pian în spatele căruia o corepetitoare fugită de la un curs din cartierul Saint-Martin executa prea tare câteva melodii vechi cu succes la public. După ultimul acord ea îşi întoarse capul spre culise. Şi la acest semnal Willy Mirage intră în scenă, cu pas greoi, uşor şovăielnic.

Publicul aplaudă din vârful degetelor. Actorul încercă să privească până în fundul sălii rarefiate. Apoi suflă, respiră în faţa microfonului, fapt care produse un zgomot sfâşietor şi mormăi cu un surâs de debutant câteva cuvinte pe care Dominique nu le prea înţelese.

Începu să cânte şi Olivier preferă să închidă ochii:

Când dansez cu tine
Simt cum mă pătrunde
Un dulce fior ca o dezmierdare,
Şi tremur de emoţie
Când, brusc, sub degetele care te-ating
Îţi ghicesc tinereţea…

— Nu-i cu putinţă!

Drumuri de vacanţă pline cu prieteni voioşi, cu împărătese vieneze mai zburdalnice decât Sisi, fericirea unui Don Juan răsfăţat de femei. Şi acum marele vrăjitor devenit o zdreanţă.

Olivier îşi deschise încet pleoapele. Văzu femeia bătrână care cânta la planul dezacordat şi faţa lui Willy Mirage pe care oboseala lăsa urme ciudate clipă de clipă.

— V-am interpretat acest pot-puriu din vechile mele succese pentru beneficiul asociaţiei *Roata se învârteşte c*reată în sprijinul actorilor fără noroc. O să-mi îngădui acum să cobor în sală.

Olivier era răvăşit. Când avea doisprezece ani, Willy Mirage simboliza tot ceea ce visa el să ajungă mai târziu: un bărbat fericit şi bogat, a cărui viaţă uşoară se desfăşura în ritmul automobilelor sport. Cum era posibil ca imaginea aceea radioasă să se fi transformat în acest prim plan tragic?

— Câte neghiobii trebuie sa fi făcut ca să ajungă în asemenea hal! zise Dominique.

— Ziarele au trăncănit pe seama lui vrute şi nevrute. Era un bun subiect. Zece ani de glorie. Douăzeci de filme de succes. Yahtul şi automobilul său cu mânere din aur cizelate de Cartier. Şi declinul. Marea mizerie. Drogul. Corecţionala. Vremurile când cerşea lapte pentru băiatul lui. Văd că n-au exagerat.

Willy Mirage era în faţa lor şi făcea cheta. Junele prim care sedusese mulţimile feminine avea acum părul cărunt, obrajii buhăiţi. Consecinţa

nefericirilor sale era această sală mică de cartier unde cântase astă-seară la marea rasoleală.

Era un hotel destul de trist din pasajul Stareţelor unde, la ora prânzului, cocotele îşi aducea clienţii pentru un scurt răstimp. Pe culoare plutea un parfum ieftin.

Olivier bătu la uşa camerei pe care i-o indicase patroana.

— Cine-i acolo? întrebă un glas răguşit din spatele uşii.

— Am făcut rost de adresa dumneavoastră prin intermediul direcţiei cinematografului unde vă produceţi.

Olivier auzi un zgomot de veşminte strânse, de obiecte mutate din loc. În sfârşit, uşa se întredeschise. Willy Mirage îşi scoase capul cu o privire curioasă.

— Şi ce doriţi, de fapt?

— Drept să vă spun nu ştiu nici eu prea bine. V-am văzut ieri seară la cinematograful acela şi azi-dimineaţă am simţit nevoia să vă întâlnesc.

Actorul îşi pusese peste pijamaua veche singurul halat de casă din mătase neagră rămas din epoca sa norocoasă.

— Aşa, deci, aţi venit în semn de amiciţie. Este cam indiscret, oricum. Puteaţi să mă găsiţi în pat cu o frumoasă puicuţă. Intraţi totuşi.

Îşi trecu pieptenul prin păr, netezindu-l în grabă, privindu-se o clipă în oglinda lavaboului.

— Nu-i prea comod să primeşti musafiri aici. Să dormi, să mănânci şi să te speli în aceeaşi încăpere! La urma urmei, vizita dumneavoastră îmi face plăcere. Mă bucură întotdeauna când văd că nu sunt total uitat. Dumneavoastră sunteţi însă prea tânăr ca să vă reamintiţi. Cu ce vă ocupaţi?

— Cu multe lucruri. Ziarist, printre altele.

Willy Mirage îşi legă la gât un fular vârându-i capetele în halatul de casă.

— Ei drăcie, bătrâne, sper că nu glumiţi. N-aţi venit deci într-o doară! M-ar fi mirat. Doriţi un păhărel? Am totdeauna o sticlă de coniac pusă de-o parte. Cu căldura de afară, este singura chestie care mă ţine treaz. Fiţi sincer. Doriţi să scrieţi im articol de senzaţie despre nenorocirile mele. Vă previn cinstit că s-a mai făcut.

— Nicidecum.

Willy Mirage rămase o clipă tăcut şi Olivier îl privi altfel decât înainte. Simţea o ciudată simpatie pentru actorul acesta. Un anume respect pentru bărbatul care i-ar fi putut fi tată şi a cărui faţă pudrată semăna cu a unui bătrân gigolo pus pe chefuri. Da, i-ar fi plăcut să aibă un tată ca acesta, risipitor, nepăsător, ruinându-se pentru femei, pierzând o avere la joc într-o noapte, câştigând alta a doua zi şi acum acceptându-şi soarta, victimă a plăcerilor şi neghiobiilor pe care le făcuse.

— Vă mărturisesc că am fost emoţionaţi, soţia mea şi cu mine, văzându-vă cântând, ieri seară, în faţa acelui public care nu-şi amintea de nimic. De aceea am vrut să vin şi să vă vorbesc.

— Eşti drăguţ că-mi spui asemenea lucruri. Dar trebuie să trăiesc. Iar *Roata se învârteşte* îmi dă o mână de ajutor, cu condiţia ca s-o ajut şi eu. Ultima mea şansă m-a părăsit de curând. Era o infirmieră pe care o cunoscusem acum câţiva ani la o clinică din Suedia unda făceam o cură de dezintoxicaţie. Până la urmă ne-am căsătorit, dar ea n-a mai putut suporta mizeria asta. A plecat, nu de mult, împreună cu băiatul meu…

Distanţarea în timp se încheiase. Olivier nu mai vedea strălucitoarele uniforme în vârtejul valsului, ci pe Willy Mirage stând pe un cufăr de nuiele şi vorbind cu glas răguşit.

— Da, dragul meu, credeam că viaţa-i o operetă. Din nefericire… Asta gândeai, nu?

— Vă reţin poate de la masă. Am să plec.

— Ba nu mă deranjezi deloc. Mai vrei un păhărel? Cu căldura asta, îmi face într-adevăr bine.

Te sufoci aici. Auzi paşii fetelor care-şi aduc clienţii? Au curaj pe o asemenea vreme. N-am găsit altceva mai bun decât hotelul acesta ieftin. Iar procurarea unei locuinţe este o problemă astăzi.

— N-aţi păstrat măcar o casă, un apartament?

— Nu, n-am fost în stare să păstrez nimic. Banii mi-au scăpat totdeauna printre degete. Am făcut toate neroziile posibile. M-am drogat de moarte. Cocaina am început s-o iau de la optsprezece ani. Iată unde-am ajuns, zise el brusc mâniindu-se.

— Dar aveţi atâţia prieteni, atâtea relaţii!

— Aşa-i. Danielle Darrieux şi René Clair mi-erau tovarăşi apropiaţi. M-au uitat cu toţii. Iar dumneata ai venit aici ca un animal curios pentru a scrie despre nenorocirile mele în ziarele voastre scârboase?

— Vă asigur că nu. Iertaţi-mă. Vă mulţumesc că m-aţi primit.

În ochii spălăciţi ai lui Willy Mirage licări o lumină slabă.

— E chiar adevărat, prietene, că ai venit dezinteresat? Nu-mi vine să cred. Au încercat atâţia să profite de pe urma mea. Trăiesc ca un sălbatic în camera asta. Mă învârtesc în cerc gândindu-mă la o grămadă de amintiri. Nu-mi mai pot asculta vechile discuri. Îmi vine să sparg totul când aud vocea aceea voioasă. Uneori, oamenii cred că-mi face plăcere invitându-mă să cânt la cinematografe.

Scotoci în sertarul mesei şi-i întinse o fotografie. Îngrijit pomădat, impecabil închingat într-o uniformă cu brandenburguri roşii sclipitoare, zâmbea.

— Viaţa de operetă de care îţi vorbeam adineaori. Ceea ca mă consolează este că toţi oamenii din meseria mea se sfârşesc. Bine sau rău. N-are importanţă; se sfârşesc. Uitaţi-vă la Chaplin. Este el altceva decât un rege în exil? Şi Ray Milland: un plimbăreţ chel şi uşor adus de spate pe care nimeni nu-l mai remarcă pe stradă. Ai văzut

Love story. L-ai fi recunoscut? Pe mine, uneori mă mai recunosc câte unii. Ceea ce înseamnă că am noroc, nu?

Se auziră bătăi în uşă. O femeie aştepta pe culoarul strâmt. Olivier nu zări decât o formă care se contopea cu obscuritatea.

— V-am adus fructe şi bagheta de pâine.

Actorul îi mulţumi şi închise uşa.

— Vedeţi cât sunt de drăguţi cu mine oamenii din cartier. Este răsplata vechii mele popularităţi. Ştiu că mă enervează să ies dimineaţa după cumpărături. Cea care-mi aduce dejunul este o prostituată, da, dragul meu. Doreşti un strugure?

Olivier îi mulţumi şi începu să ciugulească din boabele de muscat.

— Ăsta-i prânzul meu, zise actorul. Să-l împărţim pe din două. Mai am două seri de cântat la cinematograful acesta mărunt. Pe vremea asta, nu vine mai nimeni. Este într-adevăr sfârşitul sezonului. Ar trebui… Ar trebui nici eu nu ştiu ce. Cum vedeţi suntem şi noi oameni, la fel ca ceilalţi. Atunci de ce să ne hăituiască, de ce să-şi amuze cititorii cu gloria noastră sau cu nefericirea noastră? Uneori mă întreb dac-am fost într-adevăr aceasta vedetă. Mă uit în oglindă şi mă cuprinde furia. Noaptea îl visez uneori pe tânărul acela adulat. Parc-ar fi dublura mea. Îl văd făcând ghiduşii cu fete frumoase pa pieile de urs alb ale hotelurilor luxoase şi mă trezesc ca un neghiob aici.

Turnă în cele două pahare restul sticlei de coniac.

— Da, am pierdut totul fără să ştiu cum. Este cam ce se întâmplă cu dumneata, dragul meu. Începe să-ţi cadă părul. Şi totuşi sunt aproape sigur că nu găseşti niciodată nimic pe pieptene!

Dispoziţia rea îi revenea. Prânzul cu struguri luase sfârşit.

Olivier îl mai privi o dată:

— Soţia mea şi eu ne-am gândit la un lucru. Cum să vă explic? Şi ea a îndurat multe. Apoi, deodată, a dat norocul peste ea. O carte pe care a scris-o şi pe care televiziunea o adaptează pentru un foileton. Atunci ne-am gândit c-aţi avea prilejul să reapăreţi. Un rol micuţ. Ar fi preferabil faţă de ceea ce faceţi acum.

Dominique considerase că Olivier fusese un mare curajos ducându-se să-i facă această propunere actorului. Ea nu cunoştea nimic din trecutul său. Nu-i venea să creadă că-i adevărat.

VI

Sosirea lui Willy Mirage în studio îl destinse pe Olivier. Observă că artistul purta ochelari negri. Cum intră îşi tamponă fruntea. Trebuia să-i fie teribil de cald în costumul său *prince-de-galles,* cu cămaşa albă, scrobită şi cravată din mătase tricotată, singura notă dezinvoltă din întreaga-i ţinută. Privea tinerii în cămaşă, alergând pe coridoare.

— Scuzaţi-mă c-am întârziat, zise el scoţându-şi ochelarii, dar am pierdut legătura cu metroul şi este foarte complicat să ajung din Stareţelor până aici.

Michel Hervé, regizorul, era mirat şi aproape decepţionat că-l vede scuzându-se doar pentru câteva minute de întârziere. Îşi amintea de marea vedetă capricioasă pe care-o cunoscuse în studiouri pe vremea când el însuşi era un tânăr asistent. Datorită acestei amintiri acceptase să-l angajeze.

Plăcerile Parisului. A treia oară.

Într-o clipită se revăzu un puşti de şaisprezece ani în bluzon, dând semnalul filmării, şi pe Willy Mirage, june prim cu ochii de catifea, pomădat ca un vânzător de mânuşi, ridicându-se cu regret de pe scaunul de odihnă marcat cu numele său, în toiul agitaţiei febrile a figuranţilor cu părul tuns scurt.

Înaintă spre el.

— Bună ziua, domnule Mirage, zise el cu tonul respectuos al zilelor de demult. Cu siguranţă nu mă mai ştiţi. Eu, însă, v-am cunoscut bine odată pe platoul lui Max Ophuls. Sunt într-adevăr foarte fericit să vă angajez în acest foileton. Nu este decât

un rol mărunt, dar poate vă va putea aduce o nouă şansă.

Willy Mirage îl privea emoţionat pe Michel Hervé. Se simţea înconjurat de prieteni în studioul de care se temuse ca de o capcană, ca de o moarte rapidă şi brutală în acest decor presărat cu şiretlicuri.

Ce straniu i se părea că era primit cu atâta amabilitate, de când steaua sa pălise, cu o simpatie mai sinceră şi mai eficace decât pe vremuri. Dar el însuşi, pe vremuri, nu era arogant şi inaccesibil când succesele îl îmbătau până la Dumnezeu? Şi apoi, în epoca aceea, simpatia celorlalţi nu însemna nimic pentru el. Dimpotrivă, aprecia ranchiuna, răutatea, gelozia, semne evidente ale succesului şi se amuza, din simplă plăcere, ca să-i înverşuneze şi mai mult împotriva sa.

Se aşeză lângă Michel Hervé, în faţa unei măsuţe din stejar deschis. Cu o mişcare nervoasă, se şterse din nou, orbit de lumină. Un machior se apropie pentru a-i face un slab retuş. Un tehnician regla spoturile, jucându-se o clipă cu meplaturile feţei sale buhăite. Îşi trecu mâna peste frunte murdărindu-şi degetele cu fard.

— Am mai făcut şi prostia să mănânc cârnaţi ieri seară. Pe căldura de-afară. Şi apoi turnarea asta mă îmbolnăveşte, îi spuse el machiorului care-i ştergea mâinile cu un prosop.

— Vom face o repetiţie, rosti în mod firesc Michel Hervé.

Actorul se simţi dintr-o dată golit, incapabil să-şi spună textul. Se bâlbâia, amesteca cuvintele şi frazele, în timp ce simţea o bruscă dorinţă de a o lua la goană.

— Iertaţi-mă, dar cred că nu voi putea. Mai bine să mă întorc acasă, da, da, ar fi mai bine. Este atât de mult de când n-am mai jucat într-un film!

Michel Hervé era neliniştit. Auzise despre deznădejdea lui Willy Mirage. Îi vedea chipul palid, mâinile căutând un sprijin pe masă,

picioarele încrucişându-se şi desfăcându-se neîncetat.

Când se apropie de el, observă că buza inferioară a actorului tremura, fără să pară că era conştient.

— Ei, haideţi, nu se poate. Aţi turnat în zeci de filme. N-aveţi de ce să vă neliniştiţi pentru un lucru atât de neînsemnat. Este un text scurt. Mai putem tăia, dacă doriţi.

Se gândi din nou la vremurile când, în studiouri, un valet stătea mereu la dispoziţia lui Willy Mirage, aducându-i gustări în fiece clipă. Era ceva care-l izbise: apetitul actorului care mânca tot timpul.

Mirage vedea gesturile impacientate ale operatorilor de cameră. Pe chipul lor se citea plictiseala. Trecuse prea mult de când tot aşteptau. Se gândi că ştirea defecţiunii sale se şi răspândise, că îl anunţau pe directorul producţie. Într-adevăr îi întinseseră o cursă. Trebuia să fie mai precaut. În cinematografele de cartier cel puţin nu-l băteau atâta la cap. Şi apoi când se întâmpla să dea greş, nu erau decât cel mult două sute de persoane care să fi observat.

Totuşi simţea în mod nedesluşit că nu putea da înapoi. Reapariţia lui fusese anunţată în presa de specialitate, îi publicaseră chiar o fotografie veche în programul de televiziune. Dacă se sustrăgea, ar fi fost un dezastru. Michel Hervé avea dreptate. Nu i s-ar fi iertat niciodată. Nu s-ar mai fi putut produce nici în circuitul cinematografelor de cartier. Dimpotrivă, dacă filmul mergea bine ar fi întâlnit poate această nouă şansă pe care-o căuta zadarnic de atâţia ani.

Sub lumina prea tare ochii începură să-i lăcrimeze. Simţi că inima-i bate peste măsură. Îl cuprinse o spaimă mai dureroasă decât cea de mai înainte. Crezu că scaunul fuge de sub el. Se prinse de masă.

„Am să mor, aşa, dintr-o dată, se gândi el. O moarte frumoasă. Măcar se va vorbi de mine.”

Resimţi din nou dorinţa nebună de a o lua la goană, de a ajunge în camera lui de hotel. Pasajul Stareţelor i se părea un refugiu preţios. Îşi vârî mâna în buzunar, deschise un tub de medicamente şi înghiţi mai multe pastile de corydrane, singurul drog pe care putea să şi-l ofere în prezent. Se simţi mai bine. Michel Hervé îi zâmbi cu toată gura şi tehnicienii părură mai puţin arţăgoşi.

Când îşi termină de turnat scena, Mirage avu surpriza să vadă o tânără femeie blondă apropiindu-se de el.

— Mă numesc Nathalie. Olivier Dargence m-a anunţat de reintrarea dumneavoastră în scenă. Voi scrie o notă despre dumneavoastră în revista *Artă şi literatură.* Acum câteva săptămâni ni s-a rezervat o importantă rubrică de televiziune unde colaborez şi eu. Va fi splendid atât pentru dumneavoastră cât şi pentru publicitatea foiletonului.

Ea începuse să se joace cu pletele-i blonde, să se fandosească, să facă pe interesanta punând întrebări cu o voce gravă, studiată. Actorul îi privea nasul refăcut, o operaţie perfectă, dar care se vedea.

— Vrei să mergem să bem ceva afară? propuse el.

— Cu plăcere. Aici este teribil de cald.

Intrară într-un bistrou din preajma studiourilor şi se aşezară la o masă liniştită. O ospătară le aduse două *americano* cu cartofi prăjiţi. După câteva clipe patronul se apropie de ei.

— Willy Mirage, ce surpriză! Nu mă recunoşti? M-am schimbat, desigur. Şi tu.

Mirage luă un aer distant. Ce voia neguţătorul ăsta de apă caldă şi de ce-l tutuia?

— Am turnat în *Noaptea capriciilor,* la Monte Carlo, împreună cu Corinne Zetta. În filmul acela

eu aveam rolul barmanului şi tu erai vedeta. Acum am propriul meu bistrou. Poate că-i mai bine aşa.

Natalie îi oferi lui Willy Mirage o ţigară. Toţi oamenii din cafenea, se uitau la ei. Lui i se păru brusc că-şi ia o revanşă pentru cumplitele clipe prin care trecuse. Interviul acesta era poate un semn. Succesul i-a fost totdeauna întovărăşit de multe fete blonde. Laurii gloriei şi-i asociase totdeauna cu fetele frumoase care-i împărtăşeau viaţa. Gloria era o mare ticăloasă, capricioasă şi frivolă, înşelându-l cu primul venit.

— O să începem cu începutul, zise Nathalie, sorbindu-l din ochi. Primul dumneavoastră film a fost *Drumul veseliei?*

Mirage era decepţionat. Adineaori, în studio, când tânăra îi propusese să-l intervieveze, tresărise, cuprins de o nemăsurată fericire. Pe vremuri, la fel, i se luau nenumărate interviuri în timpul turnărilor, iar impresarul său organiza o pază vigilentă ca să-l protejeze, neacordând decât câteva minute reporterilor. Crezuse că micuţa ziaristă o să-l întrebe despre „reintrarea lui în vogă", despre această nouă şansă pe care i-o oferea televiziunea, despre această reintrare în scenă care, deşi discretă, putea să-i fie capitală. Un nou rol, o nouă ofertă, o nouă carieră, cine poate şti? Era oare posibil să urce iarăşi la suprafaţă? Sub paşii actorilor, pământul este mişcător. Şi tot vechile sale cântece, vechile sale filme i se aduceau în discuţie. Oare niciodată n-o să i se mai vorbească despre nimic altceva?

Olivier veni spre ei surâzând.

— Văd că aţi şi făcut cunoştinţă. Cum merge interviul?

Nathalie abia îl privi. Îl interesase în seara vernisajului, deoarece nu se pricepea deloc la pictură şi crezuse în talentul lui. Se obişnuise să contemple oamenii numai prin prisma unei glorii posibile.

Era total absorbită de Willy Mirage găsind că ridurile sale aveau o ciudată seducţie. Erau ridurile plăcerii şi ale nefericirii totodată. Ce viaţă trăise bărbatul acesta! Câtă celebritate! Nu se spunea oare că femeile îi găureau pneurile maşinii ca să-l împiedice să părăsească teatrele în care se producea în epoca de glorie? Era Făt-Frumos şi toate trecuseră prin patul lui.

„Zâmbetul şi-a păstrat seducţia" îşi spunea ea.

Şi deodată o cuprinse dorinţa de a se culca cu acest personaj care hrănise visele atâtor femei. Şi poate că ar putea pune mâna pe câteva raze de glorie, datorită acestei vedete apuse?

VII

Strada Saint-Saveur fusese în întregime interzisă circulaţiei. Un agent stătea de pază la colţul Saint-Denis şi devia maşinile. Automobiliştii mârâiau.

— Din pricina cineaştilor.

El era teribil de mândru că vedea actorii atât de aproape.

Prostituata prea blondă emigrase ceva mai încolo. Îşi trăia ultimele zile ale tinereţii. Ceasul retragerii avea să-i sune curând.

Micul restaurant italienesc, unde Dominique o dusese adesea pe Anne altădată, devenise cartierul, general al echipei care turna exterioarele din *Viaţa mea de câine.* Întorseseră localul cu fundul în sus, aşa cum făcuseră şi cu strada. În timpul turnării nu erau serviţi decât ei. Patronul li se devotase cu totul. Trebuise să comande urgent sticle de whisky. Pusese la fiert cratiţe uriaşe cu spaghete. Telefonul suna neîntrerupt. Chelnăriţa abia mai putea face faţă. Era un du-te-vino permanent de maşinişti, de fotografi, asistenţi şi artişti.

Olivier strânse drăgăstos braţul lui Dominique.

— Priveşte-ţi fosta magherniţă plină de curenţi de aer. Aparate de proiecţie peste tot. Toată lumea la ferestre. Niciodată n-a trăit asemenea sărbătoare. Michel Hervé a vrut să filmeze chiar pe locurile unde are loc acţiunea. Te gândeai tu că se va întâmpla aşa ceva pe vremea când crăpai de mizerie aici?

Dominique zări o fostă vecină. Îi făcu un mic semn. Cealaltă nu îndrăzni să-i răspundă. Toată harababura aceea o intimida. Îşi continuă drumul cu paşi mărunţi, în mână cu plasa de provizii.

Spoturile evidenţiau puternic seara.

— N-avem noroc, zise Michel Hervé. Au făcut renovări anul trecut. Scara nu mai e ruptă. Au reparat-o. Zugrăveala este proaspătă. Nu mai sunt nici şoarecii alergând pe culoare. După ultimele informaţii, nebuna de la al cincilea a fost dusă de urgenţă la Sainte-Anne, iar beţivanii care băntuiau prin Hale nu-şi mai fac nevoile pe coridoare. Nici măcar Halele nu mai există. Este un cartier în plină transformare. Dar nu vă necăjiţi, ne descurcăm noi. Vom angaja figuranţi ca să facă pe beţivii iar Lucia o va interpreta perfect pe nebuna de la al cincilea.

Dominique era tulburată. Avea o poftă teribilă să se smiorcăie. Îşi luase aerul ei de Gelsomina. Ce stranie aventură trăia! Toate lucrurile acestea o depăşeau. Îşi povestise la modul cel mai firesc câteva episoade dureroase din viaţă şi iată că toate acestea luaseră proporţii nebănuite. Curând poate că două milioane de telespectatori se vor înduioşa de istoria ei.

Îşi pusese mantoul roşu cu nasturi aurii. Era splendid coafată. Nu mai avea nimic din micuţa femeie cumsecade care se întorcea ţinându-şi fetiţa de mână în această casă, zdrobită de tot soiul de necazuri, de singurătatea care o apăsa. Îşi aminti brusc de epoca aceea. Ca mobilier o valiză, ca viitor nici măcar speranţa.

— Priveşte, zise Olivier.

Ieşind din restaurantul italian, o tânără într-un loden cenuşiu se pregătea să turneze o scenă. Era Laura Valmont, actriţa angajată ca s-o interpreteze pe Dominique.

Un ultim retuş la pieptănătură. Trebuia să înainteze spre bătrâna casă şi să apese pe mânerul uşii care se deschidea anevoie. Scena fu reluată de zece ori.

Olivier o privea într-un mod straniu. Era chiar Dominique pe care o cunoscuse şi o iubise. Prima sa vizită în strada Saint-Sauveur, când intrase sfios cu o cutie de bomboane pentru Anne şi un buchet de fiori pentru Domi.

Laura Valmont se identifica total cu personajul. Îşi trăia magnific rolul. Erau chiar mantoul şi încălţămintea ei, puţin cam prea noi însă.

— Pe vremea aceea, tălpile pantofilor îmi erau ciuruite, zise Dominique zâmbind.

Îl trase pe Olivier după ea. Simţea nevoia să plece cât mai departe de vacarmul, de toată agitaţia aceea. Nu mai avea ce căuta acolo. Casa, cartierul, toate întâmplările acelea nu-i mai aparţineau.

VIII

Sena era spălăcită, verzuie, plină de tot felul de murdărie. Olivier abia izbuti să-şi parcheze maşina lângă piscina din Levallois. Privi panoul uriaş. „Palm-Beach parizian, golful său în miniatură, solariul său, restaurantul său.” False promisiuni într-un cadru copleşit de tristeţe.

Era decepţionat că Dominique nu voise să-l însoţească. Ce joc făcea? De ce-şi lua aerele acestea distante? Se decisese brusc să scrie o nouă carte şi sub pretextul izolării împreună cu personajele sale, rămânea ore întregi în camera rezervată Annei, în strada Ravignan. Acum când aveau şi ei bani, refuza să iasă în oraş sau să cineze într-un restaurant. Pretindea că nu agreează decât liniştea şi singurătatea. Lui i-ar fi plăcut să vadă din când în când o piesă de teatru sau un film. Ea se abţinea cu încăpăţânare. Totuşi pentru el era destul de neplăcut să continue să vândă toată ziua mobile de bucătărie, să discute despre refrigeratoare şi maşini de spălat rufe. Gospodinele cu care avea de a face erau total lipsite de poezie. Seara, sau la sfârşit de săptămână, executa în grabă ilustraţii pentru ziarul belgian. De curând i se propusese o slujbă într-o editură ce tipărea totodată publicaţii pentru copii şi reviste pornografice. Dominique se opusese categoric. Nu putea suporta să ilustreze în acelaşi timp poveşti puerile şi legende sexy destinate să acopere sâni dezveliţi.

Ea scria, scria, uitând uneori chiar să mănânce. Ce-avea să se întâmple cu ea dacă norocul continua să-i surâdă? Va avea oare înţelepciunea să înţeleagă că toate astea nu erau decât. O chestiune de împrejurări? O baftă. Faimoasa şansă pe care o

aşteptase toată viaţa. Această carte… Nu trebuia, oricum, să exagereze. Scenariul era înduioşător, dar ea avusese mai ales fericirea să pice la ţanc. Cu zece ani mai devreme, niciun editor nu s-ar fi interesat de povestea ei. Nu trebuia să-şi facă prea multe iluzii. Ştiuse totuşi să-şi istorisească modesta existenţă! O vâlvătaie de entuziasm din pricina foiletonului televizat, dar toate astea riscau să nu dureze prea mult.

El găsi în sfârşit un loc de-a lungul cheiului, lângă o uriaşă grămadă de pietriş. Alături, muncitorii mânuiau o imensă macara. Reciti pentru a treia oară articolul pe care Jean Ramier îl publicase în aceeaşi dimineaţă într-un mare cotidian. Era un critic de temut. În timp ce Olivier se aştepta la ironii usturătoare, la o muştruluială violentă, Jean Ramier scria lucruri foarte agreabile. *Viaţa mea ele câine* îi plăcuse. „Nu-i un roman cerebral, ci unul scris din inimă, din rărunchi. Iată ce nu înţeleg creatorii literaturii de laborator care nu au nimic de a face nici de aproape, nici de departe cu romancierii. A crea, înseamnă mai întâi a fi umil…”

Astfel începea articolul pe care Olivier îl tot mototolea între degete. Alături o fotografie cu Dominique în faţa unei biblioteci supraîncărcată de cărţi. Genul tânără romancieră cu viitorul în faţă. Dacă nici acum nu era fericită!

Se gândi că şi el scrisese poeme foarte frumoase. Chiar marele Bachelard îl felicitase. Păstra cu pioşenie scrisoarea acestuia. „Plimbându-mă prin cartea dumneavoastră, mi-am amintit că locuiesc la Paris…” Şi aceasta era o frază percutantă. Succesul pe care-l va avea Dominique nu va fi decât unul comercial. Avusese intuiţia să trateze un subiect la modă, dar stilul ei sacadat nu plăcea tuturora. Se exprima prea direct, nu menaja pe nimeni, ceea ce iarăşi era o lipsă de abilitate.

Intră în incinta piscinei din Levallois unde niciun înotător nu era admis în ziua aceea. Se întrebă dacă nu cumva era pe cale să exagereze lucrurile, vârându-şi în cap că Dominique se schimbase. La urma urmei, avea dreptate să-şi încerce norocul scriind al doilea roman. Trebuia să-şi rezerve timp pentru lucru. Nu cumva devenise cam gelos pe izbânda ei neaşteptată?

Nu venise niciodată la piscina aceasta. După felul cum Domi o descrisese în *Viaţa mea de câine* se aştepta la mai rău. Pe terasă se aflau instalate umbrele şi măsuţe vopsite în alb. Apa bazinului era verzuie, dominată de gradene curate.

Michel Hervé se afla pe malul Senei cu proiectoarele sale şi cu o cameră care-şi plimba ochiul enorm peste un grup de figuranţi în costume de baie. Olivier luă un scaun şi se aşeză mai la o parte. Oamenii făceau gesturi largi umblând de colo, colo, iar asistenta de platou, pe al cărei nas ridicat în sus, ca al pariziencelor, se sprijineau nişte ochelari uriaşi de soare, lua note pe un carneţel. Trecu o şalupă, lungă şi cafenie, încărcata cu nisip.

— Atenţie *Viaţa mea de câine,* a treia oară. De la capăt.

Olivier se gândea tot la Dominique. De ce nu voise să vină până aici? Michel Hervé insistase să fie prezentă la filmări. Sfaturile ei referitoare la adaptarea romanului fuseseră preţioase. Băiatul, acesta care nu cunoscuse decât o viaţă fericită simţea nevoia să fie ghidat ca să înţeleagă mai bine psihologia personajelor.

Avea cumva alt motiv ca să rămână singură? Se nelinişti. Ce era cu acele misterioase telefoane care apăreau din când în când? Când răspundea el, nu se mai auzea nimic. Ba chiar uneori, parcă i se închideau în nas. Ciudat. În clipele acelea, Domi părea uşor jenată. Încercă să-şi amintească.

Îl uimise şi în seara precedentă, când cinaseră împreună cu Michel Hervé. Vorbindu-i, devenea cochetă, se aprindea. Iar regizorul o sorbea din ochi: „Îmi place cartea dumneavoastră. Personajele sunt atât de reale! Eroina sunteţi dumneavoastră, nu-i aşa?" Ea gângurea, se răsucea pe scaun. În timpul cinei el arborase o mutră de înmormântare. „Un soţ deloc simpatic, şi-o fi spus Michel Hervé. Un maţe-fripte care nici măcar n-are ce povesti." Olivier ghicise toate astea. Se stăpânea din pricina soţiei sale. Nu era momentul să-i pună beţe-n roate, îşi reaminti de toţi anii grei, de lupta ce-o duseseră împreună. Ce-o gândi ea acum despre el? Întâlnea brusc alţi bărbaţi mai strălucitori decât el.

Laura Valmont ajunsese lângă el, fără ca el s-o fi observat. Se cunoscuseră prin intermediul lui Michel Hervé cu prilejul turnării în strada Saint-Sauveur, dar nu credea că ea şi-l mai amintea.

— Bună ziua, zise ea. Aveţi un aer îngândurat în colţişorul dumneavoastră. Am observat că totdeauna păreţi uşor întristat.

Lui i se păru bizar c-o are în faţă pe artista ce-avea să interpreteze, pe micul ecran, rolul lui Dominique. O privi cu atenţie. O tânără frumoasă, sănătoasă, uşor copilăroasă, foarte naturală. Chipul îi semăna mai curând cu un desen decât cu un chip real. Fiecare trăsătură se detaşa în umbra fluidă.

— Dominique Dargence nu-i aici? întrebă ea. Păcat. Mi-ar fi plăcut să discutam împreună despre personajul său. Ce se petrece în capul unei fete păguboase care-şi închipuie că Levallois e mai frumos decât Saint-Tropez?

Îşi luă un scaun şi se aşeză alături.

— N-au nevoie de mine, acum. Aţi găsit un loc bun aici, la umbră. Sunt puţin obosită.

Se lăsă să alunece pe scaun astfel încât să fie aproape alungită, apoi închise ochii.

— Mi-a plăcut foarte mult *Viaţa mea de câine.* Toată lumea, în cartea aceasta, îşi regăseşte ceva din problemele proprii. Femeile au, toate,

nenumărate secrete ascunse şi soţia dumneavoastră le-a dezvăluit. De aici vine succesul său.

Privindu-i faţa netedă, splendida-i carnaţie şi mâinile îngrijite, Olivier se gândi că avusese cu siguranţă o tinereţe fericită. Toată lumea trebuie să fi fost a ei.

De parcă i-ar fi ghicit gândurile, Laura voi să se justifice.

— Şi eu am dus o viaţă grea, zise ea brusc. La şaptesprezece ani mi-am părăsit părinţii ca să mă arunc în vâltoare. Nu mă înţelegeam cu ei. Eu voiam să urmez bele-artele. Ei doreau să ajung coafeză, ca să preiau magazinul părinţilor, la Avallon. Avallon, ei da! Atunci am plecat la Paris. N-am trăit chiar pe roze. Un prieten m-a sfătuit să mă înscriu la cursurile de artă dramatică. L-am ascultat. Le-am urmat pe cele din strada Blanche.

Ciudat, de când Dominique scrisese această carte, mulţi oameni li se destăinuiau, nu le mai era jenă să-şi povestească propriile dificultăţi, necazuri. Ai fi zis că o fac chiar cu un fel de snobism.

— Şi apoi, într-o zi, continuă Laura, l-am întâlnit pe Michel Hervé. Este al treilea foileton în care lucrez pentru el. Ne-am văzut prima oară într-o cafenea de pe Marile Bulevarde. Mi se furase portmoneul, probabil în metrou, şi nu-mi dădusem seama decât în clipa când trebuise să-mi plătesc consumaţia. Prietena care mă însoţea n-avea la ea niciun ban. Cel care ne-a sărit în ajutor, în mod foarte civilizat, a fost Hervé. Se afla la o masă învecinată. Chelnerul era pe punctul să facă scandal. Hervé mi-a mărturisit mai târziu că nu putea să suporte spectacolul unei femei tinere într-o situaţie critică.

Olivier o asculta foarte atent. Fără să ştie de ce, era uşor decepţionat.

— Va să zică Michel Hervé… nu se putu el împiedica să spună.

— Nu, nu-i deloc ceea ce vreţi să credeţi. Este un prieten. Nimic decât un prieten. Are o soţie adorabilă. Îl găsesc mereu în cale în perioadele negre. Este un tip plăcut, deloc curtezan. Nu există chestiuni de amor între noi. Pretinde că foiletonul acesta trebuie să mă lanseze, că este rolul vieţii mele. Cred că într-adevăr personajul mă fascinează. Încerc să fiu stângace ca Dominique, de o sinceritate emoţionantă. Aş vrea să am firea soţiei dumneavoastră.

Laura se îndreptase. Stătea acum aşezată, cu bustul uşor înclinat înainte. Mâinile îi atârnau în gol. Erau mai lungi, mai fine, mai delicate decât ale lui Domi.

— Priviţi ce nervos este Michel. Are printre figurante o mică roşcovană care visează să devină vedetă şi care-i dă de furcă. Urmează împreună cu mine cursurile de pe strada Blanche. Fata asta, pentru că s-a culcat într-o zi cu un regizor care i-a dat să facă ceva figuraţie, şi-a lipit pe piept o dată pentru totdeauna eticheta de artistă. Ca multe altele nu va mai accepta să se înapoieze în biroul unde lucra şi pe care, totuşi, n-ar fi trebuit să-l părăsească. „Opt ore pe zi în faţa unei maşini de scris, phiu, ce oroare!” zise ea. Şi ce-o s-o aştepte dacă dă chics? Priviţi, toate suntem aici. Nu-i o meserie uşoară.

Avea multă dulceaţă pe chip. Trăsături regulate şi părul lung, castaniu, mătăsos. O frumoasă piele netedă. Încă n-o machiaseră. Peste costumul de baie, purta o tunică transparentă de culoarea peruzelei şi un pantalon de pânză ecru, cu talie joasă. Curbele trupului erau armonioase.

— Noi, artiştii, mai spuse ea, nu suntem iubiţi. Ceea ce ne trebuie nouă, înainte de toate, este tandreţea. Când dăm de un realizator care ne bruftuluieşte, ne înrăim. Câţi regizori sunt faţă de actori ca o gorilă înaintea unui ceasornic de aur! Aici lucrăm repede. Într-o zi de turnări facem aproape zece minute de proiecţie. În timp ce în

anumite producţii cu buget mare nu se turnează decât două sau trei minute de film într-o zi!

Ea ajunsese lângă Michel Hervé care-şi tampona fruntea cu un prosop. Olivier îi observa de departe. Laura îi făcuse un semn cu mâna, apoi îşi aşezase într-un colţ, chiar pe ciment, tunica şi pantalonul pe care-l lăsase să alunece. Apăruse în faţa camerei într-un costum de baie bleumarin. O femeie o machia cu grijă şi îi zburlea părul. Hervé îşi pusese pe craniul uşor chelit o şapcă de pânză albă cu vizieră lungă şi-şi agăţase ochelarii de soare la răscroiala cămăşii. Soarele începuse să dogorească peste piscină.

Olivier îşi trase scaunul mai înapoi deoarece umbra se deplasase. De ce, oare, scrisese Dominique un capitol care să se petreacă aici? Vechi amintiri, neîndoios. Înainte de a-l fi întâlnit pe el. „Dă Doamne să mă bronzez ca să arăt ceva mai puţin urâtă clienţilor din autocar!” ar zice Laura din exterior.

— *Viaţa mea de câine.* A cincea oară. Linişte. Motor. După câte povestea Domi în cartea ei, aici îşi pregătise ea prima călătorie organizată studiind explicaţiile din ghid. Şi tot aici nădăjduise să-l întâlnească pe Claude. Claude pe care-l iubise atât de mult. Olivier deveni brusc gelos pe trecutul pe care-l credea îngropat şi care recăpăta viaţă o dată cu toate aceste personaje ce însemnaseră atâta în viaţa soţiei sale.

Un gând dureros îl străpunse. Ea uitase să-l felicite de ziua lui. Pentru prima oară. Nu mai trăia nici pentru el, nici pentru Anne. Se izolase într-o lume în cure se simţea, poate, mai bine. Dacă evoca atât de emoţionant personajele trecutului său, însemna, desigur, că le regreta. Ei nu putea interveni cu nimic. Ce mult o iubise fragilă, victimă zdrobită, cu cearcănele acelea mari de sub ochi! I-o spusese din nou, de curând, pe terasa de la *Printemps* ronţăind un *matefaim.*

Azi, se simţea mai puţin fericit decât în zilele lor de mizerie. Evenimentul acesta senzaţional avea să le schimbe viaţa, zdruncinând totul într-un sens la care nu se aşteptau. Ciudat, ei care luptaseră atâta, abia dacă-şi dădeau seama că nu mai aveau datorii! După înmânarea cecului bucuria lor durase patruzeci şi opt de ore. Făcuseră călătoria aceea la Houlgate. Acolo, la fel, nu mai era ca altădată. Oare Dominique se schimbase cu adevărat? Nu cumva el era cel care-şi făcea tot felul de gânduri? Vru să-i telefoneze. Aşa, fără să-i spună nimic precis. Doar ca să-i audă glasul, ca să se liniştească. Lângă barul de la piscină se afla un telefon. Formă de trei ori numărul. Nu răspunse nimeni. Înainte de a o părăsi, Domi îi repetase totuşi că nu va ieşi cu niciun preţ, că nici măcar n-o să-şi pună nimic pe ea, rămânând aproape goală toată ziua, din pricina căldurii tropicale.

În timp ce se întorcea îngândurat îl întâlni pe Willy Mirage rezemat de braţul lui Nathalie.

Actorul părea să-şi fi regăsit ceva din vigoare. Era total diferit de fantoşa care-şi cânta vechile succese, în sala micului cinematograf de cartier. Era oricum uimit de acest soare puternic, el care trăia de atâtea luni în umbra pasajului Stareţelor. Înainta clipind din ochi. Ţinuta nu-i era potrivită pentru o astfel de zi. Probabil că nu avea în şifonier costume uşoare. În epoca splendorii sale, asemenea haine nu existau. Purta o haină sport prea groasă, un pantalon de flanelă şi papion. De ce dracului se încăpăţâna să-şi pună totdeauna la buzunarul hainei batiste atât de murdare? Totuşi Nathalie îl privea cu ochi îndrăgostiţi. Se culcaseră probabil împreună şi era mândră de asta. O fotografie cu o dedicaţie foarte intimă pe care o s-o adauge la preţioasa-i colecţie şi pe care ar arăta-o, triumfătoare, măruntelor ei amice.

Willy Mirage se îndrepta spre Michel Hervé care dădea indicaţii gesticulând şi perorând. Crizele şi înjurăturile făceau parte din personajul

regizorului de film. Oamenii joacă totdeauna un rol. Trebuie să se deghizeze în ceva.

Olivier îi urmărea. Era curios să vadă cum va interpreta Laura rolul lui Dominique. I se păru că, deodată, Laura restituia chipul patetic al soţiei sale. Un recuzitor alerga printre cabluri. Balet de oameni în blue-jeans.

— *Viaţa mea de câine*, a zecea oară. Linişte Motor.

Şi Laura relua fără încetare. Privea apa limpede a piscinei, frunzărea agale, ghidul verde, îşi dădea capul pe spate ca să privească Sena, penişele şi tinerii care treceau în canoe. Apoi se ridica, târa după ea un prosop pluşat găurit. Exageraseră uzura acestui prosop. Costumul Laurei de asemenea era urât. Figuranţii îşi dădeau aere, sporovăiau între două filmări.

— Ne este sete, strigă asistentul.

Toată lumea se năpusti spre barul pus la dispoziţia actorilor. Chelneriţa cu accent meridional fusese rechiziţionată, ca şi piscina. Ea fu repede depăşită. Până la urmă se servea fiecare chiar din frigiderul uriaş.

Olivier se afla lângă Willy Mirage. Laura li se alăturase. Contempla şi ea, cu un fel de stupoare respectuoasă, idolul decăzut după care visase atât de mult mama ei. Îl privea cu ochii mari deschişi.

„Ochi mari ca ai lui Dominique. Michel Hervé văzuse just, se gândi Olivier. Era într-adevăr personajul dorit. Nicio altă actriţă n-ar fi fost atât de adevărată.”

— N-aţi vrea să ne aşezăm undeva? propuse Willy Mirage îndreptându-se spre o umbrelă bleumarin dominând o masă rotundă şi patru fotolii metalice.

Olivier remarcă salcia plângătoare descrisă de Domi în cartea sa. Poate tot la masa asta stătuse şi ea nădăjduind să-l întâlnească pe Claude. Simţi din nou cum îl cuprinde gelozia. Bucuria sa de a discuta despre cinema, de a străluci în discuţiile cu

Willy Mirage, de a vedea ochii lui Nathalie şi ai Laurei îndreptaţi asupra lui, fusese uşor alterată.

— Ce-ar fi să cinăm toţi patru astă-seară, propuse veselă Laura.

Se corectă repede:

— Toţi cinci. De ce nu i-aţi spune şi soţiei dumneavoastră vă vină cu noi?

Expresia ei îi plăcu lui Olivier. Era o femeie tânără, proaspătă şi spontană. Nicidecum genul artistelor debutante, pe care le intervievase ani de-a rândul. Toate acele mărunte prostituate care s-ar fi vândut pentru o fotografie pe pagina întâi a unui ziar. Întâlnise tot soiul de vedete. De la cele mai mari la cele mai jalnice. Rita Hayworth de la care nu putea smulge un cuvânt. Ingrid Bergman, atât de înaltă şi de căloasă. Orson Welles, atât de gras şi de flecar. Şi toate celelalte, atât de zâmbitoare pe scenă şi uneori atât de dezagreabile în oraş.

— Am turnat trei filme la Hollywood, zicea Willy Mirage. Locuiam într-o clădire uriaşă la Beverley Hills cu o splendidă piscină.

— Cred că încercaţi un sentiment ciudat aflându-vă pe malul acesteia, spuse Nathalie.

— A trecut atât de mult de atunci, răspunse el aplecându-se spre ea. Ciudat, cu foiletonul ăsta îmi recapăt încrederea. Unul din vechile mele filme va fi reluat la televiziune şi voi fi intervievat de François Chalois.

— Va fi un lucru minunat pentru dumneavoastră, zise Laura. Emisiunea aceasta este foarte mult privită. Reapariţia dumneavoastră pică la ţanc. Suntem în plină modă „retro”.

Olivier se ridică pentru a-i telefona lui Dominique. De astă dată, ea răspunse.

— Unde erai? Te-am mai sunat şi mai adineaori.

— Simţeam nevoia să iau puţin aer. Cu căldura asta blestemată. Am făcut un tur prin piaţa Tetre. Era foarte multă lume. Hoarde de străini.

Din cabina de sticlă el vedea micul grup pe care tocmai îl părăsise. O surprinse pe Laura privind

spre el.

— Vrei să vii cu noi? Mergem să cinăm cu Laura Valmont, Willy Mirage şi Nathalie. Ai destul timp. Ne regăseşti într-o oră. Le va face plăcere să te vadă asistând la filmări.

Domi şovăia. În ultima vreme Olivier o enerva. Nu suporta să-l vadă atât de preocupat de filmările astea, împăunându-se cu succesele ei.

— N-am poftă să vin. Oamenii ăia mă calcă pe nervi. Lucrurile pe care mi le-ar spune nu mă interesează, iar ce le-aş putea povesti eu îi plictiseşte. Tu, în schimb, îi adori, rămâi cu ei. N-ai nevoie de mine.

— Ei fir-ar să fie, eşti prost dispusă azi. Nu crezi că ţi s-a cam urcat la cap? Chiar că n-ai pentru ce.

Furios, trânti telefonul în furcă. Iată că-şi dădea aere de romancieră inaccesibilă. Nu-i venea să creadă!

Privirea lui Olivier se opri din nou asupra Laurei care contempla Sena cu o expresie melancolică. I se păru înduioşătoare.

Willy Mirage se instală în maşinuţa Nathaliei iar Laura urcă în a lui Olivier. Se îndreptară spre Argenteuil unde Nathalie ştia un restaurant „mişto şi teribil de liniştit”. Olivier era în continuare furios pe noua atitudine a soţiei sale. N-o să se lase dominat de ea.

— Aproape c-am implorat-o să vină cu noi, îi spuse el Laurei. Este foarte sălbatică, ştii. Îmi pare rău pentru ea.

Noaptea care se lăsa cu încetul, tânăra de lângă el, glasul tăios al lui Dominique la telefon, toate acestea îl cam tulburau. Nathalie îi preceda. Stopase atât de brusc în faţa unui semnalizator roşu, încât era cât pe ce s-o izbească. El dădu drumul la radio. Ca un puşti, era mândru că avea radio la bordul noului automobil.

Laura stătea foarte dreaptă alături de el, cu privirea îndreptată mai degrabă spre exterior.

— Adineaori mă tot întrebam: numele de Valmont, l-aţi ales gândindu-vă la *Legăturile primejdioase?*

— Nu. N-am văzut filmul.

— Nici cartea n-aţi citit-o? întrebă el ironic.

— Cartea! Nici atât. Nicio aluzie literară. Pur şi simplu mi-am ales acest pseudonim din pricina unui sătuc aflat la câţiva kilometri de Fécamp, unde mi-am petrecut o vacanţă fericită.

Olivier se gândea tot la Domi. Va fi oare supărată că ieşea astă-seară fără ea? Ştia că în clipa aceasta era furioasă, că era foarte geloasă pe Nathalie despre care îi pomenise de mai multe ori. Ce şi-o închipui iarăşi? Poate că i-ar fi prins bine dacă ar fi venit şi ea. Şi-ar mai fi micşorat din pretenţii. Nu trebuia să se lase ameţită prosteşte pentru că se făcea niţică vâlvă în jurul ei. Sigur, ea nu era făcută pentru temeneli, mondenităţi, premiere, flirturi cu actorii. Puţin îi păsa ei de toate astea. N-o interesau decât anotimpurile care transformă pădurile, mestecenii desfrunziţi încălcându-şi crestele în bolta cerului de iarnă. Se înflăcăra de un porumbel părăsit, de un ghiocel primăvara, de un pârâiaş brăzdând pământul. Asfaltul Parisului o mohora, compania oamenilor o exaspera. Nu, ea nu se schimbase. Nu dorea decât să se întoarcă şi acum în modestele hanuri descoperite în miez de pădure şi unde erau aproape singuri. El era acela ce devenea puţin cam snob, fericit că avea de a face cu actorii, că strălucea în felul său. El care se trezea râzând în hohote, evocând amintiri de la festivalul de la Cannes. Nu, nu ea se schimbase, ci el.

Se încurcă puţin în labirintul pieţei Défense. Ce căuta el astă-seară lângă această micuţă actriţă? Sigur, dacă voia, ar putea înnoda cu ea o aventură. Ceea ce neîndoios era şi dorinţa ei. Înţelesese lucrul acesta din clipa când rămăsese singur cu ea în maşină. Acum îşi îndreptase ochii spre el, vorbindu-i cu un glas şăgalnic. Totdeauna se

întâmplă la fel. Ce lipsă de originalitate! Da, ce căuta el învârtindu-se pe loc, în căutarea drumului spre Argenteuil cu cealaltă maşină în faţă care-i semnaliza cu farurile? Risca să-i facă rău lui Domi, să piardă, poate, totul pentru o seară pe care a doua zi ar regreta-o. Laura se apropiase ceva cam mult de scaunul său. Îi oferea o ţigară.

— Nu-i prea comod. Vrei să ţi-o aprind?

Jocul acesta mărunt îl enerva. Perspectiva cinei şi mai mult. Deodată vedea totul cu ochi lucizi. Willy Mirage nu era decât un biet individ, total lipsit de talent. Avusese o mare şansă cu treizeci de ani în urmă şi nu făcuse decât să cheltuiască banii pe care nu-i meritase. Iar Nathalie, o mică ploşniţă agăţându-se de acest învins ca de un colac de salvare.

Ajunseră la *Colţişorul retras.* Nathalie reţinuse o masă prin telefon. Tavanul era jos, atmosfera supraîncălzită şi fumul des.

— E foarte şic, nu-i aşa?

Olivier tuşi cu un aer agasat. Îi venea s-o sune pe Dominique. Puţin îi păsa de ce-or gândi ceilalţi. Îi părăsi o clipă şi ea îi răspunse imediat.

— Ia un taxi şi vino. N-o să ne tocmim o sută de ani, zise el. *S*

— Mă şi culcasem.

— Bun. Mă voi întoarce devreme. Iartă-mă. Pentru tine am venit cu ei. Nu trebuie să fii atât de sălbatică. Ca să reuşeşti este nevoie să ieşi, să vezi lume. Poate apare vreun articol. Nathalie ar putea…

— De aia nu mai pot eu, răspunse ea. Niciodată n-o să mă transform într-un clovn ca să-mi vând cărţile. Dacă treaba asta nu merge mă întorc la interimat. Aproape că regret timpurile alea. Gloria trecătoare nu m-a tentat niciodată.

El o simţea gata să plângă.

Ea închise telefonul. Decepţionat, el se întoarse în restaurant şi se aşeză lângă Laura. Willy Mirage oferea şampanie, îşi dădea din nou aere de prinţ şi

înghiţea cu o rapiditate uluitoare măruntele capsule.

Consumaseră specialităţile casei cu denumiri barbare. La a doua sticlă de vin de Burgundia, Natalie se prăvălise peste Mirage iar Laura îşi povestea viaţa în amănunţime. Vărsase o lacrimă de complezenţă în amintirea rupturii cu un chitarist, care o snopea în bătăi. Această dezvăluire îl miră pe Olivier. Deci nu era atât de pură cum o credea. Doar în aparenţă. Sub efectul oboselii, al băuturii şi al căldurii, trăsăturile i se moleşeau puţin. El simţi că îi atinge genunchiul. Nu se înşelase, aşadar. Aventura începea. Ca să ajungă, unde? Într-un pat, unde să facă mereu aceleaşi exerciţii. Falsele gene care se smulg aproape în aceeaşi clipă cu slipul şi poleiala care crapă îndată. Ar fi atât de simplu. „Mâine o să-i spun soţiei că vând bucătării şi voi veni să ne întâlnim unde doreşti. Poate chiar astă-seară…”

Willy Mirage se congestiona văzând cu ochii, iar Nathalie, pierdută, îi săruta din când în când colţurile gurii moleşite.

„Aplecat spre pletele tale
Respir îndrăgostit
Parfumul tău care mă-mbată…”

Olivier cunoştea cântecul bătrânului seducător ce-şi regăsise în seara aceasta faimosul apetit de altădată.

Pe măsură ce trecea timpul, Laura mirosea a transpiraţie. Povestea despre copilăria ei la Avallon. Avallon, vă daţi seama. Melcii de la restaurantul Poştei erau mai buni ca ăştia. Vezelay, o capodoperă. Chitaristul care-o bătea era plin de talent iar valea râului Cure nu-şi avea egalul. Amesteca totul, vorbea vrute şi nevrute. Oare cum va izbuti mâine să recapete chipul lui Dominique plimbându-şi ochii melancolici peste apa tristă a piscinei? Fata asta nu era decât o maimuţă savantă.

Se despărţiră spre miezul nopţii. Willy Mirage rămăsese cu Nathalie. Olivier o condusese pe

Laura.

— Găsesc că Willy Mirage este un tip fascinant, zisese ea în timp ce maşina mergea. Să ai totul şi să pierzi totul!

— Ştii mai bine ca mine, Laura, că cele mai strălucitoare stele n-au fost niciodată pregătite pentru bogăţia şi splendoarea pe care le-o oferă societatea.

— Poate, însă…

— Niciun împărat, niciun savant binefăcător al umanităţii nu-i sărbătorit, adulat, onorat şi plătit aşa cum este o fată drăguţă care a ştiut să placă exact la timpul potrivit unuia sau la doi dintre oamenii destul de influenţi ca să convingă universul că este de neînlocuit, chiar dacă după câteva luni, va fi nu numai înlocuită, dar chiar uitată. Cam aşa i s-a întâmplat şi lui.

— Oricum, îl prefer furnicilor atât de geloase, în fond, pe greieri.

— Fii sigură, că nu sunt eu acela care să-i reproşez mânerele de aur ale automobilului, pe vremea succesului!

Ajunseră în dreptul garsonierei Laurei, pe aleea Ternes.

— N-ai vrea să continuăm la mine această interesantă discuţie? întrebă ea. Pari melancolic. Poate că nu-i foarte potrivit, dar eu sunt cea care-ţi propune un ultim pahar.

Cu riscul de a fi considerat un papă-lapte sau impotent, refuză. Ea păru mai degrabă surprinsă decât dezolată.

El demară repede şi se întoarse acasă. Avu norocul să găsească un loc pe strada Berthe, ceea ce nu i se întâmpla niciodată. Domi nu trăsese storurile. Un clar de lună uluitor lumina apartamentul ca în plină zi. Ea se culcase în odaia rezervată Annei şi el văzu o mare pată rotundă pe perină. Nu se înşelase. Plânsese de deznădejde şi de furie. De gelozie, poate. Nu vru s-o trezească şi întinse canapeaua din living. Mai veni o dată s-o

privească. Dormea cu capul uşor înclinat într-o parte. Nu, ea nu se schimbase. El era imbecilul care încerca să facă pe fantele.

Existau între ei atâtea lucruri care-i diferenţiau de ceilalţi. Această ciudată complicitate, partea insolită a iubirii lor care dura de atâta vreme. Ceea ce-i venea greu să admită, ceea ce-l făcea uşor furios, era proiecţia luminoasă pe care hazardul o aruncase asupra lui Dominique. Niciun bărbat n-ar fi îndurat lucrul ăsta cu plăcere. I se întâmplase ei tot ceea ce el visase, fără să poată izbândi vreodată. Ei, căreia, în cele din urmă puţin îi păsa.

IX

O zi ca lama unui fierăstrău. Mai întâi telefonul lui Bernard Dantremont, care-o amenința cu darea în judecată. I se suflase afacerea vieții sale. Nu mai dormea.

— O să mai auziți de mine, urla el în microfon. Nu mai avea timbrul mieros, nici inflexiunile acelea savant studiate evoluând de la gravitatea solemnă la sprinteneala tenorului.

— Nu eram îndreptățită să semnez acea autorizație. Ați profitat de lipsa mea de experiență. Știți foarte bine că pentru a realiza un proiect de genul acesta, trebuie întocmit un contract adevărat.

— Nu mai sunteți o fetiță. Sunteți majoră, nu? Știați ce faceți. Eu nu v-am forțat. V-ați purtat necinstit cu mine. O să vă pară rău. O să vă coste scump.

Uluită, ea puse receptorul în furcă sub privirea mirată a lui Olivier care auzise o parte din conversație, atât de tare zbiera Dantremont la capătul firului.

— La urma urmei, zise ea, povestea asta îmi aparține. E vorba de viața mea. Și bruta asta care aproape că mă face hoață pentru că am făcut prostia să-i semnez o fițuică fără să-mi dea nimic în schimb.

— N-ai să fii niciodată un om de afaceri! Ceea ce ți s-a întâmplat acum este un fleac față de ceea ce te așteaptă de aici înainte! Or să apară și impozitele. Vei trece sub regimul drepturilor de autor!

— Pentru că mi-am povestit micile mele nenorociri, or să mă și taxeze!

El o luă în braţe şi îi sărută cu blândeţe părul. Nu era supărat pe furia bruscă a lui Dantremont. Fără a-l cunoaşte, individul acosta nu-i plăcuse niciodată.

După două ore, celălalt sunase din nou. Îşi coborâse tonul.

— Aţi putea să-mi daţi numele co-producătorului? Chiar dacă nu fac eu adaptarea şi realizarea, m-aş mulţumi fie cu una, fie cu cealaltă.

Cum Dominique tăcea, el şovăi o clipă:

— Iar dacă realizatorul este deja ales, m-aş putea, poate, înţelege cu el. Chiar pentru ceva mărunt. Subiectul dumneavoastră îmi stă la inimă. Îl port în mine, vă repet.

Dominique pricepuse. Din cei două sute cincizeci de realizatori care lucrează pentru televiziune, mulţi erau pe liber, ca Olivier cu benzile lui desenate. Căutau toţi un subiect pe placul publicului. „Bărbatul din Picardia" de exemplu, unde vedeai un om obişnuit faţă în faţă cu problemele sale, o istorie în care fiecare regăsea câte puţin din preocupările sale cotidiene, din suferinţele, din speranţele sale. Nu nefericirile lui Dominique îl emoţionaseră pe Dantremont – mult îi păsa lui de ele, ci profitul pe care l-ar fi putut avea. Pentru el era un subiect de milioane. Da, ăsta era cuvântul. Îi scăpase mai înainte în toiul mâniei.

— M-aţi făcut să pierd două luni de muncă. Lucrând la adaptarea cărţii *Viaţa mea de câine* am refuzat o propunere interesantă. Voi cere despăgubiri.

În fond, fusese prevenit la timp, nu se ocupase de nimic, nu făcuse niciun demers, nu scrisese un singur rând. În toată afacerea asta nu căuta decât să câştige bani fără să-şi ia niciun risc.

Din fericire, Dominique nu mai credea de mult în vorbele mari. Dacă analizezi bine problemele, descoperi totdeauna adevărul.

— Ce scârbă mi-este de individul ăsta!

Profitase de naivitatea ei, prefăcându-se entuziasmat, atribuindu-şi toate drepturile fără să aibă nicio îndatorire. Iar acum şantaja, ameninţa, urla.

— Seamănă cu „cabotinii" de ia *Visul,* zise Olivier. Canaliile astea se încaieră pentru biata ta viaţă de câine. Mi se pare de toată nostimada.

Ea coborâse să facă nişte cumpărături în strada Lepic. Nu-i era nici foarte foame şi nici cu moralul nu stătea foarte bine. Telefonul acesta o dăduse peste cap. Dantremont putea oare să dea cu adevărat curs ameninţărilor? Deodată se gândi la Anne. De când îşi abandonase turiştii pe malul Rinului, biata fetiţă nu-şi mai găsea echilibrul. Cum trecea o zi fără veşti de la ea, Dominique se neliniştea. Dar nu voia să se impună, s-o tulbure pe Anne care simţea o sălbatică sete de independenţă. Se temea să nu piardă definitiv afecţiunea ei.

Urcă încet cele şase etaje ducând spre garsoniera fiicei sale. Zări o dungă luminoasă sub pragul uşii. Cu atât mai bine, Anne era acasă. Dominique alunecă pe o treaptă şi fu gata să scape planta pe care i-o aducea. I se păru că aude voci în interior. Şovăi. Un disc care urla un cântec italienesc, hohote de râs. Vocea unui bărbat. Să se fi înapoiat Patrick? Dar el îşi exprimase clar intenţia de a divorţa cât mai repede posibil. Accepta chiar ca divorţul să fie efectuat din vina sa, ca să se încheie cât mai iute. „Ce nenoroc! De astă dată n-am putut face nimic. Şi micuţul Alain, ce se va întâmplă cu el în asemenea situaţie!"

Patrick şi ea îşi puneau oare această întrebare în afara acelor vizite pe care le făceau din când în când şi care deveneau din ce în ce mai rare? Pentru ei era o corvoadă. Doica de la Etampes era adevărata mamă a copilului. Când pensia rămânea multă vreme neplătită, se înfuria teribil. Când Dominique venea la Etampes, o auzea bombănind împotriva „acestui tineret care nu are nici măcar instinctul animalelor.

Se jenă brusc că asculta la uşă spionând-o pe Anne. Vocea de dincolo nu era a lui Patrick. Bărbatul avea un accent străin. Puse planta pe palier, cu gândul de a strecura un bileţel pe sub ştergătorul din faţa uşii şi de a face cale întoarsă. În cele din urmă, însă, sună. Era mult prea îngrijorată. Ce se petrecea iarăşi? Ce nouă nebunie? Bărbatul tăcu, discul se opri. Anne întârzie un timp până să deschidă. Era în capot şi-şi privea mama cu ochii holbaţi.

— Ce ţi s-a întâmplat?

— Ţi-am adus planta asta. N-ai venit să ne vezi de câteva zile.

— Ei şi? Intră…

Dezordinea din garsonieră depăşea tot ceea ce Domi văzuse până atunci. Fumul era opac. Avea chiar un gust acid, greţos. Bărbatul stătea în picioare, sprijinit de comodă. Părea stingherit. Era în pijama. Dominique nu îndrăznea să-şi ridice ochii spre el. Electrofonul în mijlocul hainelor îngrămădite pe podea, se învârtea în gol. Pe gheridon farfurii murdare şi sticle. Electrofonul acesta pe care Domi îi cumpărase cu atâta trudă „jonglând” ca întotdeauna cu un cec.

— Îţi prezint pe Giorgio, zise Anne. Vine direct de la Roma, Noi doi ne-am îndrăgostit nebuneşte.

Se apropie de el şi-l înlănţui cu braţele, rezemându-şi capul de pieptul lui.

— Aşa-i, Giorgio?

Bărbatul dădea afirmativ din cap şi zâmbea. Anne se îmblânzi.

— Ia loc, Domi. Vrei să bei un păhărel cu noi?

Anne se învârtea de colo colo. Rostea halandala cuvinte italieneşti rostogolind r-urile. Domi îi remarcă faţa răvăşită, ochii încercănaţi, trăsăturile trase. Probabil că nu părăsise patul în ultimele zile. Domi se strâmbă a dezgust.

Anne aşeză planta în mijlocul farfuriilor murdare şi se duse să clătească două pahare pe care le puse pe gheridon, fără să le şteargă.

— Vrei să-l asculţi pe Giorgio? întrebă ea. A înregistrat discul ăsta ca să se amuze. Cântă şi la ghitară. De mirare pentru un industriaş, nu? Ne-am întâlnit la *Cintra.* De atunci suntem nedespărţiţi. Este îndrăgostit nebuneşte. Şi eu. Nu-i aşa, scumpule?

Era cu treizeci şi cinci de ani mai în vârstă ca Anne, dar nu asta o şoca pe Domi. Îi remarcase ochii mari ca de bou, faţa flască şi plină de coşuri, mâinile scurte, pijamaua deschisă pe pieptul păros. Vorbea o franceză defectuoasă cu un glas năclăit. Anne ar fi putut face o alegere mai bună.

Domi contempla scena, în timp ce placa îşi relua ritornela spărgându-i urechile.

— Ştii că ne-am făcut planuri foarte serioase, zise Anne. Cred că o să plecăm la Roma. Să trăiesc acolo, visul meu, visul meu dintotdeauna.

Domi simţi că i se scurge brusc sângele din vine. Micuţa ei Anne să se ducă după porcul ăsta grăsan, să trăiască departe de ea, să se lase mângâiată de mâinile astea butucănoase.

— Să plecaţi la Roma? întrebă ea. Definitiv?

— Da, Domi. Nu mai pot suporta Parisul. Garsoniera prea îngustă, oraşul ăsta trist unde nu se petrece niciodată nimic plăcut, unde plouă tot timpul. Am nevoie de soare. Vreau să trăiesc sub alte orizonturi. Giorgio are o vilă foarte frumoasă în marginea Romei. Este văduv, are un fiu de treizeci de ani. Arată-i mamei fotografia casei tale, dragule.

Giorgio alergă spre haină şi-şi scoase portofelul burduşit de bani.

— Priviţi, zise el.

O vilă albă, cu o balustradă înconjurând o terasă înclinată deasupra străzii.

— Giorgio este foarte bogat, zise Anne. Posedă la Roma o importantă fabrică de încălţăminte. Voi duce o viaţă foarte plăcută acolo. Nu-i nevoie să lucrez.

Vorbea deodată despre grădina din Pincio de parcă ar fi copilărit acolo.

Dominique începea să priceapă. Anne era sedusă de această panoplie de clişee învechite. Via Veneto, la dolce vita. Ragazzi în frumoasele lor maşini. Banii lui Giorgio. Situaţia lui Giorgio, o altă viaţă. Era şi mai dezgustător şi mai dramatic. O prefera pe Anne exaltată, trăind de azi pe mâine, culcându-se cu orice tânăr care să-i placă. Anne contestatară, revoltată, strigând sloganuri, decât această mică prostituată care se îmburghezea, această fată interesată, calculată care adulmeca o afacere profitabilă. Ce se întâmplase oare?

Nu se atinse de paharul oferit. Se simţea rău în odaia jilavă, plină de mirosuri ciudate. Anne nu vorbea decât despre Italia cu cuvinte sforăitoare, iar Giorgio râdea fericit, gudurându-se pe lângă ea.

Domi se ridică. Avea inima sfâşiată. Nu, ea n-o cunoscuse niciodată pe Anne. Coborând scările, plânse ca un copil, pe ascuns, între două etaje.

Se trezi în strada Lepic, cumpărând orice în mod maşinal. În colţul străzii Tholozé, se ciocni cu un vechi prieten de-al lui Olivier pe care abia-l cunoştea. Înainta spre ea cu mâna întinsă, nasul guturăiat. Ea îşi aminti că se numea Bardier. Victor Bardier. Olivier îi vorbise mult despre el, nemaiîncetând cu elogiile. Distins elenist, om de litere, redactase notele referitoare la Homer din ediţia Pleiada. Cum avea şi patima curselor, n-avea o leţcaie, locuind la un parter sordid din strada Marcadet.

— Bună ziua, zise el ciudat de afectuos. Sunt fericit că vă întâlnesc. Zilele trecute l-am văzut pe soţul dumneavoastră. Mi-a vorbit de succesul dumneavoastră. E foarte bine, drăguţo. Am flecărit îndelung. Aveţi mult noroc.

Dominique privea cu amabilitate omul acesta discret şi timid care-şi petrecuse viaţa în compania poeţilor greci şi a cailor pur-sânge. O spumă de păr

cenuşiu, ochii uşor urduroşi, mereu cu aceiaşi gabardină bej pe care era înfiptă rozeta şi cu o umbrelă veche atârnându-i de braţ.

— Cu povestea dumneavoastră, aţi dat lovitura, drăguţo. În epoca noastră este nevoie de subiecte tari. Homer şi Plutarque sunt într-adevăr depăşiţi. Nu m-am îmbogăţit niciodată traducându-i. Dac-ai şti cum o duc. Trebuie să fac şi eu ca toţi ceilalţi.

Se apropie de ea şi o cercetă mai cu atenţie.

— Aş vrea să vă vorbesc despre o idee care mi-a venit zilele trecute după ce l-am întâlnit pe dragul de Olivier.

Scoase din buzunar o batistă de o culoare îndoielnică şi-şi şterse nasul cu un aer încurcat.

— Nu ştiu cum să vă explic toate astea. E dificil. La vârsta mea. În sfârşit, aţi priceput, sunt, practic, fără nicio resursă. Nevastă-mea este infirmă şi nicăieri nu este nevoie de mine. Greaca nu mai aduce bani.

Avea un zâmbet trist. Domi se simţea răvăşită de compătimire. Privea în spatele lui strada Tholozé cu magazinele dispuse oblic urcând spre Moulin de la Galette, abia vizibil sub bolta deasă a pomilor înverziţi.

— Ei bine, zise Victor Bardier, veţi continua să scrieţi, desigur. Odată ajunsă pe drumul cel bun nu trebuie să vă opriţi. Numai că poate vă lipsesc subiectele. Iar eu am unul extraordinar! Aţi obţine un succes fantastic descriind aventurile unui bărbat pe care l-am cunoscut. Acum a murit. Pot să vă spun povestea lui. Am dreptul. Un individ care a trăit numai în scandaluri şi care la sfârşitul vieţii era salutat cu mare stimă. Eram îngreţoşat. A început prin a-şi ucide soţia… Vreţi să ascultaţi? Am putea lua un păhărel la dugheana din colţ. N-o să dureze mult.

Dominique ştia că acestui bărbat cu privirea umedă îi plăceau păhărele cu vin alb sorbite la tejgheaua de zinc a dughenelor. Adora să le deguste ascultând pârâitul înregistrării rezultatelor

de la curse la maşina electrică. Era opium-ul său, ameţeala sa. Un univers care-l făcea să uite nopţile laborioase din locuinţa sa de la parter cu ferestre spre curtea interioară.

Ea acceptă să-l urmeze. În jurul tejghelei se aflau gospodinele din colţ, beţivanii din cartier veniţi să se aprovizioneze.

— Ce luaţi, drăguţo? Nu vreţi să ne aşezăm în sală? Tocmai au renovat-o, priviţi ce plăcută e.

— Nu, sunt foarte grăbită. Mă aşteaptă soţul la masă.

— Tot cu vânzarea de bucătării la comandă se ocupă?

— Da, din nefericire.

— Ei bine, tocmai de aceea, profitaţi de ocazia pe care v-o ofer. N-o să vă pară rău. Scrieţi această istorie. O să vă umpleţi de bani.

Victor Bardier se opri o clipă ţintind cu ochii aprinşi, maşina care continua să pârâie.

Îşi bău paharul cu sorbituri mici şi reluă:

— V-am mărturisit în ce situaţie mă aflu. Dacă scrieţi această poveste al cărei subiect vi-l dau, aţi accepta să împărţiţi cu mine pe din două drepturile de autor? Ar fi extrem de simplu. Vom semna mai întâi o hârtie. N-am să-i spun nimănui, desigur. Totul va rămâne între noi.

Pironită de uimire, Dominique exclamă:

— Dumneavoastră, domnule Bardier!

— E o simplă idee. O propunere făcută la întâmplare. O idee ce mi-a venit aşa. Nu voiam să…

— Dar de ce vă adresaţi mie? Sunteţi un om cultivat, un erudit. Eu nu-s decât o biată fată care am părăsit şcoala la cinsprezece ani. N-am făcut altceva decât să-mi deapăn viaţa. De ce nu scrieţi dumneavoastră romanul, cu talentul pe care-l aveţi?

— Dar eu nu cunosc pe nimeni, drăguţo. Dumneavoastră, da, faceţi parte acum din mafie. Sunteţi în gaşcă, cum se spune. Relaţiile lui

Olivier, poate. Aşa că m-am gândit… Aţi face un bine pentru un om bătrân la ananghie şi totodată aţi câştiga şi mulţi bani. Individul despre care v-am pomenit a dus o viaţă într-adevăr uluitoare. Nici nu vă puteţi imagina ce-a făcut. Uciderea nevestei n-a fost decât o peripeţie, dar a făcut atâtea lucruri. A violat o fetiţă, a…

Domi îl părăsi foarte repede pe Victor Bardier. La colţul străzii un negru uriaş înfăşurat într-un şal mare şi gros de culoare roşcată mătura trotuarul. Mafia! Relaţiile lui Olivier. Izbucni în râs. Se gândi la el, care cutreiera prin toate redacţiile ziarelor cu mapa de desene sub braţ şi care, în prezent, încerca să plaseze mobilă de bucătărie:

„N-aţi vrea să renunţaţi la uşa aceasta, să puneţi un dulap acolo, să ascundeţi gaura aceea. Doriţi un grătar pentru cărbuni, nicio problemă! Devizul va fi gata vineri. O falsă fereastră, nu-i aşa? acolo, în fund, cu un peisaj montan. Excelentă idee!”

Şi ea, oare ce se va întâmpla cu ea, într-o lună? Se va întoarce cu siguranţă la biroul de interimat ca să caute o nouă slujbă. Da, îşi mai acorda o lună pentru lucrul la manuscrisul *Cu fălcile-ncleştate.* Să înainteze cât mai mult în scrierea acestui roman pe care dorea să-l scrie ca să-l uluiască pe Olivier.

De ce credeau, oare, ceilalţi că dăduse lovitura vieţii sale? Nimic sau aproape nimic nu se schimbase. Îşi putuseră achita datoriile, şi-şi oferiseră o vacanţă prelungită la Houlgate. Atât. Chiar dacă foiletonul avea un mare succes, dacă se vânduseră 30.000 de exemplare din *Viaţa mea de câine,* nu însemna o avere. Oricum, acum trebuia să aştepte să vadă cum va decurge vânzarea, dacă se vor primi comenzi din străinătate, din ţările francofone, dacă se vor face traduceri, dacă vor apare articole în ziarele din provincie. Dominique era plictisită de aviditatea absurdă pe care o provoca, de interesul brusc pentru ea.

Şi Anne care devenea geloasă pe succesul mamei sale, care fugea cu italianul acela ca să nu

mai audă vorbindu-se despre carte.

— Ghici, cine-a sunat? zise Olivier.

În bucătărie, Dominique golea conţinutul sacoşei. Avea inima strânsă din pricina Annei, dar nu vroia să se spovedească. Nădăjduia încă în schimbarea situaţiei. Dar cum? Anne nu era o fată care să trăiască logic, în mod simplu. Niciodată nu era mulţumită. Sigur, începutul vieţii sale fusese penibil, dificil, dar ea îşi agrava situaţia prin caracterul ei imposibil, prin instabilitatea firii, a capriciilor ei şi a atâtor alte defecte pe care Domi nu izbutise să le combată. Fiica sa o lua într-o direcţie opusă tuturor speranţelor ei.

— Ghici, cine-a sunat? repetă Olivier.

Ea nu răspunse. Era cu totul cufundată în gânduri. Îşi dusese mâna la frunte. Şi dacă Anne îl iubea cu adevărat pe Giorgio, dacă putea fi fericită cu ei? De ce nu? Nu admitea, oricum, dezinvoltura cu care o anunţase de apropiata lor plecare la Roma.

Îl regăsi pe Olivier în living.

— Nu eşti curioasă să afli cine-a telefonat? Englezul de la Matz, englezul terenului cu cedri albaştri. Nu-ţi aminteşti?

Ea reveni la realitate.

— Ba da. Ce voia?

— Micuţa fermă pe care-am îndrăgit-o, ştii că a construit-o altcineva pe terenul acela.

— Da, şi?

— Individul n-are noroc. A avut mari neplăceri cu sănătatea. Nu vede cum ar mai putea izbuti să-şi achite locuinţa. Atunci vinde în pierdere. Este grăbit. Ştii cu cât?

Dominique nu părea interesată. Gândul îi era tot la Anne care nu voia nici să muncească, nici să se ocupe de micuţul Alain. Cazul ei era fără rezolvare. Nu mai era nicio speranţă.

Privirea lui Olivier se înflăcără.

— Ghici cu cât? Trei milioane franci vechi. Gata construită. Terminată, cu tapet, cu baie.

— Şi ce dorea englezul ăsta? De ce ne-a sunat?

— Şi-a amintit de noi. I-am lăsat numărul nostru de telefon în ziua când am luat ceaiul la el. I-am fost, se pare, foarte simpatici. Aşa că ne-a propus afacerea. Trei milioane este aproape preţul apartamentului nostru. În doi ani i-a crescut valoarea nemăsurat de mult.

— Exagerezi puţin. Nu uita datoriile către *Sonatin.*

Entuziasmul lui Olivier scăzu.

— Ce-i cu tine, Domi? Când o să devii rezonabilă? Tu care-ţi doreai atâta casa asta? Tu care m-ai intoxicat, luni şi luni, vorbindu-mi neîncetat despre ea.

Ea zâmbi automat.

— Trebuia să visăm la ceva.

— N-ai crezut niciodată că s-ar realiza?

— Nu ştiu. Astăzi…

Voia să vorbească despre Anne, dar se opri. Regreta că-i frânase elanul lui Olivier.

— Problema merită studiată, zise ea fără convingere.

— Vom lichida apartamentul şi vom lua un credit pentru diferenţă. Ce zici? Mă gândesc atât de mult cum o să locuim noi acolo. Priveşte.

Se duse şi luă broşura aranjată de ea într-un sertar al secretarului. Fotografiile erau ademenitoare. Iar realitatea şi mai mult. În cele din urmă Domi se prinse în joc. Contempla fascinată tânăra femeie elegantă care, răsturnată într-un fotoliu, mângâia un câine întins în faţa căminului unde se înălţau flăcările unui feeric joc de lemne.

Altă poză reprezenta viziunea idilică a unui balansor pe care un cuplu se legăna, mână în mână, deasupra unui gazon minunat. Era balansoarul la care visaseră zile de-a rândul, văzându-l expus pe pardoseala unui *Prisunic* printre umbrelele strânse şi o bancă speriată parcă de lumina violentă a neonului şi mirosul acru al mâncărurilor. Când era foarte săracă, magazinele

Prisunic erau pentru Domi un paradis plin de lucruri miraculoase.

X

Comisionari cu şepci roşii deschideau portierele. Taxiurile alunecau. Un minicar de la *Air France* depunea străini radioşi. Domi era puţin stânjenită că se află în holul acestui hotel zgârie-nori de la Poarta Maillot, aproape de Palatul Congreselor.

Nu aşteptă mult. Claude coborâse din ascensor. I se păru schimbat. Se îngrăşase. Un lucru pe care totdeauna îl prevăzuse. Obrajii mai ales erau uşor buhăiţi cu două şanţuri prelungi de o parte şi de alta a gurii. Părul îi încărunţise cu adevărat.

El zâmbi forţat şi îi veni în întâmpinare.

— Dominique! Ce fericit sunt că ai venit. Eşti fermecătoare.

— Am primit mesajul.

— L-am trimis la editorul tău. Nu puteam să-ţi scriu acasă. Anne mi-a spus că te-ai căsătorit.

Nu-i venea să creadă că se afla în faţa lui. Trecuse atât de mult de atunci. Claude cu rămurele agăţate în păr, potecile de halaj pe malul Senei, cerul brăzdat de nori, cornetele cu castane, serile din zilele de sărbătoare la Oratoriul Luvrului. Din toate astea nu rămăsese, decât Anne.

Îl măsura cu un aer liniştit. Nu scoase un cuvânt. Stăteau amândoi în mijlocul holului.

— Ne-am putea aşeza, poate, să bem un păhărel. Haidem acolo.

Îi arăta un fel de băruleţ în jurul unui gheridon susţinând o uriaşă plantă exotică.

— Dă-mi voie mai întâi să te felicit, zise el. Am aflat despre carte şi despre foileton citind revista „Télémonde”. Două pagini. Ai noroc. Ceea ce ţi se întâmplă este fantastic. Ziaristul acela ţi-a pus întrebări inteligente, iar răspunsurile tale mi s-au

părut foarte competente. A scris un articol excelent despre tine. Îţi regăseam inteligenţa în filigran. Închipuie-ţi ce ochi am făcut văzându-ţi fotografia. Un şoc. Un adevărat şoc. În decorul apartamentului tău, aşezată pe un fotoliu Ludovic al XV-lea şi răspunzând întrebărilor. Toată lumea o să te vadă. Vei ajunge celebră, Dominique. Îţi dai scama?

Ea îi aruncă o privire mirată.

— Nu trebuie să exagerăm. Peste o săptămână oamenii or să uite. Şi poţi să şti dac-or fi citit articolul?

— Am presimţit totdeauna c-o să ţi se întâmple ceva. Anne trebuie să fie foarte mândră de tine. Te adoră.

O contempla, elegantă şi senină sorbindu-şi încet scotch-ul, cu geanta neagră şi voluminoasă aşezată pe genunchi. Nu mai avea nimic din fata cu priviri hăituite de altădată.

Evocarea Annei fu ca un pumnal pentru Domi. O revăzuse în ajun, atât de indiferentă, atât de exaltată! Giorgio trăia împreună cu ea în garsoniera din strada Lamarck. Planul de plecare la Roma se concretiza. Îşi şi reţinuseră loc la *Palatino.*

— Voi trece direct la obiect, zise Claude cu glasul stins. Cu tine omul nu se poate preface. Voi lăsa la o parte orice pudoare. Înţelegi atât de bine totul.

Aproape tot aşa îi vorbise şi în ziua în care îi anunţase căsătoria cu Nadine. Dominique îi tăie vorba.

— Trebuie să-ţi povestesc despre Anne. Ştiu bine că ţie puţin îţi pasă, dar eu nu mai pot. Încă nu i-am spus nimic soţului meu. S-a hotărât să plece.

— Să plece, unde?

— Să trăiască definitiv în Italia cu un individ mult mai în vârstă decât ea.

Claude păru că se gândeşte.

— Asta nu înseamnă nimic. Dacă-l iubeşte…

— Sunt sigură că n-are niciun sentiment pentru el. A găsit prilejul să poată fugi. Să poată fugi de toţi. De tine, care… De mine, care am trădat-o măritându-mă cu bărbatul pe care-l iubeam. N-am ştiut niciodată cum s-o cresc. Am răsfăţat-o prea mult, când era mică. După ce l-am cunoscut pe Olivier, am lăsat-o să facă tot ce voia ca să fiu liniştită. Sunt disperată.

El făcu un scurt calcul. Nu era chiar atât de rău dacă Anne pleca. Dacă dădea peste un bărbat capabil să se ocupe de ea, să o stabilizeze, poate că va înceta să mai fie o veşnică ameninţare pentru liniştea lui.

— Şi chiar se duce la Roma?

— Da, pare foarte decisă.

— Dacă-şi găseşte, în sfârşit, liniştea.

— Părăsindu-şi copilul de care nu s-a ocupat niciodată şi plecând cu un individ atât de vârstnic.

Claude îşi plecă ochii. Prinse ocazia să vorbească despre sine.

— Ştii ce-a făcut acasă la mine, la Pau? Eşti la curent, nu?

— Într-un fel.

— Ştiu că nu eşti amestecată cu nimic în afacerea asta, că nu tu ai împins-o.

Ea înălţă spre el o privire întunecată. Nu găsea nici un sprijin, nici o consolare de la Claude. Ce putea nădăjdui de la bărbatul acesta dur, laş, egoist care-o părăsise cu atâta sânge rece? N-o supăra faptul că era galben la faţă, că-şi frământa nervos mâinile. Îl cunoştea bine. Asta era la el un indiciu de mare încurcătură.

— Ţi-am spus, zise el, că n-o să-ţi ascund nimic.

Mai şovăia încă.

— Nevastă-mea vrea să divorţeze.

Ea nu clipi. Îşi îndepărtă cu vârful indexului cenuşa ţigării căzută pe rochie.

— Anne mi-a spus totuşi că izbândiseşi în viaţă, în căsătorie.

— Da, însă Nadine doreşte să divorţeze.

— Şi ce pot face eu?

— Tocmai că poţi mult. Ascultă-mă. Totul s-a petrecut din pricina Annei, înţelegi?

Dominique îi remarcă respiraţia scurtă, gâfâitoare, aerul obosit. Trei stuardeze trecură pe lângă ei. Purtau pe cap nişte pălăriuţe nostime înflorate. Soseau cu siguranţă dintr-o ţară foarte îndepărtată.

— La început, Nadinei i-a venit greu să accepte, dar, în cele din urmă, se împăcase cu ideea că aveam o fată. Trecuseră săptămâni fără să mai vorbim de nimic. Îmi spuneam că e una din femeile acelea cărora puţin le pasă de ce putuse face bărbatul lor înainte de căsătorie. Aparent, nimic nu se schimbase. Apariţia bruscă a Annei în căminul nostru nu fusese decât o clipă urâtă a cărei amintire se estompa puţin câte puţin. De altfel ca nu mai dădea nici un somn de viaţă.

Se rezemă de spătarul scaunului şi-şi reluă respiraţia.

— Până în ziua acelei faimoase cărţi poştale. Mica ticăloasă îşi reamintise de noi. O ilustrată cu catedrala din Beauvais. O mai am încă.

— Da, şi-a petrecut câteva zile acolo cu un grup de prieteni. Mi-aduc aminte.

— Nadine a explodat. Mi-am dat seama că nu uitase nimic, că nu se liniştise deloc. A făcut o criză de nervi. Abia am putut să-l îndepărtez pe Philippe care nu ştia ce ni s-a întâmplat. A fost cumplit. Nadine mi-a, strigat că nu mă mai vedea cu aceiaşi ochi, că niciodată, nimic, nu va mai fi ca înainte. Încerca să nu se gândească, dar nu izbutea. Anne devenea obsesia ei. Mereu şi-o imagina. Te imagina şi pe tine. Nu putea crede că v-am lăsat să vă descurcaţi singure. Degeaba i-am explicat, repetându-i într-una. Este îndopată cu principii, cu prejudecăţi. O educaţie prea riguroasă. Acum s-a dezlănţuit. N-o mai recunosc. Afirmă că n-am luat-o de nevastă decât pentru că taică-său era cadru

superior şi că îmi promisese o situaţie avantajoasă în mediul lui social.

— Iată-ne la subiect, exclamă Dominique. Înţeleg mai bine. Uitaseşi esenţialul.

— Doar n-o să crezi…

— A, nu, nici nu-mi pasă, Claude. Ea se instalase comod în scaun. Arbora un zâmbet suav, o faţă destinsă. Îşi studia poza, îşi încrucişase picioarele.

— Dar, la urma urmei, zise ea, m-ai chemat ca să-mi povesteşti toate astea? Ai făcut special drumul de la Pau până aici? Am devenit deci un personaj atât de important!

— Aveam o întâlnire la Buzenval, sediul societăţii mele. Am profitat de ocazie ca să te revăd şi să te felicit de succes. Am tras la hotelul acesta. Nu-i prea departe de firma mea.

— Ştiu, zise Dominique. Nu reînvia o amintire care nu te onorează deloc. Anne mi-a povestit tot. Întâlnirea voastră de la Saint-Cucufa, confuzia ta, gustul tău pentru străzile animate din cartierul Porţii Maillot. Mi-a fost greu să-mi revin. Acum mă amuz. Mai ales când te revăd.

El coborî capul şi-şi limpezi vocea.

— Ştii că totdeauna te-am admirat. Însă noi doi… Asta aş vrea să-i explici tu Nadinei. Te-ar asculta, cu siguranţă. Aş vrea s-o convingi că nu-s un netrebnic. Ea nu mă crede. Aminteşte-ţi cât m-ai iubit, Dominique. Este singurul lucru pe care ţi-l cer din toată existenţa mea. Tocmai, în numele acestei iubiri…

Făcu un gest teatral.

— Dacă Nadine divorţează, n-aş suporta. Din pricina fiului meu, mai ales. Să-l văd doar la date fixe, prescrise de judecător. Este cu neputinţă. Niciodată nu m-aş putea obişnui cu gândul acesta. Şi apoi, ea. N-am iubit-o ca pe tine. Cu noi a fost o pasiune a tinereţii. Mă gândesc adesea la privirea ta visătoare din epoca aceea. Greşelile comise n-au nimic de a face cu sentimentele. Neînţelegerile.

Da, asta e, am fost victimele, ca atâţia alţii, ale neînţelegerilor.

„Ţi-am spus, Claude, că dacă mă părăseşti, mă omor. Erai viaţa mea, naivitatea mea, candoarea mea. Nu te-ai întrebat niciodată ce-o să se întâmple cu mine, aşteptându-te zadarnic. Când am înţeles că n-am să te mai revăd… Habar n-ai cât de cumplite au fost toate acestea pentru mine. Cu Anne în braţe, care îţi semăna, care îţi seamănă… Ce bine-mi face astăzi să te văd implorându-mă cu ochi fierbinţi. Ai îmbătrânit, nu mai eşti foarte frumos. Imperiul tău se năruie, în sfârşit. Nu doream asta, dar îmi pare bine, oricum, de această revanşă. Chiar dacă este un sentiment simplist, dacă pare un lucru meschin."

— De ce nu-mi răspunzi? întrebă el cu o voce neliniştită. Sunt sigur că dacă ai vrea să faci gestul acesta, să repari ceea ce Anne a stricat, totul s-ar aranja pentru mine. Eşti inteligentă, convingătoare. Vei şti s-o domoleşti pe Nadine. Eşti singura în măsură să-i explice. Şi apoi, dacă te-ar cunoaşte, s-ar demistifica imaginea ce şi-a făcut-o despre tine. Aş vrea să contemple femeia fericită care ai devenit. Fiecare ne-am croit o viaţă a noastră, asta-i tot. Atâtea cupluri au o soartă asemănătoare. Ei, ce zici?

Ea nu răspunse.

— Iartă-mă. Nu-ţi vorbesc decât despre necazurile mele. Nu ştiu ce-i cu mine. Ei, ce-ai hotărât? Vrei să mă ajuţi? Şi apoi, ia spune, nu mi-ai pomenit nimic despre cartea ta. Vei mai scrie alta? Şi foiletonul când va apărea? Am să-ţi fac o mărturisire. N-am cumpărat încă *Viaţa mea de câine.* Mai exact, n-am găsit-o ia Pau. Trebuie s-o comand. Ce titlu ciudat!

Lăsă să treacă un timp.

— Fratele meu îmi spusese că te-ai schimbat mult. Ai devenit foarte frumoasă, foarte elegantă. Rochia asta îţi vine de minune. Tu şi Robert v-aţi mai întâlnit. Mi-a vorbit mult despre tine.

Ea se înroşi uşor.

— Ce mai face? întrebă cu glas nesigur.

— Bine, foarte bine. Se despărţise de nevasta de-a doua, dar până la urmă totul s-a aranjat! Era o chestiune de nepotrivire de caracter. De câtăva vreme nu mai era de trăit cu el. Avea şi de ce. Beatrice asta este o adevărată midinetă. Ce bărbat ar putea-o suporta!

Dominique se linişti. Claude nu era la curent cu nimic.

— Acum par să fie mai fericiţi. Au venit să ne vadă astă-primăvară la Pau. Ea aşteaptă un copil. Era cea mai mare dorinţă a ei.

În mintea lui Dominique avu loc un declic. O mică spărtură. Va să zică, Robert o uitase cu totul. Ba chiar fu uşor decepţionată. Deci nu el telefona din timp în timp ca să-i audă vocea. Nu fusese decât o eroare, o suită de erori. Şi ea care credea…

— Ei, Dominique, ce-ai hotărât? reluă el abia auzit. Vrei să mă ajuţi? Vrei să faci gestul acesta generos pe care ţi-l cer şi care m-ar salva? Îţi repet, dacă Nadine pleacă împreună cu Philippe n-am să pot supravieţui. Asta înseamnă atât de puţin pentru tine şi atât de mult pentru mine. Reflectează o clipă înainte de a-mi răspunde, te rog.

Ea stătea gânditoare. Se jucă o clipă cu mânuşile. Vorbele mari ale lui Claude n-o impresionau. Îl fixa şi privirea ei nu exprima nimic.

— Regret, zise ea, dar Anne este şi fiica ta. Nu mă simt în stare să fac pasul acesta. Nu, într-adevăr, nu. Mă vezi tu lângă Nadine? Mă imaginezi tu încercând s-o reconfortez, să-i spun că eram ultima dintre netrebnice, iar tu un individ minunat?

Ea se ridică. El o privi cu ochii cât cepele.

— Pleci, aşa de repede?

— Da. Sunt foarte grăbită. Ştii, Claude, sunt convinsă că în curând totul se va aranja pentru tine. Ca şi cu Robert. Te asigur. Vei izbuti foarte

bine. Tu ai avut totdeauna arta de a ieşi cu faţa curată din toate situaţiile. Nu-mi fac deloc griji din pricina ta.

O clipă el mai speră s-o convingă.

— Vrei să te las undeva?

— Nu, mulţumesc, am venit cu maşina mea.

XI

Menu-ul de cincisprezece franci la micul restaurant vietnamez din strada Amelot. Ce mult jinduiseră după creveţii fripţi ca la Saigon, după peştele în sos picant şi homarii prăjiţi! Izbutiseră să şi-i ofere odată. În ziua când Olivier primise un cec la care nu se aştepta. Viaţa lor fusese atât de grea pe atunci. Se obişnuiseră să se lipsească de toate.

Domi lucrase două luni în cartierul acesta. Hazardul interimatului. Niciodată nu mai bătuse atâta străzile din cartierul Marais, visând cu nasul în vânt pe sub arcadele pieţii Vozges. Mica dugheană unde, în zilele prea friguroase, îşi serveau cafeaua de un franc, în picioare, la tejghea. Regăseau acolo pisica de angora lăfăindu-se indiferentă pe radiator şi aţintindu-i cu ochii ei tulburi. Pe atunci, Olivier îşi parca fostul automobil pe bulevardul Richard-Lenoir. Cumpărau o jumătate de baghetă, o felie de şuncă şi-şi făceau sandvişuri pe care le devorau lacom pe bancheta din spate.

Da, îndrăgiseră acest cartier. Cafeneaua, în care într-o seară din anul 1912 un elefant de la Circul de Iarnă intrase cu paşi hotărâţi se mai numea şi acum *La Elefantul.* Pe trotuarul opus, uluitorul acvarium cu peşti. Fără o vorbă, Domi şi Olivier se opreau să-i admire, cu nasul lipit de vitrină, visând la muzeul oceanografie de la Monaco, apoi îşi continuau drumul pe străzile cenuşii sub cerul neguros. Câte imagini de neuitat! De când mâncau pe săturate, nu mai cunoscuseră altele la fel de dragi. Cea mai tristă experienţă a lui Dominique din perioada acestor stagii de interimat fusese

constatarea că în întreprinderile în care-şi efectuau munca provizorie totul era mereu asemănător. Acelaşi val de oameni, la intrare, acelaşi la ieşire. Aceleaşi fraze. „La revedere. Pe mâine.” Peste tot gelozia, răutatea, prostia, destrăbălarea. Într-o epocă a vieţii sale, crezuse că fostul ei călău, Bătrâna Lecornet, era unic. Descoperea cu amărăciune că era multiplicat cu miile.

Ajunseră în piaţa Bastiliei. Circulaţia era densă. Aici, la fel, automobiliştii urlau prin portieră iritaţi, şi gata să te ia la bătaie.

— Crezi că or fi sosit înaintea noastră? întrebă Domi.

Purta ochelari negrii deoarece avea ochii roşii şi umflaţi. Nu dormise toată noaptea. Anne pleca. Definitiv şi irevocabil. Se duceau s-o întâlnească la gara Lyon. Îşi rezervase loc, împreună cu Giorgio, în trenul *Palatino* cu care ajungeau la Roma a doua zi dimineaţa.

Olivier îşi privi ceasul:

— Cu circulaţia asta, avem o întârziere considerabilă. Este ora de vârf. Trebuia să fi plecat mai devreme de acasă.

Ea avea inima strânsă. Nu numai de o teribilă tristeţe, dar şi de teama că nu va ajunge la timp. Regreta că se întorsese din drum ca să ia de acasă un şal tricotat pentru Anne. Fiica ei nici măcar n-o să-l privească, era sigură. Poate că nici n-o să vrea să-l ia cu ea? De câtva timp renunţase la moda blue-jeanşilor şi a pulovărelor largi şi murdare. Cu Giorgio se purta în ţinută elegantă, rochii scurte, lucrate cu gust. Totdeauna fusese extrem de influenţabilă şi imita genul persoanelor pe care le frecventa.

În înspăimântătoarea aglomeraţie a automobilelor, Olivier începuse să se enerveze. Domi, întristată, se lipise de el. În ciuda soarelui strălucind încă peste Paris, tremura din tot trupul. Totuşi nu voia să se lase pradă deznădejdii, să se prăbuşească în faţa Annei. Giorgio îi era antipatic.

Săptămâna trecută, făcuse un efort considerabil să-l primească în strada Ravignan. În timpul cinei, îşi observa fiica. Anne părea în mod sincer fericită. De mult timp nu-i mai văzuse faţa atât de destinsă, atât de mulţumită. Avea un fel de a-l privi pe Giorgio, de a-i lua mâna, care pe Domi o uluia. Olivier rămăsese neutru. Era şi el trist s-o vadă pe Anne plecând pentru totdeauna şi atât de departe. Ţinea extrem de mult la fata aceasta debusolată şi-şi făcea griji din pricina soţiei sale oare devenea din ce în ce mai nervoasă, pe măsură ce clipa plecării se apropia. Oare cum va reacţiona când va porni trenul?

De ce nu putea şi ea să guste puţină linişte, să profite de norocul fantastic pe care-l avea? Michel Herve îi telefonase în ajun ca s-o invite să asiste peste câteva zile la turnarea foiletonului în sudul Spaniei. Laura Valmont dorea să-i devină prietenă. Ea respingea toată lumea cu aceeaşi răceală. Singura consolare era să se închidă în fosta odaie a Annei şi să scrie ca o apucată cartea *Cu fălcile-ncleştate.* Odaia Annei. Acest mic univers pe care-l creaseră din dragoste pentru ea. Părăsind-o pentru totdeauna, ea nici măcar nu-i aruncase o privire. Domi îl auzea şi acum pe Olivier, în momentul instalării în strada Ravignan: „Să-i rezervăm odaia asta fetei. În felul acesta, n-o să-ţi lipsească niciodată. Va veni când va voi. Noi vom dormi în living. Vom folosi canapeaua”. Şi iată că acum vor dormi ei în camera Annei.

— Bagă viteză, zise Dominique, concentrată şi plină de nerăbdare.

Un şofer de taxi ciocnise un D.S.. O mobiletă le răsărise brusc în faţă.

— Mai avem un sfert de oră. Anne mi-a spus că ne vor aştepta la ceas până la ora nouăsprezece. Numai de n-or fi plecat.

Olivier îi strânse mâna cu tandreţe.

— Te voi lăsa în faţa gării. Vin şi eu îndată. Îmi va fi, cu siguranţă, greu să găsesc un loc de parcare. Ce ghinion!

În cele din urmă ea coborî în strada Lyon şi începu să alerge ca o nebună. Cu inima strânsă el o privi dispărând în mulţime.

Cu sufletul la gură, ajunse la locul de întâlnire. Nu era chiar ora nouăsprezece. Aici se întâlnea Anne, pe vremea când era copilă, cu grupurile cu care pleca la sporturile de iarnă. O clipă, Domi revăzu faţa bosumflată a fiicei sale. Schiurile roşii pe care i le închiriase. Şi căciulită cu pompon. Ce splendidă era în epoca aceea şi numai a ei!

Privi împrejur. Nimeni. Plecaseră cu siguranţă spre tren. Se precipită spre interiorul gării. Cum o să-i găsească? Era atâta lume! Consultă panoul cu afişe apoi începu să alerge, făcându-şi loc prin densitatea mulţimii. Doi distribuitori de tichete de peron erau în pană. Ea n-avea mărunţiş. Trebuia să stea la coadă la ghişeu. Şi dacă, ei se şi instalaseră în tren, dacă nu se uitau după ea, dacă n-o vedeau? Acul orologiului alerga pe cadranul imens.

Abia respirând, Olivier o ajunse.

— Am găsit imediat loc de parcare. Un miracol. Nu te agita atâta. Haidem.

El arătase, în trecere, vechiul său talon de presă şi nu mai avură nevoie de tichete.

Trenul era lung, înfiorător de lung. Mergeau din vagon în vagon, coborau iar pe peron, se înălţau în vârful picioarelor ca să vadă mai bine în mijlocul compartimentelor.

— Te rog, draga mea, păstrează-ţi calmul. O vom regăsi la timp. Urcă în tren. Eu o iau de-a lungul peronului.

Brusc Domi fu cuprinsă de o speranţă nebună. Şi dacă Anne se răzgândise? Dacă, pe neaşteptate, hotărâse să nu mai plece? Dacă îl părăsise pe grăsanul Giorgio? Cunoştea atât de bine capriciile fiicei sale, firea ei schimbătoare.

Îşi încetini cursa prin culoarele trenului. Respiră adânc. Olivier, pe peron, îi făcea semne cu braţul larg desfăcut. În sfârşit, îi descoperise.

Prin gemuleţul lăsat, Anne îşi agita baticul. Scotea mici strigăte, arunca vorbe pe italieneşte. Capul rotund şi hilar al lui Giorgio se încadra alături de al ei.

— Nu m-ai aşteptat lângă ceas, cum convenisem? întrebă Domi sugrumată de emoţie.

— Era atâta lume! Şi apoi mi-era teamă să nu pierdem trenul. Avem locurile rezervate, dar nu se ştie niciodată. Giorgio, dă-te la o parte. Lasă-mă să cobor. Vreau să-i spun ceva mamei.

Sări dintr-un salt cele trei trepte ale vagonului. Se agăţă o clipă de bara de aramă, râzând în hohote. Purta un taior nou foarte elegant. Un cadou de la Giorgio, desigur. Şi geanta roşie era nouă. Din piele veritabilă. Hotărât lucru, de câteva zile se îmburghezise. Îl sărută tandru pe Olivier.

— O să-mi lipseşti, bătrâne.

— Şi tu mie, Anne. Miroşi teribil de plăcut, zise el schiţând un zâmbet. Şi ce coafură încântătoare!

— Trebuie să-i fac o bună impresie viitorului meu fiu vitreg. Este cu zece ani mai mare ca mine. Haios, nu?

Olivier o privea în mod ciudat, de parcă era puţin gelos că din clipa aceea aparţinea acestui oribil Giorgio. Anne atât de proaspătă, atât de nepăsătoare. Anne care hoinărea în blue-jeans, şi care, la douăzeci de ani, hotărâse să-şi facă un rost părăsindu-i atât de nemilos pe Dominique şi pe el. Anne care nu mai vorbea decât despre fântânile Romei, şi care dăduse uitării toţi anii de boemă petrecuţi împreună cu ei!

Era cuprinsă de febra şi exuberanţa plecării. O strânse în braţe pe Dominique, o sărută şi o trase mai la o parte.

— Trebuie să-ţi spun. În legătură cu Alain, nu ştiu prea bine ce să fac. Giorgio este la curent, dar

cred că este dificil să-l oblig să accepte copilul altuia.

Domi o privi uluită.

— Ei, da, aş risca să stric totul. Şi Giorgio este o şansă nemaipomenită. Ştiu, sunt nebună după el. Pricepi, nu?

Dominique, care simţise o teribilă dorinţă de a-şi strânge fiica la piept, începea să înţeleagă. Stătea rece, distantă, fixând-o la nesfârşit pe Anne a cărei privire aluneca. Giorgio, de departe, le contempla. Un don Juan în pragul bătrâneţii, mândru de cucerirea făcută. Dar, oare, nu ducea el, la Roma, un cadou otrăvit, zvâcnind de tinereţe?

— Repede, zise Dominique. Nu mai avem decât câteva minute.

— Ce mă sfătuieşti?

— Pleacă liniştită. Voi avea eu grijă de Alain.

— Adevărat? Eşti minunată, ştii? Crezi că Olivier va fi de acord? Nu-i vina mea. Nu eşti supărată pe mine?

— Mai sunt doar trei minute, Anne.

Ea-şi luă un aer ipocrit, forţându-se să-şi provoace o lacrimă.

— Trebuie să-ţi mai spun… N-am avut curaj să mă duc la Etampes înaintea plecării. Mă temeam să nu mă întristeze prea mult.

— Nu te mai obosi, draga mea.

— Bine, mamă. Ce vrei să spui cu asta?

— Întoarce-te în tren, Anne. O să pornească. Nu te nelinişti în privinţa lui Alain. Mă voi duce mâine la Etampes.

Fără să spună un cuvânt, ascunsă în spatele ochelarilor negri, Dominique făcu mult timp cu mâna pe peron. Până în clipa când nu mai văzu decât un punctişor negru pe şine. Apoi se prăbuşi în braţele lui Olivier. Căpătase brusc privirea ei mirată şi îndurerată din trecut, uimită de necazurile care o năpădeau.

Domi îşi parcă maşina călare pe trotuarul lungii străzi mohorâte care traversa oraşul Etampes. Privi în faţa ei turnul Guinette, impozantul donjon dominând oraşul şi unde Philippe Auguste îşi întemniţase soţia, pe Ingeburge din Danemarca. Câte lucruri mai putuse afla graţie călătoriilor ei organizate!

Intră în dugheana cu ifose de cafenea de provincie unde domnea o linişte rece ca gheaţa. Patroana avea privirea posacă şi se plictisea în spatele casei. Domi cumpără un pachet cu ţigări mentolate, bău o cafea expres dublă, ca să se trezească. În cele două nopţi precedente nu dormise o clipă. Reflecta încă, dar decizia era luată.

Îl chemă pe Olivier la telefon.

— Olivier? Sunt la Etampes. Mă duc să-l văd pe Alain. Pentru ultima oară. Nu mai rezist, ştii. Ai înţeles perfect. Ea l-a părăsit. N-o să-mi porţi pică? Nu trebuie sa fac asta împotriva voinţei tale. Şi tu te gândeai la fel? Eşti minunat. Aşteaptă-mă, scumpule. Mă întorc repede. Îţi făgăduiesc să-mi revin. Vom ieşi diseară. Iartă-mi dispoziţia neagră din ultimele zile. Trebuia să mă obişnuiesc cu lipsa ei. Şi apoi, poate se va înapoia. Sau mai bine, ne vom duce noi s-o vedem. Tu ţi-ai dorit totdeauna să cunoşti Roma.

Închise repede telefonul. Simţea că-i vine să plângă. Cum se gândea la Anne, cum lăcrima.

Îşi plăti cafeaua, mai zăbovi puţin în faţa tejghelei terminându-şi ţigara şi ieşi cu un pas nonşalant. Nu urcă în maşină. Atmosfera era plăcută. Un sfârşit de vară fragil cu un soare lăptos. Se gândi la ultimele evenimente care-i bulversaseră viaţa. Curând aveau să părăsească Parisul cumpărând mica fermă din parcul parcelat de englez la Matz. Era lucrul cel mai plăcut ce li se putea întâmpla.

Coborî pe un drum pietruit între două garduri de mărăciniş încărcate de frunze, de flori şi de păsări.

Se opri la o răspântie. Nu prea cunoştea oraşul şi nu mai ştia unde se află. Întrebă un bătrân care săpa un răzor.

Se întoarse, o luă pe alt drum la stânga şi ajunse lângă piaţeta rotundă, pe care o recunoscu. Exista aici un băcan cu magazinul vopsit în galben, de unde cumpăra bomboane şi dulciuri când venea să-l vadă pe Alain. Doica locuia ceva mai încolo, la capătul unei alei gudronate ducând spre o pajişte.

Alain se afla acolo, la doi paşi, fără s-o aştepte. Ea era foarte tulburată. Se gândi din nou la Anne care-i trimisese o telegramă din Roma. „Sosit cu bine. Este minunat. Sărutări." Îşi şterse o lacrimă. De la plecarea fiicei sale se simţea foarte deprimată. Lupta să-şi ascundă durerea în faţa lui Olivier, dar efortul acesta devenea pe zi ce trece mai de neînvins. Trebuia să aibă un ţel, un nou subiect care s-o ajute să se depăşească, să alunge imaginea Annei. Romanul *Cu fălcile-ncleştate* era aproape gata.

Se aşeză pe o bornă de ciment ce părea că se reazemă de iarba tunsă a unui taluz. Făcu repede un bilanţ. Puseseră în vânzare apartamentul din strada Ravignan. Semnaseră o tranzacţie pentru ferma de la Matz. Englezul extravagant care-i îndrăgise de la prima vedere era încântat să-i recupereze. Îi preferase în locul unui foarte serios director de la Casa de Economii, prezentat între timp. Ciudat personaj şi englezul ăsta! Stătea ore întregi să-şi asculte nevasta cântând la pian în vastul salon-bibliotecă şi le vorbea despre Somerset Maugham pe care-l cunoscuse la Sumatra.

Ca să cumpere ferma, împrumutaseră o sumă destul de mare. Nu ştiau prea bine ce-o să se întâmple cu ei. Un amic de-al lui Olivier înfiinţase o nouă revistă ilustrată de actualităţi şi îi oferise un post de redactor-şef adjunct. El va renunţa la bucătăriile sale şi-şi va îmbrăca iarăşi pulovărele

cu guler răsfrânt. Era liniştit. Asta însemna cel puţin şase mii de franci pe an.

Viaţa mea de câine continua să aibă succes, iar foiletonul televizat va da un nou avânt vânzării. La lansarea lui, editorul va tipări o nouă copertă cu chipul Laurei Valmont în prim plan. Apoi, vor urma poate alte volume. Avea capul plin de mici proiecte şi-şi pusese toate nădejdile în această aventură. Cât despre Dantremont, capitulase. Probabil se resemnase înţelegând că nu-i putea face nimic.

O clipă uită de Anne. Îşi imagină apropiata, iarnă la Matz. Vor lua cu ei pisica Douce pe care vecinii o părăsiseră când se mutaseră în Sud.

Îşi reluă drumul. Zări gardul alb încrustat cu scoici din faţa grădinii doicii. I se păru chiar că aude strigăte de copii jucându-se în curte. Se apropie. În fundul pajiştii o casă lungă şi scundă. Apoi o baltă cu raţe.

O nouă amintire o năpădi. Anne, la şase ani, la Marie Harel. În inima Normandiei. De jur-împrejur păşuni, flori sălbatice, zbor de fluturi galbeni. Şi cerul răsturnat în balta cu raţe, cu norii semănând cu nişte copaci înfloriţi. Oile-şi rupseseră frânghia. Marie Harel îi răsărise în faţă cu sânii ei mari. Anne pe jumătate ascunsă în fustele fermierei. Chipul său delicat, bosumflat, inaccesibil. Se va răzbuna. Se răzbună. Dominique a trădat-o. Era prima dată când se despărţeau şi Domi alerga spre gară astupându-şi urechile. Alerga. Nu voia să audă ţipetele fiicei, nici plânsul ei în hohote. Alerga. Nu se despărţiseră niciodată. Pentru prima oară în viaţa ei, Anne era nefericită. Din pricina mamei sale. Avea totuşi nevoie de aer curat, cu expresia ei suferindă pe care-o avea de săptămâni de zile. Văzând-o intrând în panică, Dominique îi spusese cu câteva clipe mai înainte: „Nu te nelinişti. Nu te voi lăsa aici”. O strânsese la piept: „Atâta timp cât voi trăi, n-o să ţi se poată întâmpla nimic. Uită-te la mine. Mi se citeşte în

ochi, nu? Ai încredere. Atâta timp cât voi fi lângă tine…” *„Arrivederci!* Sunt o femeie fericită. Giorgio este minunat. Să trăiesc în Italia. Visul meu. Soarele Romei, *ragazzi* în maşinile lor elegante. Când mă gândesc că mi-am stricat atâtea luni de zile din pricina lui Patrick. Pe lângă Giorgio, el nu e decât un jalnic terchea-berchea. *Arrivederci!”*

În mijlocul pajiştii blânde… Dominique împinge poarta încrustată cu scoici. O femeie înaltă, osoasă, stă în faţa casei scunde cu trei puşti agăţaţi de degetele-i descărnate, unul dintre ei este Alain.

XII

Nevasta englezului cântă din Chopin.

Cerul cenuşiu, ferestrele ţipătoare, mirosurile agresive de-a lungul străzilor mărginite de pădurea domoală. Hectare şi hectare de pădure domoală. Cerbi impunători ca nişte prinţi. Iazuri sidefii, graţioase şi tandre. Foşnetul crengilor înţepenite de iarnă şi veveriţele ciocnindu-se de cer.

Dominique nu încetează să se minuneze. Totdeauna vorbise despre ferma aceasta fără a crede cu adevărat în ea.

Pentru fiecare încăpere un balcon. Balcon deasupra măceşilor care, primăvara, vor acoperi tufişurile cu un praf trist, deasupra trunchiurile grimate ale mestecenilor, deasupra cedrilor albaştri, ireali ai englezului. A cărui nevastă cântă din Chopin.

„Arrividerci!" Anne. O obsesie. „Italia este pe drept cuvânt extraordinară. Giorgio este formidabil. Fiul său, Marcello, un înger."

În odaia sa, la primul etaj, Alain îşi face siesta. Un paradis, Italia. Fântânile Romei, canalele Veneţiei. Şi Giorgio. Şi Marcello. Şi vila albă sub cerul albastru. Totul este prea idilic. Ce ascund banalităţile astea? Italia este, oricum, departe. Anne le-a făcut o mare farsă de astă dată. Dominique îi poartă pică lui Olivier pentru că poate fi fericit fără ea, şi o condamnă mereu când vine vorba de ea. „La urma urmei şi-a abandonat fiul…" Ce mare lucru. Abandonat! Ştie că locuieşte cu noi, că-i fericit, că Domi se ocupă de el aşa cum s-a ocupat şi de ea.

Olivier se apropie de Perray. Şoseaua alunecă. De obicei nu conduce pe o vreme ca asta. Zăpadă.

Polei. Asfaltul nu se mai distinge de trotuare. Pe câmpia netedă păsări ciudate cu egretă neagră îşi caută adăpost.

Alături de ei, Michel Hervé nu se simte deloc în largul său. Dac-ar fi ştiut, ar fi venit în altă zi la *Matefaims*.

„Conduce ca o ciubotă", îşi spune, privindu-l pe Olivier a cărui faţă este uşor crispată.

Un camion care vine din sens invers îl luminează la disperare cu farurile şi îi înjură cu toată puterea când se încrucişează.

— La dracu? E-adevărat că mergeam pe stânga, zise Olivier.

În interiorul casei, orologiul bate şi Domi este îngrijorată. Tot n-au sosit. Trebuiau să ajungă de cel puţin două ceasuri. Nu-i plac drumurile pe timp de iarnă. Cunoaşte prea bine pericolele. Îi revin amintiri. Întoarcerile de la revelioanele-surpriză, în autocare, cu două tone de carne ameţită, inconştientă. „Patinează", murmura şoferul. Mergeau încet. Ei îi era frică. Zgomotul scurt, neobişnuit pe care-l făcea, autocarul derapând. Bărbatul încordat la volan transpirând. Şi nemaistăpânind mastodontul şi ea care credea că n-or să mai ajungă niciodată. Un coşmar.

Olivier nu era prea deprins să circule iarna pe asemenea drumuri. De ce n-au ajuns încă?

Doar dacă… Această Laura Valmont. Maniera cu care l-a prins de braţ mai deunăzi. Aerul cu care l-a privit. De ea, de asemenea, îi este teamă. Laura este într-un fel copia ei. Olivier n-o poate privi cu indiferenţă. Poate că le compară. Iar cealaltă este mai frumoasă, mai tânără, mai plină de viaţă. Îi place să strălucească, să iasă, să se distreze. Domi nu iubeşte decât singurătatea alături de el şi potecile de pădure. Mai ales nu pe ceilalţi. Nici măcar pe Michel Hervé care o oboseşte şi se îmbată cu vorbe goale. Dar dacă Olivier s-o fi întâlnit astăzi cu Laura? De ce plecase atât de

devreme azi-dimineaţă? De ce nu-i telefonase? De ce întârzia atâta? Până acum nu i se mai întâmplase niciodată.

Tresare. I se pare că aude zgomot în casă, scârţâituri care o înfricoşează. Se simte teribil de singură. Noaptea ameninţă să coboare mai devreme decât de obicei. Nu-i de mirare cu cerul acesta coborât, cenuşiu, lăsat peste câmpia zărită prin fereastră. Geamurile sunt aburite. Pe drum, poleiul. Poleiul.

Gândurile se întorc iarăşi la un posibil accident. Nu-l mai pasă de Laura Valmont. Imaginaţia o ia razna. Olivier întins pe o targă. Vede sânge pe faţa lui. Mult sânge. Se cutremură. „Sunt nebună", îşi spune. Ce-o să facă fără el? Fără el, ce-ar mai însemna *Matefaims?* Ce colorit ar mai avea pădurea? Dacă n-ar mai fi lângă ea, s-ar duce de râpă totul, manuscrisul *Cu fălcile-ncleştate* ca şi toate, celelalte. Nu pentru el a scris ea *Viaţa mea de câine?*

Un zgomot puternic în noapte. O frână. Faruri care aruncă un nimb alburiu peste grădina-ngheţată. Nu, încă nu-i el.

— Mai avem puţin, zice Olivier.

Michele Hervé respiră. Se întoarce pe jumătate spre scaunul din spate şi în ce-a mai rămas din lumina de zi, priveşte primele fotografii ale foiletonului terminat. Intenţionează să le ofere îndată lui Dominique, să-i facă o surpriză. Mai multe imagini ale Laurei Valmont în strada Saint-Sauveur şi la piscina din Levallois. Un prim plan cu Willy Mirage.

— Fiindcă veni vorba, zise el, ştii că micuţa Nathalie a pus gheara pe el? L-a smuls din hotelul de pe strada Stareţelor. Am fost să-l văd alaltăieri. Locuieşte în garsoniera închiriată de ea la Neuilly şi poartă din nou pardesie elegante din păr de cămilă. Viaţa pe picior mare reîncepe, nu? Moda „retro" i-a adus noroc!

Ocoliră herghelia de cai de la Bréviaires, apoi o bisericuţă din zahăr cristalizat. Matz era la doi paşi. Michel Hervé se simte uşurat. Fusese teribil de înspăimântat pe drumul acela ce nu se mai sfârşea. Devine volubil. Redeschide un subiect scump lui Olivier. Adaptarea apropiată a unui text dramatic pentru televiziune. Îl rugase să-i scrie dialogurile. Olivier este grăbit să-i comunice vestea lui Domi.

Ultimul viraj înainte de Matz. Automobilul patinează din nou. Olivier se redresează cu greu.

— Am ajuns, zise el respirând la rândul său.

Zăriră luminiţele de la *Matefaims* şi pe Dominique care le deschidea brusc poarta.

Nevasta englezului cânta din Chopin.

ZĂPEZILE VERII

I

O primăvară lâncedă, cum se spune când norii plutesc jos, schimbându-şi mereu înfăţişarea. Umbrele se smiorcăie. Geamurile din living şiroiesc, iar Dominique este posacă. Aşezată lângă fereastră încearcă să citească din Proust, dar *La umbra fetelor în floare* îi cade din mâini. Se plictiseşte şi cască. În ajun Olivier o sfătuise:

— Trebuie să-l cunoşti pe Proust. Este o lectură absolut obligatorie. Eşti prinsă-n horă, acum, scumpo. Începe cu asta.

În timp ce-şi făcea nodul la cravată, îi întinsese cartea pe care ea, toropită de somn, lăsase acum să-i cadă pe covor.

La Matz, în cătunul acesta, agăţat de pădure, zilele par lungi. Mai ales pe o asemenea vreme. Dominique se obişnuieşte greu cu noua-i existenţă, ea care atâţia ani se luptase cu viaţa. De când încetase orice activitate în exterior, parc-ar boli. Găseşte dintr-o dată răgaz de meditaţie, ceea ce nu-i prea îmbucurător. În fiecare seară, Olivier vine târziu. A devenit redactor şef la „Vedettes", o revistă de actualităţi unde un prieten îl recomandase, cu câteva luni în urmă. Nu mai este bărbatul visător şi stângaci iubit de ea. Dominique se simte părăsită, îngrijorată în mica lor fermă pe care o botezaseră *Matefaims,* în amintirea sandvişurilor înfulecate pe vremea când trăiau în mizerie.

Altădată, nu realiza cât de greu pot fi suportate liniştea şi singurătatea. Totuşi acum duce o existenţă plăcută. Olivier câştigă destul de bine iar mâine va fi pentru ea o zi minunată: televiziunea va difuza primul episod din foiletonul adaptat după

cartea sa: *Viaţa mea de câine.* De pe acum, uşor invidioşi, prietenii ei îi spuseseră: „Ce noroc ai avut! Nici nu-ţi dai seama! Ce-ai făcut ca să-l meriţi?”

Dominique numără pe degete. Vor urma, aşadar, douăzeci şi şase de zile fericite. Douăzeci şi şase de episoade pe care le va aştepta nerăbdătoare şi care-i oglindeau propria existenţă. Imaginile vor reînvia pe micul ecran momentele dureroase prin care trecuse, zbaterile, speranţele, clipele de revoltă. Drama vieţii ei văzută de alţii, interpretată de alţii. Patruzeci de actori şi o sută cincizeci de decoruri pentru o poveste jucată în doi timp atât de îndelungat. Olivier şi ea! Nefericirile ei date ca hrană milioanelor de spectatori. Deodată se întreabă ce este cu ea. Este oare cu adevărat fericită de tot ce i s-a întâmplat? „Uluită, poale, recunoscuse recent unui ziarist care o intervievase. Depăşită cu siguranţă de evenimente. Nu vă transcrieţi niciodată frământările într-un caiet lăsat la întâmplare unei edituri, ca o sticlă aruncată în mare. Iată ce se poate întâmpla…”

Replica i-a fost reprodusă în ziarele din provincie. Revistele de televiziune de asemenea au scris despre ea. Dominique este uluită de importanţa ce i se acordă. I se analizează frazele rostite, este fotografiată. O revistă, „Mereu tânără”, i-a consacrat o rubrică pe două pagini: „O oră în tovărăşia veritabilei eroine a *Vieţii mele de câine”.* Au pus-o să afirme: „Nu scriu ca să plac, scriu ce-mi place”. A citit şi explicaţiile savante referitoare la influenţa aştrilor în raport cu semnul ei zodiacal. După Morana Stuvana, ceea ce i se întâmplase era înscris în zodie.

Totuşi, în ciuda acestei continue agitaţii ea se plictiseşte. Ridică receptorul şi-l sună pe Olivier.

— Nu se află-n birou. Cred că se va înapoia spre ora şaisprezece, îi răspunde Caroline, secretara lui, cu un glas limpede şi foarte tânăr.

Furioasă, repune receptorul în furcă. Olivier avea, se pare, mult de lucru. Sunt zile de când nu mai are timp să prânzească acasă din pricina importanţei pe care începuse s-o aibă noul său ziar. Atunci, de ce lipsea?

Pe covor, volumul din Proust se închisese singur. Domi îl privea plictisită. Olivier nu-i va mai pregăti amestecul de fructe în ceaşca de ceai!

Se aşeză din nou lângă pervazul ferestrei dând spre o peluză plăcută. Cum o arăta această Caroline care-i răspunsese imediat?

„Greşesc, îşi spune ea, că nu mă duc niciodată la ziarul lui. Da, greşesc că nu mă arăt niciodată. Oare fetele astea care se învârtesc zi de zi în jurul lui or şti de existenţa mea?”.

Se ridică iarăşi, îşi trage pe ea un blug pe care îl închide cu greu. În ultimul timp se îngrăşase şi-şi ţinea respiraţia contractându-şi burta ca să izbutească să-şi tragă fermoarul. Se îndreaptă spre comoda Ludovic-Filip, aşezată lângă perete sub o guaşă reprezentând strada Mont-Cenis, cu dedicaţia lui Utrillo. O amintire a lui Olivier din vremurile când, tânăr ziarist, îi luase un interviu pictorului în locuinţa acestuia de la Vésinet. De câte ori n-a relatat vizita aceasta! Prietenul său Jacques de Patier, ajuns mai târziu mare reporter, făcea fotografiile. Entuziasmul brusc al Luciei Valoire care-i primise cu multă căldură. Pechinezii favoriţi tolăniţi pe canapea. Utrillo în plin delir etilic alungând lilieci imaginari. Abia izbutise să scrie dedicaţia pe guaşe. Pusese un accent circonflex uriaş deasupra i-ului de la *cu prietenie* şi literele tremurânde erau înecate într-o cerneală decolorată. V-ul de la Valadon semăna cu un ţânţar strivit.

— Mă întreb unde-o fi Olivier, zise Dominique.

De când locuia la Matz, singură cea mai mare parte a timpului, luase obiceiul să vorbească cu glas tare.

Începu să se plimbe prin living lovind în trecere pisica Douce, alungită pe o perină.

— Toată lumea doarme aici. Nu-i prea plăcut, exclamă ea. Tu, nu te trezeşti la viaţă decât ca să dai târcoale noaptea peste câmpuri. Alain îşi face siesta ceasuri întregi. Uneori sunt sătulă de voi amândoi.

Îşi vârî degetele în blana tigrată şi răsturnă pe spate pisica ce începu să mârâie. Privi apoi spre scara de lemn ducând spre camere. Era adevărat că Alain, nepoţelul ei, dormea tot timpul. Moştenise cu siguranţă obiceiul acesta de la maică-sa. Îşi amintea de zilele când Anne rămânea în pat până la ora prânzului. Băieţelul îi semăna cumplit.

Tocmai se pregătea să se ducă la el, când auzi telefonul. La capătul firului glasul lui Olivier i se păru tăios.

— Tu m-ai sunat adineaori? Ţi-am spus totuşi că sunt peste măsură de ocupat zilele astea. Nu vreau să mă deranjezi pentru fleacuri. Îţi dai seama cât am de lucru? Nu conta să ajung devreme diseară. În Liban se duc lupte grele. Pierre Darbois pe care-l ştii şi tu este acolo. Aşteptăm veşti dintr-o clipă în alta. Iartă-mă, dragă. Sunt grăbit. Te sărut. Ah! altceva: mâine, când se televizează foiletonul, vor fi lângă tine şi câţiva amici de la „Paris-France”. Mi-au făgăduit să scrie o pagină întreagă despre Vi*aţa mea de câine.* Îţi voi explica ce va trebui să le povesteşti.

— De ce zici „vor fi lângă tine”? De ce nu „lângă noi”?

— Va fi cu siguranţă imposibil. Problema asta din Liban ne-a dat peste cap toate planurile. Nu voi putea părăsi redacţia până târziu şi încă…

— Nu vei fi aici ca să privim primul episod al foiletonului! Doream atât de mult!

— Îl voi privi. Avem un aparat în birou.

— Dar Olivier… Aşteptam clipa asta cu atâta nerăbdare. Este viaţa noastră ilustrată.

— Nu te înduioşa atâta, Domi! Se petrec actualmente în lume lucruri mult mai importante.

— Mai importante! Miracolul acesta, întâmplarea aceasta uluitoare care îmi poate schimba existenţa, care mi-a şi modificat-o! Ce-i cu tine Olivier? Nu te mai recunosc. Visam, atâta la clipa aceasta când vom privi împreună primele scene, strânşi unul lângă celălalt.

— Ah! Domi, înţeleg cât te tulbură toate lucrurile astea, dar încearcă să-ţi imaginezi viaţa mea de acum. Multă răspundere. Dorm prost. Sunt fericit să câştig mulţi bani. Fericit că te pot proteja pe Alain şi pe tine… S-a criticat îndeajuns, în trecut, existenţa mea de boem, când nu izbuteam să vând niciun tablou şi nici să-mi plasez benzile desenate. Iartă-mă, mă văd obligat să te las. Sunt chemat pe linia cealaltă.

Dominique nu-i răspunse îndată. La capătul scărilor îl zărise pe Alain care-i zâmbea.

— Bine, zise ea. Fă ce vrei. Dar te previn, şi eu sunt cu nervii la pământ. Era mai bine cum trăiam… înainte. Am ajuns să regret vremurile acelea!

Furios, Olivier închise telefonul. Alain cobora scările cu spatele. Ea se duse să-l întâmpine, îl prinse în braţe şi-l strânse foarte tare la piept.

— Tu cel puţin nu poţi înţelege. În familia asta fiecare avem vanităţile noastre. Cred că-s niţel ţicnită. Ce mult semeni cu mama ta! Hai să mănânci ceva. Ţi-e foame? Ţi-am pregătit o cremă cu ciocolată. Îţi place mult, aşa-i? Pentru Anne n-aveam niciodată timp s-o prepar. Vremurile s-au schimbat, i-adevărat. Las-o în pace pe Douce. Îi cade părul şi este arţăgoasă, pisică bătrână şi năpârlită!

Conduse copilul spre bucătărie. În trecere, luă o perie din sertarul unui dulăpior Ludovic al XV-lea şi-o petrecu tacticos prin părul şaten al lui Alain. În urmă cu câteva săptămâni, îl tunsese la fel ca pe Anne, la vârsta lui. Un breton lung îi atârna pe

frunte, aproape atingând linia foarte fină şi bine conturată a sprâncenelor. Ochii albaştri ai lui Alain se încinseseră şi nasul se încreţise.

— Eşti adorabil. Dacă încetează ploaia mergeam să dăm o raită prin pădure. Iar dacă nu se opreşte, ei bine… Habar n-am. Nu-i prea distractiv aici! Ar trebui ca Olivier să ne ofere un automobil. Am merge până departe, amândoi, şi nu ne-am înapoia decât la ore foarte târzii. La fel ca el. Ca să-i dăm o lecţie.

Pe pervazul ferestrei petuniile învoalate împungeau aerul cu florile lor cutate. În faţă, agăţate pe un fir telegrafic decupând cerul între un cedru albastru şi casa englezului, rândunici în redingotă respirau aerul răcoros.

Dominique îl lăsă pe Alain. Se înapoie în living. Pe o masă scundă un electrofon părea că aşteaptă, cu braţul în suspensie. Aşeză pe suport un disc mic pe care-l reasculta a treia oară în dimineaţa aceasta. *Loreley* cumpărat pe bordul unui vapor de pe Rin. Vocea răsuna. Ploaia continua să brăzdeze geamurile. Rinul. Anne lângă ea:

„Ăsta-i fluviul tău romantic? Vai, ce urât pute, draga mea Domi!” Hohotul de râs al Annei. Castelele aşezate la rând, legendele cu nemiluita. Vinul cristalin în paharele cu picior.

Dominique bău un coniac. Universul ei prindea viaţă. În timpul călătoriilor organizate plimbase mii de oameni aproape peste tot, şi deodată nu mai vedea pe nimeni. Amintirile îi revin. Ca dintr-un aparat de proiecţie. Ziua când era gata să leşine de căldură în cursul unei plimbări cu barca în golfurile de la Cassis. Scandinavia dantelată. Spania năduşită şi pământul ei roşiatic. Accidentul autocarului în apropierea Pragăi. Spitalul alb şi gândurile negre. „Dacă muream, ce s-ar fi întâmplat cu Anne?” Anne, mereu Anne. Imaginea ei, scrisorile pe care zilnic le aşteaptă, telefonul care nu sună niciodată.

— La dracu, la dracu, la dracu ! răcni ea izbind cu talpa în pardoseala ce răsuna. La urma urmei, fata mea-i fericită la Roma. Are tot ce şi-a dorit: pe Giorgio, o viaţă îmbelşugată, bani, libertate. Visase totdeauna la lucrurile astea fără să îndrăznească să-mi spună. Aşa că aş fi într-adevăr o proastă să-mi amărăsc viaţa din pricina ei.

Pipăie ultimele file din *Cu fălcile-ncleştate* scrise în ajun. Cântăreşte în mână cele două sute de pagini pline de ştersături ale manuscrisului şi nu simte îndemnul nici să le revadă, nici să le bată la maşină. Olivier n-o mai stimulează. Pretinde că n-are timp s-o asculte citind cu glas tare pasajele la care are îndoieli. În urmă cu opt zile editorul îi telefonase:

— Cum merge noua carte? O aştept, să ştiţi. Recunoaşteţi că romanul *Viaţa mea de câine* v-a adus noroc! Să faci un foileton la televiziune dintr-un roman de debut, nu-i ceva obişnuit. Autori cu renume speră la asta toată viaţa. Nu-i momentul să lânceziţi. În câteva luni, câteva săptămâni, poate, cititorii vă uită. V-aţi scris viaţa. Trebuie să dovediţi acum că ştiţi să faceţi şi altceva. Critica vă aşteaptă la cotitură.

Uimită că din nou era luată în serios, se bâlbâise şi închisese în grabă. Subiectul *Cu fălcile-ncleştate* îl găsise cu totul întâmplător. O foaie de ziar în care era înfăşurată o livră de fasole verde cumpărată în piaţa Rambouillet. Rânduri decolorate cu litere poticnindu-se împrejurul unei găuri făcute de ploaie. Cadavrul unei tinere prăvălită de pe o faleză într-un colţ uitat din regiunea Caux. Un trecut tragic, iubiri frământate. Răpirea unui copil despre care se vorbise mult. Olivier urlase:

— Doar n-o să te apuci acum de romane poliţiste. Nimic nu-i mai nepopular decât răpirea de copii.

Dar Domi se ataşase de povestea Catherinei Gance. În felul ei o reînviase, îi modelase un iubit

pe măsură, jumătate-lichea, jumătate-poet, şi îi făcuse să evolueze pe amândoi în ceţurile posomorâte din localitate Conflans-Sainte-Honorine. Trecuseră opt luni de când, trăia împreună cu noile ei personaje. Opt luni de convieţuire care o ajutaseră să suporte, absenţa fiicei sale, răceala lui Olivier devenit atât de deosebit de bărbatul pe care-l iubise, şi singurătatea, din cătunul Matz.

Îşi întorsese privirea, Alain înainta spre ea. Atunci îi propuse:

— Haide să ne plimbăm. Mergem spre câmpie sau, poate, în pădure…

Copilul îi întinse, braţele. Afară, grădina resemnată stătea bosumflată.

— Vino să-ţi pun impermeabilul, scumpule.

Şi vântul tăios sufla urlând. Casa Englezului stătea buimacă, uluită că era pusă-n vânzare de mai multe săptămâni. Soţia englezului nu mai cânta din Chopin. Într-o duminică dimineaţa, murise pe neaşteptate, după ce preparase o plăcintă cu vişine pentru câţiva prieteni veniţi de la Saint-Leger. Soţul ei voia să plece. Nu se putea obişnui, cu gândul că nu mai era certat de fiece dată când se înapoia seara uşor cherchelit. Era disperat.

II

Anne lăsă să-i alunece la pământ rochia de plajă pe care tocmai o cumpărase de pe strada Veneto. Alungit pe cimentul din marginea piscinei, Giorgio îşi ridică ochelarii negri peste ţeasta jumătate cheală şi şuieră privind-o:

— Niciodată n-ai fost atât de frumoasă!

— Îmi vine bine bronzul, aşa-i?

— Da, eşti splendidă.

Ea se apropie de el, într-un costum de baie cu flori mari şi îi întinse mâna cu cochetărie.

— Iar tu trebuie să slăbeşti neapărat, scumpule. În doar câteva zile te-ai îngrăşat din nou. Păcat.

Se aşeză lângă el, mângâindu-i trupul dolofan cu vârful unghiilor lăcuite.

— Mă iubeşti?

Nu-i lăsă răgaz să răspundă şi reluă:

— Iar am primit o scrisoare de la Domi. Îmi scrie aproape zilnic. Ce mamă-cloşcă! Alain o duce bine. Se ocupă de el şi este fericită. Ştiam eu. Aşa a fost dintotdeauna cu mine. N-a mers. Ea n-avea timp, iar eu eram prea încăpăţânată. Sper să nu facă din fiu-meu un miorlăit! Ştiu prea bine c-ar trebui să-i scriu, dar n-am chef să-i povestesc viaţa mea prin scrisori. Mi se pare o prostie. Şi, pe deasupra, fac prea multe greşeli de ortografie, ceea ce o scoate din sărite. Ce-ar fi să-i telefonez? Vrei? Ce zici? Primul episod al foiletonului ei se va difuza mâine la televizor. Trebuie să fie într-un hal. Mă duc să-i telefonez, da?

Giorgio îşi ridică trupul masiv şi se sprijini într-un cot.

— Nu crezi c-ai ajuns la o vârstă când este necesar să tai cordonul ombilical? Tot timpu-mi

vorbeşti despre maică-ta. Trebuie să te fi crescut prea dependentă de ea. Cu mine trăieşti, nu cu ea.

Soarele se postase ca un rotocol de polen peste coama unui palmier făcându-l să semene cu o floare uriaşă. Anne coborî capul şi se bosumflă puţin.

— N-ai deloc haz, Giorgio. Domi n-a fost niciodată o mamă posesivă. Biata de ea! Cu viaţa pe care a dus-o; n-ar fi putut să-şi ofere acest lux. Şi apoi, uiţi că-mi creşte fiul?

— Nu mă mai enerva cu poveştile astea! Ai recunoscut că nu-l iubeai pe Alain. N-a însemnat niciodată nimic pentru tine. Nu-i momentul acum…

Se aplecă spre ea şi o sărută pe gură.

— Stai, zise ea. Nu te gândeşti decât la asta. Nu vrei să înţelegi nimic din viaţa mea. Doar eu trebuie să accept totul. Prietenii tăi care nu mai pleacă din casă de când ai construit piscina, Carmela, namila asta fără şira spinării, care face pe clovnul şi fiul tău care crede că totul i se cuvine. Totuşi, nu-i prea plăcut pentru mine.

Giorgio torcea ca o pisică şi-o săruta pe Anne.

— Porumbiţa mea-i supărată azi? În ciuda soarelui splendid care se anunţă şi a superbului inel pe care mă pregătesc să i-l ofer?

— Nu mă mai gâdila cu mustaţa ta. De altfel, ce idee, să ţi-o laşi să crească! Ştiai că nu-mi place. E cumplit, nu te avantajează. Ai îmbătrânit brusc cu zece ani de când cu pămătuful ăsta sub nas.

El se ridică anevoie. Începuse să se deprindă cu accesele de proastă dispoziţie ale Annei. Nu insista, ştiind să găsească întotdeauna argumentul care s-o domolească. Astăzi va fi inelul. Un safir înconjurat de diamante mărunte pe care ea-l visa de atâta vreme! Mai mare ca al Carmelei, desigur. De formă alungită, desigur. Zărise bijuteria visată la Bulgari. În după amiaza aceasta, Giorgio va fi liber. Vor merge s-o cumpere împreună.

— Când mă gândesc, murmură ea, că primii ani ai vieţii i-am petrecut într-o magherniţă!

Contempla strălucitoarea vilă care se numea *Lucioles.*

— Ciudat drum am parcurs, reluă ea, nu-i aşa, dragoste?

El îşi scotea pietricelele intrate în carnea genunchilor.

— O fată drăguţă ca tine nu rămâne niciodată în mediocritate.

Ea coborî primele trepte ale scării ducând spre apa piscinei.

— Este splendid aici. Trăim ca miliardarii.

Mai aruncă o ocheadă spre vila albă, ce-şi furişa privirea neliniştită printre rândurile de cireşi şi se cufundă până la mijloc în apa caldă.

— Domi mi-a scris că la Paris este o vreme cumplită. Nu i-ar veni să creadă văzându-mă cum mă prăjesc în costum de baie, la piscina noastră. Crezi c-ar accepta să vină, dacă o invităm?

El îmbrăcă un halat reiat din prosop.

— Maică-ta nu s-a prăpădit după mine. Dar ştii, nu vreau decât să-ţi fiu pe plac. Telefonează-i şi propune-i ce vrei. Că vine, sau că se duce dracului, puţin îmi pasă.

Anne ieşi iute din apă.

— Ce drăguţ eşti! E-adevărat, pot? Ea va fi mulţumită iar eu fericită c-o aud. N-o cunoşti. E foarte mişto. Uneori îmi lipseşte.

Dispăru în interiorul casei. Colonetele faţadei susţinând acoperişul vast din ţigle galben-cafenii o întâmpinară cu plecăciuni. Pe jumătate goală, se aşeză pe vine pe pardoseala din marmură albă cu negru, lângă telefon, şi făcu numărul mamei sale, la Matz.

— Tu eşti, Domi scumpă? Te aud de parc-ai fi în odaia alăturată. Trebuie să fi într-un hal fără hal. Ce simţi acum c-ai devenit o vedetă de actualităţi? Eşti supărată că nu-ţi scriu prea des? Ştiu eu că nu. Mă ştii nu-i aşa. Şi totdeauna m-ai răsfăţat. Dacă

sunt fericită? Ah! Domi, e minunat! Giorgio este foarte drăguţ. Mă răsfaţă tot timpul. Ştie că ador să fac baie şi mi-a construit o piscină în grădina casei. Îmi oferă tot ce doresc şi-mi trece cu vederea toanele. Am noroc, nu? Ar vrea să vii să ne vezi. El mi-a propus-o. Cu Alain? Este mai delicat. Giorgio e foarte bănuitor. Gelos pe trecutul meu, iar Alain este pentru el copilul altuia. Ei, ce-ai hotărât? Când va trece febra foiletonului televizat? O.K. Ce-ai să faci cu Olivier în perioada asta? A propòs, cum o mai duce scumpul tău? Are o slujbă pe cinste. Nu-i cu putinţă! Seamănă atât de puţin cu el, oboseala. Ce i s-a întâmplat? Cartea ta se află peste tot în Franţa şi chiar în Italia. Luna trecută am fost câteva zile pe Coasta de Azur, şi-am văzut-o în vitrine. Am avut un sentiment ciudat, ştii; eram mândră de tine. Te iubesc, draga mea Domi. Te las, că mă aşteaptă Giorgio. Sărută-ţi bărbaţii şi continuă să-mi scrii cât mai des. Eu, ştii tu, sunt foarte puturoasă. Când îţi citesc scrisorile, mi se pare că eşti lângă mine…

Uşor buimăcită, Anne puse receptorul în furcă. O uimea faptul că auzise cu atâta limpezime glasul cald al mamei sale. În jurul ei vitraliile ferestrelor făceau să se legene pete de culori pe pereţi. Hotărî s-o cheme mai des pe Dominique, chiar dacă Giorgio s-ar împotrivi. Îşi propuse să dea o fugă până la Matz, dacă Dominique nu se decidea să vină la Roma. Se gândi şi la Olivier. Îl iubea cu adevărat. Dragul de Olivier, convins că vor ieşi din sărăcie vânzând unul din tablouri! De ani de zile aştepta propunerea miraculoasă care să le fi schimbat viaţa. Credea în asta orbeşte. Ziarele nu se puteau lipsi de desenele lui. Prezentul era sumbru, dar graţie talentului său viitorul le va surâde. Dominique n-ar mai trebui să lucreze şi Anne ar avea tot ce-şi dorea. Olivier, autostopistul, mereu agăţat de himerele, de visele sale. Clipele de enervare ale lui Domi: „Nu eşti cu picioarele pe pământ, dragul meu. N-ai deloc simţul realităţii.

Cum crezi c-ai să poţi achita poliţele, facturile?” Şi-n fiecare dimineaţă, când sosea poşta, pândea scrisoarea ce le-ar fi modificat viaţa. Când suna telefonul, nu putea fi pentru el. Întâmplarea norocoasă care le-ar fi alungat necazurile. Olivier. Montmartre. Apartamentul de pe coasta Colinei pe care-l părăsiseră. Parisul, la picioarele lor, seara, într-un halou de lumini şi de nori de culoarea colbului. Ce şansă că şi-au găsit, în sfârşit, o situaţie bună!

Anne îşi aprinse o ţigară. Soarele înfierbânta pereţii vilei. Îşi muie cu plăcere vârful degetelor în apa unui bazin de mozaic albastru unde jongla un firicel de apă ţâşnitoare. De jur împrejur, mobile orientale şi perini pe care-i plăcea să se lălăie. Giorgio trăise mulţi ani la Ispahan după căsătorie, iar arta musulmană îl cucerise. Când îşi întoarse ochii spre intrarea imobilului, îl zări privind-o. Trupul său masiv masca o parte din lumina de afară.

— La ce te gândeşti? o întrebă el. Ai putut vorbi cu maica-ta?

Ea ştia că nu-i scăpase nimic din conversaţia cu Dominique.

— Da, am auzit-o perfect. Era fericită c-am chemat-o. Dac-o veni să ne viziteze aici, va rămâne uimită. Este convinsă că eşti italian. Nici prin gând nu i-ar trece că eşti din Fougères, că te cheamă Georges şi că ai debutat în Bretania ca muncitor într-o fabrică de încălţăminte. Nu-i frumos să faci pe galantul ca să cucereşti pariziencele!

Ea-şi luă o poză lascivă, în timp ce el venea spre ea, dezbrăcându-şi halatul din prosop. Ea se fandosi.

— Nu, nu aici. Nu pe pardoseală. Zilele trecute m-au durut toate oasele. Lasă-mă Giorgio, te rog.

— Tu eşti de vină. Te plimbi pe jumătate goală. De altfel, şi de faţă cu prietenii faci la fel. Mi-a atras atenţia Marcello.

— Marcello? Ah! ăsta nu mă poate suferi.

Se ridică brusc.

— Mă întreb adesea, cu ce i-oi fi greşit.

— A avut totdeauna o fire dificilă, Încă nu-i obişnuit cu tine. Chiar când trăia maică-sa, aveam probleme cu el. Este foarte închis. Nu ştiu niciodată la ce se gândeşte. Lasă-l în plata domnului. Hai să facem o baie. Una adevărată. Ştii ce vreau să spun.

O trase spre piscină şi-i desfăcu sutienul de la costum.

— Vino să înotăm. Azi mă simt în formă. Tu nu? Suntem doar noi. Olga a plecat. I-am dat liber până diseară. Ştie că nu luăm masa acasă.

O strânse în braţe şi se cufundară în apă.

— Într-o zi o să crăp, zise el la un, moment dat. Mă sleieşti, ticăloasă mică.

Ieşi din apă şi se aşeză pe un şezlong la umbra unui palmier.

— Auzi, porumbiţo. O să mă faci să crăp. Dă-mi ceva de băut. Ceva rece.

Anne, goală, înota un craul perfect. Încă de la cinci ani, Domi îi luase lecţii de înot la piscina de la Butte-aux Cailles. Se duceau amândouă, în fiecare vineri, după orele de birou. Metroul mirosind, cartierul oribil, casele slute. O lume atât de îndepărtată, atât de îndepărtată de aceasta în care trăia acum. Domi se aşeza pe trepte, urmărind progresele fiicei sale. Aceasta era imaginea ce-i răsărise brusc Annei în minte. Dominique ciucită în umbra umedă mirosind a apă iodurată. Profesorul care vocifera tot timpul şi colacul de salvare al cărui contact îi irita pielea. Zâmbi şi se întoarse ia Giorgio.

— Unde mă duci?

— Alege. Azi rămân cu tine. Sunt mort. Nu mă duc la uzină. Directorul meu se ocupă de toate mai bine ca mine. Cu o femeie ca tine, am mare nevoie de repaos.

— Bun, atunci să mergem la Santa Maria de Trastevere. Îmi place să dejunăm acolo, în aer liber. Pe urmă ne ducem la Bulgari, cum mi-ai făgăduit?

— Vom merge la Bulgari. Văd că ştii să-ţi urmăreşti scopul!

— Eu nu ţi-am cerut nimic. Tu te-ai oferit să-mi cumperi inelul.

— Sunt gata să-ţi dau tot ce doreşti. Ştii foarte bine. Sunt nebun după tine. Cum zicea, nu-mi amintesc cine, vei fi văduva mea.

— Văduva ta! Dar noi nu suntem căsătoriţi!

— Vom fi în curând. Aşteaptă niţel. Trebuie ca Marcello să se obişnuiască cu gândul acesta…

— Iarăşi el? De ce-l amesteci în viaţa ta particulară? Îmi ascunzi ceva. Cred că mă detestă pentru motive pe care nu izbutesc să le descopăr.

Ea dispăru în direcţia vilei şi se înapoie cu o sticlă de Martini alb şi cuburi de gheaţă.

— Niţel, zise Giorgio. Beau cam mult în ultima vreme. Adaugă şi puţină apă, dacă vrei.

Se ghemui lângă el şi se înfăşură într-un cearceaf de baie îndoit în două. El întinse mâna şi-i mângâie părul din care şiroia apa făcând arabescuri pe pielea brună a umerilor ei.

— O să te superi, murmură el, dar l-am invitat pe fiu-meu, diseară, la cină.

Ea-şi înălţă ochii spre ceruri şi oftă adânc.

— Treaba ta. N-am să mă preocup eu de istoriile voastre. Ca să-i plac, am să-mi pun o rochie sobră cu gâtul închis până aici. Până atunci, haide. Vom ajunge târziu la dejun. Este o circulaţie groaznică la Roma. În ceea ce priveşte conducerea, italienii sunt şi mai trăsniţi decât parizienii.

Pe terasa restaurantului unde veneau în mod obişnuit, nu mai era decât o masă disponibilă. O masă cu umbrela balansând într-o gaură, prea largă pentru tija ei. Anne încercă zadarnic s-o înţepenească; o pală de vânt îi neutraliza eforturile. Li se servi peşte umplut cu un iz îndoielnic iar

vinul rozé mirosea a dop. Ea schiţă o uşoară iritare.

— Devine neplăcut aici! Nici data trecută n-am fost prea încântaţi. Priveşte puţin ce clientelă de rând.

Îi arăta posteriorul unei femei masive, care se intercalase între scaunele lor, aproape împingându-i.

— Mai bine ni s-ar aşeza pe genunchi!

— Ce nervoasă eşti astăzi!

Încercă să-i prindă mâna, dar ea şi-o retrase imediat. Apoi, amintindu-şi de splendidul safir pitit în cutiuţa de catifea din vitrina bijuteriei, se îmblânzi.

— Iartă-mă. Aşa-i, sunt cam nervoasă. Poate din pricina vremii. S-ar părea că se apropie furtuna. Vezi, bate vântul.

Uneori îi venea greu să-l suporte pe Giorgio, dar nu uita că el reprezenta pentru ea unicul mijloc de a scăpa de o existenţă mediocră. Îi purta o recunoştinţă onestă, străduindu-se să-i treacă cu vederea cele mai grosolane capricii şi răsplătindu-l la intervale regulate cu vorbe siropoase şi găunoase, înţepenite între două zâmbete gingaşe.

Cu el însă, lucrurile stăteau altfel. Soţia sa, moartă în urmă cu zece ani, după ce înghiţise în plină vară o scoică de Spania alterată era opusul Annei. Mică şi slabă, numai oase, cu nasul ascuţit, o claie de păr cânepiu, glasul strident şi gesturile moi, îi convinsese pe Giorgio, colos docil cu femeile, că nu va putea găsi niciodată alta mai bună ca ea. După moartea sa, el nu-şi alesese decât metrese urâte şi nu-i venise să creadă, când, în cursul unei călătorii la Paris, dăduse peste o Anne superbă, gata să-l urmeze ori unde voia el, fără să şovăie. Nu încercase niciodată să-şi explice de ce. Nu era un om complicat. Se mulţumea să trăiască clipa cât mai plăcut posibil. O iubea pe Anne şi, zilnic, îşi pipăia medalia de aur atârnându-i la

pieptul păros, mulţumind cerului că-i adusese în cale o fiinţă atât de drăguţă.

— Priveşte băiatul de colo, lângă vasul cu flori, zise Anne.

Se întoarse greoi. Sudoarea îi şiroia pe frunte.

— Care? întrebă el.

— Şatenul acela cu plete nu prea lungi şi o cămaşă ecosez.

— Îl văd.

— Ei bine, seamănă cu Patrick. Aproape că-i sosia lui.

Faţa lui Giorgio se umbri.

— Tot te mai gândeşti la fostul tău bărbat?

— Nu, deloc, dar din pricina asemănării.

Ea se aplecă spre Giorgio şi-şi luă un aer visător.

— Când mă gândesc că Domi era cât pe ce să-l ucidă!

El ridică din umeri.

— N-am crezut niciodată în povestea asta. Sau maică-ta este complet sonată.

— Te asigur că-i adevărat. Când a aflat că voi avea un copil a văzut roşu. Ţi-am mai spus asta. S-a dus acasă la el şi i-a zvârlit o scrumieră în cap. Nu s-a ales decât cu o rană uşoară. Olivier a aranjat totul. L-a obligat pe Patrick să mă ia de nevastă. Ceea ce n-a dus însă la mare lucru.

— Pe legea mea, maică-ta este o isterică. Individul acela doar nu te violase.

— Nu pricepi nimic. Domi suferise atâta, ea însăşi. Ştia ce mă aşteaptă.

— Uită toate astea, porumbiţo. Acum eşti sub oblăduirea mea. N-o să-ţi mai fie teamă de nimic.

— Domi este, oricum, o fiinţă nemaipomenită.

— Numai să nu vină într-o bună zi să-mi dea la cap pentru că sunt cu treizeci de ani mai mare ca tine!

Li se servi o îngheţată care se topi rapid din pricina căldurii. În centrul terasei, un vas gigantic era plin cu plante pline de sevă. O englezoaică apatică încercă să smulgă o mlădiţă de cactus şi

prietena ei izbucni în hohote când o văzu retrăgându-şi degetul înţepat de un spin.

— Haidem, zise Giorgio. După bijutier, mai am de făcut nişte curse. Nu uita că Marcello vine la cină. Va fi cu siguranţă devreme acasă.

La Bulgari n-avură nicio problemă. Luciul din vitrină îi venea perfect Annei, ai cărei ochi sclipeau de bucurie. Giorgio era foarte mândru. Contempla cu admiraţie degetele lungi îngrijite şi eleganta bijuterie care le punea în valoare.

La Roma, circulaţia era aiuritoare. Uneori Anne se ţinea cu mâinile de scaun şi închidea ochii. Nimeni nu respecta regulile. Auzeai destul de des zgomotul sinistru al ambulanţelor.

— Aici, nu-i nimic, zise Giorgio. La Tokyo, japonezii conduc în stilul kamikaze. Când sunt la volan, procedează ca tine în momentul de faţă, închid ochii şi aşteaptă ca destinul să decidă pentru ei.

III

Un scrâşnet de pneuri. Miorlăitul strident al frânelor. O maşină albă stopa lângă felinarul scurtei alei ce separa vila *Matefaims* de casa englezului, uşor retrasă în raport cu şoseaua continuându-se între două garduri de conifere şi lemn câinesc. Doi bărbaţi coborâră. Unul era gras şi şaten. Celălalt, înalt şi roşcovan, purtând în bandulieră un harnaşament din cutii de piele şi aparate de fotografiat.

Dominique îndepărtă uşor perdeaua livingului.

„Sunt ziariştii de la «Paris-France»” gândi ea.

Ei priveau de jur-împrejur, discutau râzând, dar din locul unde se afla, era cu neputinţă să audă ce-şi spuneau. La fiecare interviu, simţea aceleaşi accese de timiditate care o făcuseră să se bâlbâie pe vremea când, la începutul carierei sale de ghid, trebuise să viziteze o catedrală cu patruzeci de persoane strânse-mprejur şi care n-ar fi suportat o scăpare din partea ei fără s-o ia în derâdere.

Roşcovanul suna la portiţa grădinii. Dominique se mai privi o dată-n oglindă, înainte de a se duce să deschidă. Se pregătise cu mult înainte, aşa cum o sfătuise Olivier să facă. Spre prânz el îi telefonase în mod special: „Fii atentă, pot sosi mai din vreme decât au anunţat. Ai grijă cum arăţi. Nu lăsa nimic la întâmplare. Gândeşte-te la publicitatea pe care ţi-o fac. Ce noroc pe tine! Revista asta are un tiraj de peste un milion de exemplare”. Închisese cu un maşinal „te sărut” semănând acum cu vorbele pe care le scriem, de obicei, în josul cărţilor poştale din vacanţă.

Într-adevăr, ziariştii sosiseră mai curând decât era prevăzut. Aveau amândoi un zâmbet plăcut, care o reconfortase îndată pe Dominique. Şatenul

se instalase pe canapea, celălalt umbla prin odaie studiind unghiurile cele mai bune pentru fotografiat. Ea le oferi un pahar şi se aşează lângă gheridon pe un scăunel Ludovic al XV-lea cumpărat de la talcioc împreună cu Olivier.

— Mă numesc Gerard, zise unul dintre reporteri. Prietenul meu este Michel. Îl cunoaştem de mult pe soţul dumneavoastră. Este un bun camarad. Povestea dumneavoastră e de domeniul miracolului, nu-i aşa? El este fericit pentru dumneavoastră. Am să vă pun câteva întrebări. Michel vă face fotografiile. Asta-i meseria lui.

— Să-mi puneţi întrebări? Ştiţi, am ajuns cu adevărat Doamna-Univers!

El observa mâinile lui Dominique care tremurau uşor.

— Nu vă neliniştiţi. Iau doar câteva note şi după aceea îmi înjghebez singur articolaşul.

Înghiţi o sorbitură şi continuă:

— Eraţi ghid pe autocare, dar înainte de asta mureaţi de foame singură, împreună cu fiica dumneavoastră. Singurătatea, înţelegeţi, pe ea trebuie să punem accentul. Spuneţi-ne, Dominique, vă amintiţi de impresiile de altădată, de obsesiile dumneavoastră? Trebuie să emoţionăm cititorii. Cunoaşteţi specificul revistei noastre.

— Este greu, îngână ea, în sfârşit. Nu sunt deprinsă. Doar de o lună… Astăzi, nu ştiu de ce, sunt foarte nervoasă. Scuzaţi-mă.

Fulgerul blitzului traversă încăperea. Michel îi surprinsese pe chip expresia panicată, permiţând revistei „Paris France” să afirme: „Autoarea *Vieţii mele de câine* tulburată la amintirea trecutului său”.

— Aţi scris cu înverşunare povestea dumneavoastră, reluă Gerard, şi nu v-aţi dat în lături, în unele pasaje, de la niciun detaliu brutal, sau accent de revoltă.

— Scriam fără să mă gândesc că voi fi citită într-o bună zi. Mă descărcăm, asta era tot.

— Totuşi, aţi depus manuscrisul la o editură.

— Într-un moment de disperare. Cum arunci o sticlă în mare. Nu speram să fiu tipărită.

— Acum păreţi a încerca un sentiment de pudoare să vă istorisiţi viaţa.

— Exact. Îmi vine greu s-o povestesc.

— Pregătiţi altă carte?

— Da, şi cred că am şi îndrăgit-o. Mă întreb chiar dacă acum m-aş putea despărţi de ea. Datorită romanului *Cu fălcile-ncleştate* mi-am făcut noi prieteni. Un subiect inspirat dintr-un fapt divers. Trăim în bună înţelegere, îi pun să facă tot ce vreau eu. Sunt destul de docili. Cu ei mă plictisesc mai puţin aici.

— Era o vreme când nu aveaţi răgaz să vă plictisiţi.

— Aşa-i. Trebuie să vă mărturisesc că după atâţia ani de trudă, trândăvia aceasta relativă îmi dă uneori ameţeli. Nu mă pot obişnui.

Vorbea într-un ritm sacadat, agitându-şi nervos mâinile. Gerard îi zâmbi.

— Vedeţi, am reuşit să închegăm o discuţie. Pentru dumneavoastră, Dominique, ce înseamnă inspiraţia?

Ea şovăi şi se înroşi uşor.

— Inspiraţia este harul pe care ţi-l dă Dumnezeu când scrii, lăsându-ţi impresia că te ţine de mână.

— Sunteţi credincioasă?

— Cum să nu fiu, după toate câte mi s-au întâmplat! Chiar dumneavoastră aţi spus adineaori că este un miracol!

— Să ne întoarcem la trecutul dumneavoastră, la greutăţile materiale. Ce simţiţi când trăiţi într-o casă atât de frumoasă, după ce aţi trecut printr-o viaţă îngrozitoare, într-o magherniţă?

Într-o clipită, ea revăzu imobilul dezgustător din strada Saint-Sauveur. Şoarecii alergând pe coridoare, vagabonzii făcându-şi nevoile pe scară. Privea pe geam copacii liniştiţi pe care, în ziua aceea, ploaia îi ocolea, îşi reamintea cuvintele

rostite de Anne când era copilă. „Mamă, noi de ce n-avem tapet cu frunze? Nu-i plăcut să ai pereţii murdari. Profesoara a zis chiar că-i urât”. Electrizată, Dominique îşi dublase activitatea ca să câştige mai mulţi bani. Ziua, la birou, noaptea pictând baticuri. Călătoriile organizate la sfârşit de săptămână şi în perioada vacanţelor. Toate astea, pentru ca fiica ei să privească mai des frunzele arborilor, marea învolburată, munţii ademenitori. Pentru ca Anne să-şi umple ochii cu frumuseţile naturii şi plămânii cu aer curat. Ca să uite de pereţii căzându-le în fiece seară în cap când se înapoiau amândouă, întristate, acasă, ţinându-se tandru de mână. Îi oferise fiicei sale cele mai frumoase vacanţe. Îi dăruise cu furie tot ceea ce ea nu avusese. Îşi reamintea de asemenea glasul Annei, în ajun, la telefon: „Te iubesc, Domi!” Era prima oară când i-o spunea. Se gândi la Giorgio, la vila din Roma. În definitiv, de ce nu s-ar duce să-i vadă dacă fiică-sa o invitase? Dacă se va duce, îl va lua şi pe Alain.

Revenise brusc la realitate. Îl privi pe Gerard.

— Ştiţi, lucrurile nu s-au petrecut chiar ca-n basme, zise ea. Ferma aceasta micuţă am cumpărat-o în parte pe credit şi mai ales graţie banilor proveniţi din vânzarea apartamentului pe care l-am avut la Paris. Drepturile de autor nu ne-ar fi ajuns nici măcar ca s-o mobilăm. Mai târziu însă, poate… Cărţile se vor vinde, desigur. Un timp voi avea din ce trăi. Este, oricum, fantastic. Minunat mai ales să văd, peste câteva minute, ce-a realizat televiziunea după cartea mea.

— Vorbiţi-mi despre timpurile când eraţi pe marginea prăpastiei.

— De obicei, este emoţionant să-ţi povesteşti nefericirile după ce ai scăpat de ele. Când a murit Jacques Brel, s-a spus că în perioada debutului dormise patru nopţi consecutive pe o bancă, vizavi de Medrano. Trebuie să fii bogat ca să-ţi îngădui să mărturiseşti că ai fost odată sărac. Sărăcia mai

degrabă te înstrăinează, decât dezonorează. Am trecut prin situaţii din astea.

Michel se aşezase pe canapea alături de tovarăşul său. Îi spusese lui Dominique:

— N-aţi vrea să vă instalaţi în fotoliul acesta? Am putea fotografia mai bine pendula de pe peretele din fund şi uşa cu geamlâc dând spre grădină.

Ea-şi schimbă locul şi blitzurile fulgerară din nou.

— Foarte bine, aprobă Gerard. N-aveţi, cumva, câteva fotografii vechi cu locuinţa din strada Saint-Sauveur?

Ea reflectă:

— Nu, nu cred.

— Păcat! Maghernița de altădată şi ferma de aici, ce splendidă compoziţie! Miracole care redau speranţe cititorilor noştri, care-i fac să viseze, asta ne trebuie. Mai gândiţi-vă. O fotografie, oricât de mică ar fi. Împreună cu fiica dumneavoastră.

Dominique dădu din cap.

— Îmi pare rău. În epoca aceea n-aveam niciun chef să mă fotografiez.

O uşă se deschise la etajul de sus şi chipul lui Alain răsări în capul scărilor. Se aşează pe o treaptă şi se frecă la ochi. Privirile celor doi bărbaţi se pironiră asupra lui.

— Cine-i? întrebă Gerard.

— Nepoţelul meu.

O expresie radioasă îl lumină o clipă şi Michel începu din nou să facă fotografii.

— Fiul Annei, nu-i aşa?

— Da, fiul ei.

Gerard mirosi un excelent subiect pentru a scrie un articol strălucit.

— Şi, dumneavoastră îl creşteţi?

— Nu chiar. Se află la noi pentru câteva zile. Suntem fericiţi să-l avem. Este adorabil.

Fâstâceala lui Dominique nu scăpase celor doi reporteri. Michel mitralia copilul uluit care

începuse să plângă întinzând braţele într-un gest de disperare. Dominique se repezi spre el.

— Nu-l amestecaţi în toate astea, vă rog.

Michel o fotografie urcând grăbită scara în clipa când Alain i se arunca în braţe.

— Lăsaţi-l în pace. El n-are ce căuta în istoria asta. Nimeni nu-i la curent.

— Şi fiica dumneavoastră? Unde se află? Am putea-o vedea? Ar fi teribil să vă avem pe toţi trei reuniţi astă-seară, în faţa micului ecran, privind primul episod din foiletonul ce vă relatează viaţa. În ceea ce-l priveşte pe Olivier, o să facem un montaj. N-are timp să vină. Vom trece pe la biroul lui. Ne-a rugat. Dar fiica dumneavoastră?

— Este într-o călătorie. De aceea Alain locuieşte aici, acum. N-am cum să iau legătura cu ea.

Se întrerupse şi-i privi pe cei doi bărbaţi cu un aer neliniştit:

— Olivier v-a vorbit despre ea?

Continuă să coboare scara ţinându-l pe Alain strâns la piept. Gerard o fixa:

— Da, ne-a vorbit, într-adevăr.

Domi coborî ochii. Oare ce-o fi spus Olivier? De ce o critica întotdeauna pe Anne? Nu încercase niciodată s-o înţeleagă. Îşi formase despre ea o părere definitivă cu toate că, într-un fel, contribuise şi el la dezechilibrul fetei. Nu din pricina lui se aruncase ea în braţele primului venit mai înainte chiar de a fi învăţat ce e viaţa? Să nu fi realizat el, oare, cât de mult o frustrase, încă din copilărie, de dragostea totală a mamei sale? Impusese un partaj care n-a fost totdeauna echitabil.

Cu glasul strangulat de emoţie se adresă ziaristului:

— Ce v-a spus despre ea?

Gerard se pregătea să răspundă când telefonul sună. Ea se îndreptă spre fundul încăperii ţinându-l pe Alain de mână. În timp ce se îndepărta, Michel îi contempla curios silueta încă foarte graţioasă,

taiorul elegant care o slăbea şi ceafa liberă cu părul tăiat scurt dându-i aerul unui băiat tânăr. Alain se juca cu firul telefonului şi fotograful nu se putu abţine să-i prindă pe amândoi. Se aplecă spre Gerard.

— Las-o baltă, cu întrebările despre fiica-sa. N-o mai agasa. Am înţeles ce voiai, dar ar fi urât din partea ta. Nu uita că Olivier ne este prieten.

Când se întoarse spre ea, Dominique surâdea.

— Încă un interviu în perspectivă. Un ziar din provincie de astă dată.

Gerard, cu părere de rău, dădu înapoi. Pricepuse îndată că pentru Dominique poveştile cu zâne nu erau atât de minunate pe cât voia presa să le facă. Femeia aceasta avea probleme. Dovadă, aerul ei preocupat, privirea ei neliniştită. Desigur, din pricina Annei pe care n-o puteau vedea astă-seară – o asemenea seară. El se apropie de fereastră şi contempla peisajul îngheţat ale cărui umbre se amestecau cu norii cenuşii şi bizari. Cu siguranţă nu era totdeauna plăcut să trăieşti aici pentru o femeie încă tânără.

— Ieşiţi des? o întrebă el.

— Nu. Olivier este acum prea prins de meseria lui şi fără el n-am chef de nimic. Nu mi-aţi răspuns ce v-a destăinuit el în privinţa Annei?

— Nimic, absolut nimic. Nu vă faceţi probleme, un simplu bluf de-al meu ca să aflu mai multe.

Ea se aşază lângă Alain.

— V-aţi liniştit, da?

Michel îşi reîncărca aparatul.

— Am venit prea din vreme, zise el. Va trebui să aşteptăm ora foiletonului. Sper că nu vă deranjăm. Primele dumneavoastră impresii, primele emoţii, cum vi se vor părea imaginile – şi asta ne interesează.

— Îmi acordaţi prea multă importanţă. Vă repet: sunt Doamna Univers.

El îşi manipula teancul de bobine, rulându-le sau aranjându-le în cutiuţele rotunde. Ea le

propuse:

— Mă duc să vă pregătesc ceva. Dacă vă este sete, serviţi-vă.

Gerard îi mai pusese câteva întrebări. Afară, noaptea cobora blând peste câmpie.

— Nu vă temeţi să staţi singură, seara?

— Nu sunt fricoasă. Aveam nişte vecini încântători în locuinţa din faţă. Au plecat. Dar vor veni cu siguranţă alţii în loc. De partea cealaltă a drumului mai sunt câteva vile. Nu locuiesc într-un loc atât de pustiu. Suntem doar la cincizeci de kilometri de Paris.

Ea privea pe fereastră casa mută şi goală a Englezului. Regreta adesea prezenţa acestui cuplu original. Ea cântând neobosită la pian, în timp ce-şi bodogănea soţul, chiar când acesta se afla la capătul celălalt al grădinii. El, cu statura-i uriaşă, neascultând-o şi pasionat de ierbarul său şi de păhărelele de vin pe care le îngurgita pe ascuns la intervale regulate.

— E-adevărat că foştii mei vecini îmi lipsesc, oftă ea privind storurile trase.

Michel căsca, răsturnat pe canapea şi Gerard tuna şi fulgera împotriva mustrării de conştiinţă care-l împiedica să meargă mai departe. Din pricina prieteniei cu Olivier, reportajul nu va fi de prea mare interes. În general scormonea totul ca să descopere ceea ce i se ascundea. Asta îl incita. Îşi alcătuia interviurile ca un poliţist conducând o anchetă.

O camionetă frână brusc în faţa casei. Coborî un bărbat în braţe cu o uriaşă jerbă de flori. O aşeză pe dalele de marmură din living. Crini şi trandafiri.

— De la Olivier, gândea ea.

Luă repede cartea de vizită: *Eric şi prietenii tăi ghizi nu te uită şi sunt alături de tine în seara aceasta…*

Se simţi, o clipă, decepţionată. Uitase că Olivier renunţase de mult la asemenea atenţii delicate care

o făceau atât de fericită pe vremuri.

— Sunt superbe, zise Michel.

Ea se gândea la Eric, la camarazii ei ghizi, care se pregăteau să înceapă sezonul turistic. Trecuse mult de când nu mai avea vreo ştire de la ei. Eric se specializase pentru ţările estice. Jean-Pierre îşi reluase traseul Spania-Portugalia. Îşi aminti de întâlnirile cu ei. La Moscova, la Madrid, la Berlin. Clipele de descurajare, oboseala care o distrugea, clienţii arţăgoşi, drumurile nesfârşite, etapele dificile.

Ca şi cum i-ar fi ghicit gândurile, Gerard se apropie de ea.

— Nu suferiţi că nu mai călătoriţi?

— Nu era totdeauna plăcut, să ştiţi. Este o meserie extenuantă pe care n-o poţi practica multă vreme fără să rişti să-ţi distrugi sănătatea. Şi apoi, de acum înainte voi călători împreună cu Olivier.

Îşi aminti cu amărăciune că acesta îi spusese cu o săptămână în urmă „Anul acesta, n-o să-mi iau concediu, scumpo. Vom rămâne aici. Nu mă pot îndepărta de ziar. Sunt atât de fericit că mi-am găsit această nouă slujbă, «Vedettes» este în plină ascensiune. Un singur pas greşit şi riscăm o catastrofă. Aerul de la Matz este excelent.

O strânsese în braţe, o sărutase îndelung şi adormise murmurând: „Sunt frânt de oboseală, să ştii… Este mai bine să nu prea facem dragoste în momentul acesta. Mi-ar tăia elanul”. Şi începuse să sforăie.

Cu câteva clipe înainte de a începe foiletonul, Dominique trăsese draperiile şi se instalase pe canapea. Gerard îşi aprinsese o pipă scoasă din taşcă şi exclamase:

— „Orice asemănare sau similitudine cu evenimentele sau cu persoanele în viaţă este fortuită şi involuntară.” Ca de obicei, exact ceea ce vom vedea îndată pe micul ecran. Unde s-ar putea scrie aşa: Fraza aceasta este falsă, în întregime

falsă, întrucât viaţa dumneavoastră va fi povestită pe tot parcursul acestor săptămâni.

— Minunată găselniţă, zise Michel. Va trebui să fotografiem artiştii de pe ecran şi pe Dominique fericită, privindu-i. Cum se numeşte artista care interpretează rolul dumneavoastră?

— Laura Valmont. A jucat în câteva filme. Iar el este Jose Trecourt. Îl va interpreta pe Olivier.

— Laura Valmont, nota Gerard silabisind cu glas tare numele celor doi actori. Vă bucură această publicitate entuziastă şi neaşteptaţii, Dominique?

— Da, sigur că da. Cine nu s-ar bucura?

Nu îndrăznea să adaoge: „Nu mă las păcălită. Ştiu că dacă n-aţi fi prieteni cu Olivier, puţin v-ar păsa de mine. Un foileton printre altele! Aţi vrut să-i faceţi un serviciu. Ceea ce vă interesează pe voi, nu-i faptul că am făcut totul ca să scriu cât mai bine această poveste. Nu. De toate astea nici nu vă pasă. Nimănui nu-i pasă de altfel. Ceea ce vă interesează, sunt nefericirile mele şi norocul orb care m-a salvat. Iată ce-i pasionează pe toţi. Un episod de viaţă care să-i consoleze. O fată care a fost mai nefericită ca ei. Asta linişteşte!”

Michel se năpusti spre televizor.

— Gata! Crainica anunţă programul. Urmează primul episod din *Viaţa mea de câine.* Atenţie, Dominique! Apropiaţi-vă obrazul de al micuţului Alain. Foarte bine. Nu vă preocupaţi de mine.

Pe ecran actriţa Laura Valmont, deschide uşa tristei sale locuinţe. Îşi ţine fiica de mână. Se vede unica încăpere cu masa ei acoperită cu o muşama, un aragaz stricat, trei scaune oribile şi un pat într-un ungher. Laura are un aer obosit. Faţa trasă şi privirea tragică. Micuţa un chip palid şi trupul pirpiriu.

Dominique îşi şterge o lacrimă căzută pe obraz. Realizatorul făcuse o treabă excelentă. Se regăsea, ea cea de altădată, pradă spaimelor, neliniştilor

cumplite care o împiedicau să doarmă. Îl strânse pe Alain la piept, de parcă, deodată, ar fi revăzut-o pe Anne copilă. Chiar şi aragazul semăna cu al ei de atunci.

— Perfect! nu se putu abţine să strige Michel. Plângeţi dacă vă vine! Nu vă reţineţi mai ales! Dimpotrivă, este minunat pentru noi!

Lumina blitzului brăzdase întunericul. Micul sfert de oră trecuse pe nesimţite. Destul de mulţumiţi, oricum, cei doi reporteri îşi împachetau materialul. Dominique era emoţionată. Cu gâtlejul uscat, îi conduse spre portiţa grădinii. Înainte de a se îndepărta, Gerard scoase un carneţel din buzunar şi se întoarse spre ea:

— Ah! am uitat! Când eraţi mai tânără, nu v-a prezis nimeni acest viitor strălucit?

Dominique îl privea mirată.

— Nu, nimeni.

— Încercaţi să vă amintiţi. Scotociţi-vă memoria. Vreo bătrână ghicitoare. Cineva oarecare. Un ghicit în cărţi, în liniile palmei sau în zaţul cafelei. N-aţi făcut niciodată spiritism?

— Sunt dezolată. Nu.

— Atunci, lăsaţi pe noi. Ticluim noi ceva. De acord? La revedere, Dominique.

Maşina dispăruse îndată pe drumul spre Bréviaires. Telefonul suna neîntrerupt. Olivier o chemase primul.

— Eşti fericită, scumpo? Primul episod a fost excelent. Chiar de la început te prinde. Micuţa este perfectă iar Laura Valmont, tulburătoare. Îi aştept pe Michel şi Gerard. Tocmai au plecat? Înseamnă că nu vor sosi decât într-o oră. Cu circulaţia asta! Mă voi întoarce târziu…

Ea se închise în casă. Contrar celor afirmate ziariştilor, de la plecarea Englezului, cum cădea noaptea, liniştea îi cam dispărea. Îl luă pe Alain în braţe, apoi îl lăsă să ridice receptorul telefonului care suna din nou. De astă dată era Laura Valmont.

— Olivier nu-i acasă? întrebă actriţa.

— Nu, la aparat este soţia lui.

— Ce noroc pe mine să vă aud! Doream să vă aud pe amândoi. Ce impresie v-a făcut foiletonul? V-a plăcut? Sunt încântată Regret că n-am avut niciodată plăcerea să vă întâlnesc. Păcat! M-aţi fi ajutat să înţeleg şi mai bine personajul dumneavoastră. A fost un rol dificil. V-am îndrăgit cartea. Este foarte sinceră.

— Într-adevăr? Mă bucură. Vă felicit că aţi jucat cu atâta dăruire, că v-aţi identificat atât de bine cu personajul. Credeam că într-o poveste atât de lungă şi cu atâtea complicaţii, artiştilor le vine greu să retrăiască emoţiile eroilor, riscând să le piardă din vedere în timpul desfăşurării acţiunii.

— Da, se întâmplă şi aşa, dar interpretându-mi rolul, m-am agăţat de femeia aceasta care vi se aseamănă atât de mult.

— L-aţi interpretat cu fineţe, cu acurateţă.

— Se pare că scrieţi o altă carte. Mi-a vorbit despre ea Olivier, săptămâna trecută.

Fără să mai scoată o vorbă, Dominique îndepărtă receptorul de obraz. Glasul Laurei Valmont continua să vibreze la capătul firului. Ea n-o mai asculta. Aşadar, Olivier o revăzuse. De ce nu-i spusese nimic?

IV

Oraşul lâncezea sub cerul ca marmura între colinele unduitoare. Cupolele se legănau în umbră, iar Tibrul cu şerpuirea-i metalică gâtuia câte unele în trecere.

Pe terasa vilei *Lucioles* Olga aranjase masa pentru trei persoane. Anne aprinsese felinarele şi-şi lovea palmele.

— Ţânţari scârboşi, exclamă ea. M-au şi pişcat de câteva ori noaptea trecută.

Privirea i se îndreptase spre poarta de la intrarea în parc. Poate că Marcello n-avea să vină în seara aceasta. Nu-i stătea în obicei să întârzie şi ar fi trebuit să se afle aici, de cel puţin două ceasuri. Nădăjdui că-şi schimbase hotărârea şi scoase un oftat de satisfacţie.

Olga aşeză un bol cu măsline negre pe masă. Anne luă două şi le mâncă în vârful buzelor. Din locul unde se afla, auzea vocea tunătoare a lui Giorgio care dădea câteva telefoane în interes de serviciu.

— Domnul nu v-a spus nimic cu privire la fiul dânsului? o întrebă ea pe Olga.

Adăugă:

— Nu, nu încerca să te bâlbâi pe franţuzeşte, răspunde-mi în italiană. Este cel mai bun mijloc să învăţ limba.

În interiorul casei, Giorgio vocifera. Deasupra Romei, soarele în asfinţit ţesea o pânză aurie pe care briza o tulbura din când în când.

— Iată-l, exclamă Olga, zărind limuzina albastră şi decapotabilă ce tocmai se oprise în faţa gardului.

— Iată-l, într-adevăr, murmură Anne care-şi spunea: „Nădăjduiam atâta să nu vină. Iar o să-mi

facă mutre toată seara”.

Olga şi alergase spre Giorgio ca să-l anunţe de sosirea fiului său. Marcello urca tacticos scara răsucită în stânca ornamentală. Zâmbea, şi Anne îl privi mirată.

— Scuzaţi-mă, am întârziat puţin. Am fost reţinut la birou.

Venise pe terasă, luând, la rândul său, câteva măsline din bol. Se întorsese spre ea:

— Eşti încântătoare. Rochia asta îţi vine de minune.

Ea nu-şi putea reveni din uluire. De obicei n-avea niciodată ochi pentru ea. Când îi vorbea, abia îi răspundea.

— Într-adevăr, insistă el, nu mi-ai părut niciodată atât de fermecătoare.

Ea şovăi.

— Şi dumneata eşti foarte elegant. Ah! moda asta italienească…

Giorgio ieşise din casă, hirsut şi furios din pricina unei discuţii furtunoase pe care tocmai o avusese cu un client. Îl văzu pe Marcello îndepărtându-se împreună cu Anne. Coborau amândoi spre piscina adăpându-se de la un rest de asfinţit de soare însângerat.

— Tata ţi-a oferit inelul acesta?

— Da, tatăl tău. Azi după-amiază. Îl doream la disperare de câteva săptămâni.

Marcello îi luă blând mâna şi mângâie pietrele strălucitoare.

— Ai un gust excelent, Anne! E-o lucrătură foarte fină.

Era pentru prima oară când îi spunea pe nume. Ea îl privea nedumerită şi se întreba dacă era într-adevăr în starea lui normală. Nu mai avea privirea bănuitoare pe care i-o ştia. Părul blond, pieptănat altfel, îi degaja faţa destul de frumoasă, cu trăsături regulate şi bronzată. Până atunci nu-i remarcase albastrul pregnant al ochilor. Fără motive aparente, Anne şi Marcello se ocoleau, se detestau.

Întrevederile lor forţate reprezentau un coşmar atât pentru unul cât şi pentru celălalt.

O conduse până la capătul parcului, spre „boschetul Dianei”, cum îl numise Giorgio, din pricina femeii cu arcul năpădit de muşchi şi braţul drept pe jumătate rupt. Giorgio vizitase castelul de la Versailles şi grădinile acestuia cu statuile ascunse-n frunzişuri îl impresionaseră, încercase să presare şi el în propriu-i parc statui ca aceasta reprezentând o femeie cu şolduri largi, zâmbind etern spre doi tritoni plasaţi lângă un bazin.

Marcello culese o ramură şi o luă pe Anne de braţ.

— Vino să ne aşezăm aici: Fii atentă la rochie, piatra nu-i prea curată.

Ea-şi ridică pulpanele tunicii albe şi le fixă de cureaua pantalonului de culoarea peruzelei. El continuă:

— Am să-ţi dau câteva explicaţii. M-am decis s-o fac chiar astăzi.

Ea-şi îndreptă trupul şi se îndepărtă, deoarece el aproape că i se rezemase de umăr. Îngână:

— Explicaţii! Dar pentru ce? Şi de ce astăzi?

— Mi-am dat seama cât de nedrept am fost totdeauna cu dumneata. Recent, tatăl meu mi-a atras atenţia şi a avut dreptate. Aveam însă scuze. Din pricina lui desigur. Când mama a murit eram foarte tânăr. Ştii s-a otrăvit prosteşte cu o scoică. După dispariţia ei, am văzut defilând o grămadă de femeiuşti prin casa noastră. În general, nu erau prea demne de interes şi nici prea amabile faţă de mine. Atunci, am devenit suspicios

Anne îl întrerupse:

— O grămadă de femeiuşti.

— Ah! Anne, iartă-mă. Adevărul este uneori greu de suportat. Tatăl meu nu ţi-a vorbit desigur mai nimic despre trecutul său. Trebuie să-l ierţi. Pentru un bărbat singur cu un fiu de crescut, viaţa nu-i tocmai veselă. Nu-i spune nimic, te rog. Din

pricina purtărilor lui eram rezervat. Mă obişnuisem cu femei total diferite de dumneata.

Anne, care nu-l iubise niciodată pe Giorgio, simţea totuşi o anume iritare. Nu era plăcut pentru ea să fie succesoarea „grămezii" de femeiuşti, despre care-i vorbise Marcello.

— Te-am necăjit poate? se nelinişti el luând-o de după umeri. Eşti atât de tânără, atât de dezarmată. Atitudinea bărbaţilor copţi poate că te surprinde uneori. Tatăl meu nu este un om josnic. Pur şi simplu un curtezan, atâta tot. Ca atâţia alţii. De când te cunoaşte, cred că s-a schimbat foarte mult.

Anne se îndepărtă de el. Nu-i plăcea mâna lui umedă atingându-i braţul, nici răsuflarea cu miros de alcool.

— Haidem la masă, zise ea ridicându-se. O să se nelinişteascăă dacă nu ne vede.

El o reţinu, prinzând-o de talie.

— Nu înainte de a mă asigura de simpatia dumitale. Nu îndrăznesc să-ţi cer afecţiunea. Voi şti să aştept. Aş dori să şterg din memorie zilele acelea mohorâte când m-am purtat atât de ursuz cu dumneata. De acum înainte, vei avea totdeauna în faţa dumitale un băiat curtenitor care te va iubi şi te va respecta. Poţi conta pe mine în totul. Îmi pare aşa de rău!

Anne îl privea bănuitoare. Noua lui atitudine o uluia. Ce urzea oare?

Se îndreptară către aleea pe care paşii scrâşneau pe pietriş. Giorgio se afla tot pe terasă, în picioare, cu braţele atârnându-i. Când îl văzu pe Marcello sprijinindu-şi uşor mâna de umărul Annei, un surâs fericit îi lumină chipul. Uitase de clienţii recalcitranţi ce refuzaseră la telefon să regleze nişte facturi întârziate. Singurele fiinţe pe care le iubea pe lume erau aici, înaintând cuminte spre el, uniţi şi destinşi. În sfârşit se împăcaseră. Discuţia sa cu Marcello, săptămâna trecută, dăduse roade. Îl

dojenise, îl convinsese că Anne nu era o ingrată, o aventurieră lipsită de scrupule.

— Bună seara, copii! exclamă el. Haideţi repede la cină. Olga se neliniştеşte. În lumina asta arătaţi splendid, amândoi. De ce-ai întârziat astăzi? Ai uitat să mă săruţi. Ce-ar fi să deschidem o sticlă de şampanie? Ai ceva la rece, Olga? Sigur că da, franţuzească. Cea pe care am cumpărat-o la Vertus, lângă Reims, de la un amic pe care-l cunoscusem la uzinele de la Fougères. L-am regăsit zece ani mai târziu îmbogăţit de pe urma vinului. Produce cu nemiluita. Va trebui să-i facem o vizită într-o bună zi.

— Nu uita că eşti italian, îi spuse Anne cu ironie.

— Da. Fougères este pentru ai casei!

Marcello se aşezase la masă alături de Anne. În faţa sa, Giorgio se instalase într-un fotoliu de nuiele. Zâmbea din când în când, lovindu-şi pieptul cu palma şi arborând un aer satisfăcut.

— Mulţumită bărbatului Carmelei, ai căpătat o slujbă bună. Îţi mai place? îşi întrebă el fiul. Niciodată nu mi-ar fi trecut prin minte să te angajez la o companie aeriană. Iar micuţa Monica? Ce face ea? Mai ieşiţi împreună? O ador. Este fermecătoare.

Marcello nu răspunse şi-şi plecă ochii.

— Sunt mândru de tine, continuă Giorgio. Eşti un bărbat frumos şi cred că dai gata fetele.

Olga adusese un platou cu homari. În nimbul strălucitor al felinarelor, o droaie de insecte mărunte valsau. Bezna care se îndesise îi izola aproape de grădină. Piscina abia dacă mai desena pe întuneric un dreptunghi nesigur, iar copacii împrejmuind parcul nu se mai puteau juca de-a fantomele deoarece cerul neguros îi înghiţise. Descojind carapacea trandafirie, Anne era visătoare. Din când în când îşi întindea mâna ca să admire efectul produs de inel şi-i adresa un zâmbet

recunoscător lui Giorgio, care o contempla îndrăgostit.

— Ai dus-o pe Anne să viziteze Roma? întrebă brusc Marcello.

— Să viziteze Roma! Bineînţeles! O cunoaşte. Facem în aşa fel ca să ieşim zilnic în oraş.

— Dar monumentele şi muzeele? Istoria uluitoare a acestei cetăţi, cea mai frumoasă din lume!

Giorgio se scărpină în cap.

— Ştii, eu, lucrurile astea nu m-au pasionat niciodată. Mărturisesc că nu m-am gândit că pe Anne ar putea-o interesa.

Luă mâna tinerei femei.

— E-adevărat, porumbiţo, ţi-ar place să faci asemenea plimbări?

Olga destupă sticla adusă. Anne îşi înălţă umerii ne-păsătoare.

— De câteva ori am fost ghid pe autocarele mamei mele. M-am săturat repede. În general nu-mi place genul acesta de distracţii. Mi se par chiar plicticoase. Era o vreme încă, când Dominique le adora. Era formidabilă. A părăsit şcoala la cincisprezece ani, dar a tocit, atâta, încât uneori era luată drept profesoară. Ea îşi râdea în barbă.

Marcello se aprinse:

— Când ai şansa să locuieşti într-un oraş ca ăsta, e păcat să nu încerci să-l cunoşti. Îţi propun următorul lucru, Anne…

Giorgio îl întrerupse, încreţindu-şi ochii porceşti şi descoperindu-şi dinţii prea mari şi neregulaţi:

— Eu, însă, cred c-ar prefera alte distracţii! Aşa-i, porumbiţo?

Jenată, ea se înroşi.

— Încetează să-mi spui aşa. Reuşeşti să mă agasezi.

După râsul plin al lui Giorgio se lăsă brusc linişte. Marcello, care se prefăcuse că nu aude nimic, continuă adresându-se tatălui:

— Întrucât genul acesta de plimbări îţi displace, încredinţează-mi-o pe Anne sâmbătă după-amiază. Voi şti s-o conving să îndrăgească pietrele vechi. Doar n-o să-şi petreacă viaţa discutând numai despre toalete cu prietenele dumitale. Carmella este o fată fără materie cenuşie. Merită mai mult.

Giorgio este fericit să constate că fiul său se purta amabil cu Anne. Noua lui atitudine îl făcea fericit. Păcat că nu s-au înţeles atât de mult timp! Se înduioşă:

— Îmi pari teribil, astăzi, fiule!

Olga trecuse un cleşte prin flacără. Deschiseră o nouă butelie de şampanie. Dopul pocni scurt şi ei tresăriră. O pasăre de noapte zburase spre ei, apoi, zăpăcită de lumină, făcuse iute cale-ntoarsă. Departe, oraşul palpita împreună cu castelul Sfântul-Înger a cărui statuie cocheta cu norii. Palatul de Justiţie alb şi neted ca un mulaj, vila Medicis cu cele două turnuri ale sale şi Panteonul îndoindu-şi temător şira spinării. Anne privea cu melancolie decorul. Se gândi din nou la mama ei care-şi plimbase adesea turiştii prin Roma. De câte ori o fi trecut prin oraşul acesta? În ce hotel o fi locuit împreună cu turiştii? Le arătase oare colina Janicule nu departe de casa în care locuiau ei în prezent?

— De când eşti aici, o întrebă Marcello împăunându-se, te-ai gândit vreodată că ne aflăm atât de aproape de biserica Sant'Onafrio unde a murit Tasso? Ştiai că Chateaubriand ar fi vrut să-şi sfârşească zilele aici? Ai văzul, prins de zid, citatul din *Memorii de dincolo de mormânt?*

Anne nu îndrăzni să-şi dezvăluie ignoranţa. Despre Chateaubriand nu ştia decât că era înmormântat pe Marele Bé la Saint-Malo. Indicase acest loc pasagerilor ei în cursul unei călătorii organizate.

Marcello îi părăsi spre miezul nopţii. Era cam cherchelit şi nu-şi prea găsea drumul spre maşină. Tatăl său îl însoţise. Anne intrase în salonul uriaş,

în timp ce Olga strângea masa. Se întinsese pe un divan aşezat într-un colţ al încăperii şi, uşor ameţită, aţipise. Se cufundase îndată într-un vis unde mii de chinezi micuţi ieşeau prin terestre lătrând. Unul dintre ei avea puţin chipul lui Marcello.

— Sunt atât de fericit! tună Giorgio care o trezi brusc. Dormi, porumbiţo?

— Îţi repet, nu-mi mai spune aşa. Nu-ţi dai seama ce ridicol este!

— Eşti obosită, scumpo. Îţi iert proasta dispoziţie. Sunt în al nouălea cer. Înainte de a ne despărţi, Marcello mi-a declarat că sunt un norocos, că eşti adorabilă. În sfârşit vede bine. Şi-a schimbat total părerea despre tine. Este un băiat inteligent.

— Lasă-mă să dorm, te rog.

El încercă s-o ia în braţe.

— Să nu adormi. Hai să mai bem un păhărel. Este o zi mare pentru mine. Ne putem căsători. Marcello nu se va mai opune. L-ai cucerit.

Anne nu răspunse.

— Ştii de ce s-a născut la Roma? Când maică-sa era însărcinată, locuiam la Ispahan. Ea era dintr-un sătuc din Toscana. Destul de şovină, voise ca fiu-său să se nască-n Italia. De aceea ne-am instalat aici. Am vrut să-i dau o educaţie bună. A studiat în Franţa. A avut tot ce şi-a dorit. Este foarte instruit. Eu, în schimb, m-am îmbogăţit la Roma. Norocul. Un noroc chior. Am fost totdeauna un descurcăreţ. După ce a murit mama lui Marcello nu m-am recăsătorit. Mi-era prea teamă să nu sufere văzând o nouă prezenţă feminină în casă. Totuşi, aş fi putut de mii de ori… Dar nu-mi pare rău. Te-am găsit pe tine, Anne, şi cu tine mă voi căsători.

Ea căscă gândindu-se la ce-i mărturisise Marcello, la toate femeile pe care le văzuse defilând în casa tatălui său. N-avea nicio importanţă. Nu-l iubea pe Giorgio şi mult îi păsa de ce făcuse înainte.

Cu un glas năclăit, el continuă:

— O să te ducă să vizitezi Roma, să te înveţe o groază de lucruri. Cu el n-o să te plictiseşti. Cred că l-ai cucerit cu adevărat din moment ce a luat asemenea hotărâre. Este sălbatic, foarte secretos şi nu-i place să piardă vremea.

Ea se miră iarăşi de brusca schimbare de atitudine a lui Marcello. Era foarte intrigată.

V

Accidentul avusese loc la o răspântie, lângă localitatea Bazoches. Buimăcit, Olivier ieşise din maşina al cărui bot se strivise de trunchiul unui stejar. Era foarte palid şi mâna, care căuta maşinal o batistă, îi îngheţase. Avea un gust ciudat în gură şi-şi dădea seama că-i curge sânge din nas. Îl cuprinsese frica. Era singur în acest loc pustiu de ţară. La această oră târzie, nu mai era nimeni pe drumuri.

Se agăţase de mânerul portierei deformate şi scuipase sângele care-i curgea acum şi din gură. Avea impresia că i se clătinau incisivii. Deodată simţi că-l doare tot trupul. Mai întâi în dreptul şoldurilor, apoi burta care se izbise probabil de volan. Privise în interiorul maşinii. Scaunul era dislocat iar obiectele de pe bancheta din spate zăceau risipite până şi pe tabloul de bord.

Tăcere profundă. Nicio casă de oameni. Oricum, ar fi fost incapabil să facă trei paşi ca să ceară ajutor. Picioarele i se înmuiaseră şi a trebuit să se aşeze pe taluz. Ce idee stupidă să o ia pe aici! De obicei, se înapoia la Matz pe drumul de la Trappe.

Pe cer, puzderii de luni de-un alb glazurat despicau negura. Deşi nu bătea vântul, fusele

plopilor se agitau furibunde. Îşi dusese mâna la frunte. Şi de aici curgea sângele. Îi venise să vomite, se întinsese pe iarba foarte moale şi închise ochii.

Învelit în celofan păstrăvul avea gura căscată şi privirea sticloasă. Dominique luase un cuţit, şovăise o clipă şi-i tăiase capul. Sângele ţâşnise şi începu să şiroiască. Curgea peste tot. Şuvoiul nu se mai oprea. Petele de sânge de pe mochetă păreau uriaşe şi dâre lungi zebrau uşile dulapului de vase. Dominique striga: „Dragul meu!" Avea faţa răvăşită. Alerga spre telefon. „Dragostea mea!" Lui Olivier i se părea că plânge. „Nu la spital, murmura el. Nu, nu la spital, iubito." Capul păstrăvului căzuse. Olivier întinse mâna să-l prindă. „Nu te mişca, te rog. Curând va veni doctorul."

Când ieşi din coşmar, văzu buchetele de flori de câmp de pe pereţi şi începu să socotească numărul corolelor. Le grupa câte cinci, dar ultimele nu aveau decât trei. Reîncepu să socotească invers, dar tot trei rămâneau. Îşi încruntă sprâncenele şi mişcarea aceasta a feţii îl readuse la realitate. O durere atroce îi ţintuia fruntea, la rădăcina părului. Îşi duse mâna la cap şi degetele întâlniră un pansament prins cu o cruce de plasture. Dominique stătea la căpătâiul său. Avea ochii larg deschişi şi genele ei semănau deodată cu petalele florilor din tapet. Vru să mai socotească o dată dar obrazul soţiei sale se apropie de al său. Îl sărută uşor pe buze. Corola din jurul pupilelor ei se contractă şi apoi se închise. Din ochi îi curgeau lacrimi. El se gândi la rouă. Roua de pe pajişti, toamna. Perle de rouă pe pânza de păianjen întinsă între două bare din fier forjat la marginea ferestrei.

— Mi-e sete, zise el.

Dominique apropie un pahar, îşi petrecu braţul sub ceafa lui şi îl ajută să bea. El o auzi respirând greu.

— Ce s-a petrecut? Cum s-a întâmplat? Te iubesc, da, te iubesc mult. Mi-a fost atât de frică. Dar nu-i nimic. Doctorul a spus că nu-i ceva grav. Mâine vei face o radiografie. Din pricina surmenajului ai clacat. Erai prea ostenit. De câtva timp, presimţeam o catastrofă. Eşti aici, lângă nune. Nimic altceva nu mai are importanţă. Odihneşte-te.

Ea se strecură lângă el, lipindu-şi pătimaşă faţa de pieptul lui. El aţipise. Ea închise ochii şi stătu nemişcată. Noaptea se lipea de geamuri, deoarece nu trăsese storurile. În odaia învecinată Alain avusese probabil un coşmar. Ţipase, dar ea nu îndrăzni să se ridice de teamă să nu-şi trezească soţul a cărei respiraţie o asculta concentrată. În cele din urmă, adormi şi ea. O rafală puternică de vânt zgudui casa. Olivier tresări. Ea îl înlănţui drăgăstos.

— Te simţi mai bine? Spune-mi că-ţi merge bine, în dimineaţa asta.

El încercă să se ridice într-un cot dar noi dureri îi strâmbară faţa.

— Eram puţin nebun, total ameţit, nu? Nici măcar nu ştiu cum s-a întâmplat. Nu-mi amintesc mai nimic.

Îşi lăsă capul să-i cadă pe perină.

— Dă-mi o oglindă, te rog. Am impresia că-s pansat peste tot. Doctorul a spus „nimic grav”. Aşa-i, Domi? Totuşi, mă doare cumplit.

Luă cu o mână nerăbdătoare oglinda pe care ea i-o întinsese. Ea îi mângâia părul.

— Dacă era grav, n-ai fi aici, dragule. Te-ar fi transportat la spital.

— Cred c-am leşinat după accident.

— Ţi-ai pierdut cunoştinţa, într-adevăr. După medic, era mai degrabă din pricina epuizării şi a grijilor.

El se examina, atingea pansamentele şi pata mare şi vineţie care începea să se contureze în jurul ochiului drept.

— Ei da, arăt minunat.

Îndepărtă cuvertura şi încercă să-şi mişte membrele.

— Am scăpat ieftin. Adormisem, cu siguranţă, la volan. Cine m-a adus?

— Patronul de la *Hanul din Bruyères.* Fusese cu soţia la teatru, la Paris, şi se înapoia acasă.

Îi luă mâna apăsându-şi-o pe buze şi adăugă:

— Mi-a fost atât de teamă. Nu-ţi poţi închipui.

Rămăseseră o clipă sprijiniţi unul de celălalt.

— Zile şi zile o să rămâi lângă noi, n-ai încotro.

El protestă:

— Imposibil. Treburile mergeau atât de bine la ziar. Dacă n-am nimic grav, nu văd ce m-ar împiedica să nu-mi reiau îndată slujba.

Ea păru intrigată.

— Oricum, nu mai ai maşină, iar de aici până la Paris, nu-i prea uşor. Sunt în măsură s-o ştiu.

— Nu mai am maşină! Am sfărâmat-o de tot?

— Patronul de la han mi-a spus că nu mai rămăsese decât o grămadă de fiare. A telefonat la jandarmeria din Montfort ca s-o ridice. N-are importanţă. Din moment ce eşti aici!

Ea se lipi mai tare de el, dar el o respinse.

— N-are importanţă! Eşti nebună! Ce-o să se întâmple cu noi? Asigurările nu ne dau nimic şi va trebui să cumpărăm alta imediat. Ce idiot am fost! Să adorm atât de prosteşte la volan. Oare li se întâmplă şi altora? De ce-oi fi luat-o pe acolo? Pe şoseaua de la Trappes drumul este mai puţin monoton. Totdeauna circulă câte cineva.

Se agita şi încerca să se ridice, scoţând mici strigăte de suferinţă. Dominique avea o privire tristă. El observă şi se strădui să-i zâmbească în timp ce îl ajuta să se aşeze pe marginea patului.

La spitalul din Rambouillet radiografiile confirmaseră că nu avea nimic grav. Nici o leziune, nici o fractură, dar o groază de mici echimoze care-i stinghereau orice mişcare. El nu

suporta durerile fizice şi devenise posac, agasant. Aşa cum Dominique dorise atâta, priviseră împreună episodul al cincilea din foileton, lipiţi unul de celălalt. Însă nu mai erau la unison. El fuma nervos şi părea că nu înţelege emoţia resimţită de soţia sa.

— După accidentul de maşină, s-ar spune că eşti mai fericită decât în zilele când plecam la ziar. Eşti ciudată, oricum. Nu mai avem maşină. Bruno Varlet care mă înlocuieşte la slujbă nu urmăreşte decât să-mi ia locul. Totuşi este un neisprăvit. Ai văzut paginarea ultimului număr? Iar tu, în tot acest timp, nu şti decât să te sclifoseşti. Faptul că priveşti în fiecare seară împreună cu mine episoadele foiletonului, te umple de bucurie! Ciudată mai eşti, Domi. În general femeile sunt încântate când bărbaţii lor au o situaţie bună şi aduc bani mulţi acasă. Cred că nu eşti normală.

— Se poate.

— Ai tot ce-ţi trebuie aici şi mă dojeneşti într-una. S-ar părea că te plictiseşti, în timp ce toate prietenele tale te invidiază. Răsfăţată în această splendidă căsuţă, liberă să faci tot ce doreşti. Eram mândru să te ştiu, în sfârşit, liniştită. Totuşi cum mă întorceam ceva mai târziu, te supărai de parc-ar fi din vina mea! Ştii doar ce mult lucrez la ziar şi ce circulaţie cumplită este de la Champs-Elysée până aici.

Iritat, se ridicase brusc, renunţând chiar să mai privească sfârşitul episodului, când Dominique-Laura Valmont încerca să respingă un trecător prea amabil care o invitase să bea un păhărel la barul unui somptuos hotel din Granada.

— Nici măcar nu mai vrei să-l privim împreună! zise ea furioasă. Nu-ţi mai place să stai lângă mine. Preferi să rămâi la ziar cu nu ştiu ce individă. Cât te-ai schimbat, Olivier!

Se ridicase şi ea, închisese butonul televizorului şi se îndreptase spre scară.

— Dacă te-ar vedea Anne, n-ar înţelege ce este cu tine. De când lucrezi la gazeta asta nouă, te-ai luat în serios. Eşti ridicol, să ştii. Da, eram fericiţi înainte. Foiletonul ăsta ar fi trebuit să te emoţioneze pentru că reînvie viaţa noastră boemă.

— Înainte! N-ai decât vorba asta în gură. Era chiar aşa de plăcut să n-avem niciodată un ban, să fim mereu despărţiţi din pricina călătoriilor tale? Arătam ca un pârlit şi Anne îmi reproşa adesea. În tot acest timp tu te speteai să salvezi casa, alergând pe drumuri cu mutra ta de martir. În fond, înţeleg. Nu te plângeai de nimic. Tu eşti o fiinţă dominatoare, Dominique. Soarta noastră depindea adesea de tine şi erai mândră de asta deşi nu voiai să ţi-o mărturiseşti.

— Nu striga aşa de tare. Alain ne poate auzi. Este foarte sensibil, şi cea mai mică ceartă dintre noi l-ar putea şoca.

— Scuză-mă. Sunt nervos. Nu-i prea plăcut să fi aşa de pocit. Aş dori atâta să fii fericită. Fac totul pentru asta şi am impresia că tu nu înţelegi. Bunele mele intenţii le interpretezi pe dos. Totdeauna dau în bară.

Ea veni spre el şi-l înlănţui drăgăstos.

— Nu mai pictezi, nu mai visezi, nu mai scrii poezii. Ai devenit materialist ca ceilalţi. Nu mai eşti bărbatul cu care m-am măritat, Olivier. Mi-ar fi plăcut să trăiesc cu tine toată ziulica în acest mic paradis. Singură, recunosc, mă plictisesc. Am muncit, e-adevărat, prea mult, în trecut. Pensionarea la patruzeci de ani nu mă inspiră.

— Dar cartea pe care aproape c-ai terminat-o? Sunt sigur că va merge.

— Mai spune-o o dată. Sunt nevoia să mă îmbărbătezi, să-ţi citesc paginile pe care tocmai le-am scris. Nu pot suporta ca bărbatu-meu să fie preocupat numai de slujba lui. Am impresia că te enervez când vii, seara, acasă.

— Şi eu mă plictiseam când tu plecai în călătorii. Îmi lipseai al dracului de mult. Uneori

eram gelos. Aşa cum eşti tu acum cu totul pe nedrept.

— Pe nedrept!

— Bineînţeles.

— Atunci lasă-mă să-ţi pun o întrebare.

Ea se îndepărtă şi-l fixă cu privirea.

— De ce nu mi-ai spus niciodată c-ai revăzut-o pe Laura Valmont?

El se înroşi şi-şi clăti gâtlejul.

— Poate că nu-i tocmai momentul, se scuză ea. Eşti atât de jalnic cu ochiul acesta tumefiat şi cu bandajele astea peste tot. Dar eu nu mă gândesc decât la asta, înţelegi, de când mi-a telefonat.

— Ţi-a telefonat?

— Da. După primul episod. Voia să ştie ce părere ne-a făcut interpretarea ei. M-a întrebat dacă a înţeles bine stările mele sufleteşti, dacă intrase într-adevăr în pielea micuţei Dominique mergând prin ploaie cu Olivier. Grozavă tipă! Pare să fie îndrăgostită de personajul lui Olivier! În povestea asta nu se mai ştie unde se opreşte realitatea şi unde începe ficţiunea. Este periculos. Uneori mi-e teamă c-ai să te îndrăgosteşti de ea, pentru că ea şi eu formăm o singură persoană, pentru că ea este cu zece ani mai tânără şi pe departe mai drăguţă. Şi dacă, la rândul ei, s-o fi îndrăgostit de personajul care-ţi seamănă?

El tresări.

— Dar devii complet nebună!

— S-a trădat, spunându-mi că-i vorbiseşi despre noua mea cărţulie.

— Trădat! Ce vorbă! N-avea deloc intenţia să-ţi ascundă că ne-am întâlnit. Eu mă hotărâsem să tac. Ştiam c-ai să răstălmăceşti lucrurile, că n-ai să crezi niciodată-n hazard. Nu văd ce rău e în asta. Când s-au făcut filmările Laura a vrut să te cunoască. Aminteşte-ţi! Te-am chemat la telefon, rugându-te să vii cu noi. Ai refuzat. Nu ţi-a înţeles atitudinea. I-am explicat că erai foarte sălbatică.

Nici eu nu te înţeleg. Este fermecătoare. Ai fi putut-o ajuta, dacă ai fi acceptat s-o întâlneşti.

— Ai făcut-o tu, în locul meu. Aţi stat mult împreună în ziua aceea?

— Ne-am dus să bem un păhărel în strada Ponthieu.

Inima lui Domi începu să bată foarte repede şi foarte tare. Se înroşi. Nu se putea abţine să nu-şi închipuie scena. Olivier într-un bar elegant. Lumina puternică. Banchetele confortabile. Chelnerul amabil şi complice, Laura Valmont lângă el, cu siguranţă provocatoare. Da, realitatea şi ficţiunea se amestecaseră probabil în chip bizar în mintea lui Olivier care nu mai izbutea să le deosebească, Laura, viitorul, Dominique, trecutul. Una cu faţa uşor ofilită, cealaltă înfloritoare şi superbă. Şi, totuşi, aceeaşi femeie. Cărui bărbat i se mai întâmplase asemenea poveste? Poate că-i luase mâna, îi declarase că-i încântătoare, chiar mai seducătoare decât veritabila eroină.

Domi închise ochii şi simţi că leşină. Deodată înţelegea totul. Din pricina Laurei, soţul său nu mai avea poftă să facă dragoste, din pricina ei se înapoia seara târziu, lipsea de la ziar fără să dea nicio explicaţie. Din pricina Laurei trebuia să fie el atât de furios că avea contuziile acestea provizorii, că nu mai avea maşină ca să se întâlnească cu ea, că era blocat la *Matefaims.* Adineaori, privind foiletonul nu făcuse decât o remarcă: „este fermecătoare”. Se clătină. El alergă s-o sprijine.

— Ce-i cu tine?

— Te implor, nu-mi ascunde adevărul. Dacă ea-ţi place mai mult decât mine, spune-mi-o deschis. Dacă nu mă mai iubeşti, nu-i deloc vina ta. Nu poţi face nimic. Nici eu. Nu-ţi voi purta pică. Este mai proaspătă ca mine, mai tânără şi mai veselă. În mintea ta ele se asociază. Ceea ce ţi-a mai rămas din dragostea şi tandreţea pentru mine i le dăruieşti ei. E îngrozitor. În ceea ce ne priveşte, de multă vreme, lucrurile nu mai merg aşa de bine. Viaţa ne-

a obosit, pe fiecare în alt fel. Ne-am realizat prea târziu.

Îngrozit, Olivier o ajutase să se întindă pe canapea. Îi tampona faţa cu o batistă înmuiată în apă de colonie. Ea se sufoca de furie şi de durere.

— De unde ţi-au venit asemenea gânduri? Tu nu eşti făcută pentru viaţa sedentară. Cred că nu-i prea plăcut, recunosc, să stai toată ziua aici, cu Alain. Ţi-au slăbit nervii. Pe Laura, îţi jur, n-am văzut-o decât pentru puţin timp. Ce este rău în asta? Era amuzant să flecăresc cu ea, să discutăm despre film, despre punerea în scenă, despre interpretarea ei. Asemenea lucruri, Domi, nu ţi se întâmplă zilnic! Fata asta nu-i o închipuită. E o mare şansă. În schimb tu nu vrei să vezi pe nimeni. Nu-i un procedeu dacă vrei să izbândeşti în meseria asta.

Ea se calmă puţin şi-l privi visătoare.

— Să izbândeşti!

— Laura Valmont a plecat foarte repede. O aştepta un producător. Curând va fi eroina principală a unei noi piese. Îi merge bine de când a turnat în foiletonul tău. I-ai purtat noroc. Tu aduci noroc tuturora, Domi. Priveşte ce-ai făcut din mine. Un alt om. Puternic, responsabil, cineva pe care Alain şi cu tine se pot bizui.

Ea îşi şterse ochii şi se ridică de pe divan.

— Îţi repet, Olivier, eu nu pe omul ăsta l-am iubit. Când te-am întâlnit, ceea ce m-a atras a fost latura ta distrată, stângace, romantică şi lipsită de apărare. Cu atât mai rău dacă mă consideri ţicnită. Acum am impresia că semeni cu un tip oarecare. Asemenea celorlalţi te zbaţi pentru bani, iar pe mine averea mă lasă rece. Vinde casa asta. Să ne întoarcem la Montmartre într-un mic apartament cu chirie. Miracolul se va întoarce, sunt sigură. Ai privi iarăşi cu dragoste cerul, scriindu-mi poezii, seara, când oraşul aţipit ţi-ar pluti la picioare. Şi ţi-ar rămâne, poate, şi timp pentru iubire. Starea aceea de graţie, Olivier, starea aceea de graţie care

ne făcea fericiţi şi pe care-am lăsat-o, înainte de a veni aici, suspendată în locşorul nostru din strada Ravignan.

Ea era înduioşătoare. El o strânse la piept.

— Jură-mi, reluă ea, jură-mi că Laura Valmont nu înseamnă nimic pentru tine.

— Îţi jur. Este o fată simpatică, o excelentă actriţă. Mi-a plăcut s-o revăd.

El se îndreptă spre micul bar pe rotile, umplu două pahare şi întinse unul soţiei sale:

— Bea puţin din vinul ăsta de porto, vei vedea iarăşi viaţa în roz.

Se aşeză lângă ea, păru că reflectează o clipă, apoi o îmbrăţişă din nou.

— Ai dreptate. Sunt un prost cu ziarul ăsta, de care la urma urmei puţin îmi pasă. Ce-ar fi să plecăm într-o călătorie? Ştiu că asta-i slăbiciunea ta. Doar noi doi, Domi. Pe Alain l-am da în grija cuiva. O călătorie în care ne-am regăsi, sunt convins.

— Ar fi teribil.

— Mai întâi trebuie să ne cumpărăm o maşină. Necesitate de primă urgenţă, zise el râzând.

— Credeam că n-ai să poţi pleca în concediu anul acesta.

— Văzându-te atât de nefericită, mi-am schimbat hotărârea. M-ai înspăimântat. Furia te sufocase. Am crezut c-ai să mori de enervare. Ai dreptate, te neglijez fără s-o vreau. Din învinuirile tale de adineaori, am simţit cât de mult mă iubeai.

Ea îl privea fix în ochi. Speranţa îi revenise.

— Ştii ce mi-ar plăcea, Olivier? Interlaken, îţi spune ceva?

— Elveţia, dar este cu neputinţă! Schimbând moneda, ne costă de trei ori mai scump.

— Exact ceea ce gândeam. Ai devenit prea raţional. Ai uitat că ne-am cunoscut acolo, în timpul unei călătorii.

El îi luă, tandru, mâna.

— Aşa-i. Iartă-mă. De acord. Vom merge în pelerinaj la Interlaken. Plimbarea aceea pe lacul Thoune, n-am s-o uit niciodată.

Ea zâmbi şi ezită:

— Este ceva despre care nu ţi-am povestit niciodată. La câteva săptămâni după călătoria aceea organizată în care ne-am cunoscut, agenţia îmi încredinţase un nou „tur în Elveţia”. Ne cazaserăm la Interlaken dar luam masa la Jungfraujoch. Aveam patruzeci de turişti în autocar. Când am coborât din teleferic la o altitudine de trei mii cinci sute de metri, am rămas uluită. Vârful era acoperit de zăpadă. Schiorii zburau de colo până colo şi câini polari uriaşi trăgeau sănii încărcate cu vizitatori încotoşmănaţi. Toate astea în plină vară! Credeam că visez. Nu văzusem niciodată muntele atât de aproape şi eram fascinată. Pe atunci eram destul de neştiutoare. Dimineaţa plecasem din Interlaken striviţi de căldură. Primii paşi în zăpadă au fost o catastrofă. Avem nişte escarpeni foarte fini, cu toc înalt şi un taior subţire cu mânecă scurtă. Zăpada mi-a udat pantofii şi mi-a distrus colanţii. În spatele meu, turiştii pe care nu-i prevenisem abia mai puteau înainta şi mă blestemau. Un ghid trebuie să ştie totul. Cu chiu cu vai am ajuns la restaurant. Eram mânioasă pe oamenii aceia care nu înţeleseseră nimic, şi care-mi stricaseră acele clipe unice de fericire intensă, atât de neprevăzută.

Olivier începu să râdă.

— Ce înduioşătoare eşti, scumpo! Oare, câţi ani au trecut de când m-ai dat gata cu mutra asta a ta mereu uluită? Din ziua când explicai, în autocar, lucruri despre care, cu o clipă mai înainte, nici tu n-aveai habar, în faţa excursioniştilor ascultându-te cu gurile căscate. Vom merge acolo şi vom dejuna la Jungfraujoch. Zăpezile astea din iulie, aş vrea şi eu să le văd.

O atrase spre una din ferestrele livingului. Afară, bezna întinsă ştersese contururile.

— Ia te uită, zise ea, parcă arde lumina în casa Englezului.

— Într-adevăr. Cred c-a vândut-o. Am aflat zilele trecute de la Gautier, băcanul din Saint-Leger.

VI

Anne căsca şi-şi privea ceasul de la mână.

— Ce-ncântătoare expresie! exclama Marcello. Carnaţia catifelată, părul bogat cu cărare la mijloc, graţia gestului! Tabloul acesta este răscolitor. *Fornarina.* Rafael a iubit-o imens. Se spune că nu el a pictat-o.

O prinsese pe Anne de după umeri.

— Îndată, vom merge pe via Santa Dorotea. Am să-ţi arăt casa în care a locuit.

După ce intraseră în galeria de pictură a palatului Barberini, se tutuiseră. Marcello decisese:

— Am putea fi frate şi soră şi cum vom fi obligaţi să ne plimbăm adesea împreună, ar fi stupid să ne vorbim pe un ton distant şi ceremonios.

Anne nu se împotrivise. Deoarece pe viitor trebuia să suporte aceste câteva ore de plimbare, ca să nu-l supere pe Giorgio, era mai bine să le facă în cele mai bune condiţii. Dacă Marcello o trata camaradereşte, ar putea şi ea mai uşor să-i mărturisească ce mult o plictiseau discursurile lui asupra Romei antice. Ar fi preferat să umble prin magazine, sau să ia o îngheţată pe o terasă umbrită.

După ce se extaziase în cele şaisprezece săli ale muzeelor, vorbindu-i mai mult de un sfert de oră despre tripticul lui Fra Angelico, Anne, istovită, îl trăsese de mână.

— Am obosit, oftase ea aşezându-se pe o treaptă a scării lui Bernini.

Puţin mai târziu, urcaseră într-un autobuz care-i dusese la Pincio. Se angajaseră pe o alee mărginită

de pini cu coroana în formă de umbrelă, de palmieri, de stejari cu frunze perene şi ajunseseră la o terasă dominând piaţa Poporului. În faţa lor: Vaticanul şi palatele sale, cupola bisericii Sfântul Petru şi înverzitul Janicule. Marcello exclamase extaziat:

— Când mă gândesc că Berlioz îşi petrecea nopţi întregi aici, aşezat pe o piatră! Nu mă satur niciodată de toate splendidele privelişti pe care ni le oferă acest oraş. Nu pricep cum tatăl meu poate rămâne indiferent în faţa acestor minuni.

Ea-şi luase un aer emoţionat şi oftase rezemându-se de parapetul de lângă ei. Nu se gândea la băşica ce i se formase la călcâi chinuindu-o teribil. Ce idee, să-şi pună pantofi noi pentru această plimbare! Dacă va continua să meargă, băşica s-ar sparge şi carnea ar începe să sângereze. Se strâmbă. Neliniştit, Marcello se aplecă spre ea:

— Te supără ceva?

— Poate c-ar trebui să ne întoarcem. Tatăl tău ne aşteaptă, probabil. Este târziu şi am invitat la cină câţiva prieteni. Trebuie s-o ajut pe Olga.

— S-a şi făcut seară! Ce repede a trecut timpul. Ce fericită vei fi că ai ceva interesant de povestit diseară. Vine şi Carmela? N-are nimic în căpăţână, ai s-o dai gata, cu siguranţă. Le vei vorbi despre tot ce-ai văzut. Şi tata te va admira. Săptămâna viitoare, ne întâlnim mai devreme, dacă vrei. Vom dejuna împreună. Ştiu un local mic şi foarte intim. De acord?

— De acord.

Ea îl privi uimită. Fără aerul acela viclean care-l făcea altădată atât de nesuferit, era un băiat frumos, înalt, cu umeri largi, ochi luminoşi, contrastând cu faţa bronzată.

— Nu ştiam că eşti atât de erudit, murmurase ea. De ce nu vorbeai despre nimic înainte?

El îi zâmbi prietenos.

— Cu tata nu e posibil niciun dialog. Îl iubesc mult, dar trebuie să recunosc că în afară de bani şi de fabrica lui de încălţăminte nu prea ai ce vorbi cu el. Conversaţia lui este destul de limitată. Haide, Anne, ne întoarcem. Ia-mă de braţ, dacă ţi-e atât de greu să mergi. Fiindcă maşina mea este în pană, vom lua un taxi. Nu ştiu dacă o să vă vizitez până sâmbăta viitoare. Nu cred că voi avea timp. Voi aştepta cu nerăbdare sfârşitul săptămânii.

Se angajară pe aleea răcoroasă, unde palmierii aeriseau spaţiul şi la ieşirea din parc găsiră foarte iute un taxi care-i lăsase în faţa casei lui Giorgio. Tolănit într-un şezlong în mijlocul terasei, acesta îi aştepta.

— Veniţi repede, strigă el îndată ce-i zări. A sunat maică-ta, Anne. Olivier a avut un accident de maşină. Zice să nu-i grav. Cheam-o imediat. Aşteaptă.

Ea se opri la poalele scării.

— Ah! doamne! Olivier! Nu se poate!

Lăsă braţul lui Marcello şi alergă spre interiorul casei.

— Ciudat, zise Giorgio, ce mult îşi iubeşte tatăl vitreg! Am remarcat şi mai înainte cât îi este de ataşată. Eu, abia l-am cunoscut. L-am zărit doar în gară, în ziua când am luat-o cu mine pe Anne. Era împreună cu Dominique. Arătau amândoi teribil de întristaţi văzând-o plecând. Copiii trebuie lăsaţi să-şi trăiască viaţa. Exact ceea ce am făcut eu cu tine.

Îşi goli paharul dintr-o înghiţitură.

— Nu-mi place ca Anne să aibă necazuri. Este într-adevăr fermecătoare. O apreciezi mai mult după plimbarea pe care-aţi făcut-o împreună?

Marcello şovăi. Îşi trecu în revistă fiecare nasture de la blazer şi-şi luă un aer încurcat.

— Este fermecătoare, într-adevăr. Cred că plimbarea asta i-a plăcut. Visa să găsească într-o bună zi prilejul să-şi ridice nivelul intelectual.

— Aşa ţi-a spus ea?

— M-a lăsat să înţeleg.

Faţa lui Giorgio se întunecă.

— Nu ştiam să aibă asemenea preocupări. Nu mi-a vorbit niciodată despre asta.

— Femeile nu se dezvăluie aşa uşor.

— Da, sunt complicate. Nu prea le înţeleg psihologia. Pentru mine Anne este fericită. Fac totul pentru asta. Cum îşi exprimă o dorinţă, mă strădui să i-o satisfac. Nu-i refuz nimic, n-o supăr. Uite, zilele trecute, m-a lăsat să înţeleg c-ar fi fericită dacă ar avea o maşinuţă a ei. Ei bine, mâine chiar, mă duc să-i comand noul Fiat.

Marcello tresări, gata să răspundă mânios, dar se abţinu şi păru că reflectează.

— Anne m-a întrebat dac-am putea dejuna împreună sâmbăta viitoare. Sper că n-ai nimic împotrivă, nu? Voi încerca să mă eliberez ca s-o iau în jurul orei douăsprezece. Am să-i vorbesc despre Roma din timpul Renaşterii. Voi începe cu Palatul Farnese.

Neîncrezător, Giorgio se aplecă înainte.

— Crezi chiar că lucrurile astea o interesează?

— Sunt convins. Mi-a declarat că nici nu ştie când a trecut timpul. S-a simţit atât de bine cu mine că m-a rugat s-o tutuiesc.

— Asta-i bună! exclamă Giorgio bătându-şi palmele mari peste pulpe.

Marcello se pregătea să continue când apăru Anne, cu faţa uşor răvăşită.

— Sunt neliniştită. Dominique spune că accidentul nu este grav, dar pentru Olivier a fost o mare lovitură. Maşina este complet zdrobită. Când mă gândesc că putea să moară. Şi toate astea atât de departe de mine.

Îşi cuprinse gâtlejul cu un gest teatral şi închise ochii. Giorgio o atrase spre el.

— Vino să bei un păhărel ca să-ţi revii, porumbiţo. Nu-i nimic, sunt sigur. Mie maică-ta nu mi-ar fi spus minciuni.

— Atunci de ce-a telefonat? O ştiu eu. Dacă lucrurile n-ar fi fost grave, ar fi tăcut.

Privi în jurul ei. Lumina se revărsa peste cireşii gravi. Un miros plăcut de mâncare plutea în aer.

— Aşa-i, reluă ea, avem oaspeţi la cină. Uitasem. Nu mai am poftă de nimic. Domi a stricat totul. Sunt cumplit de îngrijorată.

Giorgio o forţă să i se aşeze pe genunchi.

— Ia avionul şi te vei linişti. Poţi pleca mâine. Nu vreau să fi tristă.

Ea simţi că o învăluie o căldură plăcută. Să-i reîntâlnească pe Domi, pe Olivier; să vadă, în sfârşit, cătunul Matz, unde locuiau în prezent. Să se cufunde din nou în boema lor. Două fiinţe diferite de ceilalţi, pe care le aprecia mai ales după ce le părăsise. Olivier ar fi atât de fericit s-o revadă. Şi-i imagina, pe el cu aerul său de lunatec, pe ea cu faţa uşor îmbufnată şi privirea sceptică îndată ce el începea să-şi făurească proiecte himerice. Se gândi la Alain, fiul său, şi imaginea aceasta îi bloca entuziasmul. În urmă cu câteva săptămâni, rupsese fotografiile băiatului pe care le luase cu ea. Căpşorul rotund, bretonul părului negru ascunzându-i fruntea bombată, ochii miraţi şi trişti. Zilnic, fără ştirea lui Giorgio, se retrăgea într-un colţişor al vilei, aşeza cele trei poze în faţa ei şi le privea îndelung. Alain nu era foarte frumos dar, după Domi, se schimbase mult. Se întreba dacă, făcându-se mare, ar urî-o pentru că îl părăsise. Părăsit! Cuvântul era prea tare. Se apăra fără a fi învinovăţită, convinsă că băiatul era mai fericit cu Domi decât cu ea. Cum nu avusese niciodată timp să se ataşeze de el, nu-i lipsea. Dominique îi trimitea regulat veşti evocând scene intime care o stinghereau. De aceea hotărâse să rupă fotografiile şi să ardă bucăţelele. Avusese impresia că se eliberase. Ar fi trebuit să ia această decizie mai din vreme. Era necinstit să se complacă zilnic în acest *tête-à-tête cu* fiul său pe care nu-l iubea. El o uitase cu siguranţă, pentru că abia o cunoscuse. Şi apoi Alain îi reamintea prea

mult de Patrick, care o părăsise aproape imediat după căsătoria aceea forţată.

— Ai o mutră! Nu te nelinişti atât, porumbiţo. Vrei să telefonez ca să ţi se rezerve un bilet de avion? Este simplu.

— Nu, nu mă duc. Cel puţin nu acum.

— Cum vrei.

— Mai bine să aşteptăm alte veşti.

Marcello se ridică.

— Trebuie să plec. Îmi pare rău, Anne, dar sunt convins că nu-i ceva grav.

— Vrei să te conduc? propuse Giorgio. Văd că n-ai venit cu maşina.

— Nu. Voi lua iarăşi un taxi.

Marcello coborâse spre strada din faţa vilei *Lucioles* şi se întorsese de mai multe ori să le facă semn cu mâna. Nu găsi taxi. Pe străzile Romei circulaţia era şi acum asurzitoare. Descurajat, deşi nu-i plăcea să folosească transportul în comun, traversă Tibrul la Ponte Sisto apoi merse de-a lungul cheiului până la o staţie de autobuz. Aşezându-se la rând, înţelese nu după multă vreme că o grevă împiedica frecvenţa trecerilor şi se decise să ajungă pe jos la via dei Coronari. Puţin mai departe dădu peste o grămadă de oameni. Un bărbat zăcea ciuruit de gloanţe. Un incident aproape banal care făcea parte din viaţa cotidiană a capitalei la fel ca inflaţia sau corupţia statului. Pe drum, Marcello se gândi din nou la Anne. Giorgio nu avusese niciodată simţul ridicolului. Ce spera el de la fata aceasta de douăzeci de ani lacomă şi nesărată? Nu pricepea oare cât de mult îl trăgea pe sfoară cu aerele ei înduioşate? Nu se gândea decât cum să-l exploateze. Numai cineva la fel de naiv ca el nu şi-ar fi dat seama. Marcello îşi imagină maşina pe care tatăl său se pregătea să i-o cumpere. Revedea inelul pe care Anne nu se mai sătura admirându-l, agitându-şi prosteşte degetele.

Ajuns în via dei Coronari, se opri în faţa unui imobil auster, dispăru sub portal şi grăbi pasul

până la scara monumentală cu o rampă greoaie din fier forjat răsucit în volute complicate. Se opri la primul etaj. Cum sună, îi deschise o femeie. Când se închise uşa în urma lor, el o luă în braţe.

— Lina, draga mea Lina, ce fericit sunt c-am ajuns lângă tine. După-amiaza aceasta a fost un coşmar. M-am şi săturat de comedia asta. Totul mă îngreţoşează: nerozia tatălui meu, orbirea lui în faţa acestei mici ticăloase: Dacă i-ai fi văzut adineaori! Mi-era ruşine pentru el. Era jalnic. O luase pe genunchi şi-o legăna ca pe un copil. Niciodată nu l-am văzut atât de ramolit.

— Şi ea? se nelinişti Lina.

— O ipocrită. Câtă minte, atâta suflet. Se miorlăie. Un spectacol grotesc. El este îndrăgostit nebuneşte, iar ea profită de situaţie. Vrea să-i cumpere o maşină. Cum are o dorinţă, cum se grăbeşte să i-o satisfacă. O să-i mănânce toţi banii. Gândeşte-te şi la piscina construită special pentru ea. A sosit timpul să acţionăm.

Intrară în odaia Linei. O încăpere mobilată sobru, în care domnea un fel de tristeţe din pricina lipsei de lumină şi a unui exces de severitate. Vase fără flori, podeaua de marmoră fără covor, pereţii acoperiţi cu iută unde singurul tablou îl reprezenta pe Sfântul Ion Botezătorul, al lui Caravaggio. Lina era înaltă şi subţire cu părul castaniu, foarte lins, atârnându-i de-o parte şi de alta a feţii unghiuloase şi aspre. Purta o rochie de casă chinezească de culoarea jadului, iar la gât, un colier ieftin.

— Vrei să bei ceva? îl întrebă pe Marcello care se prăvălise într-un fotoliu larg, după ce-şi scosese haina.

— Cu plăcere. Dă-mi ceva tare.

Ea aduse două pahare pe o tăviţă.

— Şi cât o să mai dureze comedia asta? Astăzi, în timp ce eraţi împreună, simţeam că mă sufoc. Sunt geloasă, ştii. Vă imaginam pe voi, amândoi. Fata asta-i drăguţă şi foarte tânără. Poate mai puţin

proastă decât pretinzi tu. Dacă te îndrăgosteşti cu adevărat de ea?

— Ce stupizenii spui, Lina! Te iubesc. Şi apoi, nu tu ai avut ideea asta! O maşinaţie perfect pusă la punct. Nimic n-o poate împiedica să reuşească.

VII

— Mă numesc Jean Métabier, zise bărbatul care intrase pe portiţa grădinii.

Dominique nu păru mirată. Prin fereastră, îl zărise ieşind din casa Englezului.

— Sper să nu vă deranjez. Soţia mea n-a îndrăznit să vină. Suntem noii dumneavoastră vecini.

— Intraţi, zise ea.

El era înalt, subţire, cu un aer destul de sportiv. Părul creţ, încărunţise uşor. Dominique rămase câteva clipe nemişcată şi el se fâstâci văzând-o aşa imobilă, fixându-l cu un aer gânditor.

— Sper că nu v-am deranjat? insistă el.

— Nu, deloc. Soţul meu se ascunde. Nu-i place să-şi arate faţa în acest moment. A avut de curând un accident de maşină şi câteva urme de cicatrice îl urâţesc.

Ea se dădu la o parte ca să-l lase să treacă. Olivier apăru totuşi în fundul încăperii. Îl ţinea pe Alain în braţe.

— Soţia mea şi eu suntem puţin inconştienţi, zise Métabier după ce se instalase într-un fotoliu lângă şemineu. Ne-a căzut cu tronc colţul ăsta de pădure, casa aceasta pe care am cumpărat-o fără să stăm prea mult pe gânduri.

Îşi întinse picioarele către cămin unde un butuc umed ardea anevoie.

— Ştiţi de ce ne-am hotărât atât de repede?

Îşi scutură capul râzând şi continuă:

— Din pricina unui cerb. Un cerb cu ochi fascinanţi. Avea o coroană splendidă şi se afla la doi paşi de aici. Când l-am descoperit, n-a luat-o la goană. Să locuieşti la marginea unei păduri unde

cerbii şi căprioarele se plimbă în voie, ce şansă în epoca noastră! Ne-am hotărât imediat.

Olivier şi Dominique se priviră uimiţi.

— Acum, însă, ne-am trezit la realitate. Suntem cam neliniştiţi. Vrem să vă întrebăm o groază de lucruri. Poate că ne veţi linişti.

— Vreţi s-o chemaţi şi pe soţia dumneavoastră? Vom fi bucuroşi s-o cunoaştem.

— Vă mulţumesc, dar n-o să vină. Este copleşită, puţin deprimată în mijlocul harababurii mutatului.

Olivier îl lăsă pe Alain pe covor şi-i dădu un joc cu cuburi pe care băieţelul le risipi îndată.

— Nu vă faceţi griji. Casa este foarte plăcută. Îl cunoşteam bine pe predecesorul dumneavoastră. Îi spuneam „Englezul”. Se simţea foarte bine aici. Nu ştiu cu cât aţi cumpărat, dar…

— Am dat foarte mult. „Englezul”, cum îi spuneţi, nu ne-a făcut un cadou! Păru că se gândeşte.

— Oare n-or să construiască nimic pe porţiunea dinspre câmpie? Ieri, în trecere, am observat loturile de la Bréviaires. Sunt chiar urâte. Şi şoseaua? Este frecventată? Mă întreb dacă pentru soţia mea care suferă de astm nu-i o climă prea umedă.

Dominique şovăi.

— În privinţa aceasta, nu vă faceţi nicio problemă. Nici mie nu mi-ar plăcea clima umedă, din pricina lui Alain. Un singur inconvenient. Pentru mine, care rămân singură toată ziua, este puţin cam monoton.

Métabier aprinse havana oferită de Olivier. Ea continuă:

— Nu prea se circulă pe-aici. Partea aceasta a pădurii Rarobouillet nu prea este frecventată. Există doar o uşoară animaţie în perioada castanelor şi a lăcrămioarelor.

— Un paradis, cum s-ar zice! Ce uşurare! Aşadar, nu ne-am înşelat. Adineaori soţia mea era

cât pe ce să izbucnească în plina în mijlocul lăzilor. Cu genul acesta de afaceri, nu se ştie niciodată.

Olivier sfârşi prin a-l convinge.

— În orice caz, doar dacă n-aţi cumpărat-o cu un preţ exorbitant, casa poate fi oricând revândută mai scump. Într-un an, sau doi, va valora o avere.

Métabier tăcea. Privea atent împrejur şi nu încerca să-şi ascundă curiozitatea.

— Aveţi mobile frumoase. Biblioteca aceasta din mahon este foarte romantică.

Privirea i se opri asupra lui Alain.

— E fiul dumneavoastră?

Pocni din degete în direcţia copilului şi-i retrimise un cub roşu care se rostogolise până la picioarele sale.

— Nu, răspunse Dominique, este nepoţelul nostru.

Olivier stătea cu spatele la lumina lămpii chinezeşti, astfel încât cicatricele să fie mai puţin vizibile.

— Locuiaţi la Paris? întrebă el.

— Da. Etajul întâi pe strada Courcelles. Un vacarm îngrozitor. Nu puteai deschide ferestrele, nici măcar vara. Şi-acum îmi mai vâjâie în urechi zgomotul autobuzelor oprite în faţa blocului nostru. Am trăit aşa timp de cinci ani. Dar, mulţumită *„Papagalului de porţelan”* ne-am putut, în sfârşit, decide să cumpărăm casa aceasta.

Olivier rămase o clipă surprins.

— *Papagalul de porţelan?*

— Îl ştiţi? Cântecul acesta, şlagărul acesta e al meu. O baftă extraordinară. Juliette Greco l-a îndrăgit. Îi cântă cu mult talent.

— Sunteţi compozitor? întrebă Dominique.

— Ce vorbă mare! Mă sperie. Scriu cântece de plăcere. Când şi când apare câte unul care merge şi asta ne ajută să trăim. Mariei îi place viaţa pe care o ducem. E greu uneori, dar îmi asum riscurile. Singurul lucru la care ţin este libertatea. Şi ea, la

fel. Să nu facem decât ceea ce dorim să facem. Un lux, nu-i aşa?

Olivier se aşeză pe podea, lângă Alain.

— Cântecul acesta este foarte izbutit, zise el. Îl auzi la tot pasul.

Fredonă:

„Papagalul de porţelan
Se plictiseşte singur pe stinghia lui
Nu mai vrea nici grăunţe să roadă
Căci draga-i consoartă n-a venit ca să-l vadă”

Métabier izbucni în râs.

— Îl ştiţi pe dinafară?

— Bineînţeles. Cum învârtesc butonul la radio, cum dau de el:

„Ea e plecată de-o săptămână
Într-un voiaj pe Coasta de Ivoriu
Cu un negru din lemn de abanos
Din epoca lui Napoleon al treilea”

Aşa sună, nu?

— Exact. Mă simt măgulit, foarte măgulit.

— Cântaţi la pian? întrebă Dominique. Ce straniu! Şi soţia „Englezului” cânta.

— A „Englezului”? Deci nu ştiaţi cum îl cheamă?

— Era prea complicat.

— Vom locui aici între artişti, zise Olivier, brusc foarte excitat.

Uitase să-şi mai ascundă cicatricele de pe obraz.

— Ştiţi că soţia mea a scris o carte? Adaptarea ei se dă în fiece seară la televizor. *Papagalul de porţelan* sunteţi dumneavoastră. *Viaţa mea de câine* este ea!

Métabier îşi holbă ochii, contemplând-o pe Dominique care se înroşise.

— Eu n-am privit începutul serialului, dar soţia mea îl urmăreşte. Cred că am citit în ziare…

— Da, se vorbeşte puţin despre această poveste. Este un roman autobiografic. Un soi de miracol care-a dat peste ea. Dă interviuri peste interviuri.

— Nu exagera! zise Dominique stingherită.

— Îndrăzneşte să spui că nu-i aşa.

Métabier o privea atent.

— Păreţi foarte modestă.

Ea se forţă să nu râdă.

— Altfel ar fi de toată nostimada. Soţul meu ar fi, cu siguranţă, primul care să mă dispreţuiască, şi ar avea dreptate. După toate prin câte-am trecut, dintr-o dată să-mi dau aere, cum mi-ar sta, nu? Pe mine, ştiţi, viaţa nu m-a cruţat. Este un succes pur şi simplu comercial, îmi dau bine seama.

— Aţi mai scris şi alte cărţi?

— Termin acum *Cu fălcile-ncleştate.* Tot o carte poporanistă. Când ai trăit aşa cum am trăit eu, te dezlipeşti cu greu de mediul acesta. Limuzinele decapotabile, wiskyul la discreţie şi aventurile la Beverly Hills printre miliardari, nu-s genul meu!

Olivier îl dădu la o parte pe Alain apoi se ridică, aşezându-se într-un fotoliu Ludovic-Filip.

— Eu făceam pictură. Nu trăiam decât pentru asta. Ca să-mi câştig existenţa desenam benzi ilustrate. Când am întâlnit-o pe Domi…

— Dacă vreţi să aflaţi mai multe, priviţi foiletonul de la televizor, încheie ea râzând.

— Neapărat. Este cu adevărat viaţa dumneavoastră?

— Am pus mult din noi doi în personajele mele. Sunt la fel de stângace, la fel de nesigure ca şi noi.

— Mă bucur că v-am cunoscut. Venind aici, nu mă gândeam să descopăr vecini atât de plăcuţi. Marie va fi fericită. O să-i povestesc totul. După ce ne vom instala, vă vom invita să facem inaugurarea. În clipa de faţă îmi umblă prin cap o melodie. Mă duc să scriu cântecul ăsta.

După ce părăsi *Matefaims,* Dominique îl urmări cu privirea, o clipă. Zări umbra unei siluete în

pragul uşii de la vilă. Marie, cu siguranţă, care dispăruse repede în interior.

— Cum ţi se pare? întrebă Olivier.

— Cam fanfaron, dar simpatic. Acum sunt liniştită. Mă întrebam cine-o veni să locuiască alăturea.

Métabier îşi găsi soţia înconjurată de lăzile abia desfăcute.

— Este descurajator, ştii, zise ea. Nu ştiu cu ce să încep. Cred c-ar fi mai bine să las totul baltă, astăzi.

Marie era micuţă şi blondă. Avea plete lungi şi un chip foarte dulce, ochi luminoşi şi trăsături armonioase.

— Ai dreptate, răspunse el. Vom căuta un han. O să dormim acolo la noapte. Nu vreau să te oboseşti. Nimic nu-i mai extenuant ca o mutare. Vom aranja totul mâine. Am să te ajut şi eu.

El o strânse la piept.

— Şi vom face dragoste. Sunt atât de fericit. Am o poftă nebună să te sărut, Marie.

Ea îl respinse.

— Şi despre vecini, nu-mi spui nimic?

— Te vor place nespus. După ei, nu ne-am înşelat. Locul este senzaţional. N-avem niciun motiv să ne neliniştim. Haide, scumpo. Îmbracă-te şi să mergem.

El se apropie de pianul rătăcit într-un colţ al uriaşului living în formă de L. Era un Steinway uşor dezacordat.

— Am o nouă melodie în minte. Ascultă… Mă chinuie de cel puţin două ceasuri.

Sări peste nişte lăzi şi se aşeză pe una dintre ele.

— Un şlagăr poate. Ascută. Ei drăcie! Pianul ăsta trebuie acordat. Cred că l-au zdruncinat teribil în timpul transportului.

Ea îl privea. Cum de se putea înflăcăra într-atât? Totuşi nu era momentul în mijlocul acestei

harababuri.

El începu:

„Frânghia asta, ca să mă spânzur
Alcoolul ăsta, ca să mă-mbăt
Patul de-acolo, ca să mă-ntind
Briciul de ras ca să-mi tai beregata.
Dar umbra ta dulce şi tandră
Apasă adesea pe inima mea.
În aerul cald al odăii
Vine de braţ să mă ia”…

Mai făcu câteva acorduri şi înjură:

— Sună fals. Dar cred că începutul e bun. Hai, vino, mi-e foame. O să-ţi ofer cel mai scump vin.

Închise pianul şi-şi conduse soţia spre garajul de unde-şi scoase maşina. Când ajunseră la capătul aleii, întrebă:

— La dreapta, ori la stânga?

— Mai degrabă la dreapta. În partea cealaltă ne întoarcem spre Paris.

Descoperiră un drum plăcut, în serpentină, şovăind sub o boltă de rămuriş. Rămaseră surprinşi descoperind localitatea Saint-Léger pe care n-o ştiau. Ferme, păşuni întinse târându-se până la liziera pădurii, cirezi păscând şi hanuri răsunând de muzică. Biserica romană închidea peisajul, iar, pe parte cealaltă a colinei, urcau câteva căsuţe pudrate de florile pomilor fructiferi. Aleseseră *Hanul Gros Billot* şi-şi parcară maşina în piaţa unde arbuştii ornamentali muşcau în joacă dintr-un rest de cer albăstrui.

— Cum ţi se pare satul ăsta? o întrebă el pe Marie strângând-o la piept şi învelind-o tandru cu ampla pelerină cenuşie pe care ea şi-o luase de pe bancheta din spate.

— Tot o călătorie de nuntă? Îţi ştiu „refrenul” obişnuit, dragul meu: „De cinsprezece ani ne iubim. O armonie perfectă. O fericire fără fisuri. O desfătare ce nu se-nvecheşte. Nu-s fericit decât cu

tine. În afara câtorva excepţii, oamenii mă plictisesc teribil.”

— Plânge-te! cunoşti mulţi bărbaţi care spun mereu asta soţiilor lor? La urma urmei, eşti destul de norocoasă. Nu fi ironică! După ce ne-om instala am o poftă nebună să te iau într-o mare călătorie.

— Adevărat? Unde ne ducem acum?

— Ghiceşte.

Ea se opri, îşi înălţă ochii, spre cer, cu aerul că se gândeşte.

— La Tahiti, la Seychelles?

— Nu, nu aşa departe. Abia ne-am întors din insule Mauritius.

— Atunci, nu-mi dau scama.

— Un sfârşit de săptămână la Métabier. Ca să ne evocăm o seamă de amintiri.

— Eşti foarte sentimental astăzi! Ai dreptate, cred că la Métabief a fost fantastic. Pentru că ne-am întâlnit acolo, ţi-ai luat pseudonimul acesta care ţi-a adus noroc. Nimeni nu-ţi mai spune altfel, nu ne mai spune altfel. Ciudat. Adevăratul nostru patronim nu există. Practic, l-am şi uitat.

Citiră meniul hanului şi intrară îndată. Ambianţa era plăcută, decorul cărămiziu, umbrele arămii. Se instalară la o măsuţă de lângă fereastră, în faţa căminului unde flăcări zglobii se jucau de-a capra cu suporţii pentru buşteni.

— Totdeauna ai avut idei excelente. Când muncitorii care ne-au cărat bagajele au depus ultimul colet, eram înspăimântată. E greu uneori să rupi cu rutina. Stabilirea la ţară, îndepărtarea de Paris, toate lucrurile astea mă înspăimântaseră brusc. Sunt o proastă, nu-i aşa? Tu nu m-ai învăţat totuşi niciodată cu existenţa unei mic burgheze pe care cea mai mică tulburare o sperie. Îmi place teribil noul tău cântec. E altfel decât celelalte. Cum ţi-a venit ideea asta morbidă? Ce titlu o să-i dai?

— Nu m-am gândit încă la titlu. *Frânghia,* atâta tot.

El comandă o langustă şi două feluri complicate.

— Sunt nebun după tine, Marie. Eşti atât de seducătoare. Să luăm o cameră aici. Abia aştept să te strâng în braţe. Închipuie-ţi că abia ne-am cunoscut. Să fim din nou ca acum cincisprezece ani.

Métabief. O mică staţiune din munţii Jura, foarte aproape de Vallorbe. Nimic extraordinar în aparenţă. O stradă murdară, câteva ferme cu acoperişul larg, miros de staul de vite, de lapte covăsit şi de balegă. Saint-Bernardul Toby stăpân atotputernic, şi măgarul Etienne năpădit de muşte. Păşunile presărate cu mari genţiane gălbii, făţarnice, înţepate, jinduite de scaieţii cu perii zbârliţi, cu ochiul lor mov şi verde-albăstriu. Valsul brazilor, trunchiurile de copaci prost-descojiţi, zăcând de-a lungul potecilor din pădure. Dintele lui Vaulion, departe, cu nasul său coroiat, agăţând toţi norii aflaţi în preajmă şi azvârlindu-i în această primă vale a Elveţiei, timidă, repede învăluită în aburi albăstrii.

— Era la sfârşitul verii, zise el. În anul acela tu îţi luaseşi vacanţa foarte târziu, iar eu trecusem pe acolo din întâmplare. O nevoie de singurătate după ce suedeza aceea mă părăsise la Lausanne.

Marie îi luă mâna.

— Primul bărbat de care m-am îndrăgostit pe loc.

— Şi ultimul, nădăjduiesc?

Li se aduseră cele două feluri complicate în care fileurile de bibilică se scăldau într-un sos de smântână lângă zbârciogii schimonosiţi. Tăcură, fiecare cufundat în visele proprii ce prindeau relief graţie vinului de Burgundia. El o revedea pe Marie de la prima lor întâlnire.

Purta o rochie de culoarea stânjenelului care te ducea cu gândul la Scarlette O'Hara. Urca alene panta ducând spre vârful Morond. Întins pe iarbă el îşi rumega necazul de a fi fost părăsit de suedeza cu care trăise două luni pe coastă. De departe,

zărise silueta gingaşă a Mariei şi imaginea ei reuşise să-l distragă. Ea nu-l văzuse şi, din când în când, se oprea să contemple, în urma ei, peisajul ce se îndepărta din ce în ce mai mult. Deodată scosese un ţipăt şi alergase spre un tufiş. Lui i se păruse că auzise un scheunat. Se ridicase. Marie se învârtea în jurul unei grămezi de crengi bătând din palme. Lucrul acesta durase câteva secunde, apoi ea se îndreptase în altă direcţie, urmărind ceva cenuşiu care fugea în zigzaguri. El făcuse câţiva paşi şi se căţărase pe o moviliţă ca s-o observe mai bine. Scheunatul încetase. Tânăra femeie leşinase. Nu i se mai vedeau decât rochia mov şi părul blond, ca o pată. Rămăsese chircită la pământ şi, văzând că nu se mişcă, el se decisese să se ducă la ea.

— Ce vi s-a întâmplat? întrebase în clipa când se afla la doar câţiva paşi.

Ea tresărise, se întorsese şi într-o clipită el simţise o emoţie profundă. Ea plângea. Pe rochie avea sânge. Întinsese spre el corpul neînsufleţit al unui iepuraş.

— A murit, spusese ea.

El o ajutase să se ridice. Înmormântaseră împreună malul lângă tufişul unde îl surprinsese probabil un dihor.

— Totdeauna se întâmplă la fel, îi explica el, neştiind cum s-o consoleze. În aceste minunate păduri, se întâmplă destule drame. Vulpile dau târcoale, dihorii pândesc, păsările de pradă aşteaptă să dea lovitura. Iepuraşul acesta adormise cu siguranţă în mod nechibzuit. Nu mai fi atât de sensibilă, altfel eşti pierdută.. Trăim într-o epocă a violenţei. Oamenii, ca şi animalele…

Ea îl privea, încercând să înţeleagă.

— Vrei să coborâm în sat şi să bem ceva? Sunt în vacanţă şi locuiesc la hotelul acela din marginea ţinutului. Am venit pentru câteva zile. Sunt doar doi clienţi.

— Şi eu sunt în vacanţă. Stau la *Floarea de muşcată,* celălalt hotel, lângă Longevilles. Tot aşa, foarte puţină lume.

Zâmbise în sfârşit şi lui i se păruse frumoasă.

— Vă plac animalele? îl întrebase.

Nu îndrăznise să-i spună că puţin îi păsa de iepuraşul neprevăzător, că era încă torturat de o recentă ruptură care-i zdrobise inima. Când ajunseseră lângă biserică, o turmă de vaci le tăiase calea. Fiecare agita cu gravitate clopoţelul de bronz agăţat de gât. Ca pentru a o proteja, el îi înconjurase cu mâna umerii. Ea nu-l respinse.

Paharul pe care i-l promisese îl băuseră în cafeneaua lipită de hotelul său, alături de ţăranii care trăiau acolo ca în secolul al nouăsprezecelea.

— Hai să ne întâlnim după-amiază, îi propusese el. Are loc „coborârea turmelor” la Hôpitaux-Neuf. Ce nume! Este al ţinutului învecinat. Obiceiul acesta are un caracter deosebit. În fiecare an, vitele pasc iarbă pe izlazurile de pe munte. La sfârşitul verii, sunt aduse în vale. Şi atunci e sărbătoare. Localnicii cântă din instrumente în care împodobite cu flori, iar fetele dansează în costume naţionale. Vino cu mine. Îţi va dispărea tristeţea. Este o vreme splendidă. Vara indiană.

Ea îşi înălţase spre el feţişoara cu ochi luminoşi.

Marie, atât de gingaşă, atât de vulnerabilă, care ar fi suportat greu loviturile aspre ale vieţii. Marie, înduioşată de moartea unui iepure. O fată din alte timpuri, cu rochia aceea mov care-i şedea atât de bine. Atunci…

Aşa cum procedase cu casa pe care tocmai şi-o cumpăraseră la Matz, se decisese într-o clipă. O va lua de soţie, se va numi Jean Métabier şi, din dragoste pentru ea, va izbândi în domeniul cântecului.

VIII

— Anne stătea lungită, goală, pe pat şi Giorgio o contempla. Din pricina recepţiei pe care o dăduseră, se trezise foarte târziu, ultimii invitaţi neplecând decât în zori.

— Sunt frânt, zise el, întinzându-se. Ce ţi-a venit să ne pisezi cu discuţiile tale despre pictură tot timpul mesei?

Ea nu răspunse, îi făcu semn să tacă şi reciti pentru a doua oară scrisoarea lui. Dominique pe care Olga i-o adusese o dată cu micul dejun.

— Aveai dreptate, zise ea. Cu Olivier nu-i nimic grav. Maică-mea s-a speriat foarte tare în clipa accidentului. Cum este vorba de el, exagerează în toate. Aş fi făcut o mare tâmpenie dacă luam imediat avionul ca să-i văd.

Oftă şi-şi căută cearceaful ca să se acopere.

— Am să mă scol. Marcello vine să mă ia la prânz. Şi eu sunt sleită…

— E sâmbătă? Uitasem. Ţi-a reamintit că vine să te ia?

— Bineînţeles.

— Nu mi-ai spus.

— Mi-a telefonat în timpul săptămânii.

— De ce nu m-a chemat la uzină, ca de obicei?

— Habar n-am. Voia pur şi simplu să-mi confirme că astăzi vom lua prânzul împreună.

Giorgio păru contrariat.

— Bizar! Acum faceţi pe misterioşii amândoi? Mă loviţi pe sub centură?

Ea îl privea, mirată.

— Nu pricep deloc. Mi se pare ciudat că te interesează aşa, dintr-o dată toate chestiile astea pe care el te duce să le vizitezi. Dacă eu aş fi vrut să

te târăsc o dată pe săptămână prin muzee şi palate sunt sigur că nici n-ai fi vrut să auzi de aşa ceva. Nu cumva îţi place prea mult Marcello al meu?

— Ei drăcia dracului! Eşti de-a dreptul ţicnit! De-ai şti cât mă plictiseşte! M-am săturat de gelozia ta, de bănuielile tale. Îl rabd pe pedantul ăsta numai ca să-ţi fac ţie pe plac! Crezi că-i distractiv să-i asculţi monologurile interminabile? Nu înregistrez decât jumătate din ce-mi povesteşte. Dac-am vorbit despre pictură la cina de ieri, a fost ca să-ţi dovedesc că mi-am învăţat bine lecţia. Credeam că-ţi face plăcere.

— Să-mi facă plăcere! De-aia nu mai pot eu! Tu i-ai cerut să vă întâlniţi mai devreme decât proiectaserăţi.

— Glumeşti. Ţi-a spus el asta?

— Nu te supăra. Te tachinam. Sunt totdeauna puţin bănuitor când pari fericită că te afli în prezenţa altui bărbat.

— Bietul meu Giorgio, ce prost mai eşti! Fericită, ştii, nu trebuie să exagerăm. Marcello este foarte amabil, dar…

— Ascultă, Anne. Cum să-ţi explic? Între noi este o mare diferenţă de vârstă şi e firesc să fiu bănuitor.

— E o idee nouă?

— Nu. Ieri am meditat din nou la un film al lui Dino Rosi care m-a tulburat mult. Se numea *Ultima dragoste* sau ceva în genul ăsta. Ugo Tognazzi interpreta rolul unui bătrân actor, îndrăgostit nebuneşte de Ornella Mutti. Erau acolo câteva scene sfâşietoare. La sfârşit se ţicnise. Se ţicnise din pricina acestei fete. Sper că nu doreşti să mi se întâmple şi mie aşa ceva, nu?

În faţă, perdelele grele, duble, de culoare albă încadrau fereastra care dădeau spre acea latură a parcului unde nimic nu era orânduit. Flori roşii înalte îmbrăţişau o mimoză zburlită, în timp ce două păsări zglobii se luptau pentru aceeaşi rămurea. Câteva mobile chinezeşti foarte

întunecoase contrastau cu pereţii crem de care erau agăţate, în număr prea mare, lămpi cu forme bizare aduse de Giorgio din toate colţurile Orientului.

El se întoarse spre Anne şi o înlănţui. Părea să fie dintr-o dată foarte grăbit.

— Când ne căsătorim, porumbiţo? O să-i vorbesc imediat fiului meu despre asta. Sunt absolut sigur că va primi vestea cu bucurie. Am să-i spun ce dată am fixat.

Ea se înfăşură în cearceaf, aplecându-se să învârtească butonul tranzistorului pe care-l avea mereu la îndemână.

— Cum vrei. Tu hotărăşti.

— O să facem o petrecere de pomină, îţi voi oferi un cadou de care o să-ţi aminteşti.

Ea scoase un râset din gâtlej semănând cu un cotcodăcit şi întinse din nou mâna spre scrisoarea lui Dominique aşezată pe noptieră.

— Ai citit-o? îl întrebă. Ţi-o rezum eu. Olivier este mai bine. Mama se plictiseşte de moarte la Matz. Totuşi foiletonul are audienţă. În genul ei, este agasantă. N-are nicio treabă de făcut şi asta-i lipseşte. Nu-i ca mine! Regretă că nu se poate depăşi. Nu-i ajunge că-l creşte pe Alain. Poftim, ascultă: *În clipa aceasta, Olivier este lângă mine şi-i minunat. Întreruperea muncii sale mai durează probabil câteva zile. Profit cât pot de lucrul acesta. Când se duce la ziar este îngrozitor. Cum pleacă devin morocănoasă. Zilele sunt înfiorător de lungi şi de goale. E chinuitor să încetei să le umpli. Noua mea carte „Cu fălcile-ncleştate” e-aproape gata. Trebuie s-o predau curând editorului. Personajele îmi vor lipsi. Mă obişnuisem cu ele. Ba chiar cred că le îndrăgisem. Îmi ţineau companie. Şi tu ne lipseşti. Anne, draga mea, te rog scrie. Avem vecini noi în casa din faţă. Autorul unui cântec la modă, „Papagalul de porţelan”.*

Ea fluturase filele albe deasupra capului, apoi exclamase:

— Şase pagini! E-adevărat că lui Domi îi place să scrie. Ce fată ciudată şi complicată! Nu m-am putui obişnui niciodată cu ideea că-i mama mea.

Giorgio n-o asculta. Îşi imagina căsătoria lui cu Anne. Va fi o vreme splendidă. Ea va purta o rochie de dantelă roz-pal. Îi plăcea această culoare de când, într-un vis, cumpărase o uzină unde toţi pantofii care se fabricau acolo băteau spre roz, multiplicându-se ori de câte ori erau puşi în cutia lor de carton, ceea ce pentru el însemna o fericită prevestire şi un semn sigur de prosperitate. O sută cincizeci de invitaţi se vor înghesui în faţa bisericii Santa Maria della Pace. Avusese totdeauna o slăbiciune pentru biserica aceasta, din pricina faţadei împodobite şi a palatelor colorate dimprejur.

Reveni brusc la realitate. Lângă el se afla Anne, în toată splendoarea ei, Anne care avea cu treizeci de ani mai puţin decât el şi care trecea prin viaţă ca o tânără sălbăticiune. Nu îndrăznise niciodată s-o întrebe dacă îl iubea.

— Deci, s-o fixăm, când? murmură el, înlănţuind pe sub cearceaf coapsa tinerei femei.

— Opreşte-te. Mă scol. Fixează tu ce dată vrei. N-am nicio preferinţă.

Înfăşurată în cearceaful de pe pat, ea ieşise din odaie şi Giorgio o urmase.

— Şi eu mă duc să mă îmbrac. Cum tu nu dejunezi aici, dau o fugă până la un client important. Reprezentantul meu n-a fost la înălţime.

— De acord. Pe diseară. Urează-mi curaj.

— Într-adevăr? Îţi displace chiar într-atât să vizitezi oraşul în compania fiului meu?

— Bineînţeles!

— Iartă-mă pentru adineaori. Ştiu că sunt un prost uneori.

Când Marcello veni s-o ia, Anne moţăia în salon, în colţul ei preferat, pe o sofa din faţa bazinului cu apă ţâşnitoare.

— N-am auzit când ai venit, exclamă ea, tresărind. Ne-am culcat foarte târziu şi sunt obosită. Nu-l poţi vedea pe tatăl tău. A plecat la un client. Ar dori să cinezi la noi, diseară.

Marcello sărută mâna Annei.

— Important pentru mine este că vei fi şi tu la cină. Grăbeşte-te. Am reţinut o masă la *Vesuvio.* Se mănâncă foarte bine. Mi-am reparat maşina. Vom putea circula mai uşor decât data trecută.

Ea se ridică, netezindu-şi cutele rochiei şi aruncându-şi spre spate pletele lungi care-i căzuseră în faţă. Străbătură până la portar aleea acoperită cu pietriş. În maşină, ea îşi aşează mâna peste a lui Marcello care se pregătea să pornească motorul, îl fixă, apoi izbucni în râs.

— Ce nostim! Spuneai zilele trecute: „Suntem ca un frate şi-o soră”. Ei bine, ştii ce-o să devin curând pentru tine?

El opri motorul, păli uşor şi se întoarse spre ea, cu privirea neliniştită.

— Ce-o să devii?

— Ei da. Ghiceşte.

Ea îşi luă un aer misterios şi-i apăsă buzele cu degetul.

— Nicio vorbă tatălui tău, nu-i aşa? Vrea să-ţi comunice personal vestea cea mare.

— Vestea cea mare?

— Da. Peste câteva zile voi fi mama ta vitregă.

Mâinile lui Marcello alunecară de pe volan. Se rezemă de speteaza scaunului şi respiră adânc închizând ochii.

— Bănuiam că vestea o să te impresioneze teribil, dar nu credeam că va fi chiar într-atâta. Eşti total răvăşit.

— Bineînţeles, ar fi trebuit să mă aştept la povestea asta. Sunt încântat. Chiar peste câteva zile? Aşa de repede!

— Giorgio îţi va spune cu siguranţă, la cină, ce dată a ales.

Marcello demară. Emoţia îl făcuse să transpire. Îşi şterse fruntea. Se gândea la Lina. Nu va veni diseară la *Lucioles.* Cum se va despărţi de Anne, va alerga direct spre via del Coronari. Pe de o parte trebuia să câştige timp, iar pe de altă parte să precipite evenimentele pentru a împiedica cu orice preţ această căsătorie care i-ar fi pus în pericol moştenirea părintească. Lina ar fi trebuit să se gândească mai din timp cum să împletească iţele uneltirii. „În câteva zile!" îşi repeta aceste cuvinte care-l uluiseră.

La *Vesuvio,* li se rezervase o masă izolată în fundul sălii. Anne, care era moartă după soare şi după terasele în aer liber, se împotrivi.

— N-o să ne fie prea cald? Şi apoi este atât de întunecos.

El se prefăcu a căuta împrejur.

— Este plin. Cred că m-am exprimat greşit la telefon. Cum de ne-au plasat în ungherul ăsta?

Se instalară pe o banchetă îngustă pe care nişte uriaşe plante verzi o izolau de restul încăperii. Anne se plânse:

— Nu ţi se pare că stăm prea înghesuiţi?

Într-o fracţiune de secundă, Marcello se hotărî să încerce o manevră disperată. Se întoarse spre ea, îi strecură o privire languroasă şi rosti cu glasul înăbuşit:

Ea se înroşi, şovăind înainte de a răspunde:

— Nu, sigur că nu, dar nu-i practic. Abia mă pot mişca.

— Şi eu la fel. Am prea puţin loc. Aşa că o să-mi petrec mâna peste umerii tăi.

Ea simţi că i se face rău şi se prefăcu că glumeşte:

— Braţul tău drept? Păi cum o să ţii furculiţa?

— Adineaori, când m-ai anunţat că te căsătoreşti, ţi s-a părut că eram tulburat. Aşa şi e, a fost ca o lovitură. Nu mă aşteptam. Până acum erai doar fata care trăia cu tatăl meu… Nu mi-am imaginat vreodată că i-ai putea deveni soţie.

— Ciudat! se miră ea retrăgându-se cât putea de mult spre perete. Nu văd de ce.

— E un contrast atât de mare între tine şi el. Nu numai vârsta. Bineînţeles, tatăl meu este un om cumsecade. Dar tu eşti atât de frumoasă, atât de tânără, atât de delicată. Pe când el este un ţărănoi, deloc rafinat.

Ea îi tăie vorba:

— Nu-i prea frumos să vorbeşti astfel despre Giorgio. Este un bărbat atât de bine, atât de generos. Înainte de el, am cunoscut un individ de vârsta mea. Se numea Patrick. Era un intelectual distins! Ne-am căsătorit. Cred că eşti informat. Cu el am copilul pe care-l creşte mama. Ei bine, era un nemernic. Niciodată nu i-a păsat nici de Alain, nici de mine. A ştiut să se descurce plătind o pensie atât de mică, încât Dominique l-a rugat să şi-o păstreze. Şi-a refăcut viaţa, cum se spune, cu o fată care avea bani şi nu mai vrea să audă de noi. Ce zici despre asta? Totuşi era tânăr, frumos, inteligent, cultivat. Claude, tatăl meu, s-a comportat la fel cu Domi când ea avea douăzeci de ani. Cred că nu şi-a revenit niciodată, cu toată dragostea ei pentru Olivier. Din pricina asta, cu siguranţă, este uneori cam debusolată. Aşa că, pe Giorgio, nimeni n-are dreptul să-l denigreze. Şi mai ales tu. Greoi, poate, dar atât de plăcut! Am o încredere absolută în el.

Marcollo păru că reflectează. Luă lista de bucate şi i-o întinse Annei.

— Am fost puţin cam brutal. Te înţeleg, dar… Alege ce-ţi place.

Oftă şi-şi înălţă ochii spre ventilatorul semănând cu elicea unui vapor.

— Eşti sigură că-l iubeşti? reluă el.

Ea se fâstâci şi-şi umplu un pahar cu apă.

— Asta-i altceva. În ceea ce mă priveşte, n-a fost o dragoste la prima vedere.

— Şi eşti totuşi fericită că te măriţi cu el?

— Crezi că oamenii care se căsătoresc sunt convinşi că se iubesc?

Marcello se încăpăţâna.

— Ei bine, Anne. Gândeşte-te puţin. În ziua căsătoriei, vei face promisiuni solemne ştiind prea bine că-ţi va fi cu neputinţă să le respecţi. Te imaginezi tu, legată toată viaţa de tatăl meu? El o să îmbătrânească. Fii cinstită cu tine şi cu el.

Ea ridică din umeri.

— Promisiuni solemne! Eu, află, că nu pun niciun preţ pe tot bâlciul ăsta. Dacă ne căsătorim la biserică o facem ca să fie mai şic. Tatăl tău adoră fotografiile frumoase şi ceremoniile. Nici el nici eu nu credem în nimic. Angajamentele noastre nu vor avea, deci, nicio valoare.

Chelnerul se apropie de masa lor ca să ia comanda şi un fotograf înainta spre ei invitându-i cu un gest să privească în direcţia sa şi să zâmbească.

— O amintire exclamă Marcello. Una dintre ultimele, poate. Nimic nu-mi garantează că, o dată căsătorită, tatăl meu te va mai lăsa să ieşi cu mine. Întoarce-ţi faţa spre mine. Sprijină-ţi braţul pe umărul meu, Aşa. Foarte bine. Ochi în ochi.

Docilă, ea se lăsă manevrată cu un aer plictisit şi oftând. Blitzul aparatului izbucni. Fericit că-şi găsise nişte clienţi, fotograful era plin de zel.

— Mulţumesc, spuse Marcello luând chitanţele pe care acesta i le întindea. Când vor fi gata?…

— În seara asta. La adresa indicată.

Marcello comandă două americano şi-i ordonă Annei:

— Grăbeşte-te cu alesul mâncării. În după-amiaza asta n-o să-ţi mai pot acorda atât timp ca săptămâna trecută. Am ceva important de rezolvat în legătură cu o eventuală avansare. Nici vorbă să pot lua masa împreună cu voi diseară. Anunţă-l tu pe tata. O să-l sun mâine. Vom vizita totuşi palatul Farnèse.

Ea răsuflase uşurată şi golise dintr-o sorbitură paharul pe care el i-l întinsese.

IX

Marie tocmai termina cu prinsul unei perdele la una din ferestrele livingului.

— Noul meu cântec, exclamă Jean Métabier, alergând spre pian. Este gata. Ascultă-mă, scumpo:

Începu:

„Frânghia asta ca să mă spânzur
Alcoolul ăsta ca să mă-mbăt
Patul de-acolo, ca să mă-ntind
Şi noaptea, ca să ne iubim.”

Ea coborî de pe taburet, îşi potrivi bentiţa care-i aduna părul şi se aşeză lângă el. El atacă energic câteva acorduri fredonând sfârşitul strofei scrisă pe-o foaie de carneţel. Vocea sa plutea, uşoară, peste noapte:

„Şi te iubeşti cu o umbră
Să-i strângi în braţe sânii de gheaţă,
Apoi să-ţi reaminteşti de şiragul
Zilelor fericite din viaţă”.

Marie se entuziasma.

— Ce idei îţi mai trec prin cap! Îmi place cântecul tău. Îmi place mult. Continuă, te rog.

— Poţi citi după mine? Sunt prea multe ştersături. Nici eu nu mai ştiu ce-am scris acolo. Ajută-mă.

Ea îi luă carneţelul din mână şi-l apropie de ochi.

„Să te iubeşti cu o umbră
Înseamnă a fi scutit de dureri

Să te iubeşti cu o umbră
Înseamnă a fi scutit de plăceri
Această frânghie ca să te spânzuri
Acest alcool ca să te-mbeţi
Patul de acolo ca să te-ntinzi;
Şi noaptea ca să te păzească”.

Ea se întrerupse, întorcându-se discret ca să-şi şteargă o lacrimă.

— Iartă-mă, zise. Emoţia. Cum compui un nou text, mă simt răvăşită. Ce ţi-a inspirat acest poem dureros?

El nu răspunse şi-o luă în braţe.

— Am febră. Mi-e teamă c-am înghiţit jumătate din cuvinte. Îmi ieşeau cu atâta iuţeală din minte, încât mă temusem că nu am timp să le transcriu.

Marie se strânse lângă el.

— Suntem cam nebuni, amândoi. Nimeni nu ne-ar înţelege. Dac-am fi avut copii.

— Cântecele mele sunt copiii noştri! exclamă el, năpustindu-se iarăşi spre pian. Muzica, ce părere ai tu despre muzică? O melodie care se reţine uşor, nu? Ritmul îţi place? Poţi să te duci să scotoceşti prin harababura din pivniţă şi să aduci o sticlă de şampanie? Simt că va avea un succes teribil *Frânghia* mea. Poate tot atât cât şi *Papagalul.* Aşa că trebuie să sărbătorim succesul imediat. Du-te repede. Te aştept. Eu recopiez ultima, strofă:

„E înăsprită de viaţă, umbra
Greu de însufleţit.
Iar mâinile mele imense şi sumbre
Vor strâns de ea să se ţină.
Această frânghie ca să te spânzuri
Acest alcool ca să mă-mbăt
Vom fi fericiţi împreună
Căci, iată, acum te-am ucis”.

Se prăbuşi peste clape şi strigă:

— Marie. Ai auzit? De ce nu te-ai întors? Ce-i cu sticla aia? Marie! Marie! Ah, în sfârşit. *Vom fi fericiţi împreună căci, iată acum te-am ucis.* Ce zici de această încheiere? Neaşteptată, aşa-i? Repede două pahare şi să ciocnim. Pentru viitorul nostru înconjur al lumii. Va fi cât de curând. Cine-ar putea să-l interpreteze? Pe cine vezi, tu, care ai totdeauna idei excelente?

Dopul făcu un zgomot surd şi Marie umplu paharele aşezate pe cufărul gol folosit provizoriu în chip de gheridon. Deschise o cutie de prăjituri care se răspândiră în evantai pe o farfurie de carton.

— L-aş vedea pe Reggiani, zise ea. Am sentimentul că melodia asta îl prinde. Ar trebui să încerci. Telefonează acum.

— Acum! Ai atâta încredere? De când te ştiu n-ai încetat o clipă să mă încurajezi. Cariera mea ţie ţi-o datorez. Înainte de a te întâlni îmi petreceam timpul trăgând la măsea şi alergând după fuste. Când şi când scriam câte un cântec. Nu avea cine ştie ce vogă. Prietenii, cârciumioarele, tot felul de inepţii… Când mi-ai apărut în pădurea aceea uriaşă din munţii Jura, eram vagabond. Marie, am impresia că astăzi am izbutit totul, graţie ţie. Această nouă casă, acest nou cântec.

Ea îl privi surâzând, puţin sceptică.

— Vrei să mâncăm acum? Am ceva şuncă. Mi-e imposibil să pregătesc vreo mâncare, oricât aş vrea. Bucătăria e prea înghesuită. Şuncă şi unt cu pâine de secară. Ei, ce zici? Şi ce crezi despre Reggiani?

El se apropiase de uşa întredeschisă şi nu-i răspunse nimic. Ea se neliniştea:

— Haide, repede. Gata, gata să-ţi răstorn paharul. Mă duc să caut restul în frigider. Sper să nu se fi stricat. Mutările astea…

— Fata din faţă pleacă cu motoreta, zise el. Este neplăcut, oricum, pe ceaţa şi pe frigul ăsta.

Deocamdată n-au maşină. Bărbatu-său a suferit de curând un accident. Aş putea să le propun…

Ea se apropie de el, se sprijini cu o mână de umărul lui privind-o şi ea pe Dominique, încerca enervată să-şi pornească motoreta.

— Ea e cea care a scris cărţile?

— Da.

— Nu arată rău.

— Găseşti?

— Nu mi-o închipuiam atât de tânără. Îmi spuseseşi că este bunică.

— Este de vârsta noastră. Are patruzeci. Astăzi, bunicile poartă ginşi sau pantaloni de piele.

Ea zâmbi.

— Am văzut-o azi-dimineaţă ridicând colţul unei perdele ca să privească spre noi. Poate că se plictiseşte.

El şovăi.

— Poate că are de făcut nişte curse. Te-ar supăra dacă m-aş oferi s-o însoţesc? Nici nu ştii cât de simpatici sunt soţul ei şi ea. Sau mai bine du-te şi spune-i tu. Ar fi un excelent prilej de a face cunoştinţă.

Marie începu să-şi descheie bluza pe care o pusese peste pantalonul de catifea, apoi se răzgândi.

— Nu, nu mă duc. Dacă începem aşa, riscăm să creăm un climat de prea mare intimitate. Ne-am pierde repede frumoasa noastră independenţă. Am plecat din Paris ca să ne izolăm şi mai mult. De altfel, poate că nici ei nu ţin prea mult să ne viziteze. Numai un sălbatic vine să locuiască aici.

Afară, îl văzură pe Olivier venind după soţia sa. O ajuta să pornească motoreta, cu obrazul pe jumătate acoperit de un bandaj. Ea dispăru îndată, înghiţită de virajul scurt conducând spre şoseaua dinspre Saint-Léger.

— Ai dreptate, zise Métabier închizând uşa. Nu trebuie să ne impunem. O să le dau oricum un

telefon ca să le propun ajutorul maşinii noastre. În colţul ăsta unde ne-am izolat de toţi, este firesc.

— De ce te plângi? Ai dorit atâta să trăieşti la ţară. Ştiu că este la modă. Toţi citadinii vor să fugă de oraş şi visează să aibă o fermă. Peste tot se construiesc sate care sunt un nou iad. Aici este minunat. Pădurea aceasta…

Unsese cu unt feliile de pâine de secară şi rupea cu vârful degetelor din şunca scoasă din celofan.

— Poftim, zise, întinzându-i soţului un sandviş… Să bem acum pentru succesul *Frânghiei.*

„E înăsprită de viaţă, umbra
Greu de însufleţit…”

Nu-mi mai amintesc restul.

El îşi devora sandvişul şi cu mâna liberă zdrăngănea la pian melodia de curând compusă. Apoi începu să viseze. Cântecul! Un univers minunat şi sordid totodată. Clipa fantastică a creaţiei. Momentul cel mai fericit, cel mai exaltant. În rest, totul era doar un calcul. Sute de legende şi niciun adevăr. Vincent-Scotto, un omuleţ îndopat cu idei zdrăngănind la chitara care nu-l mai părăsea. Ori de câte ori îl întâlnea pe Tino îi spunea: „Am un cântec pentru tine. Ascultă”. Sunetele pianului în curţile sordide ale vechilor cocioabe din cartierul Porte Saint-Martin. Epoca în care Dréjac şi Borel-Clerc îngânau *Vinişorul alb.* Poeţii obosiţi mai purtau lavaliere. Dréjac şi Borel-Clerc. Cântăreţe în mizerie umblând zadarnic după succes. Patachon, dactilografa, visând în faţa maşinii sale de scris şi Raoul Breton, editorul celor mai mari. Jean Métabier îşi târâse boema peste tot, de-a lungul străzilor, caselor şi etajelor. Cunoştea totul: sublimele intrigi, cârdăşiile, ciomăgelile, mercantilismul dezlănţuit, declaraţiile solemne ale disc-jockei-lor: „Nu sunt în solda neguţătorilor de discuri…”

— Cum de ai izbutit să te afirmi în meseria asta? întrebă Marie, de parcă i-ar fi ghicit gândurile.

— Norocul. Norocul care nu mă mai părăseşte de când te-am cunoscut. N-a fost nevoie să fac cine ştie ce eforturi. *Scuarul Paradis,* primul meu succes, m-a lansat. După aceea, n-am mai întâmpinat greutăţi. Dac-ai câştigat o dată eşti un om făcut. O victorie atrage după sine alta. Din clipa când ai priză la public, nimeni nu mai ezită să-ţi cânte cupletele.

— Ce faci cu cele cincizeci de texte înghesuite în sertarul secretairului?

— Să nu mai vorbim despre ele. Ştiam că nu valorează nimic şi nu le-am propus nimănuia. Găsirea unui interpret este lucrul cel mai dificil. Vedetele îţi cer atât de mult ca să-ţi lanseze bietul tău refren. La început, adeseori, am plâns Marie. De furie, de disperare, de revoltă, în meseria asta te ratezi repede. Un om ratat, ştii ce înseamnă asta?

Uşor ameţiţi, ronţăind biscuiţi, se sprijiniră unul de celălalt apropiindu-se de una dintre ferestre. Ceaţa vătuise pădurea. La Matefaims vecinul aprinsese becurile. Geamurile vilei decupau dreptunghiuri de lumină aurită şi caldă, care se strecura printre ramurile cedrilor albaştri.

— Cred c-o să-mi placă aici, murmură Marie. Colţul ăsta de ţară nu seamănă nici pe departe cu periferia din preajma Parisului unde fiecare casă renunţă la grădină ca la o batistă. Ştii ce-mi aminteşte ceaţa asta deasă?

El desenă o floare pe aburii geamului. Îi adăugă o tulpină înfiptă într-un vas şi două frunze crestate.

— Atâta ceaţă? Nu-mi dau seama.

Ea şterse floarea cu dosul palmei.

— Gândeşte-te. Cele câteva zile petrecute la Malbuisson după ce ne-am iubit atâta la Métabief. Lacul invizibil dimineaţa. Un fel de noapte în plină zi. Clopotul bisericii din Saint-Pont care răsuna

slab în albeaţa aceea copleşitoare. Ai pretins totdeauna că acolo avusesem primele mele crize de astm. Îţi aduci aminte de Port-Titi, minuscula cetate lacustră cu casele pescarilor pictate în toate culorile?

— Da. Spuneai că-ţi sugerează insula Marken din Olanda.

Ea revedea restaurantul pe piloni unde se bea vin galben, unde se mâncau bibani prăjiţi şi enorme tarte, specialitatea casei, grupul de lebede alunecând totdeauna pe acelaşi traseu, cu aceeaşi aroganţă şi bărcile la fel de verzi ca pajiştile pierzându-se în coborâre blândă până la limita apelor. Priveliştea nu era extraordinară, dar îndată ce bolta devenea neagră şi lacul tragic, ea dădea frâu imaginaţiei hrănită de o legendă care-i zbârlea părul de spaimă, deoarece, în cele din urmă, ajunsese să creadă în ea. Odată, în locul lacului din Saint-Pont, existase un orăşel numit Damvauthier. Ponce, un sihastru, salvase o femeie săracă şi pe copilul acesteia alungaţi fără milă de locuitori. A doua zi dimineaţa, în locul oraşului blestemat, un lac umplea valea. Toţi oamenii pieriseră. Legenda mai spunea că, uneori, pescarii îşi găseau plasele sfâşiate, pentru că ochiurile se agăţau de acoperişurile caselor zăcând în nămol. În seara Sâmbetei Morţilor, se auzeau clopote şi vaiete urcând din adâncul apelor. Marie spuse:

— Când am rămas în pană pe drumul acela din marginea lacului pe unde nu trecea niciodată nimeni, am desluşit ţipete, îţi jur.

Métabier o privi în mod ciudat. Îi ştia aplecarea pentru tot ce era misterios şi tragic. Viaţa ei era presărată cu mici superstiţii de care nu râdea, pentru că le găsea pline de poezie. Se gândea că latura aceasta naivă îi stătea bine. Ea se înconjurase de o lume puţin ireală semănând cu universul copilăriei.

— Unde-s cutiuţele tale muzicale? întrebă el.

După ce-şi goli cupa de şampanie, Marie se îndreptă spre fundul încăperii unde-i arătă două cufere aşezate unul peste altul.

— Sunt aici. Nu le-am despachetat încă. În harababura asta, mi-e teamă să nu le sparg.

Deschise capacul şi dintr-un ambalaj de carton scoase cu precauţie un pachet învelit în hârtie fină.

— Mai ales pentru el mi-a fost teamă în timpul mutării. Ar fi trebuit să le luăm cu noi în maşină.

Îşi lipi de obraz doi îngeraşi înălţându-se în vârful picioarelor ca să potrivească o ghirlandă în coama unui brad.

— I-am adus din Suedia. Primul nostru Crăciun împreună. Primele mele sporturi de iarnă.

Mângâie cu tandreţe aripile graţioase şi învârti o cheiţă în maşinăria care făcu îngerii să valseze pe o melodie vieneză.

— Unde-ai să le aşezi? Ai atâtea acum.

Ea făcu un gest evaziv.

— Peste tot. Le voi aşeza prin toate colţurile casei. Eşti de acord?

Se aşezase pe podea şi se amuzase apoi o clipă privind cutiuţa al cărei ritm încetinea uneori, clătinând îngeraşii.

— Este uzată. Am învârtit-o de atâtea ori.

Deschise alt pacheţel.

— Fetişul nostru. Papagalul de porţelan care ţi-a inspirat faimosul cântec. L-am găsit într-o zi la un anticariat pe cheiul Malaquais. Ţin foarte mult la el! Mi-amintesc. Ploua torenţial şi intrasem să mă adăpostesc. N-am îndrăznit să ies fără să cumpăr ceva. Era obiectul cel mai ieftin şi mi-a plăcut pe loc.

El se uita duios la papagalul multicolor. Da, Métabier îşi târâse speranţele de-a lungul străzilor, al caselor şi al etajelor şi deodată, mulţumită acestui cântec, totul se schimbase. În ambalajul său, papagalul părea că-i face cu ochiul spunându-i: „Acum, ai câştigat!”

X

Prăbuşit pe canapea, cu capul sprijinit pe pieptul Linei, Marcello privea la televizor sfârşitul unui meci de fotbal. Fuma nervos scuturând din când în când cenuşa în micul recipient de sticlă pe care ea i-l întindea.

— Sunt sătul de toate astea, exclamă el când se sfârşi emisiunea. Aş vrea să fim departe de aici, să ne instalăm amândoi la Formia. Visez să scap de ticăloasa asta. Cât este ceasul? Cu siguranţă acum iau masa. O să-l sun pe tata, am voie?

Lina se sculă, îi mângâie blând părul, luă aparatul de telefon şi-l aşeză pe podea, lângă el.

— Mă duc să fac ceva cumpărături pentru cină. Rămâi, diseară?

— Bineînţeles. Dar sunt neliniştit, draga mea. Crezi că vom reuşi? Suntem prinşi din scurt acum. Redă-mi curajul. Dacă ea pune mâna pe toată averea, n-o să ne putem bizui niciodată pe el ca să mă ajute să instalăm acel local de noapte la Formia.

Înainte de a părăsi odaia, ea se mai întoarse ţintindu-l cu zâmbetul ei enigmatic şi rece.

— Totul depinde de tine, Marcello. Eu nu pot decât să-ţi dau staturi.

Apoi trânti uşa şi el îi auzi paşii îndepărtându-se pe scară. Rămas singur, aprinse altă ţigară apoi se întinse cu burta în jos pe o cuvertură aşezată pe podea.

Se gândi la toţi anii petrecuţi lângă Giorgio după moartea mamei sale. Unele imagini îi reveneau în minte ca nişte coşmaruri. Toate chipurile pe care le văzuse defilând. Femei vulgare, dezmăţate, de

toate culorile, trupuri înzorzonate agitându-se târziu, în amurg, sau în zori, mirosind a sudoare.

Adolescent, privise toată mascarada asta, mereu reînnoită, cu un dezgust profund. Îşi reaminteşte râsetele de nesuportat din camera tatălui său, hohotele de râs isterice care-i spărgeau timpanul şi-i provocau migrene stăruitoare. Faţa congestionată a lui Giorgio. Adesea, noaptea, când nu mai suporta, îşi punea o perină peste faţă ca să nu mai audă şi uneori plângea. Apoi, în grădină, când era vreme frumoasă, se distra martirizând fluturi ore întregi, scoţând strigăte sălbatice. Se gândise, deseori, să se omoare sau să devină homosexual. Până în ziua când o întâlnise pe Lina. În clipa aceea îl ura cumplit pe tatăl său. Considera de asemenea că toate femeile erau nişte stricate. În afara Linei pe care o descoperise întâmplător într-o seară când dăduse de fund. Înaltă, slabă şi uscată, un fel de androgin înfrigurat, îmbrăcată ca un bărbat, cu un chip auster fără nicio urmă de fard, ea îl făcuse repede să înţeleagă că dragostea fizică n-o interesa. El s-a ataşat îndată de ea. Ea îl vindecase de disperare când Giorgio o adusese pe Anne la *Lucioles,* Anne cu faţa răvăşită după o noapte fără somn la *Palatino,* Anne care, încă din primele ore petrecute lângă Giorgio, se comporta la fel ca celelalte femei. Aerul devenise irespirabil şi Marcello era la capătul puterilor. Se agăţase de Lina. Ea îl ajutase să se smulgă din viaţa aceea închiriindu-i o garsonieră lângă piaţa Spaniei. Îl reconforta în maniera ei, iar el nu se mai putea lipsi de ea.

Îşi duse mâinile la urechi. Această îndelungată încercare îl cam debusolase. Era de ajuns să se gândească la anii aceia îngrozitori, că imediat auzea ţipetele semănând cu nişte nechezaturi, şi migrenele îi reveneau, bătându-i în timpane. Puse repede mâna pe telefon şi formă numărul tatălui său.

— Bună-seara. Eu sunt, Marcello. Nu te deranjez? N-am timp să cinez cu voi astă-seară. Anne te-a prevenit, sper. Eşti singur, acum? Trebuie să-ţi vorbesc. Este foarte important. Mai ales să nu-i spui că te-am sunat. Unde te-aş putea întâlni? Mâine la Luciozes? Eşti sigur că va lipsi? Ba nu, nu te nelinişti. Trebuie să afli foarte repede; Atât.

În timp ce punea receptorul în furcă, observase că-i tremura mâna.

În piaţa Navona, zăbovi lângă fântâna celor Patru Fluvii, deoarece plecase prea din vreme de la Lina. Un vânt răcoros împingea deasupra oraşului încă dormitând câţiva nouri uşori cu obraji bucălaţi. Giorgio îi spusese în ajun: „Vino, începând cu ora nouă. Voi aranja astfel ca Anne să nu doarmă acasă. O voi trimite la nişte prieteni minunaţi de-ai noştri, în celălalt capăt al oraşului".

Un orologiu învecinat bătu de opt ori. El trase de timp; bău o cafea într-o cafenea care tocmai se deschidea şi aruncă porumbeilor firimituri dintr-o chiflă caldă încă. Trecu prin faţa bisericii Sfânta Agnes, ajunse din nou pe malul Tibrului rostogolind mari porţiuni de cer trandafiriu într-o curgere furtunoasă şi se aşeză pe o bancă cercetându-şi nerăbdător ceasul. Încercă să citească un ziar dar gândurile îi zburau aiurea. La *Lucioles,* unde Giorgio se întreba cu siguranţă de ce venea atât de devreme. La Formia, o plajă mică şi agreabilă, plasată la o sută treizeci de kilometri depărtare de Roma şi unde micul apartament închiriat de el şi Lina îi aştepta.

Când ajunse în faţa portalului, cu două felinare aurite deasupra, inima începu să-i bată puternic. Îşi strânse pumnii. O amintire îi traversa mintea: tatăl său pălmuindu-l pentru că îl prinsese jubilând în faţa a cinci fluturi sacrificaţi, încă zbătându-se. Giorgio îi spusese motivele care-l determinaseră

să-şi potolească nefericita-i sete de răzbunare asupra unor nevinovate insecte.

Împinse portalul vilei şi înaintă pe aleea pietruită străjuită de conifere şi de tufişuri încărcate de sevă. Uşile şi ferestrele casei erau deschise. Crezu că-l vede pe tatăl său plimbându-se nervos prin salon. Cum îl zări, Giorgio îl întâmpină, cu braţele întinse, cu faţa voioasă şi surâzătoare.

Marcello şovăi o clipă, apoi îl urmă în interiorul casei. Soarele urcase pe cer luminând blând coloanele faţadei.

— Ce-aveai să-mi spui atât de important?

Marcello privi împrejur.

— Ea nu-i aici?

— Ce-i cu misterele astea? Am făcut-o pentru că ai insistat, altfel eu n-am secrete faţă de Anne. A dormit la prietenii noştri. Suntem singuri. Olga n-a sosit încă.

— Ea nu ţi-a spus nimic despre mine?

Giorgio se miră.

— Nu. De ce?

— De acum înainte, nu voi mai veni decât când lipseşte.

— Ce s-a întâmplat? V-aţi certat?

— Mai rău, chiar.

— Mai rău, chiar! Dar spune, o dată, te rog.

— E destul de jenant. Ştii cât ţin la tine.

Giorgio era din ce în ce mai neliniştit.

— Haide, ai spus prea mult. Vreau să ştiu.

Marcello îşi luă un aer încurcat.

— Poate c-ai observat? De câtva timp, Anne..?

— Anne, ce?

— Ei da, este foarte drăguţă cu mine.

— Mi-am dat seama şi mă bucur. Crezi că-mi era uşor să vă tot văd ciorovăindu-vă?

— Rezultatul a depăşit speranţele tale.

— Speranţele mele?

— Da, asta voiam să-ţi spun. Anne este prea drăguţă cu mine.

— Ce vrei să spui?

— Cum să-ţi explic? Mi-e teamă c-am să te rănesc… Ei bine, acum, ea îmi face nişte avansuri de necrezut.

— Nu se poate. De ce-mi relatezi toate astea?

Marcello îşi privea tatăl, care îngălbenise.

— Îmi dădusem seama de mult timp dar refuzam să cred. Iată de ce am fost atât de rece cu ea la început. Întovărăşind-o prin Roma ara forţat destinul. Cu tristeţe îţi atrag atenţia că este o mică ticăloasă.

— Îndrăzneşti! Dar ce te-a apucat? Anne să-ţi facă avansuri. Ţie? Nu eşti deloc bărbatul care să-i placă. Mi-a spus-o chiar ea alaltăieri seară.

— Bietul meu tată!

Giorgio se enervă.

— Vrei să şti ce gândeşte ea despre tine? Niciodată nu ţi-aş fi spus dacă n-ai fi venit azi dimineaţă să dai totul cu fundul în sus. Găseşte că eşti foarte plictisitor. Când o plimbi sâmbăta o scoţi din sărite într-un mod înfiorător. Nu te suportă decât ca să-mi facă mie pe plac, ca să întreţină legăturile dintre noi.

Marcello tresări şi chipul i se întunecă. Tatăl său continuă.

— Dacă acceptă plimbările astea, o face ca să liniştească lucrurile. Nu vrea să ne vadă certaţi din pricina ei, dar n-o interesează nimic din tot ce-i îndrugi. Te consideră un pedant înspăimântător.

— Chiar aşa? Mie nu mi-a lăsat impresia asta. Poftim, priveşte.

Scoase două fotografii din portofel şi i le întinse.

— Ce zici? Ţi se pare că se plictiseşte chiar atât de tare eu mine?

Giorgio alergă să-şi ia ochelarii şi smulse fotografiile din mâinile fiului său. Se trânti pe scaunul de pe care tocmai se ridicase. Îngrozit, fixa imaginea reprezentând-o pe Au ne agăţată de gâtul lui Marcello.

— Nu se poate! Micuţa mea Anne…

— La restaurantul unde am luat masa mi-a fost ruşine. Toată lumea se uita la noi. Voia să mă sărute cu orice chip. Mi-a fost teribil de greu s-o împiedic.

— Şi eu care aveam atâta încredere în ea! Spune-mi că visez, Marcello, că ai inventat totul ca să mă chinuieşti.

— Mi-ar fi plăcut s-o fac! Dar fotografiile astea vorbesc de la sine. Ce altă dovadă mai vrei? Restaurantul acesta se numeşte *Vesuvio.*

Giorgio îşi reveni şi-l cercetă cu o privire neîncrezătoare.

— La urma urmei, asta nu înseamnă mare lucru. Poate că se amuză. N-ar fi fost atât de proastă să se fotografieze astfel. Nu cumva încerci s-o coborî în ochii mei? Din gelozie. Nu cumva eşti îndrăgostit de ea? Îndrăgostit şi dezamăgit? În trecut m-ai speriat uneori. Aveai o comportare atât de ciudată! N-am ştiut niciodată cu adevărat ce gândeai.

Îşi revedea fiul cu privirea bănuitoare, totdeauna tăcut, refuzând cu încăpăţânare să se joace. Şi să-l sărute. Copil, Marcello îl ocolea, n-avea niciun prieten şi, cu regularitate, Giorgio era convocat la colegiu din pricina atitudinii sale derutante, a lipsei sale de concentrare şi a lenei.

Tânărul făcu un gest de descurajare. Îşi descheie gulerul cămăşii, de parcă l-ar fi strâns prea tare.

— Cu atât mai rău pentru tine. Eram sigur că aşa vei reacţiona. Fata asta te-a vrăjit. Gândeşte-te. Crezi că din plăcere sunt gata să las totul baltă, să renunţ la carieră, să mă îndepărtez de tine exilându-mă la Formia, cu scopul de a o descuraja? Crezi că mă amuză că mă instalez acolo? Mă simţeam foarte bine la Roma.

— O să pleci?

— N-am altă cale. Nu vreau să fiu cauza unei drame dintre voi. Păstreaz-o pe Anne, care nu caută decât să te înşele. Cât despre mine, eu am conştiinţa împăcată. Te-am prevenit. Eşti liber să

alegi ce-ţi place. Mi-am dat demisia de la societatea unde lucrez. Mai degrabă exilul decât s-o mai suport îndelung pe intriganta asta care nu râvneşte decât la banii tăi! Tatăl pentru bani, băiatul pentru plăceri, nu-i deloc rău ca program.

Giorgio îşi petrecu mâna peste frunte şi privi din nou fotografiile.

— Nu pot să cred. Eşti sigur pe afirmaţiile tale? N-o faci din dispreţ? Explică-mi exact cum s-a petrecut.

— Este simplu. Când m-am hotărât să fac pace cu Anne, ea a avut îndată priviri şi gesturi grăitoare. Ne aflam acolo în *boschetul Dianei.* Eram uluit.

— Şi totuşi n-ai ezitat să organizezi ieşirile acelea de sâmbăta care nu prea aveau sens. Annei puţin i-a păsat totdeauna şi de artă şi de istorie.

— Ea nu afirmă asta. A jucat un rol dublu. Ştii tu, că te consideră un bădăran, un ţărănoi? Suferă din pricina vieţii pe care o obligi s-o ducă, dar n-are curaj să se plângă. Se teme de tine.

— Ţi-a spus ea asta?

— Şi încă multe altele. Cu siguranţă nu-i fericită. Se chinuie trăind cu un bărbat mult mai în vârstă decât ea şi care, pe deasupra, n-o înţelege totdeauna.

Giorgio care-şi ţinuse pumnii strânşi, începu deodată să-şi frângă degetele.

— Dac-aş fi sigur… Dac-ar fi adevărat… N-ar mai avea zile aici, îţi garantez.

Marcello îl privi.

— Nu-ţi port pică pentru că te îndoieşti de vorbele mele. Calmează-te. Trebuie s-o înţelegi. Este atât de tânără! Şi-apoi asta-i firea ei. Mi-a mărturisit că nu se poate abţine să nu evadeze. Este o fire romantică, frivolă, nestatornică. La Paris a dus o viaţă ciudată. Îi plac aventurile, feţele noi, emoţiile care s-o scoată din obişnuit. Este drăguţă şi-i place să aibă succes.

— Când mă gândesc! urlă Giorgio, aproape convins. Am construit piscina numai pentru ea. M-a costat ochii din cap. Ieri i-am comandat maşina pe care şi-o dorea. Du-te să-i vezi garderoba. Nici nu mai poţi închide uşa dulapului, într-atâta-i de încărcat. Când am cules-o din Paris, trăia într-o odaie oribilă, într-o biată garsonieră pe strada Lamark din Montmartre. Purta un gins rupt şi un pulovăr cu coatele uzate. Era tristă, slabă, palidă şi nu avea niciun ţel. La barul în care am întâlnit-o mi-a povestit, plângând, că Patrick, soţul ei, o părăsise pe ea şi pe copil. M-a emoţionat suferinţa ei. Dac-ar vedea-o maică-sa, n-ar recunoaşte-o! Ţi-ai dat seama ce-am făcut pentru ea? Nu-i aşa că-i o metamorfoză fantastică? Şi toate astea ca să aflu tot ce mi-ai spus tu.

Îşi prinse capul între mâini şi lui Marcello i se păru că va începe să plângă.

— Sufăr. Dumnezeule cât sufăr! Spune-mi c-am avut un coşmar. Avansuri propriului meu fiu! Anne! Nu mai târziu decât ieri, o tachinam cu privire la tine. Mă prefăceam că-s gelos pe tine. O văd şi acum. Revoltată, a simulat că se înfurie.

— Ipocrita!

De astă dată Giorgio era cutremurat.

— Înţeleg totul. A vrut să mă liniştească. Ticăloasa! Aşa-i. Toate curvele astea sunt nişte ipocrite. Am s-o strâng de gât. Am greşit c-am adus târfa asta în casă. Părăsind Parisul, n-a avut nici măcar un gest afectuos pentru mama ei, care era distrusă. Asta m-a şocat atunci. Totul se limpezeşte. Este o fată fără suflet, interesată doar de banii mei. Ce grăbită era să vină cu mine la Roma.

Marcello privea în depărtare, în direcţia oraşului strălucind spre răsărit în ciuda norilor răzleţiţi alunecând încă pe boltă.

— Eşti sigur că nu te înşeli? că nu i-ai interpretat greşit intenţiile? întrebă Giorgio cu un glas sfâşiat.

Arăta jalnic.

— Sunt sigur. A vrut să se culce cu mine, afirmând că ţie nici prin gând nu-ţi trecea s-o bănui cu ceva, că erai prea naiv. De altfel una din prietenele mele ne-a întâlnit. Ne-a zărit la restaurant în clipa când Anne se ghemuia lângă mine, rugându-mă s-o strâng în braţe. Dacă doreşti, pot s-o rog să-ţi relateze scena la care a asistat. Este uşor. Nu stă departe de aici. Sunt sigur că şi chelnerii îşi amintesc. Eram atât de stingherit! Ridicol şi stingherit de atitudinea acestei stricate. Mă priveau toţi cu ochii măriţi. Sunt convins că n-au uitat. Ah! se plânge că bărbatu-său a părăsit-o! Ei bine, îl înţeleg, bietul de el.

Giorgio era sfârşit.

— O să mi-o plătească.

Marcello era convins că reuşise. Dădu ultima lovitură:

— Sunt gata să repet în faţa ei tot ce ţi-am spus acum. Poţi să ne confrunţi. Astfel nu vei mai avea niciun dubiu. Vei vedea cât de mult te-ai înşelat în privinţa ei.

— O să mi-o plătească, repeta Giorgio. Ştii ce hotărâsem? Voiam s-o iau de nevastă în cel mai scurt timp. Şi eram atât de fericit că deveniserăţi prieteni! Ar fi fost prea frumos! Îmi şi imaginam ceremonia. Anne în rochie lungă. O grămadă de prieteni reuniţi, aici, pentru masă…

XI

Dominique rebătu la maşină cele câteva pagini cu uşoare ştersături din *Cu fălcile-ncleştate,* apoi îl luă pe Alain de mână şi urcară împreună în încăperea pe care o denumise podul casei sale.

Pe etajerele din lemn alb lipite de perete, grămezi de hârtii şi de cărţi. Ea urcă pe un scăunel, luă o uriaşă cutie de carton şi scoase din ea câteva dosare pe care le aşeză pe podea. Reciti câteva scrisori clasate într-un cufăraş de piele.

— Era pe vremea când călătoream mult, îi spuse ea lui Alain care privea fără a înţelege nimic. Turiştii pe care-i plimbam săptămâni de zile îmi scriau la înapoierea circuitelor. Uneori se înnodau prietenii şi corespondam destul de îndelung.

Simţi un fel de nostalgie recitind cuvintele amabile şi banale ce-o emoţionau pe atunci.

Podul acesta era refugiul lui Domi. Pe-o latură, Olivier îşi aranjase teancuri de schiţe de desen şi pachete cu benzi desenate. Pe latura cealaltă, ea îşi grămădise amintirile din călătorii şi documentele culese aproape de peste tot, de-a lungul anilor. În centru, un şevalet ezitând pe picioarele strâmbe şi o scândură rezemată de perete, servindu-i de masă.

Se ciuci pe podea şi trie dosarele. În cele din urmă scoase unul a cărui etichetă *Iugoslavia* era pe jumătate dezlipită.

„Ara să-l pot completa”, gândi ea.

Scoase din buzunar un ziar, tăie două articole, unul despre Joyce şi altul referitor la mânăstirea de la Studonica aşezându-l lângă altele mai vechi.

— Hârtia s-a şi îngălbenit, rosti ea cu un aer melancolic.

Îşi păstrase obiceiul de a cerceta atent ziarele în scopul de a descoperi documentaţia pentru călătorii. I se părea că astfel era mereu gata de-o nouă plecare şi că unele detalii inedite i-ar pasiona pe pasageri. Când o vedea închizându-se în pod, cu foarfecele în mână, despachetând arhivele scăpate nevătămate în timpul mutării, Olivier zâmbea.

Privi îndelung o ilustrată reprezentând oraşul Liubliana, atinse înduioşată o floare culeasă lângă Bled, în Alpii sloveni şi pipăi un şerveţel de hârtie luat dintr-un restaurant din Split. Un chelner pe care-l cunoştea îndeaproape îşi scrisese stângaci numele într-un colţ. Savura cu plăcere, în penumbra încăperii, toate aceste amintiri care o asaltau cu regularitate.

Aşează dosarele la loc şi i se adresă lui Alain:

— Când vei fi mare, ai să înţelegi tot ce au însemnat lucrurile astea pentru mine.

Înapoindu-se în salon, avu surpriza să-l vadă pe Jean Métabier, în picioare, în pragul uşii.

— L-am văzut plecând azi-dimineaţă pe soţul dumneavoastră, zise el. Până veţi avea noua maşină, a mea vă stă la dispoziţie. Nici eu, nici soţia mea n-avem nimic special de făcut în acest moment.

— Mulţumesc, dar Olivier a comandat o nouă maşină. O vom avea, cu siguranţă, săptămâna viitoare.

— Până atunci, vă rog, nu vă codiţi.

— Ei bine, dac-aş îndrăzni, v-aş ruga să-l ţineţi pe Alain, exact cât să dau o fugă cu motoreta până la Saint-Leger ca să fac nişte cumpărături.

— Bucuros. Ador copiii. Marie va fi încântată.

Ea îl pofti în living.

— Îmi place casa dumneavoastră, zise el. E mult mai călduroasă ca a noastră. Nu-mi dau seama de ce. Decorul, cu siguranţă. Unde sunt căminele străbunilor noştri, nedespărţiţi, în amintirile noastre, de rastelul cu pipe, de un câine în carne şi oase şi de aroma unui pahar de rachiu de prună?

— Străbunii noştri! repetă, Dominique visătoare.

Métabier întinse mâna către Alain.

— Găsesc că vi se aseamănă, Dominique. Îmi daţi voie să vă spun pe nume? Când vorbeşte despre dumneavoastră, Marie aşa vă zice. Am petrecut minunat alaltăieri seară în tovărăşia dumneavoastră. Ce noroc că vă suntem vecini.

Ea îl invită să se aşeze.

— Olivier ţinea morţiş să ia legătura încă de astăzi cu ziarul său. Eu nu voiam. Este ridicol. Nu-i încă refăcut şi este traumatizat de şocul accidentului. Afurisitele acelea de cicatrice de pe obraz vor mai cere destul timp până la dispariţie. Dar îşi iubeşte cumplit meseria. N-am izbutit să-l fac să-şi schimbe hotărârea. Părea că se plictiseşte aici. Nu-l mai recunosc. S-a schimbat mult. Înainte…

— Vă plictisiţi şi dumneavoastră?

— În unele zile este îngrozitor. Am dorit atâta să trăiesc în linişte, la ţară, în casa ideală la care visează toţi francezii. N-am ţinut seama de spleen, de singurătatea aceasta faţă de tine însuţi, lungile ore în care nu ai nimic de făcut. Cu dumneavoastră, e altceva. Soţia dumneavoastră şi dumneavoastră sunteţi mereu împreună. Eu nu-l văd aproape niciodată pe Olivier. Când soseşte acasă este atât de istovit, încât nu mai doreşte decât să se odihnească.

Ea ofta şi aţâţa flăcările care devorau cu perfidie butucii din vatră.

— A aprins focul înainte de a pleca, murmură ea.

Métabier privea butucul împuţinat pe care se agitau alternativ luciri şi umbre.

— Cunoaşteţi vorba aceea a lui Cocteau, în ziua când nu mai ştiu cine l-a întrebat ce-ar dori să ia cu el dacă, din nenorocire, casa i-ar lua foc. „Aş lua focul”, a răspuns el fără să ezite. Este sublim nu?

Dominique care era încă ciucită, cu vătraiul în mână, se întoarse spre el şi-l privi cu un aer grav.

— Vă place Cocteau? Soţul meu, la fel, îl adoră. Deseori îmi vorbeşte despre el, citându-mi una din frazele sale: *lucrurile, au un fel al lor de a se desfăşura singure.*

Se întrerupse, uşor stingherită de privirea lui Métabier.

— Datorită lui Olivier am cunoscut multe fiinţe uluitoare. La început, nu ştiam nimic. Chiar aşa! Părăsisem şcoala foarte tânără. De aceea şi am uneori unele dificultăţi de exprimare. Nu povestesc niciodată lucruri foarte subtile şi turbez de mânie. Aş dori atât de mult. Cei ce au făcut studiile umanistice nu-şi apreciază îndeajuns norocul. Eu, în timpul interviurilor, mă tem să nu fac gafe şi mi-e frică să nu răspund ziariştilor banalităţi cu greşeli gramaticale. Olivier ştie toate astea. M-a ajutat să depăşesc o groază de obstacole, dar acum mă cam lasă neajutorată.

Métabier o privea mirat. Extraordinara sinceritate a lui Dominique, spontaneitatea ei, îl uluiau.

— Nu trebuie să mărturisiţi nimic celorlalţi. Mai ales ziariştilor.

— Cu ei, îmi joc rolul. Nu zâmbesc nici când mă iau în serios. Curând, dacă lucrurile continuă, o să-mi perfecţionez un glas gutural! Mă comport ca un animal bine dresat. Soţul meu este mulţumit. M-a îndrumat, mi-a indicat cum să mă comport, ce să răspund. Un adevărat mentor. M-a sfătuit chiar şi în privinţa îmbrăcămintei, a pieptănăturii, a corespondenţei. Iară el… Dimineaţa, înainte de a pleca, îmi scria câteva cuvinte pe o foaie de îndreptar. Eram ca şi teleghidată!

— Exageraţi. De ce vă subestimaţi? Aveţi o personalitate pronunţată care m-a izbit de la prima vedere. Vă descurcaţi foarte bine. Şi apoi, liniştiţi-vă, nu sunteţi singura cu lacune. Întreprinderile artistice sunt pline de oameni cu şcoala

neterminată. Se descurcă totuşi foarte bine! Învârtiţi butonul radioului şi ascultaţi-i. N-au complexe şi sunt mai puţin modeşti decât dumneavoastră.

— Nu încercaţi să mă consolaţi. Ştiţi dumneavoastră că nu de mult încă, scriam *vacarm* cu un *n* şi eram convinsă că se zice *quipropo şi pantomină*? Pentru un nou scriitor e cam lată, totuşi! Ah! de m-aţi vedea lucrând. Nedezlipită de Micul Larousse! De n-aş fi avut şansa să însoţesc foarte tânără excursii organizate, aş fi fost ultima dintre tâmpite.

— Ce-aţi spus?

— Da, tâmpite. V-am şocat? Citiţi-mi cartea. Mânuiesc foarte bine argoul. E de mare ajutor. Nici nu vă daţi seama cât. Când am dificultăţi cu formularea unei fraze prea complicate, o înlocuiesc repede cu o expresie din argou. Când nu mai rezist încep să înjur. Asta place teribil. Vulgarităţile mele îi incintă pe unii critici. Spun că am un stil direct şi metaforic.

— Cel puţin nu sunteţi încrezută! Ştiu că nu mai este la modă, dar vi s-a cerut vreodată să răspundeţi la faimosul chestionar al lui Proust?

— Proust, eu, ştiţi!

— Cum vă vedeţi?

Ea zâmbi.

— M-am născut la Paris. Am un certificat de studii şi sunt rea. Semăn mult – evident – cu eroina din *Viaţă mea de câine.* Nu-s mai cultivată decât păpădia sălbatică care a năpădit grădina. O singură specialitate în care excelez: cunoaşterea profundă a beţivanilor. Vor fi întâlniţi mereu în cărţile mele. Pe ăştia nu-i cruţ niciodată. Nu le acord nicio îngăduinţă. Privirea lor poncişe, epiderma lor cu porii dilataţi, coşurile de pe faţă şi nasul borcănat îi demască pe loc. Cum le aud vocea împleticită, tonul nerăbdător, tresar. Le descopăr uneori veleităţi de prinţ. Instinctul. Mă regăsesc îndată pe teren familiar. Unii spun: „Tatăl meu era un mare

medic, un extraordinar avocat, un intelectual remarcabil şi distins". Eu nu pot decât să mărturisesc: „Tatăl meu era un beţivan. A crezut în prea multe lucruri şi n-a putut suporta viaţa aşa cum era".

Alain se urcase cu toată siguranţa pe umerii lui Dominique. Ea îi lăsa, aplecându-se cât putea înainte.

— Călătoriile mele organizate, reluă ea, la fiecare plecare le blestemam. Acum îmi lipsesc într-atât, încât simt uneori o durere fizică. Lor le datorez totul. Că n-am căzut definitiv pradă mizeriei, deoarece mi-au adus destui bani. Că mi-am putut face fată fericită într-un anume fel. Că am scris cartea – *Viaţa mea de câine,* adaptată la televiziune. Mai ales anecdotele legate de afurisita asta de meserie de ghid l-au interesat pe producător. Le datorez că am putut admira privelişti minunate într-o vreme când eram condamnată să mă sufoc între pereţii putrezi ai unui cartier murdar, fără niciun alt orizont decât duminicile de la periferie la capătul tramvaielor triste mirosind a plictis.

Destul de satisfăcută de tirada sa, se întrerupse.

— Şi apoi, continuă cu glasul mai stins, le datorez şi faptul că l-am întâlnit pe Olivier. Călătorea în autocar împreună cu mama sa. Eram ghidul acelui circuit în Elveţia. Ne-am plăcut la prima vedere.

— Sunteţi înduioşătoare, foarte înduioşătoare, Dominique. La urma urmei, aveţi o viaţă senzaţională. Vi s-au întâmplat atâtea lucruri. Îmi place viaţa agitată.

— Să nu exagerăm. O viaţă neobişnuită, poate.

— Dar acum călătoriţi împreună cu soţul dumneavoastră. Vă luaţi revanşa asupra anilor grei.

Ea păru că reflectează, apoi răspunse:

— Nu. El proiectează mereu călătorii, dar nu se decide niciodată. Se eschivează inventând scuze

care n-au acoperire. Sedentarismul, asta mă exasperează, dar n-am curaj să mă plâng. Cred c-ar fi nefericit, dacă aş protesta. Este foarte sensibil şi nu suportă nimic.

Alain venise să i se ghemuiască în braţe şi ea îi surâdea cu tandreţe.

— Este adorabil. Mă consolează pentru tot. Ne iubim teribil, nu-i aşa, scumpule?

Métabier se ridică de pe scaun, apropiindu-se de ei.

— Într-adevăr e adorabil. A şi cucerit-o pe Marie. Totuşi abia îl cunoaşte. Când sunteţi nevoită să lipsiţi, nu ezitaţi să ni-l încredinţaţi. Nouă ne faceţi o plăcere, nouă ne faceţi un serviciu.

— Dumneavoastră?

— Da. Avem şi noi problemele noastre. N-am putut avea niciodată copii.

Ea păru mirată, de parcă nu i-ar fi trecut prin gând că aceşti doi aiuriţi ar fi putut fi tată şi mamă de familie. Flăcările focului luminau faţa destul de osoasă a lui Métabier. Se uita la el. Avea ochi mari de culori schimbătoare, bătând mai degrabă spre verde. Trăsăturile nu-i erau regulate, dar faţa aceasta cu fălci proeminente, cu nasul uşor acvilin, cu pielea cafenie, arsă de soare, cu părul uşor cărunt emana mult farmec, distincţie şi inteligenţă. Avea un aer foarte romantic. Marie era o norocoasă. Contempla desigur un agreabil tablou când, acasă, el se instala la pian pentru a compune un nou cântec. Vioiciunea, dinamismul acesta tineresc, le avusese şi Olivier altădată.

— Ah! n-aveţi copii, zise ea simplu.

— La puţin timp după ce ne-am căsătorit, Marie a fost operată. O histerectomie.

— A fost o dezamăgire teribilă pentru mine, o dramă pentru ea. Doctorul s-a străduit mult s-o smulgă dintr-o depresiune gravă.

— Păcat! încheie ea. Păreţi să vă înţelegeţi foarte bine. Olivier şi eu n-am avut nici noi copii

împreună, dar asta-i o altă poveste. Mă temeam ca Anne să nu sufere prea mult.

El întinse mâna către cămin.

— Mă simt bine la dumneavoastră. Soţia mea se va întreba unde sunt.

— Chemaţi-o şi pe ca.

— Nu. Stă în pat din pricina unui guturai enervant. Voi sta cu Alain aici, ca să nu i-l dea. De acord?

— Vă mulţumesc. Mă voi grăbi cu cumpărăturile. Sunt puţini negustori în Saint-Léger. În afara lui Gautier, băcanul…

Îl mai privi o dată pe ascuns. Ce i-o fi venit? De ce aceste confidenţe? Astăzi, era fericită că putuse vorbi cu inima deschisă. Nu rezistase. Avea mare nevoie. În ultima vreme încercase zadarnic să ia legătura cu câţiva prieteni la telefon. Nimeni nu răspunsese. O dată cu începerea sezonului toţi, şoferi şi ghizi, se răspândiseră prin Europa, prin univers chiar. Aparatul automat al vechiului ei prieten Eric răspundea că el se afla în Thailanda şi nu se înapoia decât la toamnă. Privi emoţionată petalele uscate aşezate pe comodă, vestigiile buchetului de flori pe care i-l trimisese în ziua când se difuzase la televizor primul episod din *Viaţa mea de câine.* Săptămânile treceau. Acum se dădea al douăzecilea.

— Am mulţi prieteni, dar nu-i văd niciodată, zise ea. Circulă fără întrerupere. Ca şi mine altădată.

Se ridică, privi împrejur cu un aer pierdut.

— De ce v-am spus toate acestea? Vă cunosc atât de puţin.

Ezită.

— Ba da, ştiu, ştiu pentru ce.

Îl fixă cu o şi mai mare insistenţă…

— Dumneata şi soţia dumitale duceţi exact existenţa pe care aş fi vrut s-o duc eu şi soţul meu. Arătaţi ca doi boemi fericiţi.. E minunat. Am visat şi eu atâta. Pentru noi s-a sfârşit. Toate sosesc prea

târziu. Când Olivier era un aiurit, total străin de problemele vieţii materiale şi hoinărea prin Montmartre, eu lucram ca o apucată ca să câştig, pe autocare, cât mai mulţi bani. Uneori îi purtam pică pentru că n-avea sensul realităţii, dar îmi plăcea aşa. Mult mai mult decât în prezent. Acum, dac-aş vrea, aş putea visa toată ziua aici, în timp ce el se speteşte.

Se-întrerupse ca să-l prindă pe Alain, gata să cadă.

— Nu mai este bărbatul pe care l-am iubit. Ziarul îl acaparează. Nu mai discută decât despre tiraje, punerea în pagină, reportaje, se aprinde vorbindu-mi despre oameni pe care nu-i cunosc. Jonglează cu preţurile de cost şi concurenţa. Se ia chiar uşor în serios. Asta nu-l prinde deloc. Olivier, bărbatul de afaceri, mă oboseşte şi mă plictiseşte. Ştiu că se zbate cumplit pentru Alain, dar n-a înţeles deloc că nu asta îi ceream eu. Viaţa în doi în anumite cazuri este o suită neîntreruptă de hărţuieli, de ironizări, de neînţelegeri, care în cele din urmă lasă răni adânci. Marie şi dumneavoastră aveţi mare noroc că n-aţi fost atinşi de lepra aceasta.

Métabier se ridică, la rândul său.

— E-adevărat, răspunde el. Şi apoi, eu am pianul. Nu poţi fi salvat decât prin artă. Ea te protejează. Nimic altceva nu mai are importanţă.

*

Când Olivier coborî din tren, în gara Montparnasse, resimţi un fel de ameţeală. Pământul se mişca. Împrejurul lui mulţimea se lichefia. Simţi o vagă greaţă, cu sentimentul că va cădea jos, atins de o boală cardiacă. De ce, cardiacă, el care n-avusese niciodată nimic la inimă? Era ca o obsesie. Picioarele nu-l mai ţineau. Holul i se păru nesfârşit. O sudoare rece îl

năpădise deşi faţa îi era congestionată. Îşi pipăi pulsul care bătea cu o viteză de necrezut.

„Dumnezeule, se gândi el. Nenorocita asta de agorafobie începe din nou. Nu-i cu putinţă!”

Apoi îşi dădu seama că risca să se prăbuşească dintr-o clipă în alta, într-atât îi era de rău. Când vru să alerge spre ieşire, se simţi ca paralizat. N-avea decât o idee: un taxi, să găsească un taxi. În staţie, nu se afla niciunul. Disperat, înnebunit, se sprijini de o coloană de beton şi închise ochii. Un bărbat care aştepta înaintea lui se apropie:

— Vă este rău? Pot să vă ajut cu ceva?

Olivier îşi reveni.

— Nu-i nimic. Oboseala. Aţi putea totuşi să-mi cedaţi rândul dumneavoastră.

Când sosi taxiul, bărbatul se dădu la o parte. Olivier se năpusti în maşină. Ameţeala i se atenuă îndată, însă o nouă idee fixă îi încolţi în minte. Odată ajuns la ziar, cum se va înapoia? Va rămâne blocat acolo, la dispoziţia mijloacelor de transport? Vă reîncepe să transpire? Cât va mai dura drumul ăsta?

„Ce îngrozitor! îşi spuse el. Reîncepe infernul.”

În mijlocul circulaţiei intense, vehiculul îşi croia cu greu drum. Până la Champs-Elysées, parcursul i se păru interminabil. Încerca să-şi concentreze gândurile asupra unui lucru sau asupra unei fiinţe agreabile. Imaginea lui Dominique îi reveni în minte, dar se gândi că în curând va fi nevoită să plece în călătorie fără el. Ea dorea să se ducă în Elveţia, să urce pe muntele Jungfrau. Dacă rămâneau blocaţi acolo, dincolo de graniţă? Dacă noua maşină rămânea în pană? Dacă era bolnav, dacă-l lăsa inima? Dacă-l ducea într-un spital la o sută de kilometri departe de casă? Gândurile i se învălmăşeau. Dominique era departe de a-şi imagina cât de mult suferă. Cum să înţeleagă ea de ce amâna din nou această călătorie, de ce renunţa la atâtea prilejuri de a fi fericit împreună cu ea? De altfel, cine ar înţelege? De ce nenorocită asta de

teamă îi otrăvise atâţia ani din viaţă? Încercase totul: psihanaliză, geriatrie, homeopatia. Nimic şi nimeni nu izbutiseră să-i vină de hac acestei fobii care, deodată, îl apucase din nou. Tot ceea ce făcea fericirea celorlalţi, n-o făcuse niciodată pe a sa. Perspectiva călătoriei devenea un coşmar. Ultima noapte visase că, ieşind dintr-un hotel din Bienne, nu-şi regăsise maşina. I se furase. O grevă a transportorilor paralizase întreaga Elveţie. El nu mai putea pleca, iar Dominique dispăruse. Se revedea alergând, rătăcit, pe străzile unde nu existau decât ziduri fără nici o ieşire. Ani de zile îşi ascunsese nevroza ca pe o boală ruşinoasă. Ştia dinainte că nimeni nu l-ar înţelege. Îi era prea teamă să n-o piardă pe Dominique, vorbindu-i despre asta. Ea, a cărei cea mai mare fericire era să cutreiere lumea, cum ar fi putut admite această slăbiciune? Atunci, hotărâse să lupte, să câştige încetul cu încetul teren. Se zbătuse singur împotriva fantasmelor şi la capătul multor ani de luptă crezuse că a câştigat. Până în ziua acelui stupid accident. Datorită şocului obsesiile îi reveniseră. Mai puternice decât oricând. Maşina pe care se bazase, că o să-l protejeze ca un cocon, ducându-i unde şi când dorea, maşina aceasta se sfărâmase într-o clipită. Nu se mai putea baza pe nimic şi pe nimeni care să fie în stare să-l ajute în vreun fel. Iată-l dezorientat, pierdut, pe străzile acestea lungi şi friguroase, în pieţele acestea nesfârşite unde se agita o gloată inumană, mută şi surdă la suferinţa lui. Zgomot de paşi, mii şi mii de paşi care nu aparţineau nimănui. Trupuri cenuşii, fără feţe, care nu-şi încetineau niciodată mersul, amestecate cu umbrele oarbe. Drumuri care se desfăşurau fără să ajungă nicăieri. Timpul derulându-se fără oprire.

Îşi duse mâna la inimă şi-i simţi bătăile repezi.

— Opreşte în faţa unei farmacii, îi spuse şoferului cu un ton înfricoşat.

Îşi cumpără un tub de Apanal, un calmant a cărui vânzare era autorizată fără reţetă şi înghiţi dintr-o dată câteva pilule. Un gând nu-i dădea pace: să se întoarcă acasă. Încercând să-şi schimbe ideile, întinse mâna, cu intenţia de a-l mângâia, spre uriaşul câine ciobănesc instalat pe bancheta de lângă şofer. Câinele îşi arătă colţii şi începu să latre foarte tare. Avea ochii injectaţi şi balele începuseră să-i curgă pe scaun.

— Atenţie! strigă stăpânul. Este dresat. Vă sare la gât cât ai zice peşte. Nu-i scapă niciun gest.

Olivier tresărise şi se retrăsese în colţul cel mai îndepărtat. „Să mă întorc acasă, să mă întorc acasă…" Dacă astăzi se dădea bătut, ştia că ar fi un om pierdut, că n-ar mai fi avut niciodată forţa să părăsească vila *Matefaims.* Casa de la Matz ar deveni temniţa sa, aşa cum fusese uneori, fără ca soţia sa să-şi dea seama, apartamentul din Montmartre.

Când ajunse la ziar, era ud de transpiraţie. Contururile imobilului i se părură neclare. Totul se legăna. Abia răspunse recepţionerei care scoase o exclamaţie de uimire văzând cicatricele ce-i marcau încă faţa.

— Dumnezeule, dar ce vi s-a întâmplat, domnule Dargence? Ce rău arătaţi!

— Credeţi? Ştiu. N-ar fi trebuit să-mi reiau atât de repede munca.

În ascensor, îşi aruncă o ocheadă spre oglindă. Într-adevăr era palid, cumplit de palid. Obsesia crizei cardiace îl bântuia iarăşi. Dacă murea brusc! Inima. Un fleac. Atât de fragil. Care s-ar putea opri dintr-o dată. Fără aceste bătăi care îi răsunau până în urechi, totul dispărea! Un trup trebuind să dispară rapid ca să nu incomodeze pe ceilalţi. Neantul. O carcasă pe care prin forţa lucrurilor o uităm. Mai din vreme sau mai târziu. De ce să lupţi, de ce să construieşti, de ce să iubeşti? Vechile spaime ale lui Olivier reveneau. Dacă acceptase totul de la mama sa, în trecut, era din

pricina asta. A acestei terori legata de moarte, a sentimentului că totul este steril, inutil, sortit aceluiaşi sfârşit, aceluiaşi eşec. Inima era acel simbol, acel fir conducător care menţinea un om în viaţă pentru o durată nedeterminată. Când a cunoscut-o pe Dominique nihilismul şi pesimismul care-l paralizaseră până atunci dispăruseră brusc. Miracolul se produsese. Voia să trăiască. Acum totul îi revenea. Poate că altădată dorise să devină celebru ca să dăinuie dincolo de sfârşitul care-l aştepta, care îi aşteaptă pe toţi. Oamenii celebri supravieţuiesc mai mult decât ceilalţi. Orice ar fi făcut ne întrebăm adesea „după", dacă sunt încă vii. Privind un film, ascultând un disc sau contemplând un tablou. Veneraţia pe care Olivier i-o purta lui Maupassant se datora în bună parte faptului că, mai bine decât oricare altul, înţelegea cumplitele angoase pe care le îndurase bietul său Guy de-a lungul scurtei lui existenţe. Pe de o parte gloria, pe de altă parte cumplitele suferinţe. Olivier cunoştea bine această „inexplicabilă tristeţe" care-l mânase pe scriitor spre adâncimile de nepătruns.

Se năpusti în birou, închise repede uşa şi se prăbuşi în fotoliu, cu capul în mâini. Încercă să se convingă dacă epanalul îl calmase şi o chemă pe Dominique la telefon. Nu-i răspunse nimeni. Se miră şi insistă. Avea nevoie să audă glasul ei reconfortant, să fie sigur că îl iubea, că sentimentele ei nu se schimbaseră niciodată din ziua când el hotărâse să rupă cu spaimele pentru ea. Refăcu zadarnic numărul. Poate că zona era prea solicitată. Auzea un zgomot ciudat pe fir. La ora aceea a dimineţii ea nu putea să lipsească. Atunci o sună pe maică-sa care era plecată pentru o lună într-o casă de odihnă la Cusset, aproape de Vichy. Ea nu-i ridică deloc moralul. Se plângea de toate, de mâncare îndeosebi, îi reproşa că nu venise încă s-o vadă şi îi ţinuse o lungă tirada asupra dramei bolii şi a bătrâneţii.

Şi mai deprimat, închise aparatul. Încetul cu încetul, medicamentul începea să-şi facă efectul, dar nu avu puterea să ia legătura cu colaboratorii. Toţi ar fi găsit că arată groaznic şi n-avea niciun chef să i se spună. Ştia că situaţia rămânea aceeaşi! Se va izola în biroul său, unde vă încerca să reziste cât mai mult posibil. Diseară, i se va spovedi lui Domi. Îi va explica ceea ce, din nou, resimţea. Desigur erau sechelele accidentului de maşină. Pentru că îl iubea, ea îl va înţelege şi-l va ajuta. Nu era ea fata devotata şi dezinteresată care-l smulsese, iubindu-l, din viaţa pe care-o ducea alături de mama sa? De ce oare nu i se încredinţase mai din vreme? O ştia în stare de cele mai mari sacrificii, de o totală uitare de sine. O dovedise de atâtea ori, atât cu Anne, cât şi cu el. Da, încă de astă-seară îi va mărturisi drama care-l persecuta de atâta timp. Gândul acesta îi redădu curaj. Începu să cerceteze, fără să le citească, numerele ziarului „Vedettes", apărute în lipsa sa. Totuşi, atenţia nu i se fixa. Obsesia persista. Încercă să scoată câteva dosare, din sertarul biroului. „Să mă întorc-acasă… Să mă întorc acasă… Nu, să rezist, să rezist cât mai mult timp posibil…" Distanţa dintre strada Ponthieu unde se afla ziarul său şi gara Montparnasse i se părea uriaşă. Gara, turnul. Incredibilul turn. Această gigă imensă, ostilă, fără graţie, netedă şi rigidă, care amenința Parisul cu sutele-i de ochi duşmănoşi. Cât timp i-ar trebui ca să se înapoieze la Matz în orele de vârf? Va găsi, oare, uşor un taxi la Rambouillet? Niciodată n-ar fi trebuit să întreprindă traiectul ăsta înainte de a avea noua maşină. Era prea obosit, încă prea slăbit. O să moară pe drum. Singur, singur de tot pe străzile astea, în oraşul acesta. „Spaimele dumneavoastră sunt consecinţele vieţii moderne, îi explicase într-o zi un psihiatru. Vă simţiţi blocat, pierdut în acest Paris inuman." Altul spunea: „Asta vi se trage mai demult. Din copilărie. Un tată neputincios care v-a făcut zile amare. O mamă

prea posesivă care se cramponează de dumneavoastră. Aţi fost prins în capcană. Ştiaţi dinainte că n-o să mai puteţi ieşi. Restul a sosit prea târziu. Prea târziu… prea târziu… Aceste două cuvinte îi răsunau în cap. Dominique. Prea târziu. Ba nu, pentru că vieţile lor erau sudate o dată pentru totdeauna. Astăzi va rezista. Nu va capitula cum făcuse în trecut. În faţa pericolelor imaginare. Va merge până la capătul neliniştii sale, a fricii sale.

Cu un gest maşinal deschise agenda şi-şi aruncă la întâmplare ochii asupra numelor înscrise. Ca în perioada marilor catastrofe simţea nevoia să se agaţe de cineva. O voce. Oricare ar fi. Primul nume pe care-l întâlni fu al Laurei Valmont. Fără ca măcar să ştie ce-ar fi putut să-i spună, formă numărul actriţei. I se părea că altcineva acţiona în locul său. Se simţi uşurat când ea îi răspunse. Era vanitoasă, tânără, minunat de frivolă şi de superficială. Problemele metafizice nu intrau cu siguranţă în preocupările ei. O pasiona moda şi bucătăria ale cărei secrete îi făcea o deosebită plăcere să le cunoască. Se supăra pentru nimicuri: o şuviţă de păr în dezordine, un contur făcut cu stângăcie în jurul ochilor verzi sau o rochie prea largă, un nour ascunzând soarele când turna într-un film. Era exact ceea ce-i trebuia.

— Bună ziua, ce mai faci? îngână el.

— Ce minunată surpriză! Sunt fericită că te aud Olivier.

— Adevărat?

— Da. Dar ce-i cu vocea ta?

— Am fost bolnav. Am venit doar ca să-mi reiau lucrul la „Vedettes”. Te-am sunat în legătură cu un articol. Un mare articol pe care vreau să-l scriu urgent în legătură cu foiletonul televizat. Ai interpretat atât de bine personajul soţiei mele! Unde ne-am putea întâlni? În strada Ponthieu? De acord. La cafeneaua unde am luat vin păhărel zilele trecute. Nu uita să-mi aduci o fotografie de-a

dumitale. Una frumoasă. Am nevoie de ea chiar acum. În lipsa mea, nimeni nu s-a gândit să scrie ceva despre demarajul *Vieţii mele de câine.* Nu s-au gândit, sau n-au vrut…

Când repuse telefonul în furcă, se gândi din nou la Dominique. Ce-o să creadă când va afla că o sunase pe Laura Valmont? Ce reacţie va avea când îi va descoperi articolul?….

Perspectiva revederii tinerei actriţe îl stimula. Mulţumită pilulelor înghiţite se simţea mai destins. Zâmbi gândindu-se la câinele ameninţător instalat lângă şofer. Drumul acesta avusese cu adevărat aspectul, unui coşmar. Deschise uşa biroului secretarei.

— Bună ziua, Caroline.

— Bună ziua. Ce bine c-aţi venit! Cum vă simţiţi? N-aveţi o prea…

— N-am o prea bună mină. Ştiu. Toată lumea mi-o repetă. Este demoralizant. Cobor la bistroul de jos să mănânc o salată. Aştept pe cineva pentru un interviu. Dacă apare ceva urgent, ştii unde mă găseşti.

Coborî încet scara şi împinse uşa ziarului. Cuvântul „Vedettes” era înscris pe o placă de marmură, alături de alte nume de firme aflate în imobil.

Zgomotul străzii i se păru înspăimântător. Se refugie repede în cafenea unde avu noroc să găsească o masă liberă. Se gândi la Laura Valmont, la seara petrecută împreună în perioada turnării *Vieţii mele de câine* în tovărăşia bătrânului actor Willy Mirage şi a micuţei ziariste Nathalie. Nathalie agăţată de gâtul acestui Willy, a acestui actor decăzut, din nou plin de speranţă şi vanitate când turnase o scenă la marginea tristei piscine din Levallois. Apoi Mirage murise în împrejurări tragice în cursul unui turneu cu un circ de duzină. Ziarele vorbiseră iarăşi despre el. Oamenii de scenă adaugă adesea o ultimă cochetărie morţii de parcă ar interpreta un rol.

Olivier îşi amintea că în seara aceea Laura Valmont îi făcuse avansuri. După ce băuse puţin cam mult, îi dezvăluise fără delicateţe unele detalii din trecutul tinereţii ei la Avalon. *Hotelul Poştei,* îl cunoşti? întrebase ea de mai multe ori. Îl cunoştea, într-adevăr. Piciorul Laurei pe sub masă, gesturile ei studiate, privirea ei umedă. Confundase cu siguranţă ficţiunea rolului interpretat şi locul pe care-l ocupau, atât unul cât şi celălalt în realitate. Tocmai intra în cafenea.

— Iartă-mă, zise ea. Am întârziat mai mult decât bănuiam. Ghiceşte ce mi s-a întâmplat? Vom fi vecini.

Respirând cam precipitat, se instală în faţa lui pe banchetă.

— Am vrut să-ţi explic la telefon, dar nu mi-ai lăsat timp. Am găsit un apartament de închiriat pe strada Berri, foarte aproape de *Express*. Îmi place cartierul ăsta. Este atât de comod. Bineînţeles, chiria este mare, dar…

Se uita la Olivier, îi văzu faţa încă brăzdată de cicatrice.

— Ce s-a întâmplat? Ai fost rănit?

— Un accident stupid în drumul spre casă, în plină câmpie. Eram foarte obosit. Am adormit la volan în timpul nopţii.

— N-am eu dreptate când mi-e o frică de moarte să merg cu maşina? Am încercat să te sun zilele trecute. Unul din amicii mei turna într-un film, şi mă gândeam că poate ai putea să-i faci un articol, căci este foarte dotat.

— Unde mi-ai telefonat?

— La ziar şi acasă dar n-a răspuns nimeni. Ar fi trebuit să insist. Am crezut că eşti plecat.

— Nu mai încerca să mă suni la Matz, Laura. Vreau să-mi menajez soţia. Este foarte geloasă.

— Geloasă? Pe mine? Ah! acum înţeleg de ce era atât de reţinută când am sunat după primul episod al foiletonului. Mi s-a părut că-i agasată. Aproape că mi-a închis telefonul în nas. Totuşi n-

am făcut nimic ca să o fac geloasă. Aşa-i că n-am făcut nimic?

Râsul ei strident îl enervă. Chelnerul îi privi curios şi un cuplu de turişti se întoarse spre ei. Văzând faţa încremenită a lui Olivier, ea se calmă.

— Găsesc că-i ceva de toată nostimada. Femeile, între ele, sunt cumplite. Speram că a dumitale face excepţie. Când am intrat în pielea ei, ca să turnez foiletonul acela, îmi închipuiam că-i o fată cu vederi largi. Niciodată n-aş fi crezut-o în stare de asemenea meschinării. E-atât de demodată gelozia, în epoca noastră! Când îi citeşti cartea, o crezi o femeie foarte la locul ei.

— Nu-i meschină, răspunse el. Nu-i nici îngustă la minte, dar câteodată este ciudată. Foarte aparte, în orice caz, cu idei fixe asupra anumitor lucruri. Mi-e greu s-o înţeleg uneori. Dacă ar fi după ea, ar trebui să renunţ la munca de la ziar. Are oroare să mă ştie în contact cu alţii, cu femeile mai ales. Dar din ce să trăim?

Laura se aplecă şi atinse carnea umflată şi trandafirie a cicatricei de pe fruntea lui Olivier.

— Bietul meu prieten! oftă ea. Eşti vrednic de milă. Ciuguli distrată câţiva cartofi prăjiţi din farfuria pe care chelnerul tocmai o adusese împreună cu un pahar de whisky.

— Dominique geloasă pe mine! Sigur femeile simt primejdia. Sunt foarte intuitive. Poate că eram sensibilizată atât de rol cât şi de persoana dumitale reală, în clipa turnării… Iubeam fiinţa aceasta stângace, bărbatul acesta neînţeles şi neajutorat. Îi găseam o anume seducţie.

Ea îşi puse mâna peste a lui.

— Am să-ţi fac o mărturisire. Îţi aminteşti de José Trecourt care-l interpreta pe Olivier în foileton? N-aveam, îţi jur, nicio atracţie pentru băiatul ăsta. Totuşi, din pricina dumitale, m-am culcat cu el. Îmi închipuiam că dumneata şi el nu eraţi decât una şi aceeaşi persoană. O confuzie cumplită se produsese în capul meu. Şi cum

dumneata mi-ai rezistat în seara când cinam împreună…

Ea îl întreba din priviri. Olivier îşi retrăsese mâna pe care ea începuse să i-o mângâie blând.

— Laura, eu nu-s actorul căruia-i dai replica. Nevastă-mea-i Dominique cea adevărată! Nu confunda!

Ea izbucni din nou în râs.

— Ce încurcătură! Este nostim de tot.

El contempla o gravură englezească agăţată pe peretele cafenelei şi se gândea la ameţeala ce-o avusese. Fără să vrea, fata asta îi dădea încredere în el. Mai era, aşadar, seducător, în timp ce, adineaori, se considera un om cu puteri reduse, fără succes. Mulţumită Laurei, înţelegea mai bine ce i se întâmplase în trecut. Supunerea faţă da maică-sa care ştiuse să profite de situaţie dar care, la urma urmei, jucase pentru el rolul unei bărci de salvare eficace, căci fusese o prezenţă care nu risca să-l părăsească. Îi fusese teamă de viitor, teamă de responsabilităţi, teamă de viaţă, convins că nicio femeie n-ar fi în stare să-i suporte slăbiciunile de neînţeles. Cu Dominique totdeauna pozase. Ea nu-şi dăduse seama de nimic. Existenţa pe care o duseseră împreună îi îngăduise să nu fie niciodată constrâns să i se destăinuie. Ea călătorea în contul unei agenţii de turism. Aşteptându-i întoarcerea, el se izola în casă. Dar nu se mai putea preface la nesfârşit, pentru că acum aveau din ce trăi. Cu câteva clipe mai devreme hotărâse să-i explice totul. Acum ezita.

— La ce te gândeşti? întrebă Laura. Ai un aer tragic!

Fata aceasta se afla lângă el, frumoasă, fermecătoare, uşor provocatoare.

— Te-am chemat pentru articolul acela. Ai adus o fotografie?

Ea scoase un plic din poşetă.

— Îţi place asta?

— E foarte reuşită. Da, merge. Ai putea să-mi răspunzi la nişte întrebări?

Ea îi zâmbi.

— Dacă nu-s prea intime, nădăjduiesc că da.

El îşi privi ceasul. Timpul trecuse. Graţie Laurei izbutise să se domine şi să facă faţă fără să sufere prea mult.

XII

Anne nu se înapoiase la *Lucioles* decât spre sfârşitul dimineţii. Era fericită că scăpase de Giorgio încă din ajun.

„Când o să sosesc, gândea ea, înaintând pe aleea ducând spre casă, el va fi la uzină şi nu se va înapoia decât seara”.

Fredona un cântec napolitan pe care prietenii lui Giorgio îl ascultaseră de mai multe ori în timpul cinei. Petrecuse o seară minunată. Dansaseră chiar până la miezul nopţii pe verandă.

Când ajunse la scările din faţă, Olga păru că-i ocoleşte privirea.

— Bună, îi strigă ea. Îmi pregăteşti salata ta mexicană cu stafide pentru dejun? Eşti singura care-i ştie secretul. Mor după ea.

Intră în salonul cufundat în umbră şi clipi din ochi, căci o orbise soarele de afară. În bazinul de mozaic albastru, apa ţâşnea zeflemitor. Îşi muie în trecere vârful degetelor şi strânse la piept jucăria de pluş cumpărată de la un vânzător ambulant.

Nu-l zări pe Giorgio decât în clipa când se pregătea să intre în odaia ei. El stătea în picioare, în fundul încăperii şi o privea. Ea scoase un ţipăt înspăimântat.

— Nu m-aşteptam să te găsesc acasă! N-ai lucrat astăzi? Marcello a plecat? Parcă aveaţi întâlnire azi-dimineaţă.

Se întoarse spre el, cu o mână sprijinită de rampa scării.

— Dumnezeule! dar ce s-a întâmplat? Ai o figură!

El nu răspunse nimic. O privea cu un aer neîncrezător, ezitând însă să o demaşte.

— Eşti bolnav? se nelinişti Anne, făcând trei paşi în direcţia lui. Ce palid eşti!

Se trezi cuprinsă de o nelinişte, ca o durere de inimă. Nu-i văzuse niciodată privirea aceasta fixă, ciudată, parcă rătăcită. Pe de altă parte, el îi observa mutrişoara plină de prospeţime, expresia sincer mirată a feţii care se apleca spre el. Să fie ea în stare de atâta îndrăzneală, de această siguranţă de sine care îl dezarma? Putea ea fi într-atât de vicleană, în ciuda purităţii trăsăturilor, a candorii ochilor ei? Doar dacă Marcello… încă se îndoia. Fiul său nu-l convinsese definitiv. Mai rămânea o şansă, o unică speranţă. Poate că era vorba de o gravă neînţelegere. Anne avusese poate faţă de tânăr o comportare prea frăţească pe care el o interpretase greşit. Totdeauna a dat dovadă de o moralitate excesivă. Dacă avuseseră, fiecare, un mod diferit de a vedea lucrurile?

Ea îşi zvârli căţelul de pluş pe o perină.

— Ei drăcie! E de ajuns să lipsesc ca să te metamorfozezi. Mă întreb ce s-a putut întâmpla. E-adevărat că ieri, când m-ai trimis la prietenii tăi, erai foarte bizar. Nu cumva a apărut vreo nouă tipesă? Sau căloasa asta de Carmella se ţine din nou de tine? Cu tine, nu se ştie niciodată. Eşti atât de afemeiat, după câte-mi spune fiul tău.

El tot nu răspunse. Ea continuă:

— Mă sperii cu ochii ăştia bulbucaţi. Nu-ţi merg afacerile?

El îşi clăti gâtlejul şi se pregătea în sfârşit să spună ceva, când se auzi sunând telefonul.

— O clipă, îngăimă el. Stai aici, mă întorc.

Auzind vocea lui Marcello, se întoarse cu spatele la Anne şi se aplecă spre receptor ca pentru a-l ascunde.

— Ai avut o explicaţie cu ea? întrebă fiul la capătul firului.

— Nu.

— Cum! N-ai pus încă lucrurile la punct?

Giorgio nu ştia ce atitudine să adopte. Simţea privirea Annei fixată asupra lui.

— N-am putut până acum, zise el.

— Vroiam să te îmbărbătez. Fata care ne-a văzut la restaurant este gata să depună mărturie. Atitudinea provocatoare a Annei a scandalizat-o teribil!

— Ah! ai vorbit cu ea?

— A trebuit s-o fac ca s-o conving să-ţi dezvăluie adevărul.

— Foarte bine.

Rămase câteva clipe fără sa scoată o vorbă şi se enervă brusc.

— Nu te mai preocupa de asta, acum. Este treaba mea. Nu amesteca străinii în lucruri care nu ne privesc decât pe noi.

Vocea lui Marcello deveni mai mieroasă.

— Nu voiam să te necăjesc. Te ştiu destul de distrus. Atâta doar, trebuie să-mi spui ce-ai hotărât. Dacă Anne rămâne cu tine, eu plec. Nu mai e posibil, înţelegi. N-aş mai putea să-i suport prezenţa. Patronul meu aşteaptă răspunsul.

— Credeam că-ţi dăduseşi demisia şi că-ţi rezervaseşi un apartament la Formia?

— De fapt aşa e, însă Societatea la care lucrez insistă să rămân. Aşa că, pentru ultima oară, te rog să…

Giorgio închise ochii. Se văzu în situaţia de a nu-şi mai putea primi fiul acasă. Dacă, din laşitate, o ierta pe Anne, ar fi urât-o zilnic că ajunsese aici, din vina ei. Oricum, ea ar continua să-şi bată joc de el, să-l exploateze, să abuzeze de încrederea lui. Nu, n-o să se mai lase mult timp dus ce nas. N-o să se asemene niciodată cu nenorocitul acela de individ, care se târa la picioarele Ornellei Mutti, în filmul lui Dino Rosi, şi care până la urmă a fost trimis la azil.

Se gândea la fotografiile arătate de Marcello. Anne agăţată languros de gâtul său. Marcello care o respingea. Buzele lor care aproape că se

atingeau. Ea avea o atitudine lascivă, întinzându-şi spre el umerii bronzaţi şi bustul dezvelit, pus în valoare de rochia decoltată de vară. Pozele acestea îi făcea rău. Închise telefonul, întrerupându-şi fiul al cărui glas devenea din ce în ce mai insistent. Se hotărî să-i dea o lovitură brutală Annei care, mirată de toate aceste mistere, se prăbuşise pe un divan aşteptând o explicaţie.

— Nu eşti decât o târâtură nenorocită, urlă el, întorcându-se brusc spre ea.

Îşi strângea pumnii şi faţa, albă-verzuie, se transformase în roşu-violaceu.

— Când mă gândesc la tot ce-am făcut pentru tine!

Ea îl privea uluită.

— Ce-i cu tine, Giorgio? Nu pricep ce vrei să spui. Chiar că mi-ai rezervat o călduroasă primire!

— Ah! te rog, nu încercă să mă ironizezi. Nu-ţi lua aerele astea de sclifosită.

Făcu un pas în direcţia ei şi ea se trase înapoi, înspăimântată.

— Dacă Marcello ar fi fost la fel de scârbos cu tine, ce s-ar fi întâmplat?

Ea făcu ochii mari.

— Marcello! Înţeleg din ce în ce mai puţin. Te rog, explică-mi limpede şi nu mai ţipa aşa.

El continuă:

— O stricată. Îţi spun că eşti o stricată. O târâtură în stare de orice. Ar fi trebuit să-mi dau seama. Ţi-ai părăsit fiul şi ţi-ai neglijat mama ca să vii cu mine, cu mine pe care abia mă cunoscuseşi. Ne întâlnisem cu puţin timp în urmă la *Cintra,* la Paris. Şi toate astea, pentru că aveam bani. Altfel mult ţi-ar fi păsat ţie de bietul Giorgio! Ah! Dumnezeule, de ce există ticăloase ca tine? Şi când te gândeşti că uneori te şi ataşezi. Dar s-a sfârşit, ai auzit? N-am să mă las niciodată prins în cursă. O ultimă lovitură cumplită pentru mine, o ultimă lecţie.

Ea se linişti. Deşi nu pricepea încă pentru ce o învinuia, se împotrivi insultelor sale.

— Eşti sonat. Dacă vrei să ştii, şi eu m-am săturat de tine, de gelozia ta absurdă. Îţi dai seama cât eşti de pocit? Da, dacă n-ai fi avut bani, nicio femeie nu s-ar fi uitat la tine. Când ai o asemenea mutră, trebuie să plăteşti o fată tânără şi bine făcută. Da, sunt scârbită. M-am săturat până peste cap. De tine, de ridicolul tău fiu. Ce ţi-a mâi îndrugat ăsta?

Giorgio spumega. Încercă să-i răspundă, dar era gata să se sufoce.

— Ţi-e uşor să te comporţi aşa. Îţi sare ţâfna, pentru că te şti vinovată? Încerci să mă răneşti, să mă umileşti pentru că eşti demascată. Marcello mi-a deschis ochii şi acum ştii că de aici înainte ai pierdut totul. Îţi repet, nu eşti decât o mică şi vulgară stricată.

Ea izbucni în râs.

— Tu vorbeşti despre vulgaritate? De necrezut! Bădăranul Giorgio, muncitor cizmar din Bretania, care s-a transformat într-un bogat burghez italian! Degeaba îţi faci iluzii. Toată lumea îşi aminteşte de timpurile când prostituatele din Roma defilau prin casa ta. Însuşi Marcello mi-a spus-o. E mult de când te-a cântărit. Eşti un tip bădăran şi ordinar. Un obsedat sexual cu pretenţii. După câte înţeleg, a pretins că-i făceam ochi dulci? Teribil! Mă umpleţi de scârbă amândoi! Scumpul tău fiu cu privirea lui ipocrită şi cu manierele-i insuportabile! Crezi şi gândeşte ce vrei. Puţin îmi pasă. Sunt o sărăntoacă. Mă transformaseşi într-un manechin de lux, gata să pozeze pentru „Vogue”. Păstrează-ţi boarfele. Da, am să plec. O să-mi regăsesc libertatea, mă voi întoarce acasă, o să-mi regăsesc părinţii puţin cam aiuriţi, dar care-s oameni curaţi. Dacă l-ai cunoaşte pe Olivier, dacă l-ai vedea cum o iubeşte pe mama, ai înţelege că a avut oricum mai mult noroc decât mine.

Nu putu continua. Giorgio se năpustise asupra ei şi o pălmuia cu toată forţa. Olga, care urmărise, cu siguranţă, de departe cearta, alergă spre ei.

— Opreşte-te Giorgio, urla Anne, opreşte-te Giorgio sau chem poliţia să te aresteze. Bătrân scârbos!

Se încolăcise pe podea, cu capul între braţe şi simţea cum i se rostogolesc lacrimile peste obraji.

— Ieşi afară! urla el, ieşi afară imediat, sau te omor? Îţi las un sfert de oră să te cărăbăneşti. Cu o singură valiză, ai auzit? Aceea pe care-ai adus-o venind aici.

Ea reuşi să scape şi urcă scările poticnindu-se, deoarece loviturile lui o doborâseră.

— Ticălos mârşav! mai strigă ea.

Se opri din nou pe palier şi ţipă fără să-i pese de prezenţa Olgăi, a cărei privire alerga de la unul la celălalt.

— Acum înţeleg tot bâlciul pe care mi l-a făcut Marcello. E sânge din sângele tău. Bănuiam eu că unelteşte ceva neplăcut. Dar nu-i nimic. Să-i mulţumeşti din partea mea. Datorită lui m-am eliberat. Da, am scăpat de tine. De el. Dac-ai şti cât mă plictiseam în temniţa ta aurită, bietul meu Giorgio.

Îşi şterse lacrimile care-i năpădiseră faţa şi continuă:

— „Porumbiţo încoace, porumbiţo încolo”! Să mă ridiculizezi într-atât! Mă îmbolnăvisem să te tot aud spunându-mi aşa. Sunt sigură că din cauza ta mă dispreţuia mama. Nu i-a plăcut niciodată nici luxul, nici banii şi n-a înţeles cum de-am venit după tine. Dacă n-ai fi insistat atât, la Paris, n-aş fi venit aici.

Buimac, el îşi ridică spre ea ochii fără expresie. Totul nu se putea sfârşi astfel, cu această ceartă murdară. Era prea cumplit. Un om sfârşit. Da, aşa era, un om sfârşit. Nimic nu se mai putea repara. O ceartă oribilă. Cuvinte grosolane. Şi înfiorătorul adevăr ieşit la iveală. Aşadar, săptămâni de zile

Anne îşi ascunsese ura şi dezgustul, jucase faţă de el rolul femeii tinere, îndrăgostite şi răsfăţate. Viaţa era într-adevăr neiertătoare. Cum de putuse crede în dragostea ei? Se prăbuşi, gemând.

Când ea coborî, zece minute mai târziu, el dispăruse, îşi pusese nişte blugi vechi, găsiţi în fundul unui sertar, un pulovăr uzat pe care nu ştia că-l păstrase şi trenciul negru cumpărat în grabă înaintea plecării din Paris.

— Domnul a plecat?

— Nu, răspunse Olga, arătându-i camera de la etajul întâi.

Anne privi în jurul ei, ca să se asigure că nimeni n-o putea auzi şi i se adresă din nou Olgăi:

— Plec. Poftim. Ia inelul ăsta. E o afacere excelentă. Valorează foarte scump. În schimb, dă-mi două sute de mii de lire. Pricepi? Doar două sute de mii de lire, contra bijuteriei ăsteia. Ai bani la tine? Atunci, m-a bătut norocul. Nu vreau să-i cer nimic porcului ăstuia şi nu prea mai am bani. Îmi trebuie un minimum ca să mă înapoiez la Paris. Te voi regreta, Olga. Ai fost totdeauna foarte drăguţă. Tu, cel puţin, mă distrai. Încearcă să-l consolezi, nu-s geloasă.

Nevenindu-i să creadă, Olga, învârtea în mână pe o parte şi pe alta, inelul cu safire şi diamante. Îi aruncă Annei o privire patetică şi merse înaintea ei până la pavilionul unde locuia, în fundul grădinii.

După ce-i înmână patru hârtii de cincizeci de mii de lire, o însoţi până la capătul aleii, lângă portalul intrării vilei *Lucioles.*

— Ciau, zise Anne, îndepărtându-se. Mai ales, ai grijă de inel. Nu-i spune nimic lui Giorgio.

Îşi aşeză valiza pe trotuar şi se sprijini de un pilon al gardului, astfel ca nimeni să n-o poată vedea de la nicio fereastră a casei.

„Mi se pare ciudat, oricum, să plec atât de repede. Totul s-a petrecut aşa de neaşteptat! Parcă am ameţeli. Visez, nu?”

Lacrimile îi năpădeau obrajii. Silueta Olgăi dispăruse înghiţită de una din uşile cu geam ale salonului. Cireşii continuau să stea de strajă. Ţiglele acoperişului se unduiau fericite în soare. Piscina părea mai albastră ca de obicei. Anne zări paharele goale pe care le uitase în ajun pe un gheridon din trestie împletită. Ridică valiza şi coborî spre centrul Romei. Resimţea aproape aceleaşi sentimente pe care le avusese în ziua când fugise în Germania, părăsind călătoria organizată al cărei ghid era, din pricină că soţul ei, Patrick, tocmai o anunţase că o înşela şi n-o mai voia. Era adevărat ce-i strigase adineaori lui Giorgio. Niciodată nu fusese fericită. Domi avusese noroc… Pipăi banii daţi de Olga, vârâţi în fundul buzunarului de la pantaloni. Două sute de mii de lire. Nu valorau decât ceva mai mult de o mie de franci. Să ia avionul sau trenul? Era mai bine să aleagă trenul şi se decise să se ducă pe jos până la gara Termini situată la celălalt capăt al oraşului. Geamantanul era uşor. Ce-or să creadă Dominique şi Olivier văzând-o apărând aşa deodată, la Matz? Vru să le telefoneze, dar amintirea fiului ei o opri pe loc.

Rătăcea prin oraşul însufleţit, cu claxoane urlând. Trecând prin faţa fântânii Trevi se gândi la ziua sosirii sale. Giorgio o adusese aici, dându-i două monede, pe care, conform tradiţiei, trebuia să le arunce în vastul bazin, întorcându-i spatele. Grăsunul ăsta necioplit era sentimental ca o midinetă. Astăzi nu ştia ce dorinţă să-şi pună. Se gândea la ce se va întâmpla cu ea şi privi cu jind o tânără pereche înlănţuită cu dragoste. Femeia râdea aruncând monezile care făceau un zgomot surd în contact cu apa. Anne se mai uită o dată insistent la cei doi, apoi se îndepărtă încet, continuându-şi drumul până la gară.

Trenul de Paris nu pleca din Roma decât seara, foarte târziu. Cumpără câteva ziare şi se instală pe terasa unei cafenele. La un moment dat se decise,

totuşi, s-o sune pe Dominique, dar nimeni nu răspunse. Obosită şi descurajată, aproape că adormise în soare, fără să-i pese de chelner şi nici de vecinii de masă, care o priveau miraţi.

Către orele şase după-amiază, Marcello, părăsi biroul. Alergă îndată spre apartamentul Linei din strada Coronari. Impasibilă, ea-l aştepta.

— Mă întreb ce s-o fi putut petrece acolo, spuse el. Acum, zarurile au fost aruncate. Sunt optimist, să ştii. Tatăl meu este foarte gelos. Nu va putea îndura gândul că Anne îşi bate joc de el. Chiar dacă ruptura nu se produce definitiv astăzi, dacă ea o fi izbutit să se apere, n-o s-o mai ia de nevastă. Ceea ce şi dorim. Are sufletul îndoit şi pe viitor va fi foarte neîncrezător.

Lina aprobă.

— Vrei să bei ceva, Marcello?

— Da. Mulţumesc. Cred totuşi că am făcut o gafă. Spre prânz, nemaiputând să mă abţin, l-am chemat din nou pe tata. Poate c-am insistat prea mult? Îi propusesem să se întâlnească cu tine, ca să se convingă. Am greşit. Părea că am ceva cu fata aia.

Lina făcu un gest care însemna că asta era ceva lipsit de importanţă. El îşi goli paharul pe nerăsuflate, se apropie de ea şi o îmbrăţişă.

— Îndată ce lucrurile intră în normal, îi vor cere banii necesari cumpărării localului nostru de noapte. Era şi timpul. În puţin timp şi-ar fi delapidat toată averea cu ticăloasa asta mică.

Continuă cu glas mai stins:

— Localul ăsta, nu-mi iese din cap. Cu tino va fi minunat. Eşti foarte dotată pentru organizare. Clientela de la Formia este excelentă, mai ales în cartierul pe care ni l-am ales. Vom încerca să atragem personalităţile cele mai de vază. Le vom crea un stabiliment şic, reputat, unde îşi vor cheltui averea cu un ritm nebunesc. Îţi va place, Lina? Vei

fi fericită, acolo? Eu voi simţi o uşurare părăsind Roma.

Îşi privi ceasul.

— Dacă eşti de acord, am să-l chem pe tata înainte de cină. Sunt nerăbdător să aflu ce-au făcut.

În timp ce el forma numărul de la *Lucioles,* ea părăsise încăperea, îndreptându-se spre baie. Într-o oglindă îşi cerceta ridurile uşoare, apărute, de puţin timp, în colţul ochilor, apoi se apucă să-şi pilească unghiile, aşteptând ca Marcello să termine cu Giorgio. Deodată auzi parcă o jeluire. Îşi ascuţi urechea. I se păru că Marcello închisese aparatul şi se pregăti să intre în salon. Discuţia durase puţin.

— Lina, strigă el cu glasul stins.

Intrigată, alergă spre el. Stătea înlemnit lângă telefon, apăsându-şi cu mâinile stomacul ca sub efectul unei suferinţe cumplite.

Când o văzu, o imploră din priviri:

— A murit, îngăimă el. Mi-a răspuns Olga. În clipa când Anne a plecat de acasă, şi-a tras un glonte în cap.

Lina se dădu un pas înapoi, renunţând la pilitul unghiilor.

— Nu prevăzusem asta, zise ea simplu.

XIII

Olivier tocmai îşi alesese noua maşină din garajul Rambouillet. Se oprise în faţa vilei *Matefaims* unde Dominique îl aştepta nerăbdătoare.

— Hai repede, îi strigă el îndată ce-o văzu. Este splendidă şi merge perfect. Am şi făcut un mare ocol prin pădure. Priveşte. Are parbrizul din lame suprapuse şi geamurile uşor colorate, radio la bord şi un aprinzător de ţigări. Totul fără supliment. Am profitat de serviciile publicitare. Aşa-i că-i o afacere pe cinste?

Ea zâmbi.

— Ai rămas tot un mare copil, dragul meu. Aprinzătorul de ţigări. Fumezi aşa de puţin! Radio. Îl asculţi atât de rar!

— Da, dar dac-aş dori, aş putea să-l deschid. Dovada…

Învârti butonul. Auziră pe *Europa 1:*

Papagalul de porţelan
Se plictiseşte singur pe stinghia sa
Nu mai vrea nici grăunţe să roadă
Căci draga-i consoartă n-a venit ca să-l vadă…

— Ce noroc are şi Métabier ăsta! La tot pasul îi auzi şlagărul. Cred că câştigă bani grei cu cântecul ăsta care începe să mă agaseze.

— Da, are noroc. Totuşi, zilele trecute, îmi spunea că începuturile au fost dificile. Are un dinamism surprinzător. Băiat frumos, pe deasupra! Cunoaşte toate genurile de instituţii muzicale. Faţă de el, nevastă-sa pare cam apatică. Este totuşi de aceeaşi vârstă cu el.

Olivier opri radioul.

— Nu-l asculţi până la capăt?

— Îl ştiu pe dinafară. Îl difuzează cam prea des. Nu-i rău, dar bombardarea asta mă exasperează.

Ea se instală la volan.

— Vrei să încerc şi eu maşina? Urcă. N-o să lipsim mult. Doar zece minute. Alain doarme încă. Nu i se întâmplă nimic.

Ea se angajă pe drumul forestier ducând spre eleşteele Olandei. Condusul noii maşini nu-i puse nici o problemă.

— Te descurci în toate ca un adevărat bărbat, zise el râzând.

Se opriră câteva minute pe malul eleşteelor ale căror ape line făceau mii de graţii soarelui blând.

— Ai putea să mă conduci în după-amiaza asta la Salonul scriitorilor-medici? întrebă ea.

— Bineînţeles. M-am gândit la asta. De aceea m-am dus să iau maşina, atât de dimineaţă. Ciudat, ce mult s-au schimbat lucrurile în ceea ce te priveşte. Înainte, te conduceam cu inima strânsă la plecarea autocarelor pentru circuitele turistice. Acum…

Se gândi că o dată cu noua maşină îşi va regăsi refugiul şi autonomia. Va parca lângă *Hillon* pe aleea Suffreu, unde soţia lui avea întâlnire ca să scrie dedicaţii pe *Viaţa mea de câine.* Va putea pleca oricând, fără să mai intre în panică, înghiontit de mulţime, în gări sau pe stradă, prizonierul trenurilor şi al autobuzelor… Se întoarse încet spre Dominique. I se păru foarte frumoasă.

— Sunt fericit pentru tine. La începutul succesului tău neaşteptat, cred că am fost puţin gelos. Eu însumi mă zbătusem atâta, dorisem să reuşesc, sperasem să ajung celebru prin pictura şi poeziile mele. Da, visam la asta, mărturisesc. Şi toate ţi s-au întâmplat ţie. Ţie, micuţa femeie care nu mai doreai nimic, nu mai aveai nicio ambiţie.

O strânse la piept. Sosise poate clipa să-i vorbească despre spaimele ce-i otrăviseră viaţa pe vremuri şi care îi reapăruseră cu şi mai mare insistenţă după accident. „Nu, îşi spuse, n-o să-i stric ziua de azi”. Continuă, mângâind părul tuns scurt al lui Domi:

— Sunt îndrăgostit nebuneşte de tine. Aş vrea să-ţi povestesc atâtea, astăzi.

Ea îşi lăsă capul pe umerii lui.

— Aşa te iubesc, Olivier. Când uiţi să mai fii omul de afaceri sigur pe sine. Urăsc rolul ăsta pe care încerci să-l joci de câteva luni încoace. Nu ţi se potriveşte deloc. Lasă-i pe alţii să facă asta.

El zâmbi trist.

— Fii liniştită. Sunt exact contrariul bărbatului sigur pe sine. De-ai şti…

Ea privea lunga lizieră a trestiilor mărginind eleşteul, crângul abia ieşit din iarnă, peştii care, din când în când, făceau câte-un salt lăsând la suprafaţă un rotocol argintiu. Îşi amintea de ziua când descoperiseră pădurea Rambouillet acoperită toată de chiciură. Fiecare frunză, fiecare ramură, fiecare fir de iarbă păreau cizelate în gheaţă.

Suprafeţele apei erau îngheţate. Merseseră mult, fascinaţi, ca într-un decor ireal, ţinându-l cu rândul în braţe pe micuţul Alain, pe jumătate adormit.

Făcu un gest larg cu mâna.

— Este formidabil să trăieşti în mijlocul naturii, dar ar trebui ca tu să stai mereu cu mine. Singură, încep să urăsc toate astea. Sunt fericită că azi mergem la Paris. Îmi place să mă reîncălzesc la forfota, la luminile lui. Niciodată nu le-am iubit atâta ca acum. Şi asta, de când l-am părăsit. Aroma castanelor coapte plutind la colţuri de stradă. Orchestrele de jazz urlând lângă Saint-Lazare sau la intrările de metrou. Brazii de Crăciun cu becuri aprinse, mulţimea care te zăpăceşte; bistrourile care te ameţesc, vitrinele care ţi se oferă şi prostituatele care strălucesc. Vechile pietre sculptate pe măsura oraşului. Toate colţişoarele

acestea primitoare în inima vieţii. Poezia lor îmi scăpa pe vremea când locuiam acolo, acum mă fascinează.

El se distanţase de ea, privind-o mirat.

— Devii lirică, scumpo.

— Lucrurile astea le-am scris aproape întocmai la sfârşitul manuscrisului *Cu fălcile-ncleştate.*

— Iartă-mă. Ştiu, de la un timp, te-am neglijat. E mult de când nu mi-ai mai citit ce-ai lucrat. Îmi plăcea atâta să te ascult, să fiu cel dintâi cititor al tău. Ţi-aminteşti cum râdeam în hohote sau cum lăcrimam? Când îmi citeai *Viaţa mea de câine* înţesată de fapte amuzante sau dramatice în legătură cu trecutul tău, simţeam că mă sufoc.

— Da, ne distram bine împreună! Aşa trebuie să trăim, Olivier, dacă nu…

— Dacă nu?

Ea reluă:

— Nu cunoşti decât jumătate din noua mea cărţulie. Mă întreb chiar dacă-ţi mai aminteşti ceva. Pentru rest, m-am descurcat singură.

— Iartă-mă, Domi. Am fost prea nervos. Am prea multe lucruri de rezolvat, de când cu ziarul. În plus, accidentul m-a dat peste cap. Mi-e mereu teamă să nu-mi pierd slujba obţinută ca prin miracol. În epoca noastră, este riscant să faci imprudenţe când ai o situaţie. Nu uita că acum sunt responsabil de fericirea a două fiinţe: Alain şi tu.

Ea îi aruncă o privire pătrunzătoare:

— N-are nicio importanţă. Tot ce voi scrie, de acum înainte, îi voi citi lui Jean Métabier! E un om foarte simpatic. Va avea timp să mă asculte. Cred că şi el începe să se plictisească la Matz. Are prea multe ceasuri libere. Un cântec se compune la repezeală. Nevastă-sa este privilegiată. Sunt tot timpul împreună. Nu ştiu dacă ea apreciază. Ştii, vor să-l ţină pe Alain la ei şi în după-amiaza asta când vom fi plecaţi. Nu-şi doresc altceva. Sunt morţi după băieţel. Nu pot avea copiii.

Aluzia la disponibilitatea lui Métabier şi la seducţia lui îl enervase pe Olivier. Îi pierise dorinţa de a-i mărturisi lui Dominique iadul spaimelor sale. Ar fi apărut în ochii ei într-o stare de inferioritate. Métabier, însă, n-avea niciun defect. Era un bărbat solid, fără probleme, căruia totul părea să-i reuşească. Proiecta să plece, curând, într-o excursie în jurul lumii împreună cu Marie. La gândul acesta Olivier simţi o invidie, aproape ca o durere fizică.

— Un singur lucru mă plictiseşte în legătură cu după-amiaza aceasta, zise Dominique. Nu ştiu la ce etaj al blocului Hilton va avea loc adunarea pentru dedicaţii.

— De ce? Ce importanţă are? întrebă Olivier mirat..

— Poţi să telefonezi ca să aflăm?

— Bineînţeles, voi suna imediat ce ajungem acasă răspunse el, fără să încerce să înţeleagă.

*

La hotelul Hilton, Dominique fu primită de organizatoarea Salonului scriitorilor-medici.

— Vânzătoarea vă aşteaptă. Acolo. În sala din stânga. Sunteţi plasată între Raymond Aron şi René Barjayel.

Domi şovăia. Să dea dedicaţii între cei doi bărbaţi, i se părea de necrezut. În urmă cu câţiva ani, aceştia i se păreau nişte personaje inaccesibile aparţinând unei mitologii pe care şi-o fabricase din tinereţe.

De pe acum lumea se şi agita prin faţa celor cincizeci de scriitori veniţi să-şi semneze lucrările în beneficiul copiilor handicapaţi.

Ca să-şi revină puţin în fire, se duse la vestiar, apoi se apropie de o fereastră de unde zărea pe de o parte turnul Eiffel, podul Jena şi Palatul Chaillot şi pe de alta metroul aerian cufundându-se în masa cenuşie a imobilelor din strada Grenelle. Când îşi

tira zilele în acest al cincisprezecelea arondisment care mirosea a mucegai şi a praf, Sena tăia un univers în două. Nu existau încă măreţele imobile privind insolente în jur. Balul marinei, una dintre ultimele serbări câmpeneşti, pustia excursiile de sfârşit de săptămână la Javel. Cheiurile Senei, seara, erau lipsite de siguranţă, iar duminica pescarii prindeau raci în clipocitul apei nămoloase ce se retrăgea să moară lângă Insula Lebedelor, în timp ce Statuia Libertăţii, mirată că se află acolo, făcea crize de apoplexie din cauza cerului mereu cenuşiu. Malul stâng, zidurile dărăpănate, străzile neîngrijite… Acum, fericirea ţopăia de-a lungul faţadelor luminoase şi îngrijite, pe aleile largi, prin halele somptuoase, prin frunzişul aerat al grădinilor miniaturale. Claude, tatăl Annei, îşi avea aici cei mai buni prieteni, pe care-i cita cu suficienţă. Tot aici se duce, duminica, la templul din strada Cortambert, păşind cu demnitate înaintea onorabilei sale familii. Cu niciun preţ n-ar fi acceptat să piardă vreo slujbă.

În decembrie trecut, Dominique fusese să scrie dedicaţii pe cărţile sale la Casa de pensii de pe strada Viala, nu departe de Sena, şi chiar în apropierea metroului aerian. Ziua aceea o tulburase profund. Avea numai cincisprezece ani când începuse să lucreze acolo. Rămăsese doisprezece ani, clasând fişe la început, apoi întocmind dosare lipsite de interes, cenuşii ca pereţii; colegii plictisiţi, cartierul sinistru.

Urcând scara largă, la capătul căreia o aştepta o tânără, cu braţele încărcate de flori, ca şi o delegaţie a comitetului de întreprindere însărcinată să o primească, simţise că i se înmoaie picioarele. Îşi înăbuşise o puternică dorinţă de a plânge. Atât de des urcase treptele acestea alergând ca să nu ponteze cu întârziere şi să nu-şi piardă astfel prima pentru sârguinţă! Printre oamenii care o studiau, recunoscuse câteva chipuri în spatele uriaşului

geam din hol. Îşi amintise brusc poreclele lor. Îi reveniseră în memorie, ca bulele de aer la suprafaţa apei: Măciuca, Presa de cartofi, Monette şi Cârnăciorul. Tot atâtea clipe de falsă bucurie, făurite ca să-şi lumineze bezna. Bluzele albe pătate de pixuri. Privirile umede, mâinile întinse. „Cum ai reuşit să te salvezi?” „Ştii, Jeanette a murit şi Minouche s-a măritat. După plecarea ta de la Casa de pensii, vorbeaţi deseori despre tine. Minouche locuieşte acum în cartierul Corbeil. Are patru copii. Ce fericită ar fi fost să te vadă!” Cărnuri fleşcăite, feţe palide, ochi inexpresivi, fire albe în părul fără strălucire, cuvinte obişnuite, buze ofilite. Vieţi ratate, vise năruite, speranţe deşarte, renunţări. Fatalitatea, resemnarea. „Ne priveşti aşa de ciudat, zisese Măciuca. Parc-ai vrea să plângi. Totuşi, pe vremuri, ne amuzam teribil. Ţi-aminteşti când ai strecurat un ficat de pui în pantoful bătrânei Clackmann? În fond, ne mai distrăm şi noi. Doar dacă, văzându-ne, nu-ţi spui: «Ce bine c-am scăpat!»” Măciuca avea dreptate. Domi se gândea la norocul pe care-l avusese să plece de acolo exact la timp. Măciuca se aplecase din nou spre ea, scrutând-o cu ochi curioşi: „Într-un anume fel, nu te-ai schimbat deloc. În ce-o priveşte pe bătrâna Clackmann, este pierdută. Are cancer. N-o mai duce mult”. Apoi, cu o străfulgerare de o clipită în priviri, adăugă: „În curând o clachează, bătrâna Clackmann”. Se îndepărtase râzând cu lacrimi de găselniţa ei, apoi. Exclamase: „Trebuie să te sărut. Poate că n-o să ne mai vedem niciodată, în curând, n-o să-ţi vină să crezi…” Bătrâna Clackmann, severitatea ei, abuzul ei de autoritate, morga ei, caracterul ei neiertător… Domi o suportase în perioada cea mai neagră a existenţei sale. Nu-şi putea imagina această femeie, în sfârşit dezarmată, doborâtă, umilă, umflată de boală. Nu se putuse opri să nu încerce un soi de satisfacţie.

Închisese o clipă ochii şi când îi redeschise în faţa ei se afla chipul altei fete al cărui nume îl uitase. Pe vremuri toată lumea spunea că seamănă vag cu Michele Morgan. Vedeta serviciului, într-un fel. „Ţi-aminteşti, eu te-am condus spre cantină, în ziua când ai început să lucrezi aici. Când s-a născut Anne, ţi-am tricotat cămăşuţe şi papuci.” Domi îi întinsese automat mâna. Nu, n-o recunoscuse pe această Michele Morgan a săracilor care, foarte emoţionată, o strânsese la piept. Îi lipseau doi incisivi.

Teancurile de cărţi din faţa lui Dominique. O adevărată organizare care canaliza mulţimea curioaselor şi a fostelor colege mândre că puteau să-i vorbească. Florile ofilindu-se de căldură. „Haide, redă-ne puţină speranţă. Vom scăpa oare, într-o bună zi, din temniţa asta?” Toate aceste chipuri, aceste amintiri. Toţi o tratau ca pe o regină. Doar că nu-i derulaseră un covor roşu sub picioare. Pentru cei trei mii de salariaţi ai instituţiei, povestea ei semăna cu o legendă. Majoritatea priviseră *Viaţa mea de câine* la televizor. Organizaseră un prânz la cantină pe care ea îl prezidase la masa de onoare.

Se întorsese acasă total răvăşită. Emoţia îi produsese o cumplită migrenă. Scrisese dedicaţii pe mai mult de patru sute de cărţi. „Ce revanşă pentru tine!” exclamase Olivier. Dar ea nu vedea lucrurile cu aceiaşi ochi. Nu se mai bucura de agonia bătrânei Clackmann. Trecutul acesta răsărit brusc semăna oarecum cu un vapor îndrăgit care se scufundase rămânând din el doar o mică epavă.

— În orice caz, eşti tare ciudată, zisese Olivier. Ai o figură jalnică. Alte femei ar fi fost nebune de fericire.

Ea îl privise. „Degeaba insişti, îşi spunea, n-ai să pricepi nimic.” Apoi pusese florile primite în mai multe vase. De mult ofilite, petalele se scuturau una după alta.

Când Dominique intra în salon, îşi zări vânzătoarea care-i făcea semne prieteneşti. Aici atmosfera era cu totul alta. Bărbaţi foarte eleganţi, foarte bronzaţi, defilând prin faţa meselor unde autorii, îndrăgiţi de noroc nu mai conteneau cu dedicaţiile pe cărţile proprii. Bijuteriile scânteiau pe mâinile femeilor elegante. „Lucie, bună ziua, scumpo. Tocmai m-am întors dintr-o superbă croazieră cu Jean Paul. Ce bine arăţi, într-adevăr! Ne întâlnim diseară la un bridge?”

La dreapta lui Dominique, Raymond Aron discuta despre toate şi despre nimic. Despre căldura din sală, despre durata prea lungă a şedinţei scrierii dedicaţiilor – de aceea sosise chiar mai târziu – despre dificultatea parcării maşinii în cartier. Din când în când, se apleca spre Yvan Audouard, alt autor invitat, căruia-i fusese profesor pe vremuri.

Domi privi spre René Barjavel. Aşezat lângă Olenka de Veer, semna cu dezinvoltură cărţile întinse de numeroşi admiratori. Cu pletele albe pieptănate spre spate, zâmbea fericit.

— Mi-e sete, exclamă Yvan Audouard.

Luă pancarta pe care era trecut numele lui şi scrise alături: „Sunt pe scară”. Apoi, se ridică, trecu pe la spatele lui Domi pe care o strânse afectuos de după umeri şi se îndreptă spre bar. Ea era uluită. Crezuse totdeauna, că acest critic de temut era un bărbat serios şi grav. Îi descoperea un aer poznaş, o privire maliţioasă şi un accent savuros.

— Este teribil de amuzant, îi spuse vânzătoarea tamponându-şi nasul înroşit de guturai. Născoceşte în fiece an noi bancuri pline de haz.

Îşi suflă încă o dată nasul, apoi spuse:

— Dar nu m-am prezentat. Mă numesc Yolanda Treventin. Anul trecut, îl asistam pe doctorul Soubiran, tot aici.

Domi era intimidată. Auzise că vânzătoarele acestea erau în general soţii sau văduve de doctori.

În mijlocul acestor oameni cultivaţi şi rafinaţi, se simţea cam pierdută, temându-se să nu facă vreo gafă. Totdeauna fusese uşor speriată. Când ţi-ai petrecut viaţa bruftuluită de alţii, ţi-e greu să te obişnuieşti dintr-o dată cu politeţea. De când tipărise *Viaţa mea de câine,* observase brusc că lumea o privea cu alţi ochi.

— Ah! iat-o şi pe maică-mea, exclamă frumoasa Yolande. Daţi-i o dedicaţie pe carte, vă rog. Şi-a dorit atât de mult să vă cunoască!

— Să mă cunoască?

— Da, sigur, a urmărit cu mult interes foiletonul de la televiziune şi a citit lungul articol tipărit în „Paris-France”. Ca majoritatea, citeşte ziarul ăsta pe ascuns.

Eleganta bătrână doamnă se apropie de Domi şi îi întinse cartea de vizită: „Contesa Lacambe de Cérilieux”. Dominique reflectă o clipă. Trebuia oare să scrie: „Pentru contesa” sau „Pentru doamna contesă”? Ce formulă s-ar fi potrivit mai bine acestei femei curtenitoare şi surâzătoare care-şi aştepta cartea dusă pe gânduri? Din priviri, Dominique îl căuta pe Olivier în sală. Doar el i-ar fi putut veni în ajutor. Îl zări flecărind, în fundul încăperii, cu Paul Guth. De ce nu stătea lângă ea? Urât din partea lui că o lăsa să se descurce singură cu toţi oamenii aceştia.

Mulţimea continua să curgă ca un râu de diamante. Domi privea uluită cum vânzătoarea ei se descălţase din pricina unei bătături prea dureroasă.

— Am avut totdeauna picioare sensibile… Dragă Dominique, îţi prezint pe profesorul Lancret de la facultatea de medicină şi pe vărul meu generalul Biliard. Şi ei vor să-ţi cumpere cartea. Ţin foarte mult s-o aibă.

Înapoindu-se de la bar, Yvan Audouard îi aduse un pahar cu whisky. Ea îl bău dintr-o înghiţitură. Ei bine, da, acceptase să fie „draga lor Dominique”. Profesorul era, la urma urmei, un tip

agreabil iar generalul care băgase inamicul în sperieţi nu-i mai inspira teamă.

XIV

În tren, Anne dormise toată noaptea, ghemuită pe banchetă, între un soldat mirosind a transpiraţie şi o femeie bătrână plină de ticuri, scoţând mici scheunături la intervale regulate.

Când în spatele geamului aburit apăruseră zorile cenuşii şi mocăite, socoti că mai erau doar vreo trei ceasuri până la Paris şi se duse la lavabou să se spele puţin. Afară ziua oscila încă deasupra pădurii buimace şi a satelor şovăielnice. Câmpia avea culoarea pământului iar trenul trecu aproape razant pe lângă un oraş cu fuioare de fum suspendate de nori.

Nu mai ştia unde se află. Trupul îi era amorţit. Nu avea nici dorinţa de a gândi, nici forţa de a se scutura de această torpoare care o învăluia.

Pe coridorul vagonului, îşi aprinse o ţigară şi privi tristă şesul întins de unde îşi luau zborul păsări inconştiente, desenând iute un V pe bolta cerului. Peisajul era lugubru. Părea că iarna nu dispăruse cu totul. Ce-or să zică ai ei, văzând-o debarcând la Matz? Nu ştia nimic despre *Matefaims.* Îşi imagina adesea casa după descrierile pe care Domi i le făcea în scrisori. Avea impresia că va găsi acolo un port al păcii, uitarea umilinţei ce o rănise atât de puternic la Roma. Se bizuia pe mama sa şi pe Olivier ca s-o ajute încă o dată. După aceea, va mai vedea. Nu lua viaţa îndeajuns de serios ca să simtă o adevărată disperare. Totul se rezuma la momente grele, repede anulate de-un minunat optimism, frizând adesea inconştienţa.

Când ieşi din gara Lyon, rămase o clipă surprinsă. Decorul i se păru foarte diferit de tot

ceea ce cunoscuse luni de-a rândul în Italia. Oraşul n-avea aceiaşi culoare ca Roma. Străbătu piaţa, străzile furioase care mârâiau şi intră în cafeneaua *Europen.* Când era copil, aci îşi dădea întâlnire pentru plecare în excursie iarna. Aici o conducea Domi ca să-şi întâlnească grupul, ameţind-o cu inutilele-i recomandări.

Încercă să telefoneze la Matz. Nu răspunse nimeni. „N-am noroc, gândi ea. Ce-am să fac dacă sunt plecaţi?"

Ceru un sandviş şi o sticlă de o jumătate. Berea i se păru delicioasă. Devoră chifla crocantă şi proaspătă, ca şi o porţie întreagă de cartofi prăjiţi. Nu mâncase nimic din ajun. Orologiul gării marca aproape ora douăsprezece. Chelnerii se pregăteau să înfrunte orele de vârf, gata să se cocoşeze sub avalanşa de chifle cu cârnaţi şi de *croque-monsieur*[2].

Se înduioşă o clipă, gândindu-se la Olivier. El îi vorbise adesea despre această cafenea. Îşi petrecuse copilăria în umbra turnului gării Lyon, pe strada Hector Malot. O străduţă provincială şi necunoscută, care lâncezea la o sută de metri de aici. Duminica, părinţii îl târau după ei pe aleea Daumesnil unde se juca cu mingea de-a lungul unor ziduri înalte şi cenuşii şi visa la malurile râului Marna, în timp ce pe deasupra treceau trenurile pufăitoare care circulau de la Bastilia la Varenne. Apoi, într-o bună zi, tatăl său o luase din loc…

La prima ofensivă a consumatorilor grăbiţi, Anne părăsi cafeneaua. Ajunsă la gura metroului, scoase din poşetă o scrisoare mototolită a lui Dominique şi citi: *Când nu vrem să ne ducem la Paris cu maşina, e de ajuns să luăm trenul până la Perray. Gara se află la şase kilometri de casă. Vezi cât e* de *uşor…*

Sări în metrou ca să ajungă la Montparnasse, încercă să-şi amintească de pădurea Rambouillet unde se plimba uneori, dar nu izbuti să situeze cu

exactitate nici localitatea Matz, nici Breviaires. În trenul ce o ducea la Perray retrăi ultima scenă cu Giorgio. Fusese ceva îngrozitor. Mai avea încă urmele palmelor lui. Un coşmar. Marcello îşi savura probabil victoria. Cu câtă abilitate uneltise totul! De ce, oare, atâta ticăloşie? Ce-l determinase s-o urască cu atâta putere? Îi era cu neputinţă să înţeleagă.

Apropiindu-se de Perray, i se strânse inima. Când trenul se opri simţi o vagă nelinişte. În faţa gării staţiona un taxi.

*

Jean Métabier puse receptorul telefonului în furcă.

— Era Reggiani, îi spuse el soţiei. Cântecul *Frânghia* îl interesează. Mă duc luni la el. Interpretat de el, va deveni, cu siguranţă, un succes. Vrea să-l înregistreze imediat. Am mai vorbit cu el săptămâna trecută. Nu ţi-am spus, pentru că, ştii, sunt cam superstiţios. Ca şi tu, de altfel.

Faţa Mariei se lumină.

— Ce bine-ar fi să aibă succes!

El o strânse la piept.

— Se pare că ai câştigat înconjurul lumii, dorit de tine, Marie. Eşti fericită?

— Da.

— Îndată ce închei tratativele pentru *Frânghia,* plecăm. Cu Reggiani n-am probleme. După ce-l înregistrează, succesul este sigur. Pare că-i place cu adevărat.

Se apropie de pian şi însăilă câteva note.

— Şi ţie îţi place, nu-i aşa?

— Încă din clipa când mi l-ai fredonat, am fost convinsă că o să meargă, zise ea cu o anume melancolie care-l miră.

Ea luă o cârpă şi şterse cu grijă penele lustruite ale papagalului de porţelan.

— De ăsta am o grijă deosebită. Ai observat că privea cam cruciş?

— Nu, nu mi s-a părut.

— Nu cânta aşa tare. Gândeşte-te la Alain.

El îşi privi admirativ soţia. Silueta ei fragilă, părul ei bălai îl înduioşau. O găsea cu adevărat fermecătoare în rochia de casă din dantelă albă dublată cu o stofă albastru deschis, potrivindu-i-se perfect cu culoarea ochilor.

— Eşti foarte drăguţă, zise.

În încăperea învecinată un zgomot îi făcu să tresară. Ea oftă.

— Aveam dreptate, l-ai trezit. Ştiu, crezi că-s îndrăgostită de puştiul ăsta.

— Şi eu sunt. E-atât de lipicios.

Ea continua să şteargă penajul imobil al papagalului din Amazonia cu colorit sclipitor.

— Sper că nu eşti tristă, nu? se nelinişti el.

— De ce-aş fi? Am un bărbat adorabil. Ducem o viaţă foarte plăcută. Ce motive aş avea să mă plâng?

Se îndepărtă ca să reaşeze papagalul pe soclu.

— Bănuiesc ce-ai vrea să spui, dar m-am obişnuit de mult să nu fiu decât un arbore fără ramuri, nici frunze. Cu Alain am găsit o ramură înlocuitoare.

— Ei, haide, nu fi melancolică! Eşti totdeauna la fel de proaspătă, la fel de atrăgătoare.

Ea se lipi de el.

— Jură-mi că nu încerci să mă linişteşti.

— Să te liniştesc?

— Da, că nu mă consideri ca o umbră ştearsă care-şi petrece cele mai frumoase clipe ale vieţii învârtind maşinăriile cutiuţelor ei muzicale.

Uimit, el o privea. Ea continuă cu un aer visător.

— Ştiu. Nu-i de ajuns să privesc patinatorii ăştia valsând în jurul unui cui, să admir de zece ori pe zi păsările fără pene care par mereu pregătite de zbor, să contemplu îngeraşii înverşunându-se să cânte la chitară sau trăgând corzile unei harpe mute.

Tăcu o clipă, jucându-se cu un fir de lână smuls dintr-un pulovăr de lângă ea.

— Privesc însă şi cum cade ploaia în grădină sau peste pădure. Noaptea, în timpul ceasurilor de insomnie, ascult luna scrâşnind din dinţi. Sunt o femeie foarte ocupată.

El nu pricepea de ce rostea deodată frazele acestea aproape incoerente. O văzu apropiindu-se de fereastra dând spre *Matefaims.*

— Dominique suferă, dar Dominique trăieşte, reluă ea cu un glas blând. Absenţa fiicei sale o chinuie, dar fiica aceasta există. Alain este prelungirea ei. Ai remarcat cu ce dragoste se privesc?

Dăduse la o parte perdeaua şi contempla casa familiei Dargence. El veni lângă ea.

— Suntem cu toţii, mai mult sau mai puţin, vitregiţi, zise el.

— De aceea îţi arunci, cât e ziua de lungă, bruioane de poeme prin toate colţurile casei. Le regăsesc peste tot. Nici măcar nu-mi dau osteneala să le mai citesc, atât de multe sunt. Zac prin sertare, debordează din dulapuri, şi burduşesc secreterul.

Auziră zgomotul unui motor de automobil. Un taxi cotise pe lângă casa lor şi se opri.

— Cine-o fi? întrebă Métabier intrigat. N-aşteptăm pe nimeni, iar familia Dargence lipseşte.

*

Anne deschise portiera. O clipă uită de oboseală. Emoţia şi curiozitatea o năpădiseră. Mulţumi şoferului, care-i înmânase valiza înainte de a face cale întoarsă pe pietrişul scârţâitor. Când se trezi singură, încercă să se orienteze. Taxiul străbătuse Bréviaires, apoi o întinsă porţiune de câmpie. Nu cunoştea această zonă de unde porneau, ca un meterez, primele contraforturi ale pădurii Rambouillet.

Cu un pas şovăielnic, înainta spre *Matefaims* ştiind dinainte că n-o să găsească pe nimeni, deoarece mai încercase o dată să telefoneze de la Perray. Litera „M” de la *Matefaims* se destrăma în floricele trandafirii şi albastre pe un mic dreptunghi vopsit în negru. „O idee de-a lui Olivier”, gândi ea.

Ajunsă în faţa portiţei, trase de şnurul clopoţelului de aramă care sună în van. Scruta cu ochi lacomi faţada, ferestrele, încercând să vadă în interior, atentă la fiece porţiune de zid, fiece fantezie a grădinii, unde credea că recunoaşte amprenta lui Dominique sau a lui Olivier. Pe o latură, lângă un mesteacăn foarte tânăr şi foarte fragil, zări un minuscul bazin din mozaic albastru în care sălta un firicel de apă şi-şi aminti de cel instalat de Giorgio în salonul de la *Lucioles.* Lângă o grămăjoară de nisip, zăcea o găleată şi o lopată. Pe peluză, o minge. Coborî ochii şi se gândi la fiul ei. Şi el va fi acasă. Se întreba ce fel de emoţie va resimţi când îi va zări feţişoara pe care, cu siguranţă, n-ar recunoaşte-o.

Un zgomot o determină să se întoarcă. Marie deschisese poarta de la intrarea vilei sale şi înainta spre ea zâmbind. Purta o pelerină foarte amplă pe sub care atârna o dantelă albă.

— Nu-s acasă, zise ea. Cred că se înapoiază târziu. Nu aşteptau pe nimeni, astăzi.

Fraza aceasta părea să ceară un răspuns sau o precizare, dar Anne nu era dispusă să le dea.

— Nu ştiţi unde se află? întrebă ea, plictisită.

Marie şovăi, privind faţa trasă a tinerei femei.

— Nu ştiu.

Anne era demnă de milă. Se sprijini de gardul alb împrejmuind grădina familiei Métabier şi împinse cu piciorul valiza aşezată în faţa ei. Părul zbârlit îi dădea o expresie buimacă, iar trenciul negru îi întrista silueta.

— Nu cunosc pe nimeni aici, reluă ea. Vin pentru prima oară. N-am văzut nici măcar o

crâşmă în sat. Dar, spuneţi-mi, există un sat?

Cum or putea trăi aici, Dominique şi Olivier. Ei care erau atât de fericiţi când se plimbau prin Montmartre?

— Nu prea sunt, zise Marie. Doar Saint-Leger. Dar Saint-Leger se află la patru kilometri.

— Patru kilometri! O să mă duc cu autostopul. Acolo, trebuie să existe vreun colţişor unde să mă odihnesc. Sunt foarte obosită.

Marie păru că reflectează

— Aşteptaţi puţin.

Porni spre casă.

Din locul unde se afla, Métabier o zărise, pe Anne, cu mâinile vârâte în buzunarele impermeabilului, sprijinindu-se de gard. Părul îi ascundea parţial chipul, şi privea concentrată spre vila *Matefaims.*

— Fata asta îi caută pe Dargence, zise Marie. A picat rău. Se întorc diseară, târziu. Ar vrea un colţişor, unde să-i aştepte.

— Nu ţi-a precizat cine este?

— Nu, pare atât de obosită, că abia mai poate vorbi.

El o studie din nou pe Anne care-şi ridicase ochii să urmărească zborul unei ciori, ce fugea croncănind.

— Cred că am înţeles. Tu nu? Fata lui Dominique, fir-ar să fie! Uită-te bine la ea. Îi seamănă. Gândeşte-te! Nu poate fi decât ea! Propune-i să intre.

— Cum de nu mi-a trecut prin cap! De când trăiesc aici, în amorţeala asta, mă prostesc definitiv. Am reflexe târzii. Mi-am dat seama şi altădată. La Paris, aveam mereu de făcut câte ceva, cumpărături, vizite. Ar trebui să mă duc mai des.

El insistă.

— Spune-i să intre.

Ea îl întrebă din priviri:

— Păi, înseamnă că vine din Roma! Şi Alain? Cum o să ne descurcăm?

— N-avem de ales. Oferă-i să se odihnească aici.

XV

Dominique alergă spre Olivier, care se plimba pe coridoarele hotelului Hilton.

— Am dat cu dedicaţie treizeci şi cinci de cărţi, exclamă ea. Exact cât Yvan Audouard! E o victorie, nu-i aşa? Sunt fericită.

I se prinse de gât. El o respinse.

— Te porţi ca un copil. Fii mai atentă! Putem fi văzuţi. Lumea din Salon începe să se risipească. Tocmai l-am zărit trecând pe renumitul inspector Barniche strângând la piept un căţel minuscul.

Ea-şi luă un aer supărat.

— Ce-i cu tine? Nu mai am dreptul să mă arunc în braţele tale? Mult îmi pasă mie de ce gândesc ceilalţi. Tu însă, trăieşti mereu doar pentru galerie.

Decepţionată, ridică din umeri şi se apropie de o vitrină unde erau expuse câteva bijuterii splendide. Olivier o urmă încercând s-o facă să înţeleagă.

— Lasă-ţi obiceiul ăsta de a te enerva din orice. Dacă doreşti să fii luată în serios, trebuie să-ţi supraveghezi comportamentul. Ştii pe cine am întâlnit? Pe Luc Bonnepâte şi pe nevastă-sa. Ea a urmărit serialul la televiziune, fără să ştie că era după romanul tău. Am fost fericit să i-o spun. Peste câteva clipe vin să ne întâlnească aici. Vrei să cinăm împreună cu ei? Sunt ani de când nu i-am mai văzut.

Ea se îmbufnă.

— Mi-ai făgăduit că mă duci să mâncăm o ciorbă de peşte la Quinson, marsiliezul acela din Grenelle. Visam atâta să merg acolo când locuiam în cartier. Hotărâsem să ne petrecem seara ca doi îndrăgostiţi. Era un bun prilej, în sfârşit, fără Alain pe urmele noastre.

Olivier îşi ascunse tulburarea. Nu-i mărturisi cât de insuportabilă i se păruse, în unele clipe, aşteptarea aceasta de după-amiază. Îi reveniseră spaimele şi se dusese, în câteva rânduri, să se asigure că maşina putea porni în orice moment dac-ar fi vrut. Nu pierduse niciun prilej să se agaţe de toţi cetăţenii pe care-i cunoştea, convins că flecărelile astea l-ar scăpa de fobie: să se întoarcă acasă. Avea mâinile umede şi nasul rece, senzaţia continuă că face un infarct, că va trebui să fie ridicat de aici chiar din saloanele blocului Hilton, şi condus de urgenţă la spital. Când Luc Bonnepâte şi soţia sa acceptaseră să cineze împreună cu ei, se simţise salvat. Masa, faţă în faţă cu Domi, n-ar mai fi o constrângere. Chiar dac-ar resimţi imperioasa dorinţă de a se întoarce la Matz, ar rezista ca să nu se discrediteze în faţa unor străini. Cu soţia sa, s-ar fi lăsat poate pradă slăbiciunii, i-ar fi mărturisit neliniştea şi i-ar fi stricat seara.

— Să nu-mi spui că te plictiseşti singur cu mine, zise ea. E-atât de rar când putem să ieşim amândoi. Şi de astă dată mă jigneşti şi mă întristezi.

El n-avu timp să-i răspundă. Corinne Bonnepâte îşi făcuse apariţia în capătul coridorului. Purta cu sprinteneală cincizeci de ani pe muchie, o fustă strâmtă din jerseu cenuşiu, un pulovăr uriaş tricotat de mână şi o căciuliţă din lână înfundată până la urechi.

— Bravo! exclamă ea. *Viaţa mea de câine* este o carte far.

— Poftim?

— Tocmai am frunzărit-o. Şi-n al doilea rând, ne place pentru că l-aţi descris pe Olivier în carne şi-n oase. E un vechi amic al nostru. L-am pierdut din vedere fără motiv, neştiind că, în sfârşit, îşi găsise o nevastă.

Ea lovi tare cu palma spatele lui Olivier.

— Nu-i aşa, bătrâne? Te-ai decis, în sfârşit? Luc vine îndată. S-a dus să cumpere ţigări. Vreţi să

mergem la bar şi să tragem o duşcă până apare?

— Cu plăcere, răspunse Olivier care se simţea stânjenit văzând aerul îmbufnat al soţiei sale.

Era clar că dragonul acesta cu fustă o enerva pe Dominique, care nu făcea niciun efort să-şi ascundă nemulţumirea. Intrară în bar şi aleseră o masă în spatele geamului.

Corinne mai aplică o dată o palmă viguroasă pe umărul lui Olivier, aşezat alături de ea.

— Dac-aş fi ştiut că te găsesc aici, păcătosule!

Luc Bonnepâte nu se lăsă aşteptat. Un grăsan cu carne flască. Faţă rubicondă şi un surâs prostesc sub o tunsoare monahală. Zâmbi către soţia sa făcându-i cu mâna.

— Doamne, ce zi! exclamă el, prăbuşindu-se în scaun.

Avea obiceiul să afişeze aerul unui bărbat surmenat şi să ofteze zgomotos ori de câte ori i se ivea prilejul.

— Aşadar, dumneavoastră sunteţi Dominique? întrebă apoi. Dacă mi l-aş fi putut imagina pe Olie însurat, n-aş fi crezut că soţia sa v-ar semăna.

Satisfăcut de remarca sa, izbucni într-un râs răsunător. Domi îşi încruntă sprâncenele, întrebându-se ce voise să spună. Îi aruncă lui Olivier o privire aspră, neînţelegând motivele ce-l îndemnaseră să vrea să petreacă seara în compania acestor două personaje.

— Ultima oară când ne-am văzut, îi spuse Corinne lui Olivier, trăiai cu Totoche, sora lui Germaine Balaton.

El păli. Exasperată, Domi îşi ridică ochii spre cer şi scrâşni din dinţi. Nu se atinsese de paharul de porto pe care chelnerul i-l pusese în faţă.

— Nostimă, Totoche asta! insistă Corinne. A avut atâţia tipi! Era atât de nesăbuită că o poreclisem Domnişoara Salpingită. Ţi-aminteşti?

Dădu peste cap paharul cu whisky fără apă, mai comandă unul, scoţând pe nări fumul ţigărilor pe care le aprindea fără oprire cu gesturi agitate.

Bonnepâte îşi vârî faţa bucălată în spuma halbei sale de bere bună.

— Scrieţi altceva în acest moment? întrebă el.

Dominique nu răspunse şi Olivier păru surprins. Ura momentele când ea se arăta ostilă. În asemenea cazuri era de nesuportat. Avea privirea severă, faţa îmbufnată şi o expresie îndărătnică. Ştia că după seara aceasta va sta supărată ceasuri întregi.

— Ce-ar fi să mergem la cină, dacă tot ai avut gentileţea să ne inviţi? exclamă Corine săltându-se de pe scaun. Ce plăcere! Vom continua să ne evocăm clipele agreabile din trecut. Nu te-am prea văzut în banda amicilor, în ultima vreme. Ţi-aminteşti ce speriată era mama ta c-ai să-ţi găseşti o fată? În fond, ce mai face?

— Bine. N-o vedem prea des. În clipa aceasta se află la odihnă într-o casă a artiştilor la Cusset. Se simte excelent.

Corine n-aşteptase răspunsul.

— Amicii! Aţi fost la *Bichiviller,* în Montmartre? E ceva extra. În ceea ce priveşte decorul în primul rând. Şi apoi în ceea ce priveşte haleala. Ambianţă foarte retro. Aţi experimentat noua bucătărie? Nu? Aveţi acum ocazia s-o faceţi. E nemaipomenit.

Domi ieşi ultima din bar, smulgându-şi repede mâna din cea a lui Olivier care i-o prinsese o clipă.

— Nu face mutre, murmură el. Am să-ţi explic.

Bonnepâte şi soţia sa urcară într-un Porsche verde metalic, în tăblia căruia Corinne bătu uşor cu degetul.

— O gloabă, scârba asta! Ce mult o regret pe vechea noastră Matra!

Intră în maşină, urmată de gâfâitul bărbatului său care se lovise la cap în timp ce se aşeza, înjurând şi masându-şi craniul pe locul cheliei.

Pe traseul de la aleea Suffren la Montmartre, Dominique nu scoase o vorbă.

— Dac-ai şti, îi repeta Olivier care conducea greu prin aglomeraţie, n-ai mai fi aşa de nesuferită cu mine. Am să-ţi povestesc totul, îţi făgăduiesc. Acum ar dura prea mult, dar cum ne întoarcem acasă, am să-ţi explic. Te rog Domi, fă un efort, astă-seară.

Parcară cu greu pe strada Coulaincourt, în faţa scărilor acelea pe unde se plimbaseră atât de des, în epoca lor de mizerie. Dumnezeule! cât mai înghiţiseră în sec în colţişorul ăsta în zilele când se mulţumeau adesea cu un singur fel de mâncare la *Virage,* băcănia de pe strada Lepic. Niciodată nu-şi putuseră oferi un restaurant atât de şic.

Când intrară la *Bichtwiller,* Luc şi Corinne erau de mult instalaţi. Discutau cu emfază, în tovărăşia patronului, despre binefacerile whiskyului asupra tulburărilor cardiovasculare şi despre importanţa trufelor în prepararea ficatului de gâscă.

— Molaticilor! exclamă Corinne zărindu-i. Haideţi repede, mi-e o foame de lup.

Decorul era somptuos. Flori cu tijă lungă căţărate pe etajere formau un gard viu, parfumat, între fiece masă. Gravuri de Raffet, litografii de Brayer, tablouri de Gen Paul împodobeau pereţii ca paginile unei cărţi. O iluminaţie savantă dădea strălucire culorilor, ştergea imperfecţiunile, aprindea privirile. Domi şi Olivier se treziră aşezaţi între Corinne şi Luc. Acesta din urmă insistă să li se servească un Dahoméen, cockteilul casei (două zecimi de mandarină, o picătură de lămâie verde şi şampanie) şi îşi invită soţia să se cufunde în lectura listei de bucate. Ea reîncepu să facă mici salturi ridicole pe scaun, scoţând tot felul de piţigăieli în timp ce rostea mâncărurile misterioase: *sabia dracului în sârmuliţe, tremurul lui Saturn, pomul lui Gessée umplut cu flori şi banane.*

Dominique turba de furie.

— Am să iau acelaşi fel ca şi tine, îi spuse ea lui Olivier împingând lista din faţa farfuriei sale, fără

ca măcar s-o consulte.

— Este un restaurant al lumii selecte din Paris unde se stă până târziu, explica Corinne. Săptămâna trecută, cu Jean-Louis, am plecat la ora două.

— Jean-Louis Bory, preciza Luc.

Dominique îşi privi ceasul şi, cu vădită intenţie, căscă îndelung.

Patronul, un omuleţ foarte agitat, îşi făcea mereu vânt cu un ştergar. Se repezi brusc spre telefonul al cărui receptor i se întindea în spatele unei tejghele stil bistrou 1925, în faţa căreia doi efebi cu priviri languroase se pupau cu neruşinare. Începu să urle:

— Cum, domnule, îndrăzniţi să mă întrebaţi preţurile practicate în întreprinderea mea? Practicate, nu-mi place cuvântul ăsta! Ba chiar deloc! De ce v-aş răspunde prin telefon? N-aveţi decât să veniţi şi să vedeţi. N-am nici măcar o masă liberă până miercuri. Nădăjduiţi să cheltuiţi la mine mai puţin de două sute de franci de persoană? Glumiţi. Un restaurant de talia lui Bichwiller! Mă jigniţi! Duce-ţi-vă atunci să mâncaţi la o autoservire. Vă veţi simţi mai în larg. Aici se cheltuieşte fără să ţii seama cât.

Furios, puse receptorul în furcă, îşi făcu vânt şi mai îndrăcit şi izbucni, mustrând o bătrânică prea fardată, lipită de casă ca o piesă de muzeu:

— Ţi-am spus o dată, doamnă Lucierine, nu mă mai deranja pentru clienţi de soiul ăstora. Data viitoare am să mă supăr.

Olivier înţelesese perfect sensul discuţiei. Îngălbeni din nou şi începu şi el să transpire. Deşi, în momentul acela duceau, amândoi, o viaţă mai uşoară, trebuiau să fie prevăzători, să calculeze adesea, să evite fanteziile. Se cutremură gândindu-se la nota de plată ce avea să-i fie prezentată când cei doi snobi îşi vor termina numărul. Regretă amarnic că-i reţinuse pentru cină. Din fericire, Dominique nu auzise nimic. Corinne Bonnepâte o

asalta cu tot felul de întrebări referitoare la felul în care scria.

— Eu, zicea ea, am să fondez o instituţie de un gen nou. O cafenea pentru femei. Bărbaţii nu vor avea dreptul să intre. Da, rezervată numai femeilor. Vom putea discuta în libertate, să ne descărcăm de suferinţele, de jignirile pe care le îndurăm la tot pasul şi să ne organizăm ca să triumfăm în sfârşit asupra falocraţiei. Femeia nu mai trebuie să fie o sclavă. Jugul ăsta trebuie scuturat odată. Să se termine cu violurile! Bărbatul trebuie să cedeze. Simone îmi aprobă părerile. Îmi va da o mână de ajutor dacă va fi nevoie.

— Simone de Beauvoir, sublinie Luc redus la tăcere de mult de tumultuoasa-i nevastă.

Ea reîncepu să-l înghesuie pe Olivier cu o înghiontire frăţească.

— Şi tu, păcătosule, mi-ai putea da câteva lămuriri cu privire la tarifele tipăriturilor? Nu mă pot bizui pe Luc. E total afon faţă de proiectele mele. O dată cu clubul, aş vrea să fondez şi un ziar. Un ziar care să fie un strigăt. Un strigăt al tuturora. Un apel la condamnarea bărbatului. Ne-am săturat să tot fim pipăite când suntem obligate, din nefericire, să luăm metroul, să suportăm glumele proaste făcute în urma noastră, să fim jignite de fel de fel de gesturi!

Vorbea ca o exaltată. Îşi scoase căciuliţa de lână, se năpusti asupra feliuţei de pâine tronând alături de farfurie, apoi o hărţui din nou pe Dominique:

— Dumneavoastră, care aveţi şansa să fiţi publicată, dumneavoastră ne-aţi putea ajuta. Altfel, la ce-ţi serveşte faptul că scrii? Cer pedepse capitale împotriva exhibiţioniştilor şi a celor ce violează. Castrarea, sunt pentru castrare în asemenea cazuri!

Domi, care, de la un timp, o privea cu multă curiozitate, întrebă mirată:

— Aţi fost violată?

— Violată? Dar ce v-a apucat? Eu! Ce oroare!

Se întoarse spre Luc căruia tocmai i se servea o minusculă coroniţă verzuie prinsă de o prună tăiată în două.

— Şi tu, nu spui nimic?

— Ai auzit. Violată! Atunci, Olie, ne-am înţeles, te vei gândi la mine? Tarifele unei tipografii, te rog, şi cât mai repede posibil.

Chelnerul aşeză în faţa lui Dominique o farfurie pe fundul căreia se afla o grămăjoară de piureu gălbejit însoţită de o felioară de pâine prăjită.

Ea se aplecă spre el:

— V-aţi înşelat. Am comandat Limbă de mare.

El răspunse jignit:

— Dar, doamnă, este limbă de mare. *Tocătură de regina mării cu ciuperci şi măcriş.*

— Şi la asta merge Laurent Perrier! Şampania mea preferată, zise Corinne. Aflaţi că mă ocup şi de tinerii drogaţi. Când merg să-i vizitez, mă îmbrac în ginşi şi-mi pun o perucă hippi, fapt care o îngrozeşte pe fiică-mea. „Mamă, ţinuta asta nu ţi se potriveşte deloc. Te prefer mai elegantă. Nu-i genul dumitale.” Cu atât mai rău! Vreau să mă port ca ei, să folosesc acelaşi limbaj ca al lor. Cine se aseamănă se adună. Expresia nu-i a mea, ci a soţului meu.

Olivier nici măcar nu râse. Primi şi el aceeaşi tocătură ca a soţiei sale făcând aceeaşi strâmbătură.

— Este chiar limbă de mare? Bucătăria asta nouă mă cam surprinde.

Corinne izbucni în râs în faţa flancului de scoici Saint-Jacques, puţin mai mare decât o monedă de cinci franci.

— Mi-a luat piuitul, ce mai! Sigur că da, nu-i la fel de copios ca în restaurantele tradiţionale dar cum, la sfârşitul mesei, te servesc cu o splendidă farfurie de brânzeturi rare date pe răzătoare, eşti despăgubit.

Olivier încerca să-şi dea seama de importanţa catastrofei. Aduna şi înmulţea, gândindu-se că

datorită acestei mese blestemate nu va mai avea bani suficienţi ca să-i ofere soţiei taiorul pe care ea îl remarcase la Rambouillet, la magazinul doamnei Mylene Demougeot.

— Şi tu, cu ce te ocupi în prezent, îl întrebă el pe Luc ca să întreţină conversaţia.

Corinne răspunse în locul soţului:

— N-a avut noroc…

Luc îşi plecă ochii.

— Adică…

— Erai angajat la *Speranţa* pe vremuri nu?

Luc privi neliniştit împrejur, apoi îşi duse un deget la buze.

— Să nu mai vorbim despre asta. Am renunţat…

Corinne îl întrerupse.

— Recunoaşte că în epoca aceea eram mereu cu capsa pusă din pricina ta. Ne ciorovăiam tot timpul din cauza politicii. Ajunsesem să te consider un scârbos de colabo. Nu trăiai decât prin Céline.

— Aşa-i, răspunse el umil, dar oricine se poate înşela.

Olivier îi privi cu atenţie.

— Mi-amintesc de un articol destul de tare referitor la transferarea rămăşiţelor pământeşti ale Mareşalului.

— Ce oroare! exclamă Corinne înroşindu-se. Vă rog tăceţi. Am putea fi auziţi!

Domi, pe care politica o plictisise întotdeauna, căsca din ce în ce mai des mâncând din vârful buzelor terciul ei de peşte.

— Luc n-a făcut niciodată decât tâmpenii, concluse Corinne.

Ruşinat, el încercă să se justifice.

— Am renunţat la tot, acum mai bine de un an. Cu mult înainte de campania electorală, preciză el.

Olivier zâmbi.

— Înaintea alegerilor din martie 78?

— Da, dar mult mai înainte, îţi repet. Eram sătul s-o tot aud pe nevastă-mea spunându-mi fascist.

Nu pricepea nimic din cauza pe care o apăram. Ne ciocneam în mod constant.

— Şi apoi, reluă Olivier, vântul sufla tare de partea cealaltă. A lucra la *Speranţa,* însemna mai degrabă să nu fi bine văzut.

Luc aprobă:

— Corinne îmi spunea că sosise timpul să mă pun în slujba proletariatului. Îmi zicea că eram făcut pentru asta, că mersesem pe cărări greşite ani de zile. Atunci m-am decis să devin de stânga. La urma urmei, asta era adevărata mea vocaţie.

— A fost totdeauna un om de suflet, o fiinţă generoasă, zise Corinne. Ca mine.

Umerii lui Luc se lăsară în jos. Zâmbi cu un aer fals şi confuz.

— Mărturisesc că la un moment dat, mi-am făcut mult sânge rău. Întreab-o pe nevastă-mea. Proiectasem să plecăm în Elveţia în caz de scandal. Am preferat să schimb ziarul. Nu trebuia decât să traversez strada.

Corinne oftă:

— Doar proştii nu-şi schimbă ideile. Este ştiut.

Dominique era din ce în ce mai enervată. Brusc, începu:

— Uşor de zis! V-aţi lăsat înconjuraţi de toţi aceşti mici burghezi cu idei aşa zise avansate, atât de puţin de acord cu ei înşişi! Nu-i pot suferi pe ipocriţii ăştia. De o oră încercaţi să ne epataţi cu fiica dumneavoastră care vi se adresează cu dumneavoastră, cu uzina tatălui dumneavoastră de la Angers, cu copilăria dumneavoastră fericită. Ne tot plictisiţi, vorbindu-ne de camerista care vă şterpeleşte din când în când câte o bijuterie falsă. Beţi pe seama noastră şampanie Laurent Perrier. Cum puteţi dumneavoastră înţelege pe cei care nu-şi pot oferi decât un biet păhărel de vin roşu, ca să-şi înece necazurile? Ce ştiţi dumneavoastră despre viaţa şi suferinţa săracilor? Eu îi cunosc mai bine decât dumneavoastră pe necăjiţii ăştia. Ani şi ani am trudit cot la cot cu ei.

Corinne o privea cu ochii injectaţi de furie, gata să muşte:

— Nu vă permit, nu vă permit, se sufoca ea. Da, iubim poporul, da, îi vrem binele.

Luc, mai puţin trufaş, se pitise în scaun. Arăta deodată mai mult lat decât înalt.

Dominique părăsi sala cu umerii ridicaţi. Farfuria cu brânza rasă rămânea pentru altă dată! Olivier nu trebuia decât să achite nota de plată. Lângă el, patronul răspundea furios unui client înfometat care-şi permisese să ceară câţiva cartofi prăjiţi ca supliment.

— Niciodată o astfel de legumă nu va intra în restaurantul meu. Nu sunt birtaş. Stră-străbunicul tatălui meu a fost şeful serviciului mesei regale, da, domnule!

Pe drumul de întoarcere, Dominique se ghemui cât putu în marginea dinspre portieră, prefăcându-se că doarme. Olivier o cunoştea bine. Ştia că era trează şi că, aşa cum prevăzuse, făcea pe supărata. Era cuprinsă de o furie teribilă.

De când cu accidentul, Olivier n-o mai lua pe şoseaua dinspre Pontchartrain ci, la bifurcaţie, se angaja spre Trappes.

— Îţi voi explica totul când ajungem acasă, zise el. Ţi-am făgăduit. Ştiu că seara aceasta a fost insuportabilă. Oamenii ăştia sunt odioşi. Iartă-mă. Vei înţelege mai bine după aceea.

Ea nu deschise ochii, dar oftă adânc. Cu mâna liberă el îi mângâia genunchii. Ea îl respinse.

— Nu ştiam că înainte de a mă cunoaşte te culcai cu orice sifilitică.

El izbucni în râs.

— Ah! va să zică asta era! Dar eşti ridicolă. Nici măcar nu-mi aduc aminte cine-o fi asta. O întâlnire stupidă. Cred că în seara aceea mă îmbătasem cu nişte amici. Nici n-aş mai recunoaşte-o.

— Amici ca ăştia pe care mi i-ai prezentat astăzi? Felicitările mele. Snoaba asta este

irezistibilă când îşi face numărul de adeptă a elitei de stânga!

Îşi sprijinea capul de geamul portierei.

— Nu-i numai asta, murmură ea, în timp ce străbăteau Coignieres încă punctată de câteva luminiţe risipite. O vezi des pe Laura Valmont?

El nu-i răspunse pe loc.

— De ce mă întrebi?

— Ţi-ai bătut joc de mine, nu-i aşa?

— Ce vrei să spui?

— Articolul acela despre ea în *Vedettes,* frumoasa coloană dublă, eşti străin de ea, desigur! Când m-am dus la coafor, ieri, mi-au căzut ochii pe ea. N-ai noroc. Te-ai ferit să aduci numărul ăsta acasă!

— Ce-ţi imaginezi? Îţi jur, Domi… Este un şir întreg de neînţelegeri ridicole. Ai să înţelegi totul. De când cu accidentul…

Cu un gest al mâinii, ea îi făcu semn să tacă.

— Nu mai insista. Sunt într-adevăr sfârşită astă-seară. Vreau să mă culc, să mă abrutizez în somn. Ţine minte, Olivier, fereşte-te. Nu voi mai suporta multă vreme să-ţi baţi joc de mine.

XVI

Olivier îşi ducea maşina în garaj. La fel de posacă, Dominique voise să coboare înainte ca el să se angajeze pe alee. Când se pregătea să deschidă poarta de la *Matefaims,* îşi aruncă ochii spre casa familiei Métabier, chiar în clipa când parterul acesteia se lumina. Mirată se apropie de vilă şi o văzu ieşind pe Marie, îmbrăcată în rochia de casă cu dantelă albă şi o largă eşarfă pe umeri.

— Sper că nu i s-a întâmplat ceva lui Alain? întrebă Domi.

— Fii pe pace. Ca de obicei a fost adorabil. Toată lumea din casă doarme, afară de mine. Am făcut o plimbare nemaipomenită prin parc. Alain şi Jean erau sleiţi când s-au întors. S-au culcat foarte devreme.

— Mi-a fost teamă, văzându-te. Mulţumesc c-ai fost atât de drăguţă să-l ţii la voi.

— Eu sunt fericită când vreţi să ni-l încredinţaţi. Ţi-aş putea vorbi o clipă? Nu-i vorba de el.

Marie o luă pe Domi de mână şi o conduse spre dreptunghiul de lumină care decupa întunericul.

— Altcineva te aşteaptă aici.

— Altcineva? Cine?

Într-o clipită, ea făcu înconjurul trecutului său, de unde răsăriră două fiinţe: Claude, tatăl Annei şi Robert pe care crezuse că-l iubeşte. Se temea încă de acesta din urmă care se hotărâse atât de greu s-o piardă. Nu putuse accepta ideea că ea îl preferase pe Olivier şi multă vreme se temuse de pasiunea şi exaltarea lui.

Marie zâmbi cu blândeţe.

— Nu te gândi la ceva rău. Cred mai degrabă că-i o veste bună, o foarte bună veste. Uite că vine

şi Olivier.

Când ieşise din garaj, a cărui uşă o închisese cu un zgomot destul de puternic, Domi îi făcuse semn cu mâna. Se regăsiră toţi trei în salonul lui Métabier, uşor orbiţi de lumina care ţâşnise în toiul oboselii nopţii.

Pe chipul lui Domi nu mai rămăsese nicio urmă de agresivitate. Faţa îi era palidă şi trăsăturile încordate.

— Cineva ne aşteaptă aici…

Olivier părea împietrit. Rămase cu privirea fixă, cu gura uşor întredeschisă, contemplând primele trepte ale scării…

— Nu-i cu putinţă!

Cele două femei se întoarseră şi ele.

— Ei bine, asta-i, zise Marie, nu mai este nevoie de explicaţii. Te ştiu prea sensibilă, Dominique. Doream să te menajez pentru ca emoţia să nu fie prea tare. Anne va şti să-ţi povestească mai bine ca mine.

— Scumpa mea! exclamă Dominique, uluită. Dumnezeule, ce figură ai! Ce ţi s-a întâmplat?

Anne se înfăşurase într-o rochie veche de casă împrumutată de la Marie. Se sprijinise de rampa scării şi zâmbea vag clipind din ochi pe sub părul zbârlit.

— Cum, se adresă ea mamei sale, nu-ţi pare bine că mă revezi?

Se îndrepta spre Olivier care nu se mişcare:

— Tu nu te-ai schimbat deloc. Sunt fericită că te-am regăsit. În clipa accidentului m-am temut foarte tare, sa ştii.

Înainta spre ei, îmbrăţişându-i pe rând şi strângându-i în braţe.

— E-adevărat că-mi pare bine c-am venit la voi.

Marie se retrase.

— Vă las. Când plecaţi închideţi uşa. Îl reţin pe Alain până mâine, da? Doarme atât de adânc scumpul de el.

Străbătând grădina, Dominique îşi strânse fiica la piept. Răcoarea nopţii le făcuse pe amândouă să tremure. Olivier, care mergea înainte, se grăbi să deschidă uşa de la *Matefaims.*

— Ce drăguţă-i casa voastră! exclamă Anne. Când mă gândesc la cocioaba din Saint-Sauveur! Ce schimbare! Uită-te la mine, Domi. Vreau să văd cum îţi stă în chip de femeie de litere!

Ea şuieră şi făcu din cap un gest aprobator.

— Nu-i rău! Eşti chiar mai bine ca înainte. Ador ansamblul ăsta, pantalon şi jachetă.

Domi începu să râdă şi-o strânse sărutând-o pătimaş, cu ochii închişi.

— Nu ştiu ce te aduce. Te afli aici, asta-i esenţialul.

— Şi el? zise Anne. Nici măcar nu mă sărută? Vrei să afli ce mi s-a întâmplat? E foarte simplu. M-am săturat şi-am lăsat totul baltă. Mă ştii. Nu mai ţinea. Giorgio devenea din ce în ce mai gelos, iar fiu-său îmi făcea greaţă. Şi apoi Roma, ştii, merită s-o vezi o dată! Mă săturasem însă să tot văd spaghetti pe orice colţ de masă şi ragazzi la toate colţurile de stradă.

Îşi luă un aer grav şi îi privi pe rând.

— Poate că-mi lipseaţi şi voi!

Olivier, care-şi domolise încet, încet emoţia, se apropie de ea.

— Chiar că-i o surpriză. Maică-ta proiectase să vină acolo. Nu mai putea rezista să te ştie atât de departe şi să rămână, uneori, atât de mult fără veşti. Eu eram şi mai supărat. Îţi purtam pică pentru faptul că ne-ai părăsit cu atâta sânge rece, plecând cu individul acela.

Anne îşi dezbrăcă rochia de casă a Mariei. Pe dedesubt îşi păstrase blugii şi fostul ei pulovăr. Făcu un gest cu mâna.

— Să nu mai vorbim despre asta. Ani de zile am făcut tot felul de tâmpenii, dar am şi învăţat ce-i viaţa.

Se apropie de una din ferestrele livingului, dădu la o parte perdeaua şi contemplă casa familiei Métabier, din nou cufundată în beznă.

— L-am văzut, zise ea cu glasul stins.

Dominique care nu îndrăznise să deschidă vorba despre copil, privi îngrijorată spre Olivier.

— Da, l-am văzut, reluă Anne. Îşi făcea siesta. Nu l-aş fi recunoscut. E-adevărat că-i frumos. El nici măcar nu m-a zărit. Când s-a trezit, adormisem eu. Eram atât de obosită.

Domi se temea ca Olivier să nu-i facă vreun reproş fiicei sale. Când se uită iarăşi la el, îi citi o mare emoţie pe chip şi i se păru că avea lacrimi în ochi.

— Sunt simpatici vecinii voştri, reluă Anne. El, mai ales, e foarte amuzant. Mi-a vorbit despre cântecele lui. Ba chiar mi l-a cântat pe ultimul. Mie, pe care nici nu mă cunoştea! Se pare că o să-i înregistreze Reggiani. Este teribil de încântat. E mai curând genul omului exaltat. Cât dinamism când se aşează la pian!

Se îndepărtă de fereastră şi aruncă o privire admirativă împrejur.

— Splendidă casă! Şi ce mobile frumoase aveţi! N-am mai văzut biblioteca asta. Aţi cumpărat-o de mult? Ce mai, v-aţi ajuns al dracului!

Se apropie de Olivier şi îl luă de după umeri:

— Mama mi-a scris că munceşti mult. Ce te-a apucat? Ai devenit un tip serios? Cred că nu mai eşti amuzant. Nu te prinde deloc să joci rolul bărbatului de afaceri.

— Asta-i spun şi eu, zilnic, zise Dominique. Nu vrea să mă creadă.

Anne cerceta faţa lui Olivier, care mai păstra încă urmele fine ale cicatricelor.

— Trebuie să fi tras o spaimă! Asigurarea ţi-a plătit daune, nu?

— N-o să-mi plătească nimic. Eram singur şi am adormit la volan. Accidentul cel mai prostesc.

— Principalul este că n-ai nimic.

— Da. Am avut noroc. M-am izbit de un copac, în plină viteză. A fost un miracol c-am scăpat aproape nevătămat. Mi-au mai rămas unele sechele. Era să-mi sparg ţeasta. Cred că-i splendidă, Roma, zise el admirativ.

— Ceea ce m-a şocat cel mai mult, sunt pisicile rătăcite care trăiesc prin ruine. Există cu miile.

Luă o fructă din pomieră.

— Sunt fericită că-s împreună cu voi. Mi-a pierit somnul şi nici nu mi-e foame. Vecina voastră m-a invitat la cină, dar abia am ciugulit câte ceva. Într-un fel mi-era teamă să dau ochii cu voi. Domi, scumpo, îmi pregăteşti nişte tartine cu pateu de ficat, aşa cum ştii tu să le faci?

Dominique dispăru în direcţia bucătăriei. În câteva minute, Olivier se schimbase în camera de toaletă. Când se înapoie, Anne îl împinse spre un fotoliu şi i se aşeză pe genunchi.

— Ce bine-i că sunt cu voi. Erau zile când mi se făcea lehamite de Giorgio. Un adevărat tiran. Tot timpul pe urmele mele. Şi mai era şi nasol! Am fost nebună, recunosc, însă, pricepi, după lamentabilul eşec cu Patrick, eram complet debusolată. Apoi muream de gelozie, văzându-vă pe voi cum trăiţi. Păreaţi că vă iubiţi teribil. Nu mai puteam suporta asemenea spectacol.

Olivier o ţinea strâns lângă el. Simţea cum îl cuprinde o mare bucurie c-o avea din nou alături. I se părea, într-un fel, că reînviase trecutul. Boema lor în Montmartre, o viaţă dusă de azi pe mâine, apartamentul din strada Ravignan, frumoasa piaţă Emile-Goudeau de unde Anne pleca cu motoreta să asalteze Parisul. Anne şi capriciile ei, privirea ei deseori tandră şi cuvintele ei răutăcioase care-l răneau. Cămăruţa unde dormea uneori. Faţa trasă, dar emoţionantă a lui Domi. Lumina care i se aprindea în priviri când îi regăsea la înapoierea din călătorii şi cadourile pe care le despacheta pentru ei, după ce-şi deschidea repede valiza. Fosta lor maşinuţă, total rablagită, în care se plimbaseră atât

de des toţi trei. Privită din urmă, perioada aceasta i se părea plină de farmec şi fantezie.

— Dacă Giorgio mă caută la telefon, mucles. Nu m-aţi văzut. Gata. Nu mai vreau să aud nimic despre el.

El o privea atent.

— Ce-ai de gând să faci acum?

— Încă nu ştiu. Lasă-mă să respir. Mâine voi reflecta. Cred că mă mai ţineţi la voi câteva zile. Va trebui să-mi găsesc o slujbă. Pe drum spre voi eram îngrijorată şi pesimistă. Acum mi se pare că totul se va aranja.

Şuieră din nou când o văzut pe Domi apărând cu două farfurii încărcate cu sandvişuri.

— Ai pregătit mai multe feluri şi ai adus şi borcanul cu castraveciori. Oh! n-ai uitat.

Olivier întinse braţul ca să scoată din bar sticla de porto.

— Poftim. Nici eu n-am uitat. Dă-mi paharul, Anne.

Dominique începu să râdă nervos.

— Am pregătit totul după noua bucătărie! zise, înghiţind un pahar de vin roşu şi muşcând din pâinea proaspătă. Îmi dau seama că şi mie mi-era foame.

Fără să vrea, Olivier o tot privea pe Anne şi se străduia să priceapă. Îşi reamintea silueta îndesată şi faţa plină de coşuri a lui Giorgio, pe cheiul gării Lyon. Căpşorul tineresc al Annei şi privirea ei limpede. Cum de putuse pleca împreună cu grăsanul ăla? Cât timp trecuse de când locuia în Italia?

— La ce te gândeşti, îl întrebă ea aşezându-se pe covor şi trăgându-şi spre ea o farfurie cu sandvişuri. De ce te uiţi aşa, dintr-o dată, atât de ciudat la mine? A avut succes serialul?

— Da. Ne-a impresionat să ne revedem viaţa interpretată de nişte actori. Fetiţa care-a interpretat rolul tău era adorabilă. Juca atât de firesc! Erai

exact tu, în clipa când te-am cunoscut. Ţi-aminteşti?

— N-am fost totdeauna adorabilă cu tine, Olivier, când m-ai cunoscut. Eram cumplit de geloasă şi-ţi făceam cele mai urâte farse.

— Adevărat? Nu-mi mai amintesc. E-atât de mult de-atunci!

— Îmi place îngăduinţa ta. Sunteţi formidabili, amândoi. A trecut ceva timp de când am plecat. M-am întors fără să vă previn. M-aţi fi putut certa. În schimb, mă primiţi cu zâmbete, fără niciun reproş, fără să-mi puneţi întrebări. Sunteţi chiar mai drăguţi cu mine decât eraţi înainte.

Se ridică brusc.

— Pot să mă uit? Urc la etaj. Nu vă neliniştiţi. Domi, spune-mi unde-ţi ţii hainele? Aş vrea să-ţi şterpelesc o cămaşă de noapte. Sunt sătulă de zdrenţele astea care încep să miroase a transpiraţie. Unde-am să dorm? Vii cu mine ca să-mi arăţi?

Când ajunse la camera lui Alain, se dădu un pas înapoi. Dominique o luă de mijloc şi se sprijini uşor de ea ca să aprindă întrerupătorul. Părea că Anne era cuprinsă de o profundă emoţie. Vorbea aproape în şoaptă.

— Atâtea jucării! Ce minunaţi sunteţi!

Prinsă de perete, o fotografie de-a ei pe terasa de la *Lucioles.* Îşi amintea că o trimisese din Roma mamei sale. O făcuse Giorgio.

Cercetă încăperea. Pe parte stângă un încântător pătuţ din stejar lustruit. În fund şi la dreapta, o comodă şi un şifonier. Într-un colţ, un cufăr de lemn plin cu jucării pluşate de toate culorile. Privirea îi căzu peste măsuţa însoţită de un fotoliu minuscul, tronând în mijlocul încăperii.

— Era a mea, nu-i aşa?

Dominique făcu un semn afirmativ. Rămaseră amândouă nemişcate.

— E fericit cu voi, încheie Anne.

— Am avut câteva probleme în lipsa ta. S-a îmbolnăvit de câteva ori. Era cât pe ce să te chem,

dar n-am vrut să te neliniştesc. Într-o noapte temperatura i s-a urcat peste patruzeci de grade. A doua zi, i-a revenit la normal. Doctorul n-a ştiut ce să spună. Nici noi. Apoi a avut două bronşite. Cred că e cam fragil în privinţa asta. O şedere la munte i-ar fi prins bine, dar Olivier n-a putut să ne însoţească. Dacă tu nu te-ai fi întors, eram decisă să vin eu împreună cu el.

Anne îşi sprijinea capul de braţul mamei sale. O asculta cu gândul uşor aiurea. Privirea continua să parcurgă odaia lui Alain.

— Te-ai ataşat de el? Îl iubeşti? întrebă ea.

— Ce întrebare!

Pisica Douce le ieşi în întâmpinare şi-şi freca trupul de pantalonii Annei.

— Sper că nu-l iubeşti, oricum, mai mult decât mine?

Domi fu incapabilă să-i răspundă.

*

În coşmarul pe care-l avusese, Anne se certa cu Marcello ale cărui unghii şi dinţi luaseră proporţii uriaşe pe măsură ce se apropia de ea. Apoi ea alerga pe strada pustie a Romei, cu el pe urmele ei şi se trezise spre ora opt dimineaţa.

În jurul draperiilor de catifea arămie, lumina desena un franj auriu. Se uită la tavanul acoperit cu acelaşi tapet albăstrui, ca şi pereţii. Păru mirată că se afla aici, singură, în patul îngust. Amintirea ceasurilor neplăcute pe care, cu puţin timp în urmă, le trăise, îi reveni în minte. Urletele lui Giorgio, fuga ei disperată, imaginile Romei traversată în grabă. Îşi promise să-i spună într-o zi lui Domi întreg adevărul.

Se întinse, mângâie cuvertura de lână. Perina mirosea a lavandă. Desene autentice de Peynet – un amic al lui Olivier – umpleau pereţii, iar într-un vas de Delft răsăreau nişte flori uscate.

Trezindu-se, se simţi învăluită de un val de căldură. Îşi dădea seama că se afla la adăpost lângă oameni care o iubeau profund, cu o nesfârşită constanţă, necerându-i nimic în schimb.

Căscă, se mai întinse o dată şi aprinse veioza. Păstoriţa cu umbreluţă răsfira o lumină blândă în jurul noptierei. Exact în clipa aceea se întredeschise şi uşa încăperii. La început foarte încet, cu un slab scârţâit, apoi brusc, lăsând să pătrundă o lumină puternică, întinzându-se pe o latură a încăperii până la picioarele patului.

Anne nu se mişca. Aştepta. El o privise lung, apoi înaintase încet fără să îndrăznească să depăşească o anume distanţă care-l despărţea de coridor. Era îmbrăcat cu o pijama roz brodată cu iniţialele lui şi ţinea strâns la piept un arlechin zdrenţuit.

Anne resimţea o imensă curiozitate. Nu făcu niciun gest care să liniştească sau să încurajeze copilul. El o cerceta temător, neobişnuit să întâlnească feţe străine. Clipele trebuiră să li se pară lungi, în timp ce se măsurau, fără să scoată o vorbă. Alain, atras de păstoriţa aurită, înainta brusc în direcţia patului. Faţa lui era la o distanţă de abia un metru de cea a mamei sale. Ea se ridică pe perină şi amândoi se priviră cu ochi curioşi. El mai şovăi o clipă, îşi încreţi fruntea şi scoase de la spate un măr tăiat pe jumătate, întinzându-l Annei.

— Pentru tine, zise.

Avu loc un declic. Îşi zâmbiră. Ea îl luă mâna. El lăsă arlechinul şi se urcă în patul ei. Se jucă o clipă cu dantela cearceafului. Era frumos. I se păru că nasul şi fruntea semănau cu Patrick. Câtă deosebire între copilul acesta încântător şi micuţul sălbatic cu faţa ingrată care o privea duşmănos când îl lăsa în spatele gardului doicii de la Etampes.

În cele din urmă se strecură împreună cu ea sub cuvertură şi îşi rezemă capul de umărul ei. Ea-şi petrecu mâna prin părul lui mătăsos şi negru.

Fericită, îi simţea respiraţia uşoară alunecându-i peste obraz.

Cu gesturi sacadate, Dominique pregătea micul dejun. Din când în când, ciulea urechea în direcţia camerei Annei.

— Mă întreb cum va reacţiona, îi spuse lui Olivier care-şi ungea distrat feliile de pâine prăjită.

— Şi eu mă întreb.

— Ce vrei în dimineaţa asta, ceai sau cafea?

— Ce vrei tu.

O fereastră a bucătăriei dădea spre pădure în direcţia localităţii Saint-Leger. Câteva petece verzi formau ca un baraj în faţa asaltului trunchiurilor groase care încercau să le acapareze. În aceste pajişti, câţiva pomi fructiferi produseseră flori cam anemice, repede dispărute. Nu rezistaseră gerurilor tardive, nici vuitului care suflase cu o furie neobişnuită.

Olivier se ridicase să privească pe fereastra aceasta pe care o perdea subţire portocalie o puncta ca o virgulă.

— Sper că ţi-a trecut supărarea pentru seara ratată, pentru mâncarea aceea execrabilă, pentru preţurile pipărate? întrebă el.

— A fost, într-adevăr, o seară plină de neprevăzuturi!

Cafeaua curgea domol. Domi îi savura mirosul, amestecat cu al pâinii prăjite.

— Nu-i aud. Ce-or fi făcând?

Olivier se întoarse, aşezându-se pe un scaun din faţa măsuţei din lemn lustruit unde ea aşezase ceştile pe şerveţele în formă de floare.

— Ţi-am făgăduit, reluă el, să-ţi explic totul ca să risipim aceste neînţelegeri ce trebuie să te fi contrariat, dar cred că nu-i tocmai momentul.

— Chiar aşa, răspunse ea sec. Nu-i deloc momentul.

Când îşi sorbi cafeaua mâna îi tremura.

— Anne nu ţi-a spus nimic despre ce are de gând?

— Nu, nimic precis.

— Te-ai gândit că s-ar putea să ni-l ia pe Alain?

El rămăsese cu mină în aer.

— Să ni-l ia pe Alain?

Se uită împrejur cu ochii uşor pierduţi.

— Anne nu s-a schimbat. A rămas tot copil. M-am uitat bine la ea. Este atât de proaspătă, atât de tânără. Experienţa de la Roma n-a contat. Nu mai mult ca celelalte. Cum s-a săturat de Giorgio, s-a descotorosit.

Dominique clătină din cap.

— N-ai înţeles nimic.

— N-am înţeles?

— N-a părăsit Roma fiindcă a vrut ea. A fost alungată.

— Îţi faci nişte gânduri! Nu cred. Ce te-a făcut să bănuieşti asta?

Ea ridică din umeri.

— Aminteşte-ţi. Rar mi se întâmplă să mă înşel în privinţa ei.

— Poate c-o să ne mărturisească.

— O să-mi mărturisească, accentuă ea.

El începu să ronţăie pâinea.

— Nu mi-a trecut niciodată prin minte că ni s-ar putea întâmplă una ca asta. Alain este fiul nostru. Mai ales nu m-am gândit că-i al Annei. Ea este aproape iresponsabilă. Cum va izbuti să-l crească? Anne este un copil. Nu se va descurca. Niciodată n-a fost în stare să-şi câştige existenţa. Este o marginală, care are nevoie de alţii ca să subziste. Linişteşte-te, va apela mereu la noi ca s-o înlocuim pe lângă Alain.

Domi îşi luă ceaşca şi se aşeză în faţa lui.

— Viitorul mă sperie, oricum. Pe de o parte, îl adorăm pe copil. Pe de altă parte, el are o mamă, una adevărată. Ea este aici. Şi poate că o să-l iubească. Iar el creşte. Ce zici de toate astea? Nu va suferi el din pricina acestei situaţii instabile? Are un tată, ca şi Anne. Lipsa unor astfel de indivizi, lasă totdeauna urme.

Îşi trecu mâna peste frunte.

— Viaţa asta mereu în contratimp! Sfâşierile astea succesive. Lipsa Annei care devenise uneori de nesuportat Acum s-a întors. Din pricina altor motive. Aş vrea să am o inimă de piatră şi niciun dram de minte.

Avea un aer atât de deznădăjduit, încât Olivier se emoţionă. Se pregătea să se ridice şi s-o strângă în braţe, dar un zgomot la etajul superior îi făcu să tresară.

— Coboară, zise ea. Arată-te natural şi destins. Nu lăsa să se vadă nimic din frământările noastre.

Privindu-l grav, adăugă:

— În ciuda şi împotriva tuturora, te iubesc şi am mare nevoie de tine, Olivier.

Anne intră în bucătărie.

— Salut! zise ea. Ce bine miroase aici!

Avea părul căzut peste ochi, iar cămaşa de noapte împrumutată de la maică-sa flutura în jurul trupului subţirel. Îl ţinea pe Alain de mână.

— Ne este foame, reluă ea. Băiatul meu mi-a spus că-n fiece zi îi aduceai micul dejun la pat. Nu mă mir pentru tine.

Alain sări pe genunchii lui Olivier apoi pe ai lui Dominique.

— Există o cucuvea prin apropierea voastră, continuă Anne. Nu m-a lăsat să dorm. N-aţi auzit-o?

Ca în fiecare dimineaţă, Olivier se juca cu Alain. Dominique îi contempla cu tandreţe. Anne se nelinişti

— Nimeni în afara lui nu mai are loc aici. Altădată, îi spuse ea mamei sale, mie îmi aruncai privirile astea.

XVII

Când Olivier ajunse la ziar, se simţi deodată rău. Picioarele i se înmuiaseră şi inima îi bătea puternic şi neregulat. În ascensor, fiind singur, îşi luă pulsul. O sută douăzeci. Începu să transpire. Cu cât se gândea, bătăile deveneau şi mai accelerate, iar el devenea mai neliniştit.

Pe palier îl văzu ieşind dintr-un birou învecinat pe prietenul său Jacques de Poitier, de la „Paris-Match" trăgându-şi piciorul cu eleganţă şi demnitate. O amintire din războiul din Indochina, când rafala unei puşti mitraliere îi perforase coapsa în timp ce, venit pentru un reportaj, se oferise să ajute un soldat atacat prin surprindere de un vietnamez.

Olivier fu fericit că-şi revede prietenul. Se agăţă de el, nădăjduind să scape de obsesie. Privindu-l, se gândea la vitejia lui Jacques, la miraculoasa-i salvare în helicopterul lui Valérie André, la operaţiile succesive pe carele îndurase, la Legiunea de onoare, care, în sfârşit, i se acordase. Statura lui de om paşnic, zâmbetul plăcut şi viril îi inspiraseră totdeauna lui Olivier o mare încredere.

Viaţa îi cam despărţise, dar fidelitatea prieteniei lor rămăsese neştirbită. Chiar dacă treceau luni fără să se întâlnească, nu uitau să-şi evoce, de fiecare dată, amintirile unor reportaje faimoase şi chefurile nesăbuite.

— Ce cauţi pe aici? exclamă Olivier.

Zărindu-l, Jacques tresări. Brusc faţa i se ilumină. Înaintă spre el cu mâna întinsă. Era încă foarte frumos. Părul îi încărunţise contrastând cu ochii negri. Mai tânăr, semăna cu actorul Louis Jourdan.

— Am venit la Mansac, răspunse el scuturând călduros mâna lui Olivier.

— Îl cunoşti?

— Bineînţeles. A lucrat doi ani la noi. A fost concediat din pricina zelului său într-adevăr prea fantezist. Ţin foarte mult la el. Este un prieten din copilărie al Catherinei.

— Ah! Catherine! Ce mai face?

Olivier o admirase totdeauna pe încântătoarea soţie a lui Jacques, fină ca un porţelan de Saxa şi al cărei ten superb nu era alterat de niciun artificiu.

— O duce foarte bine. Vino să cinezi la noi împreună cu Dominique. Cath va fi fericită să vă revadă.

Olivier îl mai privi o dată cu ochi afectuoşi.

— Pleci? Mi-ar fi plăcut să stăm mai mult de vorbă.

— Şi mie, dar azi n-am timp. Avem o şedinţă de conducere la ora unsprezece. Sună-mă când vrei sau treci pe la mine, pe la ziar.

Cu părere de rău se îndepărtă, ascunzându-şi cât putea şchiopătatul de care nu se plângea niciodată, mulţumindu-se cu o strâmbătură când se afla singur sau dând peste cap un pahar cu whisky care-l ajuta să reziste. Olivier se simţea adesea un mic copil pe lângă eroul acesta impasibil, prietenul lui Jean Roy şi al lui Jean-Pierre Pedrazzini, morţi la datorie. Acum nimeni nu mai vorbea despre faptele lor vitejeşti. Îi acoperise uitarea. Amintirea lor era îngropată în nisipurile războaielor coloniale pe care în aceste timpuri era mai bine să eviţi să le evoci.

Când uşa ascensorului se închise în urma sa, Olivier resimţi o profundă tristeţe. Cu paşi înceţi se îndreptă spre biroul său. O clipă se gândi să prânzească împreună cu Jacques, să-i dezvăluie neliniştile lui. Discuţia aceasta i-ar fi fost de folos, dar, oare, de Poitier l-ar fi înţeles, el care ştia ce însemna suferinţa adevărată.

Rămas din nou singur se simţi pradă unei foarte mari descurajări. Ziua începea să i se pară nesfârşită. Caroline, secretara lui, lipsea până a doua zi…

Se auzi o bătaie în uşă. Era chiar Mansac, prietenul lui Jacques, venind să ia un document aflat pe o etajeră. Pagina de gardă a viitorului număr din „Vedettes”. În disperare de cauză, Olivier îl înhăţă, deşi nu simţea pentru el nicio simpatie.

— L-am întâlnit pe de Poitier pe coridor, adineaori. Ne cunoaştem de-o veşnicie.

Nici măcar nu auzi răspunsul celuilalt. I se învârtea capul. Avea ameţeli. Vorbea la întâmplare şi când Mansac, care-şi luase fotografia, se pregătea să iasă, îl rechemă:

— Ai cinci minute? Am putea merge să luăm jos o cafea.

— Regret. Trebuie să dau câteva telefoane urgente.

Uşa pocni şi el se regăsi din nou singur. Se ridică, se apropie de fereastră, înghiţi două pilule de Urbanyl şi-şi rezemă fruntea de geam. Priveliştea, de aici, semăna cu un tablou cubist alcătuit din bucăţi de acoperişuri cenuşii şi un cer mohorât tăiat în patru de două blocuri-turn îndepărtate. Se gândi la Domi, la Alain, la Anne. Toţi aveau în prezent nevoie de el. Anne nu-şi găsea slujbă. Trebuia să-i lase lui Domi această nouă şansă dăruită de soartă, de a trăi o vreme de pe urma condeiului ei. Renunţase să-i vorbească despre spaimele sale, deoarece era, în momentul acesta, mult prea îngrijorată, împărţită între teama de a-l pierde pe Alain şi aceea de a-şi vedea fiica apatică şi fără ocupaţie, gata să se arunce în cine ştie ce nouă aventură. Anne începuse să se plictisească teribil la Matz. Nu înţelegea motivele ce-o îndemnaseră pe Domi să aleagă gaura asta şi-i reproşa. Discuţiile şi începuseră. Euforia

reîntâlnirii se risipise repede. La înapoierea dintr-o plimbare în pădure cu fiul ei, îi spusese:

— Ce mult te poţi plictisi aici! Chiar şi Alain cască într-una pe drum. Nicio vitrină la care să te uiţi. Copaci şi copaci la nesfârşit. Nicio lumină, niciun suflet, doar paznicul forestier pe care-l cunosc din vedere şi care are o privire de nebun. Să mori, nu alta! Dacă continuă să trăiască aici, copilul ăsta va deveni neurastenic.

Ca să spargă monotonia, se ducea deseori în vizită la familia Métabier. Se înţelegea mai bine cu Marie decât cu mama sa şi Jean o fascina când cânta jazz la pian, cu atâta dăruire. Într-o după-amiază chiar şi dansaseră. Olivier care auzise râsete din salonul de la *Matefaims* simţise o dorinţă aprigă să li se alăture. Uneori se plictisea şi el în această atmosferă alcătuită din singurătate şi linişte.

Mai privi o dată acoperişurile de ţiglă şi tablă, curtea întunecoasă ca un puţ vertical sub fereastră şi se gândi dacă nu cumva un psihanalist i-ar putea da o mâna de ajutor ca să scape de această deprimare. Dar speranţa i se stinse repede. Ştia că soiul acesta de tratament era foarte costisitor, dura ani de zile, cu preţul mai multor şedinţe pe săptămână.

Îl chemă la telefon pe Bruno Varlet care-l înlocuise în săptămânile când lipsise. Timp de o oră examinară împreună problemele pe care Varlet nu le putuse rezolva singur. Discuţia îl obligă pe Olivier să se gândească la altceva, dar când Bruno închise telefonul, obsesia îi reveni. Ce viaţă îi mai făcea lui Dominique! Ce viitor îi pregătea! Ei îi plăcea atât de mult să călătorească, să descopere noi peisaje. Ofta uneori când privea ţinuturi îndepărtate la televizor. Avea, oare, dreptul s-o condamne la existenţa aceasta de ocnaş din pricină că lui îi era o frică îngrozitoare să se îndepărteze de casă? De curând renunţase să se ducă până la Laval unde un prieten îl invitase la cununia sa. Era

un om sfârşit, nu mai credea în nimic, nu mai spera nimic. Atâtea neînţelegeri îi opuseseră, în trecut, pe el şi pe Dominique. Atâtea ciocniri inutile. Acum situaţia era şi mai rea. Ea avea nevoie să se mişte. Se cutremurase, cu o seară mai înainte, când Domi îi mărturisise Mariei: „Sunt o nomadă. Mi-ar plăcea să umblu tot timpul fără să prind rădăcini nicăieri. Îmi dau seama de asta acum, când sunt ţintuită aici, prizonieră, chiar dacă temniţa-i atât de agreabilă". Remarcase cât de dureros îi era zâmbetul în clipa aceea.

Nu izbutea să se concentreze asupra muncii uriaşe care-l aştepta. Se gândea tot la soţia sa. Ceea ce alcătuia bucuria lui Domi era pentru el un coşmar. Făcuse bine că nu-i spusese nimic. O cunoştea. Ar fi vrut să-l ajute şi grija ei afectuoasă l-ar fi exasperat şi mai mult. Refuza mila aceasta absurdă care omoară dragostea.

Se gândi la divorţ. În încăperea strâmtă cu pereţii acoperiţi de etajere dizgraţioase, gândurile i se învălmăşeau. Va trebui s-o lase pe Dominique să profite din plin de viaţă acum când atâtea lucruri păreau să se aranjeze pentru ea. Poate că viitorul va continua să-i surâdă. Calculă. Peste câteva zile avea întâlnire cu editorul ca să-i înmâneze *Cu fălcile-ncleştate.* După asta o va înştiinţa de decizia lui de a divorţa. Nu voia s-o tulbure înainte de întrevedere. Să divorţeze. Ce motive ar invoca pentru a o convinge? Cât sânge rece i-ar trebui să poată face aşa ceva!

Telefonul suna insistent. Nu răspunse. Văzu feţişoara lui Alain, privirea afectuoasă a Annei. Să-i părăsească pe toţi din pricina scârboasei ăsteia de spaime care-i măcina viaţa de atâta amar de vreme şi care îi revenise mai insistent ca pe vremuri? Avu un impuls de revoltă. Se gândi din nou la Domi care visa să petreacă un sfârşit de săptămână la Etretat împreună cu Alain şi cu el. Etretat, plaja dragostei lor. Restaurantul *Corsaire* unde degustau

farfurii de fructe de mare la marginea mării. Creasta tocită şi faleza ciopârţită…

— Duce-ţi-vă singuri, le propusese el. Eu am mult de lucru la ziar.

Ea se împotrivise categoric.

— Cum ne-ar sta nouă fără tine? Dar, la urma urmei, poate că lucrul ăsta îţi convine? Ne expediezi ca să fii mai liniştit şi să faci ce vrei tu.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Nu ştiu. Poate că tu înţelegi mai bine decât mine.

Erau gata să se certe, iar ea stătuse îmbufnată până a doua zi.

Se ridică, se plimbă în lungul şi în latul biroului. Ziarul acesta care-l pasionase luni de zile nu-i mai trezea niciun interes. Se gândea să renunţe şi la el. Să nu mai sufere. Să nu mai iasă din casă. Să nu se mai mişte. Frunzări unul din exemplarele aşezate pe masă. Dădu de reportajul consacrat Laurei Valmont. Ea zâmbea frumoasă şi destinsă. Privi îndelung chipul cu trăsături regulate. Părul superb răsfirat în bătaia vântului, ochi râzători, bust delicat încorsetat într-un pulovăraş pe corp. Reciti articolul în diagonală, remarcă unele fraze elogioase scrise de el. Domi fusese furioasă descoperind reportajul la coafeza ei. Deodată îi veni o idee. Avea nevoie să-şi facă de cap şi mai mult ca să găsească forţa să distrugă cu bună ştiinţă tot ceea ce îl legase de soţia sa. Când te gândeşti că viaţa lor fusese interpretată de actori! Frumos rezultat!

Formă numărul Laurei. Ea ridică receptorul îndată şi răspunse cu un glas suav.

— Iarăşi dumneata! Nu mă plâng. De fapt, ţi-am mulţumit oare pentru articol? Toată lumea îmi vorbeşte despre el. Ştii că „Vedettes” este foarte citit. Am primit două telefoane interesante azi-dimineaţă. Probe pentru două roluri la televiziune. Suntem destul de numeroase pentru chestiunile

astea. Sunt atâtea actriţe în Paris! Dar poate că am noroc.

Tăcu o clipă:

— Ce zici, Olivier, ne putem vedea? Da, sunt singură.

— Am câteva ore libere astăzi. Şi dumneata? Perfect, te aştept. Vino repede…

Ea închise telefonul şi zgomotul răsună în receptorul pe care Olivier nu se hotăra să-l repună în furcă. Îşi luă impermeabilul alb agăţat într-un dulăpior metalic şi ieşi. În hol recepţionera îl salută cu un zâmbet prostesc. Era una din maniile ei. Chiar dacă un ziarist trecea de două ori prin faţa ei, ea îl saluta de fiecare dată.

— Secretara mea nu-i în birou. Dacă mă caută cineva, spuneţi-i că mă înapoiez după-amiază. Pe la orele două sau trei.

Îl întâlni pe Moreau, fotograful, cu tot felul de aparate agăţate de umeri şi îmbrăcat de sus până jos în piele. La cincizeci de ani mai făcea încă pe tinerelul.

— Ţi-am adus câteva fotografii extra cu Jean Marais. Cu o barbă de patriarh, lungă până aici. Vei fi primul care le tipăreşte. Nu te bucuri?

Nu era capabil să se bucure. Nimic nu-l mai pasiona. Primul care le tipăreşte! Ei şi, ce-i cu asta? Soiul acesta de evenimente i se păreau derizorii.

— N-aş vrea să te necăjesc, dar de când cu nenorocitul ăla de accident nu mai pari în apele tale, spuse Moreau. Ai zice că ţi-a căzut pe cap o greutate de o sută de kilograme.

Olivier deveni şi mai palid. Să se adăpostească repede în apartamentul Laurei! Doar n-o să crape, aşa, prosteşte, pe stradă. Se îndreptă aproape în fugă spre strada Berri. Îi era atât de rău, că trebui să se sprijine de faţadă. Ajuns în hol respiră. Cu un tapet dichisit, covoraş roşu pe scări, vitralii stil Nouille la ferestre, imobilul îl duse cu gândul la

casa unde locuise împreună cu mama sa în Montmartre. Apăsă pe soneria de bronz.

Laura îi deschise imediat şi îl conduse într-un salonaş cu jumătate din pereţi acoperiţi de oglinzi. Mobilă stil aproape peste tot. O lustră de cristal încă neagăţată era sprijinită de o perină. Pe o măsuţă scundă şi lungă, un platou chinezesc încărcat cu fel de fel de sticle.

— Deci, te-ai decis în sfârşit, să vii? zise ea. Nu ţi-a fost frică?

El nu răspunse, îşi scoase impermeabilul şi se aşeză pe o canapea albă plasată în dreptul ferestrei. În apartamentul acesta plăcut mobilat, îşi revenea încetul cu încetul. Asculta muzica discului, ales, desigur, de Laura. Îi observa rochia de casă provocatoare, machiajul savant. Ea se comporta exact cum îşi imaginase.

— Ce vrei să bei?

Uneori alcoolul îl ajutase să-şi alunge fobiile. Răspunse:

— Aş prefera un punci.

— Minunată idee. Romul ăsta l-am adus de la Fort-de-France. Am turnat acolo câteva exterioare. Un serial de aventuri în genul *Căpitanului Troy,* dar n-aveam mijloacele americanilor şi filmul n-a prea avut succes. Oricum a fost o călătorie splendidă. Marea albastră, cerul fără un nour. O goeletă strălucitoare.

— Insula Martinica, zise el visător.

Din mijlocul spaimelor sale, ţinutul acesta i se părea la o depărtare de mii de ani lumină.

Pe măsură ce ea înainta spre el, îşi dădea seama că era aproape goală pe sub capotul transparent. Un alt soi de ameţeală îl cuprinse. Nu prea mai făcea dragoste cu Dominique. O prea mare obişnuinţă, o plictiseală inevitabilă, o anumită lipsă de imaginaţie. Fiecare act al vieţii sale era legat de o semnificaţie metafizică şi problema simţurilor nu-l preocupaseră niciodată prea mult.

Laura pregăti două punciuri.

— Îmi dai voie? zise ea. O să mă aşez alături de dumneata. Putem flecari astfel mai uşor.

El îşi umezi buzele în amestecul în care plutea, ca un colac de salvare, un rotocol de lămâie. Ea se rezemă lasciv de trupul lui şi-şi dezveli picioarele încrucişându-le. El revăzu chipul ingenuu al Laurei pe micul ecran. Câte eforturi făcuse ca să semene cu Domi! Erau atât de diferite una de cealaltă! Dominique era o mică făptură cenuşie, ştearsă, aproape sălbatică şi mereu pradă conflictelor interioare. Se machia rar, nu-şi cheltuia timpul şi nici banii cu eleganţa, purta chiar în textura epidermei urmele trecutului. Privirea ei reflecta adesea teama de a trăi. Laura, dimpotrivă, era foarte seducătoare. Şolduri proeminente, pielea netedă şi îngrijită făcută pentru clipe agreabile, lux, senzualitate. Chipul său era totdeauna radios şi surâzător. Avea un trup apetisant şi, contemplând-o, simţi o emoţie fizică, pe care n-o avusese niciodată pentru Domi, nici măcar în primele clipe.

Ea îi mângâia încheietura mâinii, privindu-l galeş:

— Sunt sigură că sunt prima femeie cu care îţi înşeli nevasta.

El continuă să bea cu înghiţituri mici fără să răspundă. Alcoolul izbuti să-l ameţească uşor.

— Iar dumneata te culci adesea cu bărbaţi însuraţi?

— Problema asta mă lasă indiferentă. Puţin îmi pasă dacă un bărbat este însurat sau nu. Te miră? De ce? Nu fac rău nimănui. Plăcerea este un lucru minunat căruia-i acord multă importanţă. Restul… De ce să te lipseşti de clipe preţioase şi agreabile în virtutea unor principii complet desuete?

Olivier privea drept înainte cu un aer visător. Lovea cu vârful degetelor paharul gol pe care i-l întinse deodată.

— Îmi mai poţi prepara unul? Este într-adevăr excelent.

Niciodată n-o privise pe Domi cu asemenea dorinţă brutală. Între ea şi el fusese vorba de o uniune total deosebită. O comuniune spirituală, un şoc cerebral, un fel de duioşie pasională.

— O femeie sub patruzeci de ani credincioasă soţului este, după mine, o proastă, zicea Laura. Soiul acesta de prejudecăţi lipsite de sens ar putea, recunosc, să apară o dată cu primele riduri. Înainte, niciodată.

Sinceritatea ei îl surprinse. Ea schimbă discul electrofonului, apoi îi întinse mâna.

— Recunoaşte, reluă ea, că am fi putut profita mult mai din vreme. Te plac de mult timp. Patru luni de zile, cât a durat turnarea; m-am prefăcut că iubesc dublura ta. Totuşi, José Trécourt nu mă inspira absolut deloc.

Văzând că încă părea să şovăie, ea îşi lepădă rochia şi înaintă spre el. El îi văzu trupul bronzat cu urmele mai albe ale costumului de baie. Avea talia fină, picioare frumoase şi lungi. Părul mătăsos, mai ales, îl impresiona. O urmă în odaia cu perdelele trase.

XVIII

Dominique aşternuse pe iarbă şerveţele din toate culorile. Marie tăia puiul fript, rece. Destupând sticlele de vin, Jean Métabier exclamase:

— O călătorie splendidă cu cinsprezece mii de franci de persoană. Prima escală: Mexic. Apoi femeile din Tahiti, Opera de la Sydney, plutele de la Singapore, magazinele de la Bangkok. La Jodhpur, în India, vom fi primiţi de foştii slujbaşi ai maharajahului. Toate astea în douăzeci şi două de zile!

— Când plecaţi? întrebă Domi.

— Încă nu ştim. În septembrie sau mai devreme, îndată ce totul va fi pus la punct pentru lansarea noului meu cântec.

Olivier îşi privi soţia. Părea că ochii ei aveau o strălucire deosebit de puternică. După o clipă, ea oftă:

— Ce noroc aveţi!

Visătoare, urmări salturile neregulate ale unei broscuţe încercând să ajungă la malurile mlăştinoase ale eleşteului.

Anne i se adresă lui Olivier:

— De ce ai mutra asta? Ai un aer teribil de bătrân când arborezi expresia asta tragică. Ne simţim totuşi bine aici. Prima zi frumoasă de vară!

Vara izbucnise într-adevăr cu o furie exagerată, ca pentru a recâştiga timpul pierdut. Câţiva nori zdrenţuiţi mâzgăleau o parte din cer, dar albastrul era dominant. Păsările nu mai aveau stare. În câteva ceasuri, tufişurile păreau să fi inventat noi floricele potrivite momentului, iar mugurii încremeniţi până atunci, palpitau în contact cu vântul călduţ.

Métabier umplu paharele cu vin, izbucni în râs când vărsă unul pe glezna Mariei şi muşcă fără fasoane din pulpa de pui întinsă de Dominique.

— Jean este într-o formă extraordinară, zise Marie. Uneori, dinamismul lui îmi taie respiraţia. Este într-o continuă agitaţie. Acum pregăteşte moment cu moment călătoria noastră în jurul lumii.

El n-o auzise. Se juca cu Alain. Căzând, se lovise cu capul de genunchii lui Dominique care râdea de asemenea cu poftă.

Olivier se rezemase de trunchiul unui copac, ceva mai la o parte. Anne veni lângă el şi-l luă tandru de după umeri.

— Métabier, te enervează, nu? Se vede de la distanţă. Străduieşte-te puţin. S-ar putea crede că eşti gelos pe el.

— Gelos?

— Este un bărbat foarte norocos. Să reuşeşti să trăieşti nescriind decât când şi când, câte un cântec, e un miracol în epoca noastră.

— Un miracol, într-adevăr.

— Dar, la urma urmei, de ce eşti gelos pe el? Pentru reuşita lui, sau pentru nevastă-sa care stă cu gura căscată de admiraţie în faţa lui, săltând de bucurie îndată ce-i adresează o vorbă? Este cumplit de seducător. Şi eu îl ador.

Îi mângâie obrazul cu un firicel de iarbă şi adăugă:

— Nici tu nu eşti un bărbat lipsit de farmec. Sunt convinsă că placi încă. Pictezi de asemenea foarte bine. Ţi-am văzut pânzele în pod. De ce-ai renunţat? Domi este disperată că nu faci altceva decât să te abrutizezi la ziarul tău. Te alesese pentru că erai un artist, unul adevărat.

— Mă alesese…?

— Eşti cam enigmatic astăzi. Uită-te ce vreme splendidă. Fii fericit. Toţi suntem.

— De ce te amesteci în treburile mele, Anne? Nu redeveni curioasă şi agasantă ca pe vremuri.

Poftim, deodată te regăsesc. Uitasem…

— Mulţumesc.

— Sunt obosit.

— Da, ştiu. Soţia ta pretinde că faci pe deprimatul. Ar trebui să iei măsuri sau să vezi un medic.

Cu un aer plictisit, el îşi ridică ochii în sus. Ea se ghemuise lângă el. În faţa lor, eleşteul tăia pădurea cu o despicătură puternică. Plopii, coama lor de frunze proaspete, se înălţau spre soarele arzător.

— La Roma era deseori aşa, zise ea. Giorgio organiza petreceri la ţară care durau o zi întreagă. Un birtaş ne urma cu camioneta. Uneori mergeam la malul mării şi câteva din prietenele lui făceau baie în pielea goală în plină zi în spatele stâncilor.

El o privea mirat.

— Sper că tu n-ai făcut-o, nu?

— Să mă scald în pielea goală? În mare, nu, dar în piscină, da. Lui Giorgio îi plăcea teribil. De altfel era foarte plăcut. O impresie de libertate totală.

— Mai ales ai grijă să nu-i povesteşti toate astea mamei tale. N-ar înţelege. Pe Giorgio ăsta n-am putut să-l înghit niciodată. Nasol tip. Din pricina lui ai fi putut aluneca repede pe o pantă greşită. Ai plecat din Italia pentru că existenţa asta îţi repugna, nu-i aşa?

— Dragul meu, zise ea, cufundându-şi privirea într-a sa şi dând din cap cu un aer neîncrezător, am impresia că eşti total lipsit de vlagă. Domi şi cu tine trăiţi în afara realităţii! Ce este rău în faptul că o fată tânără şi bine făcută înoată în pielea goală? Sunteţi amândoi îngrozitor de demodaţi. Cu ce este mai moral un costum de baie din două bucăţi? Latura voastră ipocrită mi-a displăcut totdeauna. Şi apoi, din când în când, aminteşte-ţi că nu mai am zece ani!

Contrariată, se ridică îndreptându-se spre ceilalţi. Se întoarse, adăugând:

— Te sfătuiesc să-ţi schimbi atitudinea, dacă nu vrei ca noi toate să nu mai avem ochi decât pentru Jean Métabier. Vom sfârşi prin a te considera un morocănos şi să te lăsăm total la o parte.

El nu răspunse. Anne îl scotea din sărite. Sigur, îi părea rău de ce-i spusese. Simţea că nu mai avea dreptul să-i facă morală. Îşi întinsese faţa la soare, închizându-şi ochii pe jumătate, cu ceafa rezemată de scoarţa aspra a copacului. Vorbele Annei îi răsunau în urechi: „Latura voastră ipocrită mi-a displăcut totdeauna”. Nu-i mai rămâneau decât exact câteva zile de trăit în ipocrizie. Miercurea viitoare, Domi avea întâlnire cu editorul ei. Terminase cartea. Nu voia să-i taie entuziasmul înaintea acestei întrevederi atât de importantă pentru ea. Cum se va înapoia, o să-i vorbească, o să-i explice. N-avea de gând s-o menajeze. Nu va încerca să-şi justifice aventura cu Laura. O va anunţa pur şi simplu că o înşelase, că o înşela, fără să-şi caute nicio scuză, fără să facă apel la înţelegea ei. Nici măcar nu se mai sinchisea c-o va răni. Toată dimineaţa îl scosese din sărite hlizindu-se pe lângă Jean Métabier, ca o fetişcană cochetă. Nici măcar nu se întreba de ce era trist, singur în colţul său, lângă acest copac, de ce n-avea poftă să râdă împreună cu ceilalţi, bucurându-se de prima zi de vară? Organizarea picnicului fusese o idee a lui Métabier. Îndată ce lua el o hotărâre, toată lumea îl urma aplaudând! Totdeauna avusese, se pare, un noroc neobrăzat cu mutra lui de băiat frumos şi cu hainele lui croite după ultima modă.

Olivier îşi deschise ochii. Alain construia o colibă din crengi uscate. Ce mult se legase de puştiul ăsta? Îl preferase Annei. Desigur, pentru că-l cunoscuse la o vârstă mai fragedă decât era ea. Alain n-avea încă defecte. Anne, chiar de la început, i se arătase ostilă, luptându-se din răsputeri ca să nu-i fure mama. Ce haos! Să sacrifici liniştea unei fetiţe sfâşiate de gelozie ca să ajungi aici, la ruptura aceasta, la dezastrul acesta.

Se gândi că în zilele astea de sfârşit de săptămână n-o să-i telefoneze Laurei, aşa cum îl rugase.

Ar fi atât de uşor. Ideea că o va regăsi îi îngăduia să-şi continue munca la ziar. De pe acum se simţea aproape ca acasă în apartamentul Laurei. De acum înainte va avea alt refugiu, alt cocon. Părăsind-o pe Dominique, îi va lăsa totul: casa de la Matz, cu tot ce-i aparţinea.

Se uită la Alain şi-i zâmbi. Da, ce mult îl iubea pe copilul ăsta cuminte! Doar înapoierea Annei îi reamintise că nu era fiul său. Luni de zile veghease asupra lui de parcă nimic, niciodată, nu avea să se schimbe. De parcă era pentru totdeauna al lor..

— Haide, ajută-mă! exclamă Dominique, nu izbutesc să decupez langusta. E o idee a Annei. Am dat o fugă azi-dimineaţă cu maşina s-o cumpăr de la Rambouillet.

Cum el nu răspunse la solicitare, Jean Métabier veni repede grăbindu-se să disloce carapacea cu un cuţit de buzunar.

— Dejunurile pe iarbă m-au făcut totdeauna să visez, zise ea în timp ce el împărţea feliile de carne albă în farfuriile de carton pe care i le întindea Marie. Dimineaţa, însă, pari să treci prin viaţă fără ca necazurile să te atingă. Nu cumva eşti sortit doar pentru momentele agreabile? Cum vă descurcaţi? Ce secret deţineţi?

Continuă cu un glas mai stins în timp ce Marie se îndepărta:

— Ai remarcat ce morocănos este Olivier? I se întâmplă din ce în ce mai des. Îmi pare rău că ne strică ziua.

Métabier se îndreptă. Îşi şterse mâinile cu un şerveţel parfumat. Privirea lui zbura pe deasupra ei, pe deasupra trunchiurilor retezate ale sălciilor despletite ca nişte bătrâne femei rele, aliniate de-a lungul unui canal mocirlos. Contemplă o clipă eleşteul încreţit din spatele malurilor mărginite de trestii semănând cu nişte pleoape.

— E-adevărat că mă simt bine, zise el. Totdeauna am fost aşa, de altfel.

Se întrerupse o clipă, întinse braţul spre sălciile al căror foşnet ajungea până la ei. Începuse să bată un vânticel, aducând cu el câţiva norişori agăţaţi ca o plasă deasupra pădurii.

— Când eram copil le numeam ierburi cântătoare. Aşa mi-a spus mama. Eram convins că aveau un suflet, o gură invizibilă şi doi ochi ca să observe ce se petrece împrejurul lor, la moşia părinţilor mei. Mai multe hectare de teren sălbatic unde nimeni nu pusese vreodată piciorul. Tatălui meu îi era groază să meargă la vânătoare.

Proprietatea aceasta moştenită de el era în mare parte lăsată-n paragină.

— Şi cam pe unde se află domeniul?

— În Sologne. Nu departe de Chambord. Tatăl meu adora natura. Refuza să smulgă vreo plantă chiar dacă punea în pericol zidurile casei. Păsările năpădiseră podul casei lăsat cu totul în seama lor. Perechi de lilieci îşi instalaseră chiar şi progeniturile în salonul de iarnă, pe care în cele din urmă l-a părăsit, de asemenea, argumentând că avea destul loc în altă parte. Se plimba prin parc furişându-se ca nu cumva să sperie animalele. Rezultatul: la moartea lui, doi ani după a mamei, a trebuit să vând totul la un preţ de nimic, într-atât era moşia de dărăpănată. Noii proprietari au cheltuit enorm ca s-o refacă.

Dominique îl privea tăcută şi uluită.

— Vedeţi, continuă el, am avut o copilărie şi o tinereţe fără probleme. Vremea s-a scurs, pentru mine, extrem de agreabil, lângă nişte părinţi încântători. Apoi, lucrurile au continuat. Femei adorabile mi-au trecut prin viaţă. N-am avut niciodată destui bani ca să ajung un om blazat, dar am avut totdeauna de ajuns ca să fiu un om fericit.

— Ce noroc!

— Şi am impresia că norocul ăsta nu vrea să mă părăsească. Luni Serge Reggiani va înregistra

Frânghia. Presimt că noul cântec va avea succes, deoarece, în general, reuşesc în orice întreprind. Uneori mi-e ruşine de norocul ăsta care nu vrea să mă lase. Niciodată n-am întâlnit obstacole. La nimic. Cred că nu le-aş putea îndura. Singurul meu eşec: copilul pe care ni l-am dorit şi care ne-a fost refuzat.

O privea pe Marie care-l legăna pe Alain ţinându-l de picioare, în timp ce Anne îi prinsese mâinile. Reveni la Olivier.

— Soţul dumitale pare adesea frământat. Nu duce cu siguranţă viaţa profesională care i-ar fi convenit. Aş vrea să-l ajut, dar nu se destăinuie niciodată. Uneori mă întreb dacă într-adevăr mă simpatizează.

Marie îi dăduse drumul lui Alain.

— Veniţi cu toţii, strigă ea. Luaţi întâi farfuriile cu langustă. Am pregătit maioneză. Serviţi-vă, nu aşteptaţi până ce furnicile invadează totul.

Olivier se ridică încet şi veni să-i întâmpine. Se instală între Marie şi Dominique.

— Nevastă-mea e fericită astăzi, constată Métabier. Datorită acestui dejun câmpenesc. Cred că a început să se plictisească la Matz. Nu pierde niciun prilej ca să se ducă la Paris. Zilele trecute, trebuia să se înapoieze la ora cinci de la coafor şi n-a sosit acasă decât la ora cinei. Credeam că n-o să mai vină niciodată!

— Şi Dominique se plictiseşte, zise Olivier tăios. Şi totuşi visa să ne instalăm la ţară. Eu am locuit toată viaţa la Paris. Am venit aici ca să-i fac ei o plăcere. Am greşit c-am cedat.

Anne venise, de asemenea, aşezându-se lângă Métabier.

— Jean nu trăieşte decât pentru pianul său şi călătoriile sale, zise Marie. Ori reînvie amintirile celor pe care le-am făcut, ori începe să adune documentaţia pentru cele pe care proiectăm să le facem. Este un adevărat nomad.

Olivier ieşi din lâncezeala sa. Era cuvântul pe care Domi îl folosise zilele trecute. Şi ea ar fi dorit atâta să cutreiere lumea. Ar fi trebuit să se căsătorească cu un om ca Métabier. Un om fără spaime, care se simţea la fel de fericit în insula Mauriciu ca şi la New York. El nu-i mai putea oferi nimic. Îşi terminase rolul din viaţa ei.

Métabier se şi gândea la altceva. O contempla pe Anne care-l asculta fascinată.

— Vara te prinde de minune. Toată lumina soarelui ţi se răsfrânge pe chip. Semeni cu o tânără de David Hamilton. Nu-ţi lipseşte decât pălăria de soare cu boruri largi.

Ea se înroşi. Nevastă-sa şi Dominique îl priveau surâzând. Olivier remarcă încântarea lor şi resimţi o amărăciune şi mai puternică.

— Acum te descopăr, îi zise Métabier Annei. Până azi nu-ţi remarcasem ovalul feţei. Dac-aş fi talentat, l-aş desena. Vai! nu poţi să-mi inspiri decât un cântec.

— Fredonează-mi *Frânghia,* te rog. Mă chinuiam adineaori să-mi amintesc cuvintele.

Dominique nu-şi slăbea fiica din ochi. Nici ea n-o mai văzuse atât de frumoasă. Alain îl părăsise pe Olivier ca să se prindă de gâtul mamei sale. Domi renunţase să se mai neliniştească pentru viitor. Cele trei fiinţe pe care le iubea se aflau aici, lângă ea. Era de pe acum un miracol. Chiar dacă Olivier stătea bosumflat, chiar dacă Alain, fermecat de tinereţea şi frumuseţea mamei sale, se interesa mai puţin de ea, chiar dacă Anne avea de gând s-o părăsească iarăşi. Nu-i punea nicio întrebare relativ la proiectele ei, temându-se de un răspuns ce i-ar fi putut distruge tihna blândă a acestei zile frumoase.

— Spune-ne cuvintele *Frânghiei.* Ne-ai face o mare plăcere. Este un adevărat poem. Poate fi declamat fără muzică.

— Eşti drăguţă Anne, dar…

— Nu te lăsa rugat, insista Dominique, roşie în obraz.

El păru că reflectează o clipă, apoi o privi iarăşi pe Anne.

— Dacă Marie îmi îngăduie, vino luni cu mine la studio. Ea are oroare de şedinţele de înregistrare. Cred că-ţi place Reggiani. Poate că-ţi va face plăcere să-l vezi.

Ea sări în sus de bucurie.

— Ce idee minunată! O să-l văd de aproape? E-adevărat? Ce drăguţ din partea dumitale. Eşti de acord, Marie?

Olivier observa scena. Într-o vreme, compunea şi el poezii, dar Anne nu observase niciodată. Cu un gest dezamăgit, împinse farfuria. Petrecerea asta în aer liber, unde toată lumea părea atât de fericită, era pentru el un adevărat chin.

XIX

Anne coborî gemuleţul portierei şi-şi întinse faţa în bătaia vântului care-i flutura părul.

— Sunt fericită, zise ea. Să-l văd pe Reggiani, să-l aud atât de aproape. Crezi c-o să-mi vorbească?

— Bineînţeles. E foarte amabil.

— Eu nu mă prăpădesc după muzica disco. Îmi plac cântecele adevărate şi cântăreţii adevăraţi.

— Cu atât mai bine pentru mine.

— Cânţi atât de frumos la pian! Ai învăţat de foarte tânăr.

— La cinci ani, răspunse Métabier, mama mă obliga să iau lecţii ca să mă ţin drept. Cum nu făcea lucrurile pe jumătate mi-a găsit un mare profesor. În timpul lecţiilor, era mai preocupată de poziţia coloanei mele vertebrale decât de cea a degetelor pe clape. Luând hotărârea asta nu ştia că mă năştea pentru a doua oară.

Era îmbrăcat cu un bluzon de piele şi un pantalon de catifea.

— Eşti opusă Mariei, continuă el. Ea detestă să meargă în studiourile unde mi se înregistrează cântecele. Niciodată n-am putut-o convinge să-mi primească interpreţii. Mesele de afaceri cu editorul sau cu oamenii de meserie trebuie să le organizez în exterior. Este la fel de sălbatică cum este mama dumitale.

Tocmai depăşiseră şoseaua de la Versailles-Nord scufundându-se în tunelul de la Saint-Cloud. Anne făcu un gest semnificativ:

— Domi este cam plicticoasă, să ştii. De multe ori mă întreb ce-ar putea-o satisface. De câtva timp, totuşi, are mult noroc. Când m-am întors, i-

am găsit pe amândoi schimbaţi. După carte şi după serialul de la televiziune, mă aşteptam să-i văd în plină euforie. Olivier pare trist şi preocupat. Cât despre ea, nu mai râde decât rar. Când sunt împreună par morocănoşi. Erau mult mai simpatici pe vremuri.

La dreapta, Sena făcea graţii spre colinele oraşului Sèvres, ghiftuindu-se cu nori trandafirii. Un schior risca figuri îndrăzneţe pe apa haşurată de soare. O maşină le răsări brusc în faţă şi Métabier nu se putu reţine de la o înjurătură, apoi îi zâmbi Annei:

— Îmi place mama dumitale. Are enorm de multă personalitate. N-o găsesc deloc plictisitoare.

— Spui aşa pentru că n-ai cunoscut-o *înainte.* Era de un dinamism feroce. I-o spuneam verde, dar ea nici nu crâcnea. Olivier şi eu aşteptam totul de la ea. De-ai şti cât de îndrăgostiţi erau! Eram nebună de gelozie. Erau cumpliţi de boemi, totdeauna fără o leţcaie, cu stomacul gol şi cu capul plin de idei. Viaţa burgheză într-o fermişoară la ţară nu-i pentru ei. Am impresia că se plictisesc atât unul cât şi celălalt fără să şi-o mărturisească. Erau mult mai fericiţi când umblau pe străzile din Montmartre, alergând după cine ştie ce miracol inventat de Olivier.

Tăcu o clipă.

— Şi dumneata te plictiseşti la Matz. Ce v-a venit să vă exilaţi aşa? Marie caută adesea un pretext ca să fugă la Paris cu trenul. Zilele i se par lungi tot ascultând vântul cum suflă şi privind cerul cum îşi schimbă culoarea. Trebuie să ai nervi tari ca să suporţi o astfel de existenţă.

— Îţi trebuie şi pentru existenţa de la Paris, nu? Uită-te la circulaţia asta.

El se întoarse spre ea:

— Am impresia că dumneata n-ai să rămâi multă vreme la Matz, aşa-i? Nu pare să-ţi placă cine ştie ce.

— Aş pleca cât mai repede posibil. Din nefericire am probleme. N-am slujbă, n-am locuinţă. Îndată ce pot, îmi iau copilul cu mine.

— Îţi iei copilul! Păi, Dominique…

— Va fi greu pentru ea. Deocamdată nu bănuieşte nimic. Mai ales să nu-i spuneţi! Încă n-am luat nicio decizie.

Ieşiră din cureaua de centură prin poarta Maillot şi găsiră cu greu un loc de parcare pe aleea Neuilly. El opri motorul şi Anne se pregăti să coboare. El o reţinu prinzând-o de braţ. Cu privirea fixată în gol dincolo de parbriz îi spuse:

— Dacă-l iei pe Alain, Dominique nu ar fi singura cumplit de întristată. Gândeşte-te la Olivier, îl adoră. Cât despre noi…

Se opri un timp şi-i întinse un pachet de ţigări.

— Fumezi? Îţi spuneam… Ei bine, Marie şi eu vom suferi de asemenea. N-am să-ţi ascund. Ne-am ataşat foarte mult de puştiul dumitale. Aproape că face parte din viaţa noastră.

— Chiar într-atât?

— Este cel mai încântător băieţel pe care-l cunosc. E plin de farmec şi de inteligenţă. Nevastă-mea şi eu am fi dorit…

— Ştiu, mi-a povestit Domi. Marie nu poate face copii. Dacă-i iubiţi atât, de ce n-aţi adoptat unul? Pe mine copilaşii mă lasă rece. Asta e rodul întâmplării. Până nu de mult nu l-am iubit deloc. Eşti indignat, revoltat împotriva mea, aşa-i? Viaţa nu-i foarte dreaptă.

Doi tineri loviră geamul în trecere şi ea tresări.

— De când l-am regăsit, m-am prins în capcană. Într-adevăr, e adorabil. M-am decis să-l cresc singură. Crescând, ar muri şi el de plictiseală la Matz.

— Crezi că noi nu ne plictisim? Te înşeli. Ne-am instalat într-o lume aparte. Facem doar ce ne place. Fiecare ne-am făcut anumite deprinderi în această existenţă trăită cu încetinitorul, unde nimeni nu se comportă la fel ca ceilalţi, afară,

poate de Olivier. Părinţii dumitale ţi-au spus desigur că ne înţelegem foarte bine. Alain este un minunat factor de legătură. Să adoptăm un copil? Marie n-a vrut, pentru că n-ar fi fost al meu. Acum e prea târziu. Nu mai suntem aşa de tineri.

Îşi amintea de depresiunea Mariei după intervenţia chirurgicală. Fusese disperată la gândul că va rămâne toată viaţa o femeie sterilă. A-ţi lipsi soţul de bucuria paternităţii i se părea de neconceput. Când el îi propunea să iasă în lume ca să încerce să uite, ea rămânea cu ochii în gol şi nimic n-o scotea din tristeţea ei, nimeni nu izbutea să-i descreţească faţa de ceară. O stare ce se prelungise luni de zile. O vacanţă în Irlanda o lăsase indiferentă. Nimic n-o interesa. Într-o zi, într-un han lângă Limerick, izbucnise în hohote de plâns şi-i propusese soţului să facă un copil cu altă femeie, cu condiţia să-l poată înfia imediat după naştere. La început se întrebase dacă nu cumva avea să înnebunească, mai târziu însă regretase că nu luase în seamă această stranie idee.

— La ce te gândeşti? întrebă Anne.

Cu un gest al mâinii el păru să alunge amintirea aceasta.

— Sunteţi nostimi cu toţii, reluă ea. Alain este totuşi fiul meu, nu? Domi l-a crescut până acum, dar trebuia să-şi dea seama că am să revin. Ţi-a vorbit despre mine până să mă întorc?

— Bineînţeles. Te adoră. Cred c-a suferit mult din pricina absenţei dumitale.

— Aşa zicea ea. Nu-i însă niciodată mulţumită. Când sunt departe, plânge. Când mă înapoiez, iarăşi plânge pentru că vreau să trăiesc normal împreună cu fiul meu. Când refuzam să mă ocup de el, mă certa. Atunci?

— Eşti aspră cu ea. Cred că este o fire foarte sensibilă, foarte sentimentală, totdeauna asaltată de tot felul probleme. Mi-a povesti câte ceva din viaţa ei şi am privit uneori şi serialul.

Anne scoase o exclamaţie:

— Nu-i mai lua apărarea! Nu cumva te-ai îndrăgostit de ea? Am remarcat cu câtă patimă îi luai partea. O admiri cu siguranţă, cam prea mult, după gustul lui Olivier. N-ai observat ce mutre făcea în timpul petrecerii în aer liber?

El ieşi din maşină.

— Haidem, Anne. Am flecărit prea mult. Mi-e foame. Ţie nu? Este aici în faţă o pizzerie care mi se pare simpatică. Am mai vrut odată să mă duc. Mi se pare liniştită. Pe Reggiani nu trebuie să-l întâlnesc decât la ora două la studio. Avem tot timpul să mâncăm. Este alături.

— O pizzerie? Mişto! Îmi aminteşte de Italia. Domi ţi-a povestit despre şederea mea la Roma?

Intrând în restaurant mulţimea îi despărţi. Chelnerii iritaţi învârteau farfuriile şi sticlele de vin de Chianti pe deasupra capetelor. El reperă o masă pe care o pereche se pregătea s-o părăsească. O luară cu asalt cu toate că era înghesuială între perete şi două tinere robuste ale căror plete măturau puţin spaţiul rămas liber.

— Te felicit pentru colţişorul liniştit, zise Anne pufnind în râs.

Trecuseră douăzeci de minute şi nimeni nu apăruse să ia comanda.

— Nu-i de mirare că-s suprasolicitaţi, constată ea. Sunt multe întreprinderi în cartier.

— Da. Chiar văd nu departe de noi, la stânga, un tip care lucrează la *Disques Eclair,* unde am să te conduc imediat. Nu te uita într-acolo. E-un mare pisălog. Ar reuşi să ne plictisească.

Ea se aplecă spre el.

— De-ai ştii ce tare miroase a transpiraţie fata de lângă mine.

— Îmi pare rău, micuţă Anne. Trebuia să aleg ceva mai bun. Dar aşa mi-i obiceiul, mă aprind prea repede.

— N-are nicio importanţă. Mă simt bine cu dumneata. Iată că amicul dumitale ne-a văzut.

— Dar nu-i amicul meu! E un băiat care lucrează la marketing. E agasant, însă foarte serviabil şi totdeauna gata să facă totul ca să-ţi fie pe plac.

— Ai o meserie frumoasă. Să trăieşti scriind cântece!

— Totuşi nu pare o meserie foarte serioasă. Uneori mă simt cam jenat. De exemplu când un poliţai îmi cere actele. Compozitor, ce meserie!

— Eu o găsesc foarte romantică. Mă gândesc la Strauss care compunea valsuri şi a cărui viaţă Olivier a povestit-o în benzi desenate. Am citit-o cu mult interes în revistă. Ce viaţă frumoasă!

Ei începu să râdă.

— Dar eu nu scriu valsuri! Ba da, uneori…

— Îmi aminteşti de Olivier al meu de pe vremuri. Atât de extravagant! Îl iubeam mult, ştii? Eram foarte buni prieteni. Totuşi nu eram totdeauna prea drăguţă cu el. Îl bruftuluiam, îl obligam să-mi suporte îmbufnările, capriciile. Nu se supăra niciodată. Într-o vreme mi l-am făcut confident. Acum, nu mă mai priveşte cu aceiaşi ochi. Cred că n-a suportat ideea plecării mele în Italia. Să fi fost gelos?

Métabier studia cu atenţie faţa Anne. Părea că n-aude ce-i povesteşte. Îi tăie brusc vorba.

— Semeni mult cu mama dumitale.

— Mi s-a mai spus. Sper că n-am şi aerul acela ursuz pe care ea îl afişează din ce în ce mai des. Ai căzut pe gânduri. Tot la ea te gândeşti.

Un chelner veni, în sfârşit, să preia comanda.

Métabier îşi privi discret ceasul. Îi era teamă, acum, să nu întârzie. Ştia că Reggiani era totdeauna foarte punctual.

— Două pizza cu fructe de mare, două spaghetti carbonara. Şi mai ales *al dente!* Nu trebuie să uiţi că vii de la Roma, Anne.

— Am fi putut lua o pizza cu fructe de mare şi alta cu jambon, murmură ea cu regret. Ar fi fost amuzant să le împărţim. Cu Olivier, când Domi era

în călătorie şi când mergeam să dejunăm amândoi, făceam adesea aşa. El mânca jumătate de *croque-monsieur* al meu, iar eu devoram jumătate *hot-dog*[3]-ului său. Într-o zi, mă întorceam dintr-un circuit organizat unde eram ghid ca şi mama, şi cum câştigasem mulţi gologani, i-am oferit o superbă masă copioasă pe Colină. S-a sfârşit rău. Ne-am certat prosteşte din pricina tablourilor sale. Din clipa aceea, a existat totdeauna o mică răceală între noi. E-o prostie. Uneori, dacă bei prea mult, nu mai şti ce faci şi spui lucruri pe care le regreţi apoi, iar atunci băusem într-adevăr cam prea mult. El a fost teribil de afectat. Am crezut că se sinucide, bietul Olivier, aşa era de deznădăjduit.

— Să se. Sinucidă? Era chiar atât de grav?

— Da. M-am comportat ca o tâmpită.

Métabier mai privi o dată spre ceas, de astă dată însă cu mai puţină discreţie.

— Oare or să ne servească într-o bună zi? zise el mâncând o a doua felie de pâine.

— Nu te enerva. Eşti atât de calm în general.

— Am oroare să întârzii la întâlniri şi după cum merg treburile aici, într-o oră…

— Vrei să mergem să luăm un sandviş într-un bistrou?

— La urma urmei, le-am da o lecţie.

— O lecţie? De-aia nu mai pot ei! Uită-te la indivizii care aşteaptă la bar. Se chiorăsc cu invidie la masa noastră.

— Bine. Mai aşteptăm cinci minute.

— De acord. Eşti într-adevăr foarte ciudat. Niciodată nu te-am văzut atât de enervat.

El îi turnă în pahar şi se calmă.

— Şi chiar vrei să pleci curând de la Matz, ca să te instalezi la Paris?

— Cum îmi găsesc ceva de lucru şi o garsonieră. Mă îmbolnăvesc să tot trăiesc pe spinarea lui Olivier şi a lui Domi. O să li-l las o vreme pe Alain şi cum voi putea am să-l iau cu mine.

— Te înţeleg. Nu-i foarte plăcut să trăieşti fără bani.

— Ai observat ce morocănoasă eram când soţia dumitale ne-a invitat ia cină, Sâmbătă seara, la înapoierea din plimbarea în pădure? N-aveam nimic elegant să-mi pun pe mine. Domi tocmai îmi propusese: „Dacă vrei ceva îmbrăcăminte de vară, du-te şi cumpără-ţi". Aşa se întâmplă zilnic. E foarte drăguţ din partea ei, însă amorul meu propriu este rănit. N-ar fi trebuit să plec din Roma. Acolo eram tratată ca o regină. O existenţă fără constrângeri.

El o privi mai atent.

— Dar acolo trăiai cu un bărbat?

Chelnerul la aducea, în sfârşit, farfuriile cu pizza.

*

Jean Métabier se dădu la o parte ca să-i facă loc Annei să intre în clădirea unde se aflau birourile întreprinderii *Disques Eclair.* O construcţie ultramodernă, distonând cu imobile tradiţionale de pe aleea Neuilly.

Nu ajunseseră bine că se şi loviră de bărbatul zărit la pizzerie.

— Bună ziua, Martial, ce mai faci? Sunt împreună cu Anne. O prietenă. O amuză să-l vadă pe Reggiani.

— Bună ziua. V-am zărit adineaori. Aţi stat ceva până să vă servească. La orele de vârf, nu-i uşor.

— Era gata să plecăm. Aşteptarea asta mă exaspera. Trebuie să recunosc că nu prea am răbdare. Fără orar fix, fără constrângeri. M-am învăţat rău. Genul ăsta de viaţă nu le căleşte şi devii capricios. Pe deasupra, pizzele alea erau oribile. În loc de fructe de mare, trei scoici nenorocite şi calmari din conserve. Tânăra aceasta care vine din Roma era decepţionată.

Anne zâmbi:

— Exagerezi, n-au fost chiar aşa rele.

— Fiindcă veni vorba, Martial, reluă Métabier, dumneata care eşti la curent cu tot ce se petrece în instituţia asta, n-ai auzit vorbindu-se despre o slujbă care să-i poată conveni? Cam ce gen de slujbă te-ar interesa, de fapt, Anne?

— Orice fel. Nu-s o fiinţă dificilă. Trebuie doar să câştig foarte repede ceva bani.

Martial reflectă.

— S-ar găsi poate o suplinire. Recepţionera pleacă în concediu şi mă rugase să telefonez la un serviciu de interimat ca să găsesc de urgenţă pe cineva. Ce ziceţi, v-ar conveni?

— Aş fi încântată. O slujbă aici trebuie să fie pasionantă. Poţi vedea cu siguranţă o mulţime de oameni, de artişti.

— Oricum, pentru moment, e o soluţie, încheie Métabier. O să studiaţi îndată problema împreună. Deocamdată haidem la Reggiani, care trebuie să fi sosit.

În studiourile de înregistrare, Serge Reggiani repeta acompaniat de trei muzicieni. Avea acelaşi bluzon de piele ca al lui Métabier, aceeaşi cămaşă albă cu guler răsfrânt. Când îşi strânseră mâna, ai fi zis că-s duelişti.

— Sunt foarte fericită că v-am cunoscut, zise Anne. Totdeauna am avut o mare admiraţie pentru dumneavoastră. Şi mama, la fel. Scrie cărţi. Când i-a apărut *Viaţa mea de câine,* i s-a luat un interviu la o emisiune a lui Philippe Bouvard, la care participaţi şi dumneavoastră. Mi-aduc aminte că atunci aţi cântat *Băieţelul.*

Era clar că Reggiani nu-şi amintea. Circula prin atâtea decoruri, atâtea emisiuni, întâlnea atâţia oameni.

Métabier spuse:

— Intră în cabina tehnicienilor, Anne. Asta-i o favoare pe care ţi-o fac. Noi ne ducem să lucrăm. Am ţinut să-l acompaniez chiar eu pe Serge la pian

pentru înregistrarea *Frânghiei.* În câteva minute începem.

Anne părăsi studioul şi intră în cabină. În spatele geamului îl zări pe Métabier aşezându-se la pian. Şi brusc frumoasa voce sensibilă şi încărcată de emoţie a lui Serge. Reggiani atacă:

„Această frânghie ca să mă spânzur
Acest alcool ca să mă-mbăt.
Patul de-acolo, ca să mă-ntind
Briciul ca să-mi tai beregata…”

Métabier cânta pătimaş. Din clipa când avea siguranţa că cineva îi interpreta cântecul care urmă să fie înregistrat şi apoi imprimat pe mii de discuri, misiunea lui era încheiată.

XX

Începuse să plouă atât de tare, încât Dominique fusese obligată să se adăpostească pe peronul bisericii Saint-Sulpice. Furtuna izbea pavajul. Fulgerele scuipau licăriri repezi şi vântul, în rafale, scurte, întorcea pe jos umbrelele îngrămădindu-se în jurul fântânii Visconti.

Se ghemuise lângă o coloană şi tremura. Când plecase de la Matz, nimic nu prevestise această bruscă schimbare a vremii. Îmbrăcase un taior de mătase, de pe acum udat la umeri şi la piept. Pieptănătura îi era total răvăşită şi strângea cu grijă la piept manuscrisul înfăşurat într-o pungă de plastic.

Întrevederea pe care tocmai o avusese cu editorul o descumpănise.

Se instală într-un loc mai întunecos, scoase *Cu fălcile-ncleştate* şi citi la întâmplare câteva fraze, cântărind în mână cele două sute cincizeci de pagini rebătute îngrijit la maşină. Peste o sută de mii de cuvinte alese, gândite. Câte idei răsărite din adâncul nopţilor ei fără somn! Spaima că n-o să isprăvească niciodată, teama că se contrazice, nesiguranţa, cruda nesiguranţă. Olivier n-o mai sfătuia, n-o mai oprea când mergea pe un drum greşit. Se chinuise mult ca să scrie partea a doua a cărţii, lipsindu-i mai ales entuziasmul.

„Toate astea, pentru ce!” îşi spuse ea închizându-l furioasă.

Simţea că se înăbuşe. O femeie bătrână de pe care apa curge şiroaie urca treptele alergând. Doi elevi, ţinându-şi mapele de desen deasupra capetelor ca să se protejeze, veniră de asemenea să se adăpostească lângă pilonii giganticei faţade. Cu

ochii strălucind, un vagabond încerca să profite de situaţie, pândind o pradă posibilă.

Dominique îşi amintea că mai trecuse prin piaţa aceasta în ziua când semnase contractul pentru *Viaţa mea de câine.* În clipele acelea totul i se păruse de necrezut. Olivier o aştepta pe terasa unei cafenele, colţ cu strada Canettes. Îl văzuse pe Lartégui alergând după un autobuz şi pe Max Gallo îndreptându-se cu paşi mari spre Laffont, cu o mare sacoşă în bandulieră.

Astăzi, nimic nu mai era ca atunci. Pe scurt, editorul îi năruise toate speranţele.

Îndată ce se opri ploaia, Dominique se îndreptă spre bulevardul Saint-Germain. A-i telefona lui Olivier i se păru inutil. Dacă totul ar fi mers cum crezuse, s-ar fi dus să-l ia de la ziar, oferindu-i, ca să sărbătorească evenimentul, scrisoarea aceea a lui Baudelaire, în vânzare la expertul Rossignol, şi după care el jinduia de atâta vreme. Ar fi putut să-l aştepte şi să se înapoieze împreună la Matz. Poate ar fi intrat împreună într-un restaurant. Dar cina de la Bichviller împreună cu familia Bonnepâte o enervase atât de tare, încât nu mai avea poftă de nimic.

La drugstorul de pe Saint-Germain îşi descoperi *Viaţa mea de câine* dosită într-un ungher. Descurajată, încercă s-o pună mai la vedere, dar o vânzătoare îi văzu gestul şi o privi bănuitor. Se simţi jignită şi ieşi repede din magazin.

Frazele editorului îi răsunau încă în urechi: „Nu vreau, deocamdată, să vă citesc manuscrisul. Degeaba mi-l înmânaţi. Vom vedea mai târziu. Am un proiect mult mai interesant pentru dumneavoastră”. Când ieşea din birou ascunzându-şi cu stângăcie decepţia, el insistase: „Nu ziceţi încă nu, propunerii mele. Reflectaţi. Cred că e o idee bună. Ştiu că cere un mare efort, dar…”

Mâncă un sandviş într-o dugheană, nu prea departe de Odeon, apoi se hotărî s-o ia pe chei. În ciuda soarelui ce reapăruse, temperatura se răcise

destul de tare şi tremura în taiorul umed. Speriaţi de vremea umedă, buchiniştii plecaseră. Regăsi strada Bièvre, talazurile Senei plonjând brusc într-o hlamidă de iederă, vaporaşul făcând la nesfârşit acelaşi traseu şi Notre-Dame prinsă de capătul insulei ca un ocnaş.

Cu ani în urmă, alerga pe cheiurile astea nebună de disperare şi tentată să se sinucidă, crezând că-l omorâse pe Patrick, fostul soţ al Annei. Olivier îi sărise în ajutor. O salvase, preluând problema, risipind dramatismul situaţiei. Astăzi, cu ce-ar putea-o ajuta? Era limpede că se înstrăinase de ea. Nu mai acorda aceeaşi importanţă faptelor ei, gesturilor ei. Se îndepărtă de acest decor în care se simţise atât de nefericită, de descumpănită. Într-adevăr, episoadele vieţii sale se desfăşurau întotdeauna în aceleaşi locuri. Intrând într-o cafenea din apropierea lui Saint-Julien-le-Pauvre cu gândul de a-i telefona lui Olivier îi răsări în minte imaginea lui din timpurile acelea. Un Olivier tânăr, optimist, mândru că se comporta ca un bărbat alături de ea mereu agitată.

La capătul firului, Caroline, secretara lui, îi răspunse:

— Domnul Dargence lipseşte. Chemaţi-l spre sfârşitul după-amiezii. Cred că se va înapoia.

Îşi făgădui, să nu-i mai telefoneze. El îi recomandase să evite să-l deranjeze până nu se pune la punct cu lucrul. La ziar aveau loc, se pare, conferinţă după conferinţă.

Din nou decepţionată, bău o cafea la tejghea privind prin fereastră un cerşetor nebun care dansa pe trotuar, ameninţând cerul cu vârful umbrelei sale dezmembrate.

Mai zăbovi prin Cartierul Latin, intră în câteva librării unde cartea ei nu se afla şi ajunse în gara Montparnasse ca să ia trenul ce urma să plece abia peste o jumătate de oră. Ca să-şi omoare timpul mai căută pe la chioşcuri *Viaţa mea de câine.* Zadarnic. Titlul nu mai trezea nicio amintire în

mintea vânzătoarelor, ceea ce o descurajă teribil. Sărbătoarea luase sfârşit, lampioanele erau stinse.

La Perray, trebui să aştepte până să apară un taxi. Furtuna reîncepea să dea târcoale câmpiilor. Plouase desigur mult în regiune, deoarece maşina înainta constant prin uriaşe bălţi transformându-se în jerbe de apă pe măsură ce le traversa. Noaptea însoţită de norii bucălaţi şi neguroşi, începuse să lumineze ferestrele caselor de ia Bréviaires, îngrămădite în jurul bisericii albă ca zahărul cristalizat. Se grăbea să ajungă acasă, să-şi dezbrace taiorul şifonat şi să-şi pună pe ea ceva călduros. Tremura din tot trupul. Vara întârzia într-adevăr să se instaleze anul acesta.

Când ajunse în faţa vilei *Matefaims,* o văzu pe Anne ieşind în grabă din casa familiei Métabier cu Alain de mână.

— Am auzit taxiul şi-am venit. Nu-ţi mai căuta cheia. O am pe a mea. Am petrecut o după-amiază extraordinară. Fără Marie şi Jean aş fi ajuns neurastenică. Mă întreb cum de poţi rezista singură-cuc aici.

Încă trăgându-şi sufletul, fiica sa o îmbrăţişă:

— A fost o furtună cumplită. Mi-a fost o frică! Spune, Domi, a mers bine? Haide repede, să-mi povesteşti totul. Vai, în ce hal eşti! Udă leoarcă. Şi ai o mutră! Viaţa pe care o duceţi aici, la ţară, nu vă prieşte deloc, mereu ţi-o repet. Am să-ţi dau o veste bună.

Dominique se îndreptă îndată spre garderob. Reveni îmbrăcată într-o rochie de casă turcoază şi-l luă în braţe pe Alain, care i se agăţă de gât.

— N-am avut probleme cu manuscrisul, zise ea. Totul a decurs foarte simplu. Iată-l. N-am ce răspuns să aştept deocamdată.

Întinse mâna spre pachetul învelit în punga de plastic pe care, la venire, îl pusese pe o consolă. Anne răsfrânse pulpanele pantalonilor prea lungi pe care i-i oferise Marie, şi se trânti într-un fotoliu.

— Povesteşte! Ce ţi s-a întâmplat?

Domi scoase din bar o sticlă de coniac şi-şi turnă un păhărel.

— Stai să-mi revin. Mi-a fost frig. Sunt şi niţeluş tristă.

Se apropie de fereastră, privi spre vila familiei Métabier.

— Ce cauţi toată-ziua-bună-ziua la ei? întrebă ea, întorcându-se brusc spre fiică-sa.

I se păru că Anne se înroşise.

— N-ar trebui, continuă ea. Înaintea venirii tale, ne vedeam rar. De când ai sosit tu, nu mai au nicio intimitate. Nu trebuie să strici totul, dând buzna peste ei. Ne înţelegeam atât de bine până acum.

Anne protestă:

— Vă înţelegeaţi atât de bine? De ce-mi spui aşa? Mi-a fost teamă să stau singură cu tunetele astea care păreau că vor să năruie totul. Cred c-a trăsnit foarte aproape, în câmpie, înspre Conde. Şi apoi mi-a telefonat Jean. Mi-a spus să mă duc până la ei ca să-mi dea o veste bună. Mi-a găsit o slujbă. Un post de recepţioneră la casa lui de discuri. Nu-ţi povestisem încă despre asta, pentru că nu era sigur.

— Un post de recepţioneră! Păi n-ai făcut aşa ceva niciodată!

— N-are a face. Nu trebuie să ştiu mare lucru. La început e vorba de o suplinire de trei săptămâni, dar fata poate nu se mai întoarce. Aşa că, dacă am o pilă… încep de luni. Vezi ce drăguţ este Jean? Erau fericiţi să ne aibă alături, azi după-amiază, pe Alain şi pe mine. Cu Jean n-ai niciodată timpi morţi. Chiar şi tu spuneai, Marie are noroc.

Dominique îşi aplecă ochii.

— Aşa-i. Are mult noroc.

— Era să uit, reluă Anne, a telefonat Olivier. Voia să ştie ce-ai făcut.

Domi se hotărî în sfârşit să-şi scoată romanul din punga încă umezită.

— Ei, se nelinişti Anne, ce s-a întâmplat că *Fălcile* astea te fac să scrâşneşti din dinţi?

Încântată de găselniţa asta ieftină, se ridică, o luă pe maică-sa de umeri şi o îmbrăţişă iarăşi.

— Eu mă simt atât de fericită, de uşoară. Dacă ei mă reţin, aş putea închiria o garsonieră la Paris, luând-o de la zero. O viaţă nouă, Domi. Visez atât de mult la ea!

Domi tresări.

— Nu-i chiar aşa grabă. Nu ne deranjezi cu nimic. E firesc să te ajutăm. Suntem mulţumiţi că te avem lângă noi. Nu-ţi lua atât de repede belea pe cap, draga mea. N-o să poţi face faţă.

Nu îndrăzni să-şi ducă gândul până la capăt: „Şi cu Alain, ce-ai să faci, dacă te întorci să trăieşti la Paris?”.

Anne schimbă subiectul discuţiei.

— Îmi spui o dată cum a decurs convorbirea?

— Cu romanul afacerea-i încheiată. Editorul nu vrea s-audă de el, deocamdată. Aşteaptă altceva de la mine.

— Altceva?

— Da, o urmare. O urmare la *Viaţa mea de câine.* S-a întâlnit cu producătorul. Foiletonul a avut o mare priză la public. Un succes. Adică, la aceeaşi oră, celelalte canale erau total neglijate. Pe de altă parte, prietenii lui Olivier s-au organizat minunat făcându-i o reclamă teribilă.

Anne făcu un pas înapoi şi-şi încrucişa braţele la piept.

— O urmare! Asta te-a rugat el astăzi? Şi eşti supărată?

— Cum să nu fiu! Îmi plăcea *Cu fălcile-ncleştate.* Am lucrat luni întregi la cartea asta. M-am ataşat de ea. Începusem să cred în ea şi să-mi recâştig puţină încredere. Mă vezi tu aranjându-mi cu grijă într-un sertar cele două sute cincizeci de pagini şi apucându-mă sprintenă să fantazez din nou asupra nefericirilor mele? *Viaţa mea de câine* a fost un strigăt. S-a terminat. Ce-ar putea să mă mai inspire acum? Chiar şi tu spui: existenţa

noastră, aici, nu-i nici foarte originală, nici romantică. Nu se petrece nimic, nimic.

Anne dădu din cap.

— Nu te înţeleg. Nu, nu te înţeleg. Ai găsit modalitatea să înşirui două sute cincizeci de pagini despre existenţa unei fete care a fugit cu o secătură. Olivier mi-a mărturisit că l-ai bătut la cap luni de zile, vorbindu-i despre fata asta de care lui nu-i păsa şi acum dai înapoi în faţa celei mai grozave şanse a vieţii tale. N-ai destulă materie cenuşie ca s-o pui iarăşi în funcţiune, reluându-ţi personajele în stăpânire şi imaginându-ţi ce-ar putea să li se mai întâmple? Te-ai gândit la vremurile când erai nefericită, Domi? Ia gândeşte-te! Aminteşte-ţi cum crăpăm amândouă de foame! Găseşte tonul să povesteşti lucruri pe care încă nu le-ai spus!

Dominique făcuse ochi mari ascultând frazele extaziate ale fiicei sale.

— Şi ce-mi tot baţi capul cu *Fălcile* tale? Editorul nu ţi-a refuzat cartea. A lăsat-o pe mai târziu, atâta tot. Are dreptate. Pune-o la frigider şi începe alt foileton. E-n interesul tău. Ce noroc ai! Toţi sunteţi atacaţi de plictiseală aici. Orice vi se întâmplă în bine, păreţi decişi s-o luaţi în rău! Ce-aş mai sări în sus de fericire dac-aş fi în locul tău! M-aş fi şi aşezat la masa de lucru. Scutură-te, Domi! Transformă-te iarăşi în fata de altădată care nu se temea de nimic.

— Îmbătrânesc, Anne.

— Ba deloc! Vrei să-i telefonez lui Jean? O să-ţi spună, părerea lui.

Dominique îşi împiedică fiica să ia receptorul.

— Nu, te rog, încetează să-i inoportunezi. Eşti tot timpul pe lângă el şi cam prea familiară. Problemele noastre nu-l interesează.

Văzând faţa posomorâtă a mamei sale, entuziasmul Annei scăzu.

— Familiară! Asta-i tot ce găseşti să-mi spui. Mă aşteptam la ceva mai bun. La urma urmei, fă

ce vrei, puţin îmi pasă mie. Familia Métabier e mai simpatică decât voi!

Anne îşi luă fiul de mână pregătindu-se să intre în odaia sa.

— Vino, îi zise ea, Domi este încă întoarsă pe dos, astăzi.

Ridică din umeri şi dispăru în timp ce Alain îngâna un cântec copilăresc pe care Métabier îl compusese pentru el.

Rămasă singură în living, Dominique îşi mai turnă puţin coniac în pahar şi se apropie de oglindă privindu-se cu atenţie. Cuvintele aspre rostite de Anne o puseseră pe gânduri. Îşi văzu faţa morocănoasă, ridurile uşoare de la colţurile ochilor care se accentuaseră fără să-şi dea seama. Ploaia îi şterse machiajul şi privirea îi redevenise inexpresivă. Îşi tatonă cu degetele carnea obrajilor. Nu-şi dăduse seama până acum că nu mai era atât de tare ca pe vremuri. Pielea de sub ochi îşi pierduse elasticitatea, conturând o umbră tristă. Cum făcea Marie Métabier, care avea aproape aceeaşi vârstă cu ea, ca să-şi păstreze înfăţişarea tinerească, epiderma netedă şi plină de prospeţime, necontenita bună dispoziţie?

Alcoolul o ameţise. Simţea nevoia să facă ceva. Încă de mâine se va duce la Rambouillet, va sta de vorbă cu o cosmeticiană, va cumpăra produsele de înfrumuseţare necesare. Ar fi trebuit să se preocupe mai din timp de problema aceasta, să se îmbrace cu haine mai moderne, să se îngrijească mai mult de aspectul fizic. Ca Marie.

Un zgomot pe scări o făcu să-şi întoarcă privirea. De sus, de pe trepte, Anne o contempla.

— Ce-ai hotărât? întrebă ea.

— Cred că ai dreptate. Trebuie să mă scutur. E-adevărat că ambianţa de-aici nu-i prea veselă. Chiar din clipa asta mă apuc să scriu urmarea la *Viaţa mea de câine.* Ştii că editorul mi-a cerut-o într-un timp record?

Anne coborî câteva trepte.

— Nu te plânge, prostuţo! Iată ce-ţi propun. O să ai mult de lucru. Nu trebuie să laşi să-ţi scape norocul ăsta. Alain te va incomoda. N-o să-i mai poţi consacra atâta timp. Oricum, curând va trebui să-l înscriem la şcoală. Nu-i bine pentru un copil singur la părinţi să stea legat de fustele unor femei cumsecade ca noi. Aşa că, îndată ce voi avea destui bani ca să închiriez un studio, o să-l iau cu mine şi-l voi înscrie la şcoala din cartierul în care am să locuiesc.

Domi păru îngrozită.

— La şcoală! Dar o să sufere. E-atât de cocolit aici. Nici să nu te gândeşti. De ce să se ducă atât de mic la şcoală, când putem să-l ţinem cu noi. Va fi de ajuns că-l dăm mai târziu.

Anne veni lângă mama sa şi o privi aspru.

— Alain este un băiat, înţelegi ce vreau să spun? Voi, toţi, sunteţi pe cale să-l nenorociţi. Exemplul lui Olivier şi al mamei sale nu ţi-a fost de ajuns? N-ai suferit destul din pricina asta? Vrei să devină un papă lapte, un puşti capricios, răsfăţat, prea sensibil? La şcoală va avea de pe acum o groază de prieteni mai simpatici ca noi. Ciudat că eşti atât de cloşcă cu el. Cu mine, aminteşte-ţi, nu-ţi făceai atâtea scrupule.

Domi împinse paharul pe care-l sorbise dintr-o înghiţitură. I se păru că fiica sa avea pe faţă o expresie rea, întrebă cu un glas stins:

— Ce vrei să spui? Nu te înţeleg. N-am să te înţeleg niciodată.

Anne îi întorsese spatele. Se gândea la propria-i copilărie. Revedea plecările mamei sale în zori pentru călătoriile organizate, absenţele care se reînnoiau, cărţile poştale pe care i le trimitea zilnic, dar care însemnau atât de puţin pentru ea. Chiar şi cadourile aduse nu reprezentau mare lucru. Dominique pe drumuri. Iarăşi. Mereu. Anne la mare, la munte, în străinătate. Dominique luptând ca să câştige bani pentru plata acestor vacanţe. Dar Anne rămânea singură, departe de ea,

în mijlocul necunoscuţilor cărora le spunea „familia mea din Germania”, „familia mea din Anglia”. Oamenii aceştia la care locuia trei săptămâni şi pe care-i uita imediat, ca să se ducă la alţii. Domi pe care o vedea între două călătorii, înstrăinată, enervată, epuizată.

Anne se întoarse spre mama sa:

— Da, într-adevăr, nu ne-am înţeles niciodată. M-ai lăsat prea mult în voia sorţii. Eu te voiam pe tine. Zâmbetele tale atât de rare. Deoarece erai mereu spetită. Banii, ştii şi tu, puţin îi pasă unui copil de ei. Altfel spus, m-ai făcut să sufăr fără să vrei. Mult timp am crezut că nu mă iubeai, că nu încercai decât să te dezbari de mine, şi m-am agăţat de Patrick din ziua în care l-am cunoscut ca să fiu sigură că redobândesc puţină dragoste undeva.

Dominique se simţi năpădită de o imensă descurajare.

— Orice fac cade alături. Am dat greş în tot ce-am întreprins. Totdeauna, totdeauna, totdeauna.

— Îţi petreci viaţa lamentându-te. Aşa o să-l pierzi şi pe Olivier. Toată lumea va pleca de aici pentru că ai devenit prea agasantă.

Dominique şovăia între lacrimi şi mânie. Chipul duios al fiicei sale aplecat acum spre ea nu izbuti s-o înduplece. Afară noaptea înălţa parcă un zid în faţa fiecărei ferestre. Marie şi Jean închideau obloanele casei lor. Un fulger întârziat traversa spaţiul.

XXI

Olivier îşi privi ceasul.

— E ora patru, zise el. Trebuie să-plec. Astăzi încheiem ziarul.

Tolănită pe pat, Laura Valmont fuma dusă pe gânduri.

— De ce cauţi apartament? întrebă ea. Nu te simţi bine aici? În plus, este şi practic pentru tine, atât de aproape de slujbă.

El veni şi se aşeză lângă ea.

— N-ar fi o soluţie. Tu ai viaţa ta. Eu o am pe a mea. Şi apoi gândeşte-te la reacţia lui Dominique.

Îi luă mâna şi-i sărută delicat vârful degetelor cu unghiile îngrijit lăcuite.

— Nu mai pot eu de reacţia ei! Poate să facă ce vrea. Nu pe tine te iubesc, Olivier, zise ea.

Se întinse leneşă, îşi trase un slip şi dispăru în camera de baie.

El se mai uită o dată la fotografiile foiletonului televizat, din care ea alcătuise un album pe care-l lăsa cu ostentaţie la vedere. Ea veni lângă el înfăşurată într-un halat din burete baiaderă.

— Priveşte, zise, arătându-i una, ţi-aminteşti? Asistai la turnările din ziua aceea la piscina din Levallois. Eram foarte atrasă de tine. Acolo e Michel Hervé, cu ochiul lipit de cameră. Ştii că cinez cu el mâine? Trebuie să înceapă curând turnările cu *Bărbierul din Sevilla* şi cred că-mi încredinţează rolul Rosinei. Primii mei paşi în filmele după opere clasice. Am vorbit despre tine zilele trecute. Într-o vreme voia să-ţi dea să faci o adaptare pentru televiziune dar proiectul acela a căzut. Ce meserie! Ca a mea. Nu eşti niciodată sigur pe nimic. Doar ceva mai multă libertate decât

alţii. De câte ori n-am avut impresia că gloria o să mă procopsească, şi de câte ori nu m-am trezit total la pământ! Marea mizerie a artiştilor, o cunoşti doar!

Mângâia blând părul lui Olivier.

— În clipa asta, reluă ea, cred că sunt la o cotitură. Ori pun mâna pe un rol important ori, atunci, mă căsătoresc.

— Cu cine-ai vrea să te căsătoreşti?

— Nu ştiu încă. Nu m-am gândit deloc. Cu tine, poate.

El sări brusc în picioare.

— Ah! nu. Să nu contezi pe mine. Chiar dacă divorţez, n-am să mă mai însor niciodată.

— Am putea trăi împreună.

— Nu ţi-aş putea oferi ceea ce aştepţi tu de la un bărbat, Laura. Nu-s nici bogat, nici un partener strălucit. Am gusturi aparte. Sunt un individ imposibil. Ceea ce face fericirea altora, n-o face şi pe a mea. E preferabil să ne întâlnim din când în când, cum facem acum. Să ne vedem când ne este dor, e idealul.

Ea se îndepărtase spre şemineu unde stăteau înşiruite tot felul de ceşti pe care n-avusese timp să le aranjeze. Răspunsul lui Olivier n-o rănise absolut deloc. Se şi gândea la altceva şi fredona frunzărind o revistă magazin. Avea o fire fericită. Nepăsarea şi egoismul îi slujeau ca un meterez împotriva necazurilor. Dragostea de viaţă era un adăpost sigur împotriva deznădejdii.

— Ai dreptate, zise ea. Căsătoria n-are nimic stimulator, însă dacă în meserie dau chics, voi fi într-adevăr obligată să-mi fac un rost înainte de a începe să îmbătrânesc.

— Trebuie să plec, zise Olivier pe care cinismul Laurei îl exaspera. Marele patron mi-a atras atenţia că lipsesc cam prea mult după-amiezile.

Ea i se agăţă languros de gât, îl sărută uşor pe buze şi se sclifosi.

— Totuşi, când ai venit mi-ai spus că nu eşti grăbit. Bărbaţii-s totdeauna mai galanţi înainte, decât după! Mai stai o clipă. Instalează-te pe canapeaua asta. Uită de griji.

Se întinse lângă el, îşi aprinse altă ţigară, îşi luă o poză lascivă, având grijă să-şi etaleze picioarele.

— Mă enervează că te întorci în fiece seară acasă. Când o să-i spui nevestei tale? Crezi că ea nu bănuieşte nimic? Nu-i plăcut pentru mine. Aş fi fericită să ies seara cu tine. Să mă fac văzută puţin la premiere. Apoi am merge să supăm şi am petrece noaptea împreună. Lucrul ăsta nu ni s-a întâmplat niciodată.

— Nu-i momentul acum.

Ea afişă o mină contrariată.

— Cu tine nu-i niciodată momentul. Trebuie să alegi între nevastă-ta şi mine. Azi m-am decis să te oblig să-mi răspunzi, da sau ba.

El îşi limpezi glasul.

— Dominique s-a aventurat într-o afacere complicată. Are nevoie de toată energia ca să izbutească. De mai mult de cincisprezece zile, trăieşte închisă în ceea ce ea numeşte podul său. Editorul i-a cerut să scrie în cel mai scurt timp o continuare la *Viaţa mea de câine.* Am vrut să-i spun, dar m-am răzgândit. N-am dreptul să-i complic viaţa acum şi să-i dau peste cap această nouă şansă.

Privirea Laurei se aprinse. Sări în sus, pradă unei vii excitaţii.

— O continuare! Dar dacă ea scrie o continuare, o să i-o pună în scenă, poate, şi vor relua cu siguranţă aceiaşi actori.

— Tot ce-i posibil, într-adevăr.

Ea reflectă.

— Atunci, e bine că taci. Nu-i spune nimic. N-o brusca. N-o necăji mai ales cu povestea noastră. E un lucru prea important pentru mine. Avem rolul principal, nu uita. Ştii cumva dacă regizorul va fi acelaşi?

El o privi cu dispreţ.

— N-am ajuns încă până acolo! Deocamdată n-a scris mare lucru. Dar am încredere în tenacitatea ei.

Laura luă cărţile de joc rânduite într-o casetă.

— Aşteaptă, zise, sunt teribil de surescitată. Ce splendidă veste! Zici că soţia ta este tenace. Cu atât mai bine! înseamnă că va izbândi Fac repede o pasienţă ca să aflu.

Lui îi veni să râcă. Se întreba ce căuta aici, lângă fata asta pe care n-o preocupa decât amorul. Se gândi la Domi, încuiată în podul ei, la aerul ei distrat când ieşea să mănânce câte ceva. Efortul o prindea. Cu cât lupta era mai dificilă, cu atât se înviora. Seara, când se înapoia, o găsea aferată şi pasionată ca pe vremuri. Acceptase ca familia Métabier să se îngrijească o vreme de Alain. Ei angajaseră apoi o slujnică foarte pricepută. Anne lucra la *Disques Eclair.* Părea într-o formă excelentă. Puţin distantă, puţin schimbată. Devenea mai sigură pe sine, mai elegantă, îngrijindu-se mai mult de aspectul fizic şi o prefera aşa.

Laura învârtea febrilă cărţile de joc.

— Da, da! exclamă ea. Va izbuti. Ce miracol! O continuare! Niciodată nu m-aş fi gândit la aşa ceva. O idee fantastică, genială. Ia toate măsurile de prevedere ca să nu bănuiască nimic. Şi mai ales nu-i stăvili elanul. Cea mai mică plictiseală ar putea-o opri.

Îşi aruncă ochii spre ceasul lui Olivier şi se nelinişti.

— Este mai bine să te întorci la ziar. Dacă te sună când eşti la mine? Nu suntem îndeajuns de prudenţi şi nici înţelepţi. Contează pe mine de-acum. Voi fi rezonabilă, îndată ce s-o pune problema regiei am să-l previn pe Michel Hervé. Nu trebuie să rateze asemenea ocazie.

— De ce te gândeşti atât de des la individul ăsta? Te-ai culcat cu el?

Ea se zăpăci.

— E o poveste veche. Acum suntem cei mai buni prieteni din lume.

— Dar, te-ai culcat cu el?

— E-atât de mult de atunci. Nici nu mai cred că-şi reaminteşte.

— Şi cinezi cu el mâine?

— Bineînţeles. Ce importanţă are? Îţi repet că mi-a făgăduit un rol în *Bărbierul din Sevilla.*

El se duse să se aşeze pe canapea. Privirea sa urmărea fiece gest al Laurei. Nici măcar nu-i purta pică pentru uşurătatea ei, pentru lipsa ei de scrupule. Fără să-şi dea seama, ea-l ajutase să-şi suporte neliniştile chinuitoare. De când ştia că o poate găsi la câţiva paşi de ziar, suferea mai puţin că era îndepărtat de Matz. Ea îi micşorase în mod considerabil distanţa aceasta care-l înfricoşa. La ea aflase un soi de refugiu. De n-ar fi fost angoasa asta blestemată, n-ar fi înşelat-o pe Dominique.

Se gândi din nou la nevastă-sa. Domi, cu aerul ei de câine bătut, cu ochii ei mari căprui mereu neliniştiţi, cu faţa răvăşită, cu stângăciile ei. Şi-o imagina aplecată pe masa de lucru, pradă color mai cumplite chinuri, deoarece ucenicia era aspră. Lucra la a treia carte şi dispunea de timp puţin şi de puţine mijloace ca să se lanseze în această nouă aventură. Când ai părăsit şcoala la cincisprezece ani, când te-ai trezit aruncat fără a fi prevenit în vâltoarea unei vieţi dificile, unde să găseşti suficiente cunoştinţe ca să jonglezi cu cuvintele, ca să eviţi capcanele?… Închise ochii pentru a şi-o reprezenta mai bine: încăpăţânată, voluntară, cu părul zbârlit, cu trăsăturile încordate, dar hotărâte să meargă până la capăt. Într-o zi îi spusese: „Prostule, n-ai înţeles de ce m-am apucat să scriu?” Cum el o privea mirat, continuase: „Ca să te dau gata, scumpule. Ca să-ţi dovedesc că ştiam să fac ceva deosebit. Într-un cuvânt, din dragoste pentru tine”.

Când redeschise ochii, văzu faţa încordată a Laurei.

Fixa un punct în gol, de cealaltă parte a ferestrei şi părea să calculeze.

— Te rog, Olivier, trebuie să pleci. Acum eu trebuie să fiu înţeleaptă pentru amândoi.

El îi spuse ca să se amuze:

— Nu mai am nicio poftă. Aveai dreptate adineaori. Ar fi plăcut să facem un chef în toată legea şi să mă trezesc aici, lângă tine. Nu mai vreau să mă întorc acasă, Laura.

Ea îi spuse cu un glas îngrozit:

— Şi rolul meu, Olivier, îţi dai seama! Nu mai e momentul. După speranţele pe care mi le-ai dat…

— Cred totuşi că nu vorbeai, serios, adineaori. După tot ce s-a petrecut între noi, te vezi tu interpretând iarăşi rolul soţiei mele, pe micul, ecran?

— De ce nu? Ce s-a schimbat cu asta? Dimpotrivă, l-aş juca şi mai bine pentru că acum cunosc mai îndeaproape personajul.

Se lăsă pe genunchi şi-şi rezemă fruntea de Olivier.

— Sunt sigură că totul va fi bine. Ai să vezi. În locul tău aş fi mai drăguţ ca niciodată cu Dominique. După ce-şi va termina cartea şi se va decide filmarea, nu-ţi vei mai face probleme, să-i faci vânt pisăloagei ăsteia, şi-o să vii să trăieşti lângă mine. N-o să ne mai ascundem. Ce minunat subiect pentru ziare: *Laura Valmont fură bărbatul celei al cărei rol l-a interpretat la televiziune.* Văd de pe acum cele cinci coloane pe pagina întâi a revistei „Paris-France”. Tipărite cu litere roşii. Culoarea pasiunii. O să fim o vreme vedetele actualităţii. Alte ziare vor relua subiectul. După turnare, ne vom oferi o frumoasă călătorie.

— O călătorie! zise Olivier îngrozit.

— Vei face astfel încât câţiva din prietenii tăi ziarişti să se afle acolo unde vom fi şi noi.

Publicitatea este esenţială în meseria mea. Da data asta voi fi lansată, lansată pentru totdeauna.

Patru cuvinte sfredeleau mintea lui Olivier: „să-i faci vânt pisăloagei ăsteia”. Biata Domi, atât de devotată, atât de dezinteresată, atât de diferită de această actriţă cu ochi avizi răsfrângând vidul.

— Ce zici, Olivier, te şi gândeşti la călătorie, nu-i aşa? Ce fericiţi vom fi, dragul meu!

O frumoasă călătorie! Chinul reîncepea. Toată lumea nu avea decât ideea asta în cap. Nu mai era altceva de făcut decât să călătoreşti, să călătoreşti? Era ca un fel de boală de care sufereau toţi. Niciodată nu remarcase, ca acum, cu câtă frecvenţă se sărbătorea astfel fiecare moment fericit. Simţi mai mult ca oricând că era diferit de ceilalţi şi condamnat la singurătate.

Se ridică şi-şi luă impermeabilul. Jocul cu Laura se sfârşise.

Trecuse de miezul nopţii. Ziarul era încheiat. Olivier era foarte obosit. Mansac îi strânse mâna.

— Du-te la culcare, bătrâne. Ai aerul unui om sfârşit. După accident ţi-a trebuit mult ca să-ţi revii. Te observam mai adineaori. Păreai iritat, febril. De parcă abia aşteptai să te întorci acasă. Ba chiar ai dat, fără un motiv anumit, două sau trei telefoane soţiei. Chestia asta m-a pus pe gânduri. S-ar zice că trăieşti agăţat de ea.

— Aşa-i. Nu mă simt bine de la o vreme.

— Ar trebui să schimbi aerul, să ieşi din regiunea pariziană, să-ţi reîncarci bateriile, să te duci la munte.

— La munte, zise Olivier, visător.

N-avea nicio poftă. În starea de oboseală în care se găsea, ştia că n-ar putea suporta îndepărtarea, că anxiozitatea l-ar năpădi iarăşi, îndată ce-ar pleca la drum.

Părăsi strada Ponthieu, ducându-se să-şi ia maşina pe care o parcase în parkingul din Rond-Point. Se simţea vlăguit şi fără voinţă. După-

amiezile petrecute cu Laura Valmont îl sfârşeau. „Leşinul de după amor, dragul meu", zicea ea, când îl vedea palid. Chiar şi astăzi, după ce făcuseră dragoste, a trebuit să-l învioreze dându-i cu apă de colonie peste faţă. Nasul îi era roşu şi pulsul îi bătea anapoda.

Dădu drumul motorului, aprinse farurile şi ieşi atent din parcaj. Se angajă pe Champs-Elysée ca să intre pe şoseaua de centură, prin poarta Maillot.

„Dar ce-i cu mine? N-am să reuşesc niciodată. Totuşi o duc bine cu Dominique. Înainte de ea, nu existam. Graţie ei, am început să trăiesc."

Avea mustrări de conştiinţă. S-o înşele cu Laura! Era o mârşăvie. Ca să suporte mai uşor timpul petrecut departe de Matz, recursese la prima distracţie răsărită în cale. Încerca să se liniştească, zicându-şi că nu era singurul. Atâţia alţii făceau acelaşi lucru. Toate birourile din lume erau pline de intrigi, de combinaţii amoroase. Fiecare avea nevoie de o mică aventură în viaţă ca să şi-o umple şi ca să liniştească.

Din sensul opus un camion venea în viteză cu farurile aprinse şi el clipi din ochi. Ce idee absurdă să trăiască la ţară! La ora aceasta nu mai erau probleme cu circulaţia, dar în celelalte zile, când pleca mai din vreme de la ziar îi trebuia mult timp ca să ajungă la Matz, roată în roată, până la Perray. Această nouă toană a oamenilor de-a locui în afara Parisului le complica foarte mult existenţa. Se epuizau pe drumuri care-ţi macină nervii, se întorceau acasă la ore imposibile şi a doua zi în zori plecau iar tot roată-n roată.

Nici Annei nu-i plăcea viaţa asta la capăt de lume. Câtă dreptate avea. Se simţiseră atât de bine în Montmartre. Anne. Dominique. Revedea toţi anii de boemă petrecuţi împreună. Iar acum, gata. Nimic nu mai era cu putinţă. Stricase totul înşelând-o prosteşte pe Domi. Înainte erau săraci, dar atât de fericiţi, totuşi. Ea îi spunea totdeauna; „Problema banilor n-are nicio importanţă. Din

moment ce mă iubeşti…” Se simţea melancolic. Îi reveneau în minte cuvinte îndrăgite pe vremuri. Încerca să le asambleze. Un fel de refren. Râseseră atâta de el din pricina acelui Renault hodorogit. Fusese totuşi maşina fericirii lor. Încetini. Avea poftă să-şi noteze cuvintele răsărite în gând. Se opri la marginea drumului.

„Îmi amintesc
De vechiul Renault.
Viaţa era aşa de frumoasă
Mergeam prin pădure.
Duminicile
Erau ca dantela”

Un scrâşnet de frâne îl scoase din reverie. Un claxon îngrozitor îl făcu să tresară. O împroşcătură de înjurături îl trezi de-a binelea.

— Ce te-a apucat să te opreşti tocmai aici, bou nenorocit ce eşti!

XXII

Jean Métabier ieşi din casă spre prânz. Îşi aruncă ochii spre *Matefaims.* Casa era liniştită, ca-n fiece zi de când Dominique lucra la noua ei carte. N-o vedea decât dimineaţa când li-l încredinţa pe Alain după micul dejun.

Se întoarse din drum ca s-o îmbrăţişeze pe Marie care-l însoţise până la garaj.

— Ai grijă de ea, îi recomandă soţia. N-are nicio experienţă. Preţul chiriei ăsteia mi se pare excesiv.

El o linişti cu un surâs şi se angajă într-un viraj spectaculos la bifurcarea drumului.

Trebuie s-o întâlnească pe Anne care găsise o garsonieră de închiriat pe aleea Neuilly, nu departe de *Disques Eclair.* Dominique n-avusese timp să se ocupe de ea, Olivier nici atât. Le propusese deci să-i înlocuiască.

Drumul i se păru nesfârşit, şoseaua fiind supraîncărcată din pricina unui accident. În timpul unei opriri avu chiar timp să-şi termine de citit ziarul şi să facă nişte modificări la planul călătoriei în jurul lumii pus cu migală la punct, dar pe care-l rectifica acum, graţie unui pliant trimis de o agenţie.

Când ajunse pe aleea Neuilly, o zări pe Anne aşteptându-l în faţa porţii de la intrarea imobilului cu birourile lui *Disques Eclair.* Văzându-l, îi ieşi în întâmpinare.

— Mă neliniştisem. Mi-era teamă că m-ai uitat.

— Un ambuteiaj inimaginabil. Credeam că nu mai ies niciodată.

— Sunt dezolată. Te-am făcut să-ţi pierzi un timp preţios.

— Un timp preţios! Ştii bine că-s disponibil. Cântecul o să demareze fără mine şi actualmente n-am nicio inspiraţie ca să compun altele. *Frânghia* o să ne îngăduie să trăim destul de bine, bănuiesc. Când unul din cântecele mele merge, o bună parte din viitor îmi este asigurată.

Izbucni în râs şi-şi petrecu braţul în jurul umerilor Annei.

— Haidem, zise el.

Ea se plecă spre el.

— Sunt fericită c-ai acceptat să vizitez acest mic apartament împreună cu mine. Singură mi-e frică să nu mă înşel. Marie găseşte că cere o chirie prea mare.

Ea arătă spre o stradă apropiată, tăind aleea Neuilly la răscrucea cea mai apropiată.

— N-are rost să mergem cu maşina. Facem doar cinci minute pe jos.

Trecură prin faţa magazinului *Prisunic.* Pe trotuare, oamenii care ieşeau din birouri se grăbeau să-şi ia masa de prânz. O luară spre dreapta şi descoperiră vechea clădire unde se afla garsoniera de închiriat.

— Am toate indicaţiile. Este la al patrulea etaj, zise Anne.

La al treilea, Métabier abia mai răsufla.

— Şi crezi că poţi urca scările astea zilnic împreună cu fiul dumitale?

Auzi un râs tânăr şi cristalin. Ea îl luă de mână.

— Eşti într-adevăr un mare leneş. Încă un mic efort. Gata, am ajuns.

În timp ce apăsa pe sonerie, se întoarse spre el.

— Bineînţeles, faţă de vila în care locuiam la Roma! Şaisprezece camere. O piscină uriaşă. O vedere splendidă asupra oraşului şi grădini ca acelea din Versailles, în proporţii reduse.

El scoase un şuierat admirativ. Ea voia să continue când un bărbat de vreo treizeci de ani veni să le deschidă. Garsoniera arăta jalnic. Douăzeci de metri pătraţi. Un lavabou în spatele

unui paravan din prefabricate şi o chicinetă fixată într-un dulap de perete. Métabier privi pe fereastră. În faţă, ziduri scorojite. O umbră deasă umplea curtea. Încăperea avea un tapet ieftin care şi începuse să se desprindă iar pe parchet ondula o mochetă verzuie. El dădu din cap.

— Cât cereţi pe splendoarea asta? îl întrebă pe bărbatul care făcea reclamă cu un aer plin de sine.

— O mie două sute de franci pe lună, plus impozitele. Pentru Neuilly, e un fleac. Bineînţeles nu-i prea încăpătoare pentru doi.

Anne zâmbi.

— E doar pentru mine.

— Atunci va fi perfect, răspunse bărbatul.

— Dacă sunteţi decisă, grăbiţi-vă. Am mai mulţi clienţi. Va trebui să-mi plătiţi pe loc zece la sută din chiria anuală şi chiria pe două luni înainte.

Métabier ridică din umeri. O luă pe Anne de braţ şi o trase spre ieşire fără niciun comentariu.

— Haide, Anne, zise el.

Ea fu mirată de gestul lui şi îl urmă fără să protesteze. Coborâră scările.

Când se aflară pe trotuar, el respiră adânc.

— Eşti sonată să-ţi pierzi vremea vizitând asemenea chestii? Te vezi trăind cu Alain în încăperea asta îngustă? Este de neconceput. L-ai condamna la o existenţă dramatică. Se simte atât de bine lângă pădurea lui. Are o cameră largă şi plăcută. Poate să se joace, să alerge liber prin grădina părinţilor dumitale sau a noastră. Respiră un aer foarte curat, în timp ce aici…

Făcu o schimă de dezgust în clipa când o maşină demara brusc, scuipând un vârtej de fum negru prin ţeava de eşapament.

— Eu, în locul dumitale, Anne…

Ea îşi înălţă faţa spre el.

— Ce-ai face, spune?

— Îmi îngădui să-ţi dau un sfat? Ei bine, l-aş lăsa pe Alain la Matz. Curând se va putea duce la şcoala din Rambouillet. Îl vom conduce pe rând.

Gândeşte-te! Dacă le iei copilul ăsta de care s-au ataşat atâta, Dominique şi Olivier vor fi teribil de deznădăjduiţi.

Ea îl întrerupse.

— Şi eu ce să fac? Ţi-am mai spus, vreau să-l cresc pe Alain. Ştii că nu-mi place deloc la Matz. Niciodată n-o să mă obişnuiesc să trăiesc la ţară. Aş ajunge să urlu. Prefer odaia asta urâtă pe care-am vizitat-o. Cel puţin, dacă mă apucă urâtul, n-am decât să cobor şi iau îndată contactul cu viaţa, cu animaţia străzilor, a cafenelelor. Chiar şi mama regretă Parisul. N-are curaj să mărturisească, deoarece ea l-a antrenat pe Olivier în această aventură. Eu n-am să accept.

El îşi coborî ochii şi ajunseră în aleea Neuilly. Ea se mai împotrivi încă, subit agresivă:

— Ciudat. În toată povestea asta, toţi nu vă gândiţi decât la fiul meu. Puţin vă interesează ce mi se va întâmpla. Garsoniera aceea vă îngrozeşte, dar dacă m-aş decide să vin să locuiesc singură, lăsându-vă pe Alain, n-aţi vedea în asta niciun inconvenient.

— Să nu crezi asta. Şi pe dumneata ne-ar face plăcere să te păstrăm la Matz dar nu accepţi. Toată lumea te adoră. Părinţii dumitale, Marie care s-a ataşat mult de dumneata, de tinereţea, de spontaneitatea dumitale.

— Şi dumneata?

— Păi eu sunt ca şi ei. În mod foarte egoist aş dori ca amândoi să nu plecaţi niciodată de la *Matefaims.*

— Adevărat?

Ajunşi lângă faţada futuristă a imobilului cu *Disques Eclair* şovăiră să se despartă.

— Ai mâncat? întrebă el.

— Nu, dar am să mă mulţumesc cu un măr. De când m-am întors de la Roma m-am îngrăşat. N-aş vrea să mă las neglijată ca Domi.

— Dominique se lasă neglijată?

Ea îl privi scrutător.

— Nu ţi se pare? E-adevărat că o cunoşti de puţină vreme. Înainte, alerga tot timpul. De când trăieşte închisă la Matz, s-a îngrăşat.

— Nu-i stă rău.

— Ciudat, îi iei mereu apărarea. Ai noroc că Marie nu-i geloasă.

— Haidem să bem o cafea.

Fără să spună nimic, ea îl urmă. Intrară într-o dugheană unde abia reuşiră să-şi croiască drum. Amatorii de loto stăteau la coadă. În cele din urmă găsiră o masă la subsol într-o sală fără ferestre, îmbâcsită de fum de ţigară.

— Într-adevăr, zise Métabier, nu înţeleg de ce te înverşunezi atâta să trăieşti la Paris. Duminică, Marie se cam plictisea. Am condus-o aici. Ne-au trebuit mai întâi trei sferturi de oră ca să parcăm maşina. Am vrut să dejunăm la *Hippopotamus.* Am aşteptat o groază până să descoperim o masă liberă, pândindu-i neîncetat pe cei care încercau să ne-o ia înainte. O muzică disco ne ţiuia în timpane. Când ni s-au oferit în sfârşit două locuri, ne-am trezit înghesuiţi între două perechi, care se dădeau în spectacol. Hainele şi poşetele ni le înghesuiserăm la spatele Mariei, instalată pe bucăţica de banchetă pe care vecinii ei binevoiseră să i-o cedeze. Eu îmi aplecam înfricoşat capul ori de câte ori se năpustea câte-o chelnăriţă, învârtindu-şi în vârful braţelor farfuriile pline cu sosuri. Eram atât de grăbiţi să ieşim, încât nici măcar n-am mai luat desertul. Mă gândeam la dejunul nostru în pizzeria aceea. Ţi-aminteşti, era aproape la fel. Am hotărât apoi să intrăm la un cinematograf de pe lângă operă. Şi acolo am stat înţepeniţi o bună bucată de vreme. Ne-am trezit în primele rânduri între o bătrână sughiţând tot timpul şi un individ care mai văzuse filmul şi-i povestea dinainte nevestei sale. În spatele nostru golani agresivi îşi manifestau sentimentele strigând în gura mare.

Ea pufni în râs, tamponându-şi ochii cu batista. El continuă:

— Nu, într-adevăr nu te pricep, Anne. Viaţa la Paris mă exasperează şi nu vin aici decât din constrângere şi obligaţie.

Ea se sclifosi:

— Ca astăzi?

— Nu-i o constrângere să te văd, ştii foarte bine. E o plăcere să te ajut să-ţi găseşti o garsonieră. Înţeleg că, lucrând aici, distanţa până la Matz te îngrozeşte.

Ea păru liniştită.

— Ştii pe cine-am văzut trecând azi-dimineaţă prin holul de la *Disques Eclair?* Pe Reggiani. Era îmbrăcat ca şi atunci. Cred că m-a recunoscut, căci s-a uitat la mine. Mi se pare că era însoţit de Jean-Loup Dabadie. I-am şi văzut fotografia în ziar. Când mă gândesc că în clipa asta discul dumitale se trage în mii de exemplare!

Îl contempla cu un amestec de admiraţie şi de invidie.

— Când mama îmi scria la Roma, povestindu-mi că noul ei vecin era compozitor, nu te imaginam deloc aşa.

— Cum mă vedeai?

— Ca un fel de bătrânel cumsecade ale cărui plete lungi şi zbârlite se încolăceau în jurul unei mari chelii. Cât despre Marie mi-o închipuiam ca pe o bunicuţă în genul lui Poldi din *Tot oraşul dansează,* un film vechi despre viaţa lui Johan Strauss difuzat la televiziune.

— L-am văzut. Duvivier a reconstituit perfect Viena în studiourile de la Hollywood! Dar eşti obsedată de Strauss! Cine-ar fi crezut!

— O frumoasă poveste de dragoste. Valsuri drăguţe. Viaţa muzicienilor e totdeauna plină de pasiune.

— Ai dreptate, Anne, iată ce lipseşte cel mai mult astăzi, pasiunea.

Li se aduseră două cafele. În timp ce-şi sorbea ceaşca, el o studia.

— Nu faci bine că te abţii de la masa de prânz.

— Nu-i plăcut să intri singură într-un snack. Peste tot sunt tot felul de tipi gata să te agate.

— Înţeleg că ai succes. Taiorul ăsta de recepţioneră îţi vine de minune.

— Prietenul dumitale Martial nu-i ultimul. De când lucrez aici îmi face o curte insistentă. Ieri am refuzat din nou să mă duc să beau ceva cu el. E un curtezan al dracului!

— N-aş fi crezut. Martial, cu miopia lui şi cu burta scoasă-n afară! Îţi repet, nu-i amicul meu.

Mai stătură o clipă în faţa intrării de la *Disque Eclair.*

— Mi-ar plăcea să-l văd sosind, pe acest don Juan.

Ea izbucni în râs.

— Ce zici, mai continui să-ţi cauţi garsonieră? o întrebă el.

— M-ai dezumflat. Mai aştept puţin. Nu ştiu, nu mai ştiu.

El şovăi înainte de a continua.

— Marie şi eu suntem foarte neliniştiţi în privinţa lui Dominique. N-ai observat nimic? Nu pare să fie în toate apele ei. Cred că ea şi Olivier trec printr-o criză.

— Ţi-a spus ea ceva?

— Nu. Este o simplă impresie. Ar trebui ajutată. Nu văd în ce fel, căci nu se spovedeşte niciodată. Găseşti că e logic să rămână zile întregi în podul ei fără să mănânce, în schimb bând cafele una după alta? Dumneata poţi face ceva pentru ea? Ce fel de relaţii sunt între voi? Îţi vorbeşte vreodată? Ar trebui s-o provoci să-ţi facă vreo mărturisire.

— Mărturisire! Dominique făcând mărturisiri! Îmi dau seama că n-o cunoşti deloc. Îţi faci griji pentru ea. Ce noroc pe ea! Dar ea habar n-are. Asta i-ar ridica poate moralul.

— Ascultă-mă bine. Am impresia că e cu nervii în pom. Trebuie să aibă motive pe care noi nu le cunoaştem.

Ea ridică din umeri.

— Domi are totul ca să fie fericită. Olivier este adorabil cu ea. Dumneata şi Marie aţi traversat vreo perioadă de criză?

El păru să reflecteze o clipă şi nu răspunse nimic. Anne se apropie:

— Fiindcă veni vorba de Olivier, am descoperit în biroul lui o frântură de poezie abia schiţată. Mi s-a părut emoţionantă, deoarece mi-a reamintit trecutul nostru în trei. Pot să ţi-o arăt?

— Bineînţeles? De ce?

XXIII

Dominique se ridică. Membrele îi erau grele, anchilozate. O durea spatele, în dreptul vertebrelor lombare. De dimineaţă scria fără oprire. Îşi scoase ochelarii care nu mai aveau decât un braţ. Foile numerotate se îngrămădeau pe masă. Moralul îi era mai bun. Noaptea îi veniseră nişte idei. Lucra cu o patimă care o uluia, cu micul Larousse la îndemână.

Afară se auzi pocnind o portieră. Zgomot de voci şi râsul proaspăt al lui Alain. Se apropie de fereastră, îşi lipi fruntea de geam şi contempla scena. Marie, într-o rochie uşoară, alerga prin grădină. Părea foarte tânără. Auriul suplu al pletelor se potrivea perfect cu chipul şi silueta ei graţioasă. Alain o preceda, grăbindu-se să-l întâmpine pe Jean Métabier, care-i întinse braţele. Dominique avu o strângere de inimă. Copilul i se ghemuise la piept şi-l privea cu extaz.

Nimeni nu înţelesese că retrăgându-se astfel din viaţa alor săi, Domi se pregătea pentru viitorul de care se temea. Îi era atât de teamă să nu sufere. Cartea nu era decât un pretext. Se cufunda în scris ca să uite mai uşor. Fiica ei reprezenta pentru ea pericolul. Caracterul său impulsiv o înspăimânta. Se obişnuia greu cu ideea că în curând, poate, Alain îi va fi smuls. Devenise ca e obsesie. Fiecare vorbă de-a Annei reînvia totul. Domi îi interpreta greşit intenţiile, crezând mereu că ascundea adevărul ca s-o înşele mai uşor. Era tot timpul în defensivă. O ştia pe Anne crudă, adesea inconştientă. Şi în acest pod tapetat cu amintiri, evoca primele cuvinte ale lui Alain, fiecare din gesturile lui, tandreţea, pe care i-o citise totdeauna

până acum în priviri. Nu se putea împiedica să nu-i poarte pică Annei. Annei care se juca cu fiinţele după capriciile ei, aruncându-le, reluându-le şi uitându-le iarăşi dacă aşa îi era ei bine. Era total secătuită de toanele acestei fiice pe de-a-ntregul egoistă. De ce-i lăsase fiul când acesta n-o interesa şi de ce se pregătea acum să i-l ia? Olivier suferea şi el cu siguranţă. Nu zicea nimic, dar îi dispăruse orice urmă de veselie. Ca să se deprindă cu absenţa lui, Olivier îl încredinţa ore întregi soţilor Métabier. Dar nu se putea împiedica, îndată ce-l auzea râzând sau plângând, să dea fuga şi să-l pândească pătimaş.

Îşi amintea de una din zilele acestei ierni când totul i se păruse minunat. Afară, câmpia semăna cu un tablou de Rafy Persanul, cu un strat neted de zăpadă bătucită, crengile dezvelite şi strâmbe ca nişte reptile îndărătnice, brusc pietrificate. Mari păsări negre, sinistre, şi un cer de iarnă apăsător, cenuşiu, foarte jos. Pădurea înfăşurată în chiciură părea o livadă uriaşă înflorită în primăvară. În clipa aceea Alain o contempla cu dragoste. Avusese impresia că depindea cu totul de ea, că nimic nu se va schimba niciodată. Că va izbuti să facă din el ceea ce niciodată nu putuse reuşi cu Anne. Îşi va urma studiile, va fi sportiv şi muzician. Va fi un tânăr la fel de înţelept pe cât de frumos, cu privirea pătrunzătoare, cu maniere elegante. Şi-l imagina un bărbat ideal la douăzeci de ani. Anne care se afla în Italia nu mai dăduse niciun semn de viaţă, dar ea se obişnuise ştiind că fiicei sale îi era groază să scrie. Olivier se înapoiase foarte bine dispus, cu maşina încărcată de flori, în braţe cu o plăcintă crocantă, cu o sticlă de şampanie şi cu o toartă aurită. O senzaţie de bunăstare, de căldură, îi înconjurase în seara aceea. Totul se desfăşura într-o ordine perfectă. Erau, uneori, asemenea clipe când fericirea părea instalată pentru totdeauna.

Se ridică, se apropie de fereastră şi o deschise. Un piţigoi aţipit lângă o muşcată îşi luă zborul înspăimântat. Din casa soţilor Métabier răsunau sunete de pian.

Do re mi… mi fa mi re do mi… Jean Métabier îşi aşezase pe pupitru hârtiuţa mototolită pe care i-o dăduse Anne în clipa când se despărţiseră în faţa intrării de la *Disques Eclair.*

Îi revedea chipul drăgălaş, faţa strălucitoare şi expresia timidă când i-l întinsese: „Pot să ţi-l arăt?" Se întreba ce sentimente îi purta lui Olivier. De ce încerca mereu să-i facă pe plac, în timp ce nu suporta nimic la de Dominique? De la această ultimă întrevedere se gândea adesea la ea şi pândea, seară de seară, momentul când se înapoia de la gara din Perray cu motoreta, cu părul în vânt, cu obrajii trandafirii.

Încetă să mai zdrăngăne şi atacă o arie din *Rapsodia albastră.* Gerswhin, Cole Porter, Rodgers şi Hart, compozitorii săi preferaţi.

„Cine-ar rezista farmecul acestei fete? Nu-s deloc o găgăuţă am impresia că face totul ca să mă seducă."

De mult nu se mai gândise s-o înşele pe Marie. Ultima oară i se întâmplase la Cannes. O tânără roşcovană care-şi pusese în cap să-i interpreteze un cântec pe un vapor în croazieră pe Marea Mediterană. Era însoţită de un bătrân astmatic care o descoperise la o emisiune de amatori pe podiumul unui oraş normand într-o zi de târg. „Ai putea să mă acompaniezi la pian" îi propusese ea. Marie părea că nu pricepuse maşinaţia. Métabier hotărâse că rotunjimile graţioase ale fetei nu meritau să-şi complice viaţa. Cântăreaţa improvizată care până atunci lucrase într-o fabrică de conservare se întorsese repede lângă borcanele de mazăre, deoarece bătrânul, foarte gelos, făcuse un atac de apoplexie şi-şi pierduse încrederea în talentul ei.

Métabier mai privi o dată versurile scrise în grabă de-a curmezişul foii de carneţel, pe jumătate ruptă.

„Îmi amintesc
De vechiul Renault
Viaţa era aşa de frumoasă
Mergeam prin pădure…”

Zâmbi.

„O frumoasă publicitate pentru Renault!”

Dorea să facă ceva pentru Olivier. Anne ar fi atât de fericită! Pe vremuri fusese, probabil, niţel îndrăgostită de taică-său vitreg, aşa s-ar explica arţagul ei împotriva lui Domi. Era atât de emoţionată când îl spusese:

— Mi-aminteşti de Olivier când trăia ca un adevărat boem. Era înduioşător. Atât însă că lui nu i s-a întâmplat nimic, niciodată.

„Duminicile
Erau ca dantela
Şi noi prindeam aripi,
Lângă Saint-Cucufa.”

Soarele făcea ape pe acajul lustruit al pianului. Degetele lui Métabier tatonau şi mintea îi alerga aiurea.

„Sunt un mare ticălos”, îşi spuse, retrăind cu mare plăcere visul avut în zori. Anne, goală, în braţele lui, cu ochii mari deschişi, sfârşită, pe o perină de satin trandafiriu. Avusese impresia c-o iubise cu furie. Doar că, la trezire, părul Mariei îi atingea obrazul şi vocea ei murmurase: „Nu acum, iubitule, sunt atât de obosită”.

— Ce cânţi acolo? întrebă ea apărând din fundul încăperii. N-am mai auzit melodia asta. E ceva nou?

Ea zâmbi. Zâmbea tot timpul, de altfel.

El o întrebă:

— Ce crezi despre asta?

— Ei bine… Dacă vrei neapărat să ştii părerea mea…

— O muzică simplă pe nişte cuvinte drăguţe foarte ritmate. O melodie ce se reţine. Un fel de ritornelă. Mi fa mi re de mi… Mi fa mi re de re…

El fredonă:

„Îmi amintesc
Cât de săraci eram
Cum vorbele «masă la iarbă verde»
Ne punctau zbenguiala.”

— Este un text al lui Olivier. Am să-ţi explic. El habar n-are de nimic. Nici Dominique. Anne mi-a arătat hârtiuţa asta scrisă de el. Este îngrijorată că-l vede atât de deprimat. Vrea să facă ceva pentru el. Asta ar fi o ocazie.

— Dar nu cu cuvintele astea prosteşti!

El schiţă un gest evaziv.

— De ce nu? Deschide aparatul de radio la orice oră din zi. Să-mi spui dacă auzi prea des vreun cântec inteligent. Nu-l găsesc atât de prost. Ascultă:

„Tu erai
Adesea prost îmbrăcată
Cu o fustă decolorată
Dar atât de bine făcută
Că nici n-o observam”.

Ea îl privi atentă.

— Ca să fiu sinceră, Jean, cred că înseamnă o declasare să compui muzică pe astfel de cuvinte. Îmi place atât de mult cum scrii tu. Este oricum mai suprarealist.

Îi sădise o îndoială în suflet, dar era mult prea nerăbdător să-i facă plăcere Annei.

— Am o idee. Nu trebuie să fie cântat de cineva foarte cunoscut. Ţi-aminteşti de tânărul acela

pletos pe care Hermeline ni l-a prezentat într-o seară la Casa Radio? Îşi compusese o mutră ca o lui Julien Clerc şi se străduia să scoată aceleaşi tremolo ca ale lui.

Marie citi cu glas tare strofa a treia:

„Îmi amintesc
De vechiul Renault
Tu erai dulce şi frumoasă
Şi-mi întindeai braţele
Eram nebun
După farmecul tău boem
Şi făceam lucruri
Ce nu se pot povesti?”

— E-o tâmpenie! exclamă ea. Şi cine i-a inspirat lui Olivier asemenea capodoperă?

— Dominique, cine altcineva! Nu se vede? Este o reamintire a trecutului lor. Anne mi-a povestit asta cu multă emoţie.

Revedea ochii strălucitori ai tinerei femei, pielea ei catifelată când crezuse c-o strânge în braţe în vis, gestul graţios când îi întinsese cântecul.

— Sper că nu te pretezi să dai curs comediei ăsteia! reluă Marie.

— De-aia nu mai pot. Reputaţia mea n-o să fie cu nimic atinsă! Pot să-mi îngădui un capriciu, nu? Caută numărul de telefon al individului ăluia de care ţi-am pomenit adineaori. Acolo, în agenda mare de pe secreter. Se numeşte Ted… Ted… Aşa ceva. Caută, te rog.

Găsise cu uşurinţă notele adecvate textului.

— Ia ascultă, Marie. Ai zice că-i un cântec de Charles Trenet.

Ea frunzărea repertoriul.

— Nu-l găsesc. S-ar putea ca nici să nu-l fi notat. Bietul Olivier! Crezi într-adevăr că i-ar face plăcere?

— Anne pretinde că mereu a visat să aibă şi el un succes, oricât de neînsemnat.

— Totdeauna ai avut nişte idei!

Ea exclamă brusc:

— Ted Romeo! Ăsta e? Ca mulţi alţii, cântăreţul ăsta şi-a ales un pseudonim răsunător. Dacă el este necunoscut, pe Romeo toată lumea îl cunoaşte.

— Sună-l imediat. Dă-i o întâlnire chiar în după-amiaza asta la *Disques Eclair*.

— În după-amiaza asta? Aşa de repede?

— Da. Voi fi acolo. Cântecul ăsta îl am în minte. Îl termin în câteva minute.

— Am impresia că ţii cu tot dinadinsul să-i faci o plăcere lui Olivier!

El continua să zdrăngăne fără să remarce ironia nevestei sale.

„Îmi amintesc
De vechiul Renault…”

Ea îl întrerupse din nou:

— Dar Alain! I-ai făgăduit că-l duci la manejul de la Saint-Léger să vadă caii. Va fi decepţionat când se scoală.

— Spune-i că ne ducem mâine. Ascultă, Marie, lasă-mă să termin. Trebuie să sfârşesc foarte repede.

— De ce atât de repede?

— Ştii bine că dacă mie îmi intră ceva în cap… răspunse el agasat.

Mai scrise câteva note şi se repezi spre camera de baie.

Marie sunase la ţanc. Ted Romeo tocmai se trezise. N-avusese vreme să se concentreze ca să-şi pună la punct vocea sa obişnuită de snob şi nici destul sânge rece ca să se prefacă a-şi consulta carneţelul înainte de a accepta o întâlnire atât de rapidă.

— O.K., răspunse el, la orele cincisprezece voi fi la *Disques-Eclair*.

— Cunoaşteţi adresa?

— Cine n-o cunoaşte?

Métabier se bărbierise. Se dădea cu *aftershave* şi cu apă de colonie îndreptându-se cu paşi mari spre pian. N-avea pe el decât un slip. Marie îi contempla torsul fin şi musculos, talia cambrată şi silueta atletică.

— Romeo este de acord. Va fi acolo la orele cincisprezece. Dar cine-i individul ăsta? Nu l-am auzit niciodată.

— Nu l-ai auzit niciodată, dar se vorbeşte foarte mult despre el. Mai ales asta contează!

Mai fredonă o dată primele măsuri ale cântecului lui Olivier.

Marie izbucni în râs:

— Romeo! Oricum, ce nume!

— Tot cea ce ştiu despre el sunt pilele pe care le are şi care-l vor ajuta oricum să răzbească, cum se spune. Ai văzut şi tu cine-l însoţea atunci. Puţin interesează cum cântă. Ceea ce contează este publicitatea. Dacă izbuteşti să convingi publicul că artistul cutare e o revelaţie, toată lumea va fi de acord. N-ai înţeles încă în ce fel se fabrică genul ăsta de vedete! Îmi imaginez mutra lui Olivier dacă povestea asta cu Renault-ul său va deveni un şlagăr. Îi va datora mult Annei. Gândeşte-te la Ray Vaudreuil, care zilnic, de câteva luni încoace, ne zgârie urechile cu: *Carotele s-au fiert.*

Începu să cânte, maimuţărind noul idol:

„Ele s-au fiert
S-au fiert, s-au fiert, s-au fiert
Şi păsărelele, toate,
Zo, zo, zo, zo
Fac fie-fie
Fie-fiert
Carotele
Rotele, rotele…”

— După bucata asta antologică, nu mai trebuie să te sperie nimic. Auzi porcăria asta pe toate undele şi în toate cafenelele. O orchestră

impresionantă acoperă, din fericire, vocea filfizonului ăstuia. Gândeşte-te ce drepturi de autor însumează! Atunci, de ce nu şi Olivier cu efuziunile lui lirice asupra tablei scofâlcite a fostei lui rable!

Marie se apropie de el.

— Ia te uită, nu te-ai zgârcit la *aftershave!* Drăguţ din partea ta. De săptămâni, îţi tot spun să-ţi dai mai mult. Niciodată n-ai vrut, îmi place mirosul ăsta. Cu ce te îmbraci pentru întâlnire? Ce costum îţi pregătesc?

— Costumul de alpaca bej şi o cămaşă de mătase.

Ea păru mirată.

— Aşa de elegant pentru Romeo ăsta?

— Nu va veni, cu siguranţă, singur, iar prietenul său este foarte influent. E vărul unui ministru. Nu mai ştiu care.

În timp ce ea se depărta, Alain ieşi dintr-o încăpere alăturată unde avea acum obiceiul să doarmă. Îşi frecă ochii, alergă spre Métabier, şi i se căţără pe genunchi. Acesta ridică puştiul în braţe astfel încât să-i vadă mai bine faţa şi îl contemplă îndelung. Alain avea pielea netedă a mamei sale, ochi întunecaţi şi acelaşi surâs.

— Îi semeni, zise el.

Îl sărută cu pasiune, atingându-i chiar gura cu buzele.

— Mă scrântesc, murmură apoi.

Se întreba dacă, de când se ştia, mai avusese o atracţie atât de puternică pentru o femeie. Pentru Marie, poate, cu cincisprezece ani mai înainte. Se trezi cuprins de nerăbdare s-o reîntâlnească pe Anne, se concentră asupra textului lui Olivier pentru ca ea să fie mulţumită şi deodată se gândi la viaţa pe care Anne o avusese la Roma. Cum era bărbatul care o reţinuse atâta vreme acolo? Oare ea îl iubise? Şi el, o mai fi iubind-o? Dacă se va întoarce!

Calculă de asemenea şi numărul anilor care-l despărţeau de ea ca şi de câte ori o înşelase pe Marie. Greu de reţinut. Câteva figuri de femei îi trecură prin minte. Aventuri trecătoare, lipsite de interes, lipsite de importanţă, cu prilejul unei premiere sau a unei înregistrări. Impulsuri, dorinţe aprige, repede potolite. Oare cu Anne va fi la fel? Se cunoştea bine, nu-şi ignora tendinţa spre un entuziasm delirant care, în general, se stingea îndată. Nu făcuse dovada unei anumite constanţe decât cu Marie. Oare îi bănuise ea infidelităţile şi închisese ochii ca multe alte soţii?

Ea reveni în odaie, în mână cu costumul de alpaca agăţat pe un umeraş.

— Mănânci la prânz aici? îl întrebă.

Lui i se păru că-i pusese întrebarea cu o anumită ironie.

— Nu mi-e foame. Sunt excitat de cântecul ăsta.

— De cântecul ăsta? Dar chiar n-ai pentru ce.

— Doresc din toată inima să-i fac acest serviciu lui Olivier. Am să plec chiar acum. Trebuie să vorbesc cu cel care-l va acompania la pian. Profit de drumul la Paris ca să-l întâlnesc. Nu-l pot găsi niciodată la telefon.

Îl mai strânse o dată pe Alain la piept şi-l împinse spre Marie.

— Ai grijă de el, este un înger.

Ea păru surprinsă de aerul său înduioşat şi de privirea-i umedă.

— Ţii mult la puştiul ăsta, aşa-i? Păcat că n-am putut şi eu să-ţi fac unul la fel!

El nu răspunse, se îmbrăcă în grabă şi se năpusti spre garaj. În clipa când trecea pragul casei sale, îşi ridică ochii spre fereastra de la podul lui Dominique. Nevastă-sa îi remarcă gestul.

— Te priveşte, zise cu glas scăzut.

— Da. Nu-i spune nimic în legătură cu cântecul. Să-i rezervăm o surpriză în caz că totul decurge cum doresc eu. Dacă nu, ar însemna să-i decepţionăm pe amândoi.

Zâmbind spre Dominique, făcu un mic semn amical. Remarcându-i faţa obosită şi răvăşită se opri surprins. Ea îşi dăduse, cu siguranţă, seama şi, într-un impuls de cochetărie, îşi aruncă părul spre spate. Îi făcu şi ea cu mâna. Îndată ce el dispăru în direcţia garajului, ea închise fereastra şi dispăru în interiorul vilei *Matefaims.*

XXIV

„Doamna Dujardin? Domnul Isuard vă cheamă pe linia a doua” „Domnul Martial, vă caută domnul Picot”. „Un pachet pentru domnişoara Gentil. Mulţumesc, o să i-l dau.” „Dl. Volf? Etajul al treilea, biroul nr. 256. Să văd dacă poate să vă primească…”

Trecuse o lună de când Anne lucra la *Disques Eclair* şi de pe acum începuse să se plictisească. Se plictisea de orice, Anne. Studiile, niciodată nu le-a suferit. Călătoriile organizate la fel, n-a făcut pe ghida decât ca s-o liniştească pe maică-sa. Când Patrick a luat-o de nevastă, după ce-i făcuse un copil, crezuse că se instalează într-o viaţă burgheză. Viaţa visată de ea. Să nu muncească, mai ales să nu muncească. Şi apoi totul s-a întors pe dos. Giorgio fusese o ocazie ca să iasă din impas. Un scurt popas fericit în Italia. Apoi fuga ei jalnică pe străzile Romei, cu amintirile după ea. Anne se gândeşte la toate astea. Ce s-o fi întâmplat cu Giorgio? Nu era om rău; dar era atât de urât în costumul de baie! Fiul său a fost un mare nemernic. Nici nu încercase să se dezvinovăţească. Se săturase oricum de grăsanul Giorgio. De ce-a fost ea mereu aşa? Se sătura foarte repede de toate. Niciun băiat n-a înţeles-o. Cei de vârsta ei erau lipsiţi de delicateţe. Îşi aminteşte de o seară petrecută la *Clubul mediteranean.* Tocmai debarcase. Trei ore cu avionul şi marea albastră, o adevărată carte poştală. După cină, un individ bine făcut i se adresase: „Vii la mine astă-seară?” Râsese adesea de Dominique şi de prejudecăţile ei demodate dar, oricum, nu-i convenea să fie tratată chiar aşa. Lecţiile lui Domi o influenţaseră cu

siguranţă. „Maică-mea, ce figură! îşi spunea ea. Ce bosumflată-i acum! Îi e teamă că-l iau pe Alain. S-a ataşat de puştiul ăsta. Este un personaj Domi asta a mea, violentă, pasionată. Pasiunea este ceea ce lipseşte cel mai mult în epoca noastră. Cine-a spus asta? Ah! Da! Jean Métabier."

Enervată de telefoanele care îi întrerupeau visele – „D-na Perret pe linia întâia, Dl. Volf nu-i în birou" – tresare. Olivier se află în faţa ei. Ce căuta aici?

— Eşti surprinsă că mă vezi?

— Într-un fel. Ai vrut să mă iei prin surprindere? Nu-i prea plăcut, nu-i aşa? Drăguţ din partea ta c-ai venit. Ai făcut un salt de la ziarul tău? Nu-i deloc departe, într-adevăr. Niciodată n-avem timp să flecărim împreună. Tocmai mă gândeam la tine şi la Domi. Cred că vă cam încurc de când m-am întors. Nu mai aveţi nici o intimitate.

El o privi în costumul ei de recepţioneră. Îi reamintea de timpurile când însoţea autocarele cu excursionişti.

— Am fost fericiţi să te avem din nou lângă noi, ştii bine. Ţi-am reproşat vreodată ceva? Domi şi eu trăiam ca nişte egoişti. Din fericire îl avem pe Alain. Casa este mare. A vrut-o, într-un fel, şi pentru tine.

— Adevărat?

— Bineînţeles. Când şi-o imagina, se gândea şi la odaia ta. Nu mă crezi? Ascultă-mă. Adesea revăd epoca aceea. Eram sătui până-n gât de necazuri. Ne speteam amândoi în munci demne de plâns. Orice se întâmpla însă ne întâlneam la prânz să mâncăm un sandviş pe veranda de la *Printemps.* Acel faimos sandviş căruia şi-acum i se spune *Matefaims.*

Anne zâmbi înduioşată.

— Într-o zi, continuă Olivier, ca să-mi mai ridice moralul, mi-a adus un pliant. Şi Domi visa: „La etaj vă fi biroul tău, Olivier. Camera lui Alain,

lângă a noastră. Când o să vină Anne…” Visa cu atâta convingere, încât visul s-a şi adeverit. Aşa că de ce crezi că ne deranjezi?

Anne îl priveşte pe Olivier. Ştiuse totdeauna cum să-i vorbească şi să aranjeze lucrurile când mama ei o certa prea tare.

— La drept vorbind, n-am venit să te văd, zise el. Jean Métabier mi-a spus să trec. M-a sunat spre sfârşitul dimineţii la ziar, rugându-mă să fiu aici la ora cincisprezece.

— La ora cincisprezece?

— Da, părea foarte vesel la telefon. Cum face oare de-i totdeauna bine dispus? A insistat. Zicea că are ceva important să-mi comunice.

— Să-ţi comunice?

Un vizitator îi întrerupse:

— Am o întâlnire cu Dl. Métabier.

— Vreţi să aşteptaţi, zise Anne, n-a sosit încă.

Vizitatorul se aşează pe o banchetă din hol. Un bărbat scund şi durduliu, vizibil mai în vârstă se aşează alături.

Când Métabier sosi, faţa Armei se împurpură. Îi întinse mâna uşor stânjenită.

— Alain a întrebat de dumneata de două ori în dimineaţa asta, zise el privind-o insistent.

Apoi, întorcându-se spre Olivier:

— Te întrebi de ce te-am chemat? O să te surprindă, într-adevăr.

Se îndreptă spre cei doi bărbaţi aşezaţi ceva mai departe. Zărindu-l, cel mai tânăr se ridică. Celălalt, scundul sexagenar, chel şi ferchezuit, se ridică de asemenea de pe banchetă, dar rămase ceva mai retras. Métabier îl prinse pe Olivier de mâneca hainei.

— Vreau să vă fac prezentările. Ted Romeo, o nouă speranţă a cântecului. Olivier Dargence, autorul textului care ne interesează astăzi.

— Al textului? întrebă Olivier uluit.

— Haideţi, ordonă Métabier. Mai întâi facem o încercare.

Îmbrăcămintea lui Romeo semăna cu a unui cow-boy. Nu-i lipseau decât pintenii. Anne, care, extrem de intrigată, îl urmărea cu plivirea, se întreba cum putea rezista pe căldura de afară în costumul acela de piele, păros cum era. Deşi avea peste treizeci de ani, Ted îşi dădea aere de licheluţă. Protectorul său, vigilent şi tăcut, nu-l slăbea o clipă, fiind tot timpul cu ochii în patru. Ted îşi târşea picioarele în mers. Pletele-i negre şi lucioase prelungite de o barbă cu părul vâlvoi atrăgeau atât de mult atenţia, încât uitai de ochii bovini, buzele groase şi nasul de boxeur. Complet uluit, Olivier îndrăzni să-l întrebe pe Métabier care înainta cu paşi largi pe un interminabil coridor futurist unde alunecau, silenţioase secretarele anului 2000.

— Ai să înţelegi îndată, răspunse Métabier, intrând în biroul de înregistrare.

Îi făcu semn să-l urmeze în timp ce Romeo continua să flecărească cu amicul său. Un pian cu coadă într-un colţ, câteva pupitre metalice. În spatele geamului, un tehnician îşi dădea aere fumând o ţigară, într-o poziţie foarte deconectantă.

Jean Métabier îi strânse mâna.

— Doar pentru o încercare. Nu ştiu ce-o să iasă. Ted Romeo se află pe coridor. Îi voi acompania chiar eu la pian. Chitara electrică nu merge cu genul ăsta de înregistrări.

— Aş vrea să ştiu, insistă Olivier. Despre ce-i vorba? Pentru ce atâta mister?

Métabier îşi puse un deget pe buze.

— Din pricina Annei. Nici ea nu trebuie să ştie despre ce-i vorba. Totuşi… Vă voi explica mai târziu. În rest, veţi înţelege imediat. Spuneţi-i lui Ted să intre, vă rog, şi blochează-l pe vărul ministrului pe un taburet. Şi să-nchidă pliscul!

Un tehnician care bea dintr-o sticlă cu bere, îi arătă un scaun lui Olivier.

— Rămâneţi aici, bănuiesc.

Uluit, el se aşeză, renunţând să mai afle ceva. „Din pricina Annei” spusese Métabier. Ce amestec avea ea în povestea asta?

Îndată ce se văzu în mijlocul încăperii, lângă pian, Ted Romeo căzu în transă, înainte chiar de a şti ce voia Métabier de la el. Îşi pocnea degetele, îşi agita furios piciorul drept, îşi scutura coama îndoielnică şi scoase câteva mârâieli în timp ce transpiraţia îi curgea pe obraz.

Métabier îl contempla, simţindu-se deodată teribil de neliniştit. Romeo îl uluia mai mult decât îşi închipuise, îl examinase din cap până-n picioare, îi potolise elanul, şi îşi scosese cântecul dintr-un dosar.

— Nu-i chiar genul dumneavoastră, ştiu, dar să încercăm. Citiţi textul. Eu cânt melodia. E uşor de descifrat şi de reţinut. Cred că va merge.

Se instală în faţa pianului, şi strigă spre tehnicieni:

— N-am nevoie de dumneavoastră. Deocamdată facem o simplă reglare. Începem repetiţia.

Încă de la primele note, Romeo fu din nou cuprins de convulsii, închizând ochii ca să se concentreze mai uşor. Îi tresăreau toate membrele. De partea cealaltă a geamului, Olivier îşi ciulise urechea. Domnul scund şi chel îşi schimbase ochelarii ca să-şi admire mai bine protejatul

„Îmi amintesc
De vechiul Renault”

Olivier făcu ochii mari.

— Ei, drăcia dracului! exclamă el.

Ted urla tropăind din picioare. Métabier încerca să-l calmeze, dar celălalt era în transă. Melodia nu părea să aibă prea multă importanţă pentru el. Improviza lătrând şi pufăind, sărind de pe un picior pe altul în maniera lui Claude François. Métabier încerca să-l urmeze dar nu-i mai rămânea decât să însăileze din când în când nişte acorduri

puternice ca să-l aducă pe Romeo la realitate, ca să-i frâneze impetuosul elan.

De stupoare, Olivier se ridicase de pe scaun. Revedea seara când scrisese în grabă versurile acestea simple, pe marginea drumului, întorcându-se de la ziar. Mai auzea şi acum înjurătura camionagiului deoarece, în graba aceea oprise fără să semnalizeze. Cum îşi procurase Métabier textul? Nu erau decât nişte versuri puerile dedicate lui Dominique. Nişte amintiri pline de emoţie transcrise cu naivitate. Vârâse hârtia în fundul buzunarului. Încercă să-şi reamintească. Nu, într-adevăr, nu înţelegea nimic. Cum de se afla poemul ăsta cam pueril în posesia lui Métabier?

Ted Romeo îşi dădea duhul cu glasul aproape pierit. Părea epuizat şi încetase să se mai contorsioneze. Scotea nişte tremolo în genul lui Julien Leclerc. Articula, dezvelindu-şi cu neruşinare dinţii înnegriţi de nicotină. Încheia cântecul:

„Dar niciodată,
Vremea acelui Renault
Când tu erai atât de frumoasă
Niciodată n-o să revină.
Căci de atunci,
Din epoca acelui Renault
Multă apă s-a scurs
Pe lacul Saint-Cucufa.”

Terminase cu un salut, de parcă s-ar fi aflat în faţa publicului. Prietenul său aplauda, ştergându-şi ochelarii aburiţi de emoţie.

Surprins, Olivier dădea din cap. Ce interpretare i se mai dăduse poezioarei sale!

— Am descoperit, îi spuse lui Métabier care venise la el. Anne, vrăjitoarea asta mică. Scotoceşte peste tot în casă. Mi-am lăsat hârtiuţa asta pe birou. A citit-o. Ce idee i-a trecut prin cap!

— Cred că nici măcar ea nu ştia de înregistrare. Mi-a dat doar hârtia cu versurile sperând c-am să fac un miracol.

— Şi te bazezi pe Romeo ca să faci miracolul ăsta?

— Mă bizui, într-adevăr, pe el. Va place, sunt sigur. Latura lui sălbatică va impresiona cu siguranţă pipiţele isterice.

Omuleţul chel se răsucea pe taburetul său. Auzise probabil discuţia. Métabier încercă s-o dreagă:

— Are nerv, un ritm teribil, o vigoare uluitoare şi multă originalitate. Va face din cântecul dumitale un cântec „strălucitor”.

— „Strălucitor”?

— Imediat îl înregistrăm. Discul acesta va fi un disc de încercare, desigur. Îl voi supune îndată lui Wolf, directorul artistic. Mi-e prieten. Nu-mi va face nicio greutate.

Adăugă cu glasul scăzut, astfel, ca sexagenarul gras şi trandafiriu să nu-l audă:

— Fii liniştit. Ştie de câtă publicitate e înconjurată orice mişcare a marelui Ted. I-am spus Mariei. Se vorbeşte mult despre el. Asta-i principalul. Dacă-l difuzează mereu şi pe toate undele, Renault-ul dumitale va deveni şlagăr. S-ar putea chiar să te îmbogăţeşti de pe urma lui.

— De pe urma lui! zise Olivier uluit. Păi l-am scris în zece minute ca să mă distrez.

Deşi pendula bătuse de mult orele şaptesprezece şi treizeci de minute, Anne nu se grăbea să plece.

Cu câteva secunde mai înainte, Olivier traversase grăbit marele hol de la *Disques-Eclair.* De multă vreme nu mai avusese faţa aceea strălucitoare, expresia fericită. Ajungând la ea, îi zâmbise şi se năpustise s-o sărute afectuos.

— Sunt mişcat de gestul tău, murmurase el, dar, sincer să fiu, puteai alege altul!

Se întorsese, apoi, adăugând:

— Aminteşte-ţi de poemele pe care ţi le citeam pe vremuri.

— Mi-amintesc. Erau foarte frumoase dar nu ţi-au adus niciodată nimic.

— Ce importanţă are, Anne! Artă pentru artă, asta înseamnă ceva…

Părea înveselit şi înviorat. Ea n-avusese timp să-i dea explicaţii. Când deschisese gura să-i răspundă, el şi trecuse pragul şi uşile mobile se închiseseră în urma lui. Îl urmărise cu ochii până ce dispăruse în gloată. Deodată pricepu: întâlnirea cu vlăjganul pletos, decizia rapidă a lui Métabier. Se simţi mulţumită şi începu să aştepte nerăbdătoare ca să afle mai mult.

Îşi dădu cu ruj pe buze, dar hotărî să nu se mai ducă la lavabouri ca să se pieptene, de teamă să nu-l scape. Scoase o perie mică din sertar şi şi-o trecu repede prin pletele lungi care îşi recăpătară îndată supleţea. El tocmai ieşea, însoţit de marele lungan şi de omuleţul ferchezuit care părea brusc ieşit din rezerva sa şi se arăta foarte autoritar, discutând cu vehemenţă.

Anne surprinse câteva frânturi de frază: „Sunt însărcinatul său de afaceri… Nu le poţi cere artiştilor să descifreze termenii complicaţi ai contractelor… De aici înainte va trebui să vă adresaţi…”

Métabier le strânse mâinile. Ted Romeo articulă un la „evedee” cu un glas răguşit şi pocnindu-şi încă de două sau trei ori degetele înainte de a dispărea.

— Fantastic! exclamă Métabier, ajungând lângă Anne. Am trăit clipele cele mai pline de nostimadă din toată existenţa mea.

Luă mâna tinerei femei care-l contempla.

— Din pricina mea, zise ea, te-ai agitat atât. N-ar fi trebuit… Am câteodată nişte idei! Dar bietul Olivier… Dacă l-ai fi văzut ieşind. Era transfigurat. Un alt om. Ai fi crezut c-a înghiţit un leu! Sper, însă, că nu eşti supărat?

Métabier se trezi iarăşi râzând din tot trupul.

— Nici pomeneală, Anne. Nu-s supărat deloc. M-am distrat al dracului. Indivizii ăştia doi m-au amuzat teribil. Olivier şi eu vom pune în funcţiune o combinaţie senzaţională. N-ai avut timp să observi, dar omuleţul acela scund e mort după Romeo al său. Nu-l scapă o clipă şi veghează asupra lui cu o gelozie feroce.

— Pricep, răspunse Anne râzând la rândul ei. Are totuşi un aer foarte respectabil. Îşi ascunde bine jocul. Nu-i văd deloc bine… Dumnezeule! Ce neprevăzut. De ce l-ai ales pe individul ăsta?

— Am căutat calea cea mai sigură ca să lansez cântecul lui Olivier. Ted ăsta este grotesc, dar cum ridică degetul mic, o întâmplare bine ticluită plasează totdeauna în calea lui fotoreporterii. Aşa îl ţine legat de el vărul ministrului. Altfel, sunt sigur că Romeo nu s-ar da în lături să umble după Juliete. Înainte ca vulpea asta bătrână să pună gheara pe el, era barman într-o cafenea de pe Saint-Germaine-des-Pres. Se pare că pe atunci umbla cu plăcere după fete. Acum nu mai are curaj din pricina cerberului ăstuia.

În modul cel mai firesc Anne îl urmă pe Métabier.

— Te voi duce cu maşina. Te voi scuti astfel să iei trenul la Montparnasse. Ce călătorie! Te văd când vii seara cu motoreta de la Perray. Arăţi sleită. Dar unde, în altă parte decât la Paris, să-ţi găseşti de lucru?

Se treziră în mulţimea care se grăbea spre staţiile de autobuz de pe aleea Neuilly. Métabier o ţinea pe Anne după umeri. Văzând că nu se împotrivea, o strânse puţin mai tare la piept. Mâna lui îi simţea pielea catifelată deoarece ţesătura taiorului era subţire şi nu purta nimic pe sub jachetă din pricina căldurii. Era tulburat. La un moment dat, în înghesuiala străzii, se trezi atingându-i părul cu buzele. Ea-şi dăduse, desigur, seama şi procedase astfel încât să rămână cât mai

strânsă de el. Métabier îşi reaminti iarăşi visul. Se simţea întinerit şi fericit. Întâmplările după-amiezii îl distraseră mult. Îl revăzu pe Ted Romeo în studioul de înregistrări şi pe Olivier cu priviri rătăcite întrebându-se ce i se întâmplă.

De parcă i-ar fi ghicit gândurile, Anne îşi înălţă ochii spre el.

— Ai fost drăguţ de tot! Să compui cântecul ăsta atât de repede!

El se opri şi o luă brusc în braţe în mijlocul mulţimii.

— Pentru tine, Anne. Căutam orice prilej ca să vin să te văd. Cred c-ai înţeles.

Uluită, ea-l privi.

— Bănuiam eu ceva, dar… într-adevăr pentru mine-ai făcut-o? Ce fericită sunt!

Se înălţă în vârful picioarelor şi-i întinse buzele. El o cuprinse cu pasiune. Oamenii îi loveau cu coatele. O femeie îi împunse cu umbrela în coaste. Un individ îi apostrofă:

— Nu v-aţi putut găsi alt loc. Doar asta ne mai lipsea.

Stăteau ca înlemniţi în mijlocul mulţimii.

— Ce se întâmplă cu noi, Anne?

Ea i se ghemui şi mai îndrăgostită la piept.

— Oare ce putem face? Unde să mergem la ora asta?

O simţea unduioasă şi moale, gata să accepte totul, în braţele sale. Feţişoara ei ardea.

El încercă să-şi revină, de parcă voia să-şi găsească o scuză.

— Nu pot face nimic. Mă depăşeşte. Sunt bolnav după tine. Mă aduci la nebunie. Azi-noapte…

Străbătură aleea printre miile de maşini fără să audă nimic din vacarmul claxoanelor.

— Vrei să mergem să bem ceva?

— Nu, mă simt bine aşa cu dumneata. Sunt peste tot oameni.

Cotiră spre o stradă îngustă. Se opriră sub un portal. El îşi lipi din nou gura de a ei.

— Mă întinereşti al dracului, Anne! Mi-am regăsit gustul amorurilor copilăreşti. Îl uitasem. Astă-seară am şaptesprezece ani şi-s mort după tine.

— Şi eu. Să facem ceva. Inventează orice să fii liber. O pană de automobil de exemplu. Eu am să spun că cinez la o prietenă.

El se desprinse de ea.

— E o copilărie. N-or să ne creadă. Mai ales Marie, ghiceşte totul.

— Şi ce dacă! Cu atât mai rău. Haide, te rog. Împleticindu-se, înaintară pe străzile cu umbra dulce, oprindu-se din când în când să se sărute cu furie.

— Ce-i cu noi? repeta el din timp în timp.

Ajunseră în dreptul unui hotel discret situat nu departe de pădurea Boulogne. El nu-i zise nimic, o luă de mână şi intră.

Camera dădea spre o curte tapetată cu verdeaţă. Într-un copac cu coama tunsă păsările ciripeau. Zidurile şi blana lor de iederă. Odaia decorată cu grijă. Cuvertura din colonadă decolorată. Métabier vedea tulbure. Nu mai simţise niciodată o dorinţă atât de puternică, atât de imperioasă. Era dus de un torent.

Anne îşi desfăcu haina taiorului, fusta îi alunecă la pământ…

XXV

Olivier se instală pe sofaua de curând cumpărată care înlocuia canapeaua gălbuie mult prea uzată şi deformată. Îşi luă un aer gânditor.

— Aşa-i. Anne a devenit un amor.

Dominique îi zâmbi uşor ironică.

— Pentru că a provocat revelaţia capodoperei tale?

El se întinse, mângâind-o pe Douce care se alinta. Ar fi vrut să-i spună lui Domi cât de fericit se simţea, în dimineaţa aceasta, viaţa i se părea la fel de curată ca lumina arămie intrată de cu zori în odaie. Domi îşi tăiase părul. Îmbrăcase un ansamblu din acetonă imitând mătasea, care-i venea foarte bine. Afară, Alain construia o insulă în bazinul cu peştişori roşietici. Vara, până atunci morocănoasă, îşi revenise şi grădina nu mai era decât un buchet stufos unde cântau mierlele. Fântâna ţâşnitoare ceruia frunzele iar soarele aşezase un curcubeu peste stropii fragili.

El oftă, cu ochii pe jumătate închişi. Când se va decide, în sfârşit, să-i explice? De luni de zile nu mai fusese aşa bine dispus. Voia să profite de acest răgaz. Era totuşi o prostie să rupă un astfel de farmec.

Dominique se apropie şi îi luă mâna.

— Mai spune-mi o dată, cum zici că arăta Ted Romeo ăsta? Mă distrează teribil când îmi povesteşti.

O atrase spre el până ce ea îngenunche pe covor. Se simţea foarte îndrăgostit în dimineaţa aceasta. Îi remarcă faţa îngrijită, tenul mirosind a pudră.

— Ştii că te-ai bronzai!

— Dimineţile, în timp ce tu lucrezi, mă prăjesc la soare în pauza dintre două capitole ale cărţii. Nici măcar nu mai am nevoie să ies în grădină. Stau în pielea goală în faţa ferestrei de la pod.

Perspectiva de a o părăsi i se păru dureroasă. Era, totuşi, urmarea logică a săptămânilor de suferinţă îndurate în urma accidentului de maşină. Vechea lui boală care-i revenise. N-o să forţeze nimic. Discuţia va avea loc la timpul potrivit, fără ceartă, fără aerul unei catastrofe. Nu se mai temea de ea. Nu era nicio grabă. Domi îi spusese întotdeauna:

— Dacă într-o zi, lucrurile n-or să mai meargă între noi doi, nu va trebui să ne certăm nici să dărâmăm trecutul ca nişte proşti. Ne vom despărţi liniştiţi, fără crize, fără lacrimi sau urlete isterice. De comun acord, vom analiza situaţia la rece.

Îi repeta adesea această frază, ori de câte ori intervenea o perioadă de neînţelegeri între el.

O să-i spună oare despre Laura Valmont? Poate că n-ar fi necesar. Ar distruge-o prea mult. Niciodată n-ar fi înţeles că avusese aventura asta ca să-şi creeze un refugiu aproape de redacţie. Cine-ar putea crede, de altfel? Şi totuşi apartamentul Laurei îl „liniştise” câteva zile.

Domi stătea cu spatele lipit de sofa. Nu-i părea rău că îşi părăsise pentru un timp podul său. El se aştepta ca ea să-i evoce apropiata lor călătorie în Elveţia. Să fi renunţat oare, înţelegând că el nu ţinea să meargă?

„N-am dreptul, îşi spuse din nou, n-am dreptul să-i stric viaţa.”

Foarte destinsă, ea-i vorbea despre cântecul lui. Métabier nu întâmpinase nicio dificultate în a-l face acceptat de directorul artistic. Micul disc va apare curând. Reascultase de zeci de ori discul de probă. Timpul înfrumuseţa amintirile. În epoca evocată de Olivier, duminicile nu fuseseră totdeauna ca o dantelă…

— Ţi-aminteşti când n-aveam destui bani ca să reparăm frâna de mână a Renault-ului? A trebuit să cobori o pantă în *marche-arrière.* În ziua aceea furasem mere dintr-o livadă de lângă Triel. Aveau o savoare inimaginabilă. Am luat cu noi o sacoşă aproape plină ca să facem compot.

Olivier îşi amintea perfect de ziua aceea. Şi de altele. Anne bătând din mâini în fundul maşinii. Listele de bucate citite pe uşa de la intrare a hanurilor ca să vadă dacă puteau intra să prânzească. Papucii zburători, ca lăcustele, pe Sena acoperită de moar. Taluzurile năpădite de iederă care se desfrunzeau. O toamnă minunată mirosind a fân şi a flori ofilite.

Domi se întinse. De câteva săptămâni era întoarsă pe dos din pricina cântecului lui Olivier. Simplitatea versurilor sale o emoţionase mai mult decât un poem savant. Nu crezuse că trecutul îl mai putea tulbura într-atât. Desigur că tocmai această fidelitate o impresionase pe Anne.

— Ce-ar fi să câştigi o groază de bani cu cântecul ăsta? Ar fi atât de neaşteptat!

— Métabier pretinde că în domeniul cântecelor orice este posibil. Aş putea câştiga mai mult decât pe cele două cărţi ale tale! La urma urmei, Anne a avut o idee năstruşnică.

Ea se ridică brusc şi alergă în ajutorul lui Alain care urla îngrozit descoperind un vierme planturos în inima insulei sale. Olivier o urmase. Liniştiră copilul, revenindu-şi cu greu din spaimă, apoi Domi luă foarfeca de grădină şi tăie câţiva trandafiri gata să înflorească.

— Prefer să-i văd murind într-un vas, decât să-i asist agonizând alături de ceilalţi încă în vigoare, aşteptând nerăbdători momentul să le ia locul.

În timp ce-i aranja cu grijă în două vase de ceramică cumpărate la târgul de antichităţi de la Chatou, spuse dintr-o dată:

— Sunt neliniştită. La fel de îngrijorată ca în momentele când Anne se pregătea să plece în

Italia.

— Neliniştită pentru ea?

— Da. Pe tine nu te miră că a lipsit două nopţi la rând în cinsprezece zile? Mi se pare schimbată de la o vreme. Pare stânjenită faţă de noi.

— Imaginaţia ta tot mai lucrează. Cele două nopţi de care vorbeşti le-a petrecut la prietena ei Françoise. Ne-a lăsat chiar numărul de telefon al fetei ăsteia.

— Şi tu ai sunat-o, naiv ce eşti?

— Ce-ar fi zis, dac-aş fi făcut-o? Anne este adultă, ai prea mult tendinţa să uiţi. Dacă i-ai face observaţie, cred că n-ar întârzia să te pună la punct.

— Ştiu, dar asta nu înseamnă că nu mi-e teamă. De fiecare dată când întâlneşte un bărbat, nu ştii ce catastrofă urmează. Pentru ea şi pentru noi!

Olivier dădu din cap.

— Are dreptate când afirmă că faci o dramă din orice. Chiar dacă Anne o fi sedus vreun tip, nu-i nimic original. E foarte frumoasă, iar contrariul m-ar nelinişti.

Domi se întoarse spre fereastră. Îl contempla pe Alain, ocupat să-şi transporte roaba cu pământ.

— Eu simt lucrurile, murmura ea cu glasul stins. Le intuiesc.

Ca să zeflemisească, el se gândi la un poem scris înainte de a o cunoaşte. În vreme ce un îndrăgostit amorţit de frig îşi face proiecte mirifice, partenera sa pe care o strânge la piept vede cu totul altfel viitorul:

„Dar ceea ce nu vezi tu
Prietene, cu capul în nori,
Gândeşte fata sub ploaie,
Este că de acum până la vară
De mult te voi fi părăsit…”

— Aş fi preferat ca Métabier să-l fi pus pe ăsta pe note. Mă rog, nu-i nimic.

— Ce-ai zis?

— Nimic. Divagam.

Primul trandafir cules se scuturase pe comodă. Domi adună petalele catifelate în podul palmei.

Olivier îi contempla silueta delicată aplecată asupra mobilei din acaju. Scena i se păru armonioasă. Noul ansamblu cu desene discrete îi evidenţia tenul. Cordonul din jurul taliei îi accentua linia coapselor. Slăbise mult. Fără să mai reflecteze, îndată ce ea îşi îndreptă şalele, el o abordă. Brusc se decisese să se arunce în apă.

— Draga mea trebuie să-ţi vorbesc.

— Ce s-a întâmplat? De ce ai luat aerul ăsta solemn? Ştii ceva în legătură cu Anne?

— Nu-i vorba de ea, ci despre noi.

— Despre noi?

— Da. Ceea ce vreau să-ţi spun este dificil. Trebuie să mă ajuţi. Contez pe tine să nu-mi taci scene.

La început ea se îngălbenise, apoi sângele îi năpădise brusc în obraji.

Olivier şovăi. Ca să sfârşească, ar fi putut mărturisi repede: te-am înşelat. Hai să ne despărţim. Dar deodată i se făcu teamă. Expresia soţiei sale îl neliniştea. Îi venea să tacă, să dea înapoi, să-i declare într-un acces de râs: te-am dus. Te-ai lăsat prinsă. N-aveam nimic să-ţi spun. Te-ai speriat, aşa-i?

Ochii lui Domi se măriseră. O umbră adâncă îi încercuia. El se feri s-o privească şi continuă:

— Nu ţi-ai dat niciodată seama, dar te-ai căsătorit cu un individ ciudat! Atâta vreme cât călătoreai singură şi când nu puteam să plecăm împreună din lipsă de bani, totul mergea aproape normal. În plus, locuiam la Paris şi n-aveam probleme fiindcă lucram acolo. Acum totul a revenit din nou.

Vorbea fără tristeţe şi cu multă detaşare, de parcă spusele lui îl priveau pe altul. Dominique îl întrerupse:

— Ce vrei să spui? Nu înţeleg nimic din ce îmi înşiri.

El o luă de umeri şi o strânse la piept.

— E simplu. În jurul vârstei de douăzeci şi cinci de ani, am suferit deodată de un fel de nevroză. Timp de câteva săptămâni nu puteam nici măcar să fac un pas în afara casei. Doctorii au căutat să descopere cauzele tatonând. Chestia asta căzuse asupra mea ca o bombă. Am crezut că am să mor, chiar am dorit-o, cu toate că am resimţit totdeauna o frică bolnăvicioasă în faţa morţii. Toate aceste contradicţii mă scoteau din minţi. Nu m-am refăcut niciodată cu adevărat după această depresiune pe care mi-o puseseră pe seama surmenajului. Credeam că fiinţa umană era programată pentru suferinţă, nu pentru fericire.

— De ce nu mi-ai vorbit niciodată despre asta?

— Am avut mulţi ani de ameliorare. Am luptat. N-aveam dreptul să-mi bat joc de propria-mi viaţă. Dar accidentul de maşină mi-a reînviat iarăşi angoasa. Din nou sunt pradă neliniştilor. Singurul gând că trebuie să merg într-o călătorie mă înspăimântă. Cum ai putea să mă înţelegi tu, care nu visezi decât călătorii? Nu trebuie să-ţi mai încurc viaţa la nesfârşit, să te lipsesc de bucurii de-a dreptul legitime. De aceea, Domi, draga mea, am hotărât să divorţăm. Vei putea atunci voiaja cât vei putea. N-o să-ţi mai fiu o piedică.

Incredulă, ea se desprinse şi îl privi în adâncul ochilor.

— Nu-i decât asta? Mă înspăimânţi. Dar n-are nicio legătură! Eşti complet aiurea. Să divorţăm pentru asemenea lucru. Ce ţi-a venit? Mărturiseşte. Ai alte motive şi cauţi un pretext.

— Nu, îţi jur. Ceea ce m-a împins să iau asemenea decizie este doar asta. Nu-ţi face iluzii în privinţa mea. Sunt un anti-erou, Dominique!

Ea izbucni în râs.

— Nu-ţi mai lua aerul ăsta tragic! Te cunosc prea bine. De aceea te şi iubesc. Crezi c-ar fi

plăcut să trăieşti alături de un Supraom?

— Ştiam c-ai să reacţionezi aşa. N-am nevoi de mila ta. Într-o viaţă în doi, neînţelegerile se îngrămădesc. Repede te înstrăinezi.

Enervată, ea se ridicase şi bătea podeaua cu piciorul, cum obişnuia să facă în momentele de puternică iritare.

— De ce te încăpăţânezi să strici această frumoasă zi? încetează cu poveştile astea. Dacă tu eşti anti-eroul, eu sunt doamna Toată-lumea. Am spus-o prietenilor tăi ziarişti care-au venit să-mi ia interviul acela acasă. Ce zici? Mă plictiseşti, Olivier, într-adevăr mă plictiseşti. Spaime. Fobii. Foarte mulţi oameni au. Este boala secolului. Trebuie să fii total inconştient ca să nu ai aşa ceva în epoca noastră! Dac-ai ştii ce simt eu câteodată!

Ea-şi coborî capul, îşi încrucişă braţele pe piept.

— Aminteşte-ţi de călătoria aceea pe care i-am refuzat-o lui Colas, directorul agenţiei. Trebuia să însoţesc un grup cu avionul la Milano. Ei bine, am renunţat. Vrei să ştii pentru ce? Nu mai pot să urc într-un avion, nici să pun piciorul pe un vapor, nici să urc cu ascensorul.

El o privea neîncrezător.

— Spui, aşa, ca să mă consolezi. Te rog, n-are niciun rost. Nu te cred. Tu, o fată echilibrată!

— Te asigur că-i adevărat. De ce crezi că te-am pus să telefonezi la Hilton înainte de a merge să dau cărţile cu dedicaţie? Dacă şedinţa aceea s-ar fi desfăşurat undeva la etaj, aş fi refuzat să mă duc.

— Nu se poate. Nu mi-am dat niciodată seama.

— N-ai remarcat aversiunea mea pentru metrou? Să nu-mi vorbeşti despre tunelul de sub Mont Blanc. Doar cât mă gândesc şi mă şi îmbolnăvesc.

În cele din urmă el se cutremură.

— Păi, asta-i claustrofobie. Habar n-aveam. Nu-mi puteam închipui. Chiar într-atât? Şi eu care-ţi invidiam echilibrul.

— Aşa va fi întotdeauna. Eu nu fac o dramă din asta şi nici nu m-am gândit vreodată să divorţăm din pricina acestor prostii. Am refuzat să dau cărţi cu dedicaţie în întreprinderile instalate în turnul Ministerului Apărării. Ce îngrozitor, să trăieşti într-un imobil unde uşile se închid singure. Şi unde ferestrele nu se deschid niciodată! Nici asta n-ai ştiut-o! Să nu mă inviţi niciodată să bem un păhărel la al 58-lea etaj al turnului Montparnasse. Chiar dacă mi-ai oferi cel mai frumos diamant din lume, tot n-aş urca.

Ea se lăsă spre podea, aşezându-se pe vine:

— Ai rămas uimit, aşa-i? E-o mare porcărie, dar m-am hotărât să fac haz de necaz. Vezi, fiecare avem micile noastre secrete. Unde mai pui c-am putut trăi atâţia ani împreună fără să ne cunoaştem eu adevărat!

El se aplecă spre ea. Va să zică, o înşelase vrând să distrugă ceea ce îi unise, crezând că astfel o eliberează. De ce, oare, nu-i vorbise mai de curând? Simţea nevoia să-i strige cât de răvăşit era.

Ea reluă:

— Primele semne le-am resimţit acum câţiva ani pe vaporul care mă ducea de la Barcelona la Palma. La jumătatea drumului, m-a cuprins panica. Marea, cerul, cerul, marea. Niciun mijloc de scăpare. Eram condamnată să stau acolo, blocată pe punte aşteptând ca frica să-mi treacă. N-aveam de ales. Eram ţintuită pe vaporul acela care nu se mai oprea din mersul domol, spre marea bucurie a celorlalţi pasageri. Să mai spui să oamenii fac croaziere ca să se distreze! Ca să pot rezista, a trebuit să mă îmbăt la bar înghiţind pahar după pahar dintr-un lichior de anason. De când cu întâmplarea aceea mi s-a părut totdeauna că-s uşor ţicnită. Pe atunci eram teribil de surmenată. Sistemul meu nervos slăbise. Şedinţele de psihanaliză nu mă tentau. Să-mi povestesc viaţa în detaliile cele mai intime, nu mă îmbia deloc.

Tulburările astea mi se trăgeau, se pare, din copilărie, din tinereţea mea pusă la încercare. Părinţi care nu se înţelegeau. Claude care nu şovăise să mă părăsească cu un copil în braţe, eforturile ca s-o feresc pe Anne de sărăcie. Temerile, decepţiile, palmele date peste obraz când nu te aştepţi. Trebuie să spun că înainte de a te cunoaşte, n-am fost prea răsfăţată.

— E-adevărat, Domi? Mai spune-mi o dată. Te-am făcut fericită?

— Te mai îndoieşti?

Lui îi veni să plângă, atât era de emoţionat. Dar bărbaţii nu plâng, nici măcar cei mai sensibili.

— Îţi repet, nu m-am gândit niciodată să divorţez din pricina fobiilor astea. Totuşi, ştii tu că cercetez fiecare uşă înainte de a intra undeva de teamă să nu rămân blocată în interior? Ca şi tine, asta vine de aici, adăugă ea, lovindu-şi fruntea. Nu te necăji, vom continua să ne descurcăm foarte bine amândoi.

El se simţi înveselit de mărturisirea acestei slăbiciuni. De acum înainte nu va mai fi singur în lupta cu fantasmele, înainte de a-l cunoaşte, ea nu fusese niciodată fericită. I-o spusese. Această mică frază îl emoţionase. Trebuia să rămână alături de ea. Nu era momentul s-o părăsească.

XXVI

Marie alergă spre garajul de unde Métabier tocmai îşi scoase maşina.

— Aşteaptă! îi strigă ea. Ţi-ai uitat taşca. De nu mi-aş fi dat seama, ai fi plecat şi fără acte şi fără bani.

El coborî geamul portierei, întinse mâna să o ia şi-i trimise soţiei două bezele pe vârful degetelor.

— Fii atent pe drum, insistă ea. Pari atât de distrat astăzi. Şi dacă te reîntorci la cazinoul din Deauville, anunţă-mă din timp ca să-ţi prepar valijoara.

El scruta faţa Mariei. Nu descifra nicio ironie. Ea părea calmă. Purta o salopetă roz şi un pulovăraş alb care-o făcea să semene cu o foarte tânără femeie.

— Eşti încântătoare, spuse el, aruncându-i privirea sa seducătoare. Aerul de aici îţi prieşte. N-ai arătat niciodată atât de bine.

Ea dădu din cap, nu răspunse nimic şi se îndepărtă mergând aproape de-a-ndărătelea. Mai strigă o dată în timp ce el se pregătea să demareze:

— Mai ales pentru Deauville, anunţă-mă.

Pe drumul dinspre Bréviaires, el se opri o clipă ca să acţioneze acoperişul mobil deoarece soarele ardea puternic. Puse radioul la maximum şi-şi desfăcu complet cămaşa în speranţa că-şi va bronza torsul. Petrecuse o noapte de insomnie. Imaginea Annei îl obseda şi gândul c-o ştia dormind la câţiva paşi de el îl îmbolnăvea. Simţind că se răsuceşte în pat, Marie aprinsese lumina.

— Nu te simţi bine? întrebase.

Îşi lipise obrazul de umărul lui murmurând:

— Acum nu mă mai neliniştesc. Totdeauna eşti aşa când te pregăteşti să compui un cântec nou.

Ca să nu-i strice somnul şi ca să se poată gândi în linişte la Anne, el îşi sfârşise noaptea pe o canapea la parter. Cum auzise ciripitul păsărilor, semnal al zorilor, deschisese discret una din uşile cu geam, se aşezase pe o treaptă a peronului şi fixase cu privirea storurile trase la camera tinerei femei. Aştepta clipa când le va ridica şi continua s-o pândească până în clipa când ea se urca pe motoretă ca să ajungă la gara Perray. Aşa făcea în fiece dimineaţă. Nu mai putea răbda. Marie îl trezea la realitate, aducându-i micul dejun pe un platou, dar el nu se atingea nici măcar de sucul de portocale. Ea relua platoul intact fără niciun comentariu. Faţa ei nu trăda nicio bănuială. Cu atât mai bine. I-ar fi fost atât de teamă s-o necăjească.

La un semnal roşu pe şoseaua dinspre Monnrepas, se contemplă în retrovizor. Uşoara bronzare a acestui început de vară îi şedea bine. Albastrul costumului, la fel. Se necăji văzându-şi faţa trasă şi cearcănele de sub ochi. Privirea îi căzu pe cutia de mânuşi. Era plină cu documente referitoare la apropiata călătorie în jurul lumii. „La Jodpur, vom fi primiţi de foştii slujitori ai maharajahului…” Se auzi din nou rostind vorbele astea pe pajiştea unde stăteau adunaţi în jurul panerelor cu mâncarea pentru dejunul la iarbă verde. Marie, Dominique, Olivier, Alain şi Anne. Anne care, în ziua aceea, răsfrângea cu atâta splendoare lumina soarelui. Pe drept cuvânt, în tabloul acela impresionist, semăna cu o tânără de David Hamilton. Nu-i spusese asta doar ca să-i facă un compliment. În clipa aceea se îndrăgostise nebuneşte de ea…

Luă pliantul pe a cărui copertă un avion Concorde zbura peste creasta de granit a unui munte. Alt pliant lăuda confortul unui pachebot care de obicei făcea curse de agrement în marea Antilelor. Nu se mai recunoştea. Cu câteva

săptămâni în urmă nu se gândea decât la călătoria asta. Acum, se temea de ea pipăind fără plăcere pozele pe care le mototoli, înainte de a le zvârli pe bancheta din spate. Aşa era el. Bărbatul deciziilor spontane şi al dezabuzărilor bruşte. Momentele sale de entuziasm păruseră totdeauna nişte capricii. Avea o uşurinţă descumpănitoare de a schimba foaia.

Fără o intenţie anumită, apăsă stângaci pe claxon şi automobilistul din faţă îi aruncă îndată înjurăturile obişnuite. El nu crâcni. O idee îi răsărise în minte. Douăzeci de zile într-o călătorie departe de Anne deveniseră o imposibilitate. La urma urmei, Marie nici nu se sinchisea de voiajul acesta. Când o anunţase întâia oară, se arătase reticentă. Atunci, se gândi la casa lor de la Grimaud, baraca aceea dărăpănată moştenită de la un unchi al său. Avea nevoie să fie restaurată, dar camerele erau numeroase şi spaţioase. Zâmbi reamintindu-şi de bătrânul care o locuise toată viaţa. Murise într-un mod ciudat, într-o seară de 14 Iulie cu focuri de artificii, din pricina unei aventuri erotice. Avea şaptezeci de ani…

În aceeaşi clipă, Métabier revăzu piaţa îngustă de unde se vedea marea, nopţile catifelate, bărcile ca o ghirlandă în golf, eterna sărbătoare, cântecul greierilor, atmosfera electrică de la Saint-Tropez aruncând flăcări spre cer.

Crezu că descoperise dintr-o dată soluţia iar Marie, cu siguranţă, va fi încântată. Mereu regreta că nu acorda mai mult interes locuinţei prea năruite a unchiului, reproşându-i că era totdeauna pe drumuri. Vor petrece toate vacanţele la Grimaud. După toate aparenţele, familia Dargence n-avea niciun proiect. Olivier era sleit de oboseală şi spunea că la ziar toţi îl sfătuiseră să iasă la aer. De când îi pusese pe muzică versurile acelea, deveniseră foarte prieteni. Stăteau îndelung la taclale şi-şi descoperiseră o pasiune comună pentru

Portretul lui Dorian Gray ca şi pentru strălucitoarele aforisme ale lui Oscar Wilde.

Îi va invita şi pe ei. În felul acesta Anne şi el vor fi împreună. Va veni acolo şi Alain. El va avea camera lui. Numără încăperile. Mobilierul era urât, dar asta n-avea nicio importanţă. Chiar diseară o va pune pe Marie la curent cu noul său proiect.

La un semnal roşu, închise ochii pe jumătate. Imaginea Annei, caldă şi fremătândă, i se impuse din nou. „Niciodată n-am iubit atât de pătimaş" mărturisise ea. Bărbaţii pe care-i cunoscuse nu se arătaseră, desigur, la înălţime. Ce existenţă o fi dus oare cu „seducătorul din Roma", cum îi spunea el? După o indiscreţie a lui Domi, trăsese concluzia că individul acesta era mult mai în vârstă decât Anne. Ce confuzie o fi avut loc în mintea tinerei femei? Să fi fost ea pe vremuri îndrăgostită de Olivier şi să fi căutat ceva din el, de fiecare dată când era cu alţii?

Îşi şi imagina viaţa la Grimaud. Va pleca împreună cu Anne să se îmbăieze pe plaja peninsulei. Micile restaurante însorite, mirosul şofranului în ciorba de peşte. Ei rătăcind, amândoi, pe străduţele înguste. Valea coborând spre nisip, tufele de sâmbovine, viile întinzându-se până la mal.

Ajuns pe aleea Neuilly, găsi îndată loc de parcare. În timp ce cobora din maşină, Anne, pe care n-o văzuse venind, îi sărise de gât. Era radioasă:

— Ce mult te aşteptam, dragul meu!

XXVII

Dominique ducea o viaţă foarte ordonată. Astăzi, sâmbătă, era zi de târg la Rambouillet. Ca de obicei, Anne stătea în pat până târziu. Alain se dusese la Olivier şi amândoi dormeau, cu siguranţă. Ea-şi îmbrăcase o jacheţică din tergal bej, scosese două panere din dulap şi scrisese pe o coală de hârtie pusă la vedere în bucătărie: „Nu vă neliniştiţi, dragilor. Am luat maşina ca să ajung cât mai repede la târg”.

Se simţea bine. Aerul de afară, de pe acum încălzit, o ameţea uşor. Cântecul păsărelelor, mirosul uşor acriu al florilor tumefiate. Soarele făcea ape pe acajuul mobilelor din salon şi ea rămăsese o clipă să admire decorul dezvăluit de fereastra deschisă.

Privind spre casa soţilor Métabier, i se păru că zăreşte silueta lui Jean strecurându-se în grădină. Dar îşi dădu seama repede că se înşelase, deoarece storurile ferestrelor nu erau încă ridicate. Se îndreptă fredonând spre garaj, jucându-se cu cheile maşinii pe care le sălta în podul palmei.

De când Olivier îi destăinuise problemele sale, se transformase. Se schimbase mult şi era fericită că-l regăsea la fel de vesel ca odinioară.

Ieşise din aleea ducând spre Bréviaires şi se îndrepta spre Saint-Leger. Trecând prin Croix Vilpert, se va opri la casa forestieră ca să cumpere ouă proaspete. Anne, se prăpădea după ele şi le înghiţea pe nerăsuflate.

Rula pe sub arcadele de verdeaţă când, deodată, în retrovizor crezu că vede maşina albă a lui Métabier. I se păru chiar că-i recunoaşte silueta la volan. Înainte de a intra în sat, o luă la dreapta în

direcţia Rambouillet. De jur împrejur câmpul se răsfăţa în soarele răcoros al dimineţii.

Ajungând la Poigny, văzu un mânz cu coama în vânt alergând pe lângă mama sa, ca într-un film turnat în Irlanda. Uită o clipă de maşina decapotabilă din spatele ei, dar la o distanţă mai mare.

Rambouillet forfotea încă din zori. Domi îndrăgise acest târg care avea loc aici în fiece sâmbătă, la umbra castelului. Legume, păsări de curte – o neasemuită bogăţie de mărfuri şi de culori prindea viaţă în dimineaţa aceasta pe fundalul zidurilor cenuşii. Când trăia în sărăcie, pe Domi o fascina totdeauna abundenţa pieţelor.

„Cum mi s-a schimbat viaţa, se gândea ea. Sunt într-adevăr o femeie fericită. Pot cumpăra tot ce-mi doresc."

Găsi un loc de parcare pe strada principală şi-şi aruncă privirea în spatele ei. Nicio decapotabilă. Se înşelase, probabil. Se pierdu în mulţime cu coşurile la braţ. Se simţea atât de bine dispusă, încât nu mai reacţiona la înghesuiala oamenilor, întârzie în faţa unui neguţător de ceaiuri care pretindea că lecuiesc toate bolile, de la negi până la usturimile stomacale şi chiar impotenţa. Înaintea ei, turnul castelului unde murise Francisc I, se drapa, îngrozit de vacarmul asurzitor, în rămurişul unui platan cu trunchi descojit şi frunze palmate.

Deodată tresări, apoi şovăi înainte de a-şi întoarce privirea. Recunoscuse glasul surd al lui Métabier, care o luase de braţ.

— Iartă-mă, Dominique.

Aşadar, el o urmărise mai adineaori pe şosea. Ce voia de la ea? Insista trăgând-o înapoi:

— Aş vrea să-ţi vorbesc. Am atâtea lucruri să-ţi spun. Poţi să-mi acorzi câteva clipe? Să mergem în parc, acolo putem discuta mai în linişte.

— Într-adevăr, răspunse ea, este anotimpul marilor revelaţii. Aveţi cu toţii nişte aere misterioase care mă neliniştesc.

El o condusese mai la o parte, luându-i coşurile încă goale.

— Am să le duc în maşina mea. Le iei după aceea. Până să-i răspundă, el se şi îndepărtase ţinându-le într-o singură mână. Nu-i mai zărea decât umerii atletici şi ceafa cu părul încărunţit, uşor încârlionţat. Emoţia o pironise pe loc şi stătu nemişcată până la întoarcerea lui.

Intrară în parc şi înaintară de-a lungul unui bazin semănând cu un canal. El mergea cu paşi largi şi ei îi venea greu să-l urmeze. Era vădit stânjenit şi nu ştia cum să înceapă. Întrebă:

— Oare, Olivier o fi trimis declaraţia aceea la S.A.C.E.M. pentru cântecul făcut împreună? Trebuie să acţioneze foarte repede dacă vrea să-şi încaseze drepturile. Ştii că începe să aibă succes? Am vorbit cu câţiva amici din staţiile periferice ca să-l difuzeze cât mai des. Sunt foarte pricepuţi în treburi de-astea. Ai să-l auzi multă vreme.

Ea se opri:

— Ce noroc pentru el! N-am să-ţi pot mulţumi niciodată îndeajuns..

— Anne m-a convins… Revăd adesea clipa când mi-a întins bucăţica aceea de hârtie. Era foarte tulburată.

— Doar nu ca să-mi vorbeşti despre asta m-ai urmărit până aici cu maşina?

Privirea lui Métabier se plimba peste oglinda calmă a apei, peste peluzele netede şi castelul brusc acoperit de o calotă de nori albi, semănând cu o bonetă frigiană.

— Nu, bineînţeles că nu pentru asta.

Îşi continuară drumul în tăcere. Într-un fel de luminiş, iepuri cu pete albe ţâşniră în tangentă în direcţia viziunii lor.

— Ceea ce vreau să-ţi spun este totodată îngrozitor şi minunat. Nu cred că până acum ţi-ai dat seama de vreo schimbare.

Ea îşi ridică ochii spre el şi se înroşi.

— Nu pricep.

— Dominique, spune-mi sincer. N-ai remarcat nimic ciudat în comportarea mea?

— De ce?

Ea începu să se neliniştească în timp ce-i treceau prin minte tot felul de imagini. Clipele scurte când avusese impresia că nu-i este indiferentă. Zâmbete semnificative, cuvinte vag ambigui, gesturi care depăşeau limitele unei prietenii normale. Nu pierdea nicio ocazie ca să se afle singur cu ea. Nu-i spusese chiar Anne într-o bună zi: „Jean este îndrăgostit de tine. Se vede de la o poştă. Îţi ia mereu apărarea. E ceva enervant, oricum". Uneori, când ea îl îmbrăţişa pe Alain, i se păruse că profitase de moment ca să-i atingă mâna. Olivier părea să fie gelos. În timpul prânzului aceluia la iarbă verde aproape că nu-şi descleştase dinţii.

— Totdeauna mi-a fost teamă de dumneata, reluă Métabier. Eşti atât de lucidă, atât de perspicace. Tremuram de frică să nu-mi surprinzi vreo privire.

Ea îi zâmbi. Se simţea frumoasă în dimineaţa aceasta, înainte de a pleca cu maşina, se contemplase în oglinda din baie. Imaginea reflectată o reconfortase. Slăbise. Părul de curând tăiat scurt o întinerea. Eforturile depuse ca să descopere un savant machiaj nu fuseseră zadarnice. Primirea părea mai strălucitoare, buzele mai cărnoase. Uşoara bronzare ştergea imperfecţiunile epidermei. Jacheta bej îi venea bine.

— Aminteşte-ţi, Dominique. Mi-ai spus o dată, la începutul cunoştinţei noastre, această frază superbă: *lucrurile au un fel al lor de a se desfăşura singure.* Ei bine…

— Din nefericire, n-am spus-o eu, ci Cocteau!

El o luă de după umeri. Ea se încordă. Trecând pe lângă două raţe, acestea se aruncaseră în apă măcăind.

Domi încercă să se gândească intens la Olivier. De când se eliberase de ridicolul lui secret era total schimbat. Se purta altfel cu ea, era prevenitor, delicat, atent, nu-şi mai drămuia complimentele a căror uzanţă o uitase de mult. Râdea des, nu mai făcea pe supăratul, de parcă voia să-i fie iertată lunga perioadă de tăcere când luptase singur împotriva fantasmelor sale. Dac-ar fi continuat să se arate la fel de rece şi indiferent, se întreba ce atitudine ar fi adoptat, astăzi, în acest parc romantic, în preajma castelului, sub farmecul acestui bărbat seducător. Toate femeile, chiar cele mai severe, sunt sensibile în faţa naturii şi a unui glas îmbietor.

El îşi apropie buzele de urechea ei:

— Domi, trebuie să-ţi spun…

Era prima oară că-i spunea aşa. O trecură fiorii.

— O iubesc pe Anne, continuă el. Sunt mort după ea.

Ea nu putu articula un cuvânt. Rămase locului cu braţele în jos. Văzu clătinându-se malul opus al bazinului. Castelul devenise o mare pată mişcătoare şi o umbră deasă înlocui luminozitatea transparentă. Îşi trecu mâna peste ochi, se rezemă de un trunchi de copac şi respiră adânc. O clipă mai speră că glumeşte:

— Glumeşti, nu-i aşa?

— Ba deloc. Ne iubim atât de tare, încât ne-am hotărât să ne căsătorim.

Dominique nu suporta atitudinile teatrale, frazele grandilocvente. În general era sobră şi pudică. Îşi reveni, făcu un efort uriaş ca să-şi destindă figura şi să nu-şi piardă siguranţa de sine. Încercă să-i zâmbească lui Métabier care o privea neliniştit.

— Iartă-mă, mă aşteptam atât de puţin la asta! Nu mai ştiu ce-i cu mine.

Fără să-şi dea seama, totuşi, era dezamăgită.

Nu se putu abţine să nu-i mărturisească cu un râs nervos:

— Unde mai pui că-mi imaginasem că nu-ţi eram indiferentă!

— Dar, Dominique…

Se simţea uşor deziluzionată. Aşadar, vremea ei trecuse? Când călătorea cu autocarul, bărbaţii încercau s-o seducă în primul rând pe ea. Se schimbase oare aşa de mult într-un timp atât de scurt?

— Să te căsătoreşti cu Anne? Mi se pare ceva nemaipomenit. Vino să ne aşezăm pe o bancă. Emoţia, mărturisesc, mi-a tăiat picioarele.

Se aşezară pe o bancă de piatră lângă podeţul cabrat în mod exagerat ca să sară peste un biet râuleţ.

— Nu mai departe decât ieri, te plimbai cu Marie prin grădină. Păreaţi fericiţi. Ea culegea dalii şi dumneata o ţineai de mijloc. Mai poţi avea încredere în bărbaţi?

— Nu, Domi, n-o ţineam de mijloc. Eram pur şi simplu lângă ea.

Păru să reflecteze privind ţintă înainte:

— De altfel, nu ţi-am spus niciodată că n-o iubesc pe Marie. În legătură cu asta voiam mai ales să te văd. Avem nevoie de tine. O să ne ajuţi, nu-i aşa? Cu niciun preţ nu dorim s-o facem să sufere.

— Sunteţi într-adevăr foarte drăguţi, amândoi! În locul ei m-aş simţi măgulită de delicata voastră atenţie…

Se întrerupse câteva secunde, luă de jos o rămurea şi reîncepu pe un ton tăios:

— Bineînţeles, ea habar n-are de nimic şi aţi fi încântaţi dacă eu m-aş obliga s-o previn. Cel mai bine ar fi dacă ea ar accepta să vă vadă plecând, cu surâsul pe buze.

Fruntea i se încreţi şi faţa îi deveni palidă:

— Deoarece veţi pleca. Unde? Când? V-aţi gândit la Alain?

— Am prevăzut totul. Mai întâi mă gândisem… Am o casă în sud. Ne-am fi putut duce cu toţii în vacanţă.

— Cu toţii?

— Da. Aşa mă gândisem la început. În clipa când m-am decis să anulez călătoria în jurul lumii cu Marie. Nu se mai putea, pricepi, nu?

— Evident!…

— Plănuisem să vă iau pe toţi la Grimaud. Pe dumneata, pe ea, pe Olivier şi Anne. Dar nerăbdarea noastră este prea mare. Anne a refuzat.

— A refuzat!

— Da. Ne iubim mult amândoi, ţi-o repet. Aşa că ne-am hotărât să forţăm lucrurile. Cu atât mai rău!

— Ce repede v-aţi decis, într-adevăr.

— Eu am fost totdeauna aşa. Nu-mi pot înăbuşi impulsurile.

— Şi Alain? stărui ea.

— Nicio problemă. Îl ador şi mă adoră. O să-l luăm cu noi, încă din prima zi.

Dominique se simţi a doua oară ca trăsnită. Viaţa n-o menajase, n-o va menaja aşadar niciodată. Într-o clipită îşi recapătă privirea îndurerată de altădată, mereu uluită de ponoasele ce dădeau peste ea.

— Şi vă veţi duce toţi trei să locuiţi acolo?

— Da, Domi… Sunt sătul de Paris. Mi-ajunge că trebuie să dau din când în când câte o fugă pentru cântecele mele. Vei veni să ne vezi când vei voi cât mai des posibil, nădăjduiesc. Am să-mi restaurez caza. Este foarte mare.

Ea era ferm decisă să nu se lase înduioşată. Totuşi se gândea la angoasele lui Olivier, la robia lui de a călători departe. Să parcurgi o distanţă de nouă sute de kilometri, ce dramă pentru el!

— Nu puteaţi alege altceva mai bun! murmură ea.

— Ce-ai zis?…

— În rezumat, trebuie s-o pregătesc pe Marie şi să-i dau această veste.

— Ştiu, îţi cer mult. Eu n-am curajul, dar… Ea nu va face nicio dificultate. A existat totdeauna o

înţelegere tacită între noi pentru ziua când…

Ea mai oftă o dată şi se ridică brusc.

— S-a făcut. Voi vorbi cu Marie. Cât mai repede posibil. Dar mai înainte, crede-mă, îi voi spune câteva cuvinte fiicei mele.

*

Când ajunse în faţa vilei *Matefaims,* Dominique îl zări pe Olivier, cu pieptul gol, săpând un răzor unde doi pomişori se uscaseră fără motiv. Îşi lăsă maşina pe marginea aleii şi, hotărâtă să nu-i spună îndată, îl sărută grăbită, în trecere. Apoi se repezi nervoasă spre odaia fiicei sale. El strigă:

— Alain s-a dus să facă o plimbare în pădure cu Marie.

Anne dormea încă. Când deschise uşa, Domi tremura de furie. Văzând-o culcată pe burtă ca atunci când era copilă, se simţi înduioşată. Stătu câteva clipe privind-o. Părul strălucitor îi dezvelea ceafa, umerii rotunji se evidenţiau prin cămăşuţa subţire. Din pricina căldurii, desigur, cearceaful şi cuvertura erau aruncate la picioarele patului. Dintr-o privire, Domi zărise hainele din ajun azvârlite pe jos lângă nişte reviste răzleţe vorbind despre echitaţie. De la o vreme Anne îşi vârâse în cap să înveţe să călărească şi îl însoţea totdeauna pe Jean Métabier, la sfârşit de săptămână, când el se ducea la manejul de la Saint-Leger.

„Trebuia să-mi fi dat seama mai de vreme” îşi spuse Dominique care tuşi scurt, ca să-şi trezească fiica.

Anne reacţionă, scoase câteva mârâituri, îşi zvârli spre spate părul care o jena şi se ridică alene.

— Cât este ceasul? întrebă ea. Am dormit cumplit de adânc. Sunt frântă.

Domi nu-i răspunse. Se gândea, copleşită de o grămadă de sentimente contradictorii. Intrigată de

tăcerea ei, Anne se ridică într-un cot. Căscă zgomotos.

— Controlează-ţi eleganţa gesturilor, o zeflemisi Dominique. Nu aşa seduci un bărbat.

Anne, trezită de-a binelea, se aşează pe marginea patului.

— Ah! da, înţeleg. Eşti la curent. Mai bine aşa. Mi-era o frică! Cu tine nu ştiu niciodată cum să procedez. Imposibil să-ţi imaginezi dinainte cum vei reacţiona.

— Bravo! Tot tu, desigur, faci pe grozava.

Anne se ridică, întinzându-şi trupul. Apoi alergă în picioarele goale să deschidă obloanele şi să ridice storurile.

— Ia te uită! remarcă ea foarte destinsă, prinzând sfoara storurilor, soţul tău a devenit grădinar. Supraveghează-l. Când este cu pieptul gol i se văd kilogramele în plus.

Reveni în pat, îşi puse o perină sub şale şi, privind-o pe maică-sa cu zâmbetul acela fermecător care-l cucerise pe Métabier, îi spuse:

— Ei, ce zici de asta? Evident există câteva probleme legate de plecare, dar nu-i ceva grav. Jean va şti să le rezolve. Poate face orice. Ah! Domi, scumpo, vei avea, de astă dată, ginerele cel mai fermecător din lume. Vino să mă săruţi. Mi-aduci micul dejun la pat, ca altădată, şi aşa cum procedai cu Alain înaintea sosirii mele?

Dominique nu se mişca. Rămăsese în picioare, lângă uşă, şi nici nu clipea.

— Nu ţi se pare că deciziile tale au fost totdeauna cam prea pripite? articulă ea în cele din urmă. Cum vii acasă, cum o iei de la capăt!

Anne se prefăcu a fi total descurajată.

— Asta era! Ştiam eu. Iar mă muştruluieşti. Doamne, cât poţi fi de sâcâitoare! Te rog, nu-mi strica bucuria. Sunt fericită.

Îşi luă un aer bosumflat şi rugător:

— Până acum, n-am avut norocul tău: să descopăr un Olivier mereu la cheremul meu, care

să-mi scrie poeme pe ascuns. Lasă-mă să-mi deschid aripile. Când l-ai văzut pe Jean? Azi dimineaţă? Cred că i-a venit greu să-ţi povestească formidabila noastră aventură. Sper, măcar, că nu l-ai repezit, cu felul tău de buldog mânios.

Dominique se abţinu. Făcu un pas înainte şi luă un scaun pe care se trânti obosită.

— Te-ai gândit vreo clipă la Marie?

— La Marie? Da. Asta-i problema noastră. Jean s-a gândit că tu ne-ai putea uşura misiunea.

— Mi-a vorbit despre asta, într-adevăr.

— Ştii, ea n-o să ne pună beţe în roate. El zice că-şi va îndeplini rolul foarte corect.

— Rolul! Dar tu n-ai deloc inimă, Anne? Nu vreau să fiu melodramatică. Am oroare de asta. Gândeşte-te însă la anii pe care ei i-au petrecut împreună, şi nu doar la tine, ca de obicei.

— Buf! încheie Anne. În afara ta şi a câinelui tău credincios, toţi trecem prin asta. Da, viaţa este un joc. Eu, până-n prezent, am pierdut totdeauna. Astăzi îmi pot lua revanşa. Gândeşte-te la viaţa pe care o voi duce acolo. Scap de garsoniera cu vedere spre curte, de slujba asta tâmpită şi enervantă, de trenurile de la periferie şi de metrou dimineaţa şi seara. Imaginează-ţi cum o să arătăm toţi trei la Saint-Tropez. Jean o să compună cântece, când nu stă să se bronzeze. Eu voi zace tot timpul pe plajă cu Alain. Închipuie-ţi, la doi paşi de mare… Tot timpul soare. Localurile de noapte şi valul de distracţii.

— Dar nu cu peninsula Saint-Tropez te măriţi tu, şi nici nu Marea Mediterană! Ce hotărâre ai fi luat, dacă Métabier ar fi fost acelaşi individ, dar fără o leţcaie? Ce-ai fi făcut dacă n-ar fi avut avere, nici casa de la Grimaud şi nicio soţie înţelegătoare?

— Ei, bine, Domi, îţi jur, aş fi procedat la fel. Nu-ţi dai seama cât de mult mă iubeşte.

Ea-şi coborî ochii şi-şi luă aerul bosumflat, plin de cochetărie:

— Nu i-ai spus încă lui Olivier?

— Mi-a lipsit curajul.

— De ce? Sunt convinsă că el mă va înţelege. E mult mai liberal decât tine. Dar, în sfârşit, Domi, încetează cu mutra asta. E îngrozitor. Arăţi ca de o sută de ani. Ce rău am făcut cu chestia asta?

— Eşti total inconştientă.

— Ei, drăcia dracului! Totdeauna mă condamni. Ai fi preferat poate ca Métabier să se distreze doar cu mine. Consider că se comportă foarte loaial. Nu crezi că Marie are baftă? Îi lasă totul: mobilele, casa. Nu va lua cu el decât pianul. Mai ştii mulţi alţii care se comportă astfel? Eu nu m-am împotrivit deloc hotărârii lui. La început, cât timp n-o să-şi găsească de lucru, îi va trimite chiar o sumă de bani. Ce-ar putea să-şi dorească mai mult?

— Acum ea va trebui să lucreze?

— N-o să aibă încotro.

Dominique îşi privi fiica cu ironie.

— Într-adevăr, în toată povestea asta, Marie este cea norocoasă. Vă va fi recunoscătoare, cred. Ba chiar trebuie să admit c-o copleşiţi.

— Cât de rea poţi fi uneori, Domi! La Roma, crede-mă, n-am fost tratată aşa de corect.

Dominique se prefăcu surprinsă.

— Nu tu l-ai părăsit?

— Eşti prea deşteaptă ca să nu fi înţeles! Nu-s nebună, ştii bine. Nu te-ai lăsat niciodată dusă de balivernele mele. Ei, bine, dacă m-ai fi văzut smiorcăindu-mă pe străzile oraşului, neştiind măcar încotro s-o apuc, după ce i-am îndurat cele mai groaznice înjosiri, ai fi fericită astăzi, de ceea ce mi se întâmplă. Aş vrea ca nemernicul ăsta de Giorgio şi blestematul de fiu-său să mă vadă-ntr-o zi la braţul lui Jean.

Dominique îşi luă un aer şi mai grav.

— Nu cumva ca să te răzbuni pe acel eşec te-ai aruncat în această nouă aventură?

Anne avea lacrimi în ochi. Înduioşată o clipă de nefericirile ei din Italia, apucă mâna pe care maică-sa i-o întindea.

— Fii liniştită, îl iubesc, îl iubesc foarte mult. Are totul ca să mă seducă. Eleganţa, ţinuta! Ne iubim cu pasiune. Este atât de diferit de ceilalţi. Dac-ai şti cum se uită la fetele de vârsta mea tinerii ăştia sclifosiţi! Într-o seară, la Clubul Mediteranean…

— Ştiu. Mi-ai mai povestit.

— Când apare undeva, toate femeile întorc capul în urma lui. Fii sinceră. Nici ţie nu-ţi displăcea…

Olivier le striga din grădină. Ea se ridică să răspundă. Înainte de a ajunge la fereastră, se întoarse spre Domi.

— Spune-mi, de când îl cunoşti pe Olivier, n-ai simţit niciodată dorinţa să te culci cu un altul?

XXVIII

Marie îşi aprinsese o ţigară pe care o stinse îndată într-o scrumieră aşezată pe pervazul unei ferestre din salon. Era palidă. Încă de dimineaţă, rătăcea, descumpănită, prin casă.

Jean plecase în ajun. Totul se desfăşurase atât de rapid! Ceea ce o decepţionase cel mai mult fusese laşitatea lui neaşteptată. Niciodată nu l-ar fi crezut în stare de o asemenea comportare. Îl revedea ocolindu-i privirea, zâmbind jenat, vorbind confuz. Cum îndrăznise să-i încredinţeze lui Dominique sarcina de a o preveni?

Se gândea de asemenea şi la soţii Dargence, la fuga lor precipitată la munte. Olivier nu voise ca soţia sa să mai rămână mult timp în casa aceasta. Plecarea lui Alain fusese dureroasă pentru toţi. Jucăriile care trebuiau împachetate, hainele îngrămădite una peste alta în valize, odăile care se închiseseră o dată pentru totdeauna. Nici Domi nu meritase această clipă de menajamente. Marie se simţea alături de ea, foarte solidară. Erau gata să-şi cadă în braţe în clipa când Dominique venise să-i aducă vestea de necrezut. Şi-acum mai retrăia scena.

Apăruse în prag îmbrăcată cu un geans pe care-l purta adesea şi cu un pulovăr de-a lui Olivier pe care şi-l însuşise.

— Ei bine, Marie, nu ştiu ce să-ţi spun. Nu ne slujeşte la nimic dacă ascundem adevărul.

— Adevărul?

— Soţul dumitale s-a hotărât să plece cu Anne.

— Cu Anne? Glumeşti!

— Nu glumesc deloc. O pasiune bruscă. Nu se mai poate face nimic. De câteva zile mă străduiesc să-i lămuresc, dar degeaba.

Marie strânsese din dinţi dar nu lăsase să se vadă niciun semn de slăbiciune. Se aşezase, oricum, invitând-o şi pe Dominique să procedeze la fel. Domi stătea tot în picioare, continuând:

— Vor pleca în curând. Da, toţi trei. Nu pricep cum s-a întâmplat. Dar, la urma urmei, nici nu-i aşa complicat. Dragostea fulgerătoare a bărbatului la vârsta critică pentru o fată mult mai tânără. Totdeauna se întâmplă la fel. De parcă tu ai fi încheiat cu viaţa. Sfârşitul care ne pândeşte pe toate, cum zice Anne, care s-a aruncat nebuneşte în aventura asta şi care nu mai are decât cuvântul *pasiune* în gură.

Mariei i se părea că toate vorbele acestea o asfixiaţi.

— Dă-mi voie să-mi revin. M-ai anunţat atât de pe neaşteptate.

Se aplecase în faţă, încreţindu-şi fruntea, străduindu-se să reflecteze.

— Este prea pe nepusă masă, oricum… Pentru dumneata, principalul este făcut. Te doare! Revino-ţi în fire. Sunt mai tare decât s-ar crede.

Domi schiţase un gest de oboseală.

— Nu ştiam cum să procedez.

— Te înţeleg. Ţi-au dat o sarcină teribil de grea. Şi ei, în timp ce dumneata te dai de pragul morţii, încercând să mă pregăteşti, unde se află acum?

— Habar n-am. La Paris, desigur.

— Bineînţeles. Îi doare-n cot de ce se-ntâmplă cu noi. Ce extaz! Ce sublim! De o delicateţe nemăsurată!

Domi păru de două ori surprinsă. De obicei Marie se ferea totdeauna să folosească un limbaj deplasat şi expresia „îi doare-n cot” o mira în gura ei. În plus, sângele ei rece părea s-o descumpănească.

— Şi Alain? întrebă Marie.

— Te rog. Nu-mi mai vorbi despre el. N-o să am puterea… Nu vreau să mă dau în spectacol faţă de Olivier.

Gata să izbucnească în plâns, nu putuse continua şi se întorsese brusc ca să-şi ascundă faţa.

— Este cumplit, încheiase Marie. Şi mie o să-mi lipsească teribil.

Ochii îi erau umeziţi, dar, după o clipă, se stăpâni.

— Nu trebuie să ne lăsăm pradă deznădejdii. Să nu-i lăsăm să creadă că sunt de neînlocuit. Durerea este o chestiune cu totul personală.

Dominique îi prinsese mâna.

— Îţi sunt recunoscătoare pentru atitudinea dumitale nobilă. Mă temeam c-ai să leşini, urlându-ţi durerea şi deznădejdea. Îţi admir reţinerea. De unde-ţi tragi voinţa aceasta, curajul acesta?

— Nu-i prima oară când mă înşală. Nu ştie că am aflat totul. A fost totdeauna cam fluşturatec. Dar nu i-am făcut niciodată scene. Închideam ochii. El îmi spunea mereu: „Sunt cincisprezece ani de când durează fericirea noastră neştirbită. Sunt fericit că lângă tine…” Mă prefăceam că-l cred.

— Ce voinţă!

— Când a scris cântecul *Frânghia,* m-am gândit că trecuse printr-o decepţie din pricina vreunei fete. Textul lui era atât de sincer, atât de deznădăjduit. Totuşi, în ziua aceea, juca rolul unui bărbat dezinvolt, dar pe mine nu mă ducea. Aveam uneori impresia că se consola lângă mine de insuccesele lui sentimentale. Ce paradox, nu?

— Dar părea că te adoră, că-ţi satisface toate capriciile!

— Mă iubea într-adevăr, *în felul lui.*

— În felul lui?

— Te surprinde? Cunoşti probabil viaţa mai bine decât mine.

Domi plecase foarte repede, vizibil uşurată că terminase cu această oribilă corvoadă.

Marie contempla micuţa fermă a soţilor Dargence. Decorul era teribil de trist. Obloanele închise, vremea care începuse să se răcorească. Vidul. Nu-i mai rămâneau decât florile ambelor case pe care trebuia să le ude. Olivier i le lăsase în grijă. Când plecase cu soţia sa pentru vacanţa la munte, avea un aer bizar. Ochii ficşi, privirea panicată.

Cu amărăciune, îşi făcea bilanţul vieţii ei conjugale. Fuseseră vreodată fericiţi sau se autoamăgiseră ca atâtea perechi? Armonia aceasta fusese doar o faţadă? Era rezultatul unei pasivităţi, a unei indiferenţe? Absenţa unui copil în căminul lor contribuise oare la despărţire? Alain nu fusese cumva un atu serios pentru Anne în cucerirea fulgerătoare a lui Jean?

Se rezemă de pianul pe care el nu avusese timp să-l reacordeze.

— Va fi singurul lucru pe care-l voi păstra, scrisese el în grabă înainte de a o părăsi. Va trece să-l ia un camionagiu.

Pianul său: Într-adevăr, iată singurul lucru care contase pentru el!

Câteva geamantane, partituri vârâte într-un sac de călătorie. Beethoven alături de flacoanele de *aftershave.* O grămadă de hârtii mototolite şi de haine orânduite în grabă. Cuvinte care se înşiruiau dezordonate şi ele: „Sper că nu-mi porţi pică, nu-i aşa? Ne înţelesesem totdeauna… Dacă ai nevoie de ceva… Ştii cumva unde se află vechiul meu pantalon de catifea?…” Culmea cinismului, îi spusese: „Dumnezeule, o să întârzii. Mă poţi ajuta să închid valiza asta? Plesneşte de încărcată ce e.”

În clipa plecării, încercase s-o îmbrăţişeze.

— Nu, să fim serioşi, protestase ea respingându-l uşor. Grăbeşte-te, ea te aşteaptă.

Pocnetul portierelor. Sub roţi câteva rotocoale de praf, uşoare ca fumul. Un tricou aruncat pe pardosea. În graba plecării, îl uitase. După câteva secunde, chiar şi zgomotul motorului dispăruse.

Marie simţea că i se prelinge o lacrimă. Şi-o şterse iute. Peste daliile voioase, peste cedrii cu coamă colorată, peste aleea desuetă. Şi peste vilişoara *Matefaims* lipsită de viaţă, noaptea îşi şi lăsase voalul. Apa ţâşnitoare din bazinul soţilor Dargence se oprise. I se tăiase curentul. O lopăţică de-a lui Alain zăcea într-un răzor. Ea se îndreptă spre bucătărie, vru să-şi pregătească o omletă dar îşi dădu seama că-i pierise foamea. Muşcă doar dintr-un fruct şi urcă în odaia ei. Patul nu fusese făcut. N-avusese curajul. În ciuda aerului răcoros de afară, deschise fereastra şi se întinse, fără să-şi dezbrace rochia de casă. Tăcerea o înfricoşa. Nervii îi cedau. Noaptea trecută fusese plină de coşmare. În zori, se trezise mai obosită decât în ajun. Deschise sertarul noptierei, luă un tub de somnifere pe care-l ţinu o clipă în palmă. Privirea îi rătăcea pe tavanul pe care-l tapetaseră împreună, pe lustra retro adusă chiar din casa de la Grimaud. Reflectă, în clipa asta trebuie să fi ajuns. După buletinul meteorologic de la televiziune, acolo temperatura era ridicată, în ciuda unui vânt slab. Revedea soarele de pe micul ecran, rotund şi prostesc ca un ochi mirat. Va încerca să afle zilnic temperatura de la Saint-Tropez? Zâmbi.

— Un fel de a fi credincioasă, murmură ea deschizând tubul de comprimate.

Câteva biluţe verzui se rostogoliră pe cuvertură. Luă paharul de apă de lângă ea şi se ridică uşor pe perină. I se păru că aude zgomote în odaie. Un slab scârţâit. Când el se afla acasă, nu le acorda niciodată atenţie. Simţi o oarecare nelinişte, dar încercă să se gândească la altceva. Dominique o implorase: „Nu trebuie să fii supărată pe Anne. Este atât de tânără şi a suferit şi aşa destul”.

Nu era supărată pe Anne. Aşa era Jean. Oare, nu tot în felul acesta fulgerător se însurase şi cu ea, acum cincisprezece ani? Va rămâne el oare cincisprezece ani alături de Anne? Stinse lumina din tavan care-i orbea ochii. Veioza desena o aureolă palidă deasupra unui abajur discret. Învârti maşinăria unei cutiuţe muzicale, ascultă o clipă, apoi întinse mâna spre telefon. Pusese tubul cu pilule pe un colţ al păturii. Formă numărul şi aşteptă. Când auzi declicul la celălalt capăt al firului, se întinse din nou.

— Tu eşti? întrebă. Nu, nu te-am mai sunat. Ştiam că te înapoiezi abia acum. Astă-seară mă simt sfârşită. A plecat. E dureros, oricum… Nu credeam că… Obişnuinţa desigur. Ba da, de cincisprezece ani. Mă întreb ce figură o face mâine când se va trezi, brusc, într-o altă viaţă. Eşti nebun, nu-s geloasă deloc. Am nevoie să mă odihnesc. Tocmai am luat un somnifer. După o noapte bună, voi fi total refăcută. Astă e. La sfârşitul săptămânii mergem la mare. Pe mâine, dragul meu. Ba da, te iubesc. Nu ştiai? Aş fi vrut atât de mult să fii cu mine în seara asta. În maghernița asta goală, mă pierd, este îngrozitor.

XXIX

Dominique se rezemă uşor de umărul lui Olivier.

— Vrei să conduc eu?

Parcurseseră ultimii kilometri pe autostrada care-i ducea la Beaune. În sens invers, maşini cu farurile aprinse aruncau priviri fulgerătoare prin ceaţa coborâtă spre câmpie încă de dimineaţă.

— Mă gândesc la Marie, reluă Domi. Ce-o să se întâmple cu ea?

— Iar eu mă gândesc la Anne. Sunt îngrijorat pentru ea. O fi înţeles oare că Métabier este un individ total deosebit de ceilalţi?

— Oricum, sper că n-o compătimeşti!

La intrarea în Beaune, numele numeroaselor hoteluri erau indicate la capătul drumului, ca nişte etichete. O frântură de cer albastru se decisese, în sfârşit, să sfâşie ceaţa. Se opriră în faţa clădirii Spitalului Municipal al cărei acoperiş semăna cu solzii multicolori ai unui peşte. Pentru dejun, aleseră un restaurant instalat într-o pivnicioară medievală a cărui specialitate era brânza topită de Burgundia. Când ajunseră la jumătatea scării de piatră ducând spre incinta obscură, Domi se întoarse spre Olivier, luându-l tandru de mână.

— Chiar vrei să coborâm aici? Nu te strădui să-mi faci mie plăcere. Aminteşte-ţi de înţelegerea noastră. Dacă nu mai suporţi, facem cale întoarsă.

În aburii uleiului încins, flăcările lumânărilor aprinse perforau întunericul ca licuricii. Ea urcă o treaptă şi-i spuse la ureche:

— Ştii, pe mine cavourile astea nu mă entuziasmează. Am uşoara senzaţie că intru într-un metrou. Prefer restaurantele în aer liber.

Fură instalaţi într-o a doua sală la o masă aşezată sub o boltă restaurată reprezentând o salamandră străduindu-se să-şi muşte coada. Privirea neliniştită a lui Olivier, nervozitatea lui exagerată, cutele de anxiozitate adâncite pe obraji, nu-i scăpaseră lui Dominique. Îi văzu sudoarea brobodindu-i fruntea. El îşi ştergea mereu mâinile umede cu şervetul mesei şi se forţa să zâmbească. Nici ea nu se simţea în larg în inima groapei acesteia adânci unde oxigenul i se părea rarefiat. Respira cu oarecare dificultate. Se stăpâni, gândindu-se la efortul pe care trebuia să-l facă el pentru a rămâne stoic, blocat două ore, la trei sute de kilometri de casă. Simţi tentaţia de a-i propune să renunţe la ideea acestei călătorii. Nu-şi făcea nicio iluzie. Vacanţa lor la Interlaken era compromisă. Era convinsă că n-o să izbutească să ajungă acolo, niciodată. După accident Olivier se schimbase. Din nou avea nevoie de ea. Plecarea Annei şi a lui Alain îi reapropiase. Se simţea mai sudată de el în suferinţă decât în viaţa fără probleme.

— Câte generaţii au trecut pe sub bolţile astea! suspină ea cu glasul schimbat. Cred că sunt şapte sute de ani.

Scoţându-şi din poşetă pliantul luat la intrare, citi: *Cripta a fost construită în anul 1270. La parter exista* o *capelă distrusă în timpul Revoluţiei.*

Se întrerupse. Olivier era foarte palid. Se agăţa cu disperare de privirile vecinilor de masă aşa cum se agăţase de Laura Valmont, dar aceştia, complet indiferenţi, păreau să-l ignore. Ca să găsească un ajutor, se repezi la paharul de vin care tocmai i se umpluse. Domi pricepuse. Evocarea trecutului îi făcuse şi mai rău. Nu suporta ideea că toate fiinţele acestea născute după cel de al treisprezecelea secol dispăruseră în mod irevocabil, una după alta, aşa cum vor dispărea şi ei. În mijlocul acestor pietre

vechi, spaima de moarte devenise de neîndurat. Înţelese că pentru el era un supliciu.

— Hai să plecăm, zise ea deodată. Te rog, nu mă simt bine aici.

El căută nerăbdător în portofel o hârtie ca să achite sticla de vin abia începută şi se repeziră împreună spre ieşire.

Ajunşi în stradă, ea îl prinsese de braţ.

— Frumos ne stă la amândoi! Îţi propun următorul lucru: Elveţia, ştii, e moartă pentru mine. Ar trebui să ne întoarcem. Cunosc un colţişor teribil de agreabil la Terté-Alais. Nu-i departe de Paris. Ne-am putea odihni acolo câteva zile.

El pricepuse. Se simţea mişcat de înţelegerea ei, de dragostea sfâşietoare ce i-o purta. Cum de o putuse înşela? Într-o clipită, redescoperise femeia pe care o adorase. Ea îşi recăpătase combativitatea, uitarea aceea de sine care o făcea atât de ataşantă.

Se înapoiară la Spitalul Municipal în faţa căruia îşi parcaseră maşina. El stătea cu capul plecat, ruşinat şi obosit totodată.

— În urmă cu câţiva ani, am făcut un reportaj memorabil împreună cu Jacques de Potier. Era sărbătoarea vânzării vinurilor la Azil. Făcusem un chiolhan pe cinste! Cum în tot oraşul nu exista o singură cameră liberă la hotel, Roger Duchet, primarul din Beaune, ne-a propus să dormim în marea sală a săracilor datând din secolul al XV-lea. A doua zi dimineaţa, cumsecadele călugăriţe ne-au adus micul dejun la pat. Ce-n formă eram pe atunci, Domi! Mă amuzam din orice.

— Eşti şi acum. Leşinurile astea or să treacă.

— Pricepi de ce voiam să divorţăm? Te oblig să duci o viaţă imposibilă. N-am dreptul. Mai bine… Te asigur.

Ea nu-l iubise niciodată mai mult ca în clipa aceasta.

— Totul se va aranja cu timpul. Suntem doi, acum, luptând să recâştigăm teren, kilometru cu

kilometru. Ai să vezi. Vei scăpa foarte uşor.

În timp ce se pregăteau să urce în maşină, el o reţinu, luându-i mâna.

— Nu aşa repede. Mă simt mai bine. Am înghiţit câteva pilule adineaori. Vrei să mâncăm un sandviş înainte de a ne relua drumul? Cred că mori de foame, de azi dimineaţă. Haide, draga mea.

Intrară într-un bar şi se instalară la tejghea. Li se servi o felie mare de jambon cu şuviţe de grăsime şi melci. Încă un păhărel de vin. El părea mai destins.

— Sunt uimită, zise Domi. Plecarea Annei nu te-a afectat atât cât mă temeam şi te-ai consolat destul de repede când ni l-a smuls pe Alain, fără să-i pese de ce simţeam. La un moment dat te-am bănuit că eşti egoist şi gelos. Am crezut că plecarea puştiului ăstuia într-un fel te uşurase. Mă regăseai. Nu mai aveai nimic de împărţit.

El ridică din umeri.

— Nu poţi pricepe. Eram pe punctul să pierd mult mai mult… Alain o va duce mai bine cu maică-sa. Şi apoi Jean este îndrăgostit de copil. La fel ca Anne. Fără el, n-ar fi părăsit-o, poate, pe Marie.

— Tot ce-i posibil, dar ea a distrus oricum un cămin.

— Oamenii nu-s totdeauna responsabili de ceea ce li se întâmplă. Ştii unde ajunseseră, Marie şi el?

— Ea mi-a mărturisit că a ştiut totdeauna că o înşală. Dar de aici, ca s-o părăsească…

— Avea, cu siguranţă, motivele lui.

— Cum de-ai devenit atât de îngăduitor? Ajungi să mă pui pe gânduri, zise ea privindu-l atent.

El nu răspunse şi scoase din taşcă o hartă rutieră.

— Să ne pregătim itinerariul.

O desfăcu pe tejghea încercând să zâmbească.

— Nu te preface ca să-mi faci plăcere că eşti fericit să călătoreşti. Mă impresionezi, Olivier.

Cu un deget, el urmărea drumul destul de direct şi larg ducând spre Pontarlier.

— Interlaken, oftă el, cât de departe e! Cred într-adevăr că n-o să am forţă. Adineaori în cavou aveam impresia că-mi va plesni inima. Ce porcărie! În anii din urmă, credeam aproape că scăpasem de coşmarul ăsta.

Continua să urmărească un itinerar care ducea direct la o reţea de drumuri pitoreşti subliniate cu verde şi lacuri reprezentate prin pete albastre.

— Când eram puşti, am fost odată pe acolo în vacanţă împreună cu mama. Era lângă frontiera elveţiană. Nu-mi mai amintesc cu precizie. Am rămas cu amintirea unui urcuş ce nu se mai sfârşea, străjuit de grozame-nflorite. Deodată, de pe culme, am zărit Alpii, în depărtare, apoi sate şi dâre de apă subţiri ca firele de păr.

Pe scăunelul de la bar, Domi avea o expresie obosită şi tristă, pe care se grăbi să şi-o corecteze de teamă să n-o observe Olivier. Fără să vrea, Jungfraujoch rămăsese ca un miraj. Câinii polari, crestele aproape atingând cerul şi trenuleţul cu roţi dinţate şuierând pe măsură ce se înălţa. Era atât de fantastică această climă propice sporturilor de iarnă în plină vară. Zăpezile din iulie! Îşi amintea de cei patruzeci de pasageri înfuriaţi, poticnindu-se în urma ei în cursul acelei călătorii organizate. Acum îşi putuse cumpăra un hanorac, un pantalon de ski şi încălţăminte groasă, dar toate astea nu-i mai serveau la nimic.

— Ce-ar fi să mergem până acolo? zise Olivier aplecat peste hartă.

— Vom merge unde vrei tu, zise ea indiferentă. Dacă nu te deranjează, încerc s-o sun pe Anne la Grimaud. Sunt îngrijorată, oricum.

I se dădu îndată legătura.

— E minunat, Domi! exclamase Anne foarte excitată. Am făcut o excursie excelentă. Casa este nemaipomenită. O să-ţi placă. Alain a şi găsit un amic pe plajă. Jean este extraordinar. Ne

îndeplineşte toate capriciile. Este exact genul care ţi-ar trebui. Vrei să vorbeşti şi cu el?

— Nu, altă dată…

E minunat! Expresia atât de îndrăgită de Anne. Giorgio fusese minunat. Italia la fel. Şi acum Saint-Tropez. Oare cât va dura? Totdeauna se comporta ca o exaltată. Nu ascultă decât de instincte.

— Cum îi merge? întrebă Olivier când Domi se înapoie din cabină.

— Cum nu se poate mai bine. Într-adevăr n-are niciun scrupul. Este de-o inconştienţă totală. Mi-a dat adresa de acolo: strada Dolce Farniente nr. 29. Un întreg program.

El zâmbi.

— Te-ai liniştit acum. Haidem, zise, coborând de pe scăunel.

Urcară în maşină şi se angajară pe un drum traversând o câmpie banală. Aproape imediat, Domi învârti butonul de la radio. Spera să audă cântecul lui Olivier interpretat de Ted Romeo. Dacă muzica asta ar fi fost dată pe post în timp ce călătoreau, i-ar fi ridicat în mod considerabil moralul ajutându-l să parcurgă kilometri cu mai puţină spaimă. Dar, toată dimineaţa, încercase zadarnic. Dimpotrivă, auziseră de două ori *Frânghia* interpretată de Reggiani. Indiscutabil, Olivier n-o să aibă niciodată şansa lui Métabier.

Răsuci butonul întrerupând un crainic care, cu un glas vulgar, lăuda meritele unei mărci de săpun de toaletă.

— Cum ajungem la Pontarlier, zise Olivier, îţi vei alege ce colţişor vei dori. Cred că acolo o să mă simt bine.

— Nu te nelinişti, dragul meu. Ştiu că faci tot ce-ţi stă în putinţă.

Se aplecă mai atentă sper hartă şi citi: Malbuisson, Saint-Point.

— Mi-ar plăcea să mergem aici! Jean şi nevastă-sa s-au întâlnit în locurile astea. Pseudonimul şi l-a

luat de la numele unui sat din munţii Jura. Mi-a povestit totul. Biata Marie! E o curiozitate bolnăvicioasă, dar tare mi-ar plăcea să le scotocesc trecutul. Atâtea lucruri m-au intrigat. Păreau că sunt atât de fericiţi, că se înţeleg atât de bine. Chiar dacă el o înşela din când în când, sunt convinsă că o iubea. Cum de s-a putut aprinde după Anne în atât de scurt timp? Cu ce l-o fi sedus ea, de a putut să-l smulgă dintr-un trecut vechi de cincisprezece ani?

Ceaţa se risipise şi soarele avea puteri benefice asupra lui Olivier. Nu putea suferi ploaia, iar pâcla îi provoca angoase. Străbătură Pontarlier unde dădură peste o circulaţie intensă şi se angajară pe şoseaua de la poalele fortăreţei din Joux, înainte de a întâlni o imensă pădure de brazi.

— Sunt fericit, Domi. În dimineaţa aceasta am făcut nişte eforturi teribile ca să mă încumet la călătorie, dar acum îmi este mai bine. Poate că o să mă liniştesc.

Merseră de-a lungul lacului de la Saint-Point care li se păru destul de oarecare, înconjurat de păşuni întinse, lipsite de farmec. Erau departe de lacul de legendă despre care vorbea Marie cu ochii daţi peste cap!

Mai înaintară vreo cinci kilometri şi ajunseră, în sfârşit, în satul Métabief. Dominique scosese o exclamaţie decepţionată. Coborâse gemuleţul portierei.

Pe colinele în pantă dulce, sute de bungalouri, suprapunându-se – vagi triunghiuri cu acoperiş cafeniu, cu bază găurită de-o uşă – desfigurau peisajul, ciuruind pajiştile catifelate cu muşcăturile lor grosolane…

— Atâtea eforturi ca să dăm de barăcile astea! zise ea. Jean ne-a lăudat atâta locurile de aici. Cu ce ochi le-o fi privit?

— Regiunea trebuie să se fi schimbat mult în cincisprezece ani!

La orizont, macaralele ameninţau cerul şi cuburi de beton răsăreau în spatele unor uriaşe muşuroaie roşietice. Curând, ultimele ferme nu vor mai fi decât o atracţie pentru orăşenii veniţi în vacanţă, iar tălăngile vor fi rânduite în pătule. De pe acum, pe străduţa principală a satului, două restaurante fuseseră instalate în şure. O discotecă zdrăngănea o muzică aţâţătoare într-o moară veche la poalele râului Doubs. Zăriră *Floarea de muşcată,* modestul hotel unde locuise Marie când îl cunoscuse pe Jean. Alături, pe o pajişte, un asin păştea iarbă. Să fie progenitura măgarului Etienne „mereu năpădit de muşte" despre care le vorbise de mai multe ori cu atâta tandreţe?

Găsiră uşor o cameră în vechiul bistrou din localitate transformat în motel. Sala cafenelei supravieţuise şi ţăranii îşi beau păhărelul discutând cu glas tare. Uşor obosit de drum şi de emoţii, Olivier o ajuta pe Dominique să-şi desfacă valizele. Ea nu-şi putea lua gândul de la Marie.

— Mi-aduc aminte de tot ce mi-a povestit în legătură cu satul acesta despre vacanţele petrecute aici. Şi ea era îndrăgostită de locurile astea. De parcă ar fi fost o vrajă.

Oftă:

— Femeia asta m-a uluit. Când i-am anunţat cumplita veste a dat dovadă de un curaj inimaginabil şi de o mare demnitate. Cred că după plecarea noastră s-o fi prăbuşit.

Camera de hotel era impecabilă, cu un balconaş din lemn cu vedere spre anevoiosul urcuş al muntelui Monrod. Deschiseră uşa cu geamlâc.

— În pădurea asta din faţă a văzut-o Jean prima oară. Mărturisesc că ruptura lor m-a tulburat. Aş vrea să mă recălesc în universul ăsta care i-a subjugat. În felul lor, m-au fascinat amândoi. Mi-ar plăcea să le regăsesc urmele, să refac plimbările pe care le-au făcut şi ei. Să pricep totul.

— Nu poţi înţelege niciodată totul, Domi.

Natura se legăna într-un crepuscul portocaliu cu dâre vineţii.

— Trebuie să existe locuri superbe dincolo de bungalourile astea oribile, zise el. Ne vom duce să le descoperim.

— Adevărat? Vom rămâne aici? Simt că mă voi simţi bine. Aş putea lucra la carte şi să mă gândesc puţin la Alain.

Se ghemui lângă el şi se înfioră din pricina răcoarei de afară. O turmă trecea pe sub fereastra lor. Clinchetul cristalin al clopoţeilor răsună îndelung în liniştea satului.

— Ştii că am o grămadă de proiecte în cap. Ce-ai spune dac-am vinde casa şi-am pleca de la Matz? La urma urmei, o cumpărasem mai ales pentru Anne şi Alain. În plus, nu vom mai putea continua să trăim lângă Marie care suferă atât din pricina fiicei noastre. Te-ai gândit la asta? Nici Anne n-ar mai putea veni să ne vadă.

El o privi cum se entuziasmează.

— Un mic apartament pe strada Ravignan. Alături de blocul unde locuiam. Vei fi aproape de ziarul tău. Nu vei mai avea probleme legate de distanţă. Ne vom vedea uneori ziua, vom dejuna adesea împreună. Te vei putea înapoia acasă oricând vei vrea.

El o strânse la piept. Semn bun. Ea reîncepea să viseze cu aceeaşi ardoare, cu aceeaşi patimă ca în ziua când pe terasa închisă cu geamuri a magazinului *Printemps* se înflăcăra pentru mica fermă albă cu storuri din lemn lăcuit.

— Este minunată schimbarea. Cel mai bun remediu de a rămâne tânăr.

Uşor emoţionată, se întrerupse. Se gândea la vremurile când Anne locuia cu ei în cuibul lor de vulturi de pe colina Montmartre.

— Aveai dreptate, Olivier. Viaţa era atât de frumoasă şi noi habar n-aveam.

[1] *patio* (cuvânt spaniol) = curte interioară a unei case.

[2] Croque monsieur = sandviş cald cu pâine prăjită şi brânză sau şuncă.

[3] Chifle umplute cu un cârnâcior cald.

Table of Contents

O FATĂ SINGURĂ 5
PARTEA ÎNTÂI 6
I 7
II 18
III 24
IV 34
V 45
VI 53
VII 60
VIII 67
IX 75
X 84
XI 92
XII 102
XIII 107
XIV 116
XV 125
XVI 134
XVII 149
XVIII 154
XIX 163
XX 173
XXI 180
XXII 185
XXIII 190
PARTEA A DOUA 196
I 197
II 215
III 222
IV 231
V 242

VI 247
VII 256
VIII 267
IX 274
X 285
PARTEA A TREIA 291
I 292
II 296
III 301
IV 306
V 311
VI 318
VII 324
VIII 327
IX 343
X 355
XI 363
XII 373
ZĂPEZILE VERII 377
I 378
II 386
III 396
IV 408
V 416
VI 428
VII 436
VIII 447
IX 456
X 464
XI 473
XII 493
XIII 503
XIV 514
XV 522

XVI	534
XVII	546
XVIII	556
XIX	565
XX	575
XXI	585
XXII	594
XXIII	602
XXIV	613
XXV	624
XXVI	633
XXVII	637
XXVIII	649
XXIX	655